

อธิบดีเพนกลาง

ตอบปัญหา สนทนาธรรม จากนิตยสาร **กุศลสาร**
สำนักหอสมุด
ชุด ร้อยอย่างนี้ทำความดีตั้งนานแล้ว

ศาลาธรรมโอสภ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร	
วันลงทะเบียน.....	- 2 ก.ย. 2563
เลขทะเบียน.....	1031999
เลขเรียกหนังสือ.....	B3 4570

• 96
๓๖๕๓ ๙
๒๐๗๔

สุจิตรา อ่อนค้อม

ชื่อหนังสือ   ตอบปัญหาสันทนาธรรม
ชุด   รู้แบบนี้ทำความดีตั้งนานแล้ว
เรื่อง   ศาลาธรรมโอสถ ๑

ผู้แต่ง   สุจิตรา อ่อนค้อม
ISBN   978-616-550-015-9

พิมพ์ครั้งที่ ๑   ธันวาคม ๒๕๔๔
พิมพ์ครั้งที่ ๒   มีนาคม ๒๕๔๗
พิมพ์ครั้งที่ ๓   เมษายน ๒๕๔๘
พิมพ์ครั้งที่ ๔   พฤษภาคม ๒๕๔๘
พิมพ์ครั้งที่ ๕   สิงหาคม ๒๕๔๘
พิมพ์ครั้งที่ ๖   กรกฎาคม ๒๕๔๙
พิมพ์ครั้งที่ ๗   มีนาคม ๒๕๕๕

ราคา   เล่มละ ๑๙๙.- บาท

จัดจำหน่ายโดย : **ธรรมสภา**

๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทร. (๐) ๒๔๔๑-๑๕๙๘

E-mail : shop@Dhammasapa.com

**หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยกระดาษถนอมสายตา (green-read)
และเข้าเล่มแบบเย็บกี่ ซึ่งจะแข็งแรงทนทาน เก็บได้นาน**

พิมพ์ที่ : **หจก.หอรัตนชัยการพิมพ์**

๓๓/๒๕ ซอยเพชรบุรี ๕ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร. ๐ ๒๒๑๕ ๙๖๙๑ (๔ สายอัตโนมัติ) โทรสาร ๐ ๒๒๑๖-๙๖๖๕

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๗

ศาลาธรรมโอสธ เดิมเป็นชื่อคอลัมน์ตอบปัญหาสนทนาธรรม ในนิตยสาร**กุกุสตรี** ระหว่างปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖ ดีพิมพ์เดือนละ ๒ บท รวม ๑๐๐ บท พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก ๒๐ บท ใช้ชื่อเดียวกับชื่อคอลัมน์ พิมพ์ครั้งที่ ๒ ๕๐ บท ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวช ได้เมตตาเปลี่ยนชื่อให้ใหม่เป็น **ร้อยแปดปัญหาชีวิต** ต่อมาในปี ๒๕๔๘ สำนักพิมพ์ Be Healthy ขออนุญาตพิมพ์ ๙๖ บท โดยแบ่งเป็น ๒ เล่ม เล่มละ ๔๘ บท และเปลี่ยนชื่อเป็น **รู้แบบนี้เป็นคนดีตั้งนานแล้ว** ชื่อนี้ทำให้ขายดีขายดีเป็นเทน้ำเทท่า ทราบว่าเฉพาะปี ๒๕๔๘ พิมพ์ถึง ๓ ครั้ง

หลังจากสัญญาสิ้นสุดลงในปี ๒๕๕๒ ท่านผู้อ่านจำนวนมากต่างแสดงเจตจำนงอยากซื้อไว้เป็นธรรมบรรณาการแด่ญาติมิตร **ธรรมสภา**จึงขอให้พิมพ์ต่อไป การพิมพ์ครั้งที่ ๗ จึงต้องมีขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้คอลัมน์ศาลาธรรมโอสธในกุกุสตรีจะปิดไปแล้ว แต่การตอบปัญหาสนทนาธรรมหาได้ปิดตามไม่ ทั้งนี้เพราะมีท่านผู้อ่านถามปัญหาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นคอลัมน์ **เหนื่อยนักพักได้ร่มมณฑารพ ร่มพระศรีชินบัญชร และ สักขีสาวิกา** จึงเกิดขึ้นมาตามลำดับ และได้รับการพิมพ์รวมเล่มเรียบร้อยแล้ว ทุกเรื่องสังกัดอยู่ในชุด **รู้แบบนี้ทำความดีตั้งนานแล้ว** สำหรับเรื่องศาลาธรรมโอสธ มีทั้งหมด ๙๙ บท เพราะข้าพเจ้าชอบเลข ๙ เหมือนที่คนไทยเกือบทั้งประเทศชอบ คงถือกันว่าเลข ๙ เป็นเลขมงคล

เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้รับอานิสงส์มากขึ้น ข้าพเจ้าจึงเพิ่ม
บรรณานุกรมและการอ้างอิง โดยเฉพาะที่มาของพระพุทธรวจนะ
จากพระไตรปิฎกบาลีเข้ามาด้วย ตัวอย่างเช่น “**นตฺถิ ปาป
อกุพฺพโต** - บาปย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ” (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๔/
๓๑) หมายความว่า พระพุทธรวจนะที่อัญเชิญมานี้ อยู่ใน
พระไตรปิฎกบาลี เล่มที่ ๒๕ ข้อ ๑๔ หน้า ๓๑ อานิสงส์ที่
ท่านผู้อ่านได้รับคือ นอกจากได้ธรรมะมาสอนใจให้ละชั่ว ทำดี
แล้ว ยังทราบว่าเป็นคำทรงสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า มี
หลักฐานอยู่ในพระไตรปิฎกเล่มนี้ ข้อนี้ หน้านี้ เป็นต้น

ที่อ้างจากพระไตรปิฎกบาลี เพราะภาษาบาลีมีความสำคัญ
ในฐานะเป็นภาษาที่บรรจุคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้อย่าง
ครบถ้วน คัมภีร์ญาณโทยปกรณ์ ให้ความสำคัญแก่ภาษาบาลี
และอักษรบาลีว่า “**อักษรตัวหนึ่งๆที่เป็นพระปริยัติศาสน์ของ
พระศาสดา มีค่าเท่ากับพระพุทธรูปองค์หนึ่ง**” (พระธรรมปิฎก
(ป.อ. ปยุตฺโต), ๒๕๔๖, หน้า ๒๓) จึงขอเชิญชวนท่านผู้อ่าน
มาเรียนบาลีกัน อย่างน้อยที่สุดก็ให้อ่านออกเสียงถูกต้องและเขียน
โดยไม่ผิด คิดว่าคงได้บุญไม่น้อย และจะได้ช่วยกันจรรโลง
พระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนอยู่คู่โลกตราบนานเท่านาน ขอเรียนเชิญ
ท่านสาธุชนทั้งหลายโปรดได้ตั้งจิตอธิษฐานร่วมกันว่า

**จรั ตัญจตุ โลกสมฺมี สมฺมาสมฺพุทฺธสาสนํ - ขอหลักธรรม
คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงดำรงอยู่คู่โลกตลอดกาลนาน**

สุจิตรา อ่อนค้อม

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

ศาลาธรรมโอสถ เป็นคอลัมน์หนึ่งของนิตยสาร**กุลสตรี** เริ่มลงในฉบับที่ ๖๗๖ ปีกร์แรก มีนาคม ๒๕๕๒ และลงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ความเป็นมาของการเขียนคอลัมน์นี้คือ เมื่อปลายปี ๒๕๕๐ ข้าพเจ้าพบกับมรสุมชีวิตสาหัสที่สุด เกิดความผิดหวัง หมดหวัง หมดอาลัยตายอยากในชีวิต หากไม่มี 'ธรรมะ' อยู่ในจิตใจ คงไม่สามารถประคับประคองกายใจมาได้ จนถึงวันนี้ โชคยังดีที่เคยปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ โดยได้เริ่มไปเข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๖ และหลังจากนั้นก็ปฏิบัติมาโดยตลอด ได้ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นยอดแห่งกัลยาณมิตรช่วยให้กำลังใจ

พระเดชพระคุณพระเทพสิงหนบุรจารย์ (จรัญ จิตฺตมโฆ) ได้เทศน์กระทบใจอย่างแรงว่า "ถ้าปล่อยให้อจิตตก ไม่ยกจิตขึ้นมาแล้ว ชีวิตก็จะสิ้นหวัง ต่อไปจะสอนหนังสือก็ไม่ได้ เขียนหนังสือก็ไม่ได้ แปลหนังสือก็ผิด ขับรถก็ต้องตายกลางถนน ตายแล้วก็ตกนรกทันที..." ข้าพเจ้านึกเห็นภาพของตัวเองที่ 'ตายกลางถนน' เพราะเมื่อจิตตกก็ขาดสติ ขับรถบนทางด่วนนี่ก็อยากจะเปลี่ยนเลนก็เปลี่ยน โดยไม่ดูว่ามีรถมาข้างหลังหรือไม่ ทำให้ถูกรถคันอื่นบีบแตรไล่ยาวเป็นกิโลๆ ข้าพเจ้าไม่เคยเล่าให้หลวงพ่อฟังเกี่ยวกับพฤติกรรมรถขับรถของตัวเอง ทว่าท่านก็ 'รู้' และ 'เห็น'

ทุกอย่าง และทำนายทายทักอย่างที่ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นความ
ประมาทขาดสติในตัวเอง และที่ร้ายไปกว่านั้นคือ ‘ตายแล้วก็ตก
นรกทันที’ การเทศน์แรงๆที่แฝงด้วยเมตตาของท่านทำให้ข้าพเจ้า
ได้สติ และเริ่มปรับปรุงตัวเองตั้งแต่นั้น ซึ่งหากไม่มีวันนั้นก็
จะไม่มีวันนี้ วันที่ข้าพเจ้ายืนหยัดอยู่ในโลกได้อย่างกล้าและแกร่ง
จะไม่ยอมล้มลงอีกเป็นครั้งที่สอง!

ครูบาอาจารย์ที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือมากอีกองค์หนึ่งคือ
พระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ซึ่งเมื่อข้าพเจ้า
ได้ฟังธรรมเทศนาของท่านเกี่ยวกับการทำวิกฤตให้เป็นโอกาส
เพื่อที่จะเปลี่ยน วิกฤต ให้เป็น วิวัฒน์ ข้าพเจ้าก็เกิด ‘insight’
และบอกตัวเองว่า ‘เราต้องทำให้ได้’ ชะรอยบุญกุศลที่ข้าพเจ้า
สั่งสมไว้ในอดีตจะมาให้ผล เพราะนับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา
อาการป่วยทางจิตใจก็ค่อยๆทุเลาลง เพราะได้รับการเยียวยาจาก
‘ธรรมโอสถ’ ข้าพเจ้าเข้าใจแจ่มแจ้งในทุกข์ ๑๑ ประการ ที่
พระพุทธองค์ตรัสใน **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** โดยเฉพาะ ๕
ประการที่เกาะเกี่ยวกันอยู่ในคำคำเดียวโดยวิธีสมาสและสนธิ
คือ **โสภปริเทวทุกขโทมนสสุปายาสาปิ (ทุกขา)** ซึ่งถอดความ
ได้ว่า **ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความ
ไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์** ที่เข้าใจเพราะมี
ประสบการณ์มาอย่างสาหัสสากรรจ์นั่นเอง

เมื่อมีประสบการณ์ทุกข์มาอย่างโชกโชนและสามารถจัด
บัดเป่าออกไปได้ ทำให้เกิดความคิดอยากจะช่วยเหลือแนะนำผู้
อื่นที่กำลังแหวกว่ายอยู่ในทะเลแห่งกองทุกข์ อย่างน้อยที่สุดช่วย
เป็นกำลังใจให้ก็ยังดี คิดดังนี้ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจเปิดคอลัมน์
'ศาลาธรรมโอสถ' ขึ้นในกฤสตร์ และได้ประสบความสำเร็จเกิน
ความคาดหมาย ขอขอบคุณนิตยสารกฤสตร์ ที่เปิดโอกาสให้
ข้าพเจ้าได้ทำความดีด้วยการให้ธรรม พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า
"สหุพพานํ ธมฺมทานํ ชินาติ - การให้ธรรมช้านะการให้ทั้งปวง"

ขอความเจริญในธรรมจงมีแด่ท่านผู้อ่านทุกท่าน และขอให้
ท่านที่กำลังประสบปัญหาชีวิตจงแก้ปัญหาได้ด้วย 'ธรรมโอสถ'
เทอญ

ด้วยความปรารถนาดี จาก

สุจิตรา อ่อนค้อม

๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๔

วิธีอ่านและเขียนคำในภาษาบาลี

ภาษาบาลีเป็นภาษาที่บรรจุพระพุทธศาสนาไว้อย่างครบถ้วน ผู้นับถือพระพุทธศาสนาจึงควรจะรู้ภาษาบาลีพอสมควร หรืออย่างน้อยก็ควรจะรู้วิธีอ่านคำบาลีให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการอ่านคำศัพท์ธรรมบัญญัติจำนวนมากที่ยืมจากภาษาบาลี(และสันสกฤต) มาใช้ในภาษาไทย เช่น อนุப்புพิกถา, ปฏิจจสมุปบาท

การเขียนภาษาบาลีด้วยอักษรไทยและวิธีอ่าน

๑. **รูปสระ** เมื่อเขียนภาษาบาลีด้วยอักษรไทย สระทุกตัว (ยกเว้น สระ อ) มีทั้งรูป “สระลอย” (คือสระที่ไม่มีพยัญชนะต้นประสมอยู่ด้วย) และรูป “สระจม” (คือสระที่มีพยัญชนะต้นประสมอยู่ด้วย) ให้ออกเสียงสระตามรูปสระนั้น เช่น อาภา [อา-พา], อิลิ [อิ-ลี], อุตุ [อุ-ตุ] ทั้งนี้ก็เช่นเดียวกับในภาษาไทย

ข้อพิเศษที่แปลกจากภาษาไทย คือ “สระ อ” จะปรากฏรูปเมื่อเป็นสระลอย และไม่ปรากฏรูปเมื่อเป็นสระจม ให้ออกเสียงเป็น [อะ] เช่น อมต [อะ-มะ-ตะ]

นอกจากนี้ “ตัว อ” ยังใช้เป็นท่อนให้สระอื่นเกาะ เมื่อสระนั้นใช้เป็นสระลอย เช่น เอก [เอ-กะ], โอฆ [โอ-คะ]

๒. **รูปพยัญชนะ** พยัญชนะเมื่อประสมกับสระใด ก็จะมีรูปสระนั้นปรากฏอยู่ด้วย (ยกเว้นเมื่อประสมกับสระ อ) และให้ออกเสียงพยัญชนะประสมกับสระนั้น เช่น กรณีย [กะ-ระ-นี-ยะ]

พยัญชนะที่ใช้โดยไม่มีรูปสระปรากฏอยู่ และไม่มีเครื่องหมาย . (พินทุ) กำกับ แสดงว่าประสมกับสระ อ และให้ออกเสียงพยัญชนะนั้นประสมกับ [อะ] เช่น รตน [ระ-ตะ-นะ]

ส่วนพยัญชนะที่มีเครื่องหมาย . (พินทุ) กำกับ แสดงว่าไม่มีสระใดประสมอยู่ด้วย ให้ออกเสียงเป็นตัวสะกด เช่น ธรรม [ท่า-มะ], ปัจจตุต [ปัด-จัต-ตัง] หรือตัวควบกล้ำ เช่น พุทธม [พีระ-ทมะ] แล้วแต่กรณี ในบางกรณีอาจต้องออกเสียงเป็นทั้งตัวสะกดและตัวควบกล้ำ เช่น ตตฺร [ตัด-ตฺระ], กลฺยาณ [กัน-ลฺยา-นะ]

อนึ่ง รูป เอยฺย มักนิยมออกเสียงตามความสะดวก เป็น [ไอ-ยะ] ก็มี หรือ [เอย-ยะ] ก็มี เช่น ทกฺขิเณยฺย ออกเสียงเป็น [ทัก-ขิ-ไน-ยะ] หรือ [ทัก-ขิ-เนย-ยะ] เมื่อยืมเข้ามาใช้ในภาษาไทย จึงปรากฏว่ามีใช้ทั้ง ๒ รูป คือ ทักขิไณย (บุคคล) และ ทักขิเณยย (บุคคล)

๓. เครื่องหมายนิคหิต เครื่องหมาย ° (นิคหิต) ต้องอาศัยสระ และจะปรากฏเฉพาะหลังสระ อ, อิ หรือ อุ ให้ออกเสียงสระนั้นๆ (เป็น [อะ], [อิ] หรือ [อุ] แล้วแต่กรณี) และมี [ง] สะกด เช่น อัส [อัง-สะ], เอว [เอ-วัง], กิ [กิง], วิสุ [วิ-สูง]

ตัวอย่างข้อความภาษาบาลีและวิธีอ่าน มีดังนี้

สพฺพปาปสฺส อกรรม

[สับ-พะ-ปา-ปัด-สะ] [อะ-กะ-ระ-นัง]

กุสฺสสุปฺสมฺพทา

[กุ-สะ-ลัด-สุ-ปะ-ลำ-ปะ-ทา]

สัจตปริโยทปน

[สะ-จิต-ตะ-ปะ-ริ-โย-ทะ-ปะ-นัง]

เอต พุทธาน สาสน์

[เอ-ตัง] [พุต-ทา-นะ] [สา-สะ-นัง]

การอ่านคำที่มาจากภาษาบาลี (และสันสกฤต)

หลักพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นอาจนำมาประยุกต์กับการอ่านคำไทยที่มาจากภาษาบาลี (และสันสกฤต) โดยอนุโลม แต่ยังคงต้องดัดแปลงให้เข้ากับรูปคำและวิธีออกเสียงแบบไทยด้วย เช่น การออกเสียงอักษรนำในคำว่า สมุทัย [สะ-หฺมฺ-ไท] แทนที่จะเป็น [สะ-หฺ-ไท]

นอกจากนี้ หากจะออกเสียงให้ถูกต้องตามความนิยมในวงการศึกษาพระพุทธศาสนา ผู้อ่านต้องมีความรู้เพิ่มเติมว่า รูปเดิมของศัพท์คำนั้นเป็นอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องทราบว่ายัญชนะตัวใดมีพินทุกำกับด้วยหรือไม่ เช่น ปเสนทิ มีรูปเดิมเป็น ปเสนทิ จึงต้องอ่านว่า [ปะ-เส-นะ-ทิ] ไม่ใช่ [ปะ-เสน-ทิ] แต่ อนุப்புพิกถา มีรูปเดิมเป็น อนุப்புพิกถา จึงต้องอ่านว่า [อะ-นุ-ปุบ-พิ-กะ-ถา] ไม่ใช่ [อะ-นุ-ปุบ-พะ-พิ-กะ-ถา] หรือ ปฏิจจสมุปปาท มีรูปเดิมเป็น ปฏิจจสมุปปาท จึงต้องอ่านว่า [ปะ-ติต-จะ-สะ-หฺมฺบ-บาต] ไม่ใช่ [ปะ-ติต-จะ-สะ-หฺมฺบ-ปะ-บาต] [พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ๒๕๕๑, หน้า ๓-๗]

สารบัญ

หน้า

๑... ยาวพิเศษ	๑
๒... วิกฤตคือโอกาส	๙
๓... กรรมตามทันที	๑๘
๔... คนดีมีกรรม	๒๗
๕... บาปกรรมมีจริง ยิ่งต้องทำบุญ	๓๘
๖... บวชวัดไหน กรวดน้ำอย่างไร	๔๗
๗... สุขคติ - ทุกคติ	๕๘
๘... กรรมลิขิตไม่ใช่พรหมลิขิต	๖๗
๙... สมာธิ กรรมฐาน สมณะ และวิปัสสนา	๗๖
๑๐... รู้ร้อยสัจ เรียนอ่านบาลี	๘๖
๑๑... อานิสงส์การเจริญเมตตา	๙๖
๑๒... ไปปฏิบัติดีกว่า	๑๐๖

๑๓...รู้ไปทำไม	๑๑๖
๑๔...สวดมนต์แผ่เมตตา	๑๒๖
๑๕...แก้กรรมทำแท้ง	๑๓๖
๑๖...ความเชื่อหรือศรัทธา	๑๔๖
๑๗...ชาวพุทธแท้หรือเทียม	๑๕๕
๑๘...กรรมเก่าต้องใช้ กรรมใหม่อย่าสร้าง	๑๖๕
๑๙...การสร้างสมความดี	๑๗๖
๒๐...ทุกข์ของสตรี	๑๘๕
๒๑...ภาคกรรมสนองกรรม	๑๙๗
๒๒...ทำชั่วได้ชั่ว	๒๐๘
๒๓...ภาณยักษ์ ภาณพระ	๒๑๘
๒๔...ทำไปไม่หวังผลตอบแทน	๒๒๙
๒๕...โยนิโสมนสิการ	๒๔๐
๒๖...จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว	๒๕๐

๒๗...มีสติ ใช้ปัญญา	๒๖๐
๒๘...เราทำกรรม ไม่ใช่กรรมทำเรา	๒๖๔
๒๙...จดหมายจากแฟนเก่า	๒๘๐
๓๐...เจริญเมตตาให้ใคร	๒๘๔
๓๑...กรรมดำ กรรมขาว	๒๙๔
๓๒...ต้องแก้ที่เหตุ	๓๑๐
๓๓...ดวงไม่ได้ทำให้ดี ต้องทำดีให้กับดวง	๓๒๐
๓๔...ใช้ปัญญา อย่าใช้ตัณหา	๓๒๔
๓๕...บุญเหลือ ยิ่งให้ยิ่งได้	๓๓๔
๓๖...จะปฏิบัติ ไปวัดดีกว่า	๓๔๔
๓๗...รักดี หนีชั่ว	๓๕๔
๓๘...อิจฉาพอได้ ริษยาไม่ได้	๓๖๘
๓๙...ไสยศาสตร์ วิญญาณ โอบปาตีกะ	
เข้าถึงธรรม ดวงตาเห็นธรรม	๓๗๘

๔๐...กรรมจัดสรร	๓๘๙
๔๑...อย่ารับทุกข์ อย่าผูกโกรธ	๔๐๒
๔๒...ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง วัดป่ามะม่วงอยู่ที่ไหน	๔๑๔
๔๓...กรรม ๓ หมวด	๔๒๓
๔๔...เห็นกรรม	๔๓๑
๔๕...ทุ สะ นะ โส	๔๔๐
๔๖...หนังสือสัตว์โลกก็เป็นธรรมโอสถ	๔๕๐
๔๗...ห่วงลูก ห่วงตัว เลิกห่วงผัวดีกว่า	๔๖๐
๔๘...ผีหกตนกลัวมนต์ไม่เข้าถึง	๔๖๙
๔๙...มีกีขันธ์	๔๗๙
๕๐...คาถาเป็นที่ตั้งแห่งความปรารถนา	๔๘๘

๑

ยาวิเศษ

สังคมโลกปัจจุบันอยู่ในสภาพที่วุ่นวายสับสน เรียกว่า กำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤต คำว่า วิกฤต มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า crisis แปลว่า จุดเงิน ล่อแหลม ในที่นี้แปลให้เข้าใจง่ายว่า ผิดปกตอย่างรุนแรง คนส่วนใหญ่มองว่าสาเหตุที่ทำให้สังคมโลกตกอยู่ในภาวะวิกฤตนั้นเนื่องมาจากเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก แท้จริงแล้วจิตใจคนต่างหากที่ตกต่ำ จิตใจที่เกลธรรมะ จิตใจที่ถูกครอบงำด้วยความโลภ ความโกรธ และความหลง เป็นเหตุให้ทำร้ายผู้อื่นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยไม่กลัวบาปกลัวกรรมแต่ประการใด

เมื่อสภาพสังคมเป็นเช่นนี้ คนที่ทนไม่ได้ก็พากันฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ไม่เว้นแต่ละวัน บ้างก็เกิดความท้อแท้หมดอาลัยตายอยากในชีวิต บ้างก็เป็นโรคทันสมัยคือโรคเครียด โรคประสาท ยาระงับประสาทจึงขายดีเป็นเทน้ำเทท่า ความจริงแล้ว ยาระงับประสาทช่วยได้ชั่วคราวเท่านั้น และอาจมีผลข้างเคียง (side effect) จากสารตกค้าง

หากใช้ในปริมาณที่มาก หรือใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน

แต่มียาชนิดหนึ่งที่ไม่จำเป็นต้องไปซื้อหา ใช้ได้ในปริมาณที่ไม่จำกัด ไม่มีสารตกค้าง ไม่มีผลข้างเคียง จะใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานเท่าใดก็ไม่เป็นอันตราย ยานานานี้ใช้กันมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ผู้ค้นพบคือ**องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** สรรพคุณใช้รักษาโรคทางใจ เมื่อโรคทางใจหาย โรคทางกายก็หายด้วย เพราะ *‘จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว’* ยาที่ว่านี้มีชื่อว่า **‘ธรรมโอสธ’** แปลกันตรงๆว่า *ยาคือธรรมะ* เป็นการนำธรรมะมารักษาโรค พระพุทธองค์ทรงใช้ธรรมโอสธรักษาโรคให้คนมาแล้วนับไม่ถ้วน ข้อดีอีกประการหนึ่งของธรรมโอสธคือไม่มีวันหมดอายุ (expired)

ภาวะวิกฤตเช่นนี้ เราคงเอา *กระแสโลก* มาช่วยแก้ปัญหาไม่ได้แน่ ต้องใช้ *กระแสธรรม* มาแก้ไข จึงทำ *วิกฤต* ให้เป็น *โอกาส* คือนำจิตใจที่อยู่ในภาวะเจ็บป่วยนั้นมารับธรรมะ หรือเรียกว่าเปิดใจสู่ธรรมะ ให้ธรรมะมาเยียวยาบำบัดอาการเจ็บป่วยทางใจ คิดในทางดีว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องหันมาศึกษาและปฏิบัติธรรมกันอย่างจริงจัง ดังคำกล่าวที่ว่า **เห็นทุกข์ จึงเห็นธรรม** ถ้าเรามัวยึดติดอยู่กับความสะดวกสบายเหมือนที่หลายๆ มา เท่ากับเราตั้งอยู่ในความประมาท เพราะฉะนั้นเราจงมาร่วมใจกันทำวิกฤตให้เป็นโอกาสตั้งแต่บัดนี้เถิด

ในครั้งพุทธกาล มีบุคคลตัวอย่างหลายต่อหลายท่านที่สามารถทำวิกฤตให้เป็นโอกาสได้ รายที่หนักหนาสาหัสที่สุดเห็นจะได้แก่ **พระปฐมจารย์เถรี** ภิกษุณีผู้เป็น *เอตทัคคะ* ใน

ทางทรงพระวินัย เรื่องราวของท่านมีดังต่อไปนี้

เดิมท่านเป็นธิดาสาวสวยของคหบดีผู้มั่งคั่งแห่งนคร
สาวัตถิ เมื่ออย่างเข้าวัยสาว บิดามารดาเลี้ยงท่านแบบ 'ไซ้ในหิน'
และเก็บไว้ใน 'หอคอยงาช้าง' คือให้ท่านอยู่ปราสาทเจ็ดชั้น เพื่อ
ป้องกันมิให้พบปะกับชายใด จนกระทั่งท่านอายุ ๑๖ ปี เมื่อ
ถูกเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดถึงปานนี้ ท่านก็ยังอุตส่าห์ลักลอบได้เสย
กับคนใช้ในบ้าน นี่เป็นการเริ่มต้นแห่งภาวะวิกฤตในชีวิตของ
ท่าน

ต่อมาบิดามารดาได้เตรียมจัดพิธีวิวาห์ให้ท่านกับชายหนุ่ม
ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน ท่านกับสามีซึ่งเป็นคนรับใช้จึงต้องพากัน
หนี สามีพาท่านไปอยู่ในหมู่บ้านที่ห่างไกลจากเมืองสาวัตถิ ท่าน
ต้องทุกข์ยากลำบากกาย ทำงานบ้านเองทั้งที่แต่ก่อนงานเหล่านี้
เป็นหน้าที่ของคนรับใช้ จากชีวิตที่เคยแวดล้อมด้วยข้าทาสบริวาร
กลับต้องมาทำงานเยี่ยงทาส ท่านกำลังรับผลของกรรมที่ก่อเอา
ไว้ ไม่นานนักท่านก็ตั้งท้องลูกคนแรก ครั้นใกล้คลอดจึงอ่อน
วอนสามีให้พาไปคลอดยังบ้านบิดามารดา โดยอ้างเหตุผลว่าพ่อ
แม่ยอมอภัยให้ลูกเสมอไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น สามีของท่านปฏิเสธ
เพราะกลัวว่าจะถูกจับขัง หรือไม่ก็ถูกทำทารุณกรรมด้วยวิธีต่างๆ
ให้ได้รับความทุกข์ทรมาน เมื่ออ่อนวอนสามีไม่ได้ผล ท่านจึง
ตัดสินใจหนีไปแต่ผู้เดียว สามีเมื่อทราบจากเพื่อนบ้านก็ได้ออก
ติดตามหาภรรยา ครั้นพบก็ชักชวนให้กลับ แต่ท่านไม่ยอมกลับ
สามีจึงจำต้องไปกับท่าน แต่ยังไม่ทันถึงเมืองสาวัตถิ ท่านก็คลอด
บุตรระหว่างทาง สามีจึงพาท่านกลับมายังหมู่บ้าน เพราะไม่มี

ความจำเป็นที่จะต้องเดินทางต่อไปอีก

ในเวลาต่อมาท่านก็ตั้งครุฑอีกครั้ง พอใกล้คลอดก็ชวนสามีเดินทางกลับไปหาบิดามารดา ครั้นถูกปฏิเสธท่านจึงเก็บข้าวของพานบุตรชายเดินทางไปยังนครสาวตถิ สามีตามไปทันและขอให้กลับ ท่านก็ไม่ยอมกลับ พ่อแม่ลูกจึงพากันเดินทางต่อไป เย็นวันหนึ่งขณะกำลังเดินทาง ก็ได้เกิดพายุพัดกระหน่ำอย่างรุนแรง ฟ้าแลบแปลบปลาบ แล้วฝนหลงฤดูก็ตกจ๊๊กๆ ลงมาไม่ขาดสาย ท่านเจ็บท้องจะคลอดลูก จึงบอกสามีให้ไปหาที่กำบัง สามีจึงเดินออกไปหาทำเลเพื่อจะทำที่กำบังให้ภรรยาคลอดบุตร ได้ไปขุดจอมปลวกแห่งหนึ่งและถูกอสริษซึ่งอาศัยอยู่ในจอมปลวกกัด นอนตายอยู่แต่ผู้เดียวท่ามกลางสายฝนที่กระหน่ำลงมาไม่ขาดสาย

ขณะที่ท่านคอยสามี อากาเร็บท้องทวีขึ้นเรื่อยๆ แล้วก็ได้คลอดบุตรชายคนที่สอง ขณะที่บิดาล้มลงขาดใจตาย ลูกคนโตกับลูกคนเล็กร้องไห้จ้าสุดเสียง รวากับรู้ด้วยสัญชาตญาณว่าผู้เป็นพ่อจากไปอย่างไร้วันกลับ ท่านจึงเอาร่างกายปกป้องลูกทั้งสองตลอดคืนอันยาวนาน ทั้งอากาศก็หนาวเหน็บสร้างความทุกข์ทรมานให้กับท่านจนเหลือจะกล่าว

ครั้นรุ่งอรุณของวันใหม่ ฝนซาเม็ดลงแล้ว ท่านจึงอุ้มทารกน้อยด้วยมือข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งจูงลูกคนโต พุดกับลูกทั้งสองว่า “ไปกันเถิดลูกรัก พ่อเขาทิ้งเราไปแล้ว” ท่านพาลูกเดินทางต่อไป ไม่นานนักก็พบสามีนอนตายตัวแข็งที่อยู่อข้างทาง

ท่านร้องให้คร่ำครวญด้วยความโศกสลด นึกตำหนิตัวเองที่เป็นต้นเหตุให้สามีต้องมาตาย จากนั้นก็แข็งแรงใจพาลูกน้อยทั้งสองเดินทางต่อไป จุดหมายคือบ้านบิตามารดาในนครสาวัตถี

เมื่อเดินทางมาถึง แม่น้ำอจิรวดี จำเป็นต้องข้ามแม่น้ำฝนตกเมื่อคืนทำให้น้ำสูงขึ้นมาถึงสะเอว ท่านไม่สามารถจะพาลูกสองคนข้ามแม่น้ำพร้อมกันในคราวเดียวได้ จึงบอกลูกคนโตให้รออยู่บนฝั่ง แล้วอุ้มลูกคนเล็กลุยน้ำข้ามไปก่อน วางลูกไว้แล้วลุยกลับเพื่อมารับลูกคนโต ขณะที่ท่านเดินมาถึงกลางแม่น้ำ เหยี่ยวใหญ่ตัวหนึ่งบินผ่านมา เห็นทารกน้อยนอนอยู่ก็สำคัญผิดว่าเป็นชิ้นเนื้อ จึงโฉบมาโฉบลูกน้อยไป มีโยที่ท่านจะกรีดเสียงร้องห้ามอยู่กลางน้ำ ลูกชายคนโตได้ยินเสียงแม่ก็เข้าใจผิด คิดว่าแม่เรียกให้ไปหา จึงก้าวเดินลงน้ำ เลยถูกระแสน้ำเซียวกรากพัดพาหายไปต่อหน้าต่อตา ความเศร้าโศกเสียใจจาก วิปโยคทุกข์ คือทุกข์อันเกิดจากความพลัดพราก ท่านต้องพลัดพรากจากผู้เป็นที่รักไปถึงสามคนในเวลาไล่เลี่ยกันเช่นนี้ จึงยากที่จะครองสติได้ ท่านเดินร้องให้คร่ำครวญไปตลอดทาง ขณะมุ่งหน้าไปยังสาวัตถี ระหว่างทางได้พบบุรุษผู้หนึ่งมาจากในเมือง จึงถามถึงบิตามารดา ในตอนแรกเขาไม่ยอมตอบคำถาม ครั้นเห็นท่านยืนกรานอยากจะทำทราบ จึงเล่าว่าปราสาทเจ็ดชั้นถูกพายุเมื่อคืนพัดพังลงมา บิตามารดาและพี่ชายของท่านถึงแก่ความตายอยู่ในปราสาทหลังนั้น เขากำลังเตรียมการเผาศพกันอยู่

เมื่อท่านได้ฟังเรื่องราวจากปากของบุรุษนั้น สติก็ขาดหาย ความทุกข์ที่ได้รับหนักหนาสาหัสเกินกว่าจะแบกรับได้ ท่าน

ฉีกเสื้อผ้าที่สวมใส่เหลือแต่กายเปลือยเปล่าเดินร้องไห้ไปตาม
 ทางอย่างคนเสียสติ ไม่รู้ว่าตนกำลังทำอะไร หรือจะไปที่ไหน
 ประชาชนที่พบเห็นพากันดำทอท่าน บ้างก็ขว้างปาด้วยก้อนหิน
 และขับไล่ให้ออกไปจากเส้นทางสัญจร ช่างน่าอนาถนัก

ในครั้งนั้น องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่
 ที่พระเชตวัน อารามที่ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีสร้างถวาย พระองค์
 ทอดพระเนตรเห็นปฎาจาราเดินร้องไห้มาแต่ไกล ก็ทรงทราบด้วย
 พระวราณาว่า ในอดีตชาติ ปฎาจาราผู้นี้ได้เคยตั้งจิตอธิษฐาน
 ขอเป็นภิกษุณีผู้เป็นเลิศในทางทรงพระวินัย จึงตรัสห้ามภิกษุ
 ณีให้ขัดขวาง และทรงอนุญาตให้เดินเข้ามาหาพระองค์ได้ เมื่อ
 ปฎาจาราเดินใกล้เข้ามา พระพุทธองค์ทรงแผ่เมตตาด้วยการเปล่ง
 พระวาจาว่า “น้องหญิง ขอสติสัมปชัญญะของเธอจงกลับคืน
 มา” พระวาจาอันเปี่ยมด้วยพระมหากรุณา ทำให้สติสัมปชัญญะ
 ของปฎาจารากลับคืนมาอีกครั้ง ท่านรู้สึกอายเมื่อพบว่าร่างกาย
 ไร้สิ่งปิดบัง จึงหมอบลงกับพื้นดินเพื่อมิให้ผู้ใดเห็นสิ่งอันควร
 ปกปิดของท่าน อุบาสิกาผู้หนึ่งโยนผ้าคลุมมาให้ ท่านใช้ผ้าผืน
 นั้นพันร่างกายแล้วจึงลุกขึ้นนั่งประคองอัญชลีเฉพาะพระพักตร์
 องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วจึงเล่าเรื่องราวอันโศกสลด
 ของท่านถวายองค์พระศาสดา

สมเด็จพระบรมโลกนาถทรงสดับด้วยจิตอันเปี่ยมด้วย
 พระมหากรุณา แล้วทรงเทศนาโปรดปฎาจาราว่า

“ดูก่อนน้องหญิง ความทุกข์ระทมที่น้องหญิงได้รับอยู่ในขณะนี้ เป็นเพียงหยดน้ำเล็กๆ หยดหนึ่งในมหาสมุทรแห่งความไม่เที่ยง ที่สัตว์โลกทั้งหลายพากันจมอยู่ในห้วงน้ำนี้ トラบเท่าที่ยังยึดมั่นอยู่กับสิ่งที่ผันแปร มีเกิดมีดับ ในอดีตกาลที่ผ่าน มาหลายภพชาติ น้องหญิงก็เคยร้องไห้เพราะเสียของรักมาแล้ว นับครั้งไม่ถ้วน เอน้ำตาในแต่ละชาติมารวมกันก็มากกว่าน้ำในมหาสมุทรทั้ง ๔ น้องหญิง ไยเธอยังคงตั้งอยู่ในความประมาทเล่า”

พระวาจอันเปี่ยมด้วยพระกรุณาของพระผู้มีพระภาคเจ้า ช่างหยั่งลึกเข้าไปในจิตใจของปฎาจารย์ และวินาทีนั้นท่านก็เกิดปัญญาเห็นความไม่เที่ยงแห่งสังขารธรรมทั้งปวง ครั้นพระพุทธรองค์เทศนาจบลง ปฎาจารย์ก็ได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุเป็นพระโสดาบันในทันที จากนั้นจึงขอบวชเป็นภิกษุณีในพระธรรมวินัยของพระพุทธรองค์

เมื่อดำรงอยู่ในเพศบรรพชิต ภิกษุณีปฎาจารย์ก็ใช้ความเพียรพยายามเพื่อจะบรรลุธรรมขั้นสูงขึ้นไป คืบหนึ่งขณะที่ท่าน ตักน้ำล้างเท้าและสังเกตดูด้วยจิตอันสงบ เห็นน้ำไหลจากที่สูง ลงสู่ที่ต่ำ ท่านก็ระลึกชาติแต่หนหลังได้ แต่ละชาติที่ท่านเกิด อายุยืนบ้าง อายุสั้นบ้าง เวียนว่ายอยู่ในสังสารสาครที่ไม่มีวัน ลินสุด เกิดแล้วก็ตาย ตายแล้วก็เกิดอีก วนเวียนกันอยู่อย่างนี้ ชีวิตของคนอื่นๆ ก็เป็นเช่นเดียวกัน ท่านพิจารณาความไม่เที่ยงนี้เป็นอารมณ์ของจิต และได้บรรลุพระอรหัตตในคืนถัดมา ในขณะที่ท่านใช้ไม้เขี่ยไฟให้ดับ

พระพุทธรูปองค์ทรงยกย่องพระปญฺญาจาราเถรีว่า เป็น ภิกษุณี
 ที่เลิศในทางทรงพระวินัยคู่กับพระอุบาลีเถระ จากประสบการณ์
 ความทุกข์ยากแสนสาหัสที่พระปญฺญาจาราเถรีได้รับ ทำให้ท่านกลายเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา บำเพ็ญตนเป็นที่ปรึกษาของ
 ภิกษุณีรูปอื่นๆ และการที่เป็นเอตทัคคะในทางทรงพระวินัย ท่าน
 จึงสามารถให้คำแนะนำแก่นางภิกษุณีทั้งหลาย ในอันที่จะสำเร็จ
 มรรคผลได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ท่านยังเป็นที่พักของบรรดา
 สตรีผู้มีทุกข์และประสบปัญหาชีวิตในรูปแบบต่างๆ จนได้รับความ
 เคารพนับถือจากสตรีทั้งหลาย ไม่ว่าจะป็นนักบวชหรือ
 คฤหัสถ์

เรื่องราวของพระปญฺญาจาราเถรี เป็นตัวอย่างของบุคคล
 ผู้ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส สมควรที่พวกเราจะจดจำและนำไปเป็น
 แบบอย่าง พระเดชพระคุณพระราชสุทธินิยามมงคล (จรัญ
 จิตฺตมโฆ) วัดอัมพวัน ท่านเคยปรารภถึงเรื่องนี้ว่า

“ถ้านางปญฺญาจาราไปแต่งงานกับผู้ชายที่มีฐานะเท่าเทียม
 กันจะได้เป็นพระอรหันต์หรือ ฉะนั้นการที่เราประสบเคราะห์กรรม
 ในชีวิต ก็ให้คิดเสียว่านั่นเป็นโอกาสที่เราจะได้สร้างคุณงามความ
 ดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป อย่าได้ท้อแท้...” ความหมายที่แฝงอยู่ในคำกล่าว
 ของท่านก็คือ ไม่เห็นทุกข์ก็ไม่เห็นกรรม แปลความออกมาเป็น
 ภาคปฏิบัติได้ว่า จงทำวิกฤตให้เป็นโอกาส นั่นเอง

๒ วิกฤตคือโอกาส

บทที่แล้วได้เล่าเรื่องของพระปฎาจารย์เถรี ผู้ซึ่งได้รับ
ธรรมโอสถ จากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนหายขาดจาก
วิปโยคทุกข์ อันเป็นทุกข์ทางใจ ความทุกข์นั้นในทางธรรมจัด
เป็นโรคอย่างหนึ่ง เรียกว่า ทุกขโรค แปลว่า โรคคือทุกข์ และ
ยาที่จะใช้บำบัดรักษาได้นั้น ไม่มีอะไรดีเท่าธรรมะ ธรรมโอสถ
ได้รักษาทุกขโรคของพระปฎาจารย์เถรีให้หายสนิท ไม่มีเชื้อหลง
เหลืออยู่ จาก ทุกขโรค จึงกลายเป็นทุกขชัย คือสิ้นทุกข์ หรือ
หมดทุกข์ ทำให้ท่านเปลี่ยนจากภาวะของปุถุชนมาเป็นพระอริย
บุคคล แต่นั่นก็เป็นเหตุการณ์สมัยพุทธกาล ซึ่งล่วงเลยมานานกว่า
สองพันห้าร้อยปีแล้ว ในครั้งนั้นดูเหมือนว่าการบรรลุมรรค ผล
นิพพาน ช่างทำได้ง่ายเสียนัก ความจริงก็มีได้ง่ายดังที่เราคิด
เพราะแต่ละท่านกว่าจะบรรลุได้ ก็ต้องใช้ความเพียรพยายาม
อย่างยิ่งยวด เป็นความเพียรพยายามที่บางครั้งถึงกับต้องเอา
ชีวิตเข้าแลก หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า คนสมัยนั้นท่าน
สามารถทำวิกฤตให้เป็นโอกาสนั่นเอง

ถึงสมัยเราซึ่งห่างจากพุทธกาลมาตั้งสองพันห้าร้อยกว่าปี เรื่องมรรค ผล นิพพาน อาจเป็นเพียงอุดมคติสำหรับคนบางคน เพราะความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต อย่างที่เรียกยุคนี้ว่าเป็นยุคไฮเทค คนส่วนใหญ่จึงติดอยู่กับความสุขสบายทางกาย อันเป็นผลพวงมาจากความเจริญทางวัตถุ แต่ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ยิ่งความเจริญทางวัตถุเพิ่มขึ้นมากเท่าไร ความเจริญทางจิตใจก็ลดน้อยลงมากเท่านั้น เรียกว่าวัตถุเจริญ แต่จิตใจเสื่อม จะกล่าวไปใยให้ป่วยการ เมื่อเหตุการณ์ถึงขั้นวิกฤตเช่นนี้แล้ว จะมัวมานั่งฝันลอยหาตะเข็บอยู่ที่ไซ้ที่ เรามาช่วยกันทำวิกฤตให้เป็นโอกาสดีกว่าหรือ มาเปิดใจรับธรรมโอสถของพระพุทธองค์กันเถิด

ในทางการแพทย์ การใช้ยาบำบัดโรคนั้นทำได้ ๓ วิธี ขึ้นอยู่กับชนิดหรือประเภทของยา กล่าวคือ ยาบางชนิดใช้ทาภายนอก บางชนิดใช้ฉีดเข้าไปในร่างกาย และบางชนิดก็ใช้รับประทาน ส่วนธรรมโอสถนั้น พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล หรือ หลวงพ่อจรัญ ท่านพูดเปรียบเทียบไว้อย่างน่าฟังว่า **สวดมนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน** ซึ่งหมายความว่า ธรรมโอสถนั้นใช้ทาก็ได้แต่สรรพคุณไม่ชะงัดเท่ากับรับประทาน กล่าวคือการสวดมนต์นั้นแม้จะช่วยรักษาโรคได้ หากก็ไม่ชะงัดเท่ากับการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน

วิธีรักษาด้วยการสวดมนต์เป็นที่นิยมกันมาก หลวงพ่อ
 จรรย์ท่านแนะนำให้สวดบท **พาหุงมหากา** ซึ่งท่านเป็นผู้ค้น
 พบในเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ
 ได้พิมพ์แจกเป็นธรรมทานแก่ญาติโยม เมื่อญาติโยมนำไปสวด
 ตามวิธีที่ท่านแนะนำ และได้ผลเป็นที่พอใจ ก็พากันพิมพ์มาถวาย
 ท่านให้แจกคนอื่นต่อไป บางคนพิมพ์มาถวายจำนวนนับพัน บาง
 คนก็พิมพ์เป็นจำนวนหมื่น โดยทำเป็นหนังสือเล่มเล็กๆ สะดวก
 แก่การพกพา หากนับจำนวนที่แจกไปแล้วทั้งสิ้นก็คงเกินล้าน
 เล่ม

ผลที่ได้จากการสวดมนต์คือทำให้โรคหายไปเลยก็มี เา
 บางลงก็มี คนเป็นโรคเครียด โรคประสาท ก็หาย คนที่ไม่หาย
 ก็มี ไม่ใช่เพราะยาไม่ดี แต่เป็นด้วยบุคคลผู้นั้นมิได้ปฏิบัติอย่าง
 จริงจังและต่อเนื่อง ทำบ้าง ไม่ทำบ้างแล้วแต่อารมณ์ เปรียบ
 เหมือนคนไข้ไปหาหมอ ได้ยามาแล้วก็ไม่ยอมกิน โรคก็ไม่หาย
 คนที่มีหนังสือสวดมนต์แต่ไม่เคยหยิบขึ้นมาสวดเลย ก็ย่อมไม่
 ได้ผลตามที่มุ่งหมาย ข้อนี้มองเห็นได้ชัด

เรื่องการสวดมนต์ซึ่งหลวงพ่ोजรรย์ท่านเปรียบเป็นยาทานี้
 บางครั้งก็ให้ผลเป็นที่อัศจรรย์ กล่าวคือ มีอยู่รายหนึ่งเป็นมะเร็ง
 ระยะสุดท้าย แพทย์กำหนดเวลาไว้ว่าอยู่ได้ไม่เกิน ๖ เดือน
 เขาก็สวดมนต์เป็นการใหญ่ สวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ
 พาหุงมหากา วันละ ๑๕ จบ ไม่ได้หวังว่าจะให้หายจากโรค
 เพราะคิดว่าอย่างไรเสียก็ต้องตาย แต่ที่สวดเพราะต้องการให้

จิตสงบ เวลาตายจะได้ไม่ทรมานทรมาย ตั้งความหวังไว้เพียงเท่า
 นี้ แล้วเขาก็สวดทุกวันๆ ละ ๑๕ จบ สวดไปได้สามเดือนก็รู้สึก
 ว่าจิตใจปลอดโปร่ง สบายเนื้อสบายตัว ยังเหลือเวลาอีกสาม
 เดือนก็พยายามประคองจิตมิให้หวั่นไหว คิดว่าเรื่องเกิดเรื่อง
 ตายเป็นธรรมดาโลก ครั้นครบหกเดือนกลับปรากฏว่าไม่ตาย
 เขาก็สงสัย **เอ๊ะ ทำไมถึงไม่ตาย** ยิ่งกว่านั้นยังไม่มีอาการเจ็บ
 ปวดเช่นคนป่วยรายอื่นๆ จึงไปหาแพทย์ให้ตรวจดูอีกครั้ง แพทย์
 ก็แปลกใจ ถามว่าไปรักษาที่ไหนมาหรือเปล่า **ทำไมถึงหายได้**
 เขาบอกไม่ได้รักษาที่ไหนหรอก แค่สวดมนต์วันละ ๑๕ จบเท่า
 นั้นเอง ถือเป็นโอกาสคุ้มเสียเลย เป็นอันว่าธรรมโอสธสามารถ
 รักษาโรคมะเร็งได้ด้วย ช่างน่าอัศจรรย์นัก

ถึงตอนนี้คงมีผู้อ่านได้หนังสือสวดมนต์เล่มที่ว่า จึง
 ขอเชิญไปรับได้ที่กุฏิหลวงพ่อวัดอัมพวัน แต่ถ้าท่านไม่สะดวก
 ที่จะไปวัดก็สามารถหาดูได้จากหนังสือ **ไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟ
 นรก** ตั้งแต่หน้า ๙๗-๑๐๓ ซึ่งจะบอกวิธีสวดไว้อย่างละเอียด
 มีบทแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลพร้อมสรรพ ใครที่ไม่ชอบบยา
 กินซึ่งในที่นี้หมายความว่าไม่มีเวลามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
 จะลองใช้ยาทา คือ สวดมนต์ดูก่อนก็ได้ หลวงพ่อท่านบอกว่า
 ใครทำจริงก็จะได้พบของจริง ใครทำปลอมก็จะได้ของปลอมไป
 เช่นกัน

สำหรับผู้ที่สามารถปลีกเวลามาเข้าปฏิบัติวิปัสสนา
 กรรมฐาน จะเห็นผลได้เร็วกว่า ดังที่หลวงพ่อท่านเปรียบเทียบ

ไว้ว่า สวดมนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน เรื่องวิปัสสนานี้ จะว่ายากก็ไม่ใช่ จะว่าง่ายก็ไม่เชิง เพราะขึ้นอยู่กับนิสัยปัจจัยของแต่ละบุคคล ผู้ที่มีนิสัยปัจจัยมาแต่ครั้งอดีตชาติจะเห็นว่าเป็นเรื่องง่าย แต่สำหรับผู้ที่ไม่เคยมีนิสัยปัจจัยมาเลยก็คงไม่ใช่เรื่องง่าย สำหรับผู้ที่มีความเพียรพยายามก็เป็นเรื่องที่ไม่เหลือวิสัย ข้อสำคัญคือขอให้มีความศรัทธาแน่วแน่ที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง พึงพิจารณาพุทธจริยาในบทสวดพาหุง นั้นเป็นแบบอย่าง พระพุทธองค์ทรงผจญมารคืออุปสรรคต่างๆ มากมายก็หาทรงห่อถอยไม่ ทรงบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูลชาวโลกจนเป็นที่เคารพบูชา ไม่เฉพาะแต่มวลมนุษยย์ แม้เหล่าเทวดา มาร พรหมทั้งหลายก็ยังน้อมนมัสการพระองค์ เมื่อพิจารณาพุทธจริยาเป็นแบบอย่างแล้ว พึงดำเนินรอยตามพระองค์ท่าน ทำสำเร็จเมื่อใดก็จะได้ชื่อว่าทำวิกฤตให้เป็นโอกาส และจาก วิกฤต ก็จะกลายเป็น **วิวัฒน์** ซึ่งแปลว่าความเจริญรุ่งเรือง หรือความคลี่คลายไปในทางเจริญ กล่าวคือสามารถพลิกผันความเลื่อมให้กลายเป็นความเจริญรุ่งเรืองได้ นั่นเอง

การเจริญวิปัสสนากรรมฐานซึ่งเปรียบเสมือนยากินนี้ ปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมาก เพราะเป็น ของจริง และให้ผลได้จริง ที่วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคลเป็นเจ้าอาวาสนั้น มีผู้เข้าไปปฏิบัติเป็นจำนวนมาก ช่วงระหว่างวันที่ ๑๐-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีคนมาเข้าปฏิบัติ ประมาณ ๑,๖๐๐ คน ช่วงปีใหม่มีจำนวนมากกว่านั้น ผู้ประสงค์จะเข้าปฏิบัติสามารถไปได้ ๒ ช่วงคือ ถ้าต้อง

การจะปฏิบัติ ๓ วัน ให้ไปวันศุกร์ แต่ถ้าต้องการปฏิบัติ ๗ วัน ให้ไปวันโกน ส่วนที่ศูนย์วิปัสสนากรรมฐานยุวพุทธิกสมาคม แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนเพชรเกษมซอย ๕๔ นั้น จัดอบรมเป็นครั้งๆ ครั้งละ ๗ วัน รับประทาน ๒๐๐ คน แต่ละคนเข้าปฏิบัติได้ไม่เกินสองครั้ง เพื่อให้คนอื่นได้มีโอกาสเข้าปฏิบัติบ้าง

วิปัสสนากรรมฐานนอกจากจะเป็น ยาพิษ ที่รักษาโรคทางใจได้ชะงัดแล้ว ธรรมโอสถชานานนี้ยังมีคุณค่ามหาศาลต่อชีวิต ดังที่คุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย ได้พรรณนาไว้เป็นบทร้อยกรอง ดังนี้

วิปัสสนากรรมฐานงานดูจิต	เหมือนมีมิตรคอยเตือนเพื่อนคอยสอน
กำหนดรู้ยังรู้ทางจิตจร	จะยืนเดินนั่งนอนสำรวมตน
ระวังตัวกลัวภัยอันใหญ่หลวง	ภพทั้งปวงข้องอยู่ทุกแห่งหน
รู้รับทุกข์รับโทษรู้อดทน	รู้ดีนรณเพื่อรอดจากอวิชชา
หวังสิ่งใดก็จักได้ตั้งใจหวัง	กุศลจิตเพิ่มพลังเสกสรรหา
สมาธิตั้งมั่นเกิดปัญญา	ได้วิชาทำลายทุกข์สุขอนันต์

ปัจจุบัน การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ไม่เฉพาะในหมู่พุทธศาสนิกชนเท่านั้น แม้ผู้นับถือศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและศาสนาสิกข์ก็นิยมปฏิบัติเช่นกัน ธรรมะเป็นของกลางที่ทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยไม่ถูกจำกัดด้วยเชื้อชาติหรือศาสนา แต่มีข้อที่น่าสังเกต

คือ ผู้ที่เข้ามาปฏิบัติในนั้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง ผู้ชายมีน้อยมาก ประมาณร้อยละ ๑๐ เท่านั้น น่าจะมีการทำวิจัย ค้นหาสาเหตุที่ทำให้บรรดาสุภาพบุรุษทั้งหลายไม่นิยมการปฏิบัติธรรม

ความนิยมในเรื่องการปฏิบัติธรรมนั้นแพร่หลายเข้าไปในหมู่ดาราด้วย **หลักสูตรการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข** ของคุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย ซึ่งจัดขึ้นที่ธรรมสถานว่องวานิช ถนนเทพารักษ์ ระหว่างวันที่ ๕-๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ มีผู้เข้าปฏิบัติกว่าร้อยคน ในจำนวนนี้มีดาราไปด้วย คือ คุณ ทาริกา ธิดาทิตย์ คุณอัจฉราพรรณ ไพบูลย์สุวรรณ และคุณ จารุณี สุขสวัสดิ์ คุณอัจฉราพรรณเล่าให้ฟังว่า เคยเข้าปฏิบัติหลักสูตรของคุณแม่มาแล้วสองครั้ง ครั้งนี้เป็นครั้งที่สาม คุณจารุณีบอกเพิ่งปฏิบัติกับคุณแม่เป็นครั้งแรก ก่อนหน้านี้เคยปฏิบัติที่วัดสังฆทาน วัดอัมพวัน และวัดอื่นๆอีกหลายวัด โดยปฏิบัติครั้งละ ๓ วัน เพิ่งจะมีครั้งนี้ที่ได้ปฏิบัติ ๗ วัน

เรื่องที่มีผู้เข้าใจไม่ถูกต้องว่าทุกคนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมนั้น เพราะเขามีความทุกข์ ส่วนคนที่ไม่มีความทุกข์เขาจะไม่เข้ามาปฏิบัติ เรื่องนี้ไม่จริงเสมอไป เพราะหลายคนที่มาปฏิบัติมิใช่เพราะมีความทุกข์ แต่เพราะต้องการมีที่พึ่งทางใจ คนที่สนใจธรรมะ จึงพยายามหาเวลาและโอกาสมาปฏิบัติ คนที่มีทุกข์แล้วหันมาปฏิบัติธรรมก็ยังดีกว่าไปทำอย่างอื่น จริงหรือไม่

คุณจารุณี สุขสวัสดิ์ ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า

“สำหรับเบิ้ล มีทุกข์ก็มาปฏิบัติ ไม่มีทุกข์ก็ปฏิบัติ ตอนเด็กๆเบิ้ลอยู่กับยาย ยายกระเตงไปวัดด้วยทุกครั้งจนรู้สึกคุ้นเคย การมาปฏิบัติทำให้เรารู้จักตัวเอง ได้อยู่กับตัวเองมากขึ้น”

ส่วนคุณอัจฉราพรรณมีความเห็นว่า **การที่จะให้เยาวชนของชาติเป็นผู้มีคุณธรรม ควรจะปลูกฝังกันตั้งแต่เด็กๆ** พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญ และการที่จะให้เยาวชนได้เข้าใจธรรมะอย่างลึกซึ้งจะต้องมีการปฏิบัติ การศึกษาธรรมะจากการอ่านอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เข้าใจลึกซึ้งได้ นั่นคือ **ปริยัติ** อย่างเดียวยังไม่พอ ต้องมี **ปฏิบัติ** ด้วยจึงจะเกิด **ปฏิเวธ**

สำหรับคุณทริกา ธิดาทิตย์ จะเห็นว่าเธอมิได้แสดงความคิดเห็นใดๆ เนื่องจากมีธุระต้องรีบกลับ จึงทราบเพียงว่าเธอชอบซึ่งมากถึงกับจะขอเป็นเจ้าของภาพในการจัดครั้งต่อไป อย่างไรก็ตาม แม้การปฏิบัติธรรมจะเป็นเรื่องที่ดี ยิ่งดาราหันมานิยมการปฏิบัติธรรมด้วยแล้ว ก็จะเป็นตัวอย่างที่ดีของคนทั่วไป แต่ก็อย่าให้กลายเป็นแฟชั่น เป็นต้นว่า เห็นเขาทำก็ทำตามๆ เขาไป โดยมีได้มีศรัทธาปสาทะที่แท้จริง บางครั้งถึงกับไปทำความรำคาญให้คนที่เขาตั้งใจปฏิบัติ แทนที่จะได้บุญก็เลยต้องพอกบาป

เต็มเปาเต็มกระเป่ากลับไปบ้าน แบบนี้ไม่มายังจะดีเสียกว่า อย่างน้อยก็ได้ไม่ต้องเสียเวลาทำมาหาเลี้ยงชีพ อย่าลืมนะเราต้องทำ วิกฤต ให้เป็น วิวัฒน์ ขึ้นประมาทมัวเมา วิกฤต อาจจะกลายเป็น วิบัติ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้แล้วก็จะไม่มีโอกาสได้สร้างคุณงามความดีให้กับชีวิตอีกต่อไป

กรรมตามทันที

หลังจาก **ศาลาธรรมโอสถ** บทแรกได้รับการตีพิมพ์ลงใน **นกุลสตรี** ฉบับที่ ๖๗๖ ก็ปรากฏมีทั้งจดหมาย โทรศัพท์ และ โทรสารเข้ามามากมายเกินความคาดหมาย ได้ตอบจดหมายไปสองฉบับ เพราะเจ้าของไม่ต้องการให้เปิดเผย อันที่จริงอาจารย์ก็ต้องการเช่นนั้น คือไม่ต้องการเปิดเผยในเรื่องส่วนตัวของผู้ถาม แต่สิ่งที่ต้องการคือขออนุญาตนำเรื่องราวมาเล่าสู่กันฟังเป็น 'ธรรมทาน' เพื่อผู้ที่มีปัญหาอย่างเดียวกันจะได้นำไปพิจารณาเทียบเคียงกับปัญหาของตน และหาทางแก้ไขต่อไป

รายที่จะตอบในวันนี้เป็นของท่านสุภาพสตรี ส่งเสียงมาตามสายว่า ไม่ทราบเป็นอะไร ตั้งแต่ไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่วัดอัมพวันก็เจ็บป่วยมาโดยตลอด ทั้งที่ก่อนปฏิบัติไม่เคยเป็น อาจารย์จึงถามว่า

“อาการเป็นอย่างไรคะ”

“มันร้อนค่ะ ร้อนมากๆ จนเดินไม่ได้ ต้องหยุดพัก พอหายร้อนเดินอีกก็ร้อนอีก” ‘เดิน’ ในที่นี้คือ เดินจงกรม

“ร้อนบริเวณไหนคะ”

“ท้องคะ ท้องมันร้อนเหมือนมีน้ำเดือดขังอยู่ในนั้น” ฟังคำตอบอาจารย์รู้ได้ทันทีว่าผู้ถามจะต้องเคยเกี่ยวข้องกับอะไรที่ร้อนๆ เมื่อก่อนกรรมยังไม่ปรากฏ เพราะยังไม่ได้มาปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน อันถือเป็น **ความดีสูงสุดในพระพุทธศาสนา** แต่เมื่อมาปฏิบัติ กรรมจึงมาปรากฏให้ได้ชัดใช้ จะได้หมดหนี้หมดสิน ไม่ติดค้างให้เป็นดอกเบี้ยวทบต้น

“เคยไปทำอะไรให้ใครเขาร้อนหรือเปล่าคะ ลองนึกดูดีๆ”

“ไม่...ไม่เคยนี่คะ” เสียงตอบอ้อมอ้อม

“ขอคำยืนยันชัดเจนกว่านี้คะ เคยหรือไม่เคย ถ้าตอบว่าไม่ไม่เคยก็จะตีความว่าเคย” อาจารย์สุจิตตราเริ่มรุกเพราะแน่ใจว่าถ้าไม่มีเหตุ จะมีผลได้อย่างไร พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ชัดเจนว่า **นตฺถิ ปาปํ อุกุพฺพโต - บาปย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ**

“นี่ออกหรือยังคะ ดิฉันมั่นใจว่าคุณต้องเคยไปทำอะไรให้ใครเขาร้อนตรงนั้นแน่นอน อย่าลืมนะคะ ‘บาปย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ กรรมย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ก่อ’ อาจารย์ ‘แถม’ ประโยคหลังให้ ซึ่งความหมายเดียวกับประโยคแรก สายข้างโน้นเงียบไปอีตใจหนึ่ง แล้วจึงว่า

“แหม.อาจารย์เล่นต้อนแบบนี้ดิฉันก็ต้องสารภาพแล้ว เพราะถ้าดิฉันไม่บอกก็จะกลายเป็นว่า ‘แก้ปัญหาไม่ถูกจุดเหมือนกินละมุดถูกเม็ด’ ดังที่หลวงพ่ót่านพูดบ่อยๆ แล้วอาจารย์อย่าบอกหลวงพ่อนะคะ ดิฉันอายท่านคะ”

“เรื่องนั้นรับรองได้คะ” เมื่ออาจารย์รับรองแข็งขันเช่น

นี่ คนถามจึงเริ่มเล่า

“ดิฉันเป็นพยาบาล ได้ช่วยหมอทำคลินิกพิเศษช่วงหลังเลิกงาน แล้วก็เลยมีโอกาสก่อبابโดยไม่ได้ตั้งใจ...” เสียงหายไปอีก คราวนี้อาจารย์ไม่ซก ทากรอให้เขาพูดเอง

“อาจารย์กำลังฟังอยู่หรือเปล่าคะ” คงนึกเอะใจเช่นกันที่อาจารย์เงิบไป

“ฟังอยู่ค่ะ แล้วยังไงอีกคะ”

“คือ...ดิฉันเรียนตามตรงว่าไม่ได้ตั้งใจค่ะ แล้วก็รู้ว่ามันผิด แต่ก็เหมือนตกกระไดพลอยโจน เพื่อเงินด้วยแหละค่ะ คลินิกแห่งนี้เขารับทำแท้ง พวกที่มาใช้บริการมีตั้งแต่ นักเรียน นักศึกษา วัยรุ่น ไปจนถึงสามีภรรยาที่ยังไม่พร้อมจะมีบุตร รายได้ดีมากค่ะ” อาจารย์ฟังแล้วออกไม่สบายใจ เพราะในสายตาของอาจารย์สถานที่แห่งนี้จะเรียกว่า โรงฆ่าสัตว์ มากกว่า

“หน้าที่ของดิฉันคือฉีดยาเพื่อไปทำให้ก้อนเลือดร้อนจะได้เอาออกง่ายๆ ดิฉันก็คิดอยู่เหมือนกันว่าที่ปฏิบัติกรรมฐานแล้วร้อนนะ ต้องมาจากกรรมอันนี้แน่นอน พออาจารย์ยืนยันก็เลยเชื่อได้สนิทใจ”

“เรื่องของกรรมไม่ต้องให้ใครมายืนยันหรอกค่ะ เป็นกฎธรรมชาติ เป็นสังขธรรมที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือพูดให้เข้าใจง่ายก็คือเป็นกฎแห่งเหตุและผล เหตุอย่างไรผลก็อย่างนั้น ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว เมื่อเรารู้อย่างนี้จะเลือกทำดีหรือทำชั่วก็อยู่ที่เราแล้ว”

“ดิฉันเลือกทำดีค่ะ ไม่เอาแล้ว เช็ดแล้ว นี่ดิฉันจะหมด

เวรหมดกรรมหรือยังคะ”

“ยังหรอกค่ะ แต่ถ้าถามว่าจะหยุดเวรได้หรือยัง ขอตอบว่าหยุดเดี๋ยวนี้เลยนะค่ะ อย่าก่อกรรมทำเข็ญอีกต่อไปเลย เพราะคนที่จะได้รับทุกข์ก็คือตัวคุณเอง ไม่มีใครมารับแทนได้”

“ค่ะ ถ้าเช่นนั้นดิฉันจะให้สัญญากับอาจารย์ว่าดิฉันจะเลิกอย่างเด็ดขาด แล้วอ้อ... ปัญหาของดิฉันอาจารย์จะแนะนำวิธีแก้อย่างไรคะ”

“สิ่งที่คุณทำอยู่เป็นการแก้ปัญหาก็ถูกต้องตรงจุดที่สุดแล้วค่ะ หลวงพ่อท่านสอนว่า ‘สวดมนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน’ ตอนนี้คุณก็กินยาอยู่แล้ว ยาธรรมะใดคะ หรืออยากให้หายเร็วๆ ก็ทั้งทาทั้งกินคงไม่มีใครว่า แกรมหยุดยากก็ไม่ต้องไปซื้อหามาจากไหน มีอยู่กับตัวแล้ว”

“ขอบคุณอาจารย์มากค่ะ ดิฉันตัดสินใจแล้ว เมื่อก่อนปรารภกับสามีว่าลูกก็จบปริญญากันทุกคนแล้ว ดิฉันอยากจะทำออกจากงานมาปฏิบัติธรรมอย่างเป็นล่ำเป็นสันเสียที จะได้ชดใช้เวรชาติใช้กรรมให้หมดๆไป อาจารย์คิดว่าดีไหมคะ”

“สิ่งที่คุณพูดมานั้นดิฉันก็คิดอยู่เสมอว่าจะต้องทำให้ได้ แต่ดิฉันโชคดีไม่เท่าคุณค่ะ เพราะลูกยังเล็กและต้องมีภาระดูแลคุณพ่อคุณแม่ คงต้องขออนุโมทนากับคุณไปก่อน ดิฉันเชื่อว่าคุณต้องแก้ปัญหาได้อย่างแน่นอน แล้วอย่าลืมแบ่งบุญให้ดิฉันด้วยนะค่ะ” ดนงกบุญอย่างเรารีบทวง

“แน่นอนค่ะ ดิฉันยกให้อาจารย์ทั้งหมดเลย อ้อ...อาจารย์พอจะมีเวลาให้ดิฉันอีกสักทำนาที่ไหมคะ เกรงใจอาจารย์จัง”

“มีอะไรอีกหรือคะ”

“คือ ดิฉันเป็นห่วงหมอนะคะ หมอเขาทำแท้งวันๆ เป็นสิบราย ดิฉันแค่ช่วยนิดยายังรับกรรมถึงปานนี้ แล้วหมอทำไมไม่เห็นเขาเป็นอะไร ดูๆ ก็น่าสงสาร เขามีตั้งสามบ้านนะคะ” เปลี่ยนเป็นเสียงกระซิบกระซาบคล้ายกลัวใครจะมาแอบได้ยิน

“มีตั้งสามบ้านหมายความว่าอะไร” อาจารย์ไม่เข้าใจ

“ก็มีสามเมียไงคะ เมียละบ้าน ต้องหาเงินมาเลี้ยงแต่ละเมียให้เสมอหน้าเสมอตากัน เลยต้องทำงานหนัก” อาจารย์เพิ่งจะเข้าใจว่า ‘บ้าน’ ในที่นี้ก็คือ ‘เมีย’ และอาจารย์ก็รังเกียจเหลือเกิน รังเกียจจนหลายเมีย จึงกรอกเสียงไปว่า

“อย่าไปห่วงเขาเลยคะ เขาไปไกลเกินกว่าที่คุณจะห่วงหรือช่วยได้ คีลข้อ ‘ปาณาติบาต’ เขายังไม่ได้รับผลของกรรมที่ล่วงละเมิด ส่วนข้อ ‘กาเมสุมิฉนจาร’ นั้นร้ายแรงยิ่งกว่า ฟังดูน่าเป็นห่วงมาก ก็ขอเอาใจช่วยให้เขาเกิดสำนึกผิดชอบชั่วดีเร็วๆ จะได้เลิกทำมาหากกรรมที่เป็นอกุศล เปลี่ยนมาทำมาหากกรรมที่เป็นกุศล เพื่อความรุ่งเรืองของชีวิต แต่ถ้าเขาไม่ต้องการจะเปลี่ยนแปลง คิดว่าอยู่อย่างนี้ก็ดีแล้ว ก็คงไม่มีใครช่วยเขาได้ จริงไหมคะ”

“จริงค่ะ งั้นดิฉันขอเอาตัวรอดแต่ผู้เดียวก่อน แล้วจะรายงานผลมานะคะ อ้อ เรื่องแบ่งบุญก็ไม่ลืมคะ” พูดอย่างรู้ใจคนงกบุญเช่นอาจารย์สุจิตรา

วางสายยังไม่ถึงครึ่งนาที เสียงกริ่งโทรศัพท์ก็ดังขึ้นอีก คราวนี้เสียงที่พูดลละล้าลักว่า

“อาจารย์อย่าเพิ่งวางสายนะคะ ขอปรึกษาสองนาทิดิฉัน
ปรึกษาใครต่อใครมาหลายราย ยังไม่หายกลุ้มใจ โทรศัพท์ไป
ตามบริการที่มีคนเขาให้เบอร์ไว้ ก็ยังไม่ได้คำตอบที่ถูกต้อง พอดี
อ่านพบใน**กฤสตร์** จึงโทรศัพท์มา หมุนตั้งนานกว่าจะติด” น้ำ
เสียงต่อนานิดๆ

“ต้องขอประทานโทษค่ะ พอดีกำลังใช้สาย มีอะไรให้
รับใช้หรือคะ” อาจารย์นำเข้าสู่ปัญหา

“คืออย่างนี้ค่ะ ดิฉันมีอาชีพเป็นช่างเสริมสวย สามปี
ทำงานบริษัท ฐานะก็ปานกลาง ไม่จนไม่รวย มีลูกชายคนเดียว
กำลังจะจบปริญญาตรี แต่ก็เกิดเรื่องทำให้ดิฉันกลุ้มใจ กลัวว่า
เขาจะเรียนไม่จบ”

“เรื่องอะไรคะ ใครเป็นคนก่อ” อาจารย์ถามที่เดียวสอง
ข้อเป็นการประหยัดเวลา

“ลูกชายค่ะ คือเขาไปทำแฟนซึ่งเรียนอยู่ด้วยกันห้อง แล้ว
ก็พากันไปทำแท้ง ดิฉันกลุ้มใจมาก กลัวเขาจะเรียนไม่จบค่ะ”

“แล้วลูกชายกลุ้มไหมคะ”

“ก็ไม่เห็นเขากลุ้มอกกลุ้มใจอะไร บอกแต่ว่าแม่ไม่ต้อง
กลุ้มใจ ใครๆ เขาก็เป็นกันเยอะเยอะ พ่อแม่เขายังไม่เห็นว่ามี
อะไร”

“กลายเป็นกันไป ก็ในเมื่อลูกพูดอย่างนี้แล้ว ทำไมคุณ
ถึงยังทุกข์อยู่ล่ะคะ คนทำเขายังไม่ทุกข์ เรื่องอะไรคุณจะต้อง
มาแบกทุกข์แทนคนอื่น เอาทุกข์ของคนอื่นมาเป็นของเรา” อาจารย์
พยายามปลอบเพื่อทดสอบใจคนถาม

“คนอื่นที่ไหนล่ะคะ ลูกในไส้แท้ๆ อาจารย์ก็พูดเรื่อยเปื่อยไปได้” คราวนี้คนต้องการให้ช่วยหันมาเล่นงานคนอาสาจะช่วย

“ขอโทษค่ะ ดิฉันเพียงอยากจะให้คุณสบายใจ งั้นก็ขอถามว่าที่คุณทุกข์เพราะอะไร สงสารลูกหรือว่าสงสารตัวเอง”

“ทั้งสองอย่างค่ะ สงสารทั้งลูกทั้งตัวเอง ไม่อยากให้ลูกบาป ดิฉันเองก็กลัวบาปตกมาถึงดิฉันด้วย” เสียงทางโน้นตอบมาอย่างนี้

“บาปคงไม่ตกถึงคุณหรอกค่ะ เพราะคุณไม่ใช่คนทำ พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า นตฺถิ ปาปํ อกุพฺพโต - บาปย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ” อาจารย์อ้างพุทธพจน์เดิมๆ ว่าที่จริงแล้วอาจารย์ซาบซึ้งกับพระพุทธรวจนะล้นๆ บทนี้มาก เพราะเป็นความจริงที่ไม่ต้องพิสูจน์

“แต่ดิฉันเป็นเจ้าของเงินนี่คะ ลูกมาขอ ดิฉันก็ต้องให้ไป”

“ให้ไปทำแท้งนะหรือคะ”

“ค่ะ” ความจริงค่อยๆ ถูกสารภาพออกมา อาจารย์อึ้งเพราะถ้ามารูปีนี้ก็เข้าข่าย คบคิดกันฆ่า ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องแบ่งกัน รับบาป คำสารภาพของคนเล่ายิ่งย้าให้เห็นสังขรณ์ในพระพุทธรวจนะที่ว่า ‘นตฺถิ ปาปํ อกุพฺพโต’ ได้ชัดเจน

“เอาละค่ะ ทีนี้ดิฉันก็ทราบต้นเหตุของปัญหาแล้ว ว่าทำไมคุณจึงได้เป็นทุกข์มากมายนัก เพราะคุณกลัวบาปนี่เอง”

“ค่ะอาจารย์ ดิฉันกลัวบาป กลัวมาก ตั้งแต่เกิดมายัง

ไม่เคยทำบาปร้ายแรงถึงปานนี้ ดิฉันนอนไม่หลับเลย กินก็ไม่ได้ การงานก็ไม่เป็นอันทำ ตอนที่ยังไม่เกิดเรื่อง อาชีพเสริมสวย เป็นเรื่องง่ายสำหรับดิฉัน ดิฉันได้รับคำชมจากลูกค้าทุกครั้ง แต่พอเกิดเรื่อง ดิฉันทำผมให้ลูกค้า เขาก็ตีว่าฝีมือสู้แต่ก่อนไม่ได้ บางคนก็ถึงกับทนายหน้าทนายตาไปเลย ดิฉันก็เริ่มจะไม่เชื่อมั่นในตัวเอง เพราะของที่เคยทำง่าย ๆ กลายเป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญ เวลาตัดผมซอยผมก็มือไม้สั่น มันผิดปกติไปหมด กลัวว่าจะทำงานต่อไปอีกไม่ได้ อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยเถิดค่ะว่าดิฉันจะแก้ยังไงดี”

เข้าหาหมอ
BG
4576
SG
๘๖๖๘
๘๕๕๔

“ก่อนอื่นดิฉันต้องขอกถามก่อนว่าคุณเต็มใจที่จะแก้ไขหรือไม่”

“ก็เรื่องมันมาถึงปานนี้แล้ว ถึงไม่เต็มใจก็ต้องฝืน เพราะถ้าปล่อยไปอย่างนี้ดิฉันคงเป็นบ้าไปเสียก่อน ตกกลางดิฉันเต็มใจที่จะแก้ค่ะ”

“ดีค่ะ เพราะเท่าที่ฟังมาทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของจิตใจ ปัญหาเกิดที่ไหนก็ต้องแก้ที่นั่น อย่างของคุณ ความทุกข์เกิดขึ้นที่ใจเพราะคุณคิดครุ่นกังวลถึงบาปที่เข้าไปแล้ว ใจนั้นสำคัญมาก กรรมต่างๆก็มาจากใจทั้งนั้น พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า **มโนปุพฺพพฺพคฺมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา -** ธรรมทั้งหลาย มีใจนำหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วด้วยใจ ตอนนี้คุณต้องประคับประคองใจไว้ให้ดี อย่าให้ใจตก ใจตกหรือจิตตกนั้น อันตรายมาก ถ้าประคับประคองไว้ไม่ได้จะทำให้เป็นโรคประสาท โรคเครียด หรือถึงกับวิกลจริตไปเลยก็มี”

“ดิฉันกลัวจะเป็นอย่างที่อาจารย์ว่ามานั้นแหละค่ะ ถึง
ได้รื้อนใจอยากจะรักษา อาจารย์ต้องช่วยนะค่ะ แล้วจะไม่ลืม
พระคุณเลยตลอดชีวิต”

“ดิฉันคงช่วยได้เพียงแนะนำค่ะ ส่วนการปฏิบัติคุณต้อง
ทำเอง ทำแทนกันไม่ได้” อาจารย์ออกตัวซึ่งความจริงก็เป็นเช่น
นั้น

“อาจารย์แนะนำมาเถอะค่ะ ดิฉันจะทำตามทุกอย่าง ดิฉัน
พอจะมองเห็นทางแก้ปัญหาแล้วละค่ะ ทีนี้คงจะไม่โทรศัพท์ไป
ถามใครๆ อีกแล้ว ค่อยกับอาจารย์แล้วทุกข์หายไปกว่าครึ่ง ต้อง
ขอบคุณจริงๆ อาจารย์ทำให้ดิฉันเลิกคิดที่จะฆ่าตัวตาย เรียน
ตามตรงว่าถ้าอาจารย์แก้ปัญหาให้ไม่ได้ ดิฉันจะกินยานอนหลับ
สักสองโหล จะนอนตายให้สบายๆ”

“อย่านะค่ะ อย่าทำอย่างนั้นเป็นอันขาด มิฉะนั้นคุณ
จะทุกข์ยิ่งกว่าที่เป็นอยู่นี้หลายร้อยหลายพันเท่า เชื่อดิฉันเถอะ
ค่ะ” อาจารย์สุจิตราห้าม

ในที่สุดอาจารย์ก็บอก ‘ยุทธวิธีในการทำใจ’ ให้ พร้อม
ทั้งอธิบายจนเขาเข้าใจดีแล้ว จึงบอกลากันทางโทรศัพท์ การช่วย
ให้คนคนหนึ่งเลิกคิดที่จะฆ่าตัวตายก็ได้บุญโงแล้วสำหรับ
คนงกบุญอย่างอาจารย์สุจิตรา ส่วนรายละเอียดโปรดติดตามตอน
ต่อไป สำหรับฉบับนี้สวัสดิ์ค่ะ

๔

คนดีมีธรรม

ก่อนที่จะกล่าวถึง **ยุทธวิธีในการทำใจ** ซึ่งค้างไว้จากบทที่แล้ว ใครขอกล่าวถึงบุคคลที่สามารถทำ **วิกฤต** ให้เป็น **โอกาส** เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ท่านอื่นๆที่กำลังเผชิญกับปัญหาอย่างเดียวกัน หรืออาจจะคล้ายคลึงกัน อย่างน้อยก็จะได้รู้ว่าเขามีวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างไร

เมื่อวานอาจารย์ได้รับจดหมายที่เขียนมาจากเรือนจำต่างจังหวัด เจ้าของมิได้สงวนลิขสิทธิ์ จึงถือโอกาสนำมาเล่าสู่กันฟัง คนเขียนเป็นสุภาพสตรี ถูกจำคุกตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ จนบัดนี้ (ปี ๒๕๔๒) ศาลยังมีได้ตัดสิน จึงยังไม่รู้ว่าจะได้รับอิสรภาพเมื่อใด เธอเขียนเล่าถึงความทุกข์ยากตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นสาวว่า รับจ้างทำงานทุกประเภท แต่เงินทองไม่เคยได้เป็นกอบเป็นกำ ต่อมาได้สามี มีลูกสาวคนหนึ่งแล้วสามีก็ทิ้งไป ตัวเธอต้องงานเลี้ยงลูกซึ่งฝากไว้กับมารดา ต่อมามารดาก็เสียชีวิต บังเอิญเธอก็รู้จักกับผู้ชายคนหนึ่ง เขาจ้างขนของจากจังหวัดเหนือสุดไปยังจังหวัดใต้สุด ปรากฏว่าถูกตำรวจจับเพราะสิ่งที่เขาจ้างขนนั้นเป็น

ยาเสพติด อันที่จริงเธอก็ทราบ แต่เพราะอยากได้เงิน จึงทำทั้งที่รู้ว่าไม่ดี แล้วเธอก็ฝากบอกมายังผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ว่า อย่าได้ทำเลย **การค้ายาเสพติดสร้างความร่ำรวยให้ตัวเองก็จริง แต่นั่นเป็นการทำลายประเทศชาติโดยส่วนรวม ทำลายเยาวชนของชาติ** ถ้าขึ้นทำ กรรมจะต้องตามสนองเหมือนที่เธอกำลังได้รับอยู่ ก็ฝาก 'บอกต่อ' ด้วยนะคะ บอกทั้งผู้ที่เป็นตัวการใหญ่ตัวการเล็กทั้งหลาย ว่าอย่าได้ทำลายประเทศชาติของตัวเองเลย ไม่สร้างความดีให้กับชาติแล้วก็อย่าไปสร้างความร้าย เดี่ยวเวลากรรมมาให้ผลก็จะไปโทษเทวดาฟ้าดินให้ยุ่งไปหมด ดังที่เป็นกันอยู่ในสังคมปัจจุบัน

ขณะอยู่ในเรือนจำ เธอก็มี **กุสสตรี** เป็นเพื่อนแท้ที่ขาดไม่ได้ เมื่อได้อ่าน ศาลาธรรมโอสถ บทที่ ๑ เธอก็ทำใจได้เต็มร้อยและมีความสุขใจมาก แต่ก่อนคิดแต่ว่าเป็นแวมเป็นกรรม น้อยใจในโชคชะตาว่าที่คนอื่นเขาทำ(ชั่ว) คือค้ายาเสพติด ทำไมเขารวยเอาๆ ทำไมถึงไม่ถูกจับ พอเธอมาทำบ้างกลับถูกจับ อะไรทำนองนี้ กล่าวคือ เธอจะมองแบบเข้าข้างตัวเอง แล้วโทษสิ่งแวดล้อมว่าทำให้เธอต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ครั้นพอได้อ่าน **ศาลาธรรมโอสถ** เธอประทับใจกับคำว่าทำ **วิกฤต** ให้เป็น **โอกาส** แล้วกลับมาคิดพิจารณาตัวเองอย่างยุติธรรม ไม่เข้าข้างตัวเอง จึงพบว่าแท้จริงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเธอนั้นมิได้เป็นการสร้างการบันดาลจากผู้อื่นหรือสิ่งอื่น หากเป็นสิ่งที่เธอทำให้กับตัวเองทั้งสิ้น ในเมื่อเธอ **ทำบาป** จึงได้รับ **ผลของบาป** แล้วทำไมต่อไปนี้เธอจะ **ทำบุญ** ให้กับตัวเองไม่ได้เล่า

ขอขัดจังหวะตรงนี้นิดหนึ่ง คือขอวิเคราะห์ว่าที่เธอคิด
เช่นนี้ เพราะ ปัญญา เกิดกับเธอแล้ว ปัญญาที่สามารถมองเห็น
ทั้งหลายตามที่เป็นจริง โดยมีได้เอาต้นหาอุปาทานเข้าไปเกี่ยวข้อง
การเกิดปัญญาเช่นกล่าวนี้มีได้เกิดกันได้ง่ายๆ ต้องมีการ
สั่งสมอบรมมาตั้งแต่อดีตอันยาวนาน แสดงว่าสภาพสตรีท่านนี้
เธอมี บุญเก่า ติดมาไม่น้อยทีเดียว จึงได้พบแสงสว่างคือปัญญา

กลับมาอ่านจดหมายต่อ เธอบอกว่าทุกวันนี้เธอมีความสุข
สุขมากขึ้น จนไม่รู้สึกรว่าเป็นทุกข์อีกต่อไป การอยู่ในเรือนจำทำให้
เธอไม่ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องเช่นแต่ก่อน ที่สำคัญ
คือ **ทำให้เธอสามารถรักษาศีล ๕ ได้ครบทุกข้อ** ก่อนหน้านี้
เธอรักษาไม่ได้แม้แต่ข้อเดียว เธอสวดมนต์ไหว้พระทุกคืน ซึ่ง
แต่ก่อนไม่เคยทำเช่นกัน หากเธอได้รับอิสรภาพแล้วกลับไปเป็น
คนไม่ดีของสังคม ก็ขอเลือกเป็นคนดีอยู่ในเรือนจำดีกว่า เพราะ
อย่างน้อยก็ไม่ต้องคอยหลบหนีอาญาของบ้านเมือง เธอฝากขอบ
คุณ **กุลสตรี** ที่ให้ชีวิตใหม่แก่เธอ เป็นชีวิตที่ดั่งงามซึ่งไม่อาจซื้อ
หาได้ด้วยเงินทอง เวลานี้เธอภูมิใจในตัวเองมาก ภูมิใจที่เป็นคนดี
และถ้าใครจะเอาเงินสักร้อยล้านพันล้านมาจ้างเธอให้ทำความชั่ว
เธอก็จะไม่ทำเป็นอันขาด

คะ อาจารย์ก็ขออนุโมทนากับเธอด้วย และเชื่อว่าเธอ
จะสามารถทำ วิกฤต ให้เป็น วิวัฒน์ ได้ในที่สุด

ลำดับต่อไปจะได้พูดถึง **ยุทธวิธีในการทำใจ** ซึ่งอาจารย์
ได้บอกกับคุณแม่ผู้ห่วงลูกและห่วงตัวเองเกรงว่าจะเป็นบาป สิ่ง

ที่อาจารย์บอกก็คือ ต้องยอมรับอย่างกล้าหาญว่าได้พลาดไปแล้ว ขอให้ยอมรับผิดอย่างหน้าชื่นตาบาน **กรรมที่ทำแล้วต้องชดใช้ ไม่มีทางหลีกเลี่ยง** ขณะเดียวกันก็ต้องเตือนตัวเองว่าต่อไปนี้จะไม่ทำอีก การทำให้ยอมรับความจริงนั้นบางครั้งก็ทำยาก จึงต้องมีการฝึกใจ พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคลท่านสอนเสมอว่า “การทำความคิดดีต้องฝึกใจ ถ้าฝึกใจได้ก็ทำได้ ใครฝึกใจตัวเองไม่ได้ จิตก็จะไหลลงสู่ที่ต่ำ เลยกลายเป็นคนชั่วไปโดยไม่รู้ตัว”

อย่างไรก็ตาม คนที่ทำผิดแล้วยอมรับว่าผิดนั้นก็ยิ่งประเสริฐกว่าคนที่ทำผิดแล้วพยายามพุดกลบเกลื่อนว่า สิ่งที่ทำนั้นไม่ผิด ยกตัวอย่างเช่นคนทำแท้ง มักพุดปลอบใจตัวเองว่า “จะบาปได้ยังไง มันก็เหมือนเราทำไข่ไก่ไข่เบ็ดตกแตกไปใบหนึ่ง ก็แค่นั้น” แต่ความจริงไม่ แค่นั้น ทরอกคะ เพราะในทางพระพุทธศาสนา ถือว่าการทำแท้งเป็น ปาณาติบาต เพราะสิ่งที่คุณทำนั้นเขาก็เป็นชีวิต เช่นเดียวกับคุณ

ในพระวินัยบัญญัติไว้ชัดเจนว่า การฆ่าชีวิตมนุษย์นั้น ถือเป็นอาบัติปาราชิก คือ ขาดจากความเป็นภิกษุ อาบัติปาราชิก มี ๔ ข้อ แต่จะขอพุดข้อเดียว คือข้อที่ ๓ ซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๔ ข้อ ๑๔๔ หน้า ๑๙๔ มีข้อความเป็นภาษาบาลีบอกไว้ว่า “โย ภิกขุ สยจิจจ มนุสฺสวิคคหํ ชีวิตา โวโรเปติ อนุตมโส คพฺภปาตณํ อุปาหาย, อสฺสมโณ โทติ อสฺกยปฺตติโย - ภิกษุใดจงใจพรากชีวิตมนุษย์ แม้แต่เพียงทำกรรมให้ตกไป ย่อมไม่

เป็นสมณะ ไม่เป็นศากยบุตร” (พระไตรปิฎก ๔/๑๔๔/๑๕๔)

ข้อความว่า ทำกรรมให้ตกไป หมายความว่า ทำแก่งนั้นเอง ส่วน ชีวิตมนุษย์ ซึ่งในพระบาลีว่า ‘มนุสฺสวิคฺคหํ’ นั้น ในพระวินัย ท่านให้คำจำกัดความไว้ว่า “ชีวิตมนุษย์ ได้แก่ จิตที่เป็นปฐม คือ วิญญาณแรก ซึ่งปรากฏในกรรมมารดา จนกระทั่งถึงมรณะ ในระหว่างนี้ชื่อว่าเป็น ‘มนุสฺสวิคฺคหํ’ หรือ ‘ชีวิตมนุษย์’ ” (พระไตรปิฎก ๑/๑๘๑/๑๓๗)

ไม่ต้องสงสัยเลยใช่ไหมคะ ว่าการทำแก่งนั้นบาปหรือไม่บาป ที่อ้างมานี้เฉพาะในส่วนที่เป็นพระวินัยปิฎกเท่านั้น ในพระสูตรหรือพระสุตตันตปิฎกก็มีกล่าวไว้เช่นกัน แต่จะไม่ขอนำมากล่าว เพราะได้ข้อสรุปชัดเจนแล้วว่า การฆ่าชีวิตมนุษย์นั้นบาป หากเป็นพระภิกษุก็ถือว่าเป็นโทษร้ายแรง ต้องขาดจากความ เป็นภิกษุเลยทีเดียว

ฉะนั้น ลำดับแรกของ ยุทธวิธีในการทำใจ ก็คือยอมรับอย่างหน้าชื่นตาบานว่า เราได้ทำบาปไปแล้ว ต่อไปจักไม่ทำอีก’ คุณแม่ผู้ห่วงลูกถามอีกว่า จะทำอย่างไรเพื่อ ‘แก้กรรม’ อาจารย์ก็แนะนำให้ไปเข้าวิปัสสนากรรมฐานที่วัดอัมพวัน ซึ่งมีตัวอย่างมากมายที่เขาปฏิบัติแล้วได้ผล สรุปก็คือว่าต้องตั้งอกตั้งใจปฏิบัติแล้วขอโหสิกรรมต่อชีวิตที่เราได้พรากเขาไป หากเขาโหสิกรรมให้ ก็เป็นอันหมดหนี้หมดสินกัน แต่ถ้าเขาอาฆาตแค้นเคืองไม่ยอมขอโหสิกรรม เราก็ต้องรับกรรมนั้น แต่ส่วนใหญ่มักจะได้รับ การขอโหสิกรรม เพราะการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานถือเป็นบุญสูงสุด ในพระพุทธศาสนา

คุณแม่ผู้นั้นก็กำลังใจจากอาจารย์ บอกว่าลูกชายสอบ
เสร็จจะพาคุณไปเข้ากรรมฐาน หากก็ยังห่วงอีกว่าถ้า 'ว่าที่ลูกสะใภ้'
เขาไม่ยอมไปด้วยจะทำอย่างไร อาจารย์ก็ตอบว่า ถ้าเขาไม่ไป เขา
ก็ยังคงมีหนี้ติดค้างอยู่ (คือหนี้กรรม) เราใช้หนี้ในส่วนของเรา
ให้หมดก่อน ส่วนของคนอื่นค่อยว่ากันที่หลังดีไหมคะ

อีกฉบับหนึ่ง เจ้าของขอให้ใช้นามแฝงว่า **ขั้วเคลือบสี**
ล้อที่จวนจะพัง (เป็นนามแฝงที่ยาวที่สุดที่เคยพบ) คุณขั้วเคลือบสี
เขียนมาว่า ชีวิตครอบครัวพังพร้อมทุกอย่าง มีสามีเป็นคนดีมาก
ลูกก็น่ารัก คุณพ่อคุณแม่ก็ช่วยเหลือหนุนค้ำจุน แต่เธอก็มีทุกข์
ทางใจ คือรู้สึกว่าเขา และรู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานไม่เป็นมิตรเท่า
ที่ควร

บอกตามตรงว่าอ่านจดหมายของคุณแล้ว อาจารย์อยาก
จะเป็นคุณ เพราะคนโชคดีเช่นนี้หาได้ไม่มากนัก คุณบอกมาว่า
ว่าเขา เป็นไปได้ไหมคะว่าคนที่ 'อิม' ในทางโลกแล้วยอมกระหาย
อยากได้ธรรมะ ความว่าเหวของคุณน่าจะเกิดจากคุณต้องการ
ธรรมะ และขอเรียนว่า **ศาลาธรรมโอสธ** ช่วยคุณได้ค่ะ

ก่อนอื่นอยากให้คุณศึกษากรณีของสุภาพสตรีที่เขียนมา
จากเรือนจำแล้วพิจารณาว่า คนที่ถูกขังหมดอิสรภาพทางกาย หัว
ใจกลับเป็นอิสระเป็นสุข เพราะสามารถทำ วิกฤต ให้เป็น โอกาส
ได้นั้น น่าชื่นชมยกย่องใช้หรือไม่

สิ่งที่อาจารย์จะแนะนำคือ เมื่อใดที่คุณรู้สึกว่าเขา ก็ขอ
ให้สวดมนต์ สวดอย่างตั้งอกตั้งใจ เรียกว่าน้อมนำธรรมะเข้ามา

แทนที่ความว่าเหวในจิตใจ เมื่อธรรมะเข้ามาสถิตอยู่ในจิตใจก็จะไม่มีที่ว่างให้ความว่าเหวเข้ามาอาศัย หรือถ้าเป็นไปได้ ลางานสัก ๗ วัน ไปเข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน รับรองว่าคุณจะไม่รู้สึก ว่าเหวอีกต่อไป แต่มีเงื่อนไขว่าคุณต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง ถ้าคุณไม่สามารถลางานไปได้ อาจารย์ก็ขอเสนออีกวิธีหนึ่ง คือ **การเจริญเมตตา** วิธีที่ว่านี้คุณต้องไปซื้อหนังสือ **การฝึกสมาธิ** เล่ม สีเขียว (ราคา ๑๘๐ บาท) ซึ่งสำนักพิมพ์ดับเบิ้ลนายน์เป็นผู้พิมพ์จำหน่ายมาอ่าน ตั้งแต่หน้า ๗๗-๙๕ อ่านแล้วอ่านอีก จนกว่าจะจำขึ้นใจ ขณะเดียวกันก็ปฏิบัติตามให้ได้ เมื่อเจริญเมตตาตามากๆ ตัวโหระหรือตัวพยาบาลก็จะลดน้อยลงและหายไป ในที่สุด แล้วความรู้สึกที่ว่าเพื่อนร่วมงานไม่เป็นมิตรก็จะหายไป ด้วย คุณจะมองเพื่อนร่วมงานด้วยเมตตา เห็นเขาเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เช่นเดียวกับเรา อคติต่างๆ ก็จะหมดไป เป็นอันว่าอาจารย์ได้ให้ **ธรรมโอสถ** คุณไปสามขนาน คือ สวดมนต์ เจริญเมตตา และปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน คุณสามารถเลือกขนานใดขนานหนึ่ง หรือจะใช้ทั้งสามขนานเลยก็ย่อมได้ เพราะ **ธรรมโอสถ** ไม่มี overdose (แปลว่า การกินยามากเกินไปขนาด)

ฉบับต่อไปเป็นของผู้ใช้นามแฝงว่า **'เด็กฝาง'** ซึ่งก่อนตอบจะขอยกตัวอย่างบุรุษผู้สามารถทำ **วิกฤต** ให้เป็น **โอกาส** เพราะทราบว่าเป็นกุลสตรีนี้มีท่านสุภาพบุรุษด้วย จึงไม่ยุติธรรมเลยหากจะยกตัวอย่างเฉพาะสตรี บุรุษที่จะนำมากล่าว ณ ที่นี้

คือ ท่านสันตติอำมาตย์ เรื่องมีอยู่ว่า สันตติอำมาตย์ท่านเป็นเสนาบดีของพระเจ้าปเสนทิแห่งแคว้นโกศล ได้รับโองการจากพระเจ้าปเสนทิให้ยกทัพไปปราบปรามบรรดาเจ้าเมืองที่คิดแข็งข้อต่อพระองค์ สันตติอำมาตย์สามารถปราบปรามเจ้าเมืองเหล่านั้นได้ จึงได้รับการปูนบำเหน็จจากพระเจ้าปเสนทิ คือ ทรงตั้งให้เป็นพระราชา ๗ วัน สันตติอำมาตย์ใช้ชีวิตการเป็นพระราชาด้วยการดื่มสุราเมรัย แวดล้อมด้วยอิสตรีผู้มีความสามารถในการจับรำรำฟ้อน วันสุดท้ายของการเป็นพระราชา ท่านได้ทรงช้างเพื่อเสด็จไปทรงสนานยังสระน้ำในพระราชอุทยาน ระหว่างทางทรงพบกับพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จมาด้วยพระอานนท์ จึงทรงมีปฏิสันถาร พระพุทธองค์ทรงเฝ้าพระโอรส (คืออาการแยมณีคฯ) ซึ่งพระกิริยาเช่นนี้แสดงว่าต้องมีเหตุอันใดอันหนึ่ง พระอานนท์ผู้ซึ่งเป็นอุปัฏฐากก็ใกล้ชิดทรงทราบด้วยอาการนั้น จึงตรัสถามสาเหตุที่ทรงเฝ้าพระโอรส พระพุทธองค์ตรัสว่า “ดูก่อนอานนท์ สันตติอำมาตย์ผู้นี้จักบรรลุมรรคผล และจักปรินิพพานในวันนี้ทีเดียว”

ฝ่ายสันตติอำมาตย์ซึ่งเป็นพระราชาวินสุดท้าย เมื่อเสด็จถึงพระราชอุทยานก็ทรงทรงสนานในสระจนเป็นที่พอพระทัย จึงทรงขึ้นจากสระเพื่อทอดพระเนตรการจับรำรำฟ้อนของเหล่านางรำ และแล้วนางรำผู้หนึ่งก็ปรากฏกายออกมา แสดงลีลาการเต้นด้วยตั้งใจจะให้สวยงามที่สุด นางเดินไปได้สักประเดี๋ยวก็นิยมล้มลงขาดใจตาย สาเหตุที่ตายเพราะนางอดอาหารติดต่อกัน

มาถึงเจ็ดวัน เพื่อจะให้รูปร่างสวยงามเป็นที่พอพระทัยของพระ
 ราชามแม่เพียง ๗ ราตรี สันตติราชาเมื่อทรงทราบสาเหตุการตาย
 ของนางก็ทรงเสียดพระทัยนัก กรรแสงคร่ำครวญถึงนางที่ต้องมา
 ตายเพราะพระองค์ ลำดับนั้นทรงนึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า จึง
 เสด็จไปเฝ้าพระพุทธองค์ ด้วยหวังพระวาจาปลอบประโลมพระทัย
 ให้คลายทุกข์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทานพระธรรมเทศนา
 เพียงหนึ่งพระคาถา สันตติราชาก็บรรลอรหัตผลเป็นพระอรหันต์
 จากนั้นจึงทูลขอพระบรมพุทธานุญาตเพื่อปรีนิพพาน โดยมีมี
 โอกาสได้บวชเป็นพระภิกษุ เป็นอันว่าท่านสันตติอำมาตย์สามารถ
 ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส แทนที่จะทำอติวินิบาตกรรม คือฆ่าตัว
 ตายตามนางรำ แต่ท่านกลับปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดี โดยเปลี่ยน
 จากปุถุชนเป็นอริยชนระดับสูงสุด จาก วิกฤต จึงกลายเป็น วิวัณณ์
 และมีใช้วิวัณณ์ธรรมดาดาๆ หากเป็นวิวัณณ์ที่ไม่ต้องกลับมาเวียน
 วายในวัฏสงสารอีกต่อไป

สำหรับคุณผู้ที่ใช้นามแฝง **เด็กฝาง** เขียนนามว่า “ได้อ่าน
 ศาลาธรรมโอสถแล้วชอบมาก” แต่ปรากฏว่าเรื่องที่ถามนั้นไม่เกี่ยว
 กับ **ศาลาธรรมโอสถ** คือถามว่า สัปปริสธรรมที่ปรากฏในตอน
 ท้ายของ นารีผล บทที่ ๔๔ นั้น ช่วยแปลความหมายด้วย แม้
 จะถามมา คนละเรื่องเดียวกัน อาจารย์ก็ยินดีตอบค่ะ คำตอบ
 มีดังนี้

สัปปริสธรรม แปลว่า **ธรรมของสัตบุรุษ** สัตบุรุษหมายถึง
 ถึง คนสงบ, คนดี, คนมีศีลธรรม, คนที่ประกอบด้วยสัปปริส

ธรรม สัปปริสธรรมจึงหมายถึงธรรมของคนดี หรือคนที่แท้
ในความหมายของพระพุทธศาสนา สัปปริสธรรมมี ๗ ประการ
ได้แก่

๑. **ธัมมัญญตา** - ความรู้จักรักรรรม คือ รู้หลักและรู้จัก
เหตุ รู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลายที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง
ในการดำเนินชีวิต ในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจการต่างๆ รู้
เข้าใจสิ่งที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่าตำแหน่ง
ฐานะ อาชีพการงานของตน มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการ จะต้องทำอะไร อย่างไร จึงจะเป็นเหตุ
ให้บรรลุถึงผลสำเร็จ เพื่อที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบ
นั้นๆ ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนขั้นสูงสุดคือ รู้เท่าทันกฎธรรมดา
หรือหลักความจริงของธรรมชาติ เพื่อปฏิบัติต่อโลกและชีวิตอย่าง
ถูกต้อง มีจิตใจเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น

๒. **อัตถัญญตา** - ความรู้จักรรรถ คือ รู้ความมุ่งหมาย
และรู้จักผล รู้ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการที่
ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าหลัก
การนั้นๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้นๆ ดำเนิน
ชีวิตอย่างนั้นเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร หรือควรจะได้บรรลุถึง
ผลอะไร ที่ให้มีหน้าที่ ตำแหน่ง ฐานะ การงานอย่างนั้นๆ เขา
กำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจการที่ตนทำอยู่ขณะนี้
เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นผลดีหรือผลเสียอย่าง
ไร ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนจนถึงขั้นสูงสุดคือ รู้ความหมายของ
คติธรรมดา และประโยชน์ที่เป็นสาระของชีวิต

๓. **อัตตัญญา** - ความรู้จักตน คือรู้ว่าเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

๔. **มัตตัญญา** - ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ฝึกขู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น

๕. **กาลัญญา** - ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น

๖. **ปริสัญญญา** - ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจการที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้นๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกิจการอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมนุมนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น

๗. **บุคคลัญญา** หรือ **บุคคลปโรปรัญญา** - ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคล ว่าโดยอรรถาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครๆยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้จะตำหนิ ยกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น

บาปกรรมมีจริง ยิ่งต้องทำบุญ

ฉบับนี้มีจดหมายจากท่านผู้ใช้นามว่า **น้องนุชสุดท้อง** เขียนมาน่าสนใจทีเดียว ดังนี้

ดิฉันเป็นลูกสาวคนสุดท้องของครอบครัว คุณพ่อคุณแม่และพี่ๆ รักและตามใจ อยากได้อะไรก็ทำให้ทุกอย่าง แต่เล็กจนโตเป็นสาว งานบ้านไม่เคยแตะต้อง มือและนิ้วของดิฉันจึงนุ่มและเรียวกว่าของพี่ๆ แต่แล้วอยู่ๆ ก็มาอีกอันเป็นไป กล่าวคือดิฉันต้องเข้าโรงพยาบาล หมอผ่าตัดนิ้วมือทั้ง ๑๐ นิ้ว หลังการผ่าตัด นิ้วที่เคยเรียวกกลับกลายเป็นหงิกงอ ปลายนิ้วทุกนิ้วอ้อมหมดความสวยงาม ตอนแรกดิฉันก็ไม่เข้าใจว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ก็กลัวใจมากที่เป็นโรคไม่เหมือนชาวบ้าน ต่อมาได้ไปเข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวันจึงหายข้องใจสงสัย คือขณะที่นั่งกรรมฐาน ดิฉันก็นึกย้อนไปถึงอดีตได้ (ที่หลวงพ่ोजรฐท่านใช้คำว่า **‘ระลึกชาติได้’**) ตอนนั้นดิฉันอายุประมาณ ๘-๙ ขวบ บ้านอยู่ใกล้ทะเล ก็จะไปตกปูแสมแข่งกันกับเพื่อนๆ ตกได้นับร้อยตัว ซึ่งดิฉันก็จะซุดทรายทำเป็นหลุมขังไว้ และเพื่อนก็ไม่ให้มันไต่ขึ้นมาถึงปากหลุม ดิฉันจึงหักขามันทุกตัว ตอนนั้นสนุกสนาน

มาก ไม่ได้นึกถึงบาปบุญคุณโทษแต่อย่างใด พอถึงเวลามานับจำนวนกัน ดิฉันก็จะครองแชมป์ทุกครั้งไป **หารู้ไม่ว่านั่นเป็นการสะสมกรรม** แล้วมันก็มาให้ผลในอีก ๓๐ ปีต่อมา ทำให้ดิฉันถูกหมอมผ่าตัดนิ้วมือทุกนิ้ว กลายเป็นคนมีนิ้วหงิกงอเหมือนขานู นี่เล่าย่อๆ นะคะ สิ่งที่ดีฉันอยากเรียนถามอาจารย์คือ **เพื่อนๆ ที่เขาตกคู่แข่งกับดิฉัน เขาจะได้รับผลกรรมอย่างที่ดิฉันได้รับไหม** ครอบครัวของดิฉันย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ เมื่อดิฉันอายุ ๑๑ ขวบ แล้วดิฉันก็ไม่เจอกับเพื่อนๆ อีกเลย

คำตอบคือ **ได้รับแน่นอนค่ะ** เพราะกรรมที่ทําจะให้ผลไม่ว่ากรรมนั้นจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว เว้นเสียแต่ว่าผู้กระทำบรรลุนิพพาน เป็นพระอรหันต์แล้วนิพพาน เมื่อนั้นกรรมจึงจะกลายเป็นอโหสิกรรม คือไม่ให้ผลอีก แต่ถ้าท่านผู้นั้นยังไม่นิพพาน กรรมก็มาให้ผลได้ เช่นกรณีของ **พระโมคคัลลานะ** ที่ท่านถูกโจรทุบจนกระดูกแตกเป็นเมล็ดข้าวสารหัก เพราะเศษของกรรมในอดีตชาติมาให้ผลที่ท่านเคยทุบตีบิดามารดา

การให้ผลของกรรมนั้น บางครั้งก็ให้ผลในชาตินี้ บางทีก็ให้ผลในชาติหน้า ถ้าไม่ให้ผลในชาติหน้าก็จะให้ผลในชาติต่อไป หลังจากชาตินี้และชาติหน้า ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของกรรมนั้นๆ เหตุนี้จึงมีพระพุทธรูปจะตรัสเตือนว่า **“ถ้าท่านกลัวทุกข์ ก็อย่าทำกรรมชั่วทั้งในที่ลับที่แจ้ง ถ้าท่านจักทำหรือทำอยู่ซึ่งความชั่ว ถึงแม้จะเหาะหนีไปก็ย่อมไม่พ้นจากความทุกข์ได้เลย”**

เพื่อนๆ คุณน้องนุชสุดท้องที่อ่านคอลัมน์นี้ กรุณารายงานผลผ่านมาทางเราด้วยนะคะ สำหรับคุณน้องนุชสุดท้อง **กรรม** ที่คุณทำไว้กับบุญแสมเหล่านั้นได้ให้ผลในชาตินี้แล้ว คิดว่าคงจะไม่ตามไปให้ผลในชาติหน้าอีก เพราะคุณได้เฝ้ายายด้วย **ธรรมโอสถ** ขนานเอก คือการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ขออนุโมทนาด้วยค่ะ

เสียงเคาะประตูห้อง แล้วคุณแม่บ้านวัยห้าสิบเศษก็เข้ามารายงานว่า “โทรศัพท์ของอาจารย์ค่ะ” อาจารย์จึงต้องลุกจากโต๊ะทำงานลงไปรับโทรศัพท์

“สวัสดีค่ะอาจารย์ หนูเขียนจดหมายมาหาอาจารย์เมื่อสองสามวันก่อน อาจารย์ได้รับหรือยังคะ” คำถามตามมาหลังจากที่อาจารย์ส่งเสียง ‘ฮัลโล’ ไป

“ได้รับหลายฉบับค่ะ แต่ไม่ทราบว่าฉบับไหนเป็นของหนู จะกรุณาบอกชื่อได้ไหมคะ” เธอบอกชื่อจริงแล้วพูดต่ออีกว่า “แต่ในจดหมายหนูใช้นามแฝงว่า ‘น้องนุชสุดท้อง’ ค่ะ”

“อ้อ. เพิ่งตอบเสร็จเดี๋ยวนี้เองค่ะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับบุญแสมใช่หรือเปล่าคะ”

“ใช่ค่ะ”

“ติดตามอ่านใน **ศาลาธรรมโอสถ** นะคะ”

“อาจารย์คะ ที่หนูโทร.มาเพราะมีเรื่องจะเล่าให้อาจารย์ฟังอีกค่ะ แปลกยิ่งกว่าเรื่องบุญแสม แต่ไม่อยากให้อาจารย์เขียนลงใน **ศาลาธรรมโอสถ**”

“ถ้าเช่นนั้นหนูเล่ามาเลย อาจารย์กำลังฟังอยู่” อาจารย์

อนุญาต

“คืออย่างนี้ค่ะ เวลาหนูปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทำไม
มีแมลงสาบมาเต็มไปหมด ทำให้เดินจงกรมไม่สะดวก ยิ่งเวลา
นั่งสมาธิก็มาไต่ตามเนื้อตัวจนหนูนั่งไม่ได้”

“แสดงว่าหนูต้องเคยมีอะไรกับแมลงสาบ ไม่เช่นนั้นเขา
คงไม่มารบกวน หนูเคยฆ่าเขาหรือเปล่า” อาจารย์สุจิตราตั้ง
สมมุติฐาน

“ไม่เคยค่ะ” เสียงที่ตอบฟังดูไม่หนักแน่นเท่าไร

“เอ. แล้วทำไมเขาถึงมารบกวน น่าจะต้องมีเหตุอะไรสัก
อย่าง” อาจารย์นึกไปถึงพระพุทธรูปจะ ‘บาปยอมไม่มีแก่ผู้ไม่
ทำ’ เห็นอาจารย์เงยไป ทางโน้นจึงพูดมาตามสายว่า

“แต่...อาจารย์คะ หนูเกลียดแมลงสาบมากเลยคะ เกลียด
และขยะเขยงที่สุด”

“นั่นยังไรล่ะ พบสาเหตุแล้ว เพราะหนูเกลียดนี่เองถึง
ได้มีเวรมีกรรมต่อกัน”

“การเกลียดก็เป็นกรรมด้วยหรือคะ”

“เป็นสิคะ เป็นมโนกรรมอกุศล ในพระพุทธานุศาสนาก็
ว่า มโนกรรมมีผลมากกว่ากายกรรมและวจีกรรม ถ้าเป็นฝ่าย
กุศลก็บุญมากกว่า ถ้าเป็นฝ่ายอกุศลก็บาปมากกว่า อันนี้มีหลัก
ฐานในพระคัมภีร์นะคะ อยากทราบไหมคะ”

“อยากค่ะ อาจารย์กรุณาอธิบายขยายความด้วย”

“ตกลงค่ะ เรื่องนี้มีหลักฐานอยู่ในอุปาสิทฺฐสูตร มัชฌิม
นิกาย ที่นิครนถ์นาฏบุตร ศาสตาของศาสนาเซน ส่งสาวกชื่อ

อุบาลีมาได้ว่าทะกับพระพุทธรเจ้า โดยอุบาลีบอกว่า การกระทำทางกายต่างหากที่มีโทษมากกว่าการกระทำทางใจ พระพุทธรองค์ทรงยกเรื่องที่ ที่ฆตบัสลีนิครนถ์ ซึ่งเป็นคนสนิทของนิครนถ์นาฏบุตรไปประทุษร้ายฤาษีตนหนึ่ง ฤาษีจึงใช้อำนาจจิตทำร้ายคนเป็นร้อยๆ เพียงเพราะโกรธที่ฆตบัสลีนิครนถ์ผู้เดียว”

“ทำร้ายได้ยังไงคะ ไม่น่าเป็นไปได้”

“ก็ฤาษีตนนั้นเหาะขึ้นไปกลางอากาศ แล้วเจริญเตโชกสิณคือเพลิงไฟ หรือพุดง่ายๆ คือใช้อำนาจจิต บันดาลให้เกิดไฟเผาทั้งหมู่บ้านเท่ากับทำร้ายคนเป็นร้อยๆ อุบาลีต้องยอมจำนนต่อเหตุผลของพระพุทธรองค์ และเกิดความเลื่อมใสถึงกับขอเป็นสาวก”

“แล้วพระพุทธรเจ้าทรงรับเป็นสาวกใหม่คะ”

“ไม่รับสิ จะรับกันได้ง่ายๆ อย่างไม่ เพราะอุบาลีเป็นสาวกของนิครนถ์อยู่ พระองค์ตรัสเตือนอุบาลีว่าให้คิดดีๆ ให้คิดสามครั้ง อุบาลีก็ยืนยันว่า ‘คิดแล้วพระเจ้าข้า’ พุดอย่างนี้อยู่ถึงสามครั้ง พระพุทธรองค์จึงทรงรับไว้เป็นสาวก”

“แบบนี้ฤาษีตนนั้นก็บาปสิคะอาจารย์”

“บาปแน่นอนคะ”

“ถ้าเช่นนั้นหนูก็บาปใช่ใหม่คะ หนูเกลียดแมลงสาบ หนูก็บาป”

“ถูกแล้วคะ การเกลียดเป็นโทษะ ซึ่งเป็นหนึ่งในอกุศลมูล ๓ หนูรู้ใหม่คะว่าอกุศลมูล ๓ มีอะไรบ้าง”

“โลภะ โทสะ โมหะ ใช่ใหม่คะ”

“ถูกต้อง การเกลียดจึงเป็นมโนกรรมอกุศล”

“อาจารย์คะ หนูขอสารภาพค่ะว่า แท้จริงแล้วหนูไม่ได้เกลียดอย่างเดียว หนูฆ่าเขาด้วย พอหนูรำคาญมากๆก็เลยฆ่าแบบนี่ถือว่่าเป็นทั้งมโนกรรมอกุศลและกายกรรมอกุศล ใช่ไหมคะ”

“นั่นไงล่ะ อาจารย์นึกแล้วว่าต้องเป็นอย่างนั้น” อาจารย์ดีใจที่ตั้งสมมุติฐานไว้ตรงกับความเป็นจริง

“แล้วหนูจะแก้ปัญหาว่่าไรคะ อาจารย์กรุณาแนะนำด้วย”

“ได้ แต่ต้องมีข้อแลกเปลี่ยน”

“แลกเปลี่ยนย่่าไรคะ”

“หนูต้องอนุญาตให้อาจารย์นำลงใน ศาลาธรรมโอสถ ซึ่งคงจะเป็นประโยชน์กับท่านผู้อ่านไม่น้อยทีเดียว”

“อาจารย์ต้องไม่ใส่ชื่อจริงของหนูนะคะ”

“อาจารย์ไม่ทำอย่างนั้นอยู่แล้ว ถึงใครมาถามก็จะไม่บอก”

“ถ้าเช่นนั้นก็ตกลงคะ อาจารย์กรุณาแนะนำวิธีแก้ปัญหมาให้หนูด้วย”

“ได้คะ หนูต้องแผ่เมตตาให้เขามากๆ แล้วเขาก็จะไม่มารบกวนอีก หนูปฏิบัติกรรมฐานก็ดีแล้ว เพราะนั่นเป็นวิธีแก้ปัญหาว่่าวิเศษที่สุด หลังปฏิบัติให้หนูแผ่เมตตาให้กับบรรดาแมลงสาบที่หนูฆ่าเขา แล้วก็ให้เลิกเกลียด เลิกขยะแขยง ต้องฝืนใจให้ได้ เรื่องแมลงสาบนี้เกิดขึ้นนานหรือยังคะ”

“เพิ่งเกิดหลังจากที่หนูปฏิบัติกรรมฐานคะ”

“เกิดที่หลังเรื่องปู่แสมว่าจันเถืออะ”

“ค่ะ แต่ก็แปลกนะคะอาจารย์ เมื่อก่อนหนูไม่ได้ปฏิบัติ
กรรมฐาน กรรมก็ไม่เห็นมาปรากฏ พอมาปฏิบัติกรรมกลับ
มาปรากฏจนรับแทบไม่ทัน ทำไม่ถึงเป็นอย่างนั้นคะ แล้วจะมีกรรม
อื่นมาปรากฏอีกไหม หนูชັกกแล้วละค่ะ”

“หลวงพ่อดีอัมพวันท่านเปรียบเทียบไว้ว่า เหมือนเรา
เป็นหนี้เขา เมื่อใดที่เราจ่ายจนชั้นแค่นอยู่ เจ้าหนี้เขาก็ยังไม่
มาทวง เพราะรู้ว่าถึงทวงไปเราก็ไม่มีให้ พอเราเกิดถูกลี้อตเตอร์
รางวัลที่หนึ่ง เจ้าหนี้พากันมาทวงเลย เราก็ใช้ๆเขาไป จะได้หมด
หนี้หมดสิน ตอนนี้อยู่กับหนูถูกลี้อตเตอร์รางวัลที่หนึ่งไยคะ”

“แหม พังอาจารย์แล้วหนูสบายใจจังเลย ขอบพระคุณ
อาจารย์มากค่ะ อาจารย์นำเรื่องของหนูไปเผยแพร่ได้เลยค่ะ แต่
ขอใช้นามแฝงว่า ‘น้องนุชสุดท้อมง’ นะคะ อาจารย์อย่าเผลอบอก
ชื่อจริงนะคะ เดี่ยวหนูอายเขาแยเลย”

“ไม่เผลอแน่นอนค่ะ เรื่องนั้นวางใจได้ สวัสดิ์นะคะ”

อาจารย์วางหู(โทรศัพท์) ด้วยความโล่งอก คนที่โทรศัพท์
มา อาจารย์เคยถามว่าได้เบอร์มาจากไหน ส่วนมากมักไม่ยอม
บอก แต่อาจารย์ก็ไม่เคียดร้อนและไม่เคยขอเบอร์เขาไว้ เพราะ
รู้ว่าไม่มีเวลาโทรศัพท์ อีกประการหนึ่งเขาจะได้มั่นใจว่าอาจารย์
ไม่รู้จักเขา เป็นอันสบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

จดหมายฉบับที่สอง คนเขียนเป็นพยาบาล เขียนมาว่า
“ทำงานอยู่ตึกอุบัติเหตุของโรงพยาบาล จึงพบคนตายเสมอๆ รู้สึก

สงสารจึงทำบุญไปให้ด้วยการใส่บาตร ทว่าไม่ได้กรวดน้ำ จึงอยาก
 ทราบว่าบุญจะถึงคนตายหรือไม่ เป็นคนที่ชอบทำบุญอุทิศให้
 คนตายซึ่งมักพบบ่อยๆ ขณะปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่มีเวลากรวดน้ำ
 ไปให้เขา”

คำถามของคุณพยาบาลน่าสนใจมากทีเดียวค่ะ คิดว่า
 คงจะเป็นประโยชน์กับคนจำนวนไม่น้อย ที่ยังไม่เข้าใจเรื่องของ
 การทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว ก่อนอื่นขอแนะ
 นำให้รู้จักกับ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ซึ่งแปลว่า ที่ตั้งแห่งการทำบุญ
 หรือทางทำความดี ๑๐ ประการ ได้แก่

๑. ทานมัย-ทำบุญด้วยการให้ปันสิ่งของ
๒. สีลมัย-ทำบุญด้วยการรักษาศีลหรือประพฤติดี
๓. ภาวนามัย-ทำบุญด้วยการเจริญภาวนาคือ ผีกอบรม

จิตใจ

๔. อปจายนมัย-ทำบุญด้วยการประพาศิอันนุ่ม
๕. เวชยาวัจจมัย-ทำบุญด้วยการช่วยขวนขวายรับใช้
๖. ปัตตทานมัย-ทำบุญด้วยการเฉลี่ยส่วนแห่งความดี

ให้แก่ผู้อื่น

๗. ปัตตานุโมทนามัย-ทำบุญด้วยการยินดีในความดีของผู้อื่น

๘. ธัมมัสสวนมัย-ทำบุญด้วยการฟังธรรม ศึกษาหาความรู้

๙. **ธัมมเทศนามัย**-ทำบุญด้วยการสั่งสอนธรรมให้
ความรู้

๑๐. **ทิฏฐชุกัมม**-ทำบุญด้วยการทำความเห็นให้ตรง

คุณพยายามใส่บาตรแล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตาย ซึ่ง
เขาจะได้รับหรือไม่ นั่นยังเป็นปัญหา แต่ที่ได้บุญแน่ๆ ก็คือตัว
คุณเอง คือได้ทั้งทานมัยและปัตติทานมัย (ข้อ ๑ กับข้อ ๖) ไม่
ว่าคุณจะกรวดน้ำหรือไม่กรวดก็ตาม การอุทิศส่วนกุศลให้ผู้อื่น
(ไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว) ทำได้สองวิธีคือ อุทิศด้วย
ใจ กับ กรวดน้ำอุทิศ ซึ่งมีค่าเท่ากัน คือ ตัวผู้กระทำได้บุญ
สองข้อ ส่วนคนตายไปแล้ว จะได้รับบุญที่เราอุทิศไปให้หรือไม่
นั่นยังเป็นปัญหา ซึ่งจะตอบดังต่อไปนี้

ใน **ชาตูลสโถณสูตร** ชาตูลสโถณพราหมณ์ได้ทูลถามพระ
ผู้มีพระภาคเจ้าว่า ปัตติทานมัยที่เราได้กระทำและอุทิศไปให้ผู้
ล่วงลับจากโลกนี้ไปแล้ว เขาจะได้รับหรือไม่ พระพุทธองค์ตรัส
ตอบมีใจความโดยสรุป คือ ถ้าบุคคลนั้นไปเกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์
เดรัจฉาน มนุษย์ หรือเทวดา เขาย่อมไม่ได้รับบุญนั้น แต่ถ้า
เขาไปเกิดเป็น **เปรต** จึงจะได้รับบุญนั้น จึงกล่าวว่าผู้ตายจะ
ได้รับหรือไม่ยังเป็นปัญหา ส่วนตัวเราซึ่งเป็นผู้กระทำได้รับอย่าง
แน่นอนที่สุดค่ะ

บวชวัดไหน กรวดหน้าอย่างไร

ฉบับนี้ เป็นปัญหาของผู้ที่ใช้นามแฝงว่า **แม่ที่เป็นห่วงลูก** คุณแม่เขียนมาดังนี้

ดิฉันกำลังมีทุกข์ใจพอสมควร คือลูกชายป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล ทั้งดิฉันและสามีได้ทำทุกวิถีทางเพื่อจะช่วยให้รอดปลอดภัย สามีได้บ่นไว้ว่าจะบวช แต่อยากขอคำแนะนำว่าวัดที่มีการสอนปฏิบัติธรรม ไม่อยากบวชเฉยๆ แม้จะเป็นการบวชแก้บนก็ตาม เพราะอยากให้ได้กุศลมากๆ เพื่อจะช่วยให้ลูกรอดปลอดภัยจนเติบโตไปภายภาคหน้าได้ดี ขอคำแนะนำด้วยค่ะ

ปัญหาของคุณน่าสนใจมาก และอาจารย์ก็ได้แนะนำไปเป็นการส่วนตัวตามที่คุณได้แนบซองติดแสตมป์มาให้ แต่ที่ต้องนำมาตอบในคอลัมน์นี้อีกครั้ง ด้วยเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นต้องรู้ เพราะการเลือกวัดที่จะบวชนั้นสำคัญเป็นอันดับแรก ถ้าเลือกวัดผิด แทนที่จะได้บุญก็ได้บาปสุดๆ ไปเลย ขอยกตัวอย่างลูกศิษย์คนหนึ่งของอาจารย์ เมื่อถึงวัยที่จะบวช พ่อแม่ก็จัดการให้ตาม

ประเพณี โดยเลือกบวชวัดใกล้บ้าน เขาบวชอยู่หนึ่งเดือนก็ลาสิกขาเพื่อไปทำงาน วันหนึ่งได้พบกับอาจารย์โดยบังเอิญ ก็ถามเขาว่า “เป็นยังไงบ้าง ชาบซึ่งในรสพระธรรมมากน้อยเพียงใด” เขาส่ายหน้าแล้วพูดอย่างเปิดอกว่า

“อาจารย์ครับ ตอนเรียนกับอาจารย์ผมรู้สึกซาบซึ่งจนอยากบวช แต่พอบวชเข้าจริงๆ ผมผิดหวังมาก อาจารย์ก็ทราบดีว่าผมไม่ใช่คนดีสักเท่าไร แต่ชื่อใหม่ครับ พระวัดนั้นทั้งวัดเลกว่าคฤหัสถ์อย่างผมเสียอีก” แล้วเขาก็สาธยายถึงพฤติกรรมของพระตั้งแต่สมภารถึงลูกวัด อาจารย์ฟังแล้วก็ได้แต่ปลง พูดกับเขาว่า

“ครูเสียใจด้วยนะที่คุณโชคร้ายไปเจอพระแบบนั้น แต่ครูขอรับรองว่าพระดีๆ ก็ยังมีอยู่อีกมาก คุณอย่าไปเหมามาว่าพระจะเป็นอย่างที่คุณพบไปเสียทั้งหมด ถ้าคุณคิดอย่างนั้นเท่ากับคุณสร้างมิจฉาทิฐิให้เกิดกับตัวคุณ บาปหนาสาหัสมากเชียวละ”

พูดถึงเรื่องนี้ทำให้นึกถึงถ้อยคำของเจ้าอาวาสวัดหนึ่งที่จังหวัดสระบุรี รู้สึกดีใจที่จำชื่อวัดไม่ได้แล้ว ที่ไปเพราะตามเพื่อนไป เพื่อนเขาศรัทธามาก เจ้าอาวาสท่านเล่าถึงความเลวร้ายของพระลูกวัดรูปหนึ่ง ที่ทำความผิดอย่างร้ายแรงถึงขั้นปาราชิก แล้วก็ทำในวัดของท่าน ที่สำคัญกว่านั้นคือทำกับลูกสาวของท่าน พูดอย่างตรงไปตรงมาคือท่านดำ ลูกเขย ให้ฟัง ใช้ถ้อยคำรุนแรงมากจนอาจารย์ต้องหัวเราะคิกๆ ออกมา ด้วยว่าไม่เคยได้ยินพระดำได้เจ็บแสบถึงปานนั้น ดำจับท่านก็ถามอาจารย์ว่า “อาจารย์รู้ไหม พระในประเทศไทยสามแสนรูปนี้เป็นปาราชิกก็รูป” อาจารย์

ตอบทันทีว่า “สองแสนเก้าหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเก้าสิบเก้ารูปมังคะ”
 ตอบแบบให้ท่านเข้าใจว่าที่ไม่ปราศก็มีรูปเดียวคือท่านยังงัยคะ
 ปรากฏว่าท่านเงิบกริบ มองหน้าอาจารย์แล้วก็ไม่พูดอะไรอีก จาก
 นั้นอาจารย์ก็รับนมัสการลา เพราะไม่แน่ใจว่าที่ท่านเงิบนั้น อาจ
 จะกำลังนึกหาถ้อยคำเผ็ดร้อนมาต่ออาจารย์ก็ได้ จึงต้องนมัสการ
 ลากลับ

การเลือกวัดที่จะบวชนั้นจำเป็นมาก ยิ่งผู้ที่ไม่มีความรู้
 ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาดีพอด้วยแล้ว อาจต้องกลายเป็น
 มิจฉาทิฐิไปเลย ต้องยอมรับว่าผู้ที่เข้ามาบวชในพระบวรพุทธ
 ศาสนานั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี และจุดประสงค์ในการมาบวช
 ก็แตกต่างกันออกไป คนดีมาบวชแล้วกลายเป็นคนไม่ดี เพราะ
 เลือกวัดผิดก็มี หรือคนไม่ดีแต่เลือกวัดถูก ทำให้กลายเป็นคนดีก็
 มี อันนี้ขึ้นอยู่กับ บุญเก่า ของบุคคลผู้นั้นที่เรียกว่า ปุพเพ
 กตปุญญตา แปลว่า ได้สร้างสมคุณงามความดีเตรียมพร้อมไว้
 แต่ต้น คนที่มี บุญเก่า นั้น เมื่อเข้าไปเสวนากับบุคคลที่เป็น
 มิจฉาทิฐิ เขาจะรู้ได้ในทันที และจะไม่ศรัทธา ไม่เลื่อมใสอีก
 ต่อไป

อาจารย์ผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเล่าให้อาจารย์ฟังว่า เมื่อปี ๒๕๒๘
 ท่านได้พานักศึกษาไปปฏิบัติธรรมที่วัดแห่งหนึ่ง ซึ่งหากเอ่ยชื่อ
 วัดแล้วคิดว่าคงไม่มีใครที่ไม่รู้จัก อาจารย์ท่านได้สนทนากับรอง
 เจ้าอาวาส มีตอนหนึ่งพูดถึงเรื่องความสะอาดของวัด รองเจ้าอาวาส

ก็พูดทำนองว่าวัดของท่านสะอาดสะอาด เพราะไม่มีสุนัขหรือแมว มาถ่ายให้เลอะเทอะ อาจารย์ท่านก็ถามว่าทำอะไรจึงไม่มี เพราะ วัดอื่นๆจะมีสุนัขและแมวเต็มไปหมด ท่านก็ตอบว่า “อาตมาก็สั่ง ให้เขาเอาไปทำบุญ” อาจารย์ท่านตกใจมากที่คนเป็นพระพูดเช่น นี้ จึงถามว่าท่านไม่กลัวอาบัติหรือ คำตอบของรองเจ้าอาวาสทำให้ อาจารย์ท่านตกใจมากขึ้น คือตอบว่า “อาจารย์ การฆ่าสุนัขมัน แค่อาบัติปาจิตตีย์เท่านั้นเอง” ฟังอาจารย์ท่านเล่าแล้วอาจารย์ สัจจตราก็ตกใจ ทั้งตกใจทั้งปลงสังเวช อาจารย์ท่านบอกว่า “ตั้งแต่ นั้นมาผมก็ไม่พำนักศึกษาไปวัดนั้นอีก” บังเอิญว่าอาจารย์ท่าน เคยบวชเรียนมา และสอบได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค จึงเข้าใจพระวินัยเป็นอันดี หากคนที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจพระพุทธานุศาสน์พอ คงจะเห็นคล้อยตามไปกับพระรูปนี้ กลายเป็นมิจฉาทิฐิไปเลย

หากถามว่าการฆ่าสุนัขบาปหรือไม่ บาปแน่นอน เพราะ เป็นการละเมิดศีลข้อที่ ๑ และยังเป็นพระยังบาปเป็นสองเท่า เพราะในโอวาทปาติโมกข์ คาถาที่ ๑ บอกไว้ชัดเจนว่า **น ทิ ปพฺพชิตฺโต ปรุพฺพชาติ สมโณ โหติ ปริ วิหเรยนฺโต** - ผู้ทำร้าย ผู้อื่นไม่ชื่อว่า เป็นบรรพชิต ผู้เบียดเบียนผู้อื่นไม่ชื่อว่า เป็นสมณะ (พระไตรปิฎก ๒๕/๒๔/๔๐) ดังนั้นการที่ท่านเป็นพระซึ่ง ถือว่าเป็นทั้งบรรพชิต ทั้งสมณะ พูดว่า การฆ่าสุนัขเป็นแค่อาบัติ ปาจิตตีย์เท่านั้น บ่งบอกถึงความเป็นมิจฉาทิฐิอย่างชัดเจน ใคร มายอมตนเป็นลูกศิษย์ลูกหา ก็เลยพลอยมิจฉาทิฐิไปด้วย และ ที่ร้ายไปกว่านั้นคือเป็นการทำลายภาพลักษณ์ของพระพุทธานุศาสนา

อย่างที่ไม่อาจจะกั๊กให้ได้ คำว่า **พระ** ในพระพุทธรูปศาสนานั้น หมายถึง **ผู้ประเสริฐ** ซึ่งใช้เป็นคำเรียกบรรพชิต (นักบวช) และสมณะ (ผู้สงบ) ภาพลักษณะของบรรพชิตหรือสมณะตามหลักของพระพุทธศาสนา คือ ผู้ไม่มีภัยอันตรายต่อผู้ใด ไปที่ไหนมีแต่ทำให้เกิดความสงบร่มเย็น ความปลอดภัยโปร่งโล่งใจ พระจึงเป็นเครื่องหมายของความไม่มีภัย ใครพบเห็นพระก็รู้สึกร่มเย็น มีความปลอดภัยโปร่งโล่งใจ ไม่ต้องระแวงภัย ในมงคลสูตรคาถาที่ ๘ มีว่า **สมณานนฺจ ทสฺสํ เอตมฺมฺงคฺลฺมฺตุตฺตํ** - การพบเห็นสมณะเป็นมงคลอันอุดม (พระไตรปิฎก ๒๕/๕/๓) เพราะฉะนั้นถ้าพระแต่ละรูปท่านสามารถรักษาภาพลักษณะอันนี้ไว้ได้ บรรพชิตหรือสมณะในพระพุทธศาสนาก็อยู่ในความหมายที่แท้จริง

การที่พระรูปหนึ่งพูดว่า การล่าสุนัขเป็นแค่อาบัติปาจิตตีย์เท่านั้น นับเป็นการทำลายภาพลักษณะในความเป็นสมณะของท่านโดยส่วนตัว และยังเป็นการทำลายภาพลักษณะของพระพุทธศาสนาโดยส่วนรวมอีกด้วย ทั้งนี้เพราะคนส่วนใหญ่มักมองพระพุทธศาสนาไปที่พระ พระก็คือพระพุทธศาสนา พระพุทธรูปก็คือพระ พอมีพระรูปใดรูปหนึ่งประพฤตผิด จึงไปเหมาเอาว่าพระพุทธศาสนาไม่ดี ซึ่งเป็นการมองแบบมิจฉาทิฐิ เพราะฉะนั้นการเรี่ยรู้หลักการของพระพุทธศาสนาจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ชาวพุทธทุกคนจะต้องเอาใจใส่ให้มาก เมื่อเห็นพระหรือเห็นสำนักใดสำนักหนึ่งประพฤติปฏิบัติผิดแผกหรือแปลกแยกออกไป จะได้ว่าเขาเหล่านั้นตกลจากพระพุทธศาสนา จะได้ไม่ไปสนับสนุนให้เขาได้ เผยแพร่ความเป็นมิจฉาทิฐิให้ขยายวงกว้างออกไปอีก

ฉบับที่สองของวันนี้ มาจากคุณแม่บ้าน ซึ่งเขียนมาตั้ง
นี้

ดิฉันอยากทราบวิธีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วง
ลับและเจ้ากรรมนายเวรค่ะ อย่างเช่น ดิฉันไปบาตรที่วัดใน
เทศกาลต่างๆ พอกลับถึงบ้านเวลากลางคืนก็สวดมนต์อุทิศส่วน
กุศล ไซ้หรือเปล้าคะ มีคนแสบบางคนเค้าบอกดิฉัน ไม่ทราบว่า
ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาหรือเปล้า ขอความกรุณาท่าน
อาจารย์ช่วยตอบด้วยค่ะ

การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับ ซึ่งอาจเป็นญาติ
มิตรหรือเจ้ากรรมนายเวรก็ตาม คุณสามารถอุทิศได้ในขณะที่ทำ
โดยไม่ต้องรอกลับมาอุทิศที่บ้านดังที่บอกมา อย่างเช่นเวลาคุณ
ไปทำบุญที่วัด เมื่อถวายภัตตาหารและจตุปัจจัยไทยธรรมเรียบร้อยแล้ว พอพระฉันเสร็จท่านก็จะอนุโมทนา ซึ่งหลวงพ่อบุญราชสุทธิ
ญาณมงคลท่านเน้นเสมอๆ ว่า ยะถาให้ผี สัพพีให้คน หมาย
ความว่าเมื่อพระขึ้น ยะถา วาริระหา คุณก็กรวดน้ำอุทิศให้
เปตชน (อ่านว่า เป-ตะ-ชน) คือผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว จะเป็นใคร
ก็ตาม หรือคุณจะทำอุทิศชื่อบุคคลนั้นๆ ก็ได้ ซึ่งอันนี้เขาจะได้รับ
หรือไม่ได้รับส่วนกุศลที่คุณอุทิศให้ ก็ขึ้นอยู่กับว่าเขาไปเกิดเป็น
อะไร (ลองกลับไปอ่านบทที่ ๕ ดูอีกครั้งแล้วจะเข้าใจค่ะ)

การกรวดน้ำ ถ้ามีที่กรวดเขาก็จะมีพานรองด้วย แต่ถ้า
ไม่มีที่กรวดน้ำ จะกรวดลงในจานก็ได้ วิธีการกรวดคือ เมื่อพระท่าน

ขึ้น **ยะธา วาริระหา** คุณก็เทน้ำลงในจาน การจับขอให้ประคอง ด้วยมือทั้งสองเป็นการให้ด้วยความเคารพ เทน้ำลงเป็นสาย พยายามอย่าให้ขาดตอน และที่สำคัญคืออย่าเอานิ้วไปรองโดยเด็ดขาด เพราะจะกลายเป็นว่าคุณเอาน้ำล้างมืออุทิศไปให้เขา เมื่อพระว่าถึง **มะณี โชติระโส ยะธา** ให้เทน้ำจนหมดแล้วประนมมือรับพรเมื่อพระขึ้น **สัพพีติโย วิวัชชันตุ** บางคนพระขึ้นสัพพีแล้วยังกรวดน้ำอยู่ก็มี อย่างนี้ไม่ถูกต้องค่ะ

อีกเรื่องหนึ่งที่ปฏิบัติกันมาผิดๆ คือเวลากรวดน้ำ คนที่ไม่ได้กรวดมักจะจับตัวคนที่กรวด จับต่อๆ กันเป็นแถวเลย สมัยก่อนคนหนุ่มสาวใจกระเบนก็จะจับทางกระเบนกัน พอลุกขึ้นเลยทางกระเบนหลุดลุ่ย หลวงพ่อท่านบอกทำอย่างนั้นไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องคือไม่ต้องไปจับคนที่กรวด แต่ให้ประนมมือแล้วอุทิศในใจ เพราะบุญอยู่ที่ใจ มีลักษณะเป็นนามธรรม มิใช่เป็นรูปธรรม จึงไม่ต้องไปจับต่อๆ กันเป็นแถวอย่างนั้น

คาถากรวดน้ำให้ผู้ที่ล่วงลับเรียกว่า **อนุโมทนาวิมลกถา** ซึ่งพระรูปเดียวจะเป็นผู้สวดดังนี้

ยะธา วาริระหา ปุรา ประริပ္ุเรนติ สาคะรัง

เอวะเมวะ อีโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ

อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง ขิปปะเมวะ สะมิชณะตุ

สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา

จันโท ปิถณะระโส ยะธา มะณี โชติระโส ยะธา

คำแปล

ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ฉันใด
 ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้
 ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วฉันนั้น
 ขออริภูมิผลที่ท่านปรารถนาแล้ว ตั้งใจแล้วจงสำเร็จโดย

ฉบับปล้น

ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที่
 เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสว
 ควรยินดี

ส่วนคาถาให้พรผู้ที่ยังมีชีวิต เรียกว่า สามัญญานโมทนา
 คาถา ซึ่งพระทศกรูปลจะสวดพร้อมกันว่า
 สัพพัตติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสະตุ
 มา เต ภาวัตวันตะราโย สุขี ที่มายุโก ภาวะ
 อะภิวาหะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
 จัตตารโธ ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง

คำแปล

ความจัญไรทั้งปวงจงบาราศไป โรคทั้งปวงของท่าน
 จงหาย
 อันตรายอย่ามีแก่ท่าน ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน
 ธรรม ๔ ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อม
 เจริญแก่บุคคลผู้มีปรกดีไหว้กราบ มีปรกดีอ่อนนุ่มต่อผู้ใหญ่
 เป็นนิตย์

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้คือ วิธีปฏิบัติเพื่อทำบุญที่วัดในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งการอุทิศแบ่งเป็นสองขั้นตอน ง่าย ๆ คือ ยถาให้ผี สัพพีให้คน ส่วนการสวดมนต์อุทิศส่วนกุศลนั้นควรปฏิบัติทุก วันจนเป็นนิสัย ซึ่งการปฏิบัติแบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ สวดมนต์ แผ่เมตตา และอุทิศส่วนกุศล ซึ่งจะอธิบายพอสังเขปดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สวดมนต์ ให้สวดตามลำดับตั้งแต่ นะโม ตัสสะ ไปจนถึง สัพพะสังฆานุภาวณะ สะทา โสถถิ ภะวันตุ เต. จากนั้นสวดเฉพาะพุทธานุภาวณะเท่านั้น เช่น อายุ ๔๙ ก็สวด ๕๐ จบ (อ่านรายละเอียดได้จาก ภาคผนวกท้ายเล่ม ในหนังสือ ไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก)

ขั้นที่สอง แผ่เมตตา เริ่มจากแผ่เมตตาให้ตัวเองก่อน โดยว่าดังนี้

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข
นิหทุกโข โหมิ	ปราศจากความทุกข์
อะเวโร โหมิ	ปราศจากเวร
อภัยปัทโม โหมิ	ปราศจากความพยาบาทเบียดเบียน
อะนีโฆ โหมิ	ปราศจากความทุกข์กายทุกข์ใจ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ	จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนอยู่เถิด

ขั้นตอนที่ ๒ แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ ดังนี้

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น

อะเวรา จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปยาปิชมา จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีมา จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง परिหะรันตุ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

ขั้นตอนที่ ๓ การอุทิศส่วนกุศล โดยอุทิศให้มารดาบิดา เป็นลำดับแรก และสรรพสัตว์เป็นลำดับสุดท้าย ดังนี้

อิหัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิหัง เม ครูปิชฌายาจะรียนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ครูปิชฌายาจะรียา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ของ
ข้าพเจ้า ขอให้ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิหัง สัพพะเทวานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้
เทวดาทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิหัง สัพพะเปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เปรต
ทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิหัง สัพพะเวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เวรี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวง
ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิหัง สัพพะสัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้สัตว์
ทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

๗

สุคติ-ทุคติ

ฉบับนี้มีเจตนาของคุณ **คนไกลบ้าน** เขียนมาจากประเทศเยอรมัน บอกว่าได้รับประโยชน์จาก **ศาลาธรรมโอสถ** มาก พอดีกำลังมีทุกข์ก็เลยทำได้ ทุกวันนี้สวดมนต์เป็นการใหญ่ รณรงค์ให้เพื่อนๆ ที่เป็นคนไทยสวดด้วย

ขอนุโมทนาในส่วนกุศลร่วมกับคุณด้วยค่ะ นอกจากนี้คุณยังอวยชัยให้พระเจ้าของคอลัมน์นี้มากมาย อ่านแล้ว เป็นปลื้มมาก ต้องขอขอบคุณ กุศลตรีที่เปิดโอกาสให้ทั้งผู้เขียนและผู้อ่านได้บำเพ็ญความดีร่วมกัน ขอบคุณมากค่ะ

คุณคนไกลบ้าน เขียนเล่ามาว่า ได้แต่งงานไปอยู่กับสามีที่ประเทศเยอรมันหลายปีแล้ว เมื่อไม่นานมานี้บิดาเสียชีวิต เธอไม่มีโอกาสได้มางานศพของบิดา จึงโศกเศร้าเสียใจมาก คิดว่าตัวเองเป็นลูกอกตัญญู ต่อเมื่อทำบุญร้อยวันเธอจึงได้มา และเมื่อกลับไปเยอรมันได้พามารดาไปด้วย บังเอิญมารดา ก็ไปเสียชีวิตอีก ญาติพี่น้องพากันโกรธและตำหนิเธอว่าพาแม่ไปตาย ทำให้เธอเสียใจและมีความทุกข์มาก แต่พอได้อ่าน **ศาลาธรรมโอสถ** ก็ทำได้ อันที่จริงเธอเพียงแต่เขียนเล่ามา ไม่ได้ถามปัญหาอะไร

แต่เราอยากนำมาเล่าต่อเพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์กับท่านผู้อ่าน เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ **คติเรื่องการเกิดการตาย** ตัวอย่าง เช่น ญาติๆ ของเธอที่กล่าวหาว่าเธอพามารดาไปตาย เพื่อญาติๆ มาอ่านจะได้หายโกรธ เลิกกล่าวโทษเธอ เพราะมนุษย์เราไม่มีใครเลือกเกิดเลือกตายได้ ถ้าเลือกได้ก็คงไม่มีใครเลือกเกิดมาจน หรือเลือกตายข้างถนน จริงไหมคะ แต่ที่ต้องเป็นเช่นนั้นก็เพราะ **กรรม** ตัวเดียว กรรมเท่านั้นที่บันดาลให้ชีวิตเป็นไป มิใช่เทวดาฟ้าดิน ที่ไหนมาบันดาลเลย

ถึงตรงนี้ มาทำความเข้าใจคำว่า **กรรม** กันสักนิด เพราะ ยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังเข้าใจสับสน ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ไปจากความเป็นจริง

กรรม แปลตามตัวว่า **การกระทำ** แต่ที่เรียกว่าเป็นกรรม ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนานั้น ย่อมประกอบด้วยเจตนา เป็นพื้นฐานของการกระทำ บางครั้งพระพุทธองค์ก็ตรัสว่า เจตนา นั้นเองเรียกว่า **กรรม** ดังพระพุทธวจนะว่า **เจตนาหิ ภิกขเว กมฺมํ วทามิ - ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวเจตนาว่าเป็นกรรม เจตยิตฺวา กมฺมํ กโรติ กาเยน วาจา ย มนสา - บุคคลตั้งใจ แล้วหรือคิดแล้ว ย่อมกระทำกรรมทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ (พระไตรปิฎก ๒๒/๓๓๔/๔๖๔)**

คำว่า **กรรม** เป็นคำกลางๆ คือ ยังไม่ดีหรือชั่ว แต่จะดี หรือชั่วขึ้นอยู่กับ**เจตนา** ถ้าเจตนาดี (กุศลเจตนา) ย่อมก่อให้เกิดกรรมดี (กุศลกรรม) เจตนาชั่ว (อกุศลเจตนา) ย่อมก่อให้เกิด

เกิดกรรมชั่ว (อกุศลกรรม) เจตนากลางๆ คือไม่ดีไม่ชั่ว (อัพยาगतเจตนา) ย่อมก่อให้เกิดกรรมกลางๆ ไม่ดีไม่ชั่ว (อัพยาगतกรรม) แต่คนมักไปเข้าใจผิดว่า กรรม นั้นหมายถึง อกุศลกรรม เช่น มักพูดว่า มันเป็นกรรมของฉัน หรือ ฉันเกิด มามีกรรม เป็นต้น

ในกรณีของคุณคนไกลบ้าน คุณมีเจตนาที่จะพาคุณแม่ มาเลี้ยงดูเพื่อตอบแทนบุญคุณ เจตนาของคุณเป็นกุศลเจตนา กรรมที่คุณทำจึงเป็นกุศลกรรม แต่ที่คุณแม่มาเสียชีวิตก็เป็นเรื่องของกรรม ที่จัดสรรให้มาประจวบกับเวลาที่ท่านหมดอายุพอดี ถึงไม่มากับคุณ อยู่ที่เมืองไทยท่านก็ต้องเสียชีวิตเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการที่ญาติๆ กล่าวโทษคุณว่าพาคุณแม่มาตายนั้น เป็นการเข้าใจผิด

ส่วนเรื่องที่ว่าเหตุใดคุณแม่ต้องมาเสียชีวิตในต่างแดน ซึ่งก็เป็นเรื่องของกรรมอีกเช่นกัน กรณีนี้ขอสันนิษฐานว่า ในอดีตชาติ คุณแม่ต้องเคยผูกพันเกี่ยวข้องกับดินแดนแห่งนี้ เพราะคนเราต้องเวียนว่ายตายเกิดนับแสนนับล้านชาติ ตราบใดที่ยังไม่บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์

การตายที่ไหนนั้นไม่สำคัญเท่ากับ **ที่ไป** ซึ่งมี ๒ ที่ คือ **หุคติ** กับ **สุคติ** ผู้ที่ทำอกุศลกรรมไว้จะไปเกิดในหุคติ มี นรก เปรต อสุรกาย และ เดรัจฉาน ส่วนผู้ที่ทำกุศลกรรมก็จะไปเกิดในสุคติ ตั้งแต่มนุษย์ไปจนถึงอรูปพรหม ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของ กุศลกรรมที่ทำ เช่น ให้ทาน รักษาศีล จะไปเกิดเป็นมนุษย์ และ เกิดในตระกูลที่มั่งคั่งร่ำรวย ถ้ามีศิริโอดตบปะ คือ ความละเอียด

และเกรงกลัวต่อความชั่ว ก็จะไปเกิดเป็นเทวดาในสวรรค์ ซึ่งมี ๖ ชั้น ที่เรียกว่า ฉกามาพจรสวรรค์ แปลว่า สวรรค์ที่ยังเกี่ยวข้องกับกาม คือ เหล่าเทพบุตรเทพธิดาที่อยู่ในสวรรค์ชั้น ฉกามาพจรเหล่านี้ ยังเป็นผู้มีความยินดี พอใจ ในกามคุณ ๕ มีรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เป็นต้น ฉกามาพจรสวรรค์ ได้แก่ จาตุम्मหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต นิมมานรดี และปรนิมมิตวสวัตดี ส่วนผู้เจริญรูปฌานจะไปเกิดเป็นรูปพรหม ผู้เจริญอรุณรูปฌานก็ไปเกิดเป็นอรุณรูปพรหม เป็นต้น จึงสรุปเรื่องกรรมลงในพุทธวจนะได้ว่า

ยาทิสํ วปเต พีชํ ตาทิสํ ลภเต ผลํ

กถยาณการี กถยาณํ ปาปการี จ ปาปกํ

บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น

ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว (พระไตรปิฎก ๑๕/๙๐๓

/๓๓๓)

อย่างไรก็ตาม ใน มหากัมมวิภังคสูตร ว่าด้วยกฎแห่งกรรม พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ถึงบุคคล ๔ จำพวกว่า

ดูก่อนอานนท์ บุคคล ๔ จำพวกนี้ มีปรากฏอยู่ในโลก ๔ จำพวกเหล่านี้ คือ

บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้มักทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงงไป มักถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ มักประพฤตินิन्दในกาม มักพูดเท็จ มักพูดส่อเสียด มักพูดคำหยาบ มักเจรจาเพื่อเจ้อ มาก ด้วยอภิชฌา มีจิตพยาบาท มีความเห็นผิดอยู่ในโลกนี้ เขาตายไปแล้วย่อมเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ก็มี

บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้มักทำชีวิตสัตว์ให้ตกลง
... มีความเห็นผิดอยู่ในโลกนี้ เขาตายไปแล้วย่อมเข้าถึงสุคติ โลก
สวรรค์ ก็มี

บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต เว้น
ขาดจากอกินเนทาน เว้นขาดจากกาเมสุมิฉฉาจาร เว้นขาดจาก
มุสาวาท เว้นขาดจากพูดส่อเสียด เว้นขาดจากการพูดคำหยาบ
เว้นขาดจากการเจรจาเพื่อจ้อ ไม่มากด้วยอภิขณา มีจิตไม่
พยายาบาท มีความเห็นชอบอยู่ในโลกนี้ เขาตายไปแล้ว ย่อมเข้า
ถึงสุคติ โลกสวรรค์ ก็มี

บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต...
มีความเห็นชอบอยู่ในโลกนี้ เขาตายไปแล้ว ย่อมเข้าถึงอบาย ทุคติ
วินิบาต นรก ก็มี

จากพระพุทธรูจนะที่อัญเชิญมานี้ สรุปลได้เป็น ๔ ประเด็น
ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ ผู้ประกอบอกุศลกรรมบถ ๑๐
แล้วไปเกิดในทุคติภูมิก็มี (ทำชั่วได้ชั่ว)

ประเด็นที่ ๒ ผู้ประกอบอกุศลกรรมบถ ๑๐
แล้วไปเกิดในสุคติภูมิก็มี (ทำชั่วได้ดี)

ประเด็นที่ ๓ ผู้ประกอบกุศลกรรมบถ ๑๐
แล้วไปเกิดในสุคติภูมิก็มี (ทำดีได้ดี)

ประเด็นที่ ๔ ผู้ประกอบกุศลกรรมบถ ๑๐
แล้วไปเกิดในทุคติภูมิก็มี (ทำดีได้ชั่ว)

จะเห็นว่าประเด็นที่ ๑ กับที่ ๓ นั้น เป็นไปตาม กฎแห่งกรรม คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ประเด็นที่ ๒ กับที่ ๔ ดูเหมือนขัดกับกฎแห่งกรรม จึงดูคล้ายกับว่า กรรมล้นกลับ ไม่ตรงไปตรงมา ซึ่งความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ แต่การที่บุคคลทำชั่วได้ดี ทำดีได้ชั่วนั้น พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ขึ้นอยู่กับ อาสันนกรรม ซึ่งหมายถึง กรรมจวนเจียน คือกรรมที่ทำขณะจะสิ้นใจ และส่วนมากจะเป็นมโนกรรม เพราะคนที่กำลังจะตายนั้นสังขารมักไม่อำนวยให้ประกอบวจีกรรมหรือกายกรรม อาสันนกรรมจะส่งผลให้บุคคลที่กระทำก่อนกรรม อื่นๆ ถ้าเป็นกรรมดีก็จะส่งผลให้บุคคลที่ทำกรรมนั้นไปสู่สุคติในหน้าที่ที่ดับจิตลงไป เช่น บุคคลคนหนึ่งทำกรรมชั่วมามาก แต่มีกรรมดีอยู่บ้าง ตอนจะตายจิตผ่องใสเพราะนึกถึงกรรมดีที่ตนเคยทำ เมื่อจิตผ่องใส สุคติย่อมเป็นที่หมาย ดังพระบาลีว่า **จิตฺเต อสงฺกิลฺลฺเจ สุคติ ปาฎิภงฺขา -** เมื่อจิตไม่เศร้าหมอง สุคติเป็นอันหวังได้ (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔) จิตไม่เศร้าหมองก็คือจิตผ่องใสนั่นเอง กรรมที่นำเขาไปเกิดในสุคติเป็นกรรมดี มิใช่กรรมชั่ว ในทำนองเดียวกัน บุคคลที่ทำกรรมดีไว้มาก มีกรรมชั่วเพียงเล็กน้อย แต่ตอนตายจิตเศร้าหมองเพราะไปนึกถึงกรรมชั่วที่ตนเคยทำไว้ เมื่อจิตเศร้าหมอง ทุคติย่อมเป็นที่หมาย ดังพระบาลีว่า **จิตฺเต อสงฺกิลฺลฺเจ ทุคติ ปาฎิภงฺขา -** เมื่อจิตเศร้าหมองแล้ว ทุคติเป็นอันต้องหวัง (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔)

ตัวอย่างของบุคคลที่ทำกรรมดีไว้มาก มีกรรมชั่วเพียงเล็กน้อย เมื่อตายไปแล้วไปเกิดในทุคติภูมิก็คือ **พระนางมัลลิกา**

มเหสีของพระเจ้าปเสนทิ แห่งแคว้นโกศล เมื่อตอนมีชีวิตอยู่พระนางเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และประกอบกรรมดีไว้มาก แต่มีกรรมชั่วอยู่เล็กน้อย คือเคยโกหกพระสวามี เมื่อพระนางจะสิ้นใจ แทนที่จะนึกถึงกรรมดีที่ทำไว้มากนั้น กลับไปนึกถึงกรรมชั่วคือการโกหกพระเจ้าปเสนทิ จิตจึงเศร้าหมอง เมื่อตายขณะที่จิตเศร้าหมองจึงไปเกิดในนรกอเวจีอยู่ ๗ วัน ครั้นหมดอกุศลกรรมแล้ว กุศลกรรมก็มาให้ผล พระนางได้จุติจากนรกอเวจีไปอุบัติเป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต (จุติ หมายถึง ตาย ส่วนมากใช้กับเวทนา คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดว่าหมายถึงเกิด)

เมื่อพระนางมัลลิกาสิ้นชีพ พระเจ้าปเสนทิทรงโศกาตुरเป็นอันมาก ได้เสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทุกวัน เพื่อทูลถามว่าพระนางมัลลิกา มเหสีของพระองค์ไปอุบัติที่สวรรค์ชั้นไหน พระพุทธองค์ทรงชวนสนทนาเรื่องอื่นๆ ให้ทรงเพลิดเพลิน เพื่อให้ลืมเรื่องที่ตั้งพระทัยมาทูลถาม การณ์เป็นอยู่อย่างนี้กระทั่ง ๗ วันผ่านไป เมื่อพระนางมัลลิกาไปอุบัติในสวรรค์ชั้นดุสิตแล้ว พระพุทธองค์จึงตรัสตอบพระเจ้าปเสนทิว่า พระนางมัลลิกาเป็นคนที่บัดนี้พระนางได้ไปอุบัติเป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต พระเจ้าปเสนทิได้สดับดังนั้นก็ทรงตบพระชานุเสียงดังฉาด รับสั่งว่า “นั่นยังไฉละ ถ้าคนดีๆ อย่างพระนางมัลลิกาไม่ไปเกิดในสวรรค์แล้วใครจะไปเกิด”

เหตุที่พระพุทธองค์ทรงรอให้เวลาผ่านไป ๗ วันเสียก่อน ก็เพื่อจะให้พระเจ้าปเสนทิสบายพระทัย เพราะพระองค์กำลังเศร้า

โคกที่พระมหาลีจากไป ถ้าทรงทราบว่าพระนางไปตกนรกอเวจีก็จะทรงโหม่นสนหนักขึ้น และจะกลายเป็นมัจฉาทิฐิ ไม่เชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษอีกต่อไป ด้วยทรงเห็นว่าคนทำความดีไยจึงไปตกนรก แต่ถ้าพระพุทธรองค์จะตรัสสาเหตุที่พระนางไปตกนรกก็นจะเป็นการไม่สมควร เพราะพระเจ้าปเสนทิไม่ทรงทราบว่า พระนางเคยทำกรรมชั่วไว้ คือการโกหกพระองค์ มีแต่พระพุทธรองค์เท่านั้นที่ทรงทราบเรื่องนี้ด้วยพระญาณ อีกประการหนึ่งทรงเห็นว่า การนำเรื่องไม่ดีของผู้อื่นมาเล่านั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด จึงทรงรอให้เหตุการณ์วิฤตนั้นผ่านพ้นไปก่อน

ในอรรถกถากล่าวไว้ว่า การที่พระนางมัลลิกาไปตกนรกอเวจินั้นถือเป็นการดี เพราะพระนางจะได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความทุกข์ และเกิดความเบื่อหน่ายในการที่ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร เมื่อพระนางไปอุบัติเป็นเทพบุตร จึงมิได้ประมาท มัวเมาหลงใหลเพลิดเพลินอยู่ในความสุขเหมือนเหล่าเทพบุตรเทพธิดาทั้งหลาย แต่ท่านได้ปฏิบัติธรรมกระทั่งบรรลุโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล เป็นพระโสดาบันในที่สุด เป็นอันว่าท่านสามารถทำ วิฤต ให้เป็น โอกาส จนสามารถเปลี่ยน ทุกขะ ให้เป็น ทุกขชัย ได้ เพราะพระโสดาบันนั้นจะเวียนว่ายอยู่ในสุคติภูมิอีกไม่เกิน ๗ ชาติ ก็จะมีบรรลุมรรคผลเป็นพระอรหันต์ เป็นการตัดขาดจากสังสารวัฏโดยสิ้นเชิง

สรุปว่า ผู้ที่ตายขณะจิตผ่องใสจะไปเกิดในสุคติ ผู้ที่ตายขณะจิตเศร้าหมองจะไปเกิดในทุคติ ดังเช่นพระนางมัลลิกาที่เล่า

มา ส่วนผู้ที่ตายขณะที่จิตเป็นกลางๆ คือไม่เป็นทั้งกุศลและอกุศล จะไปเกิดเป็นพวก สัมภเวสี แปลว่า พวกแสงทภาพ (สัมภเวสี อีกความหมายหนึ่ง หมายถึงผู้ที่ต้องเกิดอีก จึงหมายตั้งแต่ปุถุชน ไปจนถึงพระอนาคามี ส่วนพระอรหันต์ไม่เป็นสัมภเวสี เพราะท่าน เป็นผู้ที่ไม่ต้องเกิดอีก) พวกนี้ยังไม่ได้เกิดเป็นที่ตามกรรมที่ ตนทำไว้ พวกสัมภเวสีก็คือพวกที่เราเรียกว่า ผี นั่นเอง เมื่อพวก ผี เหล่านี้นึกถึงกรรมที่ตนทำไว้ ก็จะไปเกิดตามกรรมนั้น ๆ เช่น นึกถึงกรรมดีก็ไปเกิดในสุคติ นึกถึงกรรมชั่วก็ไปเกิดในทุคติ จึง หยุดเร็วร้อนหาที่เกิดไปชั่วคราว เพราะได้เกิดเป็นที่เป็นทางแล้ว

จะเห็นได้ว่าเรื่องของกรรมนั้น เป็นเรื่องที่ตัวเองทำเอง ไม่มีใครมาทำให้แต่ประการใด ซึ่งเรื่องนี้พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ ชัดเจนมาก ดังปรากฏในพระสูตรว่า “หญิง ชาย คฤหัสถ์ บรรพชิต ควรพิจารณาเนืองๆ ว่า เรามีกรรมเป็นของของตน เป็น ผู้รับผลของกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรม เป็นที่อาศัย เราทำกรรมอันใดไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เราจักได้รับ ผลของกรรมนั้น”

ค่ะ ได้สาธยายเรื่องกรรมมาพอสมควรแล้ว และ คงจะช่วยขจัดความสงสัยให้กับท่านผู้อ่านได้บ้าง แต่ถ้าทำให้ความ สงสัยเพิ่มมากขึ้นก็ต้องขออภัยค่ะ

๘ กรรมลิขิตไม่ใช่พรหมลิขิต

ฉบับนี้ขออนุญาตนำจดหมายของคุณ **เด็กไม่ธรรมดา** มาลงทั้งฉบับ ด้วยเห็นว่าเนื้อหาสาระน่าสนใจไม่น้อยทีเดียว จดหมายลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ มีใจความดังต่อไปนี้

หนูติดตามงานเขียนของอาจารย์ด้วยความชื่นชม เพราะเห็นประโยชน์ในการพัฒนาชีวิตและจิตใจ อีกทั้งข้อเขียนของอาจารย์ยังมีวรรณรส น่าอ่าน เป็นกันเอง ไม่น่าเบื่อทั้งที่เป็นเรื่องธรรมดาอันลึกซึ้งไม่น้อย

อย่างไรก็ตาม อาจจะเป็นเพราะหนูเป็นผู้อ่านไฟแรง จึงอยากจะ feedback บ้างในเรื่องที่หนูมองต่างมุม หากความเห็นของหนูผิดพลาดประการใด หนูขอความกรุณาอาจารย์ช่วยชี้แนะด้วย จะเป็นพระคุณอย่างสูง

ในกุลสตรี ฉบับที่ ๖๗๘ ปีแรก เม.ย. ๒๕๕๒ หน้า ๒๑๙ อาจารย์ตอบปัญหาที่มีข้อความตอนหนึ่งว่า

“...อย่าให้ใจตก... ถ้าประคับประคองไว้ไม่ได้จะทำให้เป็นโรคประสาท โรคเครียด หรือถึงกับวิกลจริตไปเลยก็มี”

หนูอ่านแล้วเห็นด้วยในแง่ข้อเท็จจริง (เพราะผู้ปรีksamีอาการทางประสาทจริงๆ คือ โรคนอนไม่หลับ มือสั่น) แต่เกรงว่าความจริงที่ระบุไปถึง โรคประสาท และ วิกลจริต จะเป็นผลดีต่อผู้รับคำปรึกษาบางกลุ่มเท่านั้น ขอแบ่งผู้รับคำปรึกษาเป็น ๒ กลุ่มหยาบๆตามลักษณะจิตใจ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่วิตกกังวล ไม่ย่ำคิดย่ำทำ กรณีนี้ คำเตือนให้ระวังอาการของโรคจิต โรคประสาทนั้น คิดว่าจะเป็นผลดีให้ผู้รับคำปรึกษามุ่งแก้ไขพัฒนาตนเอง ความกลัวอันพอดี (ว่าถ้าไม่แก้ไข จะเป็นโรคจิต โรคประสาท) มักนำมาซึ่งผลดี

กลุ่มที่ ๒ ผู้มีจิตใจหวั่นไหวง่าย วิตกังวล ย่ำคิดย่ำทำ กรณีนี้ คำเตือนอาจทำให้เกิดความกลัวเกินพอดีได้ ผู้รับคำปรึกษาซึ่งกลัวบาปอยู่แล้ว ก็ยิ่งกลัวเป็นทวีคูณ เพราะมีอาการของโรคจิต โรคประสาท ที่น่ากลัวไม่น้อยกว่าบาป มาเป็นตัวเร่งเชื่อความกลัว ซึ่งยิ่งกลัว (บาป + โรคจิต โรคประสาท) ยิ่งเกิดอาการย่ำคิดย่ำทำยิ่งกลัว ความวิตกกังวลเกินเหตุนี้จะทำให้จิตตก และเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติธรรมได้ ที่สำคัญ บางคนตอนฟังคำเตือนแล้วก็ยังรู้สึกดี แต่พอเวลาผ่านไประยะหนึ่ง กลับเกิดวิตกกังวลขึ้นมาก็มี

จะเห็นได้ว่า โดยตัวคำเตือนนั้นเป็นความจริงอันมุ่งให้เกิดผลดี ไม่มีอะไรเป็นโทษ ทว่าจุดอ่อนของผู้ฟังเองที่อาจฟังชานเกินคำเตือน จะเป็นผลเสียได้ เชื่อว่าอาจารย์สุจิตราคงพิจารณาผู้ขอคำปรึกษาแล้วว่า อยู่ในเกณฑ์ที่น่าจะฟังความจริงได้ และ

เหมาะสมกับคำเตือนดังกล่าว หากเป็นผู้ขอคำปรึกษากลุ่มที่สอง
หนูขอเสนอให้ตัดคำว่าโรคจิต โรคประสาทออกไป เหลือเพียง
คำว่า จิตตก หรือใช้คำว่า ไม่ดีต่อจิตใจก็พอ

ที่หนูบังอาจแสดงความเห็นนี้ ไม่ใช่เพราะหนูมีความรู้ทาง
ธรรมะมากมาย ตรงกันข้ามหนูเป็นผู้รู้น้อย จึงต้องชวนขวายหา
ความรู้ทางธรรมจากนิตยสารต่างๆ หนูออกความเห็นข้างต้นนี้
ก็มาจากประสบการณ์ที่หนูเคยพบเห็น และรู้จักกับคนแบบที่สอง
มาก่อน หนูอยากจะแสดงมุมมองตรงนี้ ก็เพื่อให้เขาเหล่านั้น
สามารถตัดดวงประโยชน์ และความบันเทิงจากงานเขียนของ
อาจารย์ โดยไม่มีอุปสรรคอันเกิดจากจุดอ่อนในใจ มากีดกันเขา
ออกไปจากการเสพงานเขียนอันทรงคุณค่านี้

สุดท้ายนี้ หนูขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย
ดลบันดาลให้อาจารย์มีความสุขและมีสุขภาพแข็งแรง **เป็นต้นน้ำ
ธารธรรมชะล้างอวิชชา และความเคঁราหมองของมวลมนุษย์ด้วยความเมตตาไปอีกนานเท่านาน**

ขอแสดงความนับถือ

‘เด็กไฟธรรม’

ก่อนอื่นต้องขอแสดงความชื่นชมคุณ **เด็กไฟธรรม** ที่
นอกจากจะให้ความสนใจกับคอลัมน์นี้แล้ว ยังสามารถ
feedback กลับมาด้วยมุมมองที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์
ต่อผู้เขียนเป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันก็เป็นประโยชน์ต่อท่าน
ผู้อ่านด้วย หนูใช้นามแฝงว่า **เด็กไฟธรรม** ทำให้อาจารย์มองว่า

หนูคงเป็นเด็กวัยต้นๆ กำลังเรียนชั้นมัธยมปลาย แต่ความคิด
ความอ่านและมุมมองของหนู ทำให้คิดว่าหนูคงเรียนมาไม่ต่ำกว่า
ปริญญาโทใช้ไหมคะ อีกประการหนึ่งหนูใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง
เขียนไม่ผิดเลย ปัจจุบันอาจารย์รู้สึกเป็นห่วงเด็กรุ่นใหม่กับการ
ใช้ภาษาไทย ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้ภาษาไม่ถูกต้อง เขียนสะกดการันต์
ผิด และไม่ค่อยสนใจไฝ่ธรรมสักเท่าไร เพราะฉะนั้นหนูจึงเป็น
บุคคลพิเศษของยุคนี้ (ไม่ได้ยกยอนะคะ พุดจากใจจริง เพราะ
อาจารย์เห็นและรู้จักคนรุ่นใหม่มามาก และไม่ค่อยจะสบายใจใน
หลายๆ เรื่อง แม้แต่คนที่เป็นลูกหลานญาติมิตรของอาจารย์เอง)
อาจารย์รู้สึกภูมิใจแทนคุณพ่อคุณแม่ของหนูจริงๆ ที่มีลูกสาวสวย
สวย เก่ง อย่างหนู (สวยปัญญา สวยด้วยคุณธรรม เก่งที่กล้า
แสดงออก)

จากข้อความที่หนูเขียนมา แสดงให้เห็นเมตตาธรรมใน
จิตใจของหนู ที่มีความห่วงใยผู้อื่น คนที่มีจิตใจงดงามเช่นนี้เป็น
คนที่โลกต้องการ ขอให้หนูจงมีความเจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป
และขอธรรมจงรักษาหนูสมดังพระพุทธรูจนะที่ว่า **ธมฺโม หเว
รทฺขติ ธมฺมจารี** - ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม (พระไตรปิฎก
๒๖/๓๓๒/๓๑๔)

ที่นี้ก็มาถึงมุมมองของหนู ที่หนูเป็นห่วงผู้รับคำปรึกษา
กลุ่มที่ ๒ นั้น ถือเป็นความกรุณาอย่างยิ่ง อาจารย์ชอบสำนวน
ของหนูคือ **ย่ำคิดย่ำทำ** เพราะทำให้นึกถึง **ผู้ป่วย** รายหนึ่งที่มี
อาการเช่นนี้ ซึ่งตอนนั้นก็คิดว่าเขาคงเข้าชั้น **กุไม่กลับ** เสียแล้ว
แต่ด้วยความเมตตาของพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราช

สุทธิญาณมงคล ท่านใช้วิธีพูดแรงๆ (อย่างที่หนูยกมาจากข้อเขียนของอาจารย์ และอาจารย์ก็เห็นมาอย่างนั้นจริงๆ) จนในที่สุดผู้ป่วยรายนั้นสามารถกลับเข้าสู่สภาวะปกติได้ แม้ต้องใช้เวลาหลายปี เพราะฉะนั้นที่หนูเป็นห่วงว่า คำเตือนจะไปทำให้เขาคิดมากหรือจิตตก จนถึงเข้าขั้นมีอาการของโรคประสาท และเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติธรรมนั้น คิดว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เหตุผลก็คือ ผู้ป่วยที่มีอาการดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติธรรม (ซึ่งในที่นี้หมายถึงการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน) ได้ หากผู้ใกล้ชิดไม่มีความเข้าใจพอ พามาปฏิบัติธรรมจะทำให้เขากลายเป็นคนวิกลจริตไปเลย อันนี้พระเดชพระคุณท่านย้าสอนอยู่เสมอว่า คนที่จิตตกอย่าเพิ่งให้เจริญกรรมฐาน และมีตัวอย่างมาแล้วหลายราย เรื่องนี้ก็มีหลักฐานในพระไตรปิฎกที่พระพุทธองค์ตรัสว่า **“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราไม่กล่าวอานาปานสติแก่คนที่มีสติเลอะเลือน ไร้สัมปชัญญะ”** ที่เป็นดังนี้มิใช่ว่าพระพุทธองค์ทรงปราศจากพระมหากรุณา แต่เพราะการสอนคนที่มีสติเลอะเลือนนั้น ไม่สามารถทำให้เขากลับคืนสู่ความเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะได้ จึงไม่มีประโยชน์อันใดที่จะไปสอน

มาถึงตรงนี้ท่านผู้อ่านอาจแย้งว่า แล้วในกรณีของพระภิกษุจรรยาเถรี เหตุใดพระพุทธองค์จึงทรงพระมหากรุณาต่อท่าน อันนี้เป็นคนละประเด็นกัน กล่าวคือ พระภิกษุจรรยาเถรีท่านมิได้มีอาการสติเลอะเลือนมาแต่เดิม แต่ท่านมีอาการ **ช็อก** เพราะเหตุร้ายเกิดขึ้นกับชีวิตของท่านรวดเร็วจนท่านตั้งตัวไม่ทัน และพระ

พุทธองค์ก็ทรงทราบด้วยพระญาณว่า ท่านเคยอบรมบ่มอินทรีย์ มาแต่ครั้งอดีตชาติเพื่อการบรรลุพระอรหัต เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นจึงเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ท่านได้เก็บเกี่ยวบารมีที่บำเพ็ญไว้ เมื่อพุดมาถึงตรงนี้ก็ตั้งย้อนไปหา **กรรม** ซึ่งใครทำใครได้ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม

ขอย้อนกล่าวไปถึงครั้งพุททกาล ที่มีเหตุการณ์คล้ายๆ กันนี้ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่าเป็นเรื่องของ **กรรม** นั้นเอง เรื่องนี้ปรากฏในเวสาลีสูตร สังยุตตนิกาย มหาวรรค ความว่า

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ภูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน ใกล้กรุงเวสาลี ครั้งนั้นพระองค์ทรงแสดงอสุภกถา ทรงพรรณนาคุณแห่งการเจริญอสุภะ (คือการพิจารณาเห็นร่างกาย โดยความเป็นของไม่งาม) กับทั้ง คุณแห่งอสุภสมาบัติ (การเข้าฌานเมื่อสุภะเป็นอารมณ์) แล้วตรัสแก่บรรดาภิกษุว่า พระองค์จักหลีกเร้นไปอยู่ตามลำพังพระองค์สักกึ่งเดือน อย่าให้ผู้ใดเข้าไปเฝ้า นอกจากภิกษุผู้นำบิณฑบาตเข้าไปถวายเพียงรูปเดียว

ภิกษุเหล่านั้นเมื่อเจริญอสุภภาวนาแล้วพากันอด้อัศจรรย์ เกิดสังขารร่างกายของตนๆ เห็นการดำรงชีพหาประโยชน์ไม่ได้ ต้องตกเป็นทาสเลี้ยงดูร่างกายด้วยปัจจัย ๔ จึงพากันปลงชีวิตตนเองบ้าง วานกันและกันให้ปลงชีวิตบ้าง บางเหล่าก็เข้าไปหานายมิลลัณฑิกะ ผู้แต่งตัวเหมือนสมณะ จ้างด้วยบาตรและจีวรให้ฆ่าตนบ้าง โดยนัยนี้ นายมิลลัณฑิกะก็รับจ้างฆ่าภิกษุทั้งหลาย

วันละหนึ่งรูปบ้าง สองรูปบ้าง สามรูปบ้าง สี่รูปบ้าง ห้ารูปบ้าง จนถึงหกสิบรูปบ้าง

เมื่อครบกิ่งเดือนแล้ว พระพุทธรองค์เสด็จกลับจากที่เรือน รับสั่งถามพระอานนท์ว่าสาเหตุใดภิกษุจึงดูบางตาไป พระอานนท์ จึงกราบทูลให้ทรงทราบ พระองค์จึงทรงเรียกประชุมสงฆ์ ทรง แสดง อานาปานสติภาวนา แก่ภิกษุเหล่านั้น แล้วทรงปรารภเรื่อง ภิกษุฆ่าตัวตาย ฆ่ากันและกัน รวมทั้งจ้งให้ผู้อื่นฆ่าตน ทรง ตีเตือน แล้วบัญญัติสิกขาบท ห้ามมิให้ภิกษุฆ่ามนุษย์ หรือใช้ ให้คนอื่นฆ่า ทรงปรับอาบัติปาราชิกแก่ผู้ล่วงละเมิด

ข้อความจากพระสูตรที่ยกมานี้ หากพิจารณาอย่าง ผิดเพี้ยน ดูเหมือนว่าพระพุทธรองค์ทรงปรทานกรรมฐานผิด เป็น เหตุให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจแนวทางการคิดถึงกับฆ่าตัวตาย แต่ถ้าว ิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น ที่ภิกษุเหล่านั้นต้องฆ่าตัว ตายก็เพราะกรรม และพระพุทธรองค์ทรงทราบ เพราะทรงเป็น **โลกวิทู** คือผู้รู้แจ้งโลก การที่ทรงหลีกเลี่ยงไปครึ่งเดือนก็เพื่อเปิด โอกาสให้ภิกษุเหล่านั้นได้ชดใช้กรรม เรื่องของกรรมดังที่กล่าว แล้วว่า ไม่มีใครช่วยใครได้ แม้พระพุทธรองค์จะทรงมีพระมหา กรุณาสักเพียงใด ก็ไม่ทรงฝืนกรรมของผู้อื่นได้ ดังในกรณีที่ทรง พยายามห้ามพระญาติฝ่ายพระบิดากับฝ่ายพระมารดา ซึ่งวิวาท แย่งน้ำในแม่น้ำโรหิตีกัน จนถึงกับทำสงครามเช่นฆ่าล้างผลาญ ชีวิตฝ่ายตรงข้าม พระพุทธรองค์เคยเสด็จไปทรงห้ามหลายต่อหลาย ครั้ง (พระพุทธรูปปางห้ามญาติก็มีที่มาจากเรื่องนี้) แต่ในที่สุด

พระญาติทั้งสองฝ่ายก็ประหัตประหารกันจนเกือบจะสิ้นวงศ์
ศากยะ ซึ่งเป็นวงศ์ฝ่ายพระบิดา

อย่างไรก็ตาม เรื่องของกรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ จึงไม่ควรปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามยถากรรม ในเมื่อชีวิตของเราเป็น **กรรมลิขิต** (มิใช่ พรหมลิขิต ดังที่ศาสนาพราหมณ์สอน) และผู้กระทำการคือตัวเรา เราจึงสามารถลิขิตตัวเราเองได้ ที่กล่าวว่ากรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขได้นั้น หมายความว่าเราสามารถสร้างเงื่อนไขใหม่ให้ตัวเองได้ จริงอยู่กรรมเก่าต้องชดใช้เพราะทำไปแล้ว แต่กรรมใหม่เราสามารถแก้ไขได้ และวิธีแก้กรรมที่ดีที่สุดคือ การปฏิบัติธรรมเจริญวิปัสสนากรรมฐาน แต่คนส่วนใหญ่มักไม่ทำกัน ตัวอย่างเช่น ในอดีตเคยไปฆ่าเขาไว้ ชาตินี้จะต้องถูกเขาฆ่า หลวงพ่อให้มาเจริญกรรมฐาน เพื่อแก้ไขกรรม จะได้ไม่ถูกเขาฆ่า แต่บุคคลผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ในที่สุดก็ถูกเขา (ภรรยา) ฆ่าตาย แล้วก็ต้องจองเวรจองกรรมกันไปในภพหน้าอีก ในกรณีของพระญาติของพระพุทธเจ้าก็เช่นกัน หากปฏิบัติธรรมจนบรรลุเป็นพระอรหันต์ ก็จะไม่ประหัตประหารกัน แต่เขาเหล่านั้นก็ไม่เชื่อฟังพระพุทธองค์ จึงต้องรบราฆ่าฟันกันจนเหลือกลาญไปข้างหนึ่ง (คือข้างพระบิดา) มีคำกล่าวที่ว่า **กรรมจะสิ้นสุดก็ต้องหยุดทำการ** อันนี้ตีความได้สองนัย นัยแรกหมายถึงหยุดทำการชั่ว นัยที่สองหมายถึงหยุดทำทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ซึ่งหมายถึงการเจริญอริยมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งมีจุดหมายอยู่ที่พระนิพพาน อันเป็นที่สิ้นสุดแห่งกรรม ไม่ว่าจะป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม

และเป็นจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา

เรื่องกรรม เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ยากที่คนธรรมดาจะเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้งแทงตลอด ด้วยเหตุนี้พระพุทธองค์จึงทรงจัดกรรมเข้าไว้ในอจินไตย ๔ (เรื่องที่บุคคลไม่ควรคิด) ดังพระพุทธทวณะว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ ประการนี้ อันบุคคลไม่ควรคิด เมื่อบุคคลคิด พึงเป็นผู้มีส่วนแห่งความบ้า เดือดร้อน อจินไตย ๔ ประการเป็นไฉน ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พุทธวิสัยของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๑ ฌานวิสัยของผู้ได้ฌาน ๑ วิบากแห่งกรรม ๑ ความคิดเรื่องโลก ๑ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ ประการนี้แลไม่ควรคิด เมื่อบุคคลคิด พึงเป็นผู้มีส่วนแห่งความบ้า เดือดร้อน (พระไตรปิฎก ๒๑ : ๗๗)

เคล็ดลับตรงนี้คือ อย่าคิด แต่จงปฏิบัติธรรม คือการเจริญกรรมฐาน ปฏิบัติถึงขั้นเมื่อใด เมื่อนั้นท่านจะเข้าใจ ๔ เรื่องนี้อย่างแจ่มแจ้ง ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย

สมาธิ กรรมฐาน สมถะ และวิปัสสนา

ฉบับนี้จะตอบจดหมายของคุณประวิชญา ซึ่งเขียนมาว่า “ขอรบกวนอาจารย์ช่วยอธิบายข้อแตกต่างระหว่างการนั่งสมาธิและวิปัสสนากรรมฐาน ลงในหนังสือกุสสตรี คอลัมน์ **ศาลาธรรมโอสถ** ด้วยค่ะ

คำถามข้างต้นนี้ หากต้องการคำอธิบายที่เป็นรายละเอียด ขอแนะนำให้อ่านหนังสือ **การฝึกสมาธิ** หากไม่ต้องการรายละเอียด คอลัมน์นี้ บทนี้ก็เพียงพอค่ะ

ในที่นี้จะเป็นการอธิบายโดยสังเขป ก่อนอื่นพึงทำความเข้าใจกับคำ ๔ คำ อันได้แก่ **สมาธิ กรรมฐาน สมถะ และวิปัสสนา** ตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. **สมาธิ** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของสมาธิไว้ว่า “ความตั้งมั่นแห่งจิต ความสำรวมใจให้แน่วแน่เพื่อเพ่งเล็งในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยพิจารณาอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดปัญญาเห็นแจ้งในสิ่งนั้น”

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) อธิบายความหมายของ

สมาธิไว้ในหนังสือพุทธธรรม ดังนี้

สมาธิ แปลกันว่า ความตั้งมั่นของจิต หรือ ภาวะที่จิต
แน่วแน่ต่อสิ่งที่กำหนด คำจำกัดความของสมาธิที่พบเสมอคือ จิต
ตั้งเสถียรคคตา หรือเรียกสั้นๆว่า เอกัคคตา ซึ่งแปลว่า ภาวะจิตที่
มีอารมณ์เป็นหนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านหรือส่ายไป

ส่วนคัมภีร์วิสุทธิมรรค ให้คำจำกัดความของสมาธิว่า
“ความมีอารมณ์อันเดียวแห่งจิตที่เป็นกุศลเป็นสมาธิ”

จากความหมายและคำจำกัดความที่ยกมานี้ ทำให้เข้าใจ
ความหมายของสมาธิว่า หมายถึง ภาวะที่จิตมีอารมณ์เดียว แน่ว
แน่ต่ออารมณ์เดียว หรือภาวะที่จิตกำหนดแน่วอยู่กับอารมณ์อัน
หนึ่ง ซึ่งอารมณ์ในที่นี้แตกต่างจากความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไป
ในภาษาไทย กล่าวคือหมายถึงสิ่งที่จิตไปยึดเหนี่ยว จะเป็นทาง
ตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย หรือทางใจก็ตาม อารมณ์
ในที่นี้จึงหมายถึงอารมณ์ ๖ ซึ่งได้แก่รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ
และธัมมารมณ์ที่มากกว่าหก หรือที่เรารับรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น
กาย ใจ นั้นเอง

การฝึกสมาธิ ก็คือ การใช้อารมณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งมา
เป็นเครื่องฝึกหัดให้จิตกำหนด เพื่อให้จิตอยู่ในความควบคุม
สามารถจับอยู่กับอารมณ์อันนั้นอันเดียวได้ ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่เลื่อน
ลอยไปหาอารมณ์อื่น วัตถุ สิ่ง หรืออารมณ์ที่จะเอามาให้จิตกำหนด
นี้เป็นอะไรก็ได้ แต่ให้เป็นกลางๆ คือไม่ล่อให้จิตคิดปรุงแต่ง ซึ่ง

โดยมากจะใช้สิ่งดิ่งาม เช่น พระพุทธรูปเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ความเมตตากรุณา ซึ่งเอามาใช้เป็นอารมณ์หรือสิ่งที่จิตเกาะเกี่ยว ยึดเหนี่ยวได้ นอกจากสิ่งดิ่งามที่กล่าวแล้วก็อาจใช้สิ่งกลางๆ คือ สิ่งที่ไม่ได้มีความหมายทางบวกหรือทางลบ เช่น ลมหายใจซึ่งเป็น กลางๆ หรือแม้แต่วัตถุสีเขียว สีแดง ไฟ แสงสว่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นกลางๆ ไม่ได้ไม่ชั่ว เมื่อเอามาให้จิตกำหนด ก็ทำให้จิตกำหนด จับแน่นอน พยายามให้จิตอยู่กับสิ่งนั้นสิ่งเดียว ไม่เลื่อนลอย ไม่ ฟุ้งซ่านไปหาอารมณ์อื่น ถ้าหากทำให้จิตกำหนดแน่นอนอยู่กับสิ่ง นั้นสิ่งเดียวได้สำเร็จเรียกว่า การฝึกสมาธิ

หลักการของการฝึกสมาธิจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะให้ จิตมารวมเป็นหนึ่งเดียว เรียกว่ามีอารมณ์หนึ่งเดียว หรือทำให้ จิตกำหนดจับอยู่กับสิ่งเดียว คิดคิดเรื่องเดียว ในแง่หนึ่งเหมือน กับว่าสามารถควบคุมบังคับจิตได้ ซึ่งความจริงมันเป็นไปเอง คือ ถ้าเราฝึกจิตจนมีความชำนาญแล้ว มันก็เป็นไปได้เอง

ในชั้นอรรถกถาท่านจัดแยกสมาธิออกเป็น ๓ ระดับ คือ

- ๑.๑ **ขณิกสมาธิ** สมาธิชั่วขณะ เป็นสมาธิขั้นต้น ซึ่งคนทั่วไปอาจใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่การงานในชีวิตประจำวันให้ได้ผลดี และจะใช้เป็นจุดตั้งต้นในการเจริญวิปัสสนาก็ได้

- ๑.๒ **อุปปจารสมาธิ** สมาธิเฉียดๆ หรือสมาธิจวนจะแน่นอน เป็นสมาธิขั้นระงับนิวรณ์ได้ ก่อนที่จะเข้าสู่ภาวะแห่งฌานหรือสมาธิในบุพภาคแห่งอัปปนาสมาธิ

- ๑.๓ **อัปปนาสมาธิ** สมาธิแน่นอนหรือสมาธิที่แนบสนิท

เป็นสมาธิระดับสูงสุดซึ่งมีในฉนานทั้งหลาย ถือว่าเป็นผลสำเร็จที่
ต้องการของการเจริญสมาธิ

ขอบเขตความสำคัญของสมาธิอาจสรุปได้ดังนี้

(๑) ประโยชน์ของสมาธิในการฝึกปฏิบัติ เพื่อเข้าถึงจุด
หมายของพระพุทธศาสนา (คือนิพพาน) นั้น อยู่ที่นำมาใช้เป็น
ที่ทำการสำหรับให้ปัญญาปฏิบัติการอย่างได้ผลดีที่สุด และสมาธิ
ที่ใช้เพื่อการนี้ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นขั้นที่เจริญถึงที่สุด เพราะลำพัง
สมาธิอย่างเดียว แม้จะเจริญถึงขั้นฉนานสูงสุด หากไม่ก้าวไปสู่
ขั้นการใช้ปัญญาแล้ว ย่อมไม่สามารถทำให้ถึงจุดหมายได้

(๒) ฉนานต่างๆ ทั้ง ๘ ขั้น (คือรูปฉนาน ๔ อรูปฉนาน ๔)
แม้จะเป็นภาวะจิตที่ลึกซึ้ง แต่ในเมื่อเป็นผลของกระบวนการ
ปฏิบัติที่เรียกว่าสมถะอย่างเดียวแล้ว ยังเป็นเพียงโลกียะเท่านั้น
จะนำไปปะปนกับจุดหมายซึ่งเป็นโลกุตระหาได้ไม่

(๓) ในภาวะแห่งฉนานที่เป็นผลสำเร็จของสมาธินั้น ก็เลส
ต่างๆ สงบระงับไป จึงเรียกว่าเป็นความหลุดพ้นเหมือนกัน แต่
ความหลุดพ้นนี้มีชั่วคราว เฉพาะเมื่ออยู่ในภาวะนั้นเท่านั้น และ
ถอยกลับสู่สภาพเดิมได้ ไม่ยั่งยืนแน่นอน

สมาธิเป็นองค์ธรรมที่สำคัญในการปฏิบัติ เพื่อเข้าถึงจุด
หมายของพระพุทธศาสนา คือนิพพาน แต่ก็มีขอบเขตความสำคัญ
อยู่ในระดับหนึ่ง เพราะองค์ธรรมหรือตัวการสำคัญที่สุด ที่จะเป็น
ตัวตัดสินใจในขั้นสุดท้ายจะต้องเป็นปัญญา และปัญญาที่จะใช้
ปฏิบัติการในขั้นนี้ เรียกชื่อเฉพาะว่า วิปัสสนา ดังนั้น การปฏิบัติ
เพื่อเข้าถึงจุดหมาย จึงต้องก้าวมาถึงขั้นวิปัสสนาด้วยเสมอ

๒. **กรรมฐาน** คำว่า **กรรมฐาน** แยกศัพท์ออกได้เป็น ๒ คำคือ **กรรม** แปลว่า การกระทำ กับ **ฐาน** แปลว่าที่ตั้ง กรรมฐานโดยศัพท์จึงแปลว่า “ที่ตั้งของการกระทำ” แต่ถ้าแปลโดยความจะแปลว่า “ที่ตั้งแห่งการทำงานของจิต หรือที่ให้จิตทำงาน” เพราะการฝึกจิตนี้เป็นการทำงานอย่างหนึ่ง คือการทำงาน ของจิต การหาสิ่งอะไรมาให้จิต โดยสิ่งที่เป็นที่ทำงานของจิต เรา เรียกว่ากรรมฐาน

กรรมฐานมีความหมายเป็นทางการว่า สิ่งที่ใช้เป็นอารมณ์ ในการเจริญภาวนา หรืออุปกรณ์ในการฝึกอบรมจิต หรืออุบาย หรือกลวิธีเหนี่ยวนำสมาธิ พุดง่าย ๆ ว่า สิ่งที่เราเอามาให้จิตกำหนด จิตจะได้มีงานทำเป็นเรื่องเป็นราว สงบอยู่ที่ใด ไม่ฟุ้งซ่านเลื่อน ลอยไปอย่างไรจุดหมาย เฉพาะในกรณีนี้ก็คือ สิ่งที่เราเอามาให้จิต กำหนดเพื่อชักนำให้เกิดสมาธิ พุดให้สั้นที่สุดว่า สิ่งที่ใช้ฝึกสมาธิ

กรรมฐานเท่าที่พระอรธกถาจารย์รวบรวมแสดงไว้มี ๔๐ อย่าง แบ่งออกเป็น ๗ หมวดได้แก่

๒.๑ **กสิณ ๑๐** ได้แก่วัตถุสำหรับเพ่งเพื่อจูงจิตให้เป็นสมาธิ มี ๑๐ อย่าง ได้แก่ ดิน น้ำ ไฟ ลม สีเขียว สีเหลือง สีแดง สีขาว แสงสว่าง และอากาศ

๒.๒ **อสุภะ ๑๐** ได้แก่ซากศพในสภาพต่างๆ ซึ่งใช้เป็น อารมณ์กรรมฐาน มี ๑๐ อย่าง ได้แก่ ซากศพที่เน่าพอง ซากศพที่มีสีเขียวคล้ำ ซากศพที่มีน้ำเหลืองไหลเยิ้ม ซากศพที่ขาดจากกันเป็นสองท่อน ซากศพที่ถูกสัตว์กัดกิน ซากศพที่ถูกสัตว์กัด

กระจุยกระจาย ซากศพที่ถูกฆ่าตายโดยสับฟันนั้นออกเป็นท่อนๆ ซากศพที่มีโลหิตไหลออกอยู่ ซากศพที่มีหมูนอนไหลออกอยู่ และซากศพที่เป็นร่างกระดูกยังมีเนื้อและเลือดติดอยู่

๒.๓ อนุสติ ๑๐ หมายถึงอารมณ์ตั้งามที่ควรระลึกถึงเนื่องๆ มี ๑๐ อย่าง คือ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ สีลานุสติ จาคานุสติ เทวตานุสติ มรณสติ กายคตาสติ อานาปานสติ และอุปสมานุสติ

๒.๔ พรหมวิหาร ๔ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อัปมัญญา ๔ เพราะเป็นสมาธิที่แผ่ส่งมาเสมอโดยทั่วไปในมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ไม่จำกัดขอบเขต พรหมวิหาร ๔ ได้แก่ เมตตาพรหมวิหาร กรุณาพรหมวิหาร มุทิตาพรหมวิหาร และอุเบกขาพรหมวิหาร

๒.๕ อาหาเรปฏิกูลสัญญา หมายถึงการพิจารณาอาหาร โดยความเป็นของปฏิกูล

๒.๖ จตุธาตุววัฏฐาน แปลว่า การกำหนดพิจารณาธาตุ ๔ คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม หมายความว่า การพิจารณาธาตุทั้ง ๔ ที่ปรากฏในร่างกาย จนกระทั่งเห็นเป็นแต่เพียงกองแห่งธาตุ โดยปราศจากความจำว่า เป็นหญิง ชาย เรา เขา สัตว์ บุคคล เสียได้

๒.๗ อรูป ๔ การเจริญกรรมฐานที่เรียกว่าอรูป ๔ ได้แก่ กำหนดภาวะที่เป็นอรูปธรรมเป็นอารมณ์ ใช้ได้เฉพาะผู้ที่เพ่งกสิณ ๙ อย่างแรก ข้อใดข้อหนึ่งจนได้รูปฌานที่ ๔ มาแล้ว อรูป ๔ ได้แก่ อากาสานัญจายตนะ วิญญานัญจายตนะ อากิญจัญญายตนะ

และ เหนวส์ัญญานาสัญญาตนะ

กรรมฐาน ๔๐ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๗ หมวดนี้ บุคคลผู้ประสงค์จะเจริญสมาธิสามารถเลือกกรรมฐานอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เหมาะสมกับจริตของตนๆ และกรรมฐานบางอย่างต้องมีการเตรียมมาก กรรมฐานเดียวที่ไม่ต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ คือ อานาปานสติกรรมฐาน หรือที่พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า **อานาปานสติสมาธิ** เพราะใช้ลมหายใจมาเป็นอารมณ์ให้จิตยึดหน่วง จึงสะดวกต่อการปฏิบัติ เนื่องจากลมหายใจเป็นสิ่งที่แนบเนื่องอยู่ในตัวของทุกคนแล้ว โดยไม่ต้องไปเสาะแสวงหาเหมือนการใช้วัตถุอื่นๆ มาเป็นอารมณ์ และยังสามารถปฏิบัติได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ตามที่ต้องการอีกด้วย

๓. **สมถะ** คำว่า **สมถะ** แปลว่า ความสงบ หรือวิธีทำจิตให้สงบ ได้แก่ วิธีการหรือข้อปฏิบัติใดๆ ในการฝึกอบรมจิตให้เกิดความสงบ จนตั้งมั่นเป็นสมาธิถึงขั้นได้ฌานระดับต่างๆ จุดมุ่งหมายของสมถะคือสมาธิ แต่เป็นสมาธิขั้นสูงที่ทำให้เกิดฌาน (คืออัปปนาสมาธิ) ภาวะจิตในฌานนั้นเป็นภาวะที่สุขสงบผ่อนคลาย ไม่มีความเศร้าหมองขุ่นมัว ไม่มีสิ่งรบกวนให้สะดุดหรือติดข้องอย่างใดๆ คือเป็นจิตที่ปราศจากนิวรณ์ ๕ (สิ่งที่กั้นจิตไม่ให้ก้าวหน้าในคุณธรรม มี ๕ อย่างได้แก่ กามฉันทะ - ความพอใจในกาม พยาบาท - ความคิดร้าย ถีนมิทระ - ความหดหู่และเชื่องซึม อุทธัจจกุกกุกจะ - ความฟุ้งซ่านและร้อนใจ และ วิวิกิจฉา - ความลึ้งเลงสงสัย) นอกจากฌานแล้วสมถะยัง

มีผลพลอยได้ที่สืบเนื่องจากฌานนั้นอีก คืออาจทำให้เกิดความ
สามารถพิเศษที่เรียกว่า อภิญญา

อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดอย่างกว้างๆ สมถะก็คือการทำให้
จิตสงบ หรือการทำจิตให้เป็นสมาธิ และบางครั้งก็หมายถึงตัว
สมาธินั่นเอง ความหมายของสมถะที่ว่าเป็นตัวสมาธินี้ เป็นความ
หมายที่ตรงกับหลักวิชา ทั้งฝ่ายอภิธรรมและฝ่ายพระสูตร ความ
หมายของสมถะในฝ่ายอภิธรรม เช่น “ความตั้งอยู่แห่งจิต ความ
ดำรงอยู่แห่งจิต ความมั่นคงแห่งจิต ความไม่ส่ายไปแห่งจิต ความ
ไม่ฟุ้งซ่านแห่งจิต ภาวะที่จิตไม่ส่ายไป ความสงบ...” ส่วนในพระ
สูตรอธิบายสมถะไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สมถะที่ภิกษุเจริญ
แล้วย่อมเสวยประโยชน์อะไร ย่อมละระคายได้...”

จากคำอธิบายในพระอภิธรรมและในพระสูตรที่ยกมานี้
แสดงให้เห็นว่าเนื้อแท้ของสมถะก็คือสมาธินั่นเอง

๔. วิปัสสนา คำว่า วิปัสสนา แปลว่า การเห็นแจ้ง หรือ
วิธีทำให้เกิดความเห็นแจ้ง หมายความว่าข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการ
ฝึกอบรมปัญญาให้เกิดความเห็นแจ้ง รู้ชัดสิ่งทั้งหลายตรงต่อ
สภาวะของมัน คือให้เข้าใจตามความเป็นจริง หรือตามสิ่งที่เหล่า
นั้นมันเป็นของมันเอง ไม่ใช่เห็นหรือเข้าใจตามที่เรายากจะให้มัน
เป็น มีความรู้แจ้งชัด เข้าใจจริงจนถอนความหลงผิดรู้ผิดและ
ยึดติดในสิ่งทั้งหลายได้ ถึงขั้นเปลี่ยนท่าที่ต่อโลกและชีวิตเสียใหม่
ทั้งท่าที่แห่งการมอง การรับรู้ การวางจิตใจ และความรู้สึกรู้ทั้ง

หลาย ความรู้ความเข้าใจถูกต้องที่เกิดขึ้นเรื่อยๆ ในระหว่าง การปฏิบัตินั้นเรียกว่า **ญาณ** ซึ่งมีหลายระดับ ที่สำคัญในขั้นสุด ท้ายเรียกว่า **วิชชา** เป็นสภาวะตรงข้ามที่จำกัดอวิชชาคือ ความ หลงผิด ไม่รู้แจ้งไม่รู้จักจริงให้หมดไป ภาวะจิตที่มีญาณหรือวิชชา นั้นเป็นภาวะที่สุขสงบ ผ่องใสและเป็นอิสระ พ้นจากอำนาจครอบ รั้งของกิเลส คือไม่ถูกกิเลสบังคับชักจูงไป ดังนั้น ญาณและวิชชา จึงเป็นจุดมุ่งของวิปัสสนา เพราะนำไปสู่**วิมุตติ** คือความหลุดพ้น เป็นอิสระที่แท้จริง ซึ่งยั่งยืนถาวร

เมื่อเข้าใจความหมายของ สมาธิ กรรมฐาน สมถะ และ วิปัสสนา ตามลำดับแล้ว ก็จะเข้าใจความแตกต่างระหว่าง สมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐานได้ว่า

สมถกรรมฐาน คือ การฝึกอบรมจิตให้เกิดความสงบ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **การฝึกสมาธิ** วิธีฝึกจิตให้เกิดสมาธิมี อารมณ์อยู่ ๔๐ อย่าง เรียกว่า กรรมฐาน ๔๐ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๗ หมวด ดังที่ได้กล่าวแล้ว

วิปัสสนากรรมฐาน คือการอบรมปัญญาให้เกิดความรู้แจ้ง ตามเป็นจริง เห็นสิ่งต่างๆ ตามสภาวะที่มันเป็นเช่นนั้นจริงๆ รู้ ธรรมชาติของชีวิตและสภาพสิ่งทั้งปวงว่า ไม่เที่ยง (อนิจจัง) เป็น ทุกข์ (ทุกขัง) และปราศจากตัวตนที่เที่ยงแท้ (อนัตตา) อารมณ์ ของวิปัสสนาได้แก่ รูปกับนาม หรือกายกับจิต นั้นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นว่าในขณะที่ **ฌาน** เป็นผลที่มุ่งหมายของสมถะ **ญาณ** ก็เป็นผลมุ่งหมายของวิปัสสนา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สมถะ (สมาธิ) นำไปสู่ฌาน ส่วนวิปัสสนา นำไปสู่ญาณ บุคคลจะปฏิบัติสมถะโดยมุ่งหวังจะเสพผลของสมถะ คือ ฌานสมาบัติ และอภิญา โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับวิปัสสนาเลยก็ได้ แต่ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาจำเป็นต้องอาศัยสมถะเป็นบาทฐาน ผลที่ต้องการจากสมถะตามหลักพระพุทธศาสนา คือ การสร้างสมาธิเพื่อเป็นบาทฐานของวิปัสสนา **เพราะจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาสำเร็จได้ด้วยวิปัสสนา คือการฝึกอบรมปัญญาที่มีสมาธิเป็นบาทฐาน**

รู้อริยสัง เจริญอ่านบาลี

วันที่ ๒๘ กรกฎาคมที่จะถึงนี้ เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอีกวันหนึ่ง คือ วันอาสาฬหบูชา แปลว่า การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๘ (อาสาฬห แปลว่า เดือน ๘) วันอาสาฬหบูชา มีความสำคัญต่อคอกลมน์ **ศาลาธรรมโอสถ** เพราะเป็นวันที่พระพุทธรองค์ทรงประทาน **ธรรมโอสถ** ขนานแรกแก่นักบวช ๕ รูปที่เรียกว่า คณะปัญจวัคคีย์ ยานหานนี้มีชื่อว่า **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** หลังจากนั้น ก็ได้เกิดธรรมโอสถขึ้นมาอีกหลายขนาน ยิ่งประโยชน์สุขให้กับมนุษยชาติเป็นอเนกอนันต์ เพราะธรรมโอสถมีสรรพคุณเป็นเลิศ สามารถเปลี่ยน **ทุกขโรค** ให้เป็น **ทุกขชัย** ได้อย่างน่าอัศจรรย์ อย่างไม่รู้ก็ตาม ในที่นี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะธรรมโอสถขนานแรกเท่านั้น

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นพุทธปฐมเทศนา คือ เป็น 'เทศน์กัณฑ์แรกของพระพุทธรองค์' ที่ทรงแสดงเมื่อ ๔๕ ปีก่อนพุทธศักราช ซึ่งหากนับถึงปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๒) ก็เป็นเวลา ๒๕๘๗ ปีแล้ว สถานที่ที่ทรงแสดงคือ **ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน** แขวงเมืองพาราณสี ผู้ฟังเป็นนักบวช ๕ รูป ได้แก่ โกณฑัญญะ วัชระ

ภทฺทียะ มหานามะ และ อัสนฺธิ ท่านเหล่านี้เป็นอรหันตสาวกรุ่น
แรกของพระพุทธเจ้า

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตรแม้จะเป็นสูตรแรกหรือ 'เทศน์
กัณฑ์แรก' หากก็รวมคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้ได้อย่างครบ
ถ้วนสมบูรณ์ ทั้งยังบันทึกประสบการณ์การตรัสรู้ของอัครสาวก
สัมโพธิญาณของพระพุทธองค์ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนี้
ยังทำให้เกิดรัตนะที่ ๓ คือ สังฆรัตนะ จึงมีรัตนะครบองค์สาม
ได้แก่ พุทธรัตนะ ธัมมรัตนะ และ สังฆรัตนะ รวมเรียกว่า
รัตนตรัย หรือ ไตรรัตน

เนื้อหาที่เด่นที่สุดในธัมมจักกัปปวัตตนสูตรคือเรื่อง
อริยสัจ ๔ อันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นธรรมที่
พระพุทธองค์ตรัสรู้ ความสำคัญของอริยสัจ ๔ คือ เป็นหลัก
คำสอนที่ครอบคลุมกุศลธรรมทั้งปวง ดังหลักฐานในพระไตรปิฎก
ว่า

ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลายที่เที่ยวไป
บนพื้นแผ่นดินทั้งสิ้นทั้งปวง ย่อมประชุมลงในรอยเท้าช้าง รอย
เท้าช้างนั้น กล่าวได้ว่าเป็นยอดในบรรดารอยเท้าเหล่านั้น โดย
ความมีขนาดใหญ่ฉันใด กุศลธรรมทั้งสิ้นทั้งปวงก็สงเคราะห์ลงใน
อริยสัจ ๔ ฉะนั้น

โดยใจความ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร กล่าวถึงเรื่องสำคัญ
๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ทางเอียงสุดสองสาย

๒. ทางสายกลาง

๓. อริยสัจ ๔

๔. กิจในอริยสัจ ๔

เรื่องแรก คือ ทางเอียงสุดสองสายที่นักบวชไม่ควรดำเนิน ซึ่งได้แก่ กามสุขัลลิกานุโยค หมายถึง การหมกมุ่นมัวเมาอยู่ด้วย กามสุข กับ อตตกิลมณานุโยค หมายถึง การบีบคั้นทรมานตนให้ เดือดร้อน ดังความในพระบาลีว่า

เทวเม ภิกขเว อนฺตา ปพฺพชิตฺเตน น เสวิตพฺพา
โย จายํ กามสฺส กามสุขัลลิกานุโยโค ทีโน คมฺโม ปญฺชชฺชนิโก
อนริโย อนตฺตสฺสทฺทิตโต โย จายํ อตฺตกิลมณานุโยโค ทฺทชฺช
อนริโย อนตฺตสฺสทฺทิตโต...

ดูก่อนนิกะทั้งหลาย ที่สุดสองอย่างนี้อันบรรพชิตไม่ควร
เสพ คือ การประกอบตนให้พัวพันด้วยกามสุขในกามทั้งหลาย
นี้ใด เป็นธรรมอันแล้ว เป็นของชาวบ้าน เป็นของปุถุชน ไม่ใช่
ของพระอริยเจ้า ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ อีกอย่างหนึ่งคือการ
ประกอบความเหน็ดเหนื่อยแก่ตน เป็นสิ่งนำมาซึ่งทุกข์ ไม่ใช่ของ
พระอริยเจ้า ไม่ประกอบด้วยประโยชน์... (พระไตรปิฎก ๔/๑๓/
๑๗-๑๘)

สาเหตุที่ทรงแสดงทางเอียงสุดสองสายเป็นลำดับแรก
ก็เพื่อทำความเข้าใจกับคณะปัญจวัคคีย์ว่า นักบวชผู้มุ่งความหลุด
พ้นนั้นต้องหลีกเลี่ยงทางคือข้อปฏิบัติอันเป็นส่วนสุดทั้งสอง ซึ่ง
พระองค์ก็เคยปฏิบัติมาแล้ว โดยเฉพาะอตตกิลมณานุโยคนั้น เมื่อ
พระองค์ทรงละแล้ว เป็นเหตุให้นักบวชทั้ง ๕ รูป พากันหนี

พระองค์มาอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันแห่งนี้ เพราะเข้าใจผิดว่า
พระองค์ทรงละความเพียรเสียแล้ว คนสมัยนั้นเชื่อกันว่าการบีบ
คันธรมานตนให้เดือดร้อน หรือที่เรียกกันว่า ตบะ เป็นทางเดียว
ที่จะนำบุคคลไปสู่ความหลุดพ้นได้ ซึ่งเรื่องนี้พระพุทธองค์ทรง
พิสูจน์แล้วว่า ตบะหรืออัตตakilมถานุโยคไม่สามารถทำให้บุคคล
พ้นจากทุกข์ได้เลย

เมื่อทรงแสดงทางเอียงสุดสองสายที่นักบวชไม่ควรดำเนิน
แล้ว จึงตรัสทางที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นที่เรียกว่า ทางสายกลาง
หรือ มัชฌิมาปฏิปทา เพราะเป็นข้อปฏิบัติอันพอดีที่จะนำไปสู่
จุดหมายคือความหลุดพ้นจากทุกข์ ทางสายกลางหรือมัชฌิมา
ปฏิปทาก็คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งได้แก่ สัมมาทิฐิ - เห็นชอบ
สัมมาสังกัปปะ - ดำริชอบ สัมมาวาจา - เจรจาชอบ สัมมา
กัมมันตะ - กระทำชอบ สัมมาอาชีวะ - เลี้ยงชีพชอบ สัมมา
วายามะ - เพียรชอบ สัมมาสติ - ระลึกรู้ชอบ และ สัมมาสมาธิ
- ตั้งจิตมั่นชอบ

ต่อจากทางสายกลาง พระพุทธองค์ตรัสหัวใจของพระ
พุทธศาสนา ที่พระองค์ตรัสไว้ในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ (เดือน ๖)
คือ อริยสัจ ๔ เริ่มจาก ทุกข์ โดยทรงแสดงทุกข์ ๑๑ ประการ
ได้แก่ ความเกิด (ชาติ) ความแก่ (ชรา) ความตาย (มรณะ)
ความโศก (โสภกะ) ความร่ำไรราพัน (ปริเทวะ) ความไม่สบาย
กาย (ทุกขะ) ความไม่สบายใจ (โทมนัส) ความคับแค้นใจ
(อุปายาส) ความประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รัก (อัปปิยสัมปโยค)
ความพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รัก (ปิยวิปปโยค) และความไม่

สมหวัง (อิฉจิตตาสถา) ทุกข์ทั้ง ๑๑ ประการนี้ สรุปลงที่ อุปาทาน
ชั้น ๕ เป็นทุกข์ ดังพระบาลีว่า **สงขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา**
ทุกฺขา (พระไตรปิฎก ๔/๑๔/๑๙) แล้วทรงแสดงเหตุแห่งทุกข์ที่
เรียกว่า **ทุกขสมุทัย** ซึ่งได้แก่ตัณหา ๓ มี **กามตัณหา** - ความอยาก
ได้กามคุณ คือสิ่งสนองความต้องการทางตา หู จมูก ลิ้น กาย
ภวตัณหา - ความอยากได้ในภาวะของตัวตนที่จะได้ จะเป็นอย่าง
ใดอย่างหนึ่ง อยากเป็น อยากคงอยู่ตลอดไป และ **วิภวตัณหา**
- ความอยากในความพรากพ้นไปแห่งตัวตน จากความเป็นอย่าง
ใดอย่างหนึ่งอันไม่ปรารถนา อยากทำลาย อยากให้ดับสูญ

เมื่อตรัสสาเหตุแห่งทุกข์แล้ว ทรงแสดง **ทุกขนิโรธ** คือ
ความดับทุกข์ ได้แก่ ภาวะที่ตัดขาดปลิ้นไป ภาวะที่เข้าถึงเมื่อ
กำจัดอวิชชา สำรอกตัณหาสิ้นแล้ว ไม่ถูกยึดอม ไม่ติดข้อง หลุด
พ้น สงบ ปลอดโปร่ง เป็นอิสระ คือ **นิพพาน** ส่วนอริยสังข์ข้อ
สุดท้ายคือ **ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา** หมายถึงข้อปฏิบัติให้ถึงความ
ดับทุกข์ ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า
มัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลาง ดังที่ได้กล่าวแล้ว

ต่อจากนั้นพระพุทธองค์ตรัสถึงกิจในอริยสังข์ ๔ คือ
หน้าที่อันจะพึงทำต่ออริยสังข์ ๔ แต่ละอย่าง จึงจะชื่อว่ารู้หรืออริยสังข์
หรือเป็นผู้ตรัสรู้แล้ว

กิจในอริยสังข์ ๔ ได้แก่ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต),
๒๕๓๘ : ๑๘๒-๑๘๓)

๑. **ปริณญา** คือ การกำหนดรู้ เป็นกิจในทุกข์ ดังพระ
บาลีว่า **ทุกฺข์ อริยสจฺจํ ปริณฺเวยยํ** - ทุกข์ควรกำหนดรู้

๒. ปหานะ คือ การละ เป็นกิจในสมุทัย ดังพระบาลีว่า **ทุกขสมุทโย อริยสัจจํ ปหาตพฺพํ** - สมุทัยควรละ (กำจัด ทำให้หมดสิ้นไป)

๓. สัจฉิกิริยา คือ การทำให้แจ้ง เป็นกิจในนิโรธ ดังพระบาลีว่า **ทุกขนิโรธอ อริยสัจจํ สจฺฉิกาทพฺพํ** - นิโรธควรทำให้แจ้ง (เข้าถึงหรือบรรลุ)

๔. กาวนา คือ การเจริญ เป็นกิจในมรรค ดังพระบาลีว่า **ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสัจจํ ภาเวตพฺพํ** - มรรคควรเจริญ (ควรฝึกอบรม ลงมือปฏิบัติ)

ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรจบลง ท่านโกณฑัญญะบังเกิดธรรมจักกัษ คือ ได้ดวงตาเห็นธรรม พระพุทธองค์ทรงทราบและทรงเปล่งอุทานว่า “ท่านผู้เจริญ โภณทัตถุญฺเจะ ได้รู้แล้วหนอ โภณทัตถุญฺเจะ ได้รู้แล้วหนอ” พระโกณฑัญญะจึงได้นามว่า อัญญาโกณฑัญญะ เพราะเป็นผู้ปวยรายแรกที่ได้รับ การเยียวยาด้วย **ธรรมโอสถ** จนหายจากทุกขโรคด้วยประการฉะนี้

ลำดับต่อไปเป็นการตอบจดหมายของผู้ใช้นามแฝงว่า **คนอมทุกข** ซึ่งเขียนมาขอคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาสามี กล่าวคือ สามีมักจะหาเรื่องทะเลาะกับเธอเป็นประจำ สาเหตุเกิดจากการหึงหวง มักกล่าวหาว่าเธอมีชู้ สวมเขาให้สามี เป็นต้น

ความจริงเธอเขียนมายาวกว่านี้ แต่ขอสรุปมาตอบคือ ก่อนอื่นคุณต้องทำความเข้าใจก่อนว่า ธรรมชาติของคนชอบหึงหวงนั้น เพราะเขามีปมด้อย คุณต้องค้นให้พบว่าเขามีปมด้อยเรื่อง

อะไร หรือถ้าไม่ยากค้น ก็ปฏิบัติเฉพาะตัวคุณเองก็ได้ หากปฏิบัติตามได้จริงก็ได้ผลจริงค่ะ สำหรับ **ธรรมโอสถ** ที่จะแนะนำให้ใช้คือ ถ้าคุณมีเวลาถึง ๗ วัน อยากให้เข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวัน ตั้งใจปฏิบัติแล้วแผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลให้สามเณรปฏิบัติได้ถึงขั้น คุณจะแก้ปัญหาได้ ซึ่งอันนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเพียรพยายามของคุณ แต่ถ้าคุณไม่มีเวลามาวัด (หรือสามเณรไม่เข้ามา) ก็ให้ใช้วิธีสวดมนต์ โดยสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากา รุณีโก แล้วเพิ่มอีกบทหนึ่งคือ **กรณียเมตตสูตร** บทนี้ขลังมาก ทำให้คนรัก ผีสงเทวดาก็รัก สวดกรณียเมตตสูตรแล้วก็แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลให้สามเณร (อธิษฐานก่อนแล้วจึงแผ่เมตตา) ทำอย่างนี้ทุกวัน เวลาถูกสามเณรตำ ห้ามเถียงเด็ดขาด พยายามอย่าโกรธด้วย ให้ภาวนาในใจว่า **‘เมตตคุณ อรหันเมตตตา’** เขาจะตำว่าอย่างไรก็ท่องคาถาบทนี้เข้าไป

เมตตคุณ มาจาก เมตตตา (อิติลึงค์) + คุณ (นปฺสกลึงค์) แปลว่า พระอรหันต์ผู้มีคุณคือ ความเมตตา

ส่วนกรณียเมตตสูตรจะจัดให้ คาถาจะขลังต้องรู้บาลีด้วย มาอ่าน-เขียนบาลีอย่างง่ายๆ กันนะคะ เริ่มจากพยัญชนะก่อน พยัญชนะบาลีมี ๓๓ ตัว แบ่งออกเป็น ๕ วรรค วรรคละ ๕ ตัว กับเศษวรรคอีก ๘ รวมเป็น ๓๓ ดังนี้

วรรคที่ ๑ ก ข ค ฉ ง

วรรคที่ ๒ จ ฉ ช ฌ ญ

วรรคที่ ๓ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ

วรรคที่ ๔ ต ถ ท ธ น

วรรคที่ ๕ ป ผ พ ภ ม

โปรดสังเกต ญ กับ ฐ เขียนเป็น ฌ กับ จ
คือลบเชิงออก

เศษวรรค ย ร ล ว ส ห พ อ (อ่านว่า อัง)

สระ ๘ เสียง คือ อ อา อิ อี อุ อู เอ โอ (สระอะ
ไม่มีรูป)

วิธีอ่านและเขียน

๑. ตัวพยัญชนะเปล่าๆ อ่านออกเสียงเหมือนประด้วย
สระ อะ เช่น ก ข ค ฉ ง อ่านว่า กะ-ชะ-คะ-ชะ-งะ จ อ่าน
ว่า จะ สรณ อ่านว่า สะ-ระ-ณะ ภคว อ่านว่า ภา-คะ-วะ
เป็นต้น

๒. (พินทุ) ถ้าเครื่องหมายพินทุอยู่ได้พยัญชนะตัวใด
พยัญชนะตัวนั้นทำหน้าที่เป็นตัวสะกด เช่น อตต อ่านว่า
อะ-ตะ-ตะ เมื่อใส่พินทุลงไปใต้ ต ตัวแรก เป็น อตต
ต ตัวแรกกลายเป็นตัวสะกดของ อ (อ่านว่า อะ) จึงอ่านว่า
อัต-ตะ สมมาสมพุทฺโธ อ่านว่า สัม-มา-สัม-พุท-โธ (ถ้าไม่มี
พินทุจะอ่านว่า สะ-มะ-มา-สะ-มะ-พุ-ทะ-โธ) เป็นต้น

๓. ° (นิคหิต หรือ นฤคหิต) เครื่องหมายนิคหิต
แทนตัวพยัญชนะ ง เช่น มย อ่านว่า มะ-ยะ ใส่นิคหิตลงไปบน
ย เป็น มยฺ อ่านว่า มะ-ยฺ วิสุ ใส่นิคหิตบน ส เป็น วิสุํ อ่าน
ว่า วิ-สุง ฐมฺมาจาริ อ่านว่า ฐัม-มะ-จา-ริง

สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทฺกฺขา อ่าณวํ สํ-ขิต-
เต-นะ-ป้ญ-จุ-ปา-ทา-นํ-ก-ขฺน-ธา-ทฺก-ขา เป็นตัน
(ไม่ยากเลยใช้ไหมคะ)

เมื่ออ่านได้แล้ว มาอ่านกรณียเมตตสูตรเป็นภาษาบาลี
นะคะ

กรณียเมตตสูตร

(อ่านว่า กะ-ระ-ณี-ยะ-เมต-ตะ-สุต-ตัง)

กรณียมตฺตกฺสเลน	ยฺนํ สนฺตํ ปทํ อภิสเมจฺจ
สฺกโก อฺชฺช จ สฺหุชฺช จ	สุวโจ จสฺส มฺหุ อนติมานี
สนฺตฺสสโก จ สฺภาโร จ	อปฺปกิจฺโจ จ สลฺลทฺกฺวตฺติ
สนฺตินฺทฺริโย จ นิปโก จ	อปฺปคฺพโฆ กุเลฺสฺส อนนฺคิทฺโธ
น จ ชุทฺทํ สฺมาจเร กิณฺจิ	เยน วิณฺญ ปฺเร อฺปวเทยฺยํ
สุชินฺโน วา เขมิโน โหนฺตุ	สพฺเพ สตฺตา ภวฺนฺตุ สฺขิตฺตฺตา
เย เกจฺจิ ปาณญฺตฺตฺติ	ตสา วา ธาวรา วา อนวเสสา
ทีฆา วา เย มหฺนฺตา วา	มชฺฌิมา รสฺสกา อฺนุกฺคฺลา
ทีฆฺจา วา เย จ อทีฆฺจา	เย จ พฺุเร วสนฺติ อวิพฺุเร
ภฺูตา วา สฺมภเวสี วา	สพฺเพ สตฺตา ภวฺนฺตุ สฺขิตฺตฺตา
น ปโร ปรี นิภฺุพฺเพถ	นาติมณฺเณถ กตฺถจฺจิ นํ กิณฺจิ
พฺุยาโรสนา ปฐิเฆสฺสนฺวา	นาณฺณมณฺเณสฺส ทฺกฺขมิจฺเจยฺย
มาตา ยถา นียํ ปฺตฺตํ	อายุสา เอกปฺตฺตมฺนฺรฺกฺเข
เอวมฺปิ สพฺพภฺุเตสฺสุ	มานสฺมภวาเย อปฺริมาณํ

เมตตตณฺจ สพฺพโลกสฺมี	มานสมฺภาวเย อปริมาณํ
อุทฺธํ อโธ จ ติริยณฺจ	อสมฺพาทํ อเวรํ อสฺปตฺตํ
ติฏฺฐณฺจจํ นิสินฺโน वा	สยาโน वा ยาวตสฺส วิคตมิทฺุโธ
เอตํ สत्ติ อธิฏฺฐเจยฺย	พฺรหมเมตํ วิหารํ อิธมาหุ
ทิฏฺฐิณฺจ อนุปคมฺม สีสฺวา	ทสฺสเนน สมฺปนฺโน
กาเมสุ วิเนยฺย เคธิ	น हि ชาตุ คพฺภเสยฺยํ ปฺนเรตีติ.

อย่าเพิ่งท้อใจนะคะ ค่อยๆ อ่านไป อาจจะยากตอนเริ่มต้น พออ่านคล่องท่องได้แล้วง่ายมาก ถ้าเปรียบเป็นยากก็เหมือนยาขม แต่อย่าลืมว่า หวานเป็นลม ขมเป็นยา ก็หวังว่าคุณคนอมทุกข์ คงจะคายทุกข์ออกมาได้ด้วยคาถาบทนี้นะคะ คายออกมาเถอะคะ อย่าอ้อมไว้ให้ขมปากเปล่าๆ เชื้อประเทศไทยเถอะ (สำนวนหลวงพ่อ) ค่ะ

อานิสงส์การเจริญเมตตา

ฉบับนี้จะพูดถึงการแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลซ้ำอีก เนื่องจากมีผู้เขียนจดหมายมาขอให้อธิบายขยายความด้วย เพราะยังไม่เข้าใจ นอกจากนี้ผู้อ่านท่านหนึ่งก็ได้โทรศัพท์มาถามเรื่องเดียวกัน จึงยกกรรมมาตอบไว้ในที่นี้ เริ่มด้วยการแผ่เมตตาก่อน

การแผ่เมตตา คือ การตั้งจิตปรารถนาดีต่อผู้ที่เราแผ่ไปให้ ขอให้เขามีความสุข ซึ่งผู้ที่เราแผ่ไปให้อาจเป็นตัวเราหรือผู้อื่นก็ได้ การแผ่เมตตาจึงมีสองแบบ คือ แผ่เมตตาให้ตัวเอง ขึ้นต้นว่า **อหิ สุขิโต โหมิ** แปลว่า **ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข** กับแผ่เมตตาให้ผู้อื่น (หรือสรรพสัตว์) ขึ้นต้นว่า **สพฺเพ สตุตา...** ดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ ๖

ผู้เจริญเมตตาธรรมอยู่เสมอจะจนจิตมั่นในเมตตา (เมตตา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาให้เขามีความสุข แผ่ไมตรีจิต คิดจะให้สัตว์ทั้งปวงเป็นสุขทั่วหน้า) มีเมตตาเป็นคุณสมบัติประจำใจ จะได้รับอานิสงส์คือผลดี ๑๑ ประการ ได้แก่ ๑.หลับก็เป็นสุข ๒.ตื่นก็เป็นสุข ๓.ไม่ฝันร้าย ๔.เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย

๕.เป็นที่รักของอมนุษย์ทั้งหลาย ๖.เวทดาเยอภักษา ๗.ไม่ต้อง
ภัยจากไฟ ยาพิษ หรือคัสตราวุธ ๘.จิตเป็นสมาธิได้เร็ว ๙.สีหน้า
ผ่องใส ๑๐.เมื่อจะตายใจก็สงบ ไม่หลงไหลไร้สติ ๑๑.หากไม่
บรรลุนิพพานขั้นสูง (คืออรหัตผล) ย่อมไปเกิดในพรหมโลก

อานิสงส์ข้อที่ ๑๐ นั้น พุทธสันๆ ก็คือ ไม่หลงตาย คือ
ตายอย่างมีสติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะคนที่หลงตายย่อม
ไปเกิดในอบายภูมิ มี นรก เปรต อสุรกาย และเดรัจฉาน

อานิสงส์ทั้ง ๑๑ ประการนี้ ขอยกตัวอย่างให้เห็นลัก
ประการหนึ่งคือ ประการที่ ๗ ไม่ต้องภัยจากไฟ ยาพิษ หรือ
คัสตราวุธ ดังเช่นกรณีของ **นางอุตตารา** ในครั้งพุทธกาล เรื่องมี
อยู่ว่า นางอุตตาราเป็นภรรยาของ **สุมนเศรษฐี** แห่งเมืองราชคฤห์
สมัยที่ยังมิได้แต่งงาน บิดามารดาของนางได้ถวายทานอันยิ่งใหญ่
คือ นิมนต์พระพุทเจ้า พระสารีบุตร และพระภิกษุสงฆ์มาฉัน
ภัตตาหารที่บ้านติดต่อกันเป็นเวลา ๗ วัน และในวันที่ ๗ เมื่อ
พระพุทองค์ทรงกล่าวอนุโมทนาคาถาจบลง นางพร้อมด้วยบิดา
มารดาก็ได้บรรลุโสดาปัตติผล แต่หลังจากแต่งงานแล้ว นางก็ไม่
มีโอกาสดำเนินการเช่นนั้นอีก เนื่องจากสุมนเศรษฐีสามีของนาง
มิได้มีจิตเลื่อมใสในพระพุทองค์

ต่อมานางได้ไปขอเงินจาก**ปุลณเสีหเศรษฐี**ผู้เป็นบิดามา
๑๕,๐๐๐ กหาปณะ (๑ กหาปณะ = ๔ บาท) และจ้างโสเภณีชื่อ
สิริมา ให้มาอยู่กับสามีแทน เพื่อที่นางจะได้ไปทำบุญด้วยการรักษา
อุโบสถศีลที่บ้านบิดามารดาเป็นเวลา ๑๕ วัน (ค่าตัวโสเภณีสมัย
นั้น ราคา ๑,๐๐๐ กหาปณะต่อ ๑ คืน) ครั้นรักษาอุโบสถศีล

ครบ ๑๕ วันแล้ว ในวันสุดท้ายนางก็จัดเตรียมอาหารเพื่อถวาย
พระพุทธรเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ สุมณเศรษฐีและนางสิริมาได้มาที่
บ้าน เห็นนางอุตตรากำลังสาละวนอยู่กับการทำอาหาร สุมณเศรษฐี
ก็ยิ้มให้ภรรยา พลังคิดในใจว่า 'นางหญิงโง่ ไม่รู้จักหาความ
สุขสบายจากโภคทรัพย์' ข้างฝ่ายนางอุตตราก็ยิ้มให้สามีและคิด
ในใจว่า 'น่าสงสารที่ไม่รู้จักใช้โภคทรัพย์ให้เกิดประโยชน์' นาง
สิริมาเห็นสามีภรรยายิ้มให้กันก็เกิดริษยา อารมณ์เหิงหวงทำให้นาง
ลืมตัว คว่าหมอน้ำมันที่กำลังเดือดมาราดศีรษะนางอุตตรา ผู้ซึ่ง
มีเมตตาและปรารถนาดีต่อนางอย่างจริงใจ อานิสงส์แห่งเมตตา
ทำให้นางอุตตรามีได้รับอันตรายใดๆ จากน้ำมันเดือดที่นางสิริมา
เทรดศีรษะ เห็นบุคคลที่ตนทำร้ายไม่เป็นอะไร นางสิริมาก็ได้สติ
รู้ว่าตนทำผิด จึงคุกเข่าขอโทษนางอุตตรา นางอุตตราผู้ซึ่งมีความ
ปรารถนาดี อยากให้นางสิริมาเลื่อนใสในพระพุทธรองค์ จึงบอก
แก่นางว่า "จงขอโทษต่อเสด็จพ่อของเรา"

เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จมา นางอุตตราจึงพานางสิริมาเข้า
เฝ้าพระพุทธรองค์ กราบทูลเรื่องราวให้ทรงทราบตั้งแต่ต้น พระ
พุทธรองค์ทรงดไโทษและแสดงธรรมโปรดนางสิริมา ยังผลให้นาง
ตั้งอยู่ในโสดาปัตติผล ส่วนนางอุตตราผู้ซึ่งนั่งฟังธรรมอยู่ด้วยก็ตั้ง
อยู่ในสกทาคามีผล คือบรรลุธรรมสูงขึ้นอีกขั้นหนึ่ง เรื่องก็ลงเอย
ตรงที่นางสิริมา นอกจากจะได้เงินค่าจ้างหกหมื่นบาทแล้ว ยัง
ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน ส่วนนางอุตตราได้บรรลุธรรมสูงขึ้นอีก
หนึ่งขั้น ซึ่งในทางธรรมถือว่ามียิ่งกว่าเงินทองมากมายนัก

อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงอานิสงส์ข้อเดียวกันที่ว่า ไม่ต้อง

ภัยจากคัสตราวุธ ดังเช่นในกรณีของพระนางสามาวดี มเหสีของ
พระเจ้าอุเทน พระราชาผู้ครองแคว้นอวันตี พุดถึงแคว้นอวัน
ตี บางท่านอาจไม่เคยได้ยิน แต่ถ้าพุดถึงเมืองโกสัมพี ซึ่งเป็นเมือง
หลวงของแคว้นนี้ก็คงไม่มีท่านได้ไม่เคยได้ยิน เพราะเมืองโกสัม
พีเป็นเมืองที่วาสิฏฐีคุ้มรักของกามนิธิตอาศัยอยู่ วรรณกรรมเรื่อง
กามนิธ-วาสิฏฐี แปลโดย ท่านเสฐียรโกเศศและนาคะประทีป
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ เป็นวรรณกรรมที่นิยมอ่านกันมาก ยังจำเพลง
ของเรื่องได้

เพลงกามนิธ - วาสิฏฐี

คุณวิเชียร ภูโชติ ขับร้อง

เฮ้ - เฮ เฮ้ ฮา... มาฟังผมว่าเรื่องหลังยังมี จะกล่าว
สุนทร เป็นกลอนลิขิต เรื่องกามนิธกับวาสิฏฐี
กามนิธยอดชายจะไปค้าขายที่โกสัมพี
โชคและบุญหนุนนำได้เจอสาวงามชื่อวาสิฏฐี
มากับมิตรสหายเดาะคลีถวายเป็นคัลักษณ์มี
งามในรูปประหงเหมือนดังองค์เทพไท่เทวี
เนตรมาพบสบกันนวลนางไหวหวั่นในดวงฤดี
ทำให้ใจสะทกลูกคลีพลัดตกไปจากเทวี
กามนิธว่องไวกระโดดเข้ารับลูกไว้ทันที
โยนไปให้นวลน้องประสานตามองสุดแสนแปรมปริดี
ต่างได้รักร่วมจิตจนกามนิธกลับอูซเซหนี
สุดที่จะวิโยคใต้ลานอโคกที่เคยสุชี

ต่างได้สาบานจะร่วมสมานชั่วฟ้าชาติรี
 จึงได้จากกันไปแต่สองดวงใจโคกคัลยโคก
 กามนิตโซคร้ายมาเจอยอดชายโจรองคูลี
 ฝ่ายเจ้าสาตาเคียนก็มาพากเพียรลงวาสิณฐี
 บอกว่ากามนิตได้สิ้นชีวิตในพนาลี
 นางจึงเคঁร่าหนักหนาต้องวิวาทเพื่อชนกชนนี
 กามนิตกลับมาได้เห็นแล้วพาให้ช้ำฤดี
 เลยต้องเสียดูคนระทมทุกข์ทนไปทั้งสองศรี
 จนวาระสุดท้ายที่ชีพสลายจึงรู้เรื่องดี
 เลยตั้งอธิษฐานไปขอพบกันแดนสุชาวดี
 เฮ้ เฮ้ เฮ้ ฮา ที่ฟังผมมาต้องขอลาที่
 จบเรื่องโดยย่อแต่พอสำราญ ผู้ฟังทุกท่านจงสวัสดิ์

(ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่กฤษณา ต้นประดิษฐ์ ที่กรุณาส่งคำร้องมา
 จากเชียงใหม่ พร้อมจดหมายลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๒ ขอบพระคุณ
 มากค่ะ)

กลับมาที่พระนางสามาวดี ผู้ซึ่ง 'ไม่ต้องภัยจากคัสตรา
 วุธ' ว่า ในเวลาต่อมาพระเจ้าอุเทนได้ นางมาคันทิยา เป็นมเหสี
 อีกผู้หนึ่ง นางมาคันทิยาผู้นี้เป็นหญิงสาวที่งดงามมาก และความ
 งามของนางก็เป็นเหตุให้นางเกิดความอาฆาตแค้นเคืองพระ
 พุทธองค์เป็นการส่วนตัว (เรื่องยาวมาก จึงไม่ขอเล่า) เมื่อมาเป็น
 มเหสีของพระเจ้าอุเทนแล้ว นางก็ปฏิบัติการจงเเวรบกับพระ
 พุทธองค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น จ้างคนไปตามด่าพระพุทธรองค์ติดๆ

กันถึง ๗ วัน เมื่อไม่ได้ผลก็เปลี่ยนมาใช้วิธีใหม่ คือเมื่อทำกับ พระพุทธเจ้าไม่เกิดผล จึงมาทำกับพระนางสามาวดีผู้เป็นสาวิกา ของพระองค์ ครั้งหนึ่งนางได้เพ็ดทูลพระเจ้าอุเทนว่า พระนางสามาวดีคิดจะปลงพระชนม์พระสวามี พระเจ้าอุเทนทรงเชื่อ และคิดแผนการที่จะฆ่าพระนาง ในที่สุดก็ตัดสินใจพระทัยประหาร โดยการยิงลูกศรอาบด้วยยาพิษไปยังมเหสี พระนางสามาวดีได้แม่เมตตาให้พระเจ้าอุเทน และตั้งจิตอธิษฐานว่า พระนางไม่เคยคิดร้ายต่อพระสวามี ขอให้อำนาจแห่งเมตตาจงปกป้องมิให้พระนางได้รับอันตราย การณ์ก็ปรากฏว่าลูกศรที่พระเจ้าอุเทนยิงมา มิได้ทำอันตรายใดๆ ให้แก่พระนางสามาวดีเลย นี่คือตัวอย่างอันสงฆ์ประการที่ ๗ ของการเจริญเมตตา

การเจริญเมตตาหรือการแผ่เมตตาานั้น ตามหลักต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน การที่ท่านให้แม่เมตตาให้ตัวเองก่อน เพราะเท่ากับทำตนให้เป็นพยานว่า “เราเป็นผู้รักสุข เกลียดทุกข์ และอยากเป็นอยู่ ไม่อยากตาย ฉันทใด แม่สัตว์อื่นๆ ก็ฉันทนั้น” ความหมายที่เข้าใจง่ายก็คือใครๆ ก็รักตัวเองด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครรักคนอื่นมากกว่าตัวเอง อันนี้มีหลักฐานอยู่ในคัมภีร์ ที่ **พระเจ้าปเสนทิ** แห่งแคว้นโกศล ไปทูลฟ้องพระพุทธเจ้าว่า **พระนางมัลลิกา** มเหสีของพระองค์เป็นหญิงไม่ดี เพราะรักตัวเองมากกว่าพระองค์

เรื่องมีอยู่ว่า เย็นวันหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิกับพระนางมัลลิกาประทับยืนอยู่ที่ระเบียงของปราสาทเจ็ดชั้น พระนางมัลลิกาเพ็งให้กำเนิดพระธิดาองค์แรก บรรยายกาศสดชื่นเต็มไปด้วยความ

รักและความอบอุ่น พระเจ้าปเสนทิกำลังเฟลิดเฟลินพระราชหฤทัย จึงรับสั่งถามพระมเหสีว่า “ในโลกนี้พระนางรักใคร่มากที่สุด” พระองค์ทรงคาดหมายว่า พระนางมัลลิกาต้องตอบว่ารักพระองค์ หรือไม่กี่พระธิดามากที่สุด แต่พระนางมัลลิกากลับตอบว่า “หม่อมฉันรักตัวเองมากที่สุดเพคะ” ทรงสดับดังนั้น พระราชาแห่งแคว้นโกศลก็ทรงพระพิโรธ ตรัสปรึกษาพระมเหสีว่า “นางหญิงถ้อยอะไรทำให้เจ้าพูดเช่นนั้น” พระนางมัลลิกาก็ยืนยันว่าตนพูดจากความรู้สึกที่แท้จริง พระเจ้าปเสนทิจึงเสด็จไปเฝ้าพระพุทธรองค์พร้อมทั้งทรงเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นถวาย พระพุทธรองค์ตรัสว่า “มหาบพิตร พระนางมัลลิกามีได้เป็นคนเลวดังที่พระองค์ประณาม” แล้วตรัสถามพระราชาแห่งแคว้นโกศลด้วยคำถามเดียวกัน ในที่สุดพระเจ้าปเสนทิทรงยอมรับว่า พระองค์ก็รักตัวเองมากที่สุดเช่นกัน พระพุทธรองค์จึงตรัสเป็นพระคาถาว่า “บุคคลตามค้นไปด้วยใจตลอดทุกทิศ ก็มิได้พบผู้เป็นที่รักยิ่งกว่าตนที่ไหนเลย ฉันทใด ตนของคนอื่นๆ ก็ย่อมเป็นที่รักของเขามากฉันทนั้น เพราะฉะนั้น ผู้รักตนจึงไม่ควรเบียดเบียนผู้อื่น” และแล้วพระราชาแห่งแคว้นโกศล ก็ทรงยอมจำนนต่อเหตุผลที่พระพุทธรองค์ทรงยกมาอธิบาย

เมื่อแม่เมตตาให้ตัวเองเป็นลำดับแรกแล้ว จึงแม่เมตตาให้สรรพสัตว์ ต่อจากนั้นจึงอุทิศส่วนกุศล ขึ้นต้นว่า **‘อิหิ เม มาตาปีตุน’ โหตุ สุขिता โหนตุ มาตาปีตโร** การอุทิศส่วนกุศลนี้ หากเป็นกุศลที่เกิดจาก **ปัตติทานมัย** คือเรานำเพ็ญทาน เช่น

ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ แล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้ญาติ ถ้าญาติเราไปเกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ เทวดา บุญกุศลที่เราอุทิศไปนั้น เขาจะไม่ได้รับ ต้องเกิดเป็นเปรตจึงจะได้รับ ดังปรากฏหลักฐานในชาดกสุตโตปกรณ์ ที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ถ้าเป็นกุศลที่เกิดจาก **ภาวนามัย** เช่น การสวดมนต์ เจริญสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน กุศลประเภทนี้สามารถอุทิศให้สรรพสัตว์ได้ทุกภพภูมิ ซึ่งมีตัวอย่างมากมาย เช่น รายหนึ่งลูกชายป่วยด้วยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายอยู่ที่ห้อง ไอ.ซี.ยู. พ่อแม่มาเจริญกรรมฐานอุทิศส่วนกุศลไปให้ ปรากฏว่าลูกอาการดีขึ้นๆ เป็นลำดับ และหายได้ในที่สุด อีกรายลูกสาวยิงตัวตาย ไปเกิดในนรก พ่อแม่มาปฏิบัติกรรมฐานอุทิศส่วนกุศลไปให้ ลูกมาบอกในนิมิตว่า “หนูขึ้นจากนรกแล้ว ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ช่วยลูก” หรือในกรณีที่พ่อแม่ตายไปตกนรก ลูกมาเจริญกรรมฐาน ก็ช่วยพ่อแม่ให้พ้นจากนรกได้ เป็นต้น

จะเห็นว่าบุญที่เกิดจากภาวนามัยนั้นมีอานิสงส์แรงมาก และสามารถอุทิศไปได้ทุกภพภูมิ ส่วนบุญที่เกิดจาก **ปัตติทานมัย** ผู้ที่จะรับได้มีแต่เปรตเท่านั้น ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสเล่าเรื่องเปรต ที่เคยเป็นญาติกับพระเจ้าพิมพิสารในอดีตชาติอันยาวนาน

เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อพระพุทธองค์ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ และได้ส่งพระอรหันตสาวก ๖๐ องค์ ไปประกาศพระศาสนาไปยังแคว้นต่างๆ แล้ว พระองค์ก็เสด็จกลับมาที่แคว้นมคธ ได้โปรดชฎิลสามพี่น้องและบริวาร จากนั้นจึงเสด็จพร้อมด้วยชฎิลภิกษุจำนวน ๑,๐๐๐ รูปไปยังเมืองราชคฤห์ เพื่อโปรด

พระเจ้าพิมพิสาร พระราชาครองแคว้นมคธ ในครั้งนั้นพระเจ้าพิมพิสารพร้อมทั้งข้าราชการบริพาร เมื่อได้สดับพระธรรมเทศนาของพระพุทธองค์ก็ได้ตั้งอยู่ในโสตบาปตติผล พระเจ้าพิมพิสารได้ถวายสวนป่าไผ่ให้เป็นพระอารามแห่งแรกในพระพุทธศาสนา ชื่อว่า **เวฬุวัน** (เวฬุ แปลว่า ไม้ไผ่ วัน มาจาก วน แปลว่า ป่า)

ในราตรีนั้น พวกเปรตซึ่งเคยเป็นญาติกับพระองค์ ได้มาแสดงตนให้ปรากฏและเปล่งเสียงร้องน่ากลัว พระราชาทรงสะดุ้งด้วยตกพระทัย รุ่งเช้าจึงเสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทูลถามเรื่องที่เกิดขึ้นในยามราตรี พระพุทธองค์ตรัสเล่าว่าเปรตเหล่านั้นเคยเป็นญาติกับพระองค์ ได้ทำอกุศลกรรมไว้คือกินอาหารที่เขาเตรียมถวายสงฆ์ เมื่อตายลงจึงไปเกิดเป็นเปรต พวกเขารอคอยมาช้านาน ด้วยหวังจะได้รับส่วนกุศลจากพระองค์ จึงมาปรากฏให้เห็นเพื่อขอส่วนบุญ พระเจ้าพิมพิสารทรงนิมนต์พระพุทธองค์กับพระภิกษุสงฆ์ และทรงถวายมหาทานในวันรุ่งขึ้น แล้วทรงอุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตที่เคยเป็นญาติกับพระองค์

ราตรีนั้นพวกเปรตก็มาปรากฏให้เห็นอีก พวกเขาเปลือยกายปราศจากเครื่องนุ่งห่ม รุ่งเช้าพระองค์เสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้า และทรงเล่าเรื่องราวถวาย พระพุทธองค์ตรัสแนะนำให้ถวายผ้าแก่พระสงฆ์ พระราชาแห่งแคว้นมคธได้ถวายจีวรแก่พระสงฆ์ มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข แล้วทรงอุทิศส่วนกุศลให้เปรตเหล่านั้น พวกเขาคุดจากปิตติวิสัยไปอุบัติเป็นเทพ หลังจากเกิดเป็นเปรตอยู่นานถึง ๔ พุทธันดร (ช่วงเวลาที่ว่างจากพระพุทธเจ้า คือช่วงเวลาหลังจากที่พระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งนิพพานแล้ว กับที่พระ

พุทธเจ้าอีกองค์หนึ่งจะมาตรัสรู้ ช่วงเวลานี้เรียกว่า ๑ พุทธันดร ซึ่งยาวนานมาก แต่แปรตเหล่านี้เสวยผลของอกุศลกรรมอยู่ถึง ๔ พุทธันดร ลองคิดดูว่าจะยาวนานสักเพียงใด)

การกินอาหารที่เขาเตรียมไว้ถวายสงฆ์ ยังมีวิบากกรรมมากมายถึงเพียงนี้ แล้วคนที่ทำอกุศลกรรมหนักหนาสาหัสกว่า เช่น โกงชาติบ้านเมือง น้อยสงฆ์บังตาสัน น้อยราชฎ์บังหลวง จะไปเกิดเป็นเปรตที่พุทธันดรกันเล่าหนอ (นี่พูดเฉพาะโยม 'น้อย' พระณะคะ มิบังอาจพูดถึงเรื่องพระ 'น้อย' โยม ที่เป็นชาวศรีภคโครมอยู่ในเวลานี้)

ความเป็นคนชอบทำบุญ อาจารย์สุจิตราจึงมักไปถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์อยู่เนืองๆ แล้วก็ได้เห็นกับตาหลายครั้งว่าผู้ที่เตรียมอาหารถวายสงฆ์นั้น มักอดใจไม่ไหว หยิบอาหารใส่ปากตัวเอง คงคิดว่าไม่มีใครเห็น แต่ถึงจะมีคนเห็นหรือไม่มีบุคคลผู้นั้นก็ต้องไปเกิดเป็นเปรตถึง ๔ พุทธันดร ขอบิณฑบาตเถอะคะ อย่าได้ทำอีกเลย อีกกรณีหนึ่งคือเขาไม่ได้กินก่อนพระ แต่ใช้วิธีแอบเก็บไว้ แทนที่จะใส่ไปให้เต็มจานที่จะถวายพระ ก็ใส่ไปครึ่งจาน ที่เหลือซักไว้สำหรับตัวเอง อันนี้อาจจะผิดครึ่งหนึ่ง ทำให้ไปเกิดเป็นเปรต ๒ พุทธันดรก็ได้ ใครจะไปรู้ ทางที่ดีที่สุดก็อย่าทำเสียเลยดีกว่า ไม่ว่าจะกรณีแรกหรือกรณีหลัง เชื่อสุจิตราเถิดนะคะ เพราะสุจิตราเป็นคนชอบบอกบุญ (อะไรไม่ใช่บุญไม่บอก) จนเพื่อนคนหนึ่งให้สมญาว่า 'สุจิตรา บุญมาเสมอ'

๑๒ ไปปฏิบัติดีกว่า

ฉบับนี้จะตอบจดหมายของ คุณสายสุนีย์ ซึ่งเขียนมา
ดังนี้

ดิฉันอ่านคอลัมน์ ศาลาธรรมโอสถ ตั้งแต่เริ่มแรก
เลยอยากจะเรียนถามอาจารย์ว่า อาจารย์เคยได้ยินหรือได้ฟังว่า
ยุคนี้เป็นยุคของพระศรีอาริย์หรือเปล่านั้น คือคุณยายดิฉันได้เข้าไป
ไปร่วมด้วย คุณยายชวนดิฉันและแม่เข้าร่วมด้วย แต่ว่าเข้าไป
แล้วไม่สามารถทำบุญไหว้พระหรือตักบาตรได้ ดิฉันจึงไม่ยอม
เข้าร่วม ดิฉันอยากทำวิปัสสนากรรมฐานค่ะ แต่ยังไม่เคยไป อยาก
ให้อาจารย์ช่วยชี้แนะด้วยค่ะ แล้วไปต้องเตรียมอะไรไปบ้างคะ
พวกข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ นะคะ ไปวัดอัมพวันต้องไปช่วงไหน
คะ

จดหมายของคุณไม่ได้ลงวันที่ค่ะ เลยไม่ทราบว่าคุณเขียนมา
ตั้งแต่เมื่อไร พอดีอาจารย์ก็ลืมตอบ เนื่องจากจดหมายไปหลบ
อยู่กับหนังสือกองโต ถูกหนังสือบังไว้หมดขีดเลย วันนี้บังเอิญมา
พบเข้าก็เลยรีบตอบทันที ต้องขออภัยด้วยนะคะ คนสูงอายุก็หลงๆ
ลืมๆ อย่างนี้แหละค่ะ

อ่านจดหมายของคุณแล้ว ต้องขอขอบคุณที่เขียนมา เพราะเรื่องที่คุณถามจะเป็นประโยชน์กับคนอื่นอีกมากมายที่ตกเป็นเครื่องมือของนักหลอกลวงต้มตุ๋น คนพวกนี้เขาเอาศาสนามาเป็นเครื่องมือหากิน โดยไม่กลัวบาปกลัวกรรมแต่ประการใด วิธีที่เราจะช่วยเหลือเขาได้คืออย่าตกไปเป็นเครื่องมือของเขา เขาจะได้บาปน้อยลง

ตามคำสอนของพระพุทธศาสนา ในภัทรวกัณฑ์ (กัณฑ์แห่งความเจริญ) คือ กัณฑ์ปัจจุบันนี้ มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๕ พระองค์ ได้แก่

๑. พระกกุสันธะ อายุศาสนาของพระพุทธเจ้าพระองค์นี้เท่ากับ ๔๐,๐๐๐ ปี ซึ่งผ่านพ้นไปแล้ว
๒. พระโกนาคมนะ อายุศาสนาเท่ากับ ๓๐,๐๐๐ ปี
๓. พระกัสสป อายุศาสนา ๒๐,๐๐๐ ปี
๔. พระสมณโคดม อายุศาสนา ๕,๐๐๐ ปี
๕. พระเมตเตยยะ อายุศาสนา ๑๘๐,๐๐๐ ปี

พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์จะไม่มาตรัสรู้พร้อมๆกัน ต้องรอให้หมดศาสนาขององค์หนึ่งเสียก่อน หลังจากนั้นโลกก็จะว่างจากศาสนาอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นพระพุทธเจ้าอีกพระองค์หนึ่งก็จะมาตรัสรู้ ในสามพระองค์คือพระกกุสันธะ พระโกนาคมนะ และพระกัสสปนั้นผ่านมาแล้ว จึงกลายเป็นพระพุทธเจ้าในอดีตส่วนองค์ปัจจุบันที่เรานับถือกันอยู่ คือ พระสมณโคดม ซึ่งพระองค์ได้ประสูติไปเมื่อ ๒๕๔๒ ปีล่วงมาแล้ว แต่อายุศาสนา

ของพระองค์ ๕,๐๐๐ ปี จึงเหลือเวลาอีก ๒๔๗๖ ปีจึงจะหมด
ศาสนาของพระพุทธเจ้าพระนามสมณโคดม หลังจากนั้นจึงจะเป็น
ศาสนาของพระพุทธเจ้าพระนามเมตเตยยะ หรือ **พระศรีอริย
เมตไตรย** หรือที่เรียกกันสามัญว่า **พระศรีอารีย์**

ดังนั้น พระศรีอารีย์จึงเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต พระ
พุทธเจ้าในปัจจุบันคือพระสมณโคดม ส่วนพระพุทธเจ้าในอดีต
ได้แก่ พระกกุสันธะ พระโกนาคมนะ และพระกัสสป (เฉพาะ
ในภัทรกัป ส่วนกัปอื่น ๆ ก็มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ที่มาตรัสรู้ก่อน
พระกกุสันธะ เช่น พระวิปัสสี พระสิขี พระเวสสกุ และก่อนพระ
วิปัสสีคือพระพุทธเจ้าพระนามว่าพระปุลสสะ เป็นต้น)

ในจักรกวัตติสูตรกล่าวว่ พระเมตเตยยะหรือพระศรี-
อารีย์จะมาอุบัติเมื่อถึงยุคที่มนุษย์มีอายุ ๘๐,๐๐๐ ปี (แสดงว่า
มนุษย์จะมีอายุยืนใกล้เคียงกับเทพ อย่างเทพชั้นต่ำสุดคือชั้นจาตุม
มหाराชิกา มีอายุ ๕๐๐ ปีทิพย์ คือประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐
ปีมนุษย์ โดยเทียบดังนี้คือ ๕๐ ปีของมนุษย์เท่ากับหนึ่งวันหนึ่ง
คืนของสวรรค์ชั้นจาตุมมหाराชิกา ๑ ปีทิพย์จึงเท่ากับ ๑๘,๐๐๐
ปีมนุษย์ ส่วนชั้นสูงสุดคือชั้นปรนิมมิตวสวัตตินั้น ๑,๖๐๐ ปีมนุษย์
เท่ากับหนึ่งวันหนึ่งคืนของสวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตติ และ
เทพชั้นนี้มีอายุ ๑๖,๐๐๐ ปีทิพย์ หนึ่งปีทิพย์ของชั้นนี้จึง
เท่ากับ ๕๗๖,๐๐๐ ปีมนุษย์ อายุของเทพชั้นนี้จึงเท่ากับ
๙,๒๑๖,๐๐๐,๐๐๐ ปีมนุษย์) ที่ เมืองเกตุมดี (คือเมืองพาราณสี
ในปัจจุบัน) และเมื่อพระองค์ปรินิพพานแล้ว ศาสนาของพระองค์

จะมีอายุยืนยาวต่อไปอีก ๑๘๐,๐๐๐ ปี ซึ่งเทียบกับอายุศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันคือพระสมณโคตมแล้ว อายุศาสนาของพระศรีอาริย์ยืนยาวกว่ามาก และยืนยาวกว่าอายุศาสนาของพระพุทธเจ้าสามพระองค์ในอดีตอีกด้วย

ในปัจจุบัน พระศรีอาริย์รอที่จะมาอุบัติในโลกมนุษย์ เป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต อันเป็นชั้นที่ ๔ ของสวรรค์ชั้นกามาวจร มีพระนามว่า นางเทพบุตร พระโพธิสัตว์ทุกพระองค์เมื่อยังไม่ได้มาอุบัติในโลกมนุษย์ จะเป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต พระสมณโคตมซึ่งเป็นพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ก่อนจะเสด็จลงมาอุบัติในโลกมนุษย์ก็ทรงเป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต มีพระนามว่า สันดุสิตเทพบุตร

พระโพธิสัตว์แต่ละพระองค์ที่มีมาแล้วในอดีตจะมีประวัติความเป็นมาคล้ายคลึงกัน เช่นว่า ก่อนจะมาตรัสรู้ในโลกมนุษย์จะเป็นเทพบุตรอยู่ที่สวรรค์ชั้นดุสิต เมื่อมาอุบัติในโลกมนุษย์จะอุบัติในตระกูลนั้น ชื่อนั้น บิดามารดาชื่อนั้น ภรรยา บุตร ชื่อนั้น พระอัครสาวกชื่อนั้นๆ เป็นต้น จักยกตัวอย่างพระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบัน กับพระพุทธเจ้าที่จะมาอุบัติในอนาคต คือ พระสมณโคตมกับพระเมตเตยยะ หรือพระศรีอาริย์ เพื่อเทียบเคียงกันพอให้เห็นโดยสังเขปดังต่อไปนี้

ในคัมภีร์พุทธวงศ์ แห่งขุททกนิกาย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๓ กล่าวถึงพระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบันว่า พระองค์เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ) พระนามว่าโคตม (โคตมพุทธ) อุบัติในคากยสกุล แห่งนครกบิลพัสดุ์ พระบิดาคือ พระ

เจ้าสุทโธทนะ พระมารดา มีพระนามว่า มาयाเทวี ทรงครอง
 ฆราวาสอยู่ ๒๙ ปี มีปราสาท ๓ หลัง ชื่อ สัจจันตะ โภกนุท และ
 โภญจะ มเหสีพระนามว่า ยโสธรา โอรสพระนามว่า ราหุล ทอด
 พระเนตรเห็นนิมิต ๔ ประการ (เทวทูต ๔) แล้วเสด็จออกผนวช
 ด้วยม้าเป็นราชยาน นำเพ็ญทุรกิริยาอยู่ ๖ ปี ประกาศธรรมจักร
 ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี พระอัครสาวก
 ทั้งสองคือ พระอุปลิสสะ (พระสารีบุตร) และพระโกณฑิยะ (พระ
 โมคคัลลานะ) พุทธอุปัฏฐากชื่อว่า พระอานนท์ พระอัครสาวิก
 ทั้งสองคือ พระเชมา และ พระอุบลวรรณา อุบาสกผู้เป็นอัคร
 อุปัฏฐาก คือ จิตตคฤหบดี และ หัตถอุบาสก ชาวเมืองอาฬวี
 อัครอุปัฏฐายิกา คือ นันทมารดา และ อุตตราอุบาสิกา ทรงบรรลุ
 สัมโพธิญาณที่ควงไม้อัสสัตถพฤกษ์ มีสาวกสันนิบาตครั้งใหญ่
 ครั้งเดียว ภิกษุผู้เข้าร่วมประชุม ๑,๒๕๐ องค์ คำสั่งสอนของ
 พระองค์ผู้เป็นศากยมุณี (นักบวชแห่งตระกูลศากยะ) เจริญแพร่
 หลายกว้างขวางออกงามเป็นอย่างดี บริสุทธิผ่องแผ้ว เป็น
 ประโยชน์แก่ประชาชนจำนวนมาก

ส่วนพระเมตเตยยะหรือพระศรีอารีย์ ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้า
 พระองค์ที่ ๕ แห่งภัทรกัปที่จะมาตรัสรู้ในอนาคตกาลนั้น มีกล่าว
 ไว้ในจักกวัตตีสสูตร ที่มณีกาย ปาฏิกวัคค์ พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๑
 ดังนี้

เมื่อมนุษย์มีอายุยืน ๘๐,๐๐๐ ปีนั้น พระผู้มีพระภาค
 พระนามว่า **เมตไตรย** จะมาอุบัติ ณ เมืองเกตุมตี (เมือง

พาราณสีในปัจจุบัน) ซึ่งมีพระเจ้าจักรพรรดิทรงพระนามว่า
 สังขะ พระเมตไตรยจะมาอุบัติในตระกูลพรหมณ์ มีนามว่า อชิต
 ส่วนเมตไตรยเป็นชื่อโคตรของท่าน อชิตครองขรมาวาสอยู่ ๘,๐๐๐
 ปี มีปราสาท ๔ หลัง ชื่อ สิริวัฑณะ วัฑฒมาน สิทธิตถะ และ
 จันทกะ ภริยาชื่อ จันทมุขี บุตรชายชื่อ พรหมวัฑณะ บิดาชื่อ
 สุปรหมา มารดาชื่อ พรหมวดี เห็นนิมิต ๔ ประการขณะเดิน
 ทางไปชมสวน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในขรมาวาสวิสัย จึงออก
 บวชและตรัสรู้พระสัมโพธิญาณภายใต้ต้นนาค หลังจากนั้น
 จะประกาศพระศาสนาที่เมือง นาควัน พระเจ้าสังขะ จะสละราช
 สมบัติออกบรรพชาตามพระองค์ พระอโศก และ พระพรหมเทวะ
 จะเป็นพระอัครสาวก พระปทุมมา และ พระสุมนา จะเป็นอัคร
 สาวิกา พุทธอุปัฏฐากมีชื่อว่า สีหะ อุบาสกผู้เป็นอัครอุปัฏฐากได้แก่
 สุমনะ สังขะ ยสวดี และ สังฆา หลังจากพระเมตไตรยพุทธเจ้า
 ปรีณิพพานแล้ว ศาสนาของพระองค์จะยืนยาวต่อไปอีก ๑๘๐,๐๐๐
 ปี

ในสูตรเดียวกันนี้ ได้กล่าวถึงพระเจ้าจักรพรรดิทรงพระ
 นามว่าสังขะ ซึ่งเป็นพระองค์เดียวกับที่จะสละราชสมบัติออก
 บรรพชาในศาสนาของพระเมตไตรยพุทธเจ้าว่า

เมื่อมนุษย์มีอายุยืน ๘๐,๐๐๐ ปีนั้น หญิงสาวอายุ ๕,๐๐๐
 ปีจึงมีสามีได้ (เพราะฉะนั้นถ้าเป็นสาวสองพันปีอย่างที่เราชอบพูด
 กัน ก็ต้องถือว่ายังไม่บรรลุนิติภาวะ ชายใดขึ้นมาว่านวยด้วยอาจ
 ต้องโดนข้อหาพรากผู้เยาว์) มนุษย์จะมีโรคเพียง ๓ อย่าง คือ
 ๑. ความปรารถนา (อยากอาหาร) ๒. ความไม่อยากกินอาหาร

(เกียจคร้านอยากจะนอน) ๓. ความแก่ ชมพูทวิปนี้จะมีมั่งคั่งรุ่งเรือง มีคามนิคมราชธานีแบบไก่อบินถึง (ใกล้เคียงกัน) ยัดเยียดไปด้วย มนุษย์ กรุงพาราณสีจะเป็นราชธานี นามว่า เกตุมตี อันมั่งคั่ง มีคนมาก อาหารทาง่าย จักมีพระเจ้าจักรพรรดิพระนามว่าสังขะ เป็นพระราชผู้ปกครองโดยธรรม มีชัยชนะจบ ๔ ทิศ ปกครอง ชนบทถาวรสมบูรณ์ด้วยรัตนะทั้ง ๗

สรุปความตามที่คุณสายสุนีย์ถามมาก็คือ ยุคนี้ยังเป็นยุคของพระพุทธเจ้าพระนามว่าสมณโคตม ยังอีกนานกว่าจะถึงยุคพระศรีอริย์ เพราะฉะนั้นถ้ามีใครมาบอกว่าพระศรีอริย์มาเกิดที่นั่นที่นี้ ขอจงแน่ใจได้เลยว่าโกหกทั้งเพ พระเดชพระคุณหลวงพ่อดุสิตพระสุทธิญาณมงคล ท่านเคยเทศน์ให้ญาติโยมฟังเกี่ยวกับเรื่องพระศรีอริย์ อาจารย์ยังจำได้ติดหู... “เขาสือกันว่าพระศรีอริย์มาเกิดที่ขอนแก่น เป็นผู้หญิงเสียด้วย คนก็พากันไปกราบกราบแล้วก็อานกลับมาเลย คือเสียเงินเสียทองอานไปเลย อย่าไปเชื่อเขาซิ ยังไม่ถึงคิวของพระศรีอริย์ ท่านจะมาได้อย่างไร แสงควมวามันหรือ ทำไมถึงโง่หนักแล้ว” ส่วนอาจารย์เองก็เคยมีคนมาบอกว่าพระศรีอริย์เกิดอยู่ที่อินเดีย ชื่อ ไสยาบา ท่านเป็นพระศรีอริย์มาเกิด อาจารย์ก็ตอบว่า “พระศรีอริย์ยังอยู่ที่สวรรค์ชั้นดุสิตค่ะ หลวงพ่อวัดอัมพวันท่านบอกว่ายังไม่ถึงคิว ต้องรอให้ศาสนาของพระโคตมพุทธเจ้ามีอายุครบ ๕,๐๐๐ ปีเสียก่อน ขณะนี้เพิ่งได้ ๒๕๔๒ เท่านั้น”

ถ้าอยากจะทำเชื่อว่าไสยาบาเป็นเทพเจ้าอะไรก็เชื่อไปเถอะ แต่ถ้าจะบอกว่าเป็นพระพุทธเจ้าละก็เชื่อไม่ได้ เพราะไม่มีหลักฐาน

ในพระไตรปิฎก อย่ามาหลอกกันเสียให้ยากเลย ชาวพุทธพึงระวังในเรื่องนี้ให้มาก อย่าสักแต่ว่ามีศรัทธา จะต้องมั่งทั้งศรัทธาและปัญญาควบคู่กัน จะได้ไม่ถูกหลอก ปัจจุบันคนที่ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือหากินมีอยู่มาก อย่าได้ไปหลงกลคนพวกนี้เลยนะคะ ช่วยกันแผเมตตาให้เขาเลิกทำบาปเสียที ดีกว่าไปยอมให้เขาหลอก แต่ถ้าจะเถียงว่า “ถึงเขาหลอกก็เต็มใจให้หลอก...” ก็ไม่ว่ากันนะคะ

อีกเรื่องหนึ่งที่อาจารย์ได้รับฟังมาจากเพื่อน และวินิจฉัยได้ทันทีว่าเป็นการต้มตุ๋น เรื่องของเรื่องก็คือ มีอาจารย์รุ่นน้องมาถามว่า “พี่เคยเห็นดอกมักกะลีผลไหมคะ” ก็ตอบว่า “ไม่เคยค่ะ แต่หลวงพ่อบอกแล้วว่า มักกะลีผลเวลาออกดอกจะเป็นหญิงสาวสวยมาก” แล้วก็เล่าเรื่องมักกะลีผลให้ฟัง ตามที่ได้ยินมาจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อบอก อาจารย์เขาก็เล่าว่า ป้าของเขาไปซื้อดอกมักกะลีผลมา กล่องใหญ่กว่ากล่องไม้ขีดหน่อยหนึ่ง **ราคาแสนห้า** เอามาต้มให้ลูกรินวันละ ๖ เส้น เพื่อให้หายจากโรคอัมพาต ตัวเขาดูแล้วบอกว่าเป็นดอกคำฝอยธรรมดาๆนี่เอง แต่ป้าดูว่า “นี่แกอย่ามาดูถูกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของฉันนะ แกมันโง่ไม่รู้จักของดี ขนาดดอกมันยังราคาแค่นี้ ถ้าผลมันยิ่งแพงกว่านี้อีก” หลานจะพูดอย่างไรป้าก็ไม่ยอมฟังทำเตียว แต่จนบัดนี้ลูกก็ยังไมหายจากอัมพาต หลานบอกจะไปหาซื้อหนังสือ **มักกะลีผล** ของสุทัสสา อ่อนค้อมมาให้ป้าอ่าน จะได้ยอมรับเสียที่ว่าถูกหลอก ก็ไม่ทราบว่าเป็นเรื่องราวดังต่อไปนี้จะเป็นอย่างไร เพราะเจอกันก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้อีก

คุณสายสุนีย์บอกอยากทำวิปัสสนากรรมฐานนั้น ถูกต้อง

ที่สุดแล้วค่ะ นี่แหละของจริงละ การเจริญวิปัสสนากรรมฐานที่มีมาในพระไตรปิฎก นิยมใช้การเจริญสติปัฏฐาน ๔ ซึ่งมีพระพุทธวจนะรับรองไว้ว่า

เอกายโน อโย ภิกขเว มคฺโค สตฺตานํ วิสุทฺธิยา

โสภปริเทวานํ สมตฺติกมมาย ทฺกฺขโทมนสฺसानํ

อดฺตงฺคมมาย ฅายสฺส อธิคมาย นิพฺพานสฺส

สจฺฉิกิริยาย ยทฺธิํ จตฺตาโร สติปัฏฺฐานา

ทางนี้เป็นที่ไปอันเอก เพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ทั้งหลาย เพื่อความก้าวล่วงความโศกและความรำไร เพื่อความดับสูญแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุนิพพาน เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง ทางนี้คือสติปัฏฐาน ๔... (พระไตรปิฎก ๔/๑๓-๑๗/๑๗-๒๓)

ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อกานสอนเสมอๆ ว่า สติปัฏฐาน ๔ ทำให้ระลึกชาติได้นั้นก็มิหลักฐานอยู่ในพระไตรปิฎก และหลวงพ่อกานก็ได้พิสูจน์แล้ว ญาติโยมที่ปฏิบัติอย่างจริงจังก็ได้รู้ประจักษ์ด้วยตนเองมามากต่อมาก เพราะธรรมะเป็นของจริง ซึ่งของจริงจะต้องพิสูจน์ได้และยอมให้มาพิสูจน์ เชิญชวนให้มาทดลอง

คุณสายสุนีย์ถามว่าไปวัดอัมพวันต้องเตรียมอะไรไปบ้างคะ เตรียมกายกับใจไปสองอย่างก็พอค่ะ เพราะเวลาปฏิบัติเขาให้เราอยู่กับกายและใจของเรา ตามดูตามรู้กายและใจของเราเท่านั้น ส่วนของนอกกายก็เป็นของใช้ส่วนตัว พวกยาสีฟัน แปรงสีฟัน เลือผ้าชุดขาวไปขอยืมทางวัดได้ค่ะ มีผู้บริจาคไว้เป็นพันๆ

ชุด และที่ถามว่าต้องไปช่วงไหน ตอบว่าไปได้ทุกช่วงคะ แต่ถ้าเป็นช่วงปิดเทอมคนจะมากเป็นพิเศษ มีกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นเพื่อสะดวกต่อการจัดการอบรมคือ ถ้าจะไปเข้าปฏิบัติเป็นเวลา ๓ วัน ให้ไปวันศุกร์ ถ้าจะปฏิบัติ ๗ วันให้ไปวันโกน (ก็ต้องดูปฏิทินว่าวันไหนเป็นวันโกน) ข้อสำคัญที่สุดคือขอให้ตั้งใจปฏิบัติแล้วจะสำเร็จผลที่มุ่งหมาย ถ้าใครไปแล้วปฏิบัติตามอารมณ์ ไม่ตั้งอกตั้งใจก็เสียเวลาเปล่า แถมพกบาปกลับมาบ้านอีกด้วย อันนี้ต้องระมัดระวังให้มาก

วัดอัมพวัน อยู่ถนนสายเอเชีย กิโลเมตรที่ ๑๓๐ ถ้าไปจากกรุงเทพฯ มีที่สังเกตคือ ก่อนถึงวัดจะมีป้ายทางซ้ายมือเขียนไว้ว่า *แนวค่ายพม่า* ถ้าถึงตรงนี้แล้วก็เตรียมเลี้ยวซ้ายได้ ก่อนถึงปากทางเข้าวัดก็จะมีป้ายเขียนไว้ว่า **วัดอัมพวัน** ถ้าสังเกตดีๆ รับรองไม่หลงคะ ขอให้โชคดีนะคะ

๑๓ รู้ไปทำไม

คำถามของฉบับนี้มาจาก **คุณวราภรณ์** ถามมา ๓ ข้อ และขอแถมข้อสุดท้ายอีก ๑ ข้อ คำถามมีดังนี้

๑. ความคิดเรื่องโลกซึ่งเป็นอจินไตย หมายถึงอะไรบ้างคะ การคิดว่าทำไมคนนี้ไม่ชอบเรา ทำไมเขาเกลียดเราแล้วมาขอให้เราช่วย ทำไมมีคนอิจฉาเรามาก ทำไมคนไม่ดีมีคนชอบ ทำไมคนเชื่อเรื่องไส่ร้ายป้ายสี ไม่เชื่อเรื่องจริง ความคิดที่ยกตัวอย่างมานี้ จัดเป็นความคิดเรื่องโลกอันเป็นอจินไตยไหมคะ

ตอบ ความคิดเรื่องโลก (โลกจินตนา) อันเป็นหนึ่งในอจินไตย ๔ นั้น หมายถึงการคิดปัญหาอภิปรายเกี่ยวกับต้นกำเนิดของโลก หรือการสร้างโลก เช่น ปัญหาว่าโลกเที่ยงหรือโลกไม่เที่ยงหรือ โลกมีที่สุดหรือ โลกไม่มีที่สุดหรือ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้พระพุทธเจ้าไม่ทรงตอบ เพราะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดับทุกข์อันเป็นปัญหาเฉพาะหน้าในชีวิตปัจจุบัน พระพุทธองค์ทรงเปรียบเทียบบุคคลที่ต้องการทราบคำตอบของปัญหา

ดังกล่าวว่า เหมือนบุรุษถูกยิงด้วยลูกศรอาบยาพิษ มีอาการปางตาย แต่แทนที่เขาจะให้แพทย์รีบทำการรักษาผ่าตัดเอาลูกศรออก กลับบอกว่า “ตราบใดที่ข้าพเจ้ายังไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้ยิง คนยิงอยู่ในวาระใด กษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ หรือศูทร ลูกศรมาจากทิศไหน ทำด้วยอะไร ข้าพเจ้าจะไม่ยอมให้เอาลูกศรออกตราบนั่น” ซึ่งกว่าจะได้ทราบรายละเอียดที่ต้องการ เขาอาจตายเสียก่อน

การที่พระพุทธองค์ไม่ทรงตอบ มิใช่พระองค์ไม่ทรงทราบ เพราะสิ่งที่พระองค์ตรัสรู้มีมากมาย ทรงเป็น โลกวิทู คือผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง แต่ทรงนำมาสอนเพียงเล็กน้อย เหตุผลที่ทรงกระทำเช่นนั้น ก็เพราะทรงสอนแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ ใช้แก้ปัญหาได้ และสิ่งที่ประกอบด้วยประโยชน์ ใช้แก้ปัญหาได้ก็คือ **อริยสังค** ๔ เรื่องนี้มีหลักฐานอยู่ในพระไตรปิฎก ดังนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ป่าสีสพวัน ใกล้เมืองโกสัมพี ครั้งนั้นพระผู้มีพระภาคทรงหยิบใบประดู่ลายจำนวนเล็กน้อยถือไว้ด้วยฝ่าพระหัตถ์ แล้วตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า ใบประดู่ลายที่พระองค์ถือไว้ด้วยฝ่าพระหัตถ์ กับใบที่อยู่บนต้นทั้งป่าสีสพวัน ไหนจะมากกว่ากัน เมื่อภิกษุเหล่านั้นตอบว่า ใบที่อยู่บนต้นทั้งป่าสีสพวันมีจำนวนมากกว่า จึงตรัสว่า

ฉันนั้นเหมือนกัน ภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่เรารู้อย่างแล้วมิได้บอกแก่เธอทั้งหลายมีมากกว่า เพราะเหตุไรเราจึงมิได้บอก เพราะสิ่งนั้นไม่ประกอบด้วยประโยชน์ มิใช่หลักเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ ไม่เป็นไปเพื่อนิพพิทา (ความหน่าย) วิราคะ (ความสิ้นกำหนด)

เพื่อนิโรธ เพื่อความสงบ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อนิพพาน

ภิกษุทั้งหลาย อะไรเล่าที่เราบอก เราบอกว่านี้ทุกข์ เราบอกว่านี้ทุกขสมุทัย เราบอกว่านี้ทุกขนิโรธ เราบอกว่านี้ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา เพราะเหตุไรเราจึงบอก ก็เพราะข้อนี้ประกอบด้วยประโยชน์ ข้อนี้เป็นหลักเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ ข้อนี้เป็นไปเพื่อนิพพาน เพื่อวิราคะ เพื่อนิโรธ เพื่อความสงบ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อนิพพาน ฉะนั้นเราจึงบอก เพราะฉะนั้นแล ภิกษุทั้งหลาย เธอพึงกระทำความเพียรเพื่อรู้ตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ นี้ทุกขสมุทัย นี้ทุกขนิโรธ นี้ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (พระไตรปิฎก ๑๙/๑๗๑๓/๕๕๘-๕๕๙)

เจ้าของคำถามอ่านแล้วได้คำตอบหรือยังคะ ว่าสิ่งที่หนูถามมานี้ไม่จัดเป็นความคิดเรื่องโลกอันเป็นอจินไตย แต่ถึงจะไม่เป็น อาจารย์ก็ยินดีตอบคะ ตอบเป็นข้อย่อยของข้อ ๑ นะคะ

๑.๑ ทำไมคนนี้ไม่ชอบเรา

เป็นไปได้ไหมคะว่าเขาไม่ชอบเรา เพราะหน้าตาเราอาจจะไปเหมือนกับศัตรูของเขา ความไม่ชอบภาษาธรรมะเรียกว่า โทสะ แปลว่า ความคิดประทุษร้าย ซึ่งผู้จะประทุษร้ายผู้อื่นได้ เพราะเขามีความโกรธ พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า “ความไม่โกรธเป็นทางหลีกเลี่ยงบุคคลผู้มักโกรธ” ความไม่โกรธก็คือเมตตา ฉะนั้นคนที่เขาไม่ชอบเรา เราก็ต้องแผ่เมตตาให้เขามากๆ เมตตาจะเปลี่ยนความไม่ชอบให้เป็นความชอบ คือเปลี่ยนความเกลียดให้เป็นความรักได้ในที่สุด

๑.๒ ทำไมเขาเกลียดเราแล้วมาขอให้เราช่วย

ถ้าเขามาขอให้ช่วยก็จงรีบช่วยเขาทันที อย่ารอรีแต่ประการใด การที่เราช่วยเขาจะสามารถเปลี่ยนความเกลียดให้เป็นความรักได้ ถ้าเราช่วยเขาแล้วเขายังเกลียดเราอยู่ ก็แสดงว่ากิเลสในตัวเขางอกงามเกินกว่าจะขจัดปิดเป่า ก็ต้องถือว่าเป็นกรรมของเขา อาจารย์เองเคยมีประสบการณ์คล้ายๆ กันนี้ คือสมัยที่เรียนปี ๓ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ ถูกเพื่อนแกล้งอย่างที่ไม่น่าให้อภัยเลย อาจารย์โกรธเขาอยู่เกือบ ๓๐ ปี ตอนหลังเขามาขอความช่วยเหลือ ความโกรธที่มีอยู่หายไป ช่วยเขาด้วยความเต็มใจและอย่างดีที่สุด ยังถามตัวเองว่านี่ถ้าเขาไม่มาขอความช่วยเหลือก็ยังคงโกรธเขาอยู่ โดยที่เขาก็ไม่รู้เลยว่าเราโกรธ เมื่อก่อนเขาเป็นคนไม่ดีมากๆ เทียบกลิ่นแกล้งใครต่อใครให้รันทวยไปหมด แต่ปัจจุบันเขาเป็นคนดีมีศีลธรรม คนเราก็เปลี่ยนแปลงตัวเองได้ คนที่เคยชั่วก็กลับตัวเป็นคนดีได้ แต่บางรายก็น่าเสียดาย เคยเป็นคนดีแต่กลับกลายเป็นคนชั่ว เรียกว่ามาสว่างแต่ไปมืด น่าสงสารใช้ไหมคะ

๑.๓ ทำไมมีคนอิจฉาเรามาก

ข้อนี้ขอยกคำสอนของ **พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล** มาตอบ คือหลวงพ่อบอกท่านมักสอนลูกศิษย์เสมอๆ ว่า “ให้เขาอิจฉาเราดีกว่าให้เขาสมเพช เขาอิจฉาเราแสดงว่าเรามีดีให้เขาอิจฉา” ส่วนอาจารย์คิดว่าคนที่อิจฉาคนอื่นนั้นเป็นคนน่าสงสาร เขาจะต้องมีปมด้อยอะไรสักอย่าง หรือไม่ก็มีความผิดปกติทางจิตใจ คนที่ชอบอิจฉาผู้อื่นนั้น เขาจะไม่มีความสุขหรอกค่ะ เพราะ

เมื่อไรก็ตามที่เขาเห็นผู้อื่นได้ดีมีสุข เมื่อนั้นความทุกข์ก็จะเกิดกับเขา หน้าที่ของเราคือ **ต้องแผ่เมตตาให้เขา** ยิ่งเขาอิจฉาเรามาก เราก็ต้องแผ่เมตตาให้เขามากๆ สักวันเขาอาจจะหายขาดจากโรค อิจฉานี้ก็ได้ แต่ถ้าไม่หายก็กรรมของเขา ชาวต่างประเทศโดยเฉพาะชาวตะวันตกได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า คนไทยนั้นมีเมตตา มีกรุณา แต่ขาดมูทิตาและอุเบกขา

พระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ท่านให้ข้อเสนอแนะว่า คนไทยจะต้องรู้จักใช้พรหมวิหารให้ถูกต้องและครบถ้วน กล่าวคือ ในยามปกติเราต้องมีความปรารถนาดีต่อกัน (**เมตตา**) ในยามที่เขาตกทุกข์ เราจะต้องช่วยให้เขาพ้นทุกข์ (**กรุณา**) ในยามที่เขาได้ดีมีสุข เราต้องมีจิตใจพลอยชื่นชมยินดี (**มุทิตา**) และวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นด้วยปัญญาว่ากรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ (**อุเบกขา**) จะเห็นว่าอุเบกขานั้นเป็นเรื่องของการใช้ปัญญา จะใช้อารมณ์ความรู้สึกไม่ได้ ใช้ไหมคะ

๑.๔ ทำไมคนไม่ดีมีคนชอบ

สำหรับคำถามข้อนี้ ทำให้อาจารย์นึกถึงที่คุณพ่อเคยสอนไว้ว่า “คนชั่วเขาก็มีพวกของเขา เพราะฉะนั้น อย่าคิดว่าคนดีจะไม่มีศัตรู” หมายความว่า คนชั่วก็มีคนชั่วเป็นพวก ส่วนศัตรูของคนดีก็คือคนชั่ว ใน **สตาปารัทธสูตร** ว่าด้วยสัตว์คบค้าสมาคมกันโดยธาตุ พระพุทธองค์ตรัสเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

ดูก่อนนิกษุทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลายย่อมคบค้ำกัน ย่อม

สมาคมกันโดยธาตุเดียว คือสัตว์จำพวกที่มีอวัยวะแล้ว ย่อม
คบค้ากัน ย่อมสมาคมกันกับสัตว์จำพวกที่มีอวัยวะแล้ว สัตว์
จำพวกที่มีอวัยวะดี ย่อมคบค้ากัน ย่อมสมาคมกันกับสัตว์
จำพวกที่มีอวัยวะดี แม้ในอดีตกาล... แม้ในปัจจุบันกาล... แม้
ในอนาคตกาล (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๖, ๒๕๒๕ : ๑๕๓)

คงตอบปัญหาของหนูได้แจ่มแจ้งแล้วนะคะ

๑.๕ ทำไมคนเชื่อเรื่องไส่ร้ายป้ายสี ไม่เชื่อเรื่องจริง

เพราะเขามี อวิชชา แปลว่า ความไม่รู้ ซึ่งเป็นกิเลสพวก
เดียวกับ โมหะ ซึ่งแปลว่า ความหลง, ความไม่รู้ตามเป็นจริง
บางครั้งก็ใช้โมหะแทนอวิชชา โมหะเป็นข้อ ๓ ในอกุศลมูล ๓
ซึ่งได้แก่ โลภะ โทสะ โมหะ เจ้าตัวโมหะนี้ทำให้บุคคลมองสิ่ง
ทั้งหลายคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง แก้ไขหรือกำจัดด้วย
การอบรมปัญญา จนสามารถมองเห็นทั้งหลายตามเป็นจริงได้
การอบรมปัญญานี้จะว่ายาก ก็ไม่ใช่ ครั้นจะว่าง่ายก็ไม่เชิง ปัญหา
อยู่ที่ว่า บุคคลผู้นั้นจะยอมฝึกฝนอบรมหรือไม่ หากเขาไม่มีศรัทธา
ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกฝนอบรมปัญญา ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย

๒. จะขอโหสิกรรมพระพุทธรเจ้าและพระอรหันต์ที่
บรินิพพานแล้วได้ไหมคะ ถ้าเราเผลอคิดไม่ดีกับท่าน มีวิธี
ขอโหสิกรรมอย่างไรบ้างคะ สถิติปฏิฐาน ๔ แก่กรรมได้ทุกชนิด
ไหมคะ

ในบทสวดมนต์ทำวัตรเย็น มีคำขอโหสิกรรมต่อพระ

พุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ดังนี้

กาเยน วาจา ย เวตสา วา

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาที่ดี ด้วยใจก็ดี

พุทฺธเ กุกมฺมํ ปกตํ มยา ยํ

กรรมน่าดีเทียบอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระ

พุทธเจ้า

พุทฺธโร ปฏิคฺคณฺหตุ อจฺจนฺตํ

ขอพระพุทธรูปจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลนฺตเร สํวริตุํ ว พุทฺธเฯ

เพื่อการสำรวมระวังในพระพุทธรูปในกาลต่อไป

ถ้าเป็นพระธรรม ก็เปลี่ยน พุทฺธเ เป็น ธมฺเม เปลี่ยน

พุทฺธโร เป็น ธมฺโม ถ้าเป็นพระสงฆ์ เปลี่ยนเป็น สงฺฆเ และ
สงฺฆโ ส่วนคำแปลก็เปลี่ยนจาก พระพุทธรูปเป็นพระธรรม หรือ
พระสงฆ์ แล้วแต่กรณี

ส่วนข้อที่ว่าสติปัญญา ๔ แก่กรรมได้หมดทุกชนิดใหม่
ตอบว่า ถ้าเป็นกรุกกรรมฝ่ายอกุศล หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า
อนันตริยกรรม แก่ไม่ได้ค่ะ เพราะอนันตริยกรรมหมายถึงกรรม
หนัก, กรรมที่เป็นบาปหนักที่สุด ตัดทางสวรรค์ ทางนิพพาน มี
๕ อย่างคือ ฆ่ามารดา (มาตุฆาต) ฆ่าบิดา (ปิตุฆาต) ฆ่าพระ
อรหันต์ (อรหันตฆาต) ทำร้ายพระพุทธรูปจนถึงยังพระโลหิตให้
ห้อขึ้นไป (โลหิตุปบาท) และข้อสุดท้ายคือ ทำสงฆ์ให้แตกกัน
(สังฆเภท) ส่วนกรรมอื่นๆ นอกจากนี้จะแก่ได้หรือไม่ได้นั้น ขึ้น
อยู่กับศรัทธาและความเพียรพยายามของผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีราย

ละเอียดมาก จึงไม่สามารถนำมากล่าวในที่นี้ได้ทั้งหมด

๓. การแสวงหาคำตอบจากชีวิต หรือความพยายามจะเข้าใจต่อตัวเองและคนอื่นนั้น ควรใช้วิธีใด จะใช้การกำหนดสติโดยไม่คิดอย่างเดี๋ยวได้ไหมคะ ถ้าไม่คิดเลยจะเข้าใจตัวเองและผู้อื่นได้หรือคะ ถ้าอยากจะรู้จะคิดหรือไม่คิดดีกว่ากันคะ

ควรใช้วิธีเจริญสติปัญญา ๔ ค่ะ เพราะเมื่อเจริญได้ถึงขั้นแล้วจะเข้าใจตัวเองได้อย่างแจ่มแจ้ง เมื่อเข้าใจตัวเองแล้วก็จะเข้าใจคนอื่นด้วย ส่วน ‘จะใช้การกำหนดสติโดยไม่คิดอย่างเดี๋ยวได้ไหมคะ’ นั้นถ้าปฏิบัติยังไม่ถึงขั้นทำไม่ได้ค่ะ เพราะเราไม่สามารถฝืนธรรมชาติของจิตได้ จิตมีธรรมชาติคิดอ่านอารมณ์อยู่ตลอดเวลา ถ้าเราไปฝืนคือไม่คิด เราฝืนไม่ได้ แต่ถ้าผู้ปฏิบัติปฏิบัติอย่างยิ่งยวดถึงขั้นกำหนดสติได้ ก็จะทำให้ได้ อย่างไรก็ตามการพูดอย่างเดี๋ยวไม่อาจทำให้เข้าใจได้ จะเข้าใจได้ต้องปฏิบัติ เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ ดังที่ George D. Bickell กล่าวไว้ในหนังสือ **The Path to Nibbāna** หน้า ๖๙ ว่า “...Buddhism was something to do, not something to believe in, not something just to be told about, not something to just talk about.”

หนูดีใจที่มีคอลัมน์ตอบปัญหาธรรมะของอาจารย์ เพราะบางครั้งสงสัยปัญหาธรรมะ แต่ก็ไม่มีหนทางจะถามใครได้ นอกจากนี่เวลาที่รู้ว่ามีคนคร่ำครวญธรรมะเหมือนเรา หนูจะรู้สึกอนุโมทนาขอถามคำถามสุดท้าย คือ อาจารย์มีวิธีการกระตุ้นตนเองให้กำหนด

อิริยาบถได้ตลอดเวลาอย่างไรคะ ถ้าเราเมื่อ หงุดหงิด ไม่อยากกำหนด จะบังคับใจได้อย่างไร ความจริงถ้าหนูสามารถกำหนดอิริยาบถได้ตลอด หนูคงรู้สึกมีความสุขและมีความหวังในชีวิตมากกว่านี้ อย่างไรก็ตามก็ดี ในโลกที่มีทุกข์มากกว่าสุขนี้ก็ยังมีธรรมะเป็นศาลาพักใจ ให้ปัญญาเยียวยาหัวใจได้จุดศาลาธรรมโอสถนะคะ

อาจารย์ก็ดีใจที่มีคอลัมน์นี้ให้ตอบปัญหา ต้องขอขอบคุณ **กุลสตรี** มากๆ ค่ะ ก่อนตอบขอแก้ความเข้าใจผิด คืออาจารย์ยังไม่สามารถกำหนดอิริยาบถได้ตลอดเวลาหรอกค่ะ เพราะผู้จะทำเช่นนั้นได้ก็มีแต่ **พระอรหันต์** เท่านั้น ส่วนพระอริยบุคคลระดับรองลงมา เช่น พระโสดาบัน พระสกทาคามี และพระอนาคามี ก็ยังไม่สามารถกำหนดอิริยาบถได้ตลอดเวลา อาจารย์ยังเป็นปุถุชนร้อยเปอร์เซ็นต์ ไหนเลยจะทำได้ การเจริญสติปัฏฐาน ๔ นั้น แม้พระอรหันต์ท่านก็ยังเจริญอยู่ที่ท่านหลุดพ้นแล้วก็ตามดังปรากฏใน **อัมพปาลีสูตร** ว่าด้วยวิหαρธรรมที่ **พระอนุรุทธะ** สนทนากับ**พระสารีบุตร** ความตอนหนึ่งว่า

“ภิกษุใดเป็นอรหันตชฎินาสพ อยู่จบพรหมจรรย์ มีกิจที่ควรทำ ทำเสร็จแล้ว ปลงภาระได้แล้ว บรรลุถึงประโยชน์ของตนแล้ว ลีนสังโยชน์ที่จะนำไปสู่ภพแล้ว เพราะรู้โดยชอบ ภิกษุนั้นมีจิตตั้งมั่นในสติปัฏฐาน ๔ เหล่านี้อยู่มาก”

เพราะฉะนั้นที่หนูพูดว่า “ถ้าหนูสามารถกำหนดอิริยาบถได้ตลอด หนูคงรู้สึกมีความสุขและมีความหวังในชีวิตมากกว่านี้”

แน่นอนค่ะ เพราะนั่นหมายถึงหนูสำเร็จเป็นพระอรหันต์ หรือเรียกว่าบรรลุนิพพาน ถึงขั้นนั้นหนูมีความสุขแน่ ทั้งนี้เพราะ **นตฺถิ สนฺติปริ สฺขํ** - สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี (พระไตรปิฎก ๒๕/๒๕/๔๒) ความสงบในที่นี้หมายถึงนิพพานนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม การกำหนดอิริยาบถตลอดเวลาแม้จะทำได้ แต่ก็พยายามกำหนดให้ได้มากที่สุด คือกำหนดทุกครั้งที่นั่งได้ ถ้าเบื่อก็กำหนด 'เบื่อหนอ เบื่อหนอ' ให้มากๆ จนกว่าจะหายเบื่อ หงุดหงิดก็กำหนด 'หงุดหงิดหนอ หงุดหงิดหนอ...' ไม่อยากกำหนด ก็ให้กำหนด 'ไม่อยากกำหนดหนอ ไม่อยากกำหนดหนอ...' คือรู้สึกอย่างไรก็ให้กำหนดอย่างนั้น นี่คือวิธีการตั้งตนเองให้กำหนด ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดความคิด (เช่น หงุดหงิดหนอ เบื่อหนอ ไม่อยากกำหนดหนอ...) หรือกำหนดอิริยาบถ (เช่น ยืนหนอ เดินหนอ นั่งหนอ นอนหนอ...) ก็ตาม

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่สละเวลาอันมีค่า มาอ่านจดหมายหลากหลายปัญหา ของผู้ร้อร่นอยู่บนกองทุกข์อย่างหนูค่ะ

ด้วยความยินดีและเต็มใจค่ะ อาจารย์ถือว่าเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน ที่ต้องช่วยกันเผยแผ่พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอให้หนูหมั่นเจริญสติปัฏฐาน ๔ แล้ววันหนึ่งก็จะพบกับความสงบร่มเย็น ไม่เป็นทุกข์อีกต่อไป ขอให้ประสบความสำเร็จโดยเร็วพลันเทอญ.

ป.ล. จดหมายของหนูลี้มลงวันที่ค่ะ หักหนึ่งคะแนน!

สวดมนต์แผ่เมตตา

มีจดหมายรอดตอบอยู่สองฉบับ จากคุณหนูนา และ คุณรุ่งนภา ฉบับแรกเขียนมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ฉบับที่สองเดือนสิงหาคม จึงจัดการตอบตามลำดับดังต่อไปนี้

คุณหนูนา เขียนมาถามเรื่องการสวดมนต์แผ่เมตตา ซึ่งเรื่องนี้เคยตอบไปแล้วสองครั้ง ลองหาฉบับที่ ๖๘๑ และ ๖๘๖ มาอ่านอีกสักทียวนะคะ เพราะตอบไปค่อนข้างละเอียด อย่างไรก็ดีตาม อาจารย์จะตอบให้ในส่วนที่ยังไม่ได้ตอบ ดังต่อไปนี้

การสวดมนต์แผ่เมตตาควรทำตอนไหน และเวลาสวดมนต์เสร็จแล้วต้องนึกถึงชื่อคนที่เราแผ่เมตตาให้หรือไม่ สมมติว่ามีคนปองร้าย หรือทำให้เราโกรธ หรือมีคนอิจฉาริษยาเรา แต่เราต้องการแผ่เมตตาให้เขา เพื่อเขาจะได้ไม่คิดร้าย ไม่อิจฉา และไม่ทำให้เราโกรธ ...นอนแผ่เมตตาได้หรือไม่

การสวดมนต์แผ่เมตตาจะทำตอนไหนนั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ปฏิบัติว่าเขาพร้อมที่จะทำตอนไหน สำหรับคนมุสลิมเขา

จะละหมาดวันละ ๕ เวลา พอถึงเวลาละหมาด มุสลิมทุกคนจะปฏิบัติพร้อมกัน การละหมาดก็คือการสำรวมจิตระลึกถึงพระเจ้า ส่วนการสวดมนต์ของชาวพุทธ มักนิยมปฏิบัติกันตอนกลางคืนก่อนเข้านอน อันที่จริงเรื่องเวลานี้ไม่ได้ระบุลงไปชัดเจน เพราะนิสัยชาวพุทธเราชอบสบายๆ ไม่ค่อยเคร่งครัดกับเรื่องอะไรมากนัก (ไม่รู้ว่่านิสัยแบบนี้ดีหรือไม่ดี) จนมีคำพังเพยว่า ทำอะไรตามใจคือไทยแท้

สำหรับอาจารย์จะสวดมนต์สองเวลาคือ ช่วงเข้านอนไปทำงาน กับกลางคืนก่อนเข้านอน แต่ระยะหลังๆ ต้องปรับเปลี่ยนเพราะสวดก่อนเข้านอนนั้นไม่ค่อยมีสมาธิ คือพอถึงตอนสวดพุทธคุณทำอายุเกินหนึ่งนั้น มักสวดไม่ได้ตามจำนวนที่ต้องการเพราะหลับแทบทุกครั้ง เลยเปลี่ยนมาสวดตอนสามทุ่ม สวดมนต์แผ่เมตตาเสร็จจึงทำงาน (คือเขียนหนังสือ) ทำงานไปจนรุ่งก็เข้านอน โดยไม่ต้องกังวลว่ายังไม่ได้สวดมนต์แผ่เมตตา

ฉะนั้นถ้าถามว่าควรสวดมนต์ตอนไหน ก็คงจะตอบว่า **ตอนสะดวก** คือสะดวกตอนไหนก็สวดตอนนั้น ถ้าสะดวกทั้งวันจะสวดทั้งวันก็ไม่ผิดกติกาแต่ประการใด **พระเดชพระคุณหลวงปู่พระราชสุทธานวมงคล** ท่านสอนเสมอว่า “สวดมนต์เป็นนิตย อดิษฐานจิตเป็นประจำ อโหสิกรรมให้เจ้ากรรมนายเวร เป็นการสร้างบุญให้กับตัวเอง”

การแผ่เมตตา ปกติเราแผ่ไปในสรรพสัตว์ ไม่มีประมาณ จะออกชื่อผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะก็ได้ แต่มิได้หมายความว่าเราจะไป

ทำให้เขาเลิกปองร้าย หรือเลิกทำให้เราโกรธ หรือไม่อิจฉาริษยา
เรา เพราะโดยความเป็นจริงแล้ว **เราไปบังคับบัญชาผู้อื่นไม่ได้**
แต่ถ้าเราบังคับตัวเราเองไม่ให้ปองร้ายใคร ไม่อิจฉาริษยาใคร ซึ่ง
หลวงพ่อก่านเรียกว่า **เป็นการสร้างบุญให้ตัวเอง** เมื่อเรามีบุญ
(คือมีคุณธรรมความดีในตัวแล้ว) คนอื่นก็จะหันมุกกลับมาดีกับ
เราเอง โดยที่เราไม่ได้ไปบังคับเขา เรื่องอย่างนี้จะว่าไปแล้วก็เป็น
ปัจจัยจัดตั้ง คือเป็นสิ่งทีรู้ได้เฉพาะตน คนที่ **เข้าถึง** จึงจะ **ซึ่งใจ**
ใครที่เข้าไม่ถึง จะพูด จะอธิบายอย่างไรเขาก็ไม่สามารถเข้าใจได้
ความจริงเป็นอย่างนี้ค่ะ

การสวดมนต์แผ่เมตตาต้องนั่ง (ยกเว้นกรณีที่ป่วยจนนั่ง
ไม่ได้ไหว) เคยได้ยินหลวงพ่อบอกคำถามผู้ที่เรียนถามท่านว่า สวด
มนต์นั้นนอนสวดได้ไหม เพราะนั่งสวดมันเมื่อย หลวงพ่อบอก
ว่า คนที่นอนสวดมนต์ แปลว่าคนนั้นเกียจคร้าน ถ้านอนสวด
บ่อยๆ ระวังจะเป็นอัมพฤกษ์อัมพาต แต่ในกรณีที่นั่งสวด
จนจบทุกชั้นตอนแล้วจึงนอน เมื่อยังไม่หลับก็นอนแผ่เมตตาไป
เรื่อยๆ กระทั่งหลับ แบบนี้ไม่เข้าข่ายเกียจคร้านค่ะ และก็คงจะไม่
เป็นอัมพฤกษ์อัมพาต!

การแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลจะเกิดประโยชน์หรือไม่
ก็ขึ้นอยู่กับว่าเราทำได้ถึงขั้นหรือเปล่า ทำครบวงจรไหม อย่างที่
เรียกว่า **จิตตั้งใจถึง** คือถ้าเราตั้งใจทำอย่างจริงจัง ขณะสวด จิต
ก็ระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณไปด้วย ทำได้

ตามนี้ รับรองว่าได้ผลอย่างแน่นอน ไม่ใช่ปากสวด แต่ใจคิดเรื่องอื่น แบบนี้ไม่เรียกว่าจิตตั้งใจถึง ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใด เพราะทำความดีไม่ครบวงจร

ไฉนๆ ก็พูดเรื่องสวดมนต์แผ่เมตตา ก็เลยถือโอกาสเล่าสู่กันฟังถึงสรรพคุณของยาทา (หมายถึงการสวดมนต์แผ่เมตตา) คือลูกชายของเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งกำลังเรียนปริญญาเอก สาขากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ที่มหาวิทยาลัย Southampton ประเทศอังกฤษ หมู่ผู้นี้เข้าตำรา 'รูปหล่อ พ่อรวย แม่สวย' นอกจากหล่อแล้วยังเรียนเก่ง จบนิติศาสตร์ตั้งแต่อายุ ๑๘ จบแล้วไปรับราชการทหาร ยศร้อยตรี นับเป็นนายทหารที่หนุ่มที่สุดในกองทัพ พอได้เลื่อนยศเป็นร้อยโท ก็ลาออกไปเรียนต่อปริญญาโทที่ประเทศนิวซีแลนด์ ได้เกียรตินิยมอันดับ ๒ แล้วไปต่อปริญญาเอกที่ประเทศอังกฤษ ปรากฏว่าอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นศาสตราจารย์ทางกฎหมายไม่ยอมให้คำปรึกษา เขียนคุณสมบัติส่งก็ไม่ยอมตรวจให้ เขาก็เลยโทรศัพท์มาถามคุณแม่ว่าจะทำอย่างไร คุณแม่ซึ่งเป็นเพื่อนกับอาจารย์ก็มาถาม

อาจารย์ก็แนะนำให้สวด พาหุงมหากา หรือที่รู้จักกันในชื่อ คาถาชนะมาร แล้วแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้อาจารย์ที่ปรึกษา เวลาไปขอคำปรึกษาก็ให้แผ่เมตตาไปก่อน เป็นการ เคลียร์พื้นที่ ขณะพูดกับท่านก็ให้ภาวนาคาถามหานิยม ที่หลวงพ่อบอกว่าเป็นคาถาที่สมเด็จพระโตท่านใช้ปราบแม่นาจพระโขง คือ 'เมตตคุณ อรหฺ เมตตทา' หมู่ผู้น้อยก็ทำตามด้วยความตั้งใจและเชื่อมั่นว่าจะช่วยได้ ไม่นานนักอาจารย์ที่ปรึกษาก็หันมุมกลับ คือ

ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ขณะนี้เขียนดูษฎีนิพนธ์ส่งไปสามบท
ปรากฏว่าผ่านทั้งสามบท ไม่ต้องแก้เลย ตอนกลับมาเยี่ยมบ้าน
พบกันยังบอก “ขอบคุณคุณหน้ามากครับที่แนะนำ ตอนนั้นผมสวด
ทุกคืนไม่เคยขาด” นี่ขนาดเขาไม่เคยสวดมาก่อนก็ยิ่งได้ผลเพราะ
จิตตั้งใจถึง

อีกเรื่องฟังมาจากหลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล เรื่อง
นี้ดูเผินๆ เหมือนเป็นเรื่องอัศจรรย์ แต่ความจริงแล้วเป็นเรื่อง
ปกติธรรมดา อาจารย์จะวิเคราะห์ที่ตามหลักของเหตุและผลดังต่อไปนี้

ในบทสรุปของคาถาพาหุง หรือที่มีชื่อเต็มว่า พุทธชัย
มงคลอัฐคาถา นั้น มีบทสรุปกล่าวถึงอานิสงส์ของการสวดพระ
คาถาบทนี้ว่า “เอตปิ พุทธชะยะมังคะละอัฐฐะคาถา โย
วจะโน ทิณะทิเน สะระเต มะตันที หิตวานะเนกะวิวิธานิ
จูปัททะวานิ โมกขัง สู้ขัง อะริคะเมยยะ นะโร สะปิณฺณโณ”
แปลความว่า “นรชนใด ผู้มีปัญญา ไม่เกียจคร้าน สวดก็ดี
ระลึกถึงก็ดี ซึ่งพระคาถาทั้ง ๘ บทนี้ทุกวัน นรชนนั้นจะพึง
ละเสียได้ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลาย มีประการต่าง ๆ เป็นอเนก
และถึงซึ่งวิโมกข์ อันเป็นบรมสุขแล”

กล่าวโดยสรุปคือ อานิสงส์ของการสวดคาถาพาหุง มี ๒
ประการ ประการแรก ทำให้แคล้วคลาดจากอันตรายทั้งปวง
ประการที่สอง ทำให้บรรลुพระนิพพาน ซึ่งประการหลังจะไม่
ขอพูดถึง เพราะเป็นเรื่องของปัจเจกตั้ง แต่อานิสงส์ประการแรก

นั่นมีผู้ได้รับนับจำนวนไม่ถ้วน อย่างเช่นเรื่องที่หลวงพ่อก่านเล่า คือ มีครอบครัวหนึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูกสามคน รวมเป็นห้า ประกอบธุรกิจอย่างหนึ่ง และได้รับผลกระทบอย่างแรงจากยุค IMF ทำให้ขาดทุนหลายสิบล้านบาท เขาก็ช่วยกันคิดหาทางแก้ไข แต่จะทำอย่างไรๆ ก็ไม่พินตัว จึงปรึกษากันว่าเรามาตายพร้อมๆ กันเถอะ แล้วพ่อก็เป็นคนต้นคิดว่าจะยิงเมียและลูกที่ละคนแล้วยิงตัวเองตาม โดยวิธีนี้ก็จะได้ตายด้วยกัน เขาก็ซื้อปืนมีกระสุนหกนัดเตรียมไว้ แล้วพากันสวดมนต์ไหว้พระ สวดพาหุงมหากาด้วย พอสวดเสร็จ คนเป็นพ่อก็ยิงคนเป็นแม่ก่อน แต่ปรากฏว่ายิงไม่ออก ก็นึกว่ากระสุนปืนตัน จึงเปลี่ยนลูกกระสุนใหม่ ก็ปรากฏว่ายิงไม่ออกอีก ลองยิงลูก ก็ยิงไม่ออก ในที่สุดเลยถอดคอกันร้องไห้ แล้วก็เกิดปัญญาคิดว่าทำไมแก้ปัญหาด้วยวิธีที่ไม่ฉลาดอย่างนี้

รุ่งเช้าจึงพากันมาราบหลวงพ่อก่าน นำปืนมาด้วย เล่าเรื่องราวถวาย หลวงพ่อก่านบอกกระสุนไม่ตันหรอก แต่ด้วยอำนาจพระพุทธรูปจากบทพาหุงที่สวด ทำให้ยิงไม่ออก แล้วลองให้ยิงดู ก็ยิงออกตามปกติ ท่านจึงขอบิณฑบาตลูกปืนที่เหลือ และให้โอวาทว่าต่อไปอย่าได้คิดสั้นอย่างนี้ ถ้าไม่สวดคาถาพาหุงก่อนยิง รับรองได้ไปเกิดใหม่กันแล้ว (แต่เกิดในอบายภูมิ)

พระเดชพระคุณหลวงพ่อก่านเมตตาครอบครัวนี้มาก (อันที่จริงท่านเมตตาทุกคนนั่นแหละ แต่บางคนเขาไม่เมตตาตัวเอง คือไม่นำคำสอนของท่านไปปฏิบัติ จึงไม่เห็นผล ไม่ได้รับ

อานิสงส์) ท่านพูดกับพวกเขาว่า “ไม่เป็นไรนะเรื่องนี้สินะ เดี่ยว หลวงพ่อจะเสกให้รวย” แล้วท่านก็บอกวิธีแก้ปัญหาคือการสวดมนต์ เจริญวิปัสสนากรรมฐานจนเกิดปัญญา สามารถแก้ปัญหาได้ ปัจจุบันครอบครัวนี้อยู่ในภาวะปลอดภัยค่ะ

อีกข้อหนึ่งที่คุณหนูนา ถามมาคือ “อยากให้ลูกเป็นคนดีจะอย่างไร”

ใครๆ ก็อยากให้ลูกเป็นคนดีด้วยกันทั้งนั้น จริงไหมคะ แต่ปัญหาที่ว่าทำอย่างไรเขาถึงจะดี สำหรับเรื่องนี้หลวงพ่อสอนเสมอว่า รักลูกให้ลูกวิธีต้องทำความดีให้ลูกดู นั่นคือต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก บ้านไหนลูกเกเร ติดยา ไม่ยอมเรียนหนังสือ พ่อแม่ต้องช่วยกันสร้างความคิดดีให้กับลูกด้วยการเลิกทำบาป (ละอบายมุข ไม่ละเมิดศีล ฯลฯ) แล้วก็ช่วยกันสวดมนต์ เจริญกรรมฐาน แผ่เมตตาให้กับลูก ไม่ซ้ำลูกเขาจะหันมุกกลับมาเอง ฟังดูง่ายนะคะ แต่เวลาปฏิบัติยากค่ะ ถึงยากก็ต้องทำ หลวงพ่อสอนว่า ทำความดีต้องฝืนใจ ค่ะ

จดหมายฉบับที่สอง คุณรุ่งนภาเขียนเล่ามาว่า ได้ไปเข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่วัดอัมพวัน ๗ วัน แต่ยังมีหลายเรื่องที่ไม่เข้าใจ จึงเขียนมาถามดังนี้

๑. ถ้าเราตั้งใจว่าจะเดินจงกรม ๑ ชั่วโมง นี่หมายถึงยืนกับเดินรวมกัน ๑ ชั่วโมงใช้หรือเปล่าคะ หรือว่าเดินเฉพาะ

‘ขวย่างหนอ ซ้าย่างหนอ’ ๑ ชั่วโมง ส่วนยืนก็ยืนอย่างเดียว
๑ ชั่วโมง

นี่ถ้าคนถามอยู่ใกล้ๆ ถูกเขี่ยนอนอย่างน้อย ๓ ที ไปอยู่
วัดตั้ง ๗ วันยังไม่เข้าใจเรื่องการเดินจงกรม นำเขี่ยนจริงๆ
ขอตอบสั้นๆ นะคะ การเดินจงกรม ๑ ชั่วโมงนั้น เริ่มตั้งแต่การ
กำหนด ยืนหนอ ๕ ครั้ง แล้วจึง ขวย่างหนอ ซ้าย่างหนอ
พอสุดทางก็กำหนด กลับหนอ อีก ๔ คู่ กลับเสร็จก็ ยืนหนอ ๕
ครั้ง แล้วเดิน คือมีสติรู้วิริยาบถตลอดเวลา พอครบ ๑ ชั่วโมง
จึงกำหนด นั่งหนอ แล้วนั่งสมาธิอีก ๑ ชั่วโมง การเดินกับนั่ง
ต้องเท่ากันและปฏิบัติต่อเนื่องอย่าให้ขาดตอน (เช่นเมื่อเดินครบ
ชั่วโมงแล้ว ไปเข้าห้องน้ำ กลับมานั่งต่อ แบบนี้ไม่ต่อเนื่อง) ที่
กล่าวว่าเดินกับนั่งต้องเท่ากัน หมายถึง ถ้าเดิน ๑ ชั่วโมง ก็ต้อง
นั่ง ๑ ชั่วโมง เดิน ๓๐ นาทีก็นั่ง ๓๐ นาที เข้าใจแล้วปฏิบัติ
เสียใหม่ให้ถูกต้องนะคะ (ไม่เช่นนั้นจะถูกเขี่ยน!)

๒. การนั่งนี้ทำต่อจากยืนกับเดินใช่ไหมคะ แล้วต้องให้
เท่ากันด้วยหรือคะ หนุ่ยยังกำหนดไม่ได้ บางครั้งก็หลง หายใจ
เข้าว่า พุท หายใจออกว่า โธ บางครั้งรู้สึกหายใจไม่โล่ง มั่นแน่น
หน้าอก หายใจขัดๆ และรู้สึกเหนื่อยๆ เหมือนเป็นการบังคับลม
หายใจและท้องให้พอง - ยุบ

กลับไปอ่านคำตอบข้อที่ ๑ อีกครั้งนะคะ ส่วนการหลง

นั้นเป็นเรื่องธรรมดา อาจารย์เองก็เคยปฏิบัติแนวพุทโธมาก่อน พอมาเปลี่ยนเป็น พอง - ยุบ แรกๆ ก็หลงเป็น พุทโธ ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดา การหายใจขัด เหนื่อย ฯลฯ เกิดจากนั้นไม่ถูกวิธี ไม่ต้องไปบังคับ เราหายใจอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว โดยไม่ต้องมีการบังคับ เพียงแต่เอาสติไป **ตามรู้** คือ รู้อาการที่ท้องพองและยุบ เวลาหายใจเข้า ท้องพอง ก็กำหนดว่า พองหนอ หายใจออกท้องยุบก็กำหนดว่า ยุบหนอ ไม่ต้องไปบังคับแต่ประการใด เพียงแต่เอาสติไปตามรู้ลมหายใจ พยายามหนอย่นะคะแล้วก็จะทำได้เอง ขอเอาใจช่วยค่ะ

๓. คำถามคล้ายๆ กันกับคุณหนูนา ส่วนที่ไม่เหมือนจะตอบให้ คือ ถามว่า “เราจะปฏิบัติกรรมฐานที่บ้าน ควรจะปฏิบัติเวลาไหนดี ควรทำวันละกี่ชั่วโมง”

ตอบสั้นๆ ว่าขึ้นอยู่กับตัวเรา ข้อสำคัญคือต้องมี**ตั้งจะ** ถ้าตั้งตั้งจะว่าจะเดิน ๓๐ นาที นั้น ๓๐ นาทีก็ต้องทำให้ได้ตามนั้นที่บ้านไม่มีห้องพระก็ไม่มีอะไร เพราะ **พระอยู่ที่ใจ** เราสวดมนต์ไหว้พระด้วยใจ ก็สามารถทำได้โดยไม่ต้องมีห้องพระ

๔. ถ้าเราปรารถนาอะไรที่ดีๆ ลักอย่าง เช่น หนูอยากเปลี่ยนงานใหม่ แล้วหนูมีความเชื่อมั่น ศรัทธาหลวงพ่ोजริญมาก ถ้าหนูใช้วิธีตั้งใจสวดมนต์ทุกวัน ปฏิบัติกรรมฐานทุกวัน ทำอย่างตั้งใจจริง แต่ไม่รู้ว่าจะปฏิบัติได้ถูกหรือไม่ เราจะได้อันส่งผลจากการสวดมนต์ เจริญวิปัสสนากรรมฐานหรือไม่อย่างไร

คำตอบมีอยู่แล้ว ลองอ่านบทสวดดู แต่ก็ขออย่าว่าถ้าเราทำจริง เราก็ได้อานิสงส์จริง ทำปลอมๆ ก็ได้อานิสงส์ปลอมๆ อันนี้หลวงพ่อก่านสอนค่ะ หนูศรัทธาหลวงพ่ोजรัญณ์นั้นเป็นสิ่งดี แต่ก็ต้องทำตามที่ท่านสอนด้วย จึงจะได้อานิสงส์จริง ปฏิบัติต่อไปเถิดค่ะ แล้วหนูจะรู้ได้ด้วยตนเอง ที่หลวงพ่อก่านบอกว่าสวดมนต์เจริญกรรมฐานแล้วเงินไหลนองทองไหลมานั้น เป็นการเปรียบเทียบ ไม่ได้แปลว่าหนูนั่งสวดมนต์แล้วเงินทองจะไหลมาเทมาจะเป็นไปได้อย่างไรคะ ความหมายที่แฝงไว้คือ ถ้าหนูปฏิบัติถูกต้องและสม่ำเสมอ หนูก็จะเกิดปัญญา ภูมิที่จะทำให้เงินไหลนองทองไหลมา (และเป็นวิธีที่สุจริต ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมด้วย)

๕. การใส่บาตร ถวายสังฆทาน บริจาคเงินช่วยเหลือตามมูลนิธิต่างๆ ถือว่าได้บุญใช้หรือเปล่าคะ แล้วเป็นบุญประเภทไหน อาจารย์ว่าจะมีวิธีทำบุญที่ไม่ต้องเสียเงินมาก แล้วตัวเราได้บุญมากๆ ไหมคะ

ขอแนะนำให้อ่าน **ศาลาธรรมโอสถ** ในกุสตรัตริฉบับที่ ๖๘๐ เรื่องบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ค่ะ การทำบุญทำได้ถึง ๑๐ วิธี และทำแบบไม่เสียเงิน ได้บุญมากกว่าแบบเสียเงินอีกค่ะ

๑๕

แก้กรรมทำแท้ง

ฉบับนี้มีเรื่องการทำแท้งมาเล่าสู่กันฟัง พฤติกรรมเช่นนี้เป็นเสมือนโรคระบาดที่กำลังคุกคามผู้คนในสังคมยุคโลกาภิวัตน์อยู่ขณะนี้ ผู้ที่เป็นโรคดังกล่าว หากแวะเวียนมาเยี่ยม ศาลาธรรมโฮสเทล และรับการเยียวยาจากเราจนหายจากโรค ก็จะหยุดสร้างกรรมทำเวร หยุดการล้างผลาญชีวิตผู้บริสุทธิ์ที่ถูกใส่ร้ายป้ายสีว่าเป็น มารหัวชน

เด็กวัยรุ่น อายุ ๑๖ ประสบอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์ชนท้ายรถแท็กซี่ เพื่อนซึ่งเป็นคนขับเสียชีวิตทันที ตัวเขาขาหักนั่งร้องไห้อยู่ข้างถนน ขณะนั้นเวลาตีสามครึ่ง คนขับแท็กซี่พาส่งโรงพยาบาล รุ่งเช้าแฟนมาเยี่ยมพร้อมกับแจ้งข่าวร้าย “ฉันท้อง ท้องกับเธอ” คนใช้ก็กลุ่มอกกลุ่มใจเพราะโชคร้ายซ้ำสอง แฟนอีกคนสงสารวันต่อมาจึงจัดการพาคนท้องไปทำแท้ง แล้วมารายงานหนุ่มน้อยว่าจัดการเคลียร์ปัญหาให้เรียบร้อยแล้ว นี่คือวิธีการแก้ปัญหาของเด็กวัยรุ่นที่อาจารย์รับฟังมา ฟังแล้วรู้สึกเป็นห่วงพ่อแม่หนูทั้งสามคนซึ่งยังเป็นนักเรียน ไม่รู้ว่าเมื่อกรรมมาให้ผล พวกเขาจะเป็น

อย่างไรกันบ้าง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา!

ลูกศิษย์คนหนึ่งมาเล่าให้ฟังว่า “อาจารย์คะ อ่านเรื่อง ทำแท้งที่อาจารย์เขียนลงในกุสสตรีแล้วหนูกลัวบาปจึงเลย หนูเคยพาคนไปทำแท้ง หนูจะบาปไหมคะ”

“บาปเต็มเปาเต็มกระเป่าเลยแหละค่ะ” อาจารย์สุจิตราตอบพร้อมกับอ้าง หลักฐาน มายีนยันขอสรุป **เจตนาห์ ภิกขเว กมฺมํ วทามิ... เจตยิตฺวา กมฺมํ กโรติ กาเยน วาจา มนสา...** แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวเจตนาว่าเป็นกรรม... บุคคลตั้งใจแล้วหรือคิดแล้ว ย่อมกระทำการทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ (พระไตรปิฎก ๒๒/๓๓๔/๔๖๔) เห็นลูกศิษย์ทำหน้าเหลือทลเหมือนกับจะบ่นในใจว่า ‘อาจารย์พูดอะไรนะ หนูไม่เห็นรู้เรื่องเลย’ จึงต้องอธิบายว่า

ที่อาจารย์ว่าคุณบาปเต็มเปาเต็มกระเป่านี้ หมายความว่าสิ่งที่คุณทำนั้นเป็นกรรม เพราะเกิดจากเจตนา คือความตั้งใจตั้งใจที่จะทำลายชีวิต แล้วคุณก็ทำกรรมครบทั้ง ๓ ทวารเลย คือทางกาย ทางวาจา และทางใจ จึงบาปครบร้อย ทางกายก็คือคุณพาเขาไป ถือเป็น**กายกรรม** ทางวาจาหรือ**วจีกรรม** คือแนะนำชักชวนเขาไป ทางใจหรือ**มโนกรรม** คือเจตนาฆ่า ตั้งใจทำลายชีวิต ที่นี้เข้าใจหรือยัง ทำไมต้องทำอย่างนั้นล่ะ” ลูกศิษย์ถูกป้อนคำถาม

“หนูสงสารพ่อกับแม่ค่ะ คือเขาเป็นน้องสาวของสามีหนูแล้วท้องไม่มีพ่อ ถ้าพ่อแม่สามีของหนูรู้เรื่องเข้า ท่านจะต้องเป็นทุกข์มากเลย หนูก็สงสารไม่อยากให้ท่านรู้ พอดีหนูได้เงินโบนัส

จากบริษัทมาลีหมื่น เลยพาเขาไปทำแท้งที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง จ่ายไปหมื่นเจ็ด หนูก็คิดว่าทำบุญ”

“บุญอะไรกัน เสียเงินตั้งหมื่นเจ็ดไปซื้อบาปมาใส่ตัวนะไม่ว่า”

“แล้วหนูจะอย่างไรดีคะ ถึงจะล้างบาปได้” คนพูดมีอาการวิตก

“ต้องไปเข้าวิปัสสนากรรมฐานอย่างน้อยเจ็ดวัน และต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เขา ถ้าเขาอโหสิกรรมให้ก็แปลว่าล้างบาปได้ แต่ถ้าเขาไม่อโหสิ คุณก็ต้องรับกรรมอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง ถ้าคุณปฏิบัติถึงขั้น อาจารย์รับรองว่าเขาต้องอโหสิให้คุณ” อาจารย์สุจิตราธิบยียบยื่น **ธรรมโอสถ** ซินิตรงับประทานขนานเอกให้

“หนูยังเรียนไม่จบ ยังเหลืออีกสองเทอม รอให้เรียนจบแล้วค่อยไปจะได้ไหมคะ” ถามแบบต้อรอง

“คงได้มั่ง ก็เหมือนกับคุณเป็นหนี้เขานั่นแหละ ถ้ารีบใช้ๆ ก็จะได้หมดหนี้ เน้นนานไปก็เท่ากับยังเป็นหนี้เขาอยู่ ดีไม่ดีอาจมีดอกเบียด้วย”

“บาปก็มีดอกเบียด้วยหรือคะอาจารย์” ที่ถามคงจะสงสัย

“มีสิ หลวงพ่อท่านบอกนะ อาจารย์ไม่ได้ชี้ตัวพูดเอง” คนตอบใช้ภาษาไทยปนจีน

“ท่านบอกว่าดอกแพงด้วย ท่านเคยใช้ทั้งต้นทั้งดอก ย่ำแย้ไปเลย”

“งั้นหนูจะรีบใช้คะ เรียนจบเมื่อไรจะใช้ทันที”

“ถ้ายังไม่มีเวลาไปเข้ากรรมฐาน จะใช้วิธีสวดมนต์แผ่เมตตาไปพลางๆก่อนก็ได้” เมื่อเขาผิดเพี้ยน ยากิน อาจารย์ก็รีบเสนอขนานที่เป็น ยาทา

“ค่ะ แล้วหนูจะสวด ขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ให้คำแนะนำ หนูจะปฏิบัติตามวันนี้เลยค่ะ เพราะชอบสวดมนต์อยู่แล้ว พาทุง หนูก็สวดได้ ชินบัญญัติก็ได้ เพียงแต่ไม่ได้สวดทุกวัน วันไหนขี้เกียจก็งด ต่อไปนี้หนูไม่ขี้เกียจแล้วค่ะ”

“ดีค่ะ อาจารย์ขออนุโมทนา ขอให้หมดหนี้เร็วนะคะ” อาจารย์อวยชัยให้พร

อีกเรื่องที่ได้ฟังมาและคนเล่าสั่นงันงกกันว่า “อาจารย์เอาไปเขียนใน **ศาลาธรรมโอสถ** ได้เลยค่ะ เพราะพี่รู้ว่ายังมีหมอและพยาบาลอีกเป็นจำนวนมาก ที่ยึดอาชีพรับจ้างทำแท้ง เพื่อเขาอ่านแล้วเกิดกลัวบาปกลัวกรรมจะได้เลิก พี่ก็จะได้เปอร์เซ็นต์บุญจากอาจารย์ด้วย” คุณพี่ ผู้นี้เคยคุ้นกันมาสักสองปี คุณพี่เป็น ‘แฟนหนังสือ’ เคยโทรศัพท์มาคุยหลายครั้ง และเคยพบกันที่วัดอัมพวัน ซึ่งคุณพี่ไปปฏิบัติกรรมฐานเพื่อใช้หนี้กรรมที่เคยช่วยหมอทำแท้ง เรื่องของเรื่องก็คือ ได้เข้าหุ้नกับหมอและภรรยาหมอซึ่งเป็นพยาบาลตั้งคลินิกทำแท้ง คุณพี่เองก็เป็นพยาบาล เวลามีคนมาให้ทำแท้งก็จะช่วยกันทั้งสามคน (เล่าถึงกรรมวิธีในการทำด้วย แต่ในที่นี้ขออนุญาตไม่นำมาเล่านะคะ) กิจการก็เจริญมาโดยตลอด เจริญในที่นี้ตัดสินที่มีลูกค้ามารับบริการมาก ได้เงินและมีกำไรมาก (แต่ถ้าตัดสินที่บุญบาปก็ขาดทุนมหาศาล ขาดทุนทั้งชาตินี้ และชาติหน้าเลยแหละค่ะ) คุณพี่ก็ปลื้มอกปลื้มใจที่ทำมาค้าขึ้น

แต่คนที่มี บุญเก่า นั้น เมื่อมาทำบาปก็มักทำได้ไม่นาน เช่นเดียวกับคุณพี่ผู้นี้ ซึ่งได้ประสบกับเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องเลิก

เรื่องมีอยู่ว่า วันหนึ่งมีลูกค้าท่องเที่ยวเดือนมารับบริการ ทั้ง หมอ ภรรยาหมอ และคุณพี่ก็ช่วยกันเช่นเคย แต่รายนี้ ไม่ธรรมดา เช่นรายอื่นๆ เพราะเด็กหกเดือนนั้นเมื่อวัยจะครบแล้วและตัวก็โต จึงต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ที่จะพิชิตชีวิตน้อยๆ ที่ไร้ความผิด เด็กไม่ยอมเอาหัวลง หมอบกับพยาบาลจึงใช้วิธีตัดส่วนร่างกายออกมาก่อน (ลองนึกภาพว่าโหดร้ายทารุณเพียงใด) เมื่อตัดเอาอวัยวะส่วนต่างๆ ออกมาหมดแล้วก็เหลือแต่หัว มีลักษณะเป็นกะโหลกกกลมๆ ขนาดเท่ามะพร้าว น้ำหอมผลย่อม ซึ่งนอกจากไม่ยอมออกแล้ว เจ้ากะโหลกยังกลิ้งไปกลิ้งมาอยู่ในท้องเหมือนทำทนายว่า ‘แน่จริงจับให้ได้สิ’ ทั้งหมอบทั้งพยาบาลมองหน้ากันเล็กน้อย คุณพี่รู้ในทันทีว่ากฎวิญญานเด็กหลอกหลอนแน่แล้ว จึงตัดสินใจเดี๋ยวนั้นว่าจะเลิกอาชีพนี้อย่างเด็ดขาด คนใช้ตกเลือดมาก คุณพี่จึงบอกหมอบว่าพาส่งโรงพยาบาลเถอะ ตอนแรกหมอบไม่ยอมและพยายามจะเอาหัวกะโหลกออกให้ได้ พยายามอยู่จนเหงื่อตกเจ้าหัวกะโหลกก็กลิ้งไปกลิ้งมา ล่อหลอกอยู่อย่างนั้นในที่สุดจึงต้องนำคนใช้ส่งโรงพยาบาล และผ่าตัดเอากะโหลกออกซึ่งแพทย์บอกว่า ถ้าซ้ำอีกนิดเดี๋ยวก็ช่วยไม่ได้ ต้องตายอย่างแน่นอน เพราะคนใช้ตกเลือดมาก

ผ่านเหตุการณ์นี้แล้ว คุณพี่ก็บอกหมอบและภรรยาว่าเราเลิกกันเถอะ แต่หมอบไม่ยอมทั้งไม่อนุญาตให้คุณพี่ถอนหุ้น ใน

ที่สุดก็เลยผิดใจกัน คุณพีก็ไม่ได้ไปทำงานด้วยอีก และพยายามขอให้เขาทยอยส่งเงินค่าหุ้นคืน จนบ้านนี้ก็ยังไม่ได้คืน แล้วก็เหมือนกรรมมาให้ผล คลินิกตั้งอยู่ไม่ได้ ถูกตำรวจตรวจตรา หมอก็ย้ายไปอยู่ที่ใหม่แล้วก็เจริญงอกงาม จนต้องปิดคลินิก ไปสมัครงานตามโรงพยาบาลเอกชนเขาก็ไม่รับ แถมนี่หนี้สินล้นพ้นตัว ช่างฝ่ายคุณพีก็ลาออกจากงานประจำในโรงพยาบาลของรัฐไปปฏิบัติกรรมฐานที่วัดอัมพวัน บอกว่าต้องใช้กรรมหนักหนาสาหัสมาก แต่ก็ดีใจที่ได้ใช้ในชาตินี้ ถ้ารอไปชาติหน้าสงสัยดอกเบี้ยว่วมหัน จะเป็นดอกทบตันเสียก็ไม่รู้

เรื่องสุดท้ายฟังมาจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล ซึ่งท่านเล่าให้ฟังว่า เมื่อสิบกว่าปีก่อน มีแพทย์สองสามีภรรยา มาหา และเล่าให้ฟังว่าไม่รู้เวรกรรมอะไร มีลูกสามคนเป็นนอ้ยหมดเลย หลวงพ่อมองหน้าพลางภาวนา เห็นหนอ ก็ทราบทันทีว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะไปทำแท้งให้เขา จึงพูดว่า “จะให้เอาตมาพูดตรงๆ ไหมละ หมอไปทำแท้งให้เขามาใช้ไหม” หมอ ก็เถียงว่า “ผมช่วยเขาจะต้องบาปด้วยหรือ รายหนึ่งเป็นเด็กนักเรียน อีกรายเป็นอาจารย์กำลังเรียนปริญญาโท แอบได้เสียกับผอ. ถ้าผมไม่ช่วยเขาจะต้องถูกออกจากงาน” นายแพทย์บอกเหตุผลที่ต้องทำ หลวงพ่อจึงอธิบายว่า การช่วยด้วยวิธีไปทำลายชีวิตอื่นนั้นเป็นบาป และแนะนำให้เข้ากรรมฐานเพื่อให้หนี้กรรมเสีย นายแพทย์ก็ไม่เชื่อ ยังคงยืนยันว่าทำในสิ่งที่ถูกต้อง หลวงพ่อจึงบอกเขาว่า

“ตามใจนะ ไม่เชื่อก็ไม่เป็นไร หมอมีลูกเป็นน่อยสามคนแล้ว ต่อไปก็จะมีอีกสองคน อาตมาดูหน้าแล้ว หมอต้องมีลูกห้าคน รับรองว่าถ้าไม่แก้กรรม ลูกสองคนออกมาก็จะเป็นน่อยอีก คนที่สามที่เพิ่งคลอดนี่เป็นผู้หญิง ห้วยยาวออกมาเลยใช้ไหมล่ะ” หลวงพ่อพูดอย่างนี้ แพทย์หญิงที่เป็นภรรยา ก็ร้องไห้ บอกว่าทำไมหลวงพ่อบอกว่าลูกสาวห้วยยาวและทราบว่าเขาทั้งสองตกลงกันว่าจะมีลูกห้าคน ในที่สุดก็ยอมเข้ากรรมฐาน บอกว่าจะเข้า ๗ วัน พอไปปฏิบัติได้ ๕ วัน พวกเขาร้องไห้เลย บอกกับหลวงพ่่ว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นเป็นบาปจริงๆ ถ้าไม่เข้ากรรมฐานจะต้องมีลูกเป็นน่อยทั้งห้าคนอย่างที่หลวงพ่อพูดไว้

ในเวลาต่อมา แพทย์สองสามีภรรยาคนนี้ก็อพยพไปทำงานยังต่างประเทศ จ้างลูกจ้างไปดูแลลูกสามคนที่เป็นน่อย และไปมีลูกที่ต่างประเทศอีกสองคน ได้เขียนจดหมายมากราบเรียนหลวงพ่อบอกว่าลูกสองคนหลังที่คลอดออกมาเป็นเด็กปกติ ไม่เป็นน่อยเหมือนพี่ๆ ถ้าไม่เชื่อหลวงพ่อ บ้านนี้ก็คงต้องมีลูกพิการถึงห้าคนอย่างแน่นอน ต้องขอขอบคุณหลวงพ่อที่ช่วยไว้

เล่าเรื่องการทำแท้งมาถึง ๔ เรื่อง ท่านผู้อ่านที่กำลังคิดจะทำแท้ง หรือหมอที่ช่วยทำแท้งคงจะนำไปคิดทบทวนว่าควรทำหรือไม่ โดยเฉพาะรายสุดท้ายนั้น กรรมทำหน้าที่ตั้งแต่ชาติปัจจุบันเลยทีเดียว โชคดีที่คุณหมอทั้งสองยอม แก้กรรม แสดงว่ามี บุญเก่า อยู่มาก เรื่องจึงลงเอยด้วยพระพุทธรูปจนะว่า **สุโขปุณณสุส อัจฉโย** - การสร้างสมบุญนำสุขมาให้ (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๙/๓๐) ถ้าเป็นภาษาฝรั่งก็ต้องพูดว่าละครชีวิตเรื่องนี้จบลง

แบบ happy ending ขออนุโมทนาค่ะ

ต่อไปเป็นการตอบจดหมาย ฉบับแรกเขียนมาจาก **แฟนเก่า** ที่รักกันเหนียวแน่นมาตั้งแต่ **สัตว์โลกฯ** จนอาจารย์ขอสมัครเป็นลูกสาว ซึ่งท่านก็ยินดียิ่ง ก็เลยได้เป็นลูกสาวของ **คุณแม่กฤษณา** ซึ่งตอนนี้ท่านอายุ ๗๔ (เท่าคุณพ่ออาจารย์) คุณแม่ได้กรุณาส่งเนื้อเพลง กามนิต - วาสิฏฐี (ซึ่งอาจารย์เคยเขียนลงในฉบับที่ ๖๘๖ แต่จำเนื้อได้ไม่หมด) มาให้ และยังแถมเพลง **เขาพระวิหาร** มาอีกหนึ่งเพลง ต้องขอกราบขอบพระคุณคุณแม่กฤษณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

อีกฉบับมาจาก **คุณแหววสุ** เขียนมาว่า

ได้อ่านเรื่องกินอาหารก่อนพระแล้วไปเกิดเป็นเปรต ทำให้กลัวมาก เพราะคุณแหววสุมีโรคประจำตัวต้องรับประทานอาหารเวลาแปดนาฬิกาตรง และทานยาหลังอาหารทันที เวลาไปทำบุญที่วัดนอกจากจะนำอาหารไปใส่บาตรแล้ว ยังต้อง เตรียมของตัวเองไปรับประทานด้วย เพราะกว่าพระจะสวดมนต์เสร็จและฉันภัตตาหารก็เป็นเวลาเก้านาฬิกา คุณแหววสุจึงทานอาหารที่เตรียมมาจากบ้าน เนื่องจากต้องทานยาหลังอาหารตามเวลาที่แพทย์สั่ง เคยขอให้พระฉันเสร็จ และ ยถา สัพพี ปรากฏว่าใจหวิวๆ ตัวโนงนงนังไม่ได้ จึงต้องปฏิบัติอย่างนี้ (คือทานก่อนพระฉัน) ถามว่าจะต้องไปเกิดเป็นเปรต ๔ พุทธันดรหรือเปล่า

ตอบว่าไม่เป็นค่ะ คนที่จะเกิดเป็นเปรตเพราะ **กินอาหารที่เขาเตรียมถวายสงฆ์** หมายความว่า เขาจัดอาหารไว้เพื่อจะถวายสงฆ์ แต่บุคคลผู้นั้นไปกินอาหารนั้นก่อนที่สงฆ์จะฉัน ส่วนกรณีของคุณไม่ได้เป็นเช่นนั้น รับรองว่าไม่ไปเกิดเป็นเปรตอย่างแน่นอนค่ะ (เฉพาะในกรณีนี้ เว้นแต่ว่าไปทำผิดในกรณีอื่น) สบายใจได้ค่ะ

อีกข้อที่คุณแหววสุถามมาคือ ขั้นตอนการสวดมนต์ “ดิฉันจะสวดแบบนี้ถูกต้องไหมคะ”

- ๑ อิมินา ลักกาเรนะ พุทฺธัง (อัมมัง สังฆัง)
อะภิญฺชามิ
- ๒ อะระหัง สวากขาโต สุปะฏิบันโน
- ๓ อิติปิ โส
- ๔ พาหุงมหากา
- ๕ ชินบัญชร
- ๖ กรณียเมตตสูตร
- ๗ แม่เมตตา

ตอบว่า หลวงพ่อท่านสอนให้สวดชินบัญชรเป็นลำดับสุดท้าย แล้วจึงแม่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล เพราะฉะนั้นต้องสลับกันระหว่างลำดับที่ ๕ กับ ๖ คือลำดับที่ ๕ เป็นกรณียเมตตสูตร ลำดับที่ ๖ เป็นชินบัญชร และเพิ่มอุทิศส่วนกุศล เป็นลำดับที่

บางท่านอาจยังไม่เข้าใจ จึงขอขยายความดังต่อไปนี้

- ๑ อิมินา ลักกาเรนะ พุทฺธัง อะภิปุชฺชเยยามิ
อิมินา ลักกาเรนะ ัมมมัง อะภิปุชฺชเยยามิ
อิมินา ลักกาเรนะ สังฆัง อะภิปุชฺชเยยามิ
- ๒ อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ ภาคะวา พุทฺธัง ภาคะวันตัง
อะภิวาเทมิ
สวากขาโต ภาคะวะตา ัมโม ัมมมัง นะมัสสามิ
สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สวากะสังโฆ สังฆัง นะมามิ
- ๓ อิติปิ โส ก็คือ พุทธคุณ ๙ สวากขาโต คือ ธรรมคุณ ๖
และสุปะฏิปันโน คือ สังฆคุณ ๙
- ๔ พาหุงมหากา คือคาถาพาหุง ๘ บท แล้วตามด้วย
มหากาธุณีโก
- ๕ กรณียเมตตสูตร
- ๖ ชินบัญชร
- ๗ แผ่เมตตา (ให้ตัวเองและสรรพสัตว์)
- ๘ อุทิศส่วนกุศล (ที่ขึ้นต้นด้วย อิหัง เม มาตาปิตุนัง

โหตุ)

คิดว่าคงตอบคำถามให้คุณแหววสุแล้วนะคะ หากมีข้อสงสัยก็เขียนถามมาอีกได้เลยคะ

๑๖ ความเชื่อหรือศรัทธา

ฉบับนี้มีเจตนาหมายของ คุณนวนลจันทร์ เขียนมาจาก ประเทศเยอรมันว่า คาถากรรมเมตตสูตรที่อาจารย์ให้มา ในบทที่ ๑๐ นั้นอ่านยาก ขอแบบอ่านง่ายๆได้ไหมคะ

ได้ค่ะ เพราะคอลัมน์นี้เราตั้งใจที่จะตอบสนองความต้องการของท่านผู้อ่านให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ที่คุณนวนลจันทร์ บอกว่าอ่านยาก คงเป็นเพราะเขียนแบบบาลี เพราะฉะนั้นก็จะเขียนแบบออกเสียงภาษาไทยนะคะ (แต่อาจารย์ว่าแบบบาลีอ่านง่ายกว่า) พร้อมกันนี้ก็แถมคำแปลให้อีกด้วย ดังต่อไปนี้

กระระณียะเมตตะสูตรตั้ง

กระระณียะมัตถะกุสะเลนะ	ยันตัง สันตัง ประทัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อชฺฐ จะ สุหุชฺฐ จะ	สุวะโจ จัสสะ มะหุ อะนะติมานี
สันตฺตสสะโก จะ สุภะโร จะ	อัปปะกัจโจ จะ สัตถะหุกะวุตติ
สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ	อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิโท
นะ จะ ขุทัง สะมาจะเร กิณฺณิ	เยนะ วิญญู ประเร อุปะวะเทยยุง
สุชินโน วา เขมิโน โหนตุ	สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตตตา

เย เกจิ ปาณะภุคตติ	ตะสา วา ถาวะธา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา	มัชฌิมา รััสสะกา อะนุกะถูลา
ทิกฺขฺฐา วา เย จะ อะทิกฺขฺฐา	เย จะ พุเร วะสันติ อะวิพุเร
ภฺตฺตา วา สัมภะเวสี วา	สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตตดา
นะ ปะโร ปะรัง นิภพเพถะ	นาติมัญญะถะ กัตถะจิ นัง กิญฺจิ
พยาโรสะนา ปะฐิฆะสัญฺญา	นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเจยยะ
มาตา ยะถา นียัง ปุตตัง	อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ	มานะสัมภาวะเย อะปะริมาถัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง	มานะสัมภาวะเย อะปะริมาถัง
อุทฺธัง อะโร จะ ติริยัญจะ	อะสัมพารัง อะเวรัง อะสะปิตตัง
ติฏฺฐัญจะรัง นิสินโน วา	สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโร
เอตัง สะตัง อะริฏฺฐะเยยะ	พรัหมะเมตัง วิหารัง อិระมาหู
ทิกฺขฺฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สึละวา	ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เครััง	นะ หิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติ

คำแปล

กิจนั้นได้อันพระอริยเจ้าบรรลุปทอันระงับกระทำแล้ว กิจนั้น
อันกุลบุตรผู้ฉลาดในประโยชน์พึงกระทำ กุลบุตรนั้นพึงเป็นผู้
อาจหาญและซื่อตรง เป็นผู้ว่าง่าย อ่อนโยน ไม่มีอติมานะ

เขาพึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย เป็นผู้มึนกิจธุระน้อย ประพฤติ
เบากายจิต มีอินทรีย์อันระงับแล้ว มีปัญญา เป็นผู้ไม่คะนอง ไม่
พัวพันในสกุลทั้งหลาย

วิญญูชนติเตียนชนทั้งหลายอื่นได้ด้วยกรรมอันใด ไม่พึง

ประพาศิกรรรมอันนั้นเลย ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้มีสุข มีความเกษม มีตนถึงความสุขเถิด

สัตว์มีชีวิตทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่งมีอยู่ ยังเป็นผู้สะดุ้ง (คือมีตัณหา) หรือเป็นผู้มั่นคง (ไม่มีตัณหา) ทั้งหมดไม่มียกเว้น เหล่าใดโดยาวหรือใหญ่ ปานกลาง หรือสั้น ผอมหรือพี

เหล่าใดที่เราเห็นแล้วหรือมิได้เห็น เหล่าใดอยู่ในที่ไกลหรือที่ใกล้ ที่เกิดแล้ว หรือที่กำลังแสวงหาภักดี ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่า นั้นจงเป็นผู้ถึงสุขเถิด

สัตว์อื่นอย่าพึงข่มเหงสัตว์อื่น อย่าพึงดูหมิ่นใครๆ ในที่ใดๆ เลย ไม่ควรปรารภนาทุกขให้กันและกัน เพราะความกลัวโกรธ และเพราะความคึดเค้น

มารดาถนอมบุตรคนเดียวผู้เกิดในตนด้วยยอมพรชีวิต ฉันทัด พึงเจริญเมตตามีในใจ ไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวงแม้ฉันทัน

บุคคลพึงเจริญเมตตาให้มีใจไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น ทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องเฉียง เป็นธรรมอันไม่คับแคบ ไม่มี เหว ไม่มีศัตรู

ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น ยืนอยู่ก็ดี เดินไปก็ดี นั่งแล้วก็ดี นอน แล้วก็ดี เป็นผู้ปราศจากความง่วงนอนเพียงใด ก็ตั้งสตินั้นไว้เพียง นั้น บัณฑิตทั้งหลายกล่าวกริยาอันนี้ว่าเป็นพรหมวิหารในพระ ศาสนานี้

บุคคลผู้เจริญเมตตา เป็นผู้ไม่เข้าถึงทัญญู เป็นผู้ไม่มีศีล ถึงพร้อม แล้วด้วยทัสสนะ (คือโสดาปัตติมารค) นำความหมกมุ่นในกามทั้ง หลายออก ย่อมไม่ถึงความเกิดในครุภพอีกโดยแท้ทีเดียว

กรณีเมตตสูตร หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เมตตสูตร เป็นพระสูตรที่พรรณนาถึงการแผ่เมตตาไปในสัตว์ทั้งหลายไม่มีประมาณ ให้มีความสุขกันถ้วนทั่ว พระสูตรนี้ปรากฏอยู่ใน **ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕** เป็นสูตรที่พระพุทธองค์ทรงประทานแก่ภิกษุห้าร้อยรูป

ที่มาของเรื่องคือ ภิกษุห้าร้อยรูปเหล่านี้ได้พากันเดินทางไปหาที่สงบเพื่อบำเพ็ญภาวนา ไปได้ที่สงบแถวป่าหิมวันต์ แต่ต้องพบอุปสรรคคือ พวกเทพยดาที่อาศัยอยู่ ณ ที่นั้น เมื่อภิกษุที่มีคุณธรรมมากกว่าตนเข้าไปอยู่ก็เดือดร้อน พวกที่อาศัยอยู่บนต้นไม้ (พวกรุกขเทวดา) เมื่อภิกษุซึ่งมีคุณธรรมเหนือกว่ามาพำนักอยู่โคนต้น พวกตนซึ่งมีคุณธรรมน้อยกว่าก็ต้องไปหาที่อยู่ใหม่ ทำให้ได้รับความเดือดร้อน จึงพากันรบกวนภิกษุเหล่านั้นด้วยการทำให้ท่านสะดุ้งกลัว เช่น เป็นผีหัวขาดมาหลอกลอนบ้าง ส่งเสียงโหยหวนอันน่าสะพรึงกลัวบ้าง ภิกษุห้าร้อยรูปก็ได้รับความเดือดร้อน บางรูปเป็นไข้หัวโกรน เพราะความหวาดกลัว จึงปรึกษากันว่าจะต้องไปขอคาถา(กันผี) จากพระพุทธเจ้า

ตกลงกันแล้วก็พากันเดินทางไปยังนครสาวัตถี กราบทูลเรื่องราวให้พระองค์ทรงทราบ และขอคาถาที่ทำให้ไม่ถูกพวกอมมนุษย์เหล่านั้นรบกวน พระพุทธองค์จึงทรงประทานกรณีเมตตสูตรแก่ภิกษุเหล่านั้น ซึ่งเมื่อได้คาถาแล้วก็พากันกลับไปบำเพ็ญภาวนาอย่างที่เดิม และพากันสวดกรณีเมตตสูตรเป็นการใหญ่ (เป็นการผูกมิตรกับอมมนุษย์เหล่านั้น) ก็ปรากฏว่าไม่ถูกรบกวนอีก เพราะผูกมิตรไมตรีกันเรียบร้อยแล้ว ผลที่ออกมา คือ

ภิกษุทั้งหลายร้อยรูปได้ประสบความสำเร็จ ได้บรรลุมรรค ผลนิพพาน กันโดยถ้วนทั่ว

กรณีเมตตสูตรจึงเป็นสูตรที่ทำให้คนรัก หลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคลกล่าวถึงพระสูตรนี้ว่า เป็นคาถาหมานิยม เพราะนอกจากทำให้คนรักแล้ว ฝีกิ๊กรัก หมากิ๊กรัก พุดมาถึงตรงนี้ก็ขอเล่าเรื่องส่วนตัวสักนิด คือ เมื่อวันอาสาฬหบูชาที่ผ่านมา (๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒) เวลาตีสี่ครึ่ง อาจารย์เดินจากห้องพักจะไปสวดมนต์ทำวัตรเช้าที่ศาลาหลังใหญ่ ก็เลยใช้ทางลัดคือเดินผ่านหลังกุฏิหลวงพ่อ ขณะนั้นมีสุนัขขี้วอนๆ สองตัวยืนอยู่ ตัวหนึ่งก็กัดที่ขาอาจารย์ อีกตัวกำลังจะกัด พอตีอาจารย์ก็ห้องคาถากรณีเมตตสูตร ตัวที่จะกัดก็เลยหยุดกึก (หรือเขาอาจจะเห็นว่าเพื่อนเขากัดไปแล้วก็ได้) อาจารย์รู้สึกเจ็บแต่ก็เดินมาทำวัตรสวดมนต์ซึ่งเขาเริ่มสวดกันตั้งแต่ตีสี่ เลยคิดแบบไม่เข้าข้างตัวเองว่า หม่า (สุนัข) เขาให้บทเรียนราคาแพง ทีหน้าที่หลังจะได้เป็นผู้ตรงต่อเวลา แต่ถ้าพูดแบบเข้าข้างตัวเองก็จะบอกว่า ที่มาสวดเช้าไม่ทันคนอื่นเขาเพราะฉันถูกหม่ากัดนะ แบบนี้ก็ต้องรู้แก่ใจว่า ‘มุสา’ เพราะตอนถูกกัดนะตีสี่ครึ่ง เขาสวดกันไปตั้งครึ่งชั่วโมงแล้ว กลับจากวัด (๒๙ กรกฎาคม) เพื่อนพาไปฉีดยาที่โรงพยาบาลธนบุรี จ่ายไป ๒,๙๕๕ บาท เขานัดให้มาฉีดอีก ๔ เข็ม (ครั้งแรกฉีด ๒ เข็ม กันบาดทะยัก ๑ เข็ม วัคซีนกันสุนัขบ้า ๑ เข็ม) เข็มสุดท้ายไปสิ้นสุดในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ก็มาคิดๆดูว่า แม่สุนัขก็เป็นครูเราได้ ถ้าเราอมรับว่าตัวเองยังต้องเรียนรู้อะไรๆ อีกมากมาย (จะหลีกเลี้ยงคำว่า โง่ นะคะ)

อีกเรื่องหนึ่งที่มีผู้ขงใจโทรศัพท์มาถาม คือ ถามว่าทำไมอายุศาสนาพระศรีอารีย์กินเวลาตั้ง ๑๘๐,๐๐๐ ปี ได้ยินคนแก่คนเฒ่าเล่าว่าศาสนาพระศรีอารีย์มีอายุสั้นที่สุด แสดงว่าสิ่งที่รับฟังมาผิดใช่หรือเปล่าคะ

ไม่ผิดหรอกค่ะ เพราะการเทียบอายุศาสนานั้น จะดูจากอายุเฉลี่ยของมนุษย์ในแต่ละยุค อย่างเช่นศาสนาของพระพุทธเจ้าในภัทรกัป จะเห็นว่าพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าพระนามเมตเตยยะ หรือพระศรีอารีย์นั้นมียอายุถึง ๑๘๐,๐๐๐ ปี แต่ของพระพุทธเจ้าพระนามสมณโคดม(ซึ่งเป็นพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน) นั้นมีอายุ ๕,๐๐๐ ปี แต่เหตุใดจึงว่าศาสนาของพระศรีอารีย์สั้นกว่า ถ้าเทียบจำนวนปีก็ดูเหมือนว่าศาสนาของพระสมณโคดมสั้นกว่าของพระศรีอารีย์ถึง ๑๗๕,๐๐๐ ปี แต่ทำไมพูดว่ายาวกว่าที่ว่ายาวกว่าเพราะเขาเทียบตามอายุเฉลี่ยของมนุษย์ กล่าวคือในยุคของพระพุทธเจ้าพระนามสมณโคดมนี้ อายุเฉลี่ยของมนุษย์คือ ๑๐๐ ปี ศาสนาในยุคนี้จึงมีอายุ ๕๐ ชั่วคน แต่ศาสนาพระศรีอารีย์ อายุเฉลี่ยของมนุษย์คือ ๘๐,๐๐๐ ปี ศาสนาในยุคนี้จึงสั้นที่สุด คือ ๒.๒๕ ชั่วคนเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าศาสนายุคพระศรีอารีย์มีอายุสั้นที่สุด เพราะไม่ถึง ๓ ชั่วคน ขณะที่ศาสนาปัจจุบันมีอายุ ๕๐ ชั่วคน หายขงใจแล้วใช่ไหมคะ

เรื่องสุดท้ายเป็นเรื่องที่ไม่อยากตอบ ทั้งที่มีผู้เขียนจดหมายถามมา แต่คราวนี้เห็นจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะผู้ใช้นามแฝงว่า **อาจารย์หนุ่ม** โทรศัพท์มาต่อว่าต่อขาน และแสดงความคิดเห็นค่อนข้างรุนแรง ทั้งย้ำว่า เป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ต้องตอบ

อาจารย์เองก็ไม่อยากได้ชื่อว่าละเอียดต่อหน้าที่ จึงต้องตอบอย่างหลีกเลียงไม่ได้

อันที่จริงที่ไม่อยากตอบ เพราะเรื่องนี้สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่อย่างดีอยู่แล้ว หนังสือพิมพ์ทุกฉบับในประเทศ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้ลงข่าวต่อเนื่องกันมาโดยตลอด ยกเว้นฉบับที่เกิดขึ้นหลังสุด ซึ่งลงข่าวผิดไปจากฉบับอื่นๆ เพราะเกิดมาเพื่อปกป้องเรื่องนี้โดยเฉพาะ

ปัญหาที่อาจารย์หนุ่มถามมาก็คือ ปัญหาเรื่องวัดพระธรรมกาย ซึ่งอาจารย์ไม่ขอแสดงความคิดเห็นในที่นี้ เพราะหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ (ยกเว้นฉบับเดียว) ได้ลงข่าวไปแล้ว สิ่งที่จะพูดต่อไปไม่ใช่ความคิดเห็น เพราะคำสอนในพระพุทธศาสนาไม่ใช่เรื่องของความคิดเห็น แต่เป็นเรื่องของปัญญา ต้องใช้ปัญญาจึงจะเข้าใจ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา จริงอยู่ในพระพุทธศาสนามีคำสอนเรื่องศรัทธาอยู่ด้วย แต่ก็ เป็นศรัทธาที่ประกอบด้วยปัญญา คือให้เสรีภาพในการใช้ปัญญาไตร่ตรอง แล้วจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็นขึ้นอยู่กับระดับปัญญาของแต่ละคน ศรัทธาในพระพุทธศาสนามี ๔ อย่าง ได้แก่

๑. **กัมมสัทธา** คือ เชื่อกรรม เชื่อกฎแห่งกรรม เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง

๒. **วิปากสัทธา** คือ เชื่อวิปาก เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าผลของกรรมมีจริง

๓. **กัมมัสสกตาสัทธา** คือ เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของของตน เชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของ จะต้องรับผิดชอบเสวย

วิบากเป็นไปตามกรรมของตน

๔. **ตถาคตโพธิสัทธา** คือ เชื่อความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มั่นใจในองค์พระตถาคต ว่าทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงพระคุณทั้ง ๔ ประการ ตรัสธรรม บัญญัติวินัยไว้ด้วยดี ทรงเป็นผู้นำทางที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์คือเราทุกคนนี้ หากฝึกตนด้วยดีก็สามารถเข้าถึงภูมิธรรมสูงสุด บริสุทธิหลุดพ้นได้ ดังที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญไว้เป็นแบบอย่าง

ว่าโดยใจความศรัทธา ๔ อย่างนี้ ๓ ข้อต้นย่อรวมลงในข้อที่ ๔ ได้ทั้งหมด ชาวพุทธต้องมีศรัทธา ๔ อย่างนี้ โดยเฉพาะข้อที่ ๔ คือ **ตถาคตโพธิสัทธา**

ที่นี่ก็มาถึงปัญหาที่อาจารย์หนุ่ม ช้องใจว่า ทำไมต้องมาถกเถียงกันว่านิพพานเป็นอัตตา หรืออนัตตา ทั้งที่คนเถียงก็ไม่มีใครเข้าถึงนิพพาน ถ้าคุณคิดอย่างนี้เท่ากับคุณไม่เชื่อใน **ตถาคตโพธิสัทธา** และไม่เชื่อว่าเป็นชาวพุทธ สมมุติว่าคุณเป็นชาวคริสต์หรือเป็นมุสลิม แต่คุณบอกว่าคุณไม่เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่ คุณก็เป็นชาวคริสต์หรือเป็นมุสลิมไม่ได้ (เป็นได้ก็แต่ในนามเท่านั้น)

เรื่องนิพพานเป็นอนัตตานั้น มีหลักฐานอยู่ในพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นคัมภีร์สำคัญที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้ทั้งหมด ในหนังสือ **กรณีธรรมกาย** เขียนโดยพระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้อธิบายเรื่องนี้ไว้อย่างละเอียด ท่านใช้ความเพียรพยายามค้นหาหลักฐานมาให้ชาวพุทธได้รู้ และเข้าใจในคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ คุณอย่าไปคิด

ว่าท่านยังไม่บรรลุนิพพาน จะรู้ได้อย่างไรว่านิพพานเป็นอนัตตา
 อย่าไปคิดอย่างนั้นเลยล่ะ ท่านจะบรรลุนิพพานหรือไม่บรรลุนิพพานก็ไม่มีใคร
 ตรวจสอบได้ นอกเสียจากผู้บรรลุนิพพานด้วยกัน แต่สิ่งที่ท่านเขียนนั้น
 เป็น **ของจริง** ที่พระพุทธองค์ตรัสสอนมาตลอด ๔๕ พรรษาที่มี
 พระชนม์ชีพอยู่ในโลกมนุษย์ ถ้าคุณจะได้แย้งอีกว่าพระไตรปิฎก
 เชื่อถือได้แค่ไหน ก็ขอตอบว่าคุณต้องไปศึกษาพระพุทธศาสนา
 ให้มากกว่านี้ แล้วค่อยมาคุยกัน แต่ขอบอกอีกนิดว่า ท่านเจ้า
 คุณพระธรรมปิฎกท่านได้ทำหน้าที่ของชาวพุทธได้อย่างสมบูรณ์
 ที่สุด โดยเฉพาะหน้าที่ในการปกป้องพระศาสนา หากคุณมีโอกาส
 ได้สนทนากับท่าน คุณก็จะเห็นและเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ว่าท่าน
 เป็นพระภิกษุที่มีศีลาจารวัตรตรงดงาม ทำให้เกิดความเลื่อมใส
 ศรัทธาแก่ผู้ที่ได้พบเห็น อาจารย์เคยพาเพื่อนชาวต่างประเทศหลาย
 คนไปนมัสการและสนทนากับท่าน พวกเขาพูดเป็นเสียงเดียวกัน
 ว่า **ต้องรู้จักซึ่งอย่างท่านเจ้าคุณนี้แหละ จึงจะปกป้องรักษาพระ
 ศาสนาไว้ได้**

อันที่จริงได้ เคลียร์ กับอาจารย์หนุ่มทางโทรศัพท์เรียบร้อยแล้ว และได้รับคำแนะนำว่าต้องให้ลงใน **ศาลาธรรมอิสลาม**
 ด้วย เพราะยังมีผู้ที่เข้าใจผิดอย่างนี้อีกเป็นจำนวนมาก ก็ลงให้
 แล้วล่ะ และขออนุโมทนาในกุศลจิตของอาจารย์หนุ่ม ที่จะร่วม
 มือกันปกป้องพระศาสนาของเราให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง ดังที่บรรพบุรุษ
 ของเราได้กระทำเป็นตัวอย่างแล้ว (ท่านที่เขียนถามมาก่อนหน้านี้
 คงได้คำตอบแล้วใช่ไหมคะ)

๑๗

ชาวพุทธแท้หรือเทียม

คุณอรวรรณ เขียนจดหมายเล่ามาหนึ่งหน้ากระดาษ อาจารย์เห็นว่าเนื้อหาสาระที่เขียนจักเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่าน จึงนำมาลงทั้งฉบับ ตัดออกเฉพาะคำขึ้นต้นกับคำลงท้ายเท่านั้น ลองอ่านดูนะค่ะ

หนูติดตามคอลัมน์ **ศัลยกรรมโอสถ** ของอาจารย์มา ตั้งแต่ตอนแรกเลยค่ะ และผลงานเขียน **สัตว์โลกยอมเป็นไปตามกรรม** และ **นารีผล** ก็ชอบมากค่ะ นับถือและเคารพศรัทธา **หลวงพ่ोजรัญมาก** คือนับถือตั้งแต่ยังไม่เคยเห็นท่าน และเหมือน หนูมีบุญกุศลบ้าง หนูอยากได้บทธวดพระพุทธรูปคุณพาทุงมหากา มาก และก็ได้มาเหมือนฝันเลยค่ะอาจารย์ เมื่อประมาณ ๕ ปีมาแล้ว หนูก็ตั้งใจสวดมาตลอด แต่ก็ยังไม่มีโอกาสได้ไปปฏิบัติเข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวันเลย ทุกวันนี้หนูก็มีความตั้งใจว่า ถ้าหนูมีความพร้อมในทุกๆ อย่าง หนูและครอบครัวจะไปเข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวันให้ได้

หนูมีเรื่องข้องใจอยากเรียนถามอาจารย์สักหน่อยค่ะ คือ ทุกวันนี้ เข้า-เย็น หนูจะสวดมนต์ เข้าหนูสวด **พุทธคุณ-พาทุง**

มหากา และ อิติปิ โส เท่าอายุ และเย็นหนูกีสวดพุทธคุณ-
 พาหุงมหากา และ อิติปิ โส เท่าอายุ ต่อด้วยบทสวดชินบัญชร
 สวดเสร็จก็จะต่อด้วยแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ ต่อด้วยอุทิศส่วน
 กุศล คือ **อิหัง เม มาตาปิตูนัง** และขอพรจากการสวดมนต์
 และพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย สุดท้ายคือ **ข้าพเจ้าขออุทิศส่วน
 กุศลให้เจ้ากรรมนายเวรที่เคยล่วงเกิน** หนูทำถูกหรือเปล่านั้น
 และหลังสวดมนต์เสร็จ หนูก็จะนั่งสมาธิและเดินจงกรม ก็พอ
 ทำได้ค่ะ เพราะช่วงเข้าพรรษาก็ไปวัดทุกวันพระ เข้า-เย็น นั่ง
 สมาธิและเดินจงกรมเสร็จก็จะแผ่เมตตา แต่ตอนที่หนูขอพรจาก
 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ว่าจะช่วงสวดมนต์หรือนั่งสมาธิ หนูจะขอว่า **ขอให้
 ครอบครัวมีความสุข ลูกชายลูกสาวเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียนหนังสือ
 จนจบปริญญา อย่าออกนอกกลุ่มนอกทาง รอดพ้นปลอดภัยจาก
 อันตรายต่างๆ ทั้งปวง ห่างไกลอบายมุขต่างๆ เจอะเจอเพื่อน
 ที่ดีคนที่ดี** หนูขออย่างนี้ ขอล่วงหน้าหรือเปล่า หนูอ่านหนังสือ
 เจอในหนังสือเขียนไว้ว่า อย่าขอสิ่งที่ห่างไกลที่ยังไม่เกิด เดี่ยว
 จะไม่ได้ หนูเลยไม่เข้าใจ อาจารย์อธิบายหน่อยค่ะ

ครอบครัวหนูเป็นครอบครัวข้าราชการชั้นกลาง หนูเป็น
 แม่บ้าน มีลูก ๒ คน เรียนระดับปริญญาตรีทั้งคู่ ลูกสาวคนโต
 ศึกษาอยู่สถาบันราชภัฏปีสาม เรียนใช้ได้ เกรดประมาณสามกว่า
 ลูกชายคนเล็กเพิ่งเอนทรานซ์ติดมหาวิทยาลัย เรียนปีหนึ่งแต่เกรด
 เทอมแรกยังไม่ทราบ ทุกวันนี้ที่หนูสวดมนต์เจริญภาวนา ก็เพราะ
 หนูเชื่อว่า**เวรกรรมมีจริง** หนูจึงทำบุญสร้างกุศลไว้ ผลบุญจะได้

ส่งผลให้ครอบครัวมีความสุข ลูกๆ ก็จะเป็นเด็กดี เรียนสำเร็จ ประสบความสำเร็จในชีวิตที่ดี หนูก็แนะนำให้ลูกๆ และสามีสวดมนต์ เขาก็ทำกันค่ะ ได้ฉีดหนอยกี้งดี หนูก็มีมีความสุขแล้วค่ะ ลูกๆ หนูก็เป็นเด็กดีเชื่อฟังพ่อแม่ดีค่ะ สามีก็ดีค่ะ หนูคิดว่าคงเป็นบุญของหนูและของเขาด้วยค่ะ บางอย่างที่หนูไม่ทราบหรือทำไม่ถูก ขอให้อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยนะคะ ขอกราบขอบคุณาจารย์มากค่ะ

คุณอรวรรณคะ เหตุผลข้อหนึ่งที่อาจารย์นำจดหมายของคุณลงทั้งฉบับ ก็เพื่อจะให้คุณสังเกตว่าคุณใช้ ‘และ’ ถึง ๑๖ ครั้ง ซึ่งหากมองในแง่การใช้ภาษา คงต้องบอกว่าคุณใช้คำๆ นี้ ออกจะฟุ่มเฟือยไปสักนิด คราวต่อไปกรุณาใช้อย่างประหยัด หนอยนะคะ เพราะยังอยู่ในยุค IMF ค่ะ

แต่ว่าโดยเนื้อหาสาระแล้ว อาจารย์ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งที่คุณเป็น ชาวพุทธแท้ มิได้เป็นชาวพุทธแต่เพียงในนาม หรือที่ฝรั่งเขาเรียกว่า **nominal Buddhist** เช่นที่คนส่วนใหญ่เขาเป็นกัน อาจารย์มีเพื่อนหลายคนเป็นฝรั่งและนับถือศาสนาคริสต์มาก่อน แต่พอถามอะไรที่เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ เขามักตอบไม่ค่อยได้ แกรมแก้ตัวว่า “ฉันก็เป็น *nominal Christian* เหมือนที่คนไทยเป็น *nominal Buddhist* นั้นแหละ แต่พอฉันเปลี่ยนมานับถือพุทธแล้ว ฉันรู้และเข้าใจคำสอนของพระพุทธเจ้าดีกว่าคนไทยพุทธอีกหลายล้านคน”

เมื่อพูดมาอย่างนี้ก็ต้องทดสอบกันหน่อย อาจารย์เลยถามเกี่ยวกับพระไตรปิฎกซึ่งเขาก็ตอบได้ ถามว่ารู้จักพระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะไหม เขาก็ตอบเป็นฉากๆ เลย (แสดงว่ารู้จักจริง) และที่สำคัญคือพวกฝรั่งเขาจะปฏิบัติด้วย ไม่ใช่รู้เฉยๆ ตรงข้ามกับคนไทยพุทธ อาจารย์เคยถามบรรดาลูกศิษย์ที่อายุมากกว่าและน้อยกว่า (อาจารย์) ว่า รู้จักพระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะไหม กว่าครึ่งตอบว่า “ไม่รู้จักรับ (ค่ะ)” ที่เหลือส่วนใหญ่ตอบว่า “รู้สึกคุ้นๆ” และส่วนน้อยตอบ “รู้จักรับ (ค่ะ)” เลยถามอีกว่า “งั้นก็ตอบมาสิว่าท่านเป็นใคร” ลูกศิษย์ผู้ชายตอบว่า “เลขส่วนตัวของพระพุทธรูปเจ้าครับ” อาจารย์ฟังแล้วลมแทบจับ นึกในใจว่า “หนอย, อุตส่าห์ตอบว่ารู้ ที่แท้ก็รู้แบบผิดๆ” อันนี้เป็นจุดอ่อนของชาวพุทธ ที่เราไม่รู้จักศาสนาของเราดีพอ เมื่อมีเหตุการณ์วิกฤตเกิดขึ้น เราจึงไม่สามารถปกป้องพระศาสนาได้ เราจะต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก ทั้งพระและคฤหัสถ์จะต้องพยายามศึกษา และทำความเข้าใจกับศาสนาที่ตนนับถือ **พระพุทธรศาสนา มีพระธรรมวินัยเป็นหลัก อะไรผิดอะไรถูก ก็ต้องดูว่าพระธรรมวินัยว่าไว้อย่างไร มิใช่เอาความคิดเห็นส่วนบุคคล หรือเอาหลักการมาเป็นตัวตัดสินอย่างที่เป็นชาวคฤหัสถ์อยู่ในเวลานี้**

พูดถึงความเคร่งในศาสนาต้องยกให้คนมุสลิม จากประสบการณ์ที่เป็นครูมาเกือบสามสิบปี มีลูกศิษย์หลายร้อยที่เป็นมุสลิม พวกเขาล้วนเคร่งศาสนากันเป็นส่วนใหญ่ คนที่เป็น ‘nominal Muslim’ ไม่ค่อยมี นอกจากรู้ศาสนาของตนดีแล้ว เขายังรู้ศาสนาอื่นด้วย เวลาอาจารย์สอนวิชาที่เกี่ยวกับพระพุทธร

ศาสนา นักศึกษาที่ทำคะแนนได้ดีมักเป็นมุสลิม และที่สอบได้ที่โหล่นั้นเป็นชาวพุทธทุกครั้งไป

ยังมีหลักฐานอื่นอีก (ถ้าไม่มีหลักฐานประเดี๋ยวจะหาว่าปรักปรำชาวพุทธ) คือ หลวงพ่อ(พระราชสุทธีญาณมงคล) ท่านเล่าให้บรรดาศิษยานุศิษย์ฟังว่า เมื่อประมาณสี่สิบปีก่อน ท่านได้รับนิมนต์ไปเทศน์สอนเด็กนักเรียนที่โรงเรียนอนุบาล จังหวัดสระบุรี หลวงพ่อท่านก็นำทอฟฟี่ไปสองบีบ กับขนมปังใบละ ๒๐ ใสซองไป ๕๐ ซอง ไปถึงก็แจกทอฟฟี่ให้เด็กอม เมื่อปากอมทอฟฟี่เด็กก็เลยไม่คุยกัน (ถ้าปากว่างเดี๋ยวจะคุยกัน) นี่เป็นกุศโลบายของหลวงพ่อ จากนั้นท่านจึงสอนโดยวิธีตั้งคำถาม เช่น พระพุทธศาสนาสอนอะไร ศิลคืออะไร ศิล ๕ มีอะไรบ้าง บุญคืออะไร ฯลฯ นักเรียนคนไหนตอบถูกก็จะได้รับซองครึ่งละหนึ่งซอง เด็กๆ ก็แย่งกันตอบใหญ่ เด็กหญิงคนหนึ่งเป็นมุสลิม ตอบเก่งกว่าเพื่อน ได้คนเดียวยี่สิบกว่าซอง ส่วนเด็กพุทธได้คนละซองสองซอง บางคนไม่ได้เลย ท่านบอกว่าเด็กมุสลิมคนนั้นตอบเก่งมาก ขนาดครูตอบไม่ได้แกก็ยังตอบได้ พอซองหมดก็เป็นอันว่าจบ แกสั่งหลวงพ่อกว่า “วันหลังหลวงพ่อเอาซองมาอีกนะ คราวนี้หนูได้ยี่สิบกว่าซองเอง เพราะไม่ได้เตรียมมา คราวหน้าหนูจะหมาคนเดียวทำสิบซองเลย” หลวงพ่อท่านมองหน้าแล้วพูดว่า “หนูเก่งมาก ต่อไปจะได้เป็นดอกเตอร์” ปรากฏว่าเด็กหญิงผู้นั้นบัดนี้เป็นดอกเตอร์อยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา (จริงดังที่หลวงพ่อกำนายทายัก)

หลักฐานสุดท้าย ขอเล่าแบบย่อๆ นะคะ คือ เมื่อประมาณ สามปีมาแล้ว **คุณหญิงแสงดาว สยามวาลา** ปรารภกับอาจารย์ว่า “หนูเชื่อไหม ชาวพุทธบางคนสวดมนต์ไม่เป็นนะ ที่โรงเรียนฉัน มีครูพุทธ เขาสวดมนต์ไม่เป็น ฉันเลยว่าเขา ‘อะไร เธอเป็นชาวพุทธทำไมสวดมนต์ไม่เป็น ฉันเป็นมุสลิมยังสวดมนต์ของพุทธได้เลย’ ตอนหลังเขาเลยลาออกไป” แล้วก็เป็นเรื่องบังเอิญจริงๆ คือเมื่อต้นปีนี้เอง อาจารย์ได้พบกับครูคนนั้น แต่ปรากฏว่าเขาสวดมนต์เก่งและปฏิบัติกรรมฐานทุกวัน เพราะได้ข้อคิดจากคุณหญิงในครั้งนั้น คงต้องยกความดีให้กับคุณหญิงที่สามารถทำให้ ‘ชาวพุทธในนาม’ กลายเป็น ‘ชาวพุทธแท้’ ได้ ขออนุโมทนาค่ะ

ที่พูดมาก่อนข้างยาวนี้ ก็เพื่อจะชักชวนและปลุกใจชาวพุทธทั้งหลายว่า เรามาเป็นชาวพุทธแท้ อย่างคุณอรวรรณกันเถอะ อาจารย์เองก็สารภาพอย่างไม่อายว่า เพิ่งมาเป็นชาวพุทธแท้ตอนอายุ ๓๓ ก่อนหน้านั้นก็เป็น ‘nominal Buddhist’ เหมือนชาวพุทธส่วนใหญ่ นั่นแหละค่ะ ยังไม่สายใช่ไหมคะที่เราจะมาเป็นชาวพุทธแท้กัน

ขอตั้งคุณอรวรรณตรงที่คุณบอกว่า “หนูสวดพุทธคุณ-พาหุง มหาภา และ อิติปิ โส เท่าอายุ” ต้องเติม บวกหนึ่ง ด้วยค่ะ คือ เท่าอายุบวกหนึ่ง เช่น อายุ ๔๐ สวด ๔๑ อายุ ๔๑ สวด ๔๒ นะคะ หลวงพ่อสอนว่าต้องให้มีกำไร อย่าสวดเท่าทุน

อีกข้อคือ "...และหลังสวดมนต์เสร็จหนักจะนั่งสมาธิและ
เดินจงกรม" ตรงนี้เปลี่ยนเป็นเดินจงกรมแล้วจึงนั่งสมาธิจะดีกว่า
นะคะ เพราะการเดินแล้วนั่ง จะทำให้สมาธิตั้งมั่นดีว่าการนั่งแล้ว
เดิน การเดินจงกรมนั้น พระพุทธองค์ตรัสอาฬภสี (ของการ
เดินจงกรม) ไว้ ๕ ประการ ได้แก่ ๑. อดทนต่อการเดินทาง
ไกล ๒.อดทนต่อความเพียร ๓.มีอาหารน้อย ๔.อาหารที่
กิน ดื่ม เคี้ยว ลิ้มรสแล้วยอมย่อยไปด้วยดี และ ๕.สมาธิที่ได้
ในขณะที่จงกรมยอมตั้งอยู่ได้นาน อันนี้มาในปฐมปิณณาสก
ปัญจกนิบาต พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ หากสนใจหาดูได้ค่ะ

การขอของคุณไม่ใช่การขอล่วงหน้านะคะ เพราะคุณปฏิบัติ
คุณก็ต้องได้รับผลอยู่แล้ว ดังพระพุทธวจนะว่า ยาทิสํ วปะเต พิชํ
ตาทิสํ ลปะเต ผลํ กุลยาณการี กุลยาณํ ปาปะการี จ ปาปะกั -
บุคคลหว่านพืชเช่นใดย่อมได้รับผลเช่นนั้น ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่ว
ย่อมได้ชั่ว (พระไตรปิฎก ๑๕/๙๐๓/๓๓๓) คุณเป็นผู้หว่านพืช
ดี ต้องได้รับผลดีแน่นอนค่ะ ส่วนที่คุณอ่านเจอในหนังสือเขียน
ไว้ว่า "อย่าขอสิ่งที่ห่างไกลที่ยังไม่เกิด เดี่ยวจะไม่ได้" นั้น ท่าน
ผู้เขียนอาจหมายถึง การขอในสิ่งที่เป็นไปได้ยากกระมัง เช่น
ทำบุญหนึ่งบาทขอให้ถูกลีดเตอรี่สิบล้าน อะไรทำนองนี้ หลวง
พ่อท่านเคยพูดไว้ว่า "เดี๋ยวนี้โยมกับพระพอกันเลย คือ พระให้
พรเกินโควตา ส่วนโยมก็ค้ำกำไรเกินควร"

มีของฝากจากหลวงพ่อ คือ การอุทิศส่วนกุศล (หรือที่

เรียกว่ากรวดน้ำ) ให้เจ้ากรรมนายเวร เมื่อคุณปฏิบัติตามขั้นตอน
ต่างๆ เสร็จ ลำดับสุดท้ายให้นั่งพับเพียบ ประนมมือ ตั้งใจอุทิศ
ส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร ดังนี้

**กัมมะโน กัตถาโน กัมมะปัจเจกะพุทฺโธ พุทฺธังทว
จักกะวาฬัง ธัมมังทวจักกะวาฬัง สังฆังทวจักกะวาฬัง อโหสิ
กัมมัง -** ข้าพเจ้าขออุทิศบุญกุศลจากการเจริญภาวนานี้ ให้แก่
เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายของข้าพเจ้า ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินท่าน
ไว้ ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันชาติ ท่านจะอยู่ภพใดหรือภูมิใด
ก็ตาม ขอให้ท่านได้รับผลบุญนี้ แล้วโปรดโหสิกรรมและ
อนุโมทนาบุญแก่ข้าพเจ้า ด้วยอำนาจบุญนี้ด้วยเทอญ.

คุณอรรวรรณโชคดีที่มีครอบครัวอบอุ่น ลูกดี สามีดี เรียก
ว่าเป็นครอบครัวเวดาก็คงจะได้ โดยเฉพาะการมีลูกดีอยู่ใน
โอวาทของพ่อแม่ก็นับเป็นโชคมหาศาล เคยได้ยินพ่อแม่หลายคน
พูดว่าการมีลูกดีนั้นยิ่งกว่าถูกรางวัลที่หนึ่งเสียอีก อาจารย์เห็น
ด้วย เพราะถ้าให้เลือกระหว่างมีลูกดีกับถูกรางวัลที่หนึ่ง ก็ขอเลือก
อย่างแรก เพราะเงินทองนั้นถ้าใช้จ่ายไม่เป็น เต็มวก็หมด แต่
ลูกดีนั้นทำให้พ่อแม่ชื่นใจไปจนตลอดชีวิต ถึงตายก็นอนตาย
ตาหลับ ไม่ต้องห่วงกังวลใดๆ บางครอบครัว พ่อแม่ยังไม่ทัน
ตาย พี่น้องพี่น้องแย่งสมบัติกันให้วุ่นวายไปหมด บางรายร้าย
ไปกว่านั้น ลูกฆ่าพ่อแม่เพื่อหวังสมบัติ อย่างเรื่องที่จะเล่าต่อไป
นี้ เป็นการยืนยันว่ามีลูกดีนั้นประเสริฐกว่าการมีทรัพย์สินสมบัติ คือ
คนรู้จักกันเล่าให้ฟังว่า เขาเช่าตึกแถวเป็นที่อยู่อาศัย เรียก

เจ้าของตึกแถวว่าคุณนาย บ้านคุณนายอยู่หลังตึกลึกเข้าไปในสวนอันร่มรื่น มีถนนคอนกรีตเชื่อมเข้าไปถึงตัวบ้าน คุณนายมีลูกสองคน ชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง แต่งงานแล้วทั้งคู่ ลูกสาวแยกครอบครัวไปอยู่ต่างหาก ส่วนลูกชายอยู่กับพ่อแม่ ต่อมาสามีของคุณนายได้ขายที่ไปแปลงหนึ่งในราคา ๓๐ ล้านบาท จึงแบ่งให้ภรรยาและลูกๆ คนละ ๕ ล้าน ตัวเองเก็บไว้ใช้ ๑๕ ล้าน ไม่นานนักลูกชายก็ใช้เงินหมดและมาขอพ้ออีก พ่อก็ไม่ยอมให้เพราะได้แบ่งให้แล้ว พ่อหาความสุขให้กับตัวเองด้วยการดื่มเหล้าทุกวัน วันหนึ่งเดินออกไปหาเหล่ากิน และเมาเดินโซซัดโซเซมาตามถนนคอนกรีต เกิดขาพันกันล้มลงศีรษะฟาดพื้นแน่นิ่งไป คนเล้าเขามองเห็นทางหน้าต่างซึ่งมีมุ้งลวดและเหล็กดัด จึงไม่สามารถชะโงกหน้าต่างออกไปดู เขาก็ตกใจยืนตะลึงอยู่ประเดี๋ยวหนึ่ง กำลังคิดว่าจะลงไปเรียกคนมาช่วย ก็พอดีเห็นลูกชายคุณนายเดินออกจากบ้านมาพบเข้าพอดิ ลูกชายลงนั่งประคองพ่อขึ้นแล้วมองซ้ายมองขวา คนเล้าก็คิดว่าลูกชายคงจะมองหาใครมาช่วยหามพ่อเข้าบ้านกระมัง แต่ภาพที่เห็นคือลูกชายจับศีรษะผู้เป็นพ่อไขกกับพื้นคอนกรีตอย่างแรงถึงสามครั้งแล้วจึงวางลง

“เสียงดังมากเลยคะอาจารย์ หนูยังจำได้ติดหู หนูงัยันตัวแข็งเลย พอหายตกใจก็รีบนั่งลง กลัวเขาเห็นว่าหนูเห็นการกระทำของเขา”

“ทำไมคุณไม่ไปแจ้งตำรวจ” อาจารย์ถาม

“ถ้าแจ้งหนูก็ถูกเขาน่าะซี ขนาดพ่อเขาเขายังฆ่าได้ลงคอ เรื่องอะไรหนูจะเอาชีวิตตัวเองไปเสี่ยง ถ้าหนูรวยแล้วลูกหนูเป็น

อย่างนี้ หนูขอเป็นคนจนดีกว่า ทุกวันนี้เขาก็ยังไม่รู้ว่าหนูเห็น เหตุการณ์ทั้งหมด แล้วหนูก็ไม่ได้เล่าให้เพื่อนบ้านฟังเลย กลัว เขาจะรู้ ที่หนูเล่าให้อาจารย์ฟัง เพราะเห็นว่าอาจารย์ไม่รู้จักกับ เขา” คนเล่ายังมีอาการหวาดกลัวหลงเหลืออยู่ ส่วนคนฟังก็ถึง กับอึ้ง พุดอะไรไม่ออก ไม่รู้ว่าผู้ชายคนนั้นเป็นทรพีกลับชาติมา เกิดหรือเปล่า สงสัยจริงๆ เจียว

กลับมาเรื่องของคุณอรวรรณต่อดีกว่า อาจารย์อยากให้ ทุกๆ ครอบครัวเป็นเหมือนครอบครัวคุณอรวรรณ ปัญหาสังคม จะได้ลดน้อยลง พวกยาบ้า ยาเสพติดทั้งหลายจะได้ขายไม่ออก ผู้ผลิตและผู้ขายจะได้เลิกกิจการ แล้วหันไปประกอบอาชีพที่ไม่ ผิดกฎหมาย ไม่ทำลายเยาวชนของชาติ ประเทศไทยของเราจะได้ มีอนาคตสดใส เพราะเยาวชนไทยไม่เป็นทาสยาเสพติด สาธุ สาธุ สาธุ

กรรมเก่าต้องใช้ กรรมใหม่อย่าสร้าง

มีจดหมายที่ บก.ตัดตอนมาให้ ๗ บรรทัด และไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน ถึงกระนั้นก็น่าติดตามค่ะ ข้อความในจดหมายมีว่า

อ่านคอลัมน์ศาลาธรรมโอสถของ รศ.ดร.สุจิตรา แล้วเกิดคำถามค่ะ ดิฉันเองเป็นคนรุ่นใหม่ที่ทำงานค่อนข้างมาก (งานธุรกิจ) ทำให้ไม่มีเวลาว่างเลย แต่มีความสนใจในเรื่องการทำบุญ สวดมนต์มาก (แต่ไม่ค่อยได้มีเวลาปฏิบัติ) หลายๆ ครั้งที่ตั้งใจจะสวดมนต์ แต่ก็มีลูก (ยังเล็ก) ค่อนข้างกวน เลยต้องมาเลี้ยง สวดมนต์แผ่เมตตาในใจเวลากลางวันที่พอจะมีเวลาว่าง หรือถ้าเป็นกลางคืนก็ใช้วิธีนอนสวดในใจค่ะ **อยากได้คำแนะนำว่าควรสวดมนต์บทไหนบ้าง และอยากได้คำแนะนำในการหาซื้อหนังสือสวดมนต์ที่อ่านง่ายๆ มาเพื่อฝึกสวดค่ะ (ดิฉันสวดมนต์ได้แค่บทที่เคยเรียนในโรงเรียนสมัยเด็กๆ เท่านั้น) อ้อ.อ่านคอลัมน์ในเล่มที่ ๖๘๙ แล้วรู้สึกศรัทธาในบทสวดพาหุง อยากได้บทสวดเอาไว้สวดบ้างค่ะ**

ควรสวดมนต์บทไหน? บทที่อ้างไว้ในคอลัมน์ศาลาธรรม

โฮสเทลนี้แหละค่ะ ลองไปหาฉบับก่อนๆ มาอ่านนะค่ะ ส่วนบทพากษ์
คุณจะได้รับในเร็วๆ นี้ค่ะ

ฉบับที่ ๒ เป็นจดหมายของ **คุณละอ่อน** เขียนถามมา
เกี่ยวกับการทำแท้งว่า

ถ้าเราไปทำด้วยความจำเป็น เช่น ถูกข่มขืนติดเชื้อ HIV
หรือเป็นโรคหัวใจ หรืออะไรที่ทำให้เราไม่สามารถเก็บเค้า (หมายถึง
เด็กในครรภ์) ไว้ได้ หรือถ้าเค้าเกิดมาก็ไม่ทำให้อยู่ในโลกนี้
ได้ เราจะบาปไหมคะ

ตอบว่าบาปค่ะ เพราะเราเจตนาฆ่าเขา เมื่อเจตนาเป็นของ
เรา บาปก็เป็นของเราเต็มร้อย ส่วนที่ว่าเราฆ่าเขาเพราะมีเหตุอื่น
มาบีบบังคับให้ต้องทำนั้น เรายังต้องรับผลของการกระทำอีกนั้นแหละ
การที่เขาเกิดมาจะเป็นอย่างไรนั้นก็เป็นเรื่องของกรรมที่เขาได้เคย
ทำมา **กมฺมฺนา วตฺตตี โลโก** - สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
(พระไตรปิฎก ๑๓/๗๐๗/๖๔๘) เรื่องของกรรมเป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง
มาก อย่าตัดสินเพียงแค่ว่าเราเห็น (เช่นคนคนนี้ก็ก่อกรรมทำชั่วไม่
เว้นแต่ละวัน ทำไมเขาถึงได้ดีมีสุข) คิดว่าคงจะมีโอกาสพุดถึงเรื่อง
นี้อย่างละเอียดอีกครั้ง สำหรับครั้งนี้ขอแนะนำให้แก้กรรมด้วย
การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน กรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขได้นะค่ะ ถึง
จะแก้ไม่ได้เต็มร้อย แต่ก็ช่วยให้เบาบางลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความ
เพียรพยายามของแต่ละบุคคล อะไรที่พลาดไปแล้วถือเสียว่า
เป็นบทเรียน คราวต่อไปอย่าให้พลาดอีก เตือนตัวเองไว้เสมอว่า
กรรมเก่าต้องใช้ กรรมใหม่อย่าสร้าง กรรมในที่นี้หมายถึงเฉพาะ

กรรมชั่วณะคะ ส่วนกรรมดีต้องรีบสร้างเข้าไว้มากๆ

การนั่งสมาธิกับการเข้ากรรมฐานเหมือนกันหรือเปล่านั้นคะ?

จะว่าเหมือนก็ได้ หรือจะว่าต่างก็ได้ ที่ว่าเหมือนคือ การเข้ากรรมฐานหมายถึงการไปอยู่วัดเพื่อนั่งสมาธิ (หรือเจริญสมาธิ) แต่ที่ว่าต่างคือ การนั่งสมาธินั้นจะทำที่บ้านก็ได้ หลังจากไปเข้ากรรมฐานที่วัดจนเข้าใจขั้นตอนวิธีการปฏิบัติแล้ว กลับบ้านก็มาปฏิบัติต่อ การนั่งสมาธิโดยไม่มีครูอาจารย์สอนเป็นเรื่องที่อันตราย อาจทำให้หลงทางได้ง่าย หรือบางคนก็เข้าใจผิดไปว่าตนเป็นพระอรหันต์แล้วก็มี จึงควรระมัดระวังให้มาก พึงจำไว้ว่าเมื่อต้องการจะนั่งสมาธิให้ไปเข้ากรรมฐานก่อน อย่างน้อยสักหนึ่งครั้งก็ยังดี

จดหมายฉบับที่ ๓ มาจาก คุณกาน เขียนบรรยายมาเกือบสามหน้ากระดาษฟูลสเก็ป อ่านแล้วทำให้เห็นภาพลักษณ์ของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์อย่างชัดเจน จึงขอนำมาให้ท่านผู้อ่านช่วยกันพิจารณาด้วยคะ

ก่อนเข้าเรื่องขอคุยก่อนนะคะ หนูเพิ่งรับกุลสตรีประจำก่อนที่จะมี **ศาลาธรรมโอสถ** ของอาจารย์ ๑-๒ เล่ม ก่อนนี้ก็จะซื้ออ่านบ้าง แต่ไม่ได้รับประจำ ยิ่งพอมีศาลาธรรมโอสถเข้ามาหนูยิ่งชอบมาก และ **นารีผล** ด้วย หนูจะต้องเปิดอ่านสองเรื่องนี้ก่อนทุกครั้ง บางครั้งเปิดแล้วไม่เจอ **'ธรรมโอสถ** ดูสารบัญก็ไม่มี (หนูอาจจะใจร้อน) หนูหงุดหงิดมาก กลัวคอลัมน์นี้จะถูกตัดออก หนูขอร้องอาจารย์นะคะ อย่าตัดคอลัมน์นี้ออกเด็ดขาด คอลัมน์ดีๆ อย่าง **'ธรรมโอสถ** ที่สอนเรื่องศาสนา กฎแห่งกรรม

บทสวดมนต์ ฯลฯ ทาอ่านได้ยากจริงๆ หรือว่าอาจจะหาชมราวาส
ที่รู้อย่างอาจารย์ยาก จะเจอแต่นักเขียนนวนิยาย

อาจารย์คิดแบบหนูใหม่คะว่าเดี๋ยวนี้ทำไมสังคมเราจึงมีแต่
คนจิตใจต่ำช้า ไม่กล้าบาป มีแต่กอบโกย เห็นแก่ตัว หนูว่าทั้ง
หมคนี่มาจากเราไม่ได้สอนเรื่องคุณธรรมแก่ลูกหลานให้มาก ไม่
ค่อยให้ลูกหลานเข้าใจศีลพระศาสนา ตลอดทั้งพวกสื่อต่างๆ ไม่
ค่อยมีเรื่องเกี่ยวกับศาสนา คำสั่งสอนต่างๆ มานำเสนอแก่เยาวชน
เลย อาจารย์ว่าใหม่ ที่จริงพวกวิทยุ-ทีวี หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
ต่างๆ ควรมีสารคดีหรือเรื่องสั้นต่างๆ อย่าง 'ธรรมโอสถ มา
เสนอ มาอยู่ในรายการ ให้มีบ่อยๆ รัฐควรจะเข้ามาเข้มงวดบ้าง
หนูเชื่อว่าถ้าคอลัมน์ดีๆ อย่างของอาจารย์มีอยู่ในสื่อทีวีให้บ่อยๆ
เราคงจะช่วยจิตใจคนในสังคมได้เยอะ เขาคงมีความเกรงกลัวต่อ
บาป สังคมคงไม่โหดเหี้ยมมาก เราช่วยกันนะคะอาจารย์ อย่าง
น้อยหนูเมื่ออ่านแล้วก็ยังช่วยแนะนำให้คนอื่นอ่านต่อๆ ไปด้วย
นำไปสอนพวกหลานๆ ด้วย (เพราะหนูยังโสดอยู่ค่ะ)

หนูเป็นคนที่ชอบเรื่องธัมมะธัมโม ชอบทำบุญ ชอบอ่าน
เกี่ยวกับพระศาสนาอยู่แล้ว ชอบศึกษาประวัติของพระอาจารย์ที่
เก่งๆ พระที่ท่านเคร่งครัดศีลธรรมจริงๆ แต่พระรุ่นใหม่ๆ เดี่ยว
นี้หาได้ยากนะคะอาจารย์ หนูจึงศรัทธาในพระอาจารย์ที่ล่วงลับ
ไปแล้วมากกว่า แต่ก็ยังเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมว่ามีจริง หนูเป็นคนที
ค่อนข้างจะมองโลกในแง่ดี ยิ่งอ่านนารีผลกับ 'ธรรมโอสถ ยิ่ง

ทำให้หนูชอบแต่จะทำความดี ชอบที่จะสวดมนต์ จากเมื่อก่อน
ก่อนนอนไม่เคยสวดมนต์ไหว้พระ เดี่ยวนี้มีหนังสือเต็มหมด
แปลกณะคะอาจารย์ เรื่องธัมมะธัมโมแบบนี้ บางที่เราไปพูดคุย
กับคนอื่นหรือเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน อยากให้เขารู้จักสวดมนต์
ไหว้พระ สงบจิตใจบ้าง รู้จักเสียสละบ้าง เขาก็ทว่าเราต้องบ้าง
ละ ทว่าเราทำตัวแก่ศาสนาบ้างละ (หนูอายุ ๓๒ ปีค่ะ) หนูจึง
ชอบพูดคุยกับคนแก่มากกว่า ถ้าคุยเรื่องศาสนา

หนูขอคุยแค่นี้ละคะ จะขอเข้าเรื่องที่จะขอคำแนะนำจาก
อาจารย์บ้างละ อ้อ! ที่คุยนี้อาจารย์ไม่ต้องนำลงคอลัมน์นะคะ
เดี๋ยวเปลืองกระดาษ เอาเฉพาะที่หนูขอคำแนะนำนะคะ หนูศรัทธา
อาจารย์ จึงอยากจะเขียนคุยด้วย ไม่ว่ากันนะคะ หนูอยากทราบ
เรื่องการสวดมนต์ที่ถูกต้อง หนูสับสนว่าจะสวดบทไหนก่อน หนู
อยากสวดครบขั้นตอน ลำดับที่หนูสวดปัจจุบันคือ

๑. บูชาพระรัตนตรัย
๒. นมัสการพระรัตนตรัย
๓. นมัสการพระพุทธเจ้า
๔. นมัสการพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ
๕. สวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก
๖. สวดพระคาถาชินบัญชร
๗. สวดบทแผ่เมตตาให้ตัวเอง
๘. สวดบทแผ่เมตตาให้ผู้อื่น
๙. สวดบทกรวดน้ำ อุทิศบุญกุศล

จบ เข้านอน

แต่หนูอ่านหนังสือบางเล่มเขาบอกว่าให้สวดบทพาหุง
มหากาอะไรด้วย สวดเท่าอายุบวก ๑ หนูอยากได้บทสวดพาหุง
และสวดอะไรก่อน จากลำดับที่หนูเขียนมา ไม่ทราบอาจารย์จะลง
ให้ได้ไหมคะ

หนูอ่านเล่มที่ ๖๘๙ ที่ครอบครัวพ่อแม่ลูกจะฆ่าตัวตาย
เพราะมีหนี้สินนับลิบล้ำ แต่ได้สวดมนต์พาหุงมหากา แล้วทำให้
ปลอดหนี้ หนูเองก็อยู่ในสภาพหนี้สินล้นพ้นตัวเหมือนกันค่ะ
อาจารย์ หนูเป็นหนี้ตอนนี้ ๗ แสนกว่า ก่อนนี้หนูทำงานเป็น
ผู้จัดการสาขาบริษัท ได้พิษ IMF บริษัทปิดสาขา หนูผ่อนบ้าน
จัดสรรไว้ ทำให้หนูตกงานตั้งแต่ พ.ย. ๕๑ เวลานี้หนูมาเข้าบ้าน
เปิดค้าขายเล็กๆ น้อยๆ พอกินพอใช้ ไม่รู้ว่าอนาคตหนูจะเป็น
อย่างไรเลย อาจารย์คะ ที่หนูคิดหนักเพราะหนูตัวคนเดียว พ่อ
แม่เสียหมดแล้ว ญาติพี่น้องก็พึ่งพาเขาไม่ได้ เพราะทุกคนก็ลำบาก
หนูมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจอย่างเดียวเวลานี้คือคุณพระคุณเจ้า ได้แต่
สวดมนต์ภาวนาทุกคำคืนและหมั่นทำบุญตักบาตรเท่าที่พอจะ
ทำได้ บางครั้งหนูอยากจะตายให้พ้นๆ ไม่อยากมีชีวิตอยู่เลย
อาจารย์ แต่รู้ว่าการฆ่าตัวตายเป็นบาปหนัก หนูไม่รู้ว่าจะหาเงิน
ที่ไหนมาปลดหนี้สิน หนูขอร้องให้ทางธนาคารยึดบ้านไป แต่เขา
ก็ไม่ยอมยึด ทำให้ยอดหนี้เพิ่มอยู่เรื่อยๆจนหนูไม่มีปัญญาปลด ทุก
วันนี้ก็คิดอยู่เสมอ สวดมนต์ไหว้พระ ถ้าบุญกุศลหนูมี ขอให้
หนูเจอทางสว่างของชีวิต หนูอยากจะไปบวชชิลล์กัทธิศย์ แต่ใจ
หนูไม่สงบพอ กลับคิดแต่เรื่องหนี้

หนูอธิษฐานต่อหน้าพระทุกคืน ถ้าหนูหมดหนี้หนูจะไป
บวชถือศีล อยากรอยู่สงบๆ แต่ไม่รู้บุญกุศลจะตอบสนองหนูหรือ
เปล่า หรือหนูจะต้องตายไปก่อนก็ไม่รู้ อาจารย์ช่วยเป็นเพื่อนชี้
แนะทางสว่างให้หนูด้วยนะคะ หนูไม่รู้จะระบายกับใคร บางครั้ง
หนูไหว้พระไปร้องไห้ไป ทำไมชีวิตหนูต้องมาเจออย่างนี้ หนูลำบาก
มาตั้งแต่เล็กๆ ลูกสาวไร้ชานา พอมีความรู้ชั้นอนุปริญญา ทำงาน
เก็บเงิน หวังอยากมีบ้าน แต่ต้องมาหมดเนื้อหมดตัวกับ IMF
หนูเขียนจดหมายหาอาจารย์นี้หนูก็ร้องไห้ไปตลอด ลายมือผิด
เพี้ยนบ้าง อ่านง่ายบ้างยากบ้าง ขอโทษอาจารย์ด้วยนะคะ อาจารย์
นำลงเท่าที่จำเป็นก็ได้ นะคะ หนูรอคำแนะนำจากอาจารย์อยู่ค่ะ
โอกาสหน้าถ้าหนูพบทางสว่างหรือมีปัญหาอะไร หนูจะเขียนมาหา
อาจารย์อีกนะคะ หนูคิดว่าอาจารย์คงไม่รำคาญนะคะ

หนูขอให้อาจารย์อยู่คู่กุหลาบตลอดไป ช่วยเป็นที่พึ่งทาง
ธรรมให้กับทุกๆ คน ที่เขาต้องการหาความสงบจากพระศาสนา
ด้วยนะคะ และขอบคุณพระศรีรัตนตรัย จงดุ่มครองคนดีทุกอย่าง
อาจารย์ตลอดไปด้วยเทอญ

จดหมายไม่ได้ลงวันที่ นำแปลก คนที่เขียนจดหมายมา
หาอาจารย์มักลืมลงวันที่ หากกลับไปเรียนใหม่ถูกหักคะแนนแน่
นอน คราวต่อไปกรุณาลงวันที่ด้วยนะคะ เกิดวันที่เขียนไปตรงกับ
วันเกิดของบก.หรือของอาจารย์คุณอาจจะได้รับรางวัลก็ได้ ใคร
จะรู้

เขียนมายาวๆอย่างนี้ อาจารย์ต้องตั้งหลักให้ดีกว่าก่อนที่
จะตอบ คิดว่าท่านผู้อ่านคงจะเห็นด้วยกับคุณกาน เรื่องที่อยาก
ให้มีการเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรมทางสื่อ อาจารย์เองก็คิดเรื่อง
นี้มานาน เคยคุยกับผู้จัดรายการทีวี ซึ่งเขาสนใจอยากนำงานของ
อาจารย์ไปสร้างเป็นละครทีวี แต่มีอุปสรรคสองประการคือ เรื่อง
สปอนเซอร์ เพราะเรื่องอย่างนี้หาสปอนเซอร์ยากมาก อีกประการ
หนึ่งเรื่องของอาจารย์มีลักษณะเป็นนามธรรม ทำให้เป็นรูปธรรม
ค่อนข้างยาก แต่ก็มีผู้กำกับคนเก่งกำลังพยายามอยู่ ไม่แน่ว่า
ในอนาคตอีกไม่นานเราอาจจะได้ชมละครทีวีแนวจริยธรรมกันบ้าง
ส่วนทางวิทยุอันมีอยู่ณะคะ มีรายการธรรมะเกือบทุกสถานี นอก
จากนี้ยังมีหลายสถานีที่นางานของอาจารย์ไปอ่านทางวิทยุกระจาย
เสียง มีทั้งภาคเช้า สาย บ่าย ค่ำ บางทีก็ตึกๆ บางทีก็เข้ามิด
อาจารย์เปิดเจอโดยบังเอิญคะ

อาจารย์ขอติงประโยคที่ว่า “เดี๋ยวนี้ทำไมสังคมเราจึงมีแต่
คนจิตใจต่ำช้า” ถ้าหนูพูดอย่างนี้ก็แปลว่าสังคมเราทุกวันนี้มีแต่
คนชั่วเท่านั้น ไม่จริงหรอกคะ เพราะถ้าจริงสังคมล่มสลายไปนาน
แล้ว แต่ที่ยังไม่ล่มสลายเพราะมีคนดีคอยถ่วงดุลอยู่ แต่คนดีก็
ค่อยๆ ล้มหายตายจากไปทุกที จนเป็นที่น่าวิตกว่าในอนาคตจะมี
แต่คนชั่วอย่างที่หนูว่ามา **หลวงพ่อบุญธรรมสงฆ์ญาณมงคล**ท่าน
ก็เป็นห่วงมาก ท่านบอกว่าถ้าเราไม่ร่วมมือกันสร้างเสริมจริยธรรม
ให้กับเยาวชน รับผิดชอบต่อชาติไทยไปไม่รอด เราต้องช่วยกันณะคะ
ที่หนูทำอยู่คือช่วยแนะนำให้คนอื่นอ่าน และนำไปสอนพวกหลานๆ

ก็ถือว่าได้กุศลมากทีเดียว เพราะ “สหพพานัน ฐมมทานัน ชินาติ - การให้ธรรมชานะการให้ทั้งปวง” (พระไตรปิฎก ๒๕/๓๔/๖๓) หนูได้ชื่อว่าเป็นผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่ค่ะ ถ้าคนในสังคมช่วยกันทำอย่างนี้ รับรองว่าสังคมเราจะไม่มีวันล่มสลาย เราต้องช่วยกันสร้างน้ำดีมาแทนที่น้ำเสียซะใหม่ค่ะ

การสวดมนต์นั้นอาจารย์เคยตอบไว้แล้วในฉบับก่อนๆ ลองกลับไปอ่านดูอีกทีนะคะ

เห็นใจหนูมากเรื่องหนี้สิน หนูสวดมนต์ให้มากๆ แล้วจะแก้ปัญหาได้เอง อาจารย์มีหนี้ร่วมสามล้าน เคยปรับทุกข์กับลูกศิษย์ว่า

“สมชาย ครูมีหนี้ตั้งเกือบสามล้าน” คุณสมชายบอก

“เรื่องเล็กมากครับอาจารย์ ตัวผมมีหนี้สี่สิบล้าน”

“ตั้งสี่สิบล้านเชียวหรือ” อาจารย์ตกใจ เพราะคุณสมชายอายุน้อยที่สุดในห้อง แต่เหตุใดหนี้มาก

“แค่สี่สิบล้านครับ ไม่ใช่ตั้งสี่สิบล้าน ผมนี้เหนื่อยแล้วนะครับ คนอื่นๆ เขามีหนี้เป็นร้อยๆ ล้าน” เขาหมายถึงเพื่อนที่เรียนห้องเดียวกัน เพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งได้ยินจึงช่วยเสริมว่า

“อาจารย์คะ เมื่อก่อนพวกเราว่าร้ายกัน แต่ IMF พลิกผันให้พวกเราหมดเนื้อหมดตัว หนูเองก็เป็นหนี้หลายร้อยล้าน พอใบแจ้งหนี้มาหนูเครียดจนนอนไม่หลับ เกือบจะฆ่าตัวตายเสียก็หลายครั้ง แต่ตอนหลังก็ทำได้ เพราะเห็นว่าใครๆ เขาก็มีหนี้กันทั้งนั้น พอดีหนูไปเจอหนังสือสัตว์โลกๆ ของอาจารย์ เลย

ชื่อมาอ่านก่อนนอนทุกคืน อ่านไปจนกว่าจะหลับ แต่ก่อนต้อง ฟังยานอนหลับ เดียวนี้สบายมาก” อาจารย์เลยได้ความรู้เพิ่ม มาอีกอย่างหนึ่งว่า หนังสือสัตว์โลกๆของอาจารย์ใช้แทนยานอนหลับก็ได้ (แถมไม่มี side effect อีกด้วย)

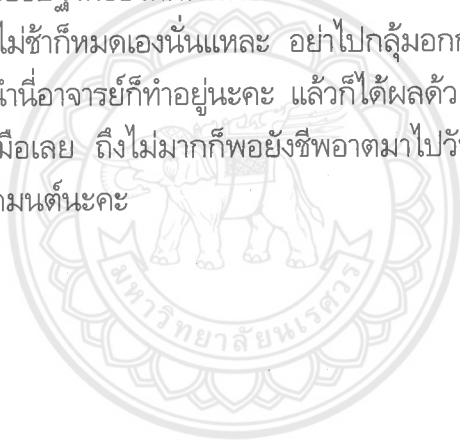
ไหนดๆ พูดเรื่องนี้แล้วก็ขอพูดกันให้ถึงรากถึงโคนเลย คือเมื่อปลายเดือนกันยายนที่ผ่านมา อาจารย์ได้สนทนากับท่าน ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเงินกู้ ท่านบอกเวลานี้ประเทศไทยเป็นหนี้ฝรั่ง ๓,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (อ่านว่า สามล้านล้านบาทค่ะ) จนฝรั่งเขาไม่ให้กู้อีกต่อไป นัยว่าเขากลัวหลักทรัพย์ไม่พอค้ำประกัน หรือยกประเทศไทยทั้งประเทศให้ก็ไม่พอใช้หนี้อะไร ทำนองนี้ แต่พี่ไทยก็ไม่เดือดเนื้อร้อนใจ หันไปกู้ญี่ปุ่นแทน คงจะได้ยื่นชื่อโครงการเงินกู้ มียาชาวา นะคะ เราก็กู้ญี่ปุ่นมา บริหารประเทศอย่างสนุกสนาน ที่ว่าสนุกสนานคือใช้เงินกู้กันปรรม ไปเลย การบริหารประเทศด้วยเงินที่กู้ยืมเขามาเนะ ลองคิดดูว่า อนาคตมันแจ่มใสหรือมืดมนกันแน่

สรุปแล้วคนไทยตอนนี้เป็นหนี้ร่วมกับรัฐบาลตกหัวละ ประมาณหกหมื่นบาท คุณกานสบายใจได้เนะคะ ถึงหนูไม่มีหนี้ ส่วนตัว หนูก็มีหนี้ร่วมกับรัฐบาลอยู่ดีนั่นแหละ บ้านไหนมีสมาชิก ครอบครัวก็คนก็เอาหกหมื่นคูณเข้าไปเถอะค่ะ

พระพุทธองค์ตรัสสอนเรื่องสุขของผู้ครองเรือนไว้ว่ามี ๔ ประการ คือ ๑. สุขเกิดจากความมีทรัพย์ ๒. สุขเกิดจากการ

ใช้จ่ายทรัพย์ ๓. สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้ และข้อสุดท้าย
๔. สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ ในบรรดาสุข ๔ อย่างนี้
คนไทยมีได้อย่างมากไม่เกิน ๓ ข้อ ไม่มีใครมีครบ ๔ ข้อแน่นอน
เพราะถึงท่านไม่มีหนี้ส่วนตัว ก็มีหนี้ส่วนรวมไงคะ รู้แบบนี้แล้ว
บางคนอาจจะคร่ำครวญว่า “ไม่อยากเกิดเป็นคนไทยเลย ”

อย่างไรก็ตาม อาจารย์ก็ขอแนะนำให้หนูสวดมนต์ แผ่
เมตตา แล้วอธิษฐานขอให้เงินพอผ่อนหนี้ในแต่ละเดือน ผ่อน
ไปเรื่อยๆ ไม่ซำกั้หมดเองนั่นแหละ อย่าไปกลุ้มอกกลุ้มใจเลย
คะ ที่แนะนำนี้อาจารย์ก็ทำอยู่นะคะ แล้วก็ได้ด้วย เงินทอง
ไม่เคยขาดมือเลย ถึงไม่มากก็พอยังชีพเอาตมาไปวันๆ รอรับ
หนังสือสวดมนต์นะคะ

การสร้างสมความดี

คุณอารี เขียนมาจากสุราษฎร์ธานี (เมืองคนดีหนึ่งไม่มีสอง) จำจากเพลง **ล่องใต้** สมัยอาจารย์แปดขวบค่ะ) ถามว่าอยากจะส่งเงินไปทำบุญที่วัดอัมพวันบ้าง จึงถามมาว่าจะส่งอย่างไร ในนามของใคร นอกจากนี้ยังต้องการส่งไปทอดผ้าป่าช่วยชาติ กับหลวงตามหาบัวด้วย ได้สวดของติดแสดมบ์มา อาจารย์ก็จัดการตอบไปแล้วนะคะ พร้อมกันนี้ก็ขออนุโมทนาในส่วนกุศลกับคุณอารีด้วยค่ะ แบบนี้เรียกว่ารายจริง ยุค IMF แม้เศรษฐีก็ต้องเป็นหนี้ แต่คุณอารีมีเงินทำบุญ เศรษฐีมาอ่านพบคงต้องอายแน่เลย

สำหรับอาจารย์เองไม่ค่อยอายเท่าไร เพราะถึงจะมีหนี้สิน อาจารย์ก็ยังมีแบ่งสันปันส่วนไปทำบุญทุกเดือน บางเดือนเป็นพัน บางเดือนเป็นหมื่น ก่อนยุค IMF เคยทำเป็นแสน แต่เดี๋ยวนี้หมดสิทธิ์ เพื่อนบางคนค่อนข้างอดว่า ไม่เจียมมบอดี มีหนี้แล้วยังทำบุญ จะได้บุญหรือ ใช้หนี้ให้หมดก่อนซี อาจารย์ก็ตอบว่า ถ้ารอให้หมดหนี้อาจารย์อาจจะหมดโอกาสทำบุญ เพราะถ้าเกิดตายไปแล้วเกิดใหม่ไม่ได้พบพระพุทธรูปศาสนา ก็จะไม่มีโอกาสได้ทำบุญ

แน่นอน แต่ขอรับรองว่าเมื่อตายไม่ต้องแบกหนี้สินไปด้วยแน่ เพราะหลักทรัพย์ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นมรดกที่ตกทอดมาจาก บรรพบุรุษ หรือส่วนที่หามาด้วยลำแข้งนั้น พอหักกลบลบหนี้ได้สบายมากค่ะ

เพราะฉะนั้นบุคคลผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท พึงสะสม บุญกุศลไว้เท่าที่โอกาสอำนวย ดังพุทธศาสนสุภาษิตว่า **สุโข บุญยสุส อัจฉโย** - การสร้างสมความดี นำสุขมาให้ (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๙/๓๐) แต่บุญที่อาจารย์กล่าวถึงนี้เป็นบุญขั้นต้นเท่านั้น หากเปรียบกับบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ก็ได้แก่อันดับคือ **ทาน** เป็นบุญที่ทำได้ง่ายที่สุด เพราะมีเงินมีทอง มีข้าวมีของก็สามารถทำได้ ส่วนบุญที่ทำได้ยากขึ้นไปกว่านั้นคือ **ศีล** ยากกว่าศีลคือ **ภาวนา** อันไหนทำง่ายก็ได้บุญน้อย ยิ่งยากก็ยิ่งได้บุญมาก บุญกิริยาวัตถุ อีก ๗ ข้อที่เหลือ ลองกลับไปทบทวนอีกครั้งว่ามีอะไรบ้าง โอกาสหน้าอาจารย์จะกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างอานิสงส์ของทานกับ อานิสงส์ของภาวนา แต่ถ้าหากลืมนึกก็ช่วยเตือนด้วยนะคะ

ฉบับที่ ๒ มาไกล คือจากจังหวัดที่อยู่ใต้สุด เจ้าของ จดหมายคือ **คุณวัฒนา** เขียนมาในคอลัมน์ ด้วยรักจากใจ โดยถามสามเรื่อง บังเอิญเรื่องที่สอง บก.มอบให้อาจารย์เป็นผู้ตอบลงในคอลัมน์ศาลาธรรมโอสถ คุณวัฒนาเขียนมาดังนี้

เรื่องที่ ๒ ขอฝากถามอาจารย์สุจิตรา (ศาลาธรรมโอสถ) ว่า **ชลาพุชะ สังเกตชะ ๒** คำนี้แปลว่าอะไร หนูพบในบทแผ่

เมตตา หาในพจนานุกรมแล้วไม่พบค่ะ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วยค่ะ (หนูเป็นแฟนคาถาด้วยค่ะ)

เป็นคำถามที่บ่งบอกว่าผู้ถามเป็นคน รั้มรั้มโม น่าน
อนุโมทนาอย่างยิ่ง สองคำที่ถามมาอยู่ในบทสวดมนต์ทำวัตรเช้า
หากเป็นฉบับพิมพ์ของวัดอัมพวันจะอยู่ในหน้า ๔๑ (ฉบับดั้งเดิม
เป็นของสวนโมกขพลาราม ซึ่งเป็นที่นิยมมาก วัดอื่นๆ จึงนำไป
พิมพ์เผยแพร่)

อาจารย์มีหลายฉบับ ก่อนนี้ใช้ของวัดสวนโมกข์ฯ พอได้
เข้าไปปฏิบัติที่วัดอัมพวัน ต้องทำวัตรเช้า-เย็นทุกวัน เลยชินกับ
ฉบับของวัดนี้ หากก็มีที่พิมพ์ผิดหลายแห่ง ทั้งบาลีและไทย ซึ่ง
ก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาของการพิมพ์ ทางวัดก็พยายามแก้ไขให้
ถูกต้องในการพิมพ์ครั้งใหม่ หากก็ยังมีที่ผิดอยู่บ้าง ครั้งต่อไป
จะพยายามไม่ให้ผิด หรือถ้าผิดก็ให้น้อยที่สุดค่ะ อย่างนี้แล้วกัน
อาจารย์จะนำมาลงให้แบบที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว จากนั้นค่อย
อธิบายคำที่หนูสงสัย ดีไหมค่ะ

ปิตติทานะคาถา

(กรวดน้ำ ยา เทวะตา)

(หันหน้า มะยัง ปิตติทานะ คาถาโย ภาณามะ เส)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี

เทวดาเหล่าใดที่อยู่ประจำในวัด

อุเบ ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง

สิงสถิตอยู่ที่เรือนสฤง ที่ต้นพระศรีมหาโพธิ และที่อื่นๆ

ดา ธัมมะทานเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา

เทวดาเหล่านั้นเป็นผู้ที่เราบูชาด้วยธรรมทาน

โสดถึง กะโรนเตระ วิหาระมัตถะเล

ขอจงทำความสวัสดิ์ให้เกิดมีในบริเวณวัดนี้

เถรา จะ มัชฌมา นวะระกา จะ ภิกขะโว

ภิกษุทั้งหลายที่เป็นพระเถระ เป็นมัชฌิมะ เป็นนวกะ

สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา

ชาววัด อุบาสก อุบาสิกาผู้เป็นทานบดี

คามา จะ เหาสา นิคะมา จะ อีสสะรา

ชาวบ้าน ชาวนิคม ชาวต่างประเทศกิติ ผู้ที่เป็นอิสระเป็นใหญ่

สัปปาณะภุตตา สุชิตา ภาวันตุ เต

ขอให้ผู้มีชีวิตเหล่านั้นจงมีความสุขเถิด

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัตถะสัมภะวา

สัตว์ทั้งหลายที่เกิดในครรภ์ เกิดในไข่

สังเสหะชาตา อะถะโวปะปาติกา

เกิดในโคล เกิดเป็นพรหม เทวดา และเกิดในนรก

นียยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต

จงอาศัยธรรมอันประเสริฐเป็นทางนำออกจากทุกข์

สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยังฯ

สัตว์ทั้งหลาย จงทำความสิ้นไปแห่งทุกข์ทั้งปวงฯ

ฐาตุ จิริง สะตัง ธัมโม

ขอพระธรรมของสัตบุรุษ จงดำรงอยู่ตลอดกาลนาน

ธัมมัทธรรา จะ ปุคคะลา

ขอบุคคลทั้งหลายผู้ทรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม จงมีอายุยืน
สังโฆ โหตุ สัมคโค วะ

ขอพระสงฆ์จงมีความพร้อมเพรียงกัน

อัตถายะ จะ หิตายะ จะ

เพื่อประกอบสิ่งอันเป็นประโยชน์และความเกื้อกูล

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจารีโน

ขอพระสังฆธรรมจงรักษาเราทั้งหลาย

วูกุณฺธิง สัมปาปุณฺเณยยามะ ธัมเม อะริยฺยปะเวทิตฺเตฯ

ขอให้เราทั้งหลายพึงประสบความเจริญในพระธรรมวินัย
ที่พระอริยเจ้าประกาศไว้แล้วฯ

ปะสันฺนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณินโน พุทฺธะสาสะเน

ขอสรรพสัตว์ทั้งปวง จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธรูปศาสนา

สัมมา ธาริง ปะเวจฉันโต กาละ เทโว ปะวัสสะตุ

ขอฝนเมื่อจะหลั่งลงมา จงตกต้องตามฤดูกาล

วูกุณฺธิภาวายะ สัตตานิัง สะมิทฺธิง เนตุ เมทะนิง

ขอฝนจงนำความสำเร็จมาสู่แผ่นดิน เพื่อความเจริญแก่
สรรพสัตว์ทั้งหลาย

มาตา ปิตา จะ อิตฺระชัง นิจจันจ รักขันติ ปุตตะกััง

มารดาบิดาย่อมรักษาบุตรที่เกิดในตนเป็นนิจ ฉันใด

เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทาฯ

ขอพระราชาจงปกครองประชาชนโดยธรรม
ในกาลทุกเมื่อ ฉันนั้นทอญ.

อย่าเพิ่งตกใจสงสัยนะคะว่า หนูถามแค่สองคำทำไม อาจารย์ตอบมากมายอย่างนี้ ยังไม่หมดคะ ยังมีอีก ใจเย็นๆ พออ่านต่อไปก็จะถึง บางอ้อ แต่ขอเล่าเรื่องซ้ำๆ เพื่อคลายความเครียดคันสักหนึ่งนาที เรื่อง **ปัตติทานะคาถา** นี้แหละคะ ความหมายของปัตติทานะคาถา คือคาถาที่สวดเพื่ออุทิศหรือเฉลี่ยความดีไปให้ผู้อื่น จะเป็นคน สัตว์ เทวดา มาร พรหม ก็ได้ ตามบทที่สวด ถ้ายังจำ **บุญกิริยาวัตถุ ๑๐** ได้ ก็คือข้อที่ ๖ ที่มีชื่อว่า **ปัตติทานมัย** นั่นแหละคะ ทีนี้ที่เขาวงเล็บไว้ว่า กรวดน้ำยาเทวะตา เพราะเรียกตามคำขึ้นต้นของคาถาที่ว่า “ยา เทวะตา สันติวิหาระวาสิณี” เพื่อจะได้เข้าใจง่ายๆ วังั้นเถอะ

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ อาจารย์ไปช่วยเป็นวิทยากรอบรมผู้ปฏิบัติธรรมที่วัดอัมพวัน และมีหน้าที่นำสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น พอถึงปัตติทานะคาถา หรือที่วงเล็บไว้ว่า กรวดน้ำยาเทวะตา ก็มีผู้ปฏิบัติธรรมท่านหนึ่งเกิดความสงสัย ถามขึ้นว่า น้ำยาเทวะตาคืออะไร คือเขาไปเข้าใจคำว่า น้ำยา หมายถึง น้ำยาที่รับประทานกับขนมจีน น้ำยาเทวะตาก็จะหมายความว่าน้ำยาของเทวดา เทวดาชอบเสวยน้ำยากระนั้นหรือ อาจารย์ฟังแล้วขำ จึงอธิบายให้ฟังจนเขาหายข้องใจ (ที่จริงควรเขียนแยกคำให้ชัดเจนว่า กรวดน้ำ ยา เทวะตา) การเขียนภาษาไทย หากแบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปในทางตรงข้ามได้ ยกตัวอย่างเช่น ยาบารุงร่างกายขนานหนึ่ง มีฉลากบอกสรรพคุณไว้ที่ขวดว่า “ยานี้ดี กินแล้วแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน” มีคนมาจดสรรพคุณไป แต่ใช้วรรคตอนไม่ถูกต้อง

เลยออกมาเป็น “ยานี้ดี กินแล้วแข็งแรง ไม่มี โรคภัยเบียดเบียน”
แบบนี้รับรองขายไม่ออกแน่นอน

อีกเรื่องที่ฟังมาจากศาสตราจารย์เสถียรพงษ์ วรรณปก
ท่านเล่าให้ลูกศิษย์ฟัง (เป็นกุศโลบายไม่ให้ผู้เรียนนั่งหลับ) ท่าน
เล่าว่า พ่อตาเขียนพินัยกรรมยกทรัพย์สินสมบัติให้ลูกเขย เพราะโกรธ
ลูกชายที่ไม่เอาใจใส่เลี้ยงดูพ่อแม่ของตัวเอง ในเรื่อง พ่อตาตั้งใจ
ยกสมบัติให้ลูกเขยแต่ผู้เดียว ไม่ให้ลูกชายเลย จึงเขียนพินัยกรรม
ไว้ว่า “ทรัพย์สินทั้งหมดของข้ายกให้บุตรเขยคนอื่นไม่มีสิทธิ์”
พอเปิดพินัยกรรมมาลูกชายเต้นผางเลย เพราะตัวเองเป็น ลูกใน
ไส้ แต่กลับไม่ได้อะไรเลย จึงไปปรึกษาทนายหัวหมอ (ทนาย
ก็ต้องหัวหมออยู่แล้ว ไม่เช่นนั้นจะเป็นทนายได้หรือ) ทนายก็บอก
มีวิธีแก้ แต่จะแบ่งให้เท่าไรละ ลูกชายของผู้ตายบอกให้ครึ่งหนึ่ง
ตกลงตามนั้น ทนายก็อ้างธรรมเนียมว่า ไม่มีใครจะรักลูกเขย
มากกว่าลูกในไส้หรอก ผู้ตายก็เช่นกัน ความจริงเขาตั้งใจจะยก
มรดกให้บุตรชาย แต่การเขียนไม่ได้เว้นวรรคตอน จึงทำให้
ตีความได้หลายอย่าง ที่จริงเขาต้องการจะเขียนว่า “ทรัพย์สินทั้งหมด
ของข้ายกให้บุตร เขย คนอื่น ไม่มีสิทธิ์” ผลปรากฏออกมา
ว่าลูกชายได้รับมรดกไปตามแผน(ของทนาย) ลูกเขยเลยต้อง
กินแห้ว ไปตามระเบียบ

ที่นี้ก็มาถึงช่วงตอบคำถามค่ะ **ชลาพุชะ** กับ **สังเสทชะ**
สองคำนี้อยู่ในหมวดธรรมชื่อ **โยนิ ๔** ซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎก
เล่มที่ ๑๑ ข้อ ๒๖๓ และเล่มที่ ๑๒ ข้อ ๑๖๙ ค่ะ

โยนิ ๔ หมายถึง แบบหรือชนิดของการเกิด ซึ่งมี ๔ แบบ ได้แก่

๑. **ชลาพุชะ** - สัตว์เกิดในครรภ์ คือ คลอดออกมาเป็นตัว เช่น คน โค กระบือ สุนัข แมว เป็นต้น (ยกเว้นสุนัขในทิวที่คลอดลูกออกมาเป็นไข่ เพราะเจ้าของสั่งให้ทำตามไก่)

๒. **อัญชชะ** - สัตว์เกิดในไข่ คือ ออกไข่เป็นฟองก่อนแล้วจึงฟักเป็นตัว เช่น นก เป็ด ไก่ เป็นต้น (ไม่รวมสุนัขในทิวอีกนั้นแหละ)

๓. **สังเสทชะ** - สัตว์เกิดในโคล คือ เกิดในของขึ้นและ หมักหมมเน่าเปื่อย ขยายแพร่ออกไปเอง เช่น หนอนบางชนิด เป็นต้น

๔. **โอปปาติกะ** - สัตว์เกิดผุดขึ้น คือ เกิดผุดเต็มตัวในทันที ได้แก่ เทวดา พรหม สัตว์นรก เปรต อสุรกาย ซึ่งสัตว์เหล่านี้ท่านว่าเกิดและตายไม่ต้องมีเชื้อหรือซากให้ปรากฏ

ส่วนคำในบทสวดที่ยกมา คือ อะระโหปะปาติกา นั้นเขียนแบบบาลี (ไม่มีสระ อะ) คือ **อหโรปะปาติกา** มาจาก อหวิสนธิกับ อุปปาติกะ อหวิ แปลว่า หรือ อุปปาติกะ คือ โอปปาติกะ บรรทัดที่เขียนว่า สังเสทชะชาตา อะระโหปะปาติกา จึงแปลว่า เกิดในโคล หรือเกิดเป็นพรหม เทวดา และเกิดในนรก แต่เขาละหรือ ไว้

อีกฉบับมาจาก **คุณหนูช** เขียนมาว่า เคยทำแท้งสองครั้ง พาเพื่อนไปทำอีก ๑ ครั้ง อ่านกฤตสตรีนับที่ ๖๕๐ แล้วกลัวบาปมาก ขอคำแนะนำวิธีแก้กรรมด้วย และทำอย่างไรจะไม่ให้ลูกที่เกิดมาต้องรับกรรมที่พ่อแม่ทำไว้

ดังที่เคยกล่าวไว้ว่า เรื่องของกรรมนั้นลึกซึ้งซับซ้อนมาก ยิ่งเรื่อง ผลของกรรม หรือ วิบากแห่งกรรม นั้น เราไม่รู้เลยว่าเมื่อไร เราจะได้รับผล เพราะเราไม่ได้ทำกรรมมาเฉพาะในชาตินี้ トラบใดที่เรายังเวียนว่ายอยู่ในสังสารวัฏ เราก็ทำกรรมมาโดยตลอด ดีบ้าง ชั่วบ้าง และ จิต ของเราเป็นผู้บันทึกเอาไว้เหมือนเทปบันทึกเสียง หรือ เทปบันทึกภาพ เมื่อถึงเวลามันก็จะปรากฏออกมา บางคนสร้างคุณงามความดีมาตลอด แต่เหตุโชนจึงต้องมาเสวยทุกข์ หรือคนที่ก่อกรรมทำชั่วแต่เสวยสุข ซึ่งเรื่องนี้เราจะมองเฉพาะที่ตาเห็นเท่านั้นไม่ได้ คงจะหาโอกาสกล่าวถึงเรื่องนี้อย่างพิสดารอีกครั้ง ช่วงนี้มีจดหมายมามาก คงต้องตอบจดหมายก่อนค่ะ

ตอบคุณหนูช อาจารย์แนะนำว่าสวดมนต์ไปก่อนนะคะ อย่าคิดอะไรมาก ทำใจให้สงบ ยอมรับผลของการกระทำของเรา และไม่ทำอีก การสวดมนต์แผ่เมตตา ขอโหสิกรรมต่อเจ้ากรรมนายเวร หากทำได้ถึงขั้น ก็สำเร็จได้ค่ะ ควรหาโอกาสไปเข้ากรรมฐาน ถ้าบ้านอยู่ไกล มาวัดอัมพวันไม่สะดวก ขอเรียนว่าวัดอัมพวันมีสาขายู่ที่จังหวัดขอนแก่นอีกแห่งหนึ่ง ชื่อ **ศูนย์เวฬุวัน** ที่นั่นมีการปฏิบัติกรรมฐานด้วยค่ะ ขอให้โชคดีและแก้ปัญหาได้นะคะ

๒๐ ทุกข์ของสตรี

มีโทรศัพท์จากผู้อ่านท่านหนึ่งขอคำแนะนำมาว่า อยาก
รู้เรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ควรอ่านหนังสืออะไร ที่อ่านแล้วจะ
ได้ความรู้ที่ถูกต้อง เพราะในปัจจุบันมีหนังสือมากมาย บางเล่ม
คนเขียนก็อวดอ้างว่าตนเป็นผู้วิเศษ บางครั้งก็พูดอ้อมๆ ว่าฉัน
นั้นเป็นพระพุทธเจ้า อะไรทำนองนี้ “หนูเห็นว่าชักจะเพี้ยนกันไป
ใหญ่”

คะ อาจารย์เองก็เคยพบปัญหาคล้ายๆกันนี้ ตอนไป
ประชุมยุวพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ที่ประเทศเกาหลีเมื่อเดือน
กันยายนที่ผ่านมา (ปี ๒๕๔๒) คนเกาหลีเล่าให้ฟังว่า มีสำนัก
หนึ่งจากเมืองไทยไปเปิดสาขาอยู่ในประเทศของเขา คนของสำนัก
นี้สอนธรรมะเก่ง พูดเก่ง ทำให้เยาวชนเกาหลี เลื่อมใสศรัทธา
เป็นจำนวนมาก เขาจึงถามว่าคุณไปเรียนมาจากอาจารย์ท่านใด
บุคคลผู้นั้นตอบว่าตัวเขาเป็นพระพุทธเจ้าเอง ไม่มีอาจารย์สอน
คนฟังเลยหมดศรัทธา เพราะเชื่อตามคำมโหรีว่า พระพุทธเจ้าใน
ยุคนี้มีพระสมณโคดมองค์เดียวเท่านั้น จะมีพระพุทธเจ้าที่ไหน

อีก ก็เห็นจะต้องบอกว่า **ต้องใช้วิจารณ์ญาณให้มากๆ**

ส่วนหนังสือที่ถามมาขอแนะนำให้อ่านสามเล่ม เล่มแรกคือ **พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน**ของท่านอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ซึ่งท่านได้ย่อพระไตรปิฎกทั้ง ๔๕ เล่มลงไว้ในเล่มนี้ เล่มที่สองคือ **พุทธธรรม ฉบับขยายความ**ของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) เล่มสุดท้ายที่ขอแนะนำคือ **พระมหาชนก พระราชนิพนธ์**ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อ่านสามเล่มนี้แล้วรับรองว่ารู้เรื่องพระพุทธานุศาสนานั่นแน่ ยิงไปกว่านั้นเมื่อไปอ่านเล่มอื่นๆ นอกเหนือจากสามเล่มที่กล่าวมา จะรู้เองว่าเล่มไหนเพี้ยนหรือไม่เพี้ยน

สำหรับจดหมายที่เข้ามาในช่วงนี้ ส่วนใหญ่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว เช่น สามีนอกใจ ไม่รับผิดชอบ ลูกๆ มีปัญหา ซึ่งปัญหาดังกล่าวถือว่าเป็น ทุกข์แสนสาหัสของผู้หญิง คนที่เคยประสบกับตัวเองมาแล้วเท่านั้นจึงจะรู้ว่ามันสาหัสสากรรจ์เพียงใด ทุกข์มาก เจ็บปวดรวดร้าวจนสุดจะพรรณนา สำหรับคนที่ไม่เคยประสบปัญหาดังกล่าว ถือว่าโชคดีที่สุดแล้ว แต่อย่าปล่อยไปแสดงกิริยาเยาะเย้ย หรือพูดจาถากถางคนที่มีความทุกข์นะคะ เขาทุกข์มากพอแล้ว อย่าไปช่วยเติมความทุกข์ให้เขาอีกเลยคะ

ปัญหาเรื่องสามีนั่น วิธีแก้ที่ดีที่สุดคือต้อง **ทำใจ** เป็นคำพูดที่ฟังดูเหมือนง่าย แต่ทำยาก ยากมากๆ ต้องใช้ความเพียร

พยายามอย่างสุดๆ กันเลย แต่พอทำได้แล้วก็เท่ากับเราเดินมาถึง ที่สุดแห่งทุกข์ **คุณจะไม่ทุกข์อีกต่อไป** อาจารย์ขอเป็นกำลังใจให้กับผู้มีทุกข์ทุกท่านค่ะ สู้ชนะ อดายอมแพ้และอย่าคิดฆ่าตัวตาย เรื่องการฆ่าตัวตายนั้นผลักออกไปให้ไกลจากชีวิต ผลักออกไปเลยค่ะ

การทำใจในเบื้องต้นคือ ทำใจให้ได้ว่าที่เราทุกข์เช่นนี้ เพราะเราเกิดมาเป็นผู้หญิง พระพุทธองค์ทรงแสดงทุกข์ของผู้หญิงไว้ ๕ ประการ ดังปรากฏใน สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๘ ข้อ ๔๖๒-๔๖๖ หน้า ๒๙๗ ดังนี้

ดูก่อนนิกขุทั้งหลาย ความทุกข์โดยเฉพาะของสตรี (มาตุคาม) ๕ อย่างเหล่านี้ ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ คือ

๑. สตรีเมื่อเป็นสาว ไปสู่สกุลแห่งสามี ย่อมพลัดพรากจากญาติทั้งหลาย นี่เป็นทุกข์โดยเฉพาะของสตรีข้อแรก ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ

๒. สตรียอมมีระดู นี่เป็นทุกข์โดยเฉพาะของสตรีข้อที่สอง ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ

๓. สตรียอมมีครรภ์ นี่เป็นทุกข์โดยเฉพาะของสตรีข้อที่สาม ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ

๔. สตรียอมคลอดบุตร นี่เป็นทุกข์โดยเฉพาะของสตรีข้อที่สี่ ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ

๕. สตรียอมทำหน้าที่บำเรอบุรุษ นี่เป็นทุกข์โดยเฉพาะ

ของสตรีข้อที่ห้า ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ

ดูก่อนนิกขุทั้งหลาย ความทุกข์โดยเฉพาะของสตรี ๕
อย่างเหล่านี้แล ซึ่งสตรีได้รับต่างหากจากบุรุษ (พระไตรปิฎก ๑๘/
๔๖๒-๔๖๖/๒๙๗)

ชัดเจนโดยไม่ต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมเลยใช่ไหมคะ นี่
แหละคะ ทุกข์ของลูกผู้หญิงเรา ใครที่เป็นโสดตัดออกไปสามข้อ
ก็ยังเหลือสอง แต่ก็แปลกนะคะ ผู้หญิงเกือบร้อยทั้งร้อยอยาก
ทุกข์ให้ครบห้า เหมือนแมลงเม่าบินเข้ากองไฟฉันใดก็ฉันนั้น

ต่อไปเป็นจดหมายของผู้มีทุกข์ท่านหนึ่ง ซึ่งใช้นามแฝง
ว่า **วิกันดา**

คุณวิกันดาเขียนเล่ามาว่า มีความทุกข์ค้างใจมาเกือบยี่สิบ
ปี แต่งงานมา ๑๙ ปี มีลูกสาวสามคน ไม่เคยมีความสุขเลย
ผิดหวังมาตลอด...

อาจารย์เห็นใจจริงๆ ค่ะ ใจเย็นๆ นะคะ ผู้หญิงที่ตกอยู่
ในสภาพเดียวกับคุณวิกันดามีมากมายในสังคมปัจจุบัน แต่ไม่
เป็นไร ปัญหามีไว้ให้แก้ ขอให้ตั้งใจจริงๆ แล้วแก้ได้แน่นอนค่ะ

...สามีเจ้าชู้มาก มีผู้หญิงมาติดพันตลอด แต่ละคนใช้ชีวิต
กับสามีดิฉันหลายๆ ปี บางคน ๓ ปี บางคน ๔ ปี แล้วก็เลิกรา
กันไป เคยคิดที่จะฆ่าตัวตายหลายครั้ง แต่สงสารลูกกลัวไม่มีใคร
เลี้ยง เพราะสามีคงไม่เลี้ยงแน่ๆ...

คนที่ตกอยู่ในภาวะมืดบอดอย่างนั้น เขาไม่มีความรับผิดชอบ
ชอบหุ่อกค่ะ ดีแล้วที่คุณไม่ได้ฆ่าตัวตาย มิฉะนั้นลูกๆ คุณต้อง
ตกกระทบลำบากอยู่ในโลกนี้ ส่วนคุณก็ต้องไปรับทุกข์แสนสาหัส

ในโลกหน้า

...เงินทองเขาไม่เคยทำให้ดิฉันและลูกเลย ดิฉันเลี้ยงลูกเอง ถ้าดิฉันทำงานแม่ของดิฉันก็เลี้ยงให้ เคยขอร้องให้เขาเลิกกับดิฉัน เขาก็ไม่เลิก แต่เขาก็ยังมีคนอื่น เงินทอง รถยนต์ ก็ให้ผู้หญิงของเขาใช้...

ผู้ชายที่มีตบอดเขาก็ทำกันอย่างนี้ทุกคนแหละค่ะ อาจารย์เห็นมานานักต่อนักแล้ว

...แม่ส่งสารดิฉันมาก ขอให้อดทนเพื่อลูก ส่งสารลูกให้มาก กลัวลูกอาภัพ อย่าคิดสั้น แม่กลัวดิฉันจะฆ่าตัวตายมาก เพราะน้องสาวกินยาตายไปเมื่อสามปีก่อน แม่แทบบ้าเลย แม่มีลูกสามคน ดิฉันเป็นคนโต มีน้องสาวหนึ่ง น้องชายหนึ่ง ดิฉันอยู่กับพ่อแม่มาตลอด ปี ๒๕๔๑ พ่อถูกรถชน ไม่ตายแต่ความจำไม่เหมือนเดิม แม่ยิ่งเสียใจมาก ไหนจะเรื่องดิฉัน ไหนจะเรื่องพ่อ...

สิ่งที่คุณต้องรีบทำอย่างเร่งด่วนคือ ถนอมน้ำใจคุณแม่ให้มาก ชวนท่านสวดมนต์ทุกคืน คุณไม่ได้ให้ที่อยู่ไว้ มิฉะนั้นก็ส่งหนังสือไปให้คุณแล้ว หากต้องการหนังสือสวดมนต์ ขอไปที่ บก.นระคะ หนังสือไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟนรก มีบทสวดพร้อมวิธีสวดอยู่ท้ายเล่มค่ะ

...ดิฉันคงเป็นคนบาปมากไซ้ไหม ที่ทำให้แม่ต้องเสียน้ำตา

...

อย่าคิดอย่างนั้นเลยคะ เอาเป็นว่าคุณถนอมน้ำใจคุณแม่ทดแทนบุญคุณท่านด้วยการชวนท่านสวดมนต์ให้ไว้พระ แม่เมตตา

อุทิศส่วนกุศล หากคุณพ่อพอทำได้ก็ชวนท่านสวดมนต์ด้วย ทำให้
สมาธิเสมอทุกวัน แล้วทุกอย่างจะดีขึ้นค่ะ ขอให้ท่านะคะ ชวน
ลูกๆ สวดด้วยยิ่งดีค่ะ

...สามีไม่เคยนอนที่บ้านเลย จะกลับมาตอนเช้าๆ ก่อน
๐๗.๐๐ น. มารับดิฉันไปทำงาน เขาทำตัวแบบนี้ไม่ใช่สองสาม
ปี แต่เป็นสิบกว่าปีแล้ว ซึ่งไม่รู้เหมือนกันว่าดิฉันทนอยู่กับเขาได้
อย่างไร เขาทำอะไรไม่เคยเกรงใจพ่อแม่ดิฉันเลย สำหรับลูกไม่
ต้องพูดถึง เขาใจร้ายไม่เคยพาลูกๆ ไปเที่ยวไหนเลย เด็กๆ น้อย
ใจมาก บอกไม่รักพ่อเลย ยิ่งลูกสาวคนโตบอกเกลียดพ่อมาก คิด
ว่าพ่อเลวมากๆ ที่ทำให้ดิฉันและยายร้องไห้เกือบจะทุกวัน แต่
ดิฉันบอกลูกๆ ว่ายังไงเขาก็เป็นพ่อของเรา

บอกแค่นี้ยังไม่พอหรอกค่ะ คุณต้องให้ลูกขอขมาพ่อด้วย
การกล่าวร้ายว่าร้ายหรือคิดร้ายต่อพ่อแม่เป็นบาปมาก อย่าให้ลูก
คุณต้องทำบาป เพราะกรรมที่ทำกับพ่อแม่ นั้นได้รับผลทันตาเห็น
ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว ต้องให้ลูกแก้กรรมเสีย มิฉะนั้น
เขาอาจจะได้สามีเป็นคนแบบเดียวกับพ่อเขาก็ได้ อย่างนี้ก็แล้วกัน
คุณให้ลูกๆ สวดมนต์ แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศล แล้ว
ขอโหสิกรรมต่อพ่อของเขา ต้องให้เขาทำด้วยใจ เมื่อทำอย่าง
นี้ได้สักระยะหนึ่งพอเขาทำใจได้ ไม่โกรธไม่เกลียดพ่อเขาแล้ว เมื่อ
พ่อบ้านตอนเช้าก็ให้เขาเอาดอกไม้ธูปเทียนไปกราบเท้าพ่อ
ขอขมาต่อพ่อ อาจารย์เชื่อว่าถ้าลูกๆ คุณทำได้โดยออกมาจากใจ
จริง พ่อเขาจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรม หันมาเอาใจใส่ลูกๆ ลอง
ทำดูนะค่ะ

...ดิฉันคิดมาก จึงได้ตัดสินใจแยกบ้านอยู่ต่างหาก (คนละจังหวัด) จะได้ไกลๆ จากสายตาของแม่ สงสารแม่ไม่ยอมเห็นแม่ร้องไห้ แต่แล้วก็เหมือนเดิม ลูกสาวคนโตไม่ค่อยสนใจการเรียน ชอบหนีเที่ยว ดิฉันตักเตือนແກ້ก็จะเถียง ทว่าไม่เข้าใจวัยรุ่น จะฆ่าตัวตาย ดิฉันไม่รู้จะอย่างไรดี คิดมากๆ แล้วจะบ้าอยู่แล้ว สำหรับตัวดิฉัน มีอะไรจะเก็บไว้ในใจ ไม่ค่อยเล่าให้คนอื่น เพื่อนๆ ฟังหรือกเก็บไว้คนเดียว ยิ่งแม่ไม่ให้อ่านเลย ดิฉันเคยหาทางระบายด้วยการเที่ยว กินเหล้า ฟังเพลง แต่ก็ไม่นาน เพราะไม่ชอบเที่ยว กินเหล้าก็ไม่มี กินแล้วมาทุกที ทรมานตัวเองเปล่าๆ

ดิฉันเคยทำแท้งมาแล้วสองครั้ง มันคงจะเป็นบาปมากใช้ไหมคะ บัดนี้เวรกรรมกำลังตอบสนองดิฉันอยู่ใช้ไหมคะ ลูกไปทางสามีไปทาง ดิฉันเองก็ไม่มีความสุข มีแต่ความทุกข์ใจมาตลอด ดิฉันอยากจะถามอาจารย์นะคะ

๑. ดิฉันต้องไปปฏิบัติธรรมใช้ไหม

๒. ไปที่ไหน วัดอะไร ที่อยู่ ตำบล จังหวัด บอกให้ละเอียด

๓. ไปปฏิบัติกี่วัน เพราะบาปที่ดิฉันทำนั้นคงจะมากน่าดู จะต้องเตรียมอะไรไปบ้าง เสื้อผ้าชุดขาวก็ชุด

๔. ดิฉันอยากทราบขั้นตอนของการสวดมนต์ มีอะไรบ้าง บอกให้ละเอียด

ชีวิตดิฉันคงจะมีความสุขกับเขาสักทีนะ ขอให้อาจารย์ช่วยชี้ทางให้ดิฉันด้วยนะคะ

เห็นใจมากๆ เลยค่ะ ใจเย็นๆ นะคะ ปัญหาของคุณแก้
ได้ค่ะ ขอให้ออดทน สิ่งที่เกิดขึ้นกับคุณไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่อะไร
เลย ผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่ตกอยู่ในภาวะอย่างคุณ บางคนหนัก
หนาสาหัสกว่าคุณเสียอีก อย่าคิดว่าตัวเองมีทุกข์อยู่คนเดียว ลอง
มองไปรอบๆ ข้างลึะยะ ใครๆ ก็มีทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น **ถ้าทุกข์ไม่
มี พระพุทธศาสนาคงไม่อุบัติขึ้นมาในโลก** มีผู้หญิงคนหนึ่ง
ซึ่งเป็นผู้ที่อาจารย์รู้จักดีที่สุดในชีวิต เธอมีทุกข์คล้ายๆ กับคุณ อาจารย์
ยังเคยพูดเล่นๆ ว่าจะนำชีวิตของเธอไปเขียนเป็นนิยาย จะให้ชื่อ
เรื่องว่า **ชีวิตโหลยโท่ย** แต่พอได้รู้ ได้เห็นว่ายังมีผู้หญิงอีกเป็น
จำนวนมากที่ตกอยู่ในภาวะเช่นนี้ อาจารย์ก็เลยไม่คิดจะเขียน
เพราะไม่อยากให้เป็นเรื่องโหลยโท่ย

คุณต้องสร้างความเข้มแข็งให้มีขึ้นในตัว อย่าย่อแอเอา
แต่ร้องไห้ น้ำตาแก้ปัญหอะไรไม่ได้หรอกนะคะ มีเพลงหนึ่งร้อง
โดย **คุณศรฉวี โพธิเทศ** ความตอนหนึ่งว่า 'โอ้ น้ำตาหรือ
จะแก้ปัญหใจ ร้องให้ทำไม่ ร้องทำไมให้เบลอองน้ำตา จงยิ้มสู้
โลก ทั้งความเศร้าโศกเกิดหนา อย่าให้เขามาตราหน้า ว่าสิ้นเขา
เราหมดหนทาง' ยิ้มไว้ค่ะ ห้ามร้องไห้เด็ดขาด ถ้าคุณอ่อนแอ เอา
แต่ร้องไห้ เท่ากับคุณทำร้ายคนที่รักคุณและคนที่คุณรัก ซึ่งอาจารย์
หมายถึงคุณพ่อคุณแม่และลูกสาวสามคนของคุณ ทำไมคุณไป
ให้ความสำคัญกับผู้ชายคนเดียว ที่เขาไม่ได้แคร์คุณหรือลูกๆ ของ
คุณเลย นี่อาจารย์ไม่ได้ยุให้ผิวเมียทะเลาะกันนะคะ แต่ผู้ชายที่
ตกอยู่ในภาวะอย่างนั้น เขาจะไม่รู้ร้อนรู้หนาวกับใคร คุณก็ต้อง

ปล่อยเขาไปก่อน คนที่คุณควรเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขเขาให้มากคือ คุณพ่อคุณแม่และลูกสาวสามคน อย่าสงสารตัวเองให้มากจนเกินไป เพราะจะทำให้เข้าข้างตัวเอง และมองเห็นแต่ข้อบกพร่องของผู้อื่น ของตัวเองมองไม่เห็น หรือไปคิดว่าตัวเองไม่มีข้อบกพร่อง

มองในแง่กรรมก็ต้องบอกว่าเป็นกรรมของคุณ ทำให้ไม่มีคนอื่นที่เขาดิๆ ก็มี แต่ทำไมสามิเราไม่ตี ก็เพราะเราทำกรรมมาไม่ดีนั่นเอง ถ้าเราหันมาโทษตัวเองบ้าง ก็จะทำให้ความทุกข์ที่มีอยู่ลดน้อยลงได้ เช่น โทษว่าเราคงจะทำกรรมมาไม่ดี ถึงมาเจอสามิไม่ตี ยอมรับสภาพแล้วก็ปลงเสียให้ตก ปลงตกเมื่อไร เมื่อนั้นความสุขก็จะมาหาคุณ แต่ถ้าปลงไม่ตกคุณก็จะเสียใจ น้ำไหลออกตา แผลงๆ ก็จะเสียสติไปเลย นี่อาจารย์พูดตามที่หลวงพ่อ **พระราชสุทริญาณมงคลท่านสอนนะคะ** เพราะฉะนั้นคุณต้องปลงให้ตกให้ได้

ลองมองหาข้อดีในตัวของคุณลิลิคะ แล้วคุณจะอภัยให้เขาได้ ที่อาจารย์มองเห็นข้อดีอย่างหนึ่งของเขาคือที่คุณเล่าว่า “จะกลับมาตอนเช้าๆ ก่อน ๐๗.๐๐ นาฬิกา มารับดิฉันไปทำงาน” นี่คือข้อดีหรือส่วนดีของเขา อาจารย์ขอแนะนำให้คุณสวดมนต์ตามที่บอกไว้ในหนังสือ **ไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟนรก** ตั้งแต่หน้า ๙๗ ถึงหน้า ๑๐๕ วิธีสวดบอกไว้แล้วในหนังสือ สวดทุกวันนะคะ แล้วขอโหสิกรรมต่อสามิว่า หากเราได้ล่วงเกินเขาไว้ไม่ว่าจะทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ ขอให้เขาโหสิกรรมให้เราด้วย

ขณะเดียวกันเราก็ขอโทสิกรรมให้เขาเช่นกัน จากนั้นก็แผ่เมตตา และอุทิศส่วนกุศลให้เขา **ขอให้เขาและผู้หญิงของเขาจงมีความสุข ความเจริญ** ต้องฝืนใจทำให้ได้ พอนานๆ แล้วจะชินไปเอง ถ้าทำได้ตามนี้ ภายในสามเดือนสามปีจะหันมุมกลับ คือจะเลิกเจ้าชู้และกลับมาเอาใจใส่ครอบครัว เป็นเรื่องยากมากที่จะทำ แต่คุณต้องทำให้ได้หากต้องการแก้ปัญหาจริงๆ มีคนทำได้ผลมาแล้วมากมายละ นี่เป็นเบื้องต้นนะคะ

เรื่องลูกสาวคุณต้องใจเย็นๆ อย่าไปดูไปว่าเขา เพราะวัยรุ่นใจร้อน เกิดเขาน้อยอกน้อยใจ ฆ่าตัวตายจริง คุณก็จะยิ่งทุกข์หนัก ให้พูดกับเขาดีๆ และสวดมนต์แผ่เมตตาให้เขา ถ้าพาเขาสวดมนต์ได้ยิ่งดี จะได้ผลเร็วขึ้นด้วย คุณเลิกคิดมากได้แล้ว ส่วนการเล่าให้คนอื่นฟังก็ต้องเลือกเล่ากับเพื่อนสนิทที่ไว้วางใจได้ มีบางคนทำเป็นเห็นอกเห็นใจ แต่ลับหลังเอาไปนินทากันสนุกปาก คนแบบนี้มีมากในสังคมยุคนี้ ฉะนั้นถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ไม่เล่าจะดีกว่า

การที่คุณจะประชดชีวิตด้วยการกินเหล้า อาจารย์ไม่เห็นด้วย และขอตำหนิตตรงๆ ว่า ในเมื่อคุณเห็นเขา(สามี) ทำในสิ่งที่ไม่ดี แล้วทำไมคุณต้องลดตัวเองไปทำไม่ดีแข่งกับเขา การกินเหล้านั้นไม่ดีมากๆ พระพุทธองค์ตรัสไว้ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ ข้อ ๒๓๕ ว่า สุราเป็นเหตุให้ละเมิดศีลข้ออื่นๆ ได้ เพราะสุราทำให้คนขาดสติ เมื่อขาดสติเสียแล้วก็ละเมิดศีลได้หมดทุกข้อ

อาจารย์อยากจะพูดว่า ความชั่วร้ายทั้งหลายนั้น มีจุดเริ่มต้นที่สุรา ในไตรภูมิพระร่วง ได้กล่าวถึงโทษของการดื่มสุราไว้ดังนี้

อันหนึ่ง อันว่าเหล้านั้นแล สุขาเจ้าทั้งหลายอย่าพึงคบหา
กันกินเลย ถ้าแล้วผู้ใดคบหากันกินเหล้าได้ บาบนั้นจะให้ตกนรก
...เมื่อพ้นจากนรกขึ้นมาได้ เป็นผีเสื้อ ๕๐๐ ชาติ และเป็นสุนัข
บ้า ๕๐๐ ชาติ แม้เกิดเป็นคนไส้ก็เป็นบ้า (ไตรภูมิพระร่วง อ้าง
ถึงใน พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), ๒๕๕๒ : ๓๒)

ฉะนั้นจงนำพาชีวิตออกไปให้ไกลจากสุรานะคะ ไม่มีใคร
ได้ดิบได้ดีเพราะเหล้า แต่ที่ประสบความทายนะเพราะน้ำเมานั้น
มีมากมาย คุณบอก 'กินเหล้าก็ไม่ใช่ กินแล้วเมาทุกที' นั่นดีแล้ว
อย่าไปลองจนกินเป็นแล้วจะเดือดร้อน หน้าที่ของคุณในขณะนี้
คือ **ต้องขจัดทุกข์ที่กำลังเผชิญอยู่ให้หมดไป ไม่ใช่สร้างทุกข์
เพิ่มขึ้น** อย่าลืมว่าคุณเป็นหลักของครอบครัวนะคะ หลักจะต้อง
มั่นคง จะล้มไม่ได้ อย่าให้ได้ชื่อว่าเป็น 'หลักปักเลน' อายุก็เข้า
วัยกลางคนแล้ว ต่อไปก็จะเป็นยาย คุณคงไม่อยากรมานั่งร้องไห้
กับลูกหลาน เหมือนที่คุณแม่ของคุณท่านเป็นอยู่ในขณะนี้ใช่ไหม
คะ เพราะฉะนั้นต้องแก้ไขตั้งแต่วันนี้นี่เลย แก่ที่ตัวเราเองนี้
แหละ ไม่ต้องไปแก่ที่คนอื่น สามีเขาจะเป็นอย่างไรก็เรื่องของเขา
ปล่อยเขาไปก่อน มาแก่ที่ตัวเราเองด้วยการสร้างมดีให้ตัว (คือ
สวดมนต์) เมื่อมีทุนคือมดีแล้ว ต่อไปก็จะมีกำไรคือความ
สุข ความสุขอยู่ใกล้แค่มือเอื้อม ทำไมคุณไม่ใช่คิดว่า ไปคว้าความ

ทุกข์มาทำไมกันเล่า

คราวหน้าอาจารย์จะตอบปัญหาที่ค้างไว้ สำหรับงวดนี้ให้
การบ้านคุณไปทำ ขอให้สวดมนต์ ชวนคุณพ่อคุณแม่และลูกๆ
สวดด้วย ห้ามร้องให้พุ่มพวยเหมือนที่หลายๆ มา โยนความอ่อนแอ
ออกไปให้ไกลๆ ทำให้ได้ นะคะ นี่เป็นชั้นประถมเท่านั้น ยังมีชั้น
มัธยมและชั้นอุดมอีก แต่ถ้าคุณสอบตก คือปฏิบัติไม่ได้ ก็หมด
สิทธิ์ขึ้นชั้น ท่องให้ขึ้นใจเลยว่า

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ

โก หิ นาโถ ปโร สฺยา

ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน

ใครไหนเล่าจะเป็นที่พึ่งให้เราได้

(พระไตรปิฎก ๒๕/๓๕/๖๖)

ภาคกรรมสนองกรรม

ตอบปัญหาคุณวิกันดาต่อจากฉบับที่แล้ว เรื่องที่คุณเคยทำแก่งนั้น บัดนี้ก็กลายเป็นอดีตไปแล้ว ที่คุณต้องทุกข์อยู่ในขณะนี้ก็อาจเป็นได้ว่า คุณกำลังชดใช้กรรม ธิบาย ใช้เสียให้หมด จะได้ไม่มีดอกเบ็ญ คนที่เคยทำกรรมไม่ดีเอาไว้ แล้วกรรมมาสนองในชาตินี้ทันตาเห็น แสดงว่าคนคนนั้นโชคดี ที่ว่าโชคดีเพราะจะได้ไม่ต้องไปใช้ในชาติหน้า ซึ่งต้องบวกดอกเบ็ญข้ามภพข้ามชาติ เรียกว่าใช้กันอานไปเลย หากต้องการแก้กรรมเรื่องทำแก่ง วิธีที่ดีที่สุดคือให้เข้ากรรมฐาน ตั้งใจปฏิบัติ ไม่พูดไม่คุยกับผู้ใด ถ้าคุณทำจริง ก็จะได้พบของจริง ทำปลอมก็จะพบแต่ของปลอมๆ หลวงพ่อท่านสอนไว้ค่ะ

อาจมีผู้สงสัยว่า คนที่เคยทำแก่งทำไมต้องแก้กรรมด้วยการเข้ากรรมฐาน ขอตอบว่า เพราะการเจริญวิปัสสนากรรมฐานเป็นบุญสูงสุดในพระพุทธศาสนา เมื่อคุณปฏิบัติแล้วอุทิศไปให้บุคคลที่คุณทำลายชีวิตเขา บุญนั้นจะทำให้เขาได้ไปสุดไปเกิด เขา ก็จะเลิกอาฆาตเลิกจองเวรกับคุณ อันนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่

ใช้เรื่องลึกลับซับซ้อนแต่อย่างไรก็ตามของคุณ อาจารย์ตอบแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

๑. ดิฉันต้องไปปฏิบัติกรรมใช่ไหม

ใช่ค่ะ แต่ยังไม่ต้องไปช่วงนี้ อย่างที่บอกว่า เรื่องที่คุณเคยทำแห้งกลายเป็นอดีตไปแล้ว ปัจจุบันคุณกำลังทุกข์เรื่องลูกเรื่องสามี ขอให้แก้ปัญหาตรงนี้ก่อน แก้ทีละอย่าง อย่าทำอะไรทีละหลายอย่าง เพราะจะไม่ได้ผลสักอย่าง อีกประการหนึ่งคุณกำลังมีทุกข์มากจนแทบประคองจิตไว้ไม่ได้ พูดอีกอย่างหนึ่งคือคุณกำลังอยู่ในภาวะที่เรียกว่า จิตตก ต้อง ยกจิต ขึ้นมาให้ได้ก่อน วิธีปฏิบัติก็คือสวดมนต์แผ่เมตตา อย่างที่บอกแล้ว พอคุณผ่านขั้นตอนนี้ไปได้เรียกว่า เรียบจบระดับประณมก็ต่อขั้นมัชฌมและขั้นอุคม ซึ่งในที่นี้อาจารย์หมายถึงการไปเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ขอให้ตั้งใจปฏิบัติแล้วจะแก้กรรมที่เคยทำแห้งได้

๒. ไปที่ไหน วัดอะไร ที่อยู่ ตำบล จังหวัด บอกให้ละเอียด

จากประสบการณ์ของอาจารย์ วัดที่คนเข้ามาปฏิบัติแล้วเกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้คือ **วัดอัมพวัน** ต.พรหมบุรี อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๖๑๖๐ ถ้าขับรถไปเองก็ไปถนนสายเอเชีย วัดอยู่ที่กิโลเมตรที่ ๑๓๐ (นับจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ) ถ้าไปรถประจำทาง ไปขึ้นที่ตลาดหมอชิต ขึ้นรถที่จะไปสิงห์บุรีสายเอเชีย บอกคนขับว่าลงวัดอัมพวัน พอถึงเขาก็จะบอก คุณ

ก็นั่งมอเตอร์ไซค์จากปากทางเข้าไปในวัด สะดวกมากค่ะ หาไม่ยากเพราะใครๆ ก็รู้จัก

๓. ไปปฏิบัติที่วัน เตรียมอะไรไปบ้าง เสื้อผ้าชุดขาวที่ชุด

ที่วัดมีตารางการปฏิบัติสองช่วง คือ ถ้าผู้ปฏิบัติต้องการอยู่ ๓ วัน ให้ไปเข้าวันศุกร์ ออกวันอาทิตย์ ถ้าต้องการปฏิบัติ ๗ วัน ให้ไปเข้าวันโกน (ต้องดูปฏิทินที่มีบอกข้างขึ้น-ข้างแรม) ออกวันโกนถัดไป กรณีของคุณต้องเข้า ๗ วัน (หมายถึงคนที่ยังไม่เคยปฏิบัติเลย ส่วนคนที่เคยปฏิบัติแล้ว และต้องการมาปฏิบัติเพิ่มเติมจึงจะเข้า ๓ วัน) สิ่งที่ต้องเตรียมไปคือ กาย กับ ใจ ของคุณนั้นแหละค่ะ นอกนั้นก็มียंत्रประจำตัวประชาชน ของใช้ประจำตัว อยู่วัดต้องถือศีล ๘ มื้อเย็นงด ส่วนชุดขาวไปขอยืมที่วัดได้ เมื่อจะกลับก็บริจาคเงินเป็นค่าจ้างซัก ไม่ต้องซักเอง แต่ถ้าไม่ยืมของวัดก็ไปหาซื้อผ้าถุง เข็มขัด เสื้อ ผ้าสไบ บอกลคนขายว่า "ซื้อชุดแม่ชี" ข้อสำคัญคือ อย่านำของมีค่าไป (เช่น เพชรทอง) เงินนำไปเพื่อทำบุญ และถ้าสนใจหนังสือธรรมะ มีร้านหนังสือไว้บริการด้วย ถ้าคุณพาคุณแม่และลูกๆ ไปด้วยจะยิ่งดี แต่ต้องไม่คุยกันนะค่ะ

๔. ขั้นตอนการสวดมนต์เคยบอกไว้ในฉบับก่อนๆ แต่เรื่องนี้มีคนถามมามาก คงต้องทำความเข้าใจกันอีกครั้ง สำหรับคุณให้สวดตามขั้นตอนที่บอกไว้ในหนังสือ ไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก ไปก่อน จนกว่าจะแก้ปัญหาได้

เพื่อให้คุณมีกำลังใจ อาจารย์ขอยกตัวอย่างบุคคลที่สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ ตามที่หลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคลท่านแนะนำ เธอเล่าให้อาจารย์ฟังว่า ช่วงที่เธอมีปัญหาครอบครัว (สามีเจ้าชู้ มีหญิงอื่น ไม่รับผิดชอบครอบครัว เธอต้องหาเงินมาเลี้ยงลูกและสามีแต่เพียงผู้เดียว) บังเอิญได้อ่านหนังสือ *สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม* แล้วสืบทอดจนพบ และมีโอกาสได้สนทนากับหลวงพ่อ ท่านก็พูดให้กำลังใจว่า ขอให้อดทน แล้วจะแก้ปัญหาได้ ให้ไปสวดพาหุงมหากาเท่อายุขুবกหนึ่ง แล้วแผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลให้สามี อย่านไปโกรธเคืองหรือด่าว่าเขา ต้องทำใจตรงนี้ให้ได้ก่อน เธอก็ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจนทำได้ หลวงพ่อท่านจึงแนะนำให้มาเข้ากรรมฐาน ซึ่งท่านบอกว่าผู้ที่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จะได้อานิสงส์ ๓ ประการ คือ ๑.ระลึกชาติได้ ๒.เห็นกฎแห่งกรรม ๓.เกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้ เธอก็ปฏิบัติอยู่หลายครั้ง ครั้งละ ๗ วัน

วันหนึ่งขณะที่นั่งสมาธิอยู่ เมื่อจิตตั้งมั่นก็ระลึกชาติได้ เห็นตัวเองในอดีตชาติพาพ่อแม่ญาติพี่น้องมาอาศัยอยู่กับสามี ให้สามีหาเลี้ยงแต่เพียงผู้เดียว ทำให้เธอเข้าใจ เพราะเห็นกฎแห่งกรรมว่า เหตุใดชาตินี้จึงต้องหาเลี้ยงสามี พอเห็นอดีตชาติ เห็นกฎแห่งกรรม ก็เกิดความซาบซึ้งถึงกับน้ำตาไหลพรากๆ และยอมรับสภาพว่าต้องใช้กรรมที่เคยทำไว้กับสามี การระลึกชาติได้ และเห็นกฎแห่งกรรม ทำให้เกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้ ปัจจุบันสามีเธอเลิกเจ้าชู้ หันมาเอาใจใส่ครอบครัว ทำให้เธอมีความสุขมาก หลวงพ่อบุณโณเมทนาที่เธอปฏิบัติได้ถึงขั้น และได้รับอานิสงส์ครบ

ถ้วน ท่านพูดเสมอว่า “ถ้าปฏิบัติจริงก็จะพบของจริง ใครปฏิบัติไม่จริง ก็ได้ของไม่จริงกลับไป”

นี่เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งเท่านั้น ผู้ที่ปฏิบัติถึงขั้นยังมีอีกหลายราย ส่วนคนที่ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล คือไม่ได้รับอานิสงส์ก็มีมากเช่นกัน ซึ่งหลวงพ่อบอกว่า พวกเขาไม่มีความอดทน ไม่มีความเพียรพยายาม ท่านเปรียบคนประเภทนี้ว่า พวกเขา ดันไม่ถึงที่ ทำความดีไม่ถึงจุด จึงไม่สำเร็จ ท่านมักย้ำเสมอว่า “ต้องดันให้ถึงที่ ทำความดีให้ถึงจุด จึงจะสำเร็จสมความมุ่งมาดปรารถนา”

ปัจจุบันสุภาพสตรีท่านนี้มีความสุขมาก สามีหันมุมกลับโดยที่เธอไม่ต้องไปพูดจาชักชวน ยิ่งไปกว่านั้นยังขอให้เธอพามากราบหลวงพ่อ และได้มาเข้าปฏิบัติกรรมฐาน การงานที่ทำได้สำเร็จลุล่วง ธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรือง เงินไหลนองทองไหลมา ทั้งที่อยู่ในยุค IMF เธอบอกกับอาจารย์ว่า ที่เธอเจริญรุ่งเรืองมาได้เพราะเริ่มต้นจากหนังสือสัตว์โลกฯ จึงนึกถึงบุญคุณของหนังสือ และตอบแทนด้วยการซื้อสัตว์โลกฯ แจกเพื่อนฝูงและญาติมิตร อาจารย์ก็ยินดีที่หนังสือของอาจารย์ช่วยแก้ปัญหาให้เธอได้ ซึ่งความจริงแล้วเธอมีบุญเอง บุญที่เธอสร้างให้กับตัวเองด้วยความเพียรพยายาม อาจารย์เสียอีกที่ยังทำได้ไม่เท่าเธอ เพราะไม่มีความอดทนพอ

คุณวิกันดาคงได้กำลังใจแล้วนะคะ ทีนี้คุณก็เปลี่ยนท่าที่เสียใหม่ สร้างความดีให้กับตัวเองด้วยการสวดมนต์ อย่าง

ที่หลวงพ่อบุญธรรมสุทธานภรณ์ท่านสอนไว้ว่า “สวดมนต์เป็น
 นิตย อธิษฐานจิตเป็นประจำ อโหสิกรรมก่อนแล้วจึงแผ่เมตตา
 และอุทิศส่วนกุศล ขอให้ญาติโยมปฏิบัติให้ได้ แล้วชีวิตจะวัฒนา
 สถาวร ไม่มีเวรไม่มีภัยกับใครอีก” หากเกิดความท้อแท้ก็ให้รำลึก
 ถึงพระพุทธวจนะ **วายเมถว ปุริโส ยาว อตถสฺส นปฺปทา** -
 เป็นคนควรพยายามเรื่อยไป จนกว่าผลที่หมายจะสำเร็จ
 (พระไตรปิฎก ๑๕/๘๙๑/๓๓๐)

เกี่ยวกับเรื่องคนเจ้าชู้นั้น อาจารย์มีเรื่อง (จริง) มาเล่าสู่
 กันฟัง เป็นเรื่อง ‘กรรม’ ที่คนผิวดำคิดข้อสามได้รับทั้งในชาตินี้และ
 ชาติหน้า บรรดาเจ้าชู้ประตูดินทั้งหลาย (ไม่ว่าชายหรือหญิง) อ่าน
 ตรงนี้แล้วให้เก็บไปคิดเป็นการบ้านด้วยนะคะ โดยเฉพาะคุณ
 ผู้หญิงที่ชอบแย่งสามีคนอื่นนั้น คุณจะไม่สุขกายสบายใจตลอด
 ไปหรอกค่ะ เพราะถึงคุณจะไม่ได้รับผลกรรมในชาตินี้ ก็ต้องไป
 รับในชาติหน้า หรือชาติต่อไป หลังจากชาตินี้และชาติหน้า อุปมา
 ดังสุนัขไล่เนื้อที่วิ่งไล่เนื้อไปตลอดเวลา ไล่ทันทีไหนก็กัดที่นั่น คุณ
 จะพ้นจากกรรมนี้ได้กรณีเดียวคือ เมื่อคุณบรรลุประนิพพานเป็น
 พระอรหันต์ การแย่งชิงของรักของผู้อื่นนั้นบาปมากนะคะ ขออย่า
 ได้ทำเลยคะ หลวงพ่อบุญธรรมท่านสอนว่า “ในเมื่อท่านต้องการความสุข
 แล้วทำไมถึงไปสร้างความทุกข์ให้คนอื่นเล่า” อันนี้ก็หมายความว่า
 เมื่อเราต้องการความสุข คนอื่นเขาก็ต้องการความสุขเหมือน
 กับเรา และเมื่อเราไปสร้างความทุกข์ให้คนอื่น ทุกข์นั้นก็จะมีย้อน
 กลับมาหาเรา ตามกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะ
 ฉะนั้นก็จงหยุดก่อกรรมทำชั่วเถิดนะคะ

เรื่องแรกที่จะเล่า เป็นเรื่องของผู้ที่ได้รับกรรมในชาตินี้ คือ คุณลุงของเพื่อนเป็นคนเจ้าชู้มาก มีหญิงอื่นตลอด คุณลุงทำงานธนาคาร ตำแหน่งใหญ่โต แต่ไม่เคยกลับบ้านก่อน ตีสองเลย เพราะไปอยู่กับหญิงอื่น คุณป้าก็อดทนเพื่อลูกๆ ทั้งที่เจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส ความทุกข์ของลูกผู้หญิง ไม่มีทุกข์ใดจะยิ่งใหญ่เท่าทุกข์ที่เกิดจากสามีนอกใจ ใครไม่เคยประสบก็ไม่รู้ สรุปว่าคุณป้าก็ทนอยู่มากจนลูกโต พอคุณลุงเกษียณได้ไม่นาน กรรมก็ตามสนอง ทำให้ล้มป่วยเป็นอัมพฤกษ์ ไปหาเมียน้อยไม่ได้ และเมียน้อยคนสุดท้ายท้องนี้คุณลุงหลงใหลมาก เมื่อไปหาไม่ได้ก็คร่ำครวญถึง (ลองนึกดูว่าคุณป้าจะทรมาณใจเพียงใด ก่อนนี้ไม่เคยกลับบ้านก่อนสองนาฬิกา พอไม่ต้องออกจากบ้าน กลับมาคร่ำครวญหาหญิงอื่น) คุณป้าสงสารจึงให้ลูกอ้อมใส่รถไปส่งบ้านเมียน้อยคนล่าสุด

รุ่งเช้าคุณเธอก็เอาใส่รถมาส่งคืน (ใครเขาจะเลี้ยงคนที่ไม่มีประโยชน์ต่อเขาแล้ว) ไม่นานนัก โรคกรรม ก็มาเยือน คุณลุงเริ่มมีอาการทางสมอง ความจำเลอะเลือน และเริ่มระแวงว่า คุณป้ามีชู้ เวลาคุณป้าขึ้นไปชั้นบน คุณลุงก็จะตะโกนด่าขึ้นไป ทหาว่า คุณป้าพาชู้ขึ้นไปนอนกัน ตกกลางคืนก็ไม่หลับไม่นอน พอตีสองก็จะเรียกหาคุณป้า ว่าคุณป้าแอบไปหาชู้ คือจะเอาพฤติกรรมที่คุณลุงเคยทำมาระแวงคุณป้า คุณป้าเข้าห้องน้ำนาน ก็ด่าว่าไปทำอะไรกับชู้อยู่ในห้องน้ำ (คิดว่า คุณป้าจะชอกช้ำระกำใจเพียงใด เวลาดีๆ ไปอยู่กับหญิงอื่น พอไปไหนไม่รอดกลับมาเป็นภาระของคุณป้า แถมจุกจิกจู้จี้ อารมณ์ฉุนเฉียวหวาดระแวง

อยู่ตลอดเวลา) คุณลุงเป็นอยู่อย่างนี้กระทั่งสิ้นชีวิต คงพอจะคาด
คะเนได้ว่าปรโลกของคุณลุงจะเป็นอย่างไร

อีกเรื่องเป็นเรื่องของครูบัวไหล (นามสมมุติ) ซึ่งได้รับ
ผลกระทบในชาติหน้า (คือตกนรก) ครูบัวไหลเป็นลูกชายกำนัน
ตำบลหนึ่ง เป็นคนรูปหล่อมาก เมื่อเรียนจบ ปกศ.ต้น ก็ได้สอบ
บรรจุเป็นข้าราชการครูในตำบลนั้น ตอนเข้าครูบัวไหลจะขี้จักรยาน
ไปทำงานที่โรงเรียนซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านนัก สมัยนั้นใครมี
จักรยานขี้ถือว่ารวยมาก ครูบัวไหลจึงเข้าตำรา รูปหล่อ พ่อรวย
ต่อมาครูบัวไหลก็แต่งงานและมีลูกสาวฝาแฝด ภรรยาชื่อจำปา
(นามสมมุติ) ความที่ครูบัวไหลเป็นคนรูปหล่อ จึงมีสาวแก่แม่
หม้ายมาหลงรักหลายคน และครูหนุ่มก็ถึงกับประพตติผิดศีลข้อ
สามบ่อยครั้ง จนเป็นที่ครหานินทาของชาวบ้าน นางจำปารู้สึกอับ
อายผู้คน ได้ขอร้องให้สามีเลิกประพตติชั่ว ทว่าครูบัวไหลกลับ
ไม่นำพา ยังคงประพตติเช่นนั้นต่อไปอีก

เข้าวันหนึ่งขณะที่ครูบัวไหลขี้จักรยานจะไปโรงเรียน ครั้น
ถึงกลางทางก็นึกขึ้นได้ว่า วันนี้ลืมคล้องพระ (เขามีสายสร้อย
ทองคำหนักสี่บาท แขนงพระสมเด็จเลี่ยมทองสามองค์ เป็นของ
ขวัญวันเกิดที่ได้มาจากมารดา) จึงเลี้ยวรถกลับเพื่อจะไปเอาสาย
สร้อย ทันใดนั่นเสียงปิ่นก็ดังขึ้นหนึ่งนัด ครูบัวไหลถูกยิงนอน
ตายอยู่กลางทาง คนยิงเป็นสามีของหญิงที่ครูบัวไหลไปเป็นชู้กับ
ภรรยาเขานั่นเอง เป็นอันว่าครูบัวไหลต้องจบชีวิตลง เพราะกรรม
ช้อกแม่สมุจฉาจารย์เป็นเหตุ และจับตัวคนยิงไม่ได้

เวลาผ่านไปหลายปี วันหนึ่งมีเด็กชายอายุ ๘ ขวบ มาที่บ้านกำนันที่เป็นบิดาของครุบัวไหล มากับหญิงอายุประมาณห้าสิบเศษ หญิงที่มาด้วยบอกกับกำนันว่า เด็กชายदनัย (นามสมมุติ) ซึ่งเป็นหลานชายของตนได้รับเร้าให้พามา บอกว่าจะมาหาพ่อแม่ในชาติที่แล้ว ตอนแรกกำนันไม่เชื่อ จึงเรียกรภรรยาซึ่งเป็นมารดาของครุบัวไหล พร้อมทั้งลูกสะเ้าและหลานๆ มา แล้วให้เด็กชายदनัยบอกว่าใครเป็นใคร เด็กชายदनัยบอกถูกทุกคน แม่ชื่อลูกสาวฝาแฝดก็จำได้ เมื่อถูกถามว่าใครเป็นคนยิง ยิงเพราะเหตุใด เด็กชายदनัยตอบว่า เพราะเขาไปเป็นชู้กับภรรยาชายคนนั้น แต่จะไม่ขอบอกว่าเป็นใคร ด้วยไม่ต้องการจะก่อเวรต่อไปอีก การที่ตนถูกยิงก็สาสมกับความผิดแล้ว มารดาของครุบัวไหลยังไม่ยอมเชื่อ ว่าเด็กชายदनัยเป็นครุบัวไหลกลับมาเกิดจริง จึงถามว่าสายสร้อยทองหนักสี่บาทหายไปไหน หรือว่าคนยิงเอาไป เด็กชายदनัยตอบว่าอยู่ที่บ้าน ตนกำลังจะกลับมาเขาก็ถูกยิงตายเสียก่อน ถามอีกว่าสายสร้อยมีพระเขวนก่องค์ เป็นพระอะไร ได้มาจากไหน เด็กชายदनัยก็ตอบถูกทุกข้อ นางจึงเข้าไปในห้องนำสายสร้อยทองหนักสี่บาทและเขวนพระเส้นละสามองค์ออกมาให้ดูสามเส้น ให้เด็กชายदनัยชี้ว่าเส้นไหนเป็นของครุบัวไหล เด็กชายदनัยก็ชี้ได้ถูกต้อง ไม่ว่าจะถามเรื่องอะไร เด็กชายदनัยก็ตอบได้ทุกเรื่อง จนนางหายสงสัย จึงหันไปพูดกับลูกสะเ้า ซึ่งนั่งน้ำตาซึมฟังอยู่โดยไม่พูดไม่จา

“เอ้าจำปา เอ็งลองถามมันดูซิว่า ถ้ามันเป็นไอ้บัวไหลจริง มันต้องจำได้ว่ามันแต่งงานกับเอ็งเมื่อไร” แต่นางจำปากลับพูดขึ้น

ว่า “ถามจริงๆ เกอะพี่บัวไหล ชาตินี้พี่จะยังเจ้าชู้อีกไหม” เด็กชายदनัยตอบทันทีว่า “ไม่แล้วจะน้องจำปา พี่เซ็ดแล้ว เซ็ดจริงๆ ไม่เจ้าชู้อีกแล้ว” เมื่อถูกถามว่าทำไมถึงเซ็ด เด็กชายदनัยซึ่งเป็นครูบัวไหลกลับชาติมาเกิดก็เล่าในที่นั้นว่า เมื่อตนถูกยิงตายก็ได้ไปตกนรกอยู่หลายปี เขาลงโทษด้วยการให้เปลือยกายแหวกว่ายอยู่ในน้ำที่เต็มไปด้วยกอบัวหลวง ต้องถูกหนามบัวหลวงแทงจนเลือดซิบไปทั้งตัว (ที่ใดมีบัวหลวงขึ้นอยู่ที่นั่นปลาเนื้ออ่อนจะไม่มี เพราะปลาเนื้ออ่อนกลัวบัวหลวงมาก) ปวดแสบปวดร้อนทรมานทรกรรมมาก จากนั้นจึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์อีก และจำชาติที่แล้วได้ จึงรีบเร้าให้ยายพามาที่นี่

เมื่อเด็กชายदनัยเล่าจบ ยายของเขาก็เล่าให้ฟังว่า เด็กชายदनัยบ่นว่าคิดถึงพ่อแม่อยู่บ่อยๆ พ่อแม่ของเขาไปทำงานก่อสร้างที่กรุงเทพฯ ได้มาเยี่ยมและเพิ่งกลับไปเมื่อวันก่อน เมื่อเด็กชายบ่นคิดถึงพ่อกับแม่ ตนก็ได้บอกหลานว่าพ่อแม่เอ็งเพิ่งกลับไปกรุงเทพฯ ทำไมมาบ่นคิดถึง เด็กชายก็บอกว่าไม่ใช่พ่อแม่ที่อยู่กรุงเทพฯ แต่เป็นพ่อแม่ชาติที่แล้ว และรีบเร้าให้พามา นางเองก็อยากรู้ว่าจริงตามที่หลานบอกหรือไม่ จึงได้พามา

อาจารย์ได้เล่าเรื่องนี้ให้นักศึกษาปริญญาโทฟัง และให้ช่วยกันวิเคราะห์ว่าทำไมนรกที่ครูบัวไหล (ตอนเล่าอาจารย์ใช้ชื่อจริง แต่เขียนต้องใช้ชื่อสมมุติ) ไปพบในปรโลกจึงแตกต่างจากนรกที่กล่าวถึงในคัมภีร์ ซึ่งการลงโทษผู้ที่ละเมิดศีลข้อสาม

เขาจะให้ปีนต้นไม้ที่มีหนามแหลมยาวถึง ๑๖ องคุลี (นิ้ว) มียมบาลเอาดอกแทงอยู่ที่ใต้ต้น บนต้นก็มีนกปากเหล็กมากคอยจิก (อย่างที่เห็นในภาพฝาผนังโบสถ์ตามวัดต่างๆ) ไม่ปรากฏว่ามีการลงไปแหวกว่ายอยู่ในกอบัวหลวงแต่อย่างใด

นักศึกษาหญิง (เป็นอาจารย์โรงเรียนมัธยม) ตอบว่า ครูบัวไหลคงจะถูกลงโทษสถานเบา ในนรกคงมีโทษหนักโทษเบาเช่นเดียวกับในโลกมนุษย์ อาจารย์บอกตอบอย่างนี้ฟังขึ้นนะ ส่วนนักศึกษาชาย (เป็นนักธุรกิจ) ถามว่า “อาจารย์ครับ ผมได้ยินมาว่า ตกนรกนี่นานมาก เช่น ตกนรก ๕๐๐ ชาติ แต่ทำไมครูบัวไหลถึงได้มาเกิดเร็วนัก” พอดีหมดเวลาจึงฝากให้นักศึกษาเก็บไปคิดเป็นการบ้าน แล้วก็ถือโอกาสฝากท่านผู้อ่านไปคิดเป็นการบ้านด้วยละ ปัจจุบันเด็กชายด้นัย (นามสมมุติ) ยังมีชีวิตอยู่และโตเป็นหนุ่มแล้ว

๒๒ ทำชั่วได้ชั่ว

ตอบจดหมายคุณจารุวรรณซึ่งเขียนมาสองหน้ากระดาษ เรื่องที่ถามมาล้นหน้าสนใจ อาจารย์พยายามที่จะตอบให้ชัดเจน แจ่มแจ้งที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ฉบับอื่นๆ ที่รอตอบจึงยังต้องรอต่อไป คุณจารุวรรณเขียนถามมาดังนี้

ดิฉันมีเรื่องอยากจะขอคำปรึกษาค่ะ ขณะนี้ดิฉันกำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.๖ มีเพื่อนในห้องที่นับถือคริสต์อยู่ ๔ คน ซึ่งสามในสี่เป็นเพื่อนที่ค่อนข้างสนิท เดิมเขานับถือพุทธ แต่ไม่ทราบจะทำไม่ถึงเปลี่ยนศาสนา นัยว่าเข้าโบสถ์แล้วสบายใจระมัง พอดิฉันรู้เรื่องนะคะร้องไห้เลย ทั้งเสียตายทั้งสับสน ไม่เข้าใจว่าทำไม ดิฉันไม่สบายใจมาก มีความรู้สึกสงสารเขาว่าเขามองไม่เห็นธรรมะของพระพุทธองค์ มันเป็นเรื่องน่าเศร้ามาก อยากทราบว่าพอจะมีหนทางใดที่จะทำให้เขากลับมานับถือพระพุทธศาสนาคะ หรือว่าดิฉันควรจะทำอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้

ก่อนอื่นอาจารย์ขอให้หนูทำความเข้าใจกับคำว่า 'ศาสนา' เสียก่อน ซึ่งอาจารย์จะให้คำจำกัดความที่กว้างและครอบคลุมทุก

ศาสนา ดังนี้

ศาสนาคือคำสอนที่ศาสนานำมาเผยแพร่ สั่งสอน แจกแจง แสดง ให้มนุษย์ละเว้นจากความชั่ว กระทำแต่ความดี เพื่อประสบ สันติสุขในชีวิต ทั้งในระดับธรรมดาสามัญ และความสุขสงบ นีรันดร ซึ่งมนุษย์ยึดถือปฏิบัติตามคำสอนนั้นด้วยความเคารพ เลื่อมใสและศรัทธา คำสอนดังกล่าวนี้จะมีลักษณะเป็นลัทธิธรรม ที่มีอยู่ในธรรมชาติ แล้วศาสนาเป็นผู้ค้นพบ หรือจะเป็นโครงการ ที่ศาสนารับมาจากพระเจ้าก็ได้ (จากหนังสือศาสนาเปรียบเทียบ ของสุจิตรา อ่อนค้อม ๒๕๔๒ : ๒)

จากคำจำกัดความข้างต้น ทำให้ทราบว่าศาสนามีลักษณะ เป็นคำสอน ผู้นำมาสอนเรียกว่าศาสดา ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งศาสนา สาระสำคัญของการสอนคือให้มนุษย์ละชั่ว ทำดี คำสอนมี ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับโลกียะ และระดับโลกุตระ ซึ่งมนุษย์ต้อง ปฏิบัติตามด้วยความเลื่อมใสศรัทธา และประการสุดท้ายคือ ศาสนาแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ศาสนาเทวนิยม (Theism) เป็นศาสนาที่เชื่อว่ามีพระเจ้าเป็นผู้สร้างผู้บันดาลทุก สิ่ง เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม อีกประเภทหนึ่งเรียกว่า ศาสนาอเทวนิยม (Atheism) เป็นศาสนาที่ไม่เชื่อว่ามีพระเจ้า เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาเซน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ศาสนาทุกศาสนาจะสอนให้มนุษย์ละ ชั่ว ทำดี แต่พระพุทธศาสนามีคำสอนอีกประการหนึ่งที่ไม่ใช่ใน ศาสนาอื่นคือ การทำจิตให้ผ่องใส ซึ่งเป็นขั้นปัญญา เพราะพระ

พุทธศาสนาเน้นในเรื่องของปัญญามากกว่าศรัทธา กล่าวโดยสรุปคือ ศาสนาทุกศาสนาสอนเรื่อง คีล (ละชั่ว) และสมาธิ (ทำดี) ส่วนพระพุทธรูปศาสนาสอนทั้งคีล สมาธิ และปัญญา ปัญญามีลักษณะเป็นนามธรรม จึงเป็นเรื่องลึกซึ้ง เข้าใจยาก ผิดกับคีลและสมาธิซึ่งพอจะมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ การเน้นในเรื่องปัญญา มากกว่าศรัทธานี้เอง ทำให้พุทธศาสนิกชนหันไปนับถือศาสนาอื่น ซึ่งก็เป็นเสรีภาพส่วนบุคคล ฉะนั้นหนุจงทำใจให้สบาย อย่าโกรธอย่าว่าเพื่อน เพราะเป็นเสรีภาพของเขา เมืองไทยให้สิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา จึงไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล แม้เราจะปรารถนาดีต่อเขาเพียงใดก็ตาม ถึงจะต่างศาสนากันก็เป็นเพื่อนกันได้ มิตรภาพไม่มีช่องว่างในเรื่องชาติศาสนาหรอกค่ะ

อาจารย์เองก็อยากจะทำเรื่องคล้ายๆ กับของหนู คือเพื่อนของอาจารย์คนหนึ่งชื่ออ้อย อ้อยเรียนโรงเรียนคริสต์มา ตลอดพอถึงวัยรุ่นก็อยากจะทำไปนับถือศาสนาคริสต์ให้เป็นเรื่องเป็นราวเหมือนเพื่อนๆ คุณพ่อคุณแม่คุณตาคุณยายก็เป็นทุกข์มาก เพราะบรรพบุรุษนับถือพระพุทธรูปศาสนาทั้งมาแต่ดั้งเดิม แต่อ้อยก็ไม่ยอม จะต้องเป็นคริสต์ให้ได้ ถึงกับจะไปนัดวันทำพิธีเข้ารีตในที่ที่สุดคุณตาของอ้อยบอกว่าอนุญาต แต่ขออย่างเดียวว่าก่อนจะเข้ารีต ขอให้ลองปฏิบัติธรรมสักครั้งหนึ่ง และได้ส่งอ้อยไปเข้ากรรมฐานที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุ ซึ่งขณะนั้นเจ้าคุณโชดก (สมณศักดิ์หลังสุดก่อนมรณภาพคือ พระธรรมธีรราชฆาตมุนี) เป็นผู้สอน อ้อยก็ตั้งใจปฏิบัติจนครบ ๗ วัน พอออกจาก

กรรมฐานก็ไปกราบคุณตา บอกว่าไม่เปลี่ยนศาสนาแล้ว ปัจจุบัน
 อ้อยปฏิบัติธรรมเคร่งครัดมาก เคยไปบวชช้อยู่ที่ประเทศพม่า โดย
 ได้รับอนุญาตจากลูกและสามี อาจารย์จึงขอแนะนำคนที่กำลัง
 จะเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่นว่า ก่อนจะทิ้งศาสนาเดิมของตน ลอง
 ไปเข้ากรรมฐานสัก ๗ วัน และปฏิบัติให้เคร่งครัด ถ้าครบ ๗
 วันแล้วยังไม่เปลี่ยนใจก็ไม่ว่ากัน เพราะทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่
 จะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้

อีกคำถาม... ตอนเช้าหลังจากดิฉันใส่บาตรแล้ว ตอนที่
 กรวดน้ำพ่อสอนว่าให้เอ่ยชื่อบรรพบุรุษของเรา ไม่อย่างนั้นบุญ
 ที่เราทำจะไม่ถึงเขา ที่นี้ตอนนี้ดิฉันจะอุทิศให้พ่อของเพื่อนด้วย
 เพราะพ่อเขาตายไปเมื่อไม่นานมานี้ แต่ดิฉันจำชื่อท่านไม่ได้ เลย
 นึกหน้าของท่านเอา ไม่ทราบว่าจะบุญที่ทำไปจะถึงเขาหรือไม่คะ

ถึงคะ จะออกชื่อหรือไม่ ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ว่าเขาจะได้
 รับหรือไม่ เรื่องนี้เคยตอบไปแล้ว ลองไปหาฉบับก่อนๆ มาอ่าน
 นะคะ แต่ถ้าหาไม่ได้ อาจารย์ก็จะตอบสั้นๆ ว่า ในชาตฺสูสโถณี
 สูตร พระพุทธองค์ทรงตอบข้อสงสัยของชาตฺสูสโถณีพราหมณ์ผู้
 ซึ่งถามว่า บุญกุศลที่เราทำในโลกนี้แล้วอุทิศไปให้ญาติผู้ละโลก
 นี้ไปแล้ว เขาจะได้รับหรือไม่ พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า หากเขา
 ไปเกิดเป็นเทวดา มนุษย์ สัตว์เดรัจฉาน สัตว์นรก จะไม่ได้รับ
 แต่ถ้าเกิดเป็นเปรตจึงได้รับ สรุปลำตอบตรงนี้คือ ๑.บุญนั้นถึง
 แต่เขาไม่ได้รับ (เพราะไม่ได้เกิดเป็นเปรต) ๒.บุญนั้นถึงและเขา
 ได้รับ (เพราะเกิดเป็นเปรต) ถ้าเป็นบุญที่เกิดจากการเจริญ

กรรมฐานอุทิศไปได้ทุกภพภูมิค่ะ

...ดิฉันอยากได้บทมหาเมตตาใหญ่ค่ะ เพราะได้อ่านเรื่อง
ของแม่ชีก้อนทอง ปานเถร ในหนังสือกฎแห่งกรรม ของพระ
ราชสุททธิญาณมงคล วัดอัมพวันค่ะ

ยังให้ไม่ได้นะคะเพราะยาวมาก แต่ได้ตั้งใจไว้แล้วว่า
จะนำไปพิมพ์ลงในภาคผนวก ตอนรวมเล่ม **นารีผล** ซึ่งตอนนี้
ใกล้จบแล้ว โปรดอดใจรออีกสักนิดนะคะ

...ตอนเป็นเด็ก ดิฉันเคยทำร้ายแมวด้วยการจับมันทุ่มลง
กับพื้น อยากจะทราบวิธีแก้กรรมนี้ค่ะ เพราะมันติดตามาก เรื่อง
กรรมนี้ดิฉันเชื่อแล้ว เพราะคุณตาดิฉันหกล้มเส้นเลือดในสมอง
แตกอยู่ห้อง I.C.U. มาสองเดือนแล้ว ตอนที่คุณตาล้มนะคะ เอา
หน้าลงกับพื้น พอดิฉันไปพลิกตัวท่านขึ้นมาก็ตกใจมาก เพราะ
เลือดกลบตาข้างซ้าย ตอนนั้นไม่ทราบว่าทำไม ความคิดดิฉันแวบ
ขึ้นมาในสมองเลยว่า ตาใช้หนี้กรรมให้กระรอกแล้ว คือว่าที่บ้าน
ทำสวนมะพร้าว แล้วตาเขาก็จะยิงกระรอกแล้วเอามาถลกหนึ่งปิ้ง
กิน ตาให้เหตุผลว่า “มันกินมะพร้าวเรา เราก็ต้องกินมันบ้าง” ดิฉัน
เคยนั่งดูเวลาตาถลกหนังกระรอก บางตัวยังไม่ตาย ได้แต่นอน
นิ่งๆ มีเลือดกลบตาเลยคะ แต่สุดท้ายมันก็ตายไปเอง พอนึก
ขึ้นมาได้แล้วขนลุกเลยคะ นี่ก็บอกตาแล้วนะคะ ท่านก็รับว่า
คงจะจริง

คุณจากรุวรรณพุดถึง ‘ตา’ สองนัย นัยหนึ่งหมายถึงคุณ

ตา คือพ่อของแม่ อีกนัยหนึ่งหมายถึงลูกนัยน์ตา ท่านผู้อ่านคงไม่
เป็นงง นะคะ แต่ที่หนูเล่ามาทั้งหมดนี้ทำให้เห็นสังขารอย่างหนึ่ง
คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว กรรมนั้นใครทำก็ต้องได้รับผล ไม่ว่าจะ
จะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชสุทธิ
ญาณมงคล ท่านเปรียบเทียบไว้ว่า “จิตทำหน้าที่บันทึกกรรมของ
เรา เหมือนเทปทำหน้าที่บันทึกเสียง” เป็นการเปรียบเทียบที่มอง
เห็นได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ เราทำกรรมอะไรไว้ ไม่ว่าจะดีหรือ
ชั่ว ก็จะถูกจิตบันทึกไว้เป็นข้อมูล เช่นเดียวกับที่เทปทำหน้าที่บันทึก
เสียง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเสียงต่ำหรือเสียงสรรเสริญเยินยอ เทป
ก็บันทึกไว้หมด

เมื่อจิตบันทึกกรรมทุกอย่างไว้เท่ากับเป็นข้อมูลที่มีอยู่ใน
จิต และข้อมูลนี้จะต่างจากข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเรา
สามารถลบออกได้หากไม่ต้องการ หรือเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงใหม่
ได้ แต่ข้อมูลในจิตเมื่อได้บันทึกไว้แล้วก็จะอยู่ในจิตตลอดไป
เพราะฉะนั้นคนที่ทำกรรมชั่วก็จะนึกถึงกรรมที่ตัวเองทำเสมอ แม้
บางครั้งจะหลงลืมไปแล้ว เนื่องจากเวลาล่วงเลยมานาน แต่ถ้า
เมื่อใดได้พบเห็นหรือรับรู้กรรมนั้น เช่น เห็นคนอื่นทำหรือพูดถึง
เขาก็จะระลึกถึงกรรมนั้นได้ และเกิดความไม่สบายใจทุกครั้งที
ระลึกถึงหรือรับรู้ สำหรับกรรมดีก็ในทำนองเดียวกัน แต่ทำที่จะ
เปลี่ยนไปในทางตรงข้าม คือ ถ้าได้พบเห็น หรือรับรู้กรรมที่เรา
เคยทำ จิตใจก็จะเข้มขึ้นเบิกบานทุกครั้งที่ได้รับรู้

เพราะฉะนั้น กรรมที่ทำทุกอย่างไม่ว่าดีหรือชั่ว จะต้องได้รับผล ซึ่งผลของกรรมนั้นมี ๒ ระดับ คือผลชั้นนอก กับผลชั้นใน การดูผลของกรรมต้องดูทั้งผลชั้นนอกและผลชั้นในด้วย หลักการของกรรมหรือที่เรียกว่าสังขธรรม คือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ที่ว่าเป็นสังขธรรมเพราะเป็นความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลใด ไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะยิ่งใหญ่มาจากไหนก็ตาม

เมื่อเป็นเช่นนี้ การที่มีผู้กล่าวว่า ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป นั้นจึงเป็นคำกล่าวของบุคคลผู้หลงผิด เพราะเขามองเฉพาะผลชั้นนอก มิได้มองลึกเข้าไปถึงผลชั้นใน จริงอยู่ในสังคมนี้เราอาจเห็นหลายคนที่ร่ำรวยขึ้นมาจากการก่อกรรมทำชั่ว เช่น ค้ายาบ้า รับจ้างฆ่าคน หนีสงฆ์บังคับสาส์น หนีราษฎรบังคับหลวง แต่ทำไมเขามีความสุข ร่ำรวยเงินทอง อยู่คุณหาสน์หลังงาม แวดล้อมด้วยข้าทาสบริวาร นั่งรถราคาแพง มีคนคอยคุ้มกัน บางคนก็เป็นคนใหญ่คนโต มียศฐาบรรดาศักดิ์ มีคนนับหน้าถือตา ซึ่งหากมองภายนอกดูเหมือนว่าเขามีความสุข แต่ความจริงแล้วคนเหล่านี้มิได้มีความสุขหรอกค่ะ เพราะเขาคอยหวาดระแวงว่าจะมีคนล่วงรู้การกระทำของเขาไหมนะ และการที่มีคนคุ้มกันก็เท่ากับเขาไม่มั่นใจในความปลอดภัยของตัวเอง แต่เชื่อไหมคะว่า เมื่อถึงคราวที่กรรมชั่วมาให้ผล ต่อให้เขามีคนคุ้มกันเป็นร้อย ก็ยังต้องถูกฆ่าตายอย่างน่าอนาถ ดังที่ปรากฏให้เห็นเนืองๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์

ส่วนผลชิ้นในของกรรมนั้น ให้ผลทันทีที่ทำ เช่น ทำชั่ว
 ได้รับผลคือ จิตใจเศร้าหมอง กิเลสอกงามขึ้น ทำดี ได้รับผลคือ
 จิตใจผ่องใส กิเลสเครื่องเศร้าหมองลดน้อยลง ผลชิ้นในของ
 กรรมนี้มีพระพุทธรูปจะรับรองไว้ชัดเจนคือ

อดีตนา ว กตฺ ปาปํ อนาคตนา สงฺกิลิสฺสตี

อดีตนา อกตฺ ปาปํ อนาคตนา ว วิสุขมตี

สุทฺธิ อสุทฺธิ ปจฺจตฺตํ นาญญเณ อญฺญํ วิโสธเย

ตนทำบาปเอง ตนก็เศร้าหมองเอง

ตนไม่ทำบาป ตนก็บริสุทธิ์เอง

ความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน

คนอื่นทำคนอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้

(พระไตรปิฎก ๒๕/๒๒/๓๗)

กรรมที่หนูเคยทำไว้กับแมวนั้น ลำดับแรกอาจารย์ขอแนะนำ
 ให้นำหนูสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากา ดังที่
 เคยแนะนำไปแล้วหลายครั้ง จากนั้นก็แผ่เมตตา ขออโหสิกรรม
 และอุทิศส่วนกุศลไปให้เขา ทำทุกวันอย่าได้ขาด ลำดับต่อไปก็คือ
 ให้หนูไปเข้ากรรมฐาน (ที่ราชบุรีมีวัดมหาธาตุที่สอนกรรมฐาน คุณ
 แม่ของเพื่อนอาจารย์เคยไปปฏิบัติ วัดอยู่ในอำเภอเมือง คงหา
 ไม่ยาก) การเข้ากรรมฐานเป็นวิธีที่ดีที่สุด แต่ต้องปฏิบัติให้ถึงขั้น
 จึงจะแก้กรรมได้เต็มร้อย หนูจะรู้ถึงขั้นหรือไม่ก็ต่อเมื่อเกิดนิมิต
 (ต้องให้เกิดเองโดยที่หนูไม่ได้ตั้งใจสร้างขึ้น) ถ้าขณะหนูนั่งมี
 อาการเจ็บปวดเหมือนแมวตอนที่ถูกหนูทำร้าย และภาพแมวมา

ปรากฏในนิมิต ขอให้หนูอดทนต่อความเจ็บปวดนั้น ตั้งใจ
ขอโอสถกรรมจากแมว แล้วอุทิศส่วนกุศลให้เขา เมื่อทำครบชั้น
ตอนแล้วอาการเจ็บปวดหายไป เกิดปีติขึ้นมาแทนที่ ก็แสดงว่า
หนูได้ใช้กรรม และแมวได้อโอสถกรรมให้หนูแล้ว ถ้าปฏิบัติครั้ง
แรกยังไม่เกิดอาการเช่นนี้ ก็ต้องหาโอกาสไปปฏิบัติครั้งต่อไป
จนกว่าเขาจะอโอสถกรรมให้ ต้องพยายามนะคะ

ตอบจดหมายของหนูเท่านี้ก่อน ที่เหลือขอยกไปตอบฉบับ
หน้า เพราะเป็นเรื่องที่ต้องอธิบายกันให้แจ่มแจ้งชัดเจน ซึ่งไม่อาจ
ตอบได้ทั้งหมดในฉบับนี้

มีจดหมายที่เขียนมาสั้นๆ จาก 'คุณเนติฉันท์' ดังนี้
ดิฉันได้อ่านคอลัมน์ **ศาลาธรรมโอสถ** มาหลายฉบับแล้ว
แต่เพิ่งมาอ่านพบคาถา**กรณียเมตตสูตร**เมื่อฉบับปัจุบันหลังตุลาคม
๒๕๕๒ ดิฉันอยากเรียนถามว่า ถ้าจะสวดควรจะสวดกี่บท ดิฉัน
ได้เริ่มสวดบทที่ ๑๐ ที่ลงในฉบับปัจุบันหลังตุลาคมแล้ว อาจารย์
กรุณาแนะนำดิฉันด้วยนะคะว่าควรจะสวดบทไหน และหนังสือ
บทสวดคาถานี้จะหาซื้อได้จากที่ไหนคะ กรุณาตอบทางกุลสตรี
ด้วยนะคะ

ถ้าจะสวดก็ควรสวดทุกบท ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐ บท คุณ
เนติฉันท์บอกว่าเริ่มสวดบทที่ ๑๐ คือสวดบทสุดท้ายก่อนใช้ใหม่
คะ บทในที่นี่ก็คือคาถา ๑ คาถามี ๔ วรรค เช่น

คาถาที่ ๑

กรณียมตฤทกุสเลน ยนต์ สนต์ ปทํ อภิสฺสเมจจ
สกุโก อชฺช จ สุหฺช จ สุวโจ จสฺส มุฑุ อนติมานี

คาถาที่ ๑๐

ทิกฺกุจฺญจ อนุปรคम्म สีลวา ทสฺสเนน สมฺปนฺโน
กาเมสุ วิเนยฺย เคธํ น ทิ ชาตุ คพฺภเสยฺย ปฺนเรตีติ

ถ้าพระสวด ท่านจะสวดผสมกับสูตรอื่น เช่น มงคลสูตร ก็จะต้องเอาตั้งแต่คาถาที่ ๘, ๙, ๑๐ รวม ๓ คาถา (เว้นไป ๗)

หลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคลท่านให้สวดคาถาที่ ๘ กึ่งคาถาก่อนขับรถ ท่านบอกป้องกันอุบัติเหตุได้ อาจารย์ก็นำมาสวดทุกครั้งก่อนขับรถ และกำลังขับอยู่ก็ภาวนาคาถานี้ไปด้วย ทำให้แคล้วคลาดจากอุบัติเหตุมาได้อย่างหวุดหวิดหลายครั้งแล้ว อาจารย์จึงเชื่อโดยส่วนตัวว่าคาถานี้ศักดิ์สิทธิ์มาก กึ่งคาถาที่ว่านี้คือ เมตตญจ สัพพโลกสมิ มานสมภาวเย อปริมาณํ

บทสวดคาถากรณียเมตตสูตร มีอยู่ที่ท้ายเล่มหนังสือ มักกะสีผล ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓ (๒๕๕๑) ปกอ่อน และฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๔ (๒๕๕๒) ปกแข็ง ค่ะ นอกจากนี้ยังมีในหนังสือสวดมนต์ ๓ ภาษา (ไทย-อังกฤษ-บาลี) ของอาจารย์เอง

๒๓

ภานย์กษั ภานพระ

ตอบจดหมายของคุณจารุวรรณต่อจากฉบับที่แล้ว
“...มีอีกข้อที่อยากจะถามค่ะ การสวดภานย์กษัคืออะไรคะ เมื่อ
ก่อนเคยมีสวดที่วัดใกล้บ้าน แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว การสวดเจ็ด
ตำนาน และสิบสองตำนานคืออะไร มีบทอะไรบ้าง”

การสวดภานย์กษัมีที่มาจากอฏานานฎิยปริตร ซึ่งในพระ
ไตรปิฎกเล่มที่ ๑๑ เล่าไว้ว่า สมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคประทับ
อยู่ที่พระคันธกุฎิบนภูเขาคิซฌฌฎฏ ตกกลางคืนทำวมหาราชทั้ง ๔
ได้แก่ ท้าวธตรฐ ผู้ครองทิศตะวันออกเฉียงใต้ ท้าววิรุฬหก ผู้ครองทิศ
ใต้ ท้าววิรูปกษั ผู้ครองทิศตะวันตก และท้าวกุเวรหรือเวสสวัณ
ผู้ครองทิศเหนือ ได้พากันมาเข้าเฝ้า

ท้าวกุเวรผู้ซึ่งเป็นหัวหน้ากษักราบทูลพระพุทธรเจ้าว่า
พวกกษัที่เป็นบริวารของตน มีบางพวกไม่เลื่อมใสในพระรัตน
ตรัย อาจทำอันตรายแก่พระภิกษุที่บำเพ็ญสมณธรรมอยู่ตามป่า
ตามถ้ำ ขอให้พระพุทธรองค์ทรงเรียนมนต์อันชื่อว่าอฏานาน
ฎิยรักษา (แปลว่า มนต์สำหรับป้องกัน ชื่ออฏานานฎิยะ) แล้ว

ทรงให้ภิกษุสงฆ์สาวกของพระองค์สวดเป็นประจำ เพื่อคุ้มครองรักษา เพื่อความสวัสดิ์ของภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย มิให้ถูกพญายักษ์ที่ไม่เลื่อมใสในพระรัตนตรัยมาเบียดเบียน

พระผู้มีพระภาคทรงรับโดยดุษณีภาพ ท้าวภูเวรจึงกล่าว อาภานาถิยรักษา ถวาย เนื้อหาของมนต์นี้กล่าวนมัสการพระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต มีพระวิปัสสีพุทธเจ้า เป็นต้น จนถึงพระศากย牟尼พุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน จากนั้นได้สาธยายถึงท้าวมหาราชทั้ง ๔ ว่ามีใครบ้าง องค์ไหนปกครองใคร อารักขาประจำทิศใด และท้ายสุดได้สรุปพระคุณของพระรัตนตรัยว่าจักรวรรดิใดเสมอเหมือนมิได้ และเป็นโอสถรักษาโรคได้อย่างวิเศษ (สฤกตวา พุทธรัตน โอสถ อุตตม วร ฯลฯ)

ส่วนที่ท้าวภูเวรหัวหน้านายกษัตริย์สวดถวายพระพุทธเจ้านี้เรียกว่า **ภณณียักษ์** ต่อมาพระพุทธองค์ได้ตรัสเล่าและทรงสวดให้พระภิกษุสงฆ์ฟัง ส่วนนี้เรียกว่า **ภณพระ** กล่าวกันว่า ผู้ใดสวดอาภานาถิยรักษาแล้ว บรรดายักษ์และภูตผีปีศาจทั้งหลายจะไม่ทำอันตราย ตรงข้ามกลับจะให้การอารักขาหรือคุ้มครองให้ปลอดภัยอีกด้วย

บทสวดอาภานาถิยรักษา ซึ่งก็คือ อาภานาถิยปริตร มีความยาวถึง ๔๕ คาถา หลายท่านอาจจะคุ้นกับบทสวดนี้ ซึ่งจะขอยกมาเป็นตัวอย่างสัก ๔ คาถา ดังนี้

สพฺพโรควินิมุตฺโต	สพฺพสนฺตปาปชฺชิตฺโต
สพฺพเวรมตฺติกฺกนฺโต	นิพฺพุตฺโต จ ตฺวํ ภว

นตฺถิ เม สรณํ อญณํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน

พฺพุโธ เม สรณํ วรํ
โหตุ เต ชยมฺภคํ

ฯลฯ

สพฺพพีติโย วิวชฺชนตฺตุ
มา เต ภวตฺวานตฺตราโย
อภิวาทนสึลิสฺส
จตฺตาริ ธมฺมา วชฺฌนตฺติ

สพฺพโรโค วินสฺสตฺตุ
สุขี ทีฆายุกุ ภว
นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายิโน
อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ

ส่วนคำถามที่ว่า การสวดเจ็ดตำนานและสิบสองตำนานคือ
อะไรนั้น ก่อนอื่นพึงทำความเข้าใจกับคำว่า ‘ตำนาน’ ก่อน

คำว่า ‘ตำนาน’ เขียนเพี้ยนมาจาก ‘ตำนาน’ ซึ่งแผลงมา
จาก ‘ตายน’ ตายน แปลว่า ป้องกัน มีความหมายเดียวกับคำว่า
ปริตร เพราะฉะนั้น ปริตร - ตายน - ตำนาน - ตำนาน
๔ คำนี้แปลเหมือนกัน คือ แปลว่า ป้องกัน เจ็ดตำนาน แปลว่า
บทสวดป้องกันภัยเจ็ดบท สิบสองตำนาน แปลว่า บทสวดป้องกัน
ภัยสิบสองบท

ต่อมาภายหลัง เมื่อคำว่า ‘ตำนาน’ เขียนเพี้ยนไปเป็น
‘ตำนาน’ ความหมายของ ‘ตำนาน’ ซึ่งแต่เดิมแปลว่า ‘ป้องกัน’
ก็เพี้ยนไปด้วย คือ ไปแปลว่า เรื่องราวหรือเรื่องเล่าอันสืบมาแต่
ปางหลัง “เจ็ดตำนาน” “สิบสองตำนาน” ก็แปลกันไปว่า เรื่อง
ราวของบทสวดนั้นๆ ทำให้เข้าใจผิดๆกันต่อมาจนกลายเป็นความ
เคยชิน ส่วนความหมายที่แท้จริงกลับมีน้อยคนที่ทราบ ก็ขอให้
ทำความเข้าใจกันเสียใหม่จะคะ

ท่านอาจารย์ธนิต อยู่โพธิ์ อดีตอธิบดีกรมศิลปากร ท่านเป็นปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา เวลาเขียนคำๆนี้ท่านจะใช้ 'ณ' สะกดทุกครั้ง (คือเขียนเป็น 'ท่านาน') คนที่ไม่ทราบที่มาที่ไปก็คิดว่าท่านเขียนผิด ซึ่งความจริงนั้นท่านเขียนถูกต้องแล้ว (เราเข้าใจผิดเอง)

บทสวดป้องกันเจ็ดบท หรือ เจ็ดตำนาน ได้แก่ ๑.มงคลสูตร ๒.รัตนสูตร ๓.กรณียเมตตสูตร ๔.ขันธปริตร (ควบกับฉัททันตปริตร) ๕.โมรปริตร ๖.ธัชคสูตร ๗.อาณานาฎิยปริตร (ควบกับอังคลิมาลปริตร) นับอย่างนี้จึงจะได้ ๗ อย่างนับควบ เพราะจะกลายเป็น ๙ ท่านที่สนใจโปรดอ่าน 'สวดมนต์เจ็ดตำนาน' ของศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ซึ่งธรรมสภาพิมพ์จำหน่าย

ส่วนบทสวดป้องกันสิบสองบท หรือ สิบสองตำนาน ได้แก่ ๑. มงคลสูตร ๒. รัตนสูตร ๓. กรณียเมตตสูตร ๔. ขันธปริตร (ควบกับฉัททันตปริตร) ๕. โมรปริตร ๖. วัฏฏกปริตร ๗. ธัชคปริตร (หรือธัชคสูตร) ๘. อาณานาฎิยปริตร ๙. อังคลิมาลปริตร ๑๐. โพชฌังคปริตร ๑๑. อภยปริตร ๑๒. ชยปริตร ท่านที่สันทัดการอ่านภาษาบาลี และต้องการทราบเนื้อหาของเจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน โปรดอ่าน **สวดมนต์ฉบับหลวง** ของ สมเด็จพระสังฆราช (บุสุสเทว) หนังสือเล่มนี้พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๓ ของอาจารย์มีนฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๓๘ มหามกุฏราชวิทยาลัย พิมพ์จำหน่าย

มีชื่อที่น่าสังเกตคือ หนังสือสวดมนต์แปล ของ พระศาสนโสภณ วัดมกุฏกษัตริยาราม ซึ่งมหามกุฏราชวิทยาลัยจัดพิมพ์ทำนแบ่งเจ็ดตำนานและสิบสองตำนานแตกต่างกันออกไป คือ เจ็ดตำนานได้แก่ มงคลสูตร รตนสูตร กรณียเมตตสูตร ชั้นปริตร ไภยปริตร ธัคคปริตร อาภูนาภियปริตร อังคฺลิมาลปริตร และโพชฌังคปริตร ซึ่งนับได้ ๙ แล้วเพิ่ม จัณฑันตปริตร วัฏฏกปริตร และอาภูนาภियปริตร เข้ามาอีก ๓ เรียกส่วนนี้ว่า สิบสองตำนาน

อาภูนาภियปริตรที่ปรากฏในเจ็ดตำนานนั้น เนื้อหาต่างจากที่ปรากฏในสิบสองตำนาน จำนวนคาถาก็ต่างกัน กล่าวคือที่ปรากฏในเจ็ดตำนานมี ๑๙ คาถากึ่ง (ภาษาพระใช้ 'กึ่ง' ส่วนภาษาพูดสามัญใช้ 'ครึ่ง' คือ ๑๙ คาถาครึ่งนั่นเอง) หกคาถาแรกเหมือนกับในสิบสองตำนาน คือ ตั้งแต่ วิวสฺลิสฺส นมตฺตุ ... ไปจนถึง มหฺนตฺ วิตฺสารถฺ ซึ่งหกคาถานี้กล่าวสรรเสริญ**พระพุทธเจ้า ๗ พระองค์**ที่ใกล้กาลปัจจุบันที่สุด และคัมภีร์กล่าวถึงบ่อยๆ คือ พระวิปัสสี พระสิหิ พระเวสสภู พระกกุสันธะ พระโกณฑกมนะ พระกัสสปะ และพระโคตมะ

ส่วนในสิบสองตำนาน นอกจากกล่าวสรรเสริญ**พระพุทธเจ้า ๗ พระองค์**ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้กล่าวถึง**พระพุทธเจ้า ๒๘ พระองค์** ทำให้มีจำนวนคาถามากกว่าในเจ็ดตำนาน คือ มี ๔๕ คาถา พระ**พุทธเจ้า ๒๘ พระองค์** ได้แก่ ๑.พระตถันทังกร ๒.พระเมฆังกร ๓.พระสรณังกร ๔.พระทีปังกร ๕.พระโกณฑัญญะ ๖.พระมังคละ ๗.พระสุมนะ ๘.พระเรวตะ ๙.พระโสภิตะ ๑๐.พระอโนมทัสสี ๑๑.พระปทุมะ ๑๒.พระนารทะ

๑๓. พระปฐมุตตระ ๑๔. พระสุเมธะ ๑๕. พระสุชาตะ ๑๖. พระ
 ปิยทัสสี ๑๗. พระอัทธทัสสี ๑๘. พระธัมมทัสสี ๑๙. พระสิทธิทัตตะ
 ๒๐. พระติสสะ ๒๑. พระปุสสะ ๒๒. พระวิปัสสี ๒๓. พระสิขี
 ๒๔. พระเวสสภู ๒๕. พระกกุลันธะ ๒๖. พระโกนาคมณะ ๒๗. พระ
 กัสสปะ ๒๘. พระโคตมะ

พระพุทธรเจ้า ๒๘ พระองค์ที่กล่าวพระนามมานี้ ๗
 พระองค์สุดท้าย ซ้ำกับในทศคาถาแรกซึ่งเท่ากับอาภูนาภิยปริตร
 ที่ปรากฏในทสวดสิบสองตำนาน กล่าวถึงพระพุทธรเจ้า ๗
 พระองค์ สองครั้ง ครั้งแรกกล่าวไว้ในทศคาถาแรก ซึ่งเหมือน
 กับในเจ็ดตำนาน ครั้งที่สอง กล่าวไว้เป็นลำดับสุดท้ายของพระ
 พุทธรเจ้า ๒๘ พระองค์

ในคัมภีร์พุทธวงศ์ แห่งขุททกนิกาย พระสุตตันตปิฎก
 กล่าวถึง **พระพุทธรเจ้า ๒๕** พระองค์ นับแต่พระองค์แรกที่พระ
 โคตมพุทธรเจ้า (พระพุทธรเจ้าพระองค์ปัจจุบัน) ได้ทรงพบและทรง
 ได้รับพยากรณ์ว่าจะได้สำเร็จเป็นพระพุทธรเจ้าจนถึงพระองค์เอง
 ด้วย พระพุทธรเจ้า ๒๕ พระองค์ หมายถึงพระองค์ที่สี่ถึงพระองค์
 สุดท้ายของพระพุทธรเจ้า ๒๘ พระองค์ คือตั้งแต่พระที่บังกรจน
 ถึงพระโคตมะหรือพระโคตมพุทธรเจ้า ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้าองค์
 ปัจจุบัน

พระพุทธรเจ้าทุกพระองค์จะต้องมาตรัสรู้ในโลกมนุษย์เท่า
 นั้น และจะมาตรัสรู้ที่ละพระองค์ ศาสนาของพระพุทธรเจ้าเรียก
 ว่า พระพุทธศาสนา หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือ

คำสอนอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา เรียกว่า **โอวาทปาติโมกข์** ได้แก่ พระพุทธพจน์ ๓ คาถากึ่ง ที่พระโคตมพุทธเจ้า ตรัสแก่พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ผู้ไปประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย ณ พระเวฬุวนาราม เมืองราชคฤห์ ในวันเพ็ญเดือน ๓ (เดือนมาฆะ) ที่เราเรียกกันว่า **วันมาฆบูชา** คาถาโอวาทปาติโมกข์ มีดังนี้

คาถาที่ ๑ สพฺพปาปสฺส อกรรมํ

กุสลสฺสุปฺสมฺปทา

สจฺจิตฺตปริโยทปนํ

เอตํ พุทฺธาน สาสนํ ฯ

คาถาที่ ๒

ขณฺฐิ ปรมํ ตโป ตีติกฺขา

นิพฺพานํ ปรมํ วทฺหฺนฺติ พุทฺธา

น หิ ปพฺพชฺชิตฺโต ปรูปฺมาตี

สมโณ โหติ ปรี วิหฺลยฺนฺโต ฯ

คาถาที่ ๓

อนฺูปวาโท อนฺูปมาโต

ปาติโมกฺกฺเข จ สํวโร

มตฺตตญฺญตฺตา จ ภตฺตสฺสมี

ปนฺนตถจ สยนาสนํ

กึ่งคาถา

อริจิตฺเต จ อาโยโค

เอตํ พุทฺธาน สาสนํ ฯ

คำแปล การไม่ทำความชั่วทั้งปวง ๑
 การบำเพ็ญแต่ความดี ๑
 การทำจิตของตนให้ผ่องใส ๑
 นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 ชั้นดี คือ ความอดกลั้นเป็นตบะอย่างยิ่ง
 พระพุทธเจ้าทั้งหลายกล่าวว่านิพพานเป็นบรมธรรม
 ผู้ทำร้ายคนอื่นไม่เชื่อว่าเป็นบรรพชิต
 ผู้เบียดเบียนคนอื่นไม่เชื่อว่าเป็นสมณะ
 การไม่กล่าวร้าย ๑
 การไม่ทำร้าย ๑
 ความสำรวมในปาติโมกข์ ๑
 ความเป็นผู้รู้จักประมาณในอาหาร ๑
 ที่นั่งนอนอันสงบ ๑
 ความเพียรในอธิจิต ๑
 นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 (พระไตรปิฎก ๒๕/๒๔/๓๙-๔๐)

อาจารย์ได้ตอบคำถาม 'อีกข้อที่อยากจะถาม' ให้คุณ
 จารุวรรณแล้วนะคะ แต่ยังไม่หมดคำถาม ยังมีข้อสุดท้ายอีกค่ะ

ข้อสุดท้ายค่ะ ก่อนนอนดิฉันจะสวดมนต์ดังนี้

๑.คำอธิษฐานบารมี ๒.ชุมนุมเทวดา ๓.บูชาพระรัตนตรัย
 ๔.บทกราบพระรัตนตรัย ๕.นมัสการพระรัตนตรัย ๖.ขอขมาพระ
 รัตนตรัย ๗.ไตรสรณคมน์ ๘.ถวายพรพระ (อิตติปิ โส ฯ)

๙.พาหุงมหากา ๑๐.กระถินียะเมตตะสูตตัง พร้อมบทซัด
 ๑๑.ชั้นระประริตตะคาถา พร้อมบทซัด ๑๒.ชินบัญชร ๓ เทียว
 ๑๓.บทแผ่เมตตาแก่ตนเอง, สรรพสัตว์ ๑๔.บทแผ่ส่วนกุศล
 ๑๕.กรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

ตอนเช้าสวดยันทุนนิมิตตัง ๑๕ เทียว เพราะดิฉันเกิด
 วันจันทร์ ได้ใหม่คะ เพราะเคยอ่านพบในหนังสือว่า จะแก้ฝัน
 ร้ายให้สวดยันทุนฯ ดิฉันเลยรวบไปเลย แล้วลำดับบทสวดมนต์
 ที่ดิฉันสวดนี้ถูกต้องใหม่คะ จะต้องตัดหรือเพิ่มเติมอะไรหรือไม่
 จดหมายยาวไปหน่อย แต่ก็เพราะเห็นว่าคุณสุจิตราคงจะเป็นที่พึ่ง
 ให้ดิฉันได้ ขอขอบพระคุณล่วงหน้าสำหรับการตอบจดหมายค่ะ

สุดท้ายหนูให้พรมมา อาจารย์ก็รับไว้และขอให้พรมนั้น
 จงกลับไปหาหนูเช่นกัน อยู่ ม.๖ ต่อไปคงสอบเข้ามหาวิทยาลัย
 ขอให้หนูสอบได้ ขอให้ตั้งใจเรียนและขยันอ่านหนังสือ รับรอง
 สอบได้แน่

อ่านคำถามข้อสุดท้ายของหนูแล้ว อาจารย์ก็มีคำถาม
 จะถามหนูอยู่เหมือนกัน คิดว่าท่านผู้อ่านก็คงอยากถามแบบเดียว
 กัน คือถามว่าหนูสวดมนต์มากมายออกอย่างนี้ คงมีต้องกลับ
 ต้องนอนหรืออย่างไร (พอดีอาจารย์เป็นคนงกนอนอยู่ด้วย) หนู
 จำพระพุทธรองค์ทรงสอน 'มัชฌิมาปฎิพา' ต้องเดินสายกลาง
 นะคะ หนูกำลังเรียนหนังสือ ถ้าสวดมนต์คืดละมากๆ อย่างนี้
 หนูจะมีเวลาดูหนังสือหรือคะ อาจารย์ว่าเลือกสวดแต่พอประมาณ

ดีใหม่ ที่อาจารย์เคยบอกไว้ในฉบับก่อนๆ เท่านั้นก็คงพอ หรือถ้าเป็นโอกาสพิเศษ เช่น วันพระ หรือวันเกิด หนูค่อยสวดมากเป็นพิเศษ อย่างนี้จะดีใหม่คะ อาจารย์เป็นห่วงกลัวว่าหนูจะไม่มีความอดทนสักที แต่ถ้าหนูสะดวกที่จะทำ อาจารย์ก็ขออนุโมทนาค่ะ

อย่างไรก็ตาม ขอทำความเข้าใจไว้ ณ ที่นี้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา **อเทวนิยม (Atheism)** การสวดมนต์มิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้พระเจ้าช่วยเหลือเหมือนศาสนาเทวนิยม (Theism) เพราะ**พระพุทธศาสนาเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ ว่าสามารถพัฒนาตนให้ถึงจุดหมายได้** โดยไม่ต้องให้พระเป็นเจ้าของเจ้าเป็นผู้ลิขิต การสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาจึงมิได้เป็น การสวดอ่อนวอน แต่เป็นการระลึกถึงคุณความดีของพระพุทธเจ้าและพระอริยสาวกทั้งหลาย ที่ท่านสามารถพัฒนาตนจนบรรลุถึงจุดหมาย ทำให้เราเคารพท่าน ระลึกถึงท่าน และพร้อมที่จะเจริญรอยตามท่าน นี่คือนัยของจุดหมายของการสวดมนต์

พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล วัดอัมพวัน ท่านเคยปรารภว่าชาวพุทธส่วนใหญ่ยังเข้าใจผิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการสวดมนต์ คือคิดว่าสวดมนต์ให้รวย สวดแล้วเงินไหลนอง ทองไหลมา ซึ่งเป็นไปไม่ได้ ไม่เช่นนั้นก็คงไม่ต้องทำอะไร แค่นั่งสวดมนต์ก็รวยกันแล้ว อันที่จริงมิใช่เช่นนั้น การสวดมนต์ก็เพื่อให้เกิดปัญญาแก้ปัญหาได้ เช่น เป็นหนี้เขา ก็สวดมนต์พอจิตสงบก็จะเกิดปัญญาไปหาเงินมาใช้หนี้ ไม่ใช่สวดแล้วเงิน

๑. ภายใต้ดวงอาทิตย์นี้ ไม่มีการสูญเสียใดๆ ที่น่าเสียใจเท่ากับการเสียเวลา เพียงหนึ่งวินาทีก็เท่ากับสูญเสียส่วนหนึ่งของชีวิต อายุที่เราได้นั้นคือชีวิตที่เราสูญเสียไป

๒. ความกังวลใจคือศัตรูของชีวิต อดีตคือความฝันอนาคตคือความไม่แน่นอน ปัจจุบันเท่านั้นที่เราจะแก้ไขได้ ไม่มีใครสร้างความเดือดร้อนให้แก่เราได้ นอกจากตัวเราเอง

การทำความดีมีได้ทุกโอกาส

ความประมาททำให้พลาดจากความดี

ความดีให้ความอึดใจในเบื้องหลัง

ให้ความสมหวังในเบื้องหน้า

ความชั่วให้ความอึดใจในเบื้องหลัง

ให้ความผิดหวังในเบื้องหน้า

จงพอในชีวิตของตัวเอง

โดยมิต้องไปเปรียบเทียบชีวิตของผู้อื่น

สวัสดีปีใหม่

สัจจะ เมตตา สามัคคี มีวินัย

ชาติไทยเจริญวัฒนาสถาพร

พระราชสุทธินิฎาณมงคล วัดอัมพวัน อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

ขอกระซิบเบาๆว่า พรของหลวงพ่อก็คือสิ่งๆ อ่านหลายๆ ครั้ง คิดทบทวนหลายๆ เที้ยว แล้วจะสัมผัสได้ถึงความรู้สึกซึ่ง เพราะพรของท่านล้วนเป็น 'สัจธรรม'

อย่างไรก็ตาม พระประเสริฐจะล้าเลิกก็ต่อเมื่อนำไปปฏิบัติ หากไม่แล้วก็จะไม่เกิดประโยชน์โสตติผลแต่ประการใด

ที่นี้ก็มาถึงเรื่องตอบจดหมายที่ค้างไว้ ๕ ฉบับ โดยเรียงตามวันที่ คือ ๑๐, ๒๐, ๒๒ พ.ย. ๔๒ ส่วนอีกสองฉบับมิได้ลงวันที่ จึงต่อไว้ลำดับท้ายๆ

ฉบับลงวันที่ ๑๐ เขียนมาจากคุณที่บอกว่า *อย่าใช้ชื่อจริงนะคะ* อาจารย์ก็เลยตั้งให้ใหม่ว่า *คุณสมมุติญา ดีไหมคะ* แต่สัพพัญญูยาวไป เรียก *คุณญา* ก็แล้วกัน *คุณญา* เขียนมาสามหน้ากระดาษเต็มๆ ระบายความทุกข์มาทุกแง่มุม ซึ่งอาจารย์คงลงให้ไม่ได้ แต่จะสรุปให้ฟังว่า *คุณญา* เธอเป็นคน 'ทำคุณคนไม่ขึ้น' และคนยืมเงินแล้วไม่ใช่คืน (ตรงนี้เหมือนอาจารย์เลยล่ะ ให้ใครยืมไม่เคยได้คืน ถ้านับจริงๆ ก็ตกหลายแสนแล้ว แต่ตอนนี้สบายมาก ไม่ให้ใครยืมแล้ว เพราะตัวเองก็เป็นหนี้เหมือนกัน ต้องทำงานงกๆ หาเงินมาใช้หนี้ เฉพาะดอกเบี้ยก็ตกเดือนละเกือบๆ สองหมื่น)

“...ดิฉันคิดว่าดิฉันมีแต่ให้ ทำไม่ได้ฉันไม่ได้รับบ้าง...”

ถ้าเราจะให้อะไรใครก็จงคิดว่าให้เพราะอยากสงเคราะห์ให้ อย่าไปหวังว่าจะได้รับจากเขาเป็นการตอบแทน ถ้าเราไม่หวังเราก็จะไม่ผิดหวังนะคะ การให้ที่บริสุทธิ์จะต้องไม่หวังผลตอบแทนนะคะ อาจารย์เองก็เป็น 'นักให้' ผู้ยิ่งใหญ่ (คนอื่นเขาตั้งให้นะคะ) สมัยที่มีเงินมาก ใครขออะไรมาก็ให้อุตลุด ครั้งหนึ่งเพื่อนชาวทิเบตที่อยู่เมือง Darjeeling เขาขอระฆังทองสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่

หนึ่งใบ เพื่อจะนำไปประดิษฐาน ณ วัด พระพุทธศาสนาในเมือง Darjeeling อาจารย์ก็บอกบุญเพื่อนๆ ซื่อส่งไปให้ ค่ำระฆังจำได้ว่าประมาณแปดพันกว่าบาท แต่ค่าส่ง ค่าบรรจุ ค่ารถ ฯลฯ อีกหลายพัน และที่ลำบากหน้อยคือ ต้องไปทำเรื่องขออนุญาตที่กรมศิลปากร ซึ่งต้องใช้เวลา จึงทำให้ค่อนข้างลำบาก เพราะเป็นคนหาเวลาว่างยากมาก พอได้รับเขาก็จดหมายมาขอบคุณและขอพระพุทธรูปมาอีกหนึ่งองค์ อาจารย์ก็บอกบุญเพื่อนๆ และจัดส่งไปให้อีก คราวนี้เขาเขียนมาขอบคุณมากมาย มีประโยคหนึ่งที่อาจารย์จำได้จนบัดนี้คือ 'Suchitra you are very great' เพราะคนทิเบตเขาถือว่า 'ผู้ยิ่งใหญ่' ที่แท้คือผู้ให้ แต่ในสังคมบ้านเรามักถือกันว่า ผู้ยิ่งใหญ่คือผู้ที่มีทรัพย์สมบัติมาก มีอิทธิพล มีข้าทาสบริวาร มีรถราคาแพงลิบล้ำ อะไรทำนองนี้ (คนเลยพากันอยากเป็นผู้ยิ่งใหญ่!)

พอถึงยุค IMF ใดๆ ก็มีหนี้สินรวมทั้งอาจารย์ด้วย บังเอิญมีพระศรีลังกาท่านขอพระพุทธรูปชินราช ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๐ นิ้วมาสององค์ อาจารย์ก็ไม่กล้าบอกบุญเพื่อนๆ พอดีคุณแม่ของอาจารย์รับเป็นเจ้าของภาพหนึ่งองค์ เพื่อนสนิทรับไปอีกหนึ่งองค์ แต่กระบวนการจัดส่งค่อนข้างยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาไปหลายวันกว่าจะเสร็จเรื่อง อะไรที่มาเกี่ยวข้องกับเวลา ทำให้ไม่ค่อยจะแฮปปี้สักเท่าไร ตอนหลังๆ ก็เลยประกาศว่า ถ้าจะให้ทำบุญที่ต้องเสียเวลาก็ขอปฏิเสธไว้ก่อน สำหรับอาจารย์เวลามีค่าทุกวินาทีจริงๆ ค่ะ

อีกเรื่องที่ 'คุณยา' เล่ามาคือ มักถูกหลอกอยู่บ่อยๆ คนหลอกเสียด้วย ไม่ใช่ผี (บางคนบอกว่าถูกผีหลอกดีกว่าถูกคนด้วยกันหลอก) "ดิฉันไม่เคยหลอกใคร แล้วทำไมเรื่องแบบนี้ต้องเกิดกับดิฉัน"

คุณยาคะ พระพุทธศาสนาไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้นลอยๆ โดยปราศจากสาเหตุหรือก่ละ ทุกอย่างจะต้องมีเหตุปัจจัยทำให้มันเกิดขึ้น การที่คุณถูกหลอกอยู่บ่อยๆ แสดงว่าคุณเคยไปหลอกเขาไว้ถึงชาตินี้จะไม่เคยแต่ชาติก่อนๆ ต้องเคย ถ้าไม่มีเหตุ ผลจะเกิดขึ้นได้อย่างไร คิดเสียว่า 'ใช้กรรม' ก็แล้วกันนะคะ อาจารย์แนะนำให้ 'แม่เมตตา' ให้เขาไป อย่าไปจองเวรเลย เสียเวลาทำมาหากินเปล่าๆ เรื่องขึ้นโรงขึ้นศาลขอให้เลิกคิดเลย คุณบอกว่ากลัวบาป กลัวเขาติดคุก ฉะนั้นก็ปล่อยเขาไปเถอะละ เขาทำบาปเอง เขาก็เศร้าหมองเอง หลวงพ่อพระราชสุทธีญาณเมฆคลท่านสอนไว้ว่า ให้เขาหลอกเราดีกว่าเราไปหลอกเขา หมายความว่า เขาหลอกเราเขาก็บาป เราไปหลอกเขาเราก็บาป แล้วคุณจะทำอย่างไรคะ อาจารย์เองไม่อยากจะคุย ว่าเคยโดนหลอกแบบนี้มาไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง ถ้าปลงไม่ได้ก็คงย้ายไปอยู่โรงพยาบาลศรีธัญญานานแล้ว เพราะฉะนั้นจงท่องคาถา ปลงเสียเถิดแม่จำเนียรทุกๆวัน รับรองปลงตกแน่

เรื่องลูกสาว คุณก็ต้องสวดมนต์แม่เมตตาให้เขาหลายๆ เขากำลังอยู่ในวัยรุ่น พุทธกรรมทางลบที่คุณเล่ามานั้น เราเชื่อกันว่าเป็นพุทธกรรมของวัยรุ่น อย่าไปโทษเขาเลยละ ต้องโทษที่

พ่อแม่ไม่อบรมสั่งสอนเขาตั้งแต่เล็ก ๆ หลวงพ่อท่านเตือนไว้เสมอว่า “นกออยู่ในกรงให้รีบสอน ออกจากกรงแล้วไม่ต้องไปสอน เพราะไม่มีประโยชน์” ท่านองเดียวกับ ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก ตอนนี้อยู่กับคุณเป็น ไม้แก่ ไปแล้ว คุณมีวิธีแก้ปัญหาก็ได้ อย่างเดียวคือสวดมนต์ สวดจนเกิดปัญญาแล้วจะแก้ปัญหาก็ได้ มีคนทำสำเร็จมาแล้ว อย่าท้อถอยเสียก่อนก็แล้วกัน ลู้นะคะ

ส่วนเรื่องพี่น้องแปดคน พี่สะใภ้ ฯลฯ คนโน้นเป็นอย่างนั้น คนนั้นเป็นอย่างโน้น ตามที่คุณสาธยายมานั้น ทำให้อาจารย์มองเห็น ทุกข์ ของคุณมากขึ้น คือ ทุกข์ในครอบครัวตัวเองด้วย เอาเรื่องของคนอื่นมาทุกข์ด้วย ก็ต้องอ้างหลวงพ่อกับอีกครึ่ง หลวงพ่อให้ข้อคิด “ทุกข์ของตัวเองก็เต็มเปาเต็มกระป๋ายอยู่แล้ว ยังไปเที่ยวเอาทุกข์ของคนอื่นมาแบกไว้อีก” ลองตรองดูนะคะ อาจารย์เป็นคนพูดตรงๆ และมีความจริงใจกับทุกคน อยากให้คุณทุกข์น้อยลง จึงขอแนะนำว่า ใครเขาจะเป็นอย่างไรก็เรื่องของเขา ครอบครัวใครก็ให้เขาบริหารกันเอง ถึงจะเป็นพี่น้องกัน แต่เมื่อแยกครอบครัวไปแล้วก็เหมือนเป็นคนอื่น เราไม่ควรเข้าไปก้าวก่ายเรื่องที่คุณห่วงพ่อแม่เพราะพวกเขาทำกับคุณแม่ไม่ดี ทำกับคุณพ่อไม่ดี มันก็เป็นวิบากของเขา ซึ่งเขาจะต้องได้รับอย่างแน่นอน ขอให้คุณวางอุเบกขา คิดเสียว่าทุกคนก็มีกรรมเป็นของตัวเอง จำ ‘พรของหลวงพ่อกับ’ ไว้สิคะ “ไม่มีใครสร้างความเดือดร้อนให้แก่เราได้ นอกจากตัวเราเอง” ตรงนี้มีความหมายมาก ท่องให้ขึ้นใจและปฏิบัติให้ได้ แล้วคุณก็จะทุกข์น้อยลงอย่างแน่นอน คุณบอกอายุ ๓๗ ผมขำหมดแล้ว เพราะคุณคิดมากนั่นเอง

อีกเรื่องที่จะแนะนำคือ ขอให้คุณสร้างความดีด้วยการ
 สวดมนต์แผ่เมตตา แผ่ให้ลูก พี่น้อง คุณพ่อคุณแม่ พี่สะใภ้
 คนที่หลอกคุณ ฯลฯ เมื่อจิตประณีตขึ้นคุณจะหายโกรธพวกเขา
 แล้วทุกอย่างก็จะดีขึ้นเอง ทำให้ได้ทุกวันจะเห็นผลภายในสาม
 เดือนค่ะ

เรื่องการรวดน้ำ การสวดมนต์ ได้พูดไปหลายครั้งแล้ว
 เกรงว่าท่านผู้อ่านจะคิดว่าพูดเรื่องซ้ำซาก ส่วนเรื่องไปเข้ากรรมฐาน
 ขอให้พักไว้ก่อน คุณกำลังไม่สบายใจเพราะคิดมาก สวดมนต์
 ไปก่อน รอให้จิตสงบกว่านี้ค่อยว่ากันใหม่ ถ้าไปตอนนี้ หรือ
 จะปฏิบัติที่บ้านก็ไม่ได้ผล ให้เริ่มที่การสวดมนต์ก่อนนะคะ อ่าน
 คำตอบหลายๆ ครั้ง แล้วพิจารณาด้วยใจเป็นกลาง (ห้ามเข้าข้าง
 ตัวเอง) แล้วจะแก้ปัญหาได้ ขอให้โชคดีนะคะ หนังสือสวดมนต์
 ส่งมาให้ท่านแล้วค่ะ

ฉบับวันที่ ๒๐ จาก คุณวดี เขียนเล่ามาเกี่ยวกับเรื่อง
 เจ้าที่ คือที่บ้านตั้งเจ้าที่ หลังจากนั้นพ่อสามีเสียชีวิต "...พระจีน
 ที่มาทำพิธีในงานศพของพ่อสามีทักว่า เจ้าที่ที่ดิฉันตั้งชงกับพ่อสามี
 ทำให้เจ็บป่วยหรือตาย และว่าแดดส่องโดนเจ้าที่ เจ้าที่ไม่อยู่
 หรอก"

เรื่องความเชื่อนั้นคงห้ามกันไม่ได้ แต่ขอทักท้วงสักนิด
 ว่า อะไรที่เชื่อแล้วทำให้ใจสบายก็เชื่อเถอะคะ แต่ถ้าทำให้จิตตก
 ไม่ควรเชื่อ พระพุทธศาสนาสอนว่า "สุนกขตตํ สุมงคลํ สุภทตํ
 สุนฺญจิตํ สุขโณ สุมฺหุตโต จ สฺยฺญจํ พุทฺทมจาริสฺสุ... แปลว่า สัตว์

ทั้งปลายประพาศิชอบในเวลาใด เวลานั้นชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี
สว่างดี รุ่งดี ชะนะดี ครูดี บุญชาติแล้วในพรหมจารี...”

ด้วยเหตุนี้ พระพุทธศาสนาจึงไม่สอนให้ถือฤกษ์ถือ
ยามอย่างในศาสนาพราหมณ์ เพราะถือว่าทำดีเมื่อไรก็ฤกษ์ดีเมื่อ
นั้น การที่พ่อสามีคุณเสียชีวิต ก็เพราะท่านหมดอายุพอดี คุณ
จะตั้งเจ้าที่หรือไม่ตั้ง ท่านก็ต้องเสียชีวิต เพราะถึงเวลาของท่านแล้ว
คุณไม่ต้องคิดมาก และถ้าใครพูดอะไรที่ขัดกับหลักของเหตุผล
ก็ไม่ต้องไปเชื่อ ถ้าพระจันรูปนั้นท่านรู้หลักของพระพุทธศาสนา
เป็นอย่างดี ท่านก็จะไม่แนะนำให้คุณหรือใครๆ ต้องจิตตก

เพื่อให้คุณสบายใจ อาจารย์ขอยกตัวอย่างเรื่องคล้ายๆ
กันนี้มาให้คุณพิจารณา เรื่องนี้มีอยู่ในหนังสือกฎแห่งกรรม :
ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๗ ของพระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล
ซึ่งอาจารย์เป็นบรรณธิการ และหลวงพ่อท่านก็มอบหมายให้
อาจารย์จัดการแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพราะฝรั่งเขากำลังสนใจมาก
อาจารย์แปลเล่มที่ ๑ ไปเมื่อปี ๒๕๓๗ เล่มที่ ๒ กำลังอยู่ใน
โรงพิมพ์ ดร.นราพร รังสิมันตกุล แปล Assistant Prof.
Donald W. Sandage แห่งภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุณาเป็น Reader ให้

กลับมาที่เรื่องเดิม คือหลวงพ่อเล่าไว้ว่า สามีภรรยา
ทะเลาะกัน คำขายก็ขาดทุน พวกกันไปให้พระที่วัด... ดูให้ พระ
ก็บอกต้องตั้งศาลพระภูมิ เขาก็ไปหาคนมาตั้งศาลพระภูมิที่บ้าน
หมดเงินหมดทองไปเป็นหมื่น (ศาลพระภูมิราคาเป็นแสนก็มีนะคะ)

ตั้งเสร็จสถานการณ์ในบ้านก็ยิ่งเหมือนเดิม ก็ไปให้พระรูปเดิมคู่อีก ท่านบอกตั้งผิดทิศ ต้องย้าย ก็เสียเงินอีก ไปหาท่านอีกเป็นครั้งที่สาม ท่านก็บอกที่เป็นดังนี้เพราะ **ปลุกบ้านคร่อมตอ** ต้องรื้อบ้าน ขุดตอทิ้ง โอ้โฮ.ที่นี้ก็เรื่องใหญ่ละ ถึงกับต้องรื้อบ้าน เลยไปหาหลวงพ่อ ไม่หาพระรูปนั้นแล้ว หลวงพ่อไม่ให้รื้อบ้านเพราะ “ตอไม้เน้มน้มนพอจะขุดได้ แต่ตอเหล่านี้ลึซุดยาก” แล้วจึงแนะนำให้สองสามีภรรยาสวดมนต์แผ่เมตตา หลังจากนั้นไม่นานก็เลิกทะเลาะกันและทำมาค้าขึ้น เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

“...อาจารย์ว่าจริงหรือเปล่าคะที่เจ้าที่ซงกับคน จนทำให้คนตาย”

ไม่จริงหรือคะ เพราะขัดกับกฎแห่งกรรมซึ่งเป็นกฎแห่งเหตุและผล หรือเป็นกฎธรรมชาติ หลวงพ่อท่านพูดเสมอว่า “เหนือฟ้ายังมีฟ้า แต่ไม่มีอะไรเหนือกฎแห่งกรรม” วั้ววันหลังมีเวลาอาจารย์จะเล่าเรื่องเจ้าที่ให้ฟังนะคะ ตอนนีขอให้คุณแผ่เมตตาให้เจ้าที่ไปก่อนก็แล้วกัน

“ดิฉันอยากไปถือศีลที่วัด แต่ยังไม่มีโอกาสได้ไป ไม่รู้ดิฉันจะมีบุญได้ไปเข้ากรรมฐานที่วัดของหลวงพ่อจรัญหรือเปล่า ดิฉันอยากไปเข้ากรรมฐาน เพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับเตี้ยและแม่ของดิฉันค่ะ”

เป็นความคิดที่ดีมาก ขอให้คุณสบโอกาสทองที่ว่า สวดมนต์อธิษฐานจิตทุกวัน แล้ววันหนึ่งคุณจะได้ไปค่ะ

ฉบับวันที่ ๒๒ เป็นของคุณกฤติพร เขียนมาแสดงความ
 คิดเห็น “ดิฉันเองก็มีความศรัทธาเหมือนอาจารย์ที่ว่า**พุทธคุณ
 สามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง**” คุณกฤติพรลงความเห็นว่าการ
 สวดมนต์เพื่อขออะไร จากพระนั้นเหมือนกับเป็นการติดสินบน
 พระ “...เรื่องที่เราคิดที่เราหวัง**บางครั้ง**ต้องอยู่ที่การกระทำของเรา
 บุญวาสนาของเรา ซึ่งถ้าไม่มีพอ พระเจ้าองค์ไหนก็ช่วยไม่ได้...”

ถูกต้องค่ะ และถ้าตัดคำว่า ‘บางครั้ง’ ออกไปจะถูกต้อง
 ที่สุด เพราะฉะนั้นเราจึงต้องสร้างความดีให้กับตัวเองด้วยการสวด
 มนต์เจริญพระกรรมฐาน

...ดิฉันอยากจะบอกว่า การทำบุญ การสวดมนต์ ทำอย่าง
 จริงจัง ทำอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่ว่าจะอะไรที่เราหวังไว้ ตั้งจิตอธิษฐาน
 ดีๆ ขอพรจากพระ ท่านเมตตาเราเสมอค่ะ ถึงแม้ว่าวันนี้ดิฉัน
 ยังไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตที่ต้องการ แต่พุทธคุณก็สามารถ
 ช่วยดิฉันไว้ได้เสมอ ในเวลาคับขันที่ไม่มีทางออก ช่วยได้ทุกเรื่อง
 ไม่ว่าจะปัญหาใดๆก็ตาม ไม่ทราบที่ท่านอาจารย์เห็นด้วยกับ
 ดิฉันไหมคะ...

เห็นด้วยอย่างยิ่งค่ะ และขอขอบคุณคุณกฤติพรที่กรุณา
 รายงานผลการปฏิบัติมาให้ **ทำจริงต้องได้รับผลจริง** ขออนุโมทนา
 ค่ะ

ต่อไปเป็นจดหมายไม่ลงวันที่สองฉบับ ฉบับหนึ่งไม่ลง
 ชื่อด้วย จึงไว้ลำดับสุดท้าย แต่ทั้งสองฉบับก็เขียนเรื่องเดียวกัน
 คือเรื่องทำแท้ง ขอตอบฉบับลงชื่อก่อน

‘คุณนุช’ เขียนเล่ามาว่า “เคยทำแท้งสองครั้ง พาเพื่อนไปทำอีกครั้งหนึ่ง พอได้อ่านกุลสตรีฉบับที่ ๖๔๐ จึงอยากไปไถ่บาป เพราะตอนนี้ท้องใกล้คลอด กลัวลูกจะเป็นอะไร...”

ทำใจดีๆ นะคะ ตั้งใจสวดมนต์ แม่เมตตาและขอโหสิกรรมจากลูกสองคนแรกนั้นก่อน แต่ถ้าอะไรจะเกิดก็ต้องเกิด ทำใจให้ดี ต้องกล้ารับผลของสิ่งที่เราทำลงไป หนังสือสวดมนต์ส่งมาให้ทานแล้ว ส่วนเรื่องกรรมฐาน ถ้ามีเวลาก็มาปฏิบัติใช้กรรมเสีย ถ้าไม่สะดวกมาวัดอัมพวัน จะไปศูนย์ปฏิบัติธรรมเวฬุวัน จ.ขอนแก่น ก็ได้ เคยลงในกุลสตรีแล้วค่ะ ขอให้โชคดีใช้หนี้กรรมหมดเร็วๆ นะคะ

ฉบับสุดท้ายขอใช้ชื่อว่า ‘คุณนิรนาม’ ก็แล้วกัน คุณนิรนามก็เคยทำแท้ง แต่ได้ปฏิบัติกรรมฐาน ๙ วันเต็ม และขอโหสิกรรมจากลูก คิดว่าน่าจะใช้หนี้หมดแล้ว ขณะนี้คุณมีลูกสาวและคิดว่าเขามาเกิดกับคุณใหม่ ก็คงเป็นไปได้นะคะถ้าเขาอยากมาเกิดกับคุณอีก สรุปว่าตอนนี้คุณก็ดูแลลูกสาวให้ดีๆ เมื่อเขาโตพอสมควรก็สอนเขาไหว้พระสวดมนต์ (เคยพบเด็กผู้หญิงอายุสามขวบสวดมนต์คล่องมาก จนอยากเรียกว่า ‘เด็กอัจฉริยะ’ หลวงพ่อท่านก็ชื่นชมมาก) คุณบอกว่าสามีเป็นคนดีมาก ก็แสดงว่าคุณมีบุญยิ่งกว่าถูกรางวัลที่หนึ่งอีกค่ะ ทำใจให้สบายนะคะ สิ่งร้ายๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตก็ขอให้ผ่านพ้นไปกับปีเก่า ตั้งต้นชีวิตใหม่ สร้างความดีให้ตัวเองทุกวัน แล้วจะพบกับความสุขความเจริญค่ะ

๒๕

โยนิโสมนสิการ

ฉบับที่แล้วคิดว่าได้ตอบจดหมายที่ค้างค้างอยู่หมดทุกฉบับแล้ว เมื่อได้มาใหม่อีกหกฉบับ จึงจัดการตอบเป็นส่วนตัวไปสามฉบับ อีกสามฉบับเจ้าของอนุญาตให้ตอบลงในกุลสตรี กำลังจะตอบเกดนี้ก็ขึ้นมาได้ว่ามีจดหมายจากประเทศเยอรมันค้างอยู่อีกฉบับหนึ่ง จึงต้องตอบเป็นลำดับแรก

‘คุณนวลจันทร์’ เขียนมาจากต่างแดน เล่าเรื่องลูกชายคนเล็กป่วย ต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลนานถึงสามสัปดาห์ เธอได้โทรศัพท์มาหาหลวงพ่อบุญคุณธรรมคุณคุณ ขอท่านช่วยแม่เมตตาให้ บัดนี้ลูกชายหายเป็นปกติแล้ว ดีใจด้วยค่ะ และขอให้หนุ่มน้อยจะมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์นะคะ ฝากบอกว่าคุณป้าสุจิตราส่งความปรารถนาดีมาให้ค่ะ

...ติดตามคอลัมน์ของคุณที่อยู่เสมอ ดิฉันมีเรื่องจะถามคุณพี่นะคะ คือที่บ้านดิฉัน คุณพ่อคุณแม่สามีจะฆ่าหมูฆ่าวัวทุกปี หมูปีละ ๒-๓ ตัว วัวปีละตัว เพื่อเป็นของขวัญวันคริสต์มาส

ก่อนที่เขาจะฆ่า ดิฉันจะมีความรู้สึกอยากสวดมนต์แผ่เมตตาให้
 ทุกครั้งจะบอกหมูและวัวว่าขอให้เขาไปเกิดในที่ที่ดี และขออย่า
 ให้อาฆาตแค้น ขอจงอโหสิกรรมให้ ขอให้เนื้อหนังของเขา เมื่อ
 กินเข้าไปก็เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย อย่าเป็นโทษ คุณเห็นว่าดิฉัน
 จะต้องทำยังไงดีคะ ไม่ค่อยสบายใจเลย แต่ไม่รู้จะบอกให้เขาเลิก
 ฆ่าหมูและวัวได้อย่างไร เพราะเขาทำกันมาเป็นสิบๆ ปีแล้ว คิด
 ดูซิคะว่าจะตกเข้าไปกี่ตัว ดิฉันจะทำยังไงดีคะ คุณเห็นว่ากรรมจะ
 มาตกที่ลูกดิฉันไหมคะ...

น้องนวลจันทร์คะ ปัญหาที่น้องถามเป็นเรื่องละเอียดอ่อน
 เพราะไปเกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องของศรัทธาและปัญญา
 ในการตอบ พี่จึงต้องระมัดระวังมิให้ไปกระทบกระเทือนศาสนา
 อื่น กุลสตรีฉบับที่ ๖๙๗ พี่ได้ให้คำจำกัดความของศาสนาไว้
 อย่างกว้างๆ และครอบคลุมทุกศาสนา ว่าโดยใจความก็คือ
 ศาสนาสอนให้มนุษย์ละเว้นจากความชั่ว กระทำแต่ความดี ทว่า
 'ดี' และ 'ชั่ว' ในแต่ละศาสนาก็แตกต่างกันออกไป

ขอยกตัวอย่างสักเรื่องหนึ่ง คือ เมื่อปี ๒๕๓๘ พี่กับ
 เพื่อนๆ ได้ไปกราบนมัสการพระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก
 (ป.อ.ปยุตฺโต) ผู้ซึ่งเป็นปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ที่โลกยอมรับ
 รัับนับถือในความเป็นอัจฉริยะของท่าน ในการไปนมัสการทุกครั้ง
 พวกเราไม่เคยละโอกาสที่จะสนทนาธรรมกับท่าน เจ้าคุณอาจารย์
 ปราบรรว่า ศาสนาทุกศาสนาสอนให้ละชั่ว ทำดี ก็จริงอยู่ แต่ 'ดี'
 และ 'ชั่ว' ในแต่ละศาสนาก็แตกต่างกันออกไป ครั้งหนึ่งท่านฟัง

รายการเผยแผ่ศาสนาทางวิทยุกระจายเสียง โฆษกพูดว่า คนที่นับถือศาสนาอื่น (ที่มีใช้ศาสนาที่เขากำลังโฆษณาอยู่) ยากทำความดีก็ทำไป แต่พระเจ้าจะไม่เปิดประตูสวรรค์ให้ท่าน (คือท่านไม่มีสิทธิ์ขึ้นสวรรค์ นอกเสียจากเปลี่ยนมานับถือศาสนาเดียวกับเขา) การกล่าวเช่นนี้เท่ากับบอกว่า 'ดี' ในศาสนาอื่นกับ 'ดี' ในศาสนาที่เขากำลังโฆษณานั้นไม่เหมือนกัน (แต่การใช้เหตุผลง่าย ๆ ชำรงต้นนี้ ก็ทำให้ชาวพุทธที่มีศรัทธาและปัญญาไม่สมดุลงัน ยอมเปลี่ยนไปนับถือศาสนาตามคำโฆษณา เพราะกลัวว่าจะไม่ได้ขึ้นสวรรค์)

พูดถึงเรื่องสวรรค์ ศาสนาประเภทเทวนิยมจะถือว่าสวรรค์เป็นจุดหมายสูงสุดของชีวิต และเป็นสวรรค์นิรันดร คือเมื่อขึ้นสวรรค์ก็จะอยู่ได้ตลอดไป ส่วนพระพุทธรูปศาสนาเป็นประเภทเทวนิยม มีจุดหมายอยู่ที่พระนิพพาน ซึ่งเป็นภาวะที่หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ สวรรค์ในทรรศนะของพระพุทธรูปศาสนายังเป็นภูมิที่เวียนว่าย คือ คนที่ขึ้นสวรรค์แล้วก็ยังตกนรกได้ ถ้ามีกรรมชั่วอยู่ หรือคนที่ตกนรกแล้วก็ยังมีโอกาสขึ้นสวรรค์ได้ ถ้ามีกรรมดีอยู่ ดังนั้นเป็นต้น

ศาสนาที่ครอบครัวของสามีน้องนับถือ จัดเป็นศาสนาประเภทเทวนิยม ซึ่งคำสอนมีลักษณะเป็นโองการที่ศาสดารับมาจากพระเจ้า ส่วนคำสอนในพระพุทธรูปศาสนา มีลักษณะเป็นสังฆธรรมที่มีอยู่ในธรรมชาติ แล้วศาสดาเป็นผู้ค้นพบ ดังนั้นสาระของคำสอนจึงแตกต่างกันออกไป ศาสนาเทวนิยมเน้นเรื่องศรัทธา

คือสอนให้มนุษย์ศรัทธาในพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงเป็นผู้กำหนดทุกสิ่ง ทรงเป็นผู้สร้างโลกและสรรพสิ่งทั้งปวง มนุษย์และสัตว์ก็เป็นสิ่งที่พระเจ้าสร้าง พระเจ้าสร้างสัตว์เพื่อให้เป็นอาหารของมนุษย์ ฉะนั้นการฆ่าสัตว์จึงไม่บาป ในบัญญัติ ๑๐ ประการข้อที่ ๖ คือ “อย่าฆ่าคน” แต่มิได้ห้ามฆ่าสัตว์ เพราะฉะนั้นการฆ่าสัตว์จึงไม่บาป ยิ่งถ้าฆ่าในเทศกาลคริสต์มาส ซึ่งเขายึดถือกันเป็นประเพณี ก็ยิ่งได้บุญ ทำนองเดียวกับที่คนจีนฆ่าเป็ด ไก่ หมู ในเทศกาลตรุษจีนนั่นเอง

สำหรับพระพุทธศาสนาจะมีคำสอนที่แตกต่างออกไป อาจารย์ไชยวัณห์ กบิลกาญจน์ เขียนไว้ในหนังสือ **ความรู้เบื้องต้นในพระพุทธศาสนา ตอนที่ ๑ หน้า ๑๔** ว่า

คำสอนในพระพุทธศาสนานั้นไม่ใช่สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงบันดาลให้เกิดขึ้น พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนตามเหตุผลของธรรมชาติ ที่เป็นไปอยู่แล้วในโลกนี้นั่นเอง พระองค์จะบังเกิดขึ้นหรือไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม ธรรมชาติเหล่านั้นก็มีอยู่แล้ว เป็นไปตามเหตุผลของมันอยู่แล้ว พระพุทธองค์เป็นเพียงผู้เข้าไปตรัสรู้ในเหตุผลของธรรมชาติเหล่านั้นเป็นคนแรก เมื่อรู้แล้วก็ทรงจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ แสดงแก่ผู้อื่นเพื่อเขาจะได้รู้ตามด้วยพระมหากฎณา ซึ่งผู้อื่นเมื่อได้สดับตรับฟังแล้ว จะรู้ตามได้ก็ต้องอาศัยปัญญา เพราะการเข้าถึงเหตุผลต้องอาศัยปัญญาเป็นหลัก ลำพังเพียงศรัทธาอย่างเดียวจะเข้าถึงเหตุผลไม่ได้เลย...

มีศัพท์ทางพระพุทธศาสนาอยู่คำหนึ่ง คือ คำว่า “โยนิโส
มนสิการ” ซึ่งพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ ของ
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) อธิบายความหมายไว้ว่า

การพิจารณาโดยแยบคาย คือพิจารณาเพื่อเข้าถึงความ
จริง โดยสืบค้นหาเหตุผลไปตามลำดับจนถึงต้นเหตุ แยกแยะองค์
ประกอบจนมองเห็นตัวสภาวะ และความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย
หรือตรिरตรงให้รู้จักสิ่งที่ดีที่ชั่ว ยังกุศลธรรมให้เกิดขึ้นโดยอุบาย
ที่ชอบ ซึ่งจะมีให้เกิดอวิชาและตณหา, ความรู้จักคิด, คิดถูก
วิธี

ความหมายที่สั้นที่สุดของโยนิโสมนสิการ คือ ความรู้จัก
คิด หรือคิดถูกวิธี ฉะนั้นปัญหาที่น้องนวลจันทร์ถามมานั้น นอก
จากจะฟังคำตอบจากพี่แล้ว น้องต้องใช้โยนิโสมนสิการด้วย อย่า
เพิ่งเชื่อพี่ เพราะพระพุทธองค์ตรัสไว้ในกาลามสูตร ว่า

อย่าปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมา... ด้วยการถือสืบๆ
กันมา... ด้วยการเล่าลือ... ด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์... เพราะ
ตรรก... เพราะการอนุমান... ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล
... เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว... เพราะมองเห็นรูปลักษณะ
น่าจะเป็นไปได้ อย่าปลงใจเชื่อเพราะนับถือที่ท่านสมณะนี้เป็นครู
ของเรา ต่อเมื่อได้รู้เข้าใจด้วยตนว่าธรรมเหล่านั้นเป็นอกุศล เป็น
กุศล มีโทษ ไม่มีโทษ เป็นต้น แล้วจึงควรละหรือถือปฏิบัติตาม
นั้น

นี่คือทำที่ต่อความเชื่อที่พระพุทธองค์ทรงสอน กล่าวโดยสรุปก็คือ การจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไรนั้นต้องผ่าน 'โยนิโสมนสิการ' เสียก่อน ความสำคัญของโยนิโสมนสิการจะเห็นได้จากพระพุทธวจนะ ต่อไปนี้

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อดวงอาทิตย์อุทัยอยู่ ย่อมมีแสงอรุณขึ้นมาก่อน เป็นบุพนิมิต ฉันทิ ความถึงพร้อมด้วย โยนิโสมนสิการ ก็เป็นตัวนำ เป็นบุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอารยอัษฎางคิกมรรค แก่ภิกษุ ฉันทิ”

“เราไม่เล็งเห็นองค์ประกอบภายในอื่นแม้อย่างเดียว ที่เป็นประโยชน์มากสำหรับภิกษุผู้เป็นเสขะ เหมือนโยนิโสมนสิการ ภิกษุผู้มีโยนิโสมนสิการ ย่อมกำจัดอกุศลได้ และย่อมยังกุศลให้เกิดขึ้น”

“เราไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้สักข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้สัมมาทิฐิที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดขึ้นแล้วก็เจริญยิ่งขึ้น เหมือนโยนิโสมนสิการเลย”

“เราไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้สักข้อหนึ่ง ซึ่งจะเป็นเหตุให้ความสงสัยที่ยังไม่เกิด ก็ไม่เกิดขึ้น ที่เกิดขึ้นแล้ว ก็ถูกขจัดเสียได้ เหมือนโยนิโสมนสิการเลย”

“โยนิโสมนสิการย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่ เพื่อความดำรงมั่นไม่เสื่อมสูญ ไม่อันตรายแห่งสังฆธรรม” ฯลฯ
(พระไตรปิฎก ๒๕/๑๙๔/๒๓๖)

ที่อัญเชิญพระพุทธพจน์มาก่อนข้างเพียงพอ ก็เพื่อจะเน้นให้เห็นความสำคัญของโยนิโสมนสิการ เพราะผู้ที่ไม่มียอนิโส

มนสิการย่อมเป็นผู้เห็นผิด ไม่เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง ความเห็นผิดหรือมิจฉาทิฏฐินี้มีโทษมาก พระพุทธองค์ทรงสอนว่า บุคคลผู้เห็นผิดย่อมมีนรกเป็นที่ไป เมื่อภิกษุทูลถามว่า เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น (คือ ความเห็นเป็นเพียงความคิด ยังไม่ได้ทำอะไร เพียงแต่คิด ทำไม่ถึงกับต้องตกนรก) พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า เพราะบุคคลผู้เห็นผิดแล้วไม่ทำชั่วนั้นไม่มี (หมายความว่าผู้เห็นผิดย่อมทำชั่วทุกคน เมื่อทำชั่วจึงต้องไปตกนรก)

สรุปความสำคัญของโยนิโสมนสิการ คือ เป็นเหตุให้เกิด สัมมาทิฏฐิ หรือเป็นตัวสร้างสัมมาทิฏฐินั้นเอง สัมมาทิฏฐิหมายถึง การเห็นด้วยปัญญา หรือปัญญาอันเห็นชอบคือ เห็นอริยสัจ ๔, เห็นชอบตามคลองธรรมว่าทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว มารดาบิดามี (คือมีคุณความดีควรแก่ฐานะหนึ่งๆที่เรียกว่ามารดาบิดา) ฯลฯ, เห็นถูกต้องตามที่เป็นจริงว่าซันท์ ๕ ไม่เที่ยง เป็นต้น สัมมาทิฏฐิเป็นข้อที่หนึ่งในอริยมรรคมีองค์ ๘

อธิบายและยกตัวอย่างมาพอสมควรแล้ว ทีนี้ก็เป็นหน้าที่ของน้องนวลจันทร์จะตัดสินใจว่า การฆ่าสัตว์นั้นบาปหรือไม่ ส่วนคำถามที่ว่า กรรมจะมาตกที่ลูกดิฉันไหม ก็ต้องยกให้เป็นเรื่องของ 'กรรมจัดสรร' พระพุทธศาสนาสอนเรื่องกรรมไว้ชัดเจนกว่าศาสนาอื่นๆ เพื่อนของพี่คนหนึ่งเขาไม่ได้นับถือพุทธ เคยออกหักมาสามครั้ง พยายามหาคำตอบในศาสนาที่เขานับถือ ว่าทำไม่ถึงต้องออกหัก พลิกคัมภีร์อ่านหลายรอบก็ไม่พบคำตอบ พอตีมาอ่านเรื่องกรรมในศาสนาพุทธ ตอบปัญหาได้ เลยเปลี่ยนมานับถือพุทธ

อย่างไรก็ตาม แม้กรรมจะจัดสรรให้ลูกของน้องมาเกิดในครอบครัวนี้ (ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องเคยทำกรรมร่วมกันมา) แต่ถ้าลูกของน้องไม่ดำเนินรอยตามคุณปู่คุณย่าหรือคุณพ่อ คือ ไม่ฆ่าหมู ไม่ฆ่าวัว กรรมก็ไม่ตกมาถึงเขา เพราะพระพุทธรองค์ตรัสไว้ชัดเจนว่า “ตนทำบาปเอง ตนก็เศร้าหมองเอง ตนไม่ทำบาป ตนก็บริสุทธิ์เอง ความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนอื่นจะให้คนอื่นบริสุทธิ์แทนไม่ได้”

การที่น้องนวลจันทร์แผ่เมตตาให้หมูและวัวเท่ากับน้องได้ทำกุศล ตั้งจิตปรารถนาดีต่อสัตว์เหล่านั้น พี่ขอแนะนำว่า ถ้าอยากให้คุณพ่อคุณแม่รวมทั้งสามีเลิก อย่าแนะนำด้วยวาจา แต่สวดมนต์แผ่เมตตาให้เขา แล้วพี่จะส่งหนังสือ “ไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟนรก” ภาคภาษาอังกฤษมาให้ เพื่อเขาอ่านแล้วจะเกิดความซาบซึ้ง เพราะเป็นเรื่องจริง แต่จะสำเร็จหรือไม่ก็ต้องขึ้นอยู่กับบุญกุศลของเขาด้วย เรียกว่ามีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายอย่าง ถ้าช่วยเขาทุกวิถีทางแล้ว เขายังไม่เลิก ก็ต้องถือว่าเป็นกรรมของเขา น้องต้องวางอุเบกขา อย่างที่พูดกัน เล่นๆ ว่า “เห็นงูกินเขียดต้องวางอุเบกขา”

เป็นอันว่าได้ตอบจดหมายที่ตกค้างมาจากปีที่แล้วหมดทุกฉบับแล้วนะคะ ต่อไปก็จะตอบฉบับแรกของปี ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นของคุณสะปันเขียนมาคุยกับ บก. แต่เนื้อหาคาบเกี่ยวกับ ‘ศาลาธรรมโอสถ’ บก. จึงมอบหมายให้อาจารย์เป็นผู้ตอบ คุณสะปันเขียนมาดังนี้

๒๕๘๖ ศาสนาธรรมยุคสมัย ๑๑

...ชอบใจที่กุสตรมีเรื่องเกี่ยวกับพระธรรมคำสั่งสอน เพราะบ้านเมืองเราขณะนี้ เราต้องมีสิ่งที่คอยยึดเหนี่ยวจิตใจ ไม่อย่างนั้นรู้สึกหือถอย หดหู่ ไม่ว่าจะเป็นอย่างนี้ทั้งด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว การงาน และคนรอบข้าง พืชเศรษฐกิจทำให้จิตใจของมนุษย์เราหยาบกระด้าง แข็งขิง เห็นแก่ตัวกันไปหมด ดินะคะที่ยังมีธรรมะเป็นสิ่งที่คอยประคองไปได้บ้าง แต่อนิจจาพระสงฆ์ของเราเดี๋ยวนี้หาพระแท้ยากเหลือเกิน โดยเฉพาะในเมือง เวลาทำบุญก็ยั้งลังเลเลยคะ

คุณสะปันคะ อย่าเพิ่งหมดหวังหรือหดหือเลยคะ สังคมรอบด้านจะเป็นอย่างไรก็ตาม ถ้าเรายึดมั่นในความดี สร้างความดีให้ตัวเอง เราก็อยู่อย่างมีความสุขได้ ขอให้ยึดความสุขทางใจเป็นหลัก เพราะมันคงกว่าความสุขทางวัตถุ การที่สังคมเป็นอย่างนี้ก็เป็นไปตามกรรมที่คนในสังคมช่วยกันสร้าง แม้เราจะไม่ได้ร่วมสร้างกับเขา (หมายถึงคนที่ทำให้บ้านเมืองล่มจม) แต่บังเอิญกรรมได้จัดสรรให้เราอยู่ร่วมสังคมเดียวกับเขา จึงต้องพลอยรับผลของกรรมไปด้วย แต่ถึงกระนั้นก็ขอให้ยึดมั่นในหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ แล้วชีวิตจะไม่สิ้นหวังหรอกคะ อันที่จริงแล้วเราจะสุขหรือทุกข์ก็ขึ้นอยู่กับกรรมของเราเองเป็นสำคัญ พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า **ยาทิสํ ฆปะเต พืชํ, ตาทิสํ ลภเต ผลํ, กลุยาณการี กลุยาณํ ปาปการี จ ปาปกํ** - บุคคลลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว (พระไตรปิฎก ๑๕/๕๐๓/๓๓๓)

จากพุทธพจน์ข้างต้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงนิพนธ์เป็นโคลงสี่สุภาพไว้สอนใจ พสกนิกร ดังจะอัญเชิญมาต่อไปนี้

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

กสิกรหว่านพืชแล้ว	รอผล
ปลูกถั่วยอมไถ่ยล	ถั่วแท้
หว่านข้าวที่นาตน	ข้าวออก
จักผิดประเภทแม่	หนึ่งครั้ง ฤมี
เปรียบบุคคลผู้ซึ่ง	ทำดี
กุศลส่งบุญทวี	สวรรค์ได้
ทำชั่วเวจี	แหล่งรับ รongเฮ
รู้แบบนี้แล้วไซ้	คิดสร้าง แต่กุศล

คิดว่าคงจะช่วยทำให้จิตใจคุณสะบันไม่ทอดยหตุ
นะคะ บ้านเมืองเรายังมีคนดีอีกมาก เพียงแต่ท่านเหล่านั้นมิได้
แสดงตนให้สังคมรู้ ส่วนเรื่องพระสงฆ์คงต้องขอยกไปตอบใน
ฉบับหน้า โปรดอดใจรอนะคะ

จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว

ฉบับนี้เริ่มด้วยการตอบจดหมายคุณสะบัน ซึ่งยังตอบค้างอยู่อีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องพระสงฆ์ ดังที่เขียนมาในจดหมายว่า "...แต่อนิจจาพระสงฆ์ของเราเดี๋ยวนี้หาพระแท้ยากเหลือเกิน โดยเฉพาะในเมือง เวลาอยากทำบุญก็ยังลังเลเลยล่ะ..."

คุณสะบันคะ เวลาอยากทำบุญอย่าลังเลเลยล่ะ เพราะขณะจิตที่คุณอยากทำบุญนั้นเป็นกุศลจิต แต่พอลังเลจิตก็เปลี่ยนเป็นอกุศลไปแล้ว การทำบุญนั้นทำได้ถึง ๑๐ วิธี ดังที่เคยกล่าวถึงมาแล้วในหัวข้อ **บุญกิริยวัตถุ ๑๐** หากคุณกลัวว่าทำบุญกับพระแล้วจะไม่ได้บุญ คุณก็ทำบุญให้กับตัวเองด้วยการสวดมนต์ เจริญพระกรรมฐาน ซึ่งจัดเป็น**ภาวนามัย** แปลว่า ทำบุญด้วยการเจริญภาวนา คือฝึกอบรมจิตใจ

การทำบุญกับพระเช่นการถวายปัจจัยไทยธรรม หรือการบริจาคเงินสร้างถาวรวัตถุ เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ซึ่งไม่ว่าคุณจะทำบุญหนึ่งร้อยหรือหนึ่งล้าน ก็จัดอยู่ในชั้น **ทานามัย** และได้บุญน้อยกว่า **ภาวนามัย** อาจารย์เคยพูดเสมอว่า **การเจริญ**

วิปัสสนากรรมฐานถือเป็นบุญสูงสุดในพระพุทธศาสนา การทำบุญให้ตัวเองจึงได้บุญมากกว่าทำบุญกับพระ แต่ก็มีได้หมายความว่าอาจารย์ห้ามไม่ให้ทำบุญกับพระนะคะ เพียงแต่จะเปรียบเทียบให้เห็นและเข้าใจเกี่ยวกับการทำบุญ ซึ่งถ้าจะให้ครบถ้วนสมบูรณ์ก็ต้องทำให้ได้ทั้ง ๓ ชั้น คือ ทาน ศีล ภาวนา เรียกว่า ทำให้ครบสูตร

การทำบุญให้ตัวเองหรือที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อจรัญ ท่านเรียกว่า การสร้างความดีให้ตัวเองด้วยการสวดมนต์และเจริญวิปัสสนากรรมฐานนั้น ตรงกับคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกประการ ทั้งนี้เพราะพระพุทธศาสนาสอนให้พัฒนาตัวเอง ดังมีพระพุทธรูปพระพุทธรูปที่เกี่ยวกับการฝึกหรือพัฒนาตนเอง เช่น **อตุตตารัม มยนิติ ปณทิตา - บัณฑิตย่อมฝึกตน** (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๖/๒๕) **อตุตตนา ทิ สุนฺหเตน นาถิ ลภติ ทูลลภํ - มีตนที่ฝึกดีแล้วนั้นแหละ คือที่พึ่งที่หาได้ยาก** (พระไตรปิฎก ๒๕/๒๒/๓๖) **อตุตตา สุนฺหโต ปุริสสฺส ชยติ - ตนที่ฝึกดีแล้วเป็นเครื่องรุ่งเรืองของคน** (พระไตรปิฎก ๑๕/๖๖๕/๒๔๘) เป็นต้น

พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับมนุษย์มาก เช่น สอนว่ามนุษย์ที่ฝึกตนดีแล้ว แม้เทวดา มาร พรหม ก็ยังต้องน้อมนมัสการ ดังกรณีของพระสารีบุตรเถระ ซึ่งจะนำมาเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไป

สรุปความตอนนี้ว่า หากคุณสะบั้นลงเลที่จะทำบุญกับพระ ก็ขอให้ทำบุญกับตัวเองก็แล้วกันนะคะ แต่ถ้าคุณยังติดกับความเชื่อเก่าๆ ว่า ต้องทำบุญกับพระเท่านั้นจึงจะได้บุญ คุณก็ทำไป

เถอะคะ ส่วนพระท่านจะเป็นพระแท้หรือพระเทียมนั้นก็ไม่ว่า
กับเรา เราทำเราก็ได้บุญในส่วนของเราแล้ว ดังเรื่องที่เราเล่ากันต่อๆ
มาว่า “ทำบุญกับพระอรหันต์ไปนรก ทำบุญกับพระยาจากไปสวรรค์”
อาจารย์จะเล่าให้ฟังนะคะ

ในครั้งพุทธกาล พระราชาองค์หนึ่งมีพระราชประสงค์
จะทำบุญกับพระอรหันต์ จึงมีรับสั่งให้เสนาบดีไปนิมนต์พระ
อรหันต์มาองค์หนึ่ง เสนาบดีก็ได้ไปนิมนต์พระที่ตนเข้าใจว่าเป็น
พระอรหันต์มาได้องค์หนึ่ง พระราชาทรงถวายภัตแด่พระองค์นั้น
และทรงปีติโสมนัสที่ได้ทำบุญกับพระอรหันต์ ในเวลาต่อมา
เสนาบดีไปเห็นพระองค์นี้เที่ยวเดินขอทานอยู่ ก็จำได้ว่าเป็นองค์
เดียวกับที่ตนเคยนิมนต์เข้ามาในวัง ก็เกิดความเสียใจว่า พระองค์
นี้ไม่ใช่พระอรหันต์ แต่เป็นพระยาจาก หากพระราชาทรงทราบ
ตนก็จะถูกลงโทษ จิตใจก็เศร้าหมองตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

เมื่อพระราชาเสด็จสวรรคตก็ได้ไปอุบัติในสุคติโลกสวรรค์
เพราะความปลอบปล้ำพระทัยที่ได้ทำบุญกับพระอรหันต์ ทั้งที่
ความจริงพระองค์นั้นเป็นยาจากปลอมมา ส่วนเสนาบดีได้ขึ้นเป็น
พระราชอาแทน และอยากทำบุญกับพระอรหันต์บ้าง จึงสั่งเสนาบดี
คนใหม่ให้ไปนิมนต์พระอรหันต์มา เสนาบดีไปนิมนต์พระมาองค์
หนึ่ง ซึ่งท่านเป็นพระอรหันต์จริง พระราชาองค์ใหม่ก็ถวายภัต
แต่ท่าน หากจิตใจไม่ผ่องใส เพราะเกิดความระแวงสงสัยว่า
พระองค์นี้อาจเป็นยาจากปลอมมาเหมือนคราวที่แล้วก็ได้ เมื่อพระ
ราชาสวรรคตจึงไปอุบัติในนรกเพราะจิตเศร้าหมอง จึงกลายเป็น

ว่า “ทำบุญกับพระอรหันต์ไปนรก ทำบุญกับพระยาจกไปสวรรค์” ด้วยประการฉะนี้

เรื่องของจิตมนุษย์นี้น่าศึกษามาก พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับจิตมากกว่ากาย คือถือว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” ผู้ที่จะไปสู่สุคติหรือทุคตินั้นขึ้นอยู่กับจิต ดังมีพระพุทธวจนะรับรองว่า **จิตฺเต สงฺกิลฺลฺเจ ทุคฺคตี ปาฏิกงฺขา - เมื่อจิตเศร้าหมองแล้ว ทุคติเป็นอันต้องหวัง และ จิตฺเต อสงฺกิลฺลฺเจ สุคฺตี ปาฏิกงฺขา - เมื่อจิตไม่เศร้าหมอง สุคติเป็นอันหวังได้** (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔)

พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล (หลวงพ่อจรัญ) ท่านมีประสบการณ์หลากหลายเกี่ยวกับจิต ท่านพูดเสมอว่าจิตนี้เร็วกว่าแสง เช่น เมื่อเราคิดถึงเชียงใหม่ จิตไปถึงเชียงใหม่แล้ว หรือขณะที่เราอยู่เมืองไทย คิดถึงอเมริกา จิตไปถึงอเมริกาแล้ว เพราะ ‘จิตไม่ติดไฟแดง’ ซึ่งหมายความว่าไม่ต้องไปด้วยรถ เรือ หรือพาหนะใดๆ คนที่ตั้งใจจะมาวัด (เช่นอาจารย์วิโรจน์ ที่หลวงพ่อเล่าไว้ในหนังสือ กฏแห่งกรรม : ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๒) ได้รับอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนการเดินทาง แต่ก็ยังอุตส่าห์มารายงานตัวกับหลวงพ่อ ซึ่งท่านให้ชื่อเรื่องนี้ว่า วิญญาณรายงานตัว

กลับมาพูดเรื่องพระสงฆ์กันต่อ คนทุกวันนี้มักพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าหมดศรัทธาในพระสงฆ์ เพราะพระแท้หายาก อาจารย์เองก็เห็นด้วยค่อนข้างมาก (แต่ไม่เต็มร้อย) เพราะเคยเห็นผู้ที่ประกาศตนว่าเป็นพระแท้ก็ยังเป็นพระเทียม คือเบื้องหลัง

การถ่ายทำพบว่า เขาเป็นนักตัมตุนที่ใช้วิธีการแยบยลกว่าคนอื่น
 เท่านั้นเอง ขอให้ทำใจและทำความเข้าใจว่า สงฆ์นั้นมีสองประเภท
 คือ สมมุติสงฆ์ กับ อริยสงฆ์ ทุกวันนี้ อริยสงฆ์เหลือน้อยเต็มที
 ส่วนใหญ่เป็นสมมุติสงฆ์ หน้าที่ของสมมุติสงฆ์คือ ต้องเร่งพาก
 เพียรฝึกฝนพัฒนาตนให้เข้าสู่ความเป็นอริยสงฆ์ ความหมายของ
 พระแท้จึงอยู่ที่ท่านบวชโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ หนีสังสาร ถ้าบวช
 โดยมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น ก็เป็น พระเทียม อย่างที่หลวงพ่
 จริฎุท่านพูดถึงการบวชประเภทต่างๆ ว่า “บวชลับ บวชลอง บวช
 ครองประเพณี บวชหนีทหาร บวชผลาญข้าวสุก บวชสนุกตาม
 เพื่อน บวชเซเชือนไปวันๆ เท่านั้นหรือ”

คุณสะปันคงต้องใช้วิจารณญาณในการพิจารณาว่าใคร
 เป็นพระแท้ ใครเป็นพระเทียม แล้วเลือกปฏิบัติกับบุคคลนั้นๆ
 อย่างถูกต้องและเหมาะสม อย่าให้กลายเป็นว่า “ทำบุญกับพระ
 อรหันต์ไปนรก ทำบุญกับพระยาจากไปสวรรค์” ก็แล้วกันนะคะ

จดหมายฉบับต่อไปเป็นของคุณบงกชเกศ เขียนมาดังนี้
 ...ดิฉันอยากท่องเที่ยวทสวดมนต์ เพราะตอนนี้ดิฉันกลุ่มใจ
 ไม่น้อยไปกว่าผู้หญิงคนนั้น (ที่เขียนมาปรึกษาอาจารย์ฉบับปัจ
 หลังธันวาคม) ดิฉันเองมีโอกาสได้พบผู้ชายคนหนึ่ง แล้วเราก็สนิท
 สนมกัน แต่แล้ววันหนึ่งเขาก็ไปทำงานต่างจังหวัด ดิฉันเคยไป
 พบเขาหนึ่งครั้งที่ต่างจังหวัด แล้วเราก็ได้ทำในสิ่งที่ผิดด้วยกันทั้ง
 คู่ เนื่องจากความรักที่ดิฉันมีต่อเขาจึงยอมเขา จากวันนั้นดิฉัน
 พยายามติดต่อกับเขาตลอดมา แต่ดูเหมือนว่าเขาจะไม่ต้องการ

พบ ไม่รับโทรศัพท์ ไม่ติดต่อกลับมาอีกเลย ดิฉันไม่ทราบว่ดิฉัน
ผิดตรงไหน สิ่งที่เขาทำกับดิฉันมันเกิดจากความรักหรือไม่ก็ไม่
ทราบ จนบัดนี้ดิฉันยังไม่ทราบเลยว่าเขารักดิฉันบ้างหรือไม่ ตอน
นี้ดิฉันไม่ทราบว่าจะดำเนินชีวิตหรือดำรงชีวิตต่อไปอย่างไร มัน
กลุ้มใจ กินไม่ได้ นอนไม่หลับ ดิฉันอยากสวดมนต์ ทาวิธีทำจิต
ใจให้สงบ มีสติสัมปชัญญะในการดำเนินชีวิตต่อไป แต่ตอนนี้
มีแต่ความรู้สึกอยากฆ่าตัวตายหรือไปให้พ้นๆ กับสิ่งเหล่านี้ ภาพ
เหตุการณ์วันนั้นมันยังเฝ้าติดตามและหลอนดิฉันมาตลอด ดิฉัน
จะท้ออย่างไรดีคะ อยากได้เขากลับคืนมา อยากสวดมนต์อุทิศ
ส่วนกุศลให้เขาตามคำแนะนำที่อาจารย์บอก จึงกราบเรียนมาเพื่อ
ขอให้อาจารย์ช่วยส่งหนังสือให้ดิฉันบ้างนะคะ เพื่อดิฉันจะได้มี
จิตใจที่สงบมากขึ้นกว่านี้ และสามารถดำรงชีวิตต่อไป...

คุณบงกชเกษตรคะ อ่านเรื่องของคุณแล้วบอกตามตรงว่า
ถ้าเป็นลูกเป็นหลานอาจารย์เขียนคุณแน่ ก่อนตอบปัญหาของคุณ
ก็ขออนุญาตเล่าเรื่องของหญิงสาวคนหนึ่ง ซึ่งถูกหลวงพ่อดำหนดิ
ว่าเป็นผู้หญิงที่น่าเกลียด เพราะเธอตามใจตัว ท่านพูดเสมอว่า
“ผู้หญิงที่น่าเกลียด คือผู้หญิงที่ตามใจตัว ผู้ชายที่น่ากลัว คือ
ผู้ชายที่ไม่รู้จักเกรงใจคน” สาเหตุที่ทำให้หญิงสาวผู้นั้นถูกหลวง
พ่อดำหนดิ เพราะเธอหนีตามผู้ชายไป โดยไม่ได้คิดว่าจะทำให้พ่อ
แม่ต้องเสียใจ เสียชื่อเสียง และญาติวงศ์พงศาก็ต้องพลอยอัป
อายขายหน้าไปด้วย ตัวเธอเองก็เรียนจบถึงระดับปริญญาโท แต่
เพราะนิสัยชอบตามใจตัว จึงได้ทำสิ่งที่น่าเกลียดลงไป หนีตาม

ผู้ชายไปได้ไม่นานก็ถูกเขาทิ้ง จึงต้องชมซานกลับมาหาพ่อแม่ บังเอิญแม่ของเธอเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อก็พาเธอมาให้หลวงพ่อบรม ซึ่งท่านก็ได้เทศน์สอนให้มหาบัณฑิตสาวผู้นั้นเกิดความสำนึกในผิดชอบชั่วดี และให้สัญญากับท่านว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีก

มาถึงเรื่องของคุณบงกชเกษตร อาจารย์อยากจะบอกว่า ถ้าคุณไปเรียนปรึกษาหลวงพ่อก็ต้องถูกตำหนิว่า เป็นผู้หญิงที่ชอบตามใจตัวเอง คุณไม่มีความยับยั้งชั่งใจ จึงทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง คุณตั้งคำถามมาว่า “ดิฉันผิดตรงไหน” ก็ผิดตรงที่คุณชอบตามใจตัวนะสิ “จนบัดนี้ดิฉันยังไม่ทราบเลยว่าเขารักดิฉันบ้างหรือไม่” จนถึงขั้นนี้แล้วยังไม่ทราบอีกหรือคะ ถ้าไม่ทราบอาจารย์จะช่วยตอบให้ทีแล้วกัน ว่าสิ่งที่เขาทำกับคุณนั้นไม่ได้เกิดจากความรักหรือคะ แต่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของเขา การที่เขาพยายามหลบลิ้นหนีหน้า ไม่รับแม้กระทั่งโทรศัพท์จากคุณ ก็บอกอย่างชัดเจนแล้วว่าเขามีได้มีความรักความจริงใจต่อคุณเลย คุณกินไม่ได้ นอนไม่หลับ กลุ้มใจ ก็เท่ากับคุณกำลังตกอยู่ในความทุกข์

พระพุทธศาสนาสอนเรื่องทุกข์และความดับทุกข์ ขณะนี้คุณกำลังทุกข์ อย่างหนักหนาสาหัสมาก หน้าที่ของคุณขณะนี้คือจะต้องหาทางดับทุกข์ให้ได้ และการจะดับทุกข์ได้คุณต้องรู้สาเหตุของทุกข์ ซึ่งสาเหตุนั้นก็คือคุณได้สร้างบาปให้กับตัวเอง เพราะนิสัยที่ชอบตามใจตัว เมื่อรู้เหตุแล้วคุณก็ต้อง ดับเหตุ นั้นต่อไปนี้ห้ามตามใจตัวเหมือนที่หลายๆ มา ขั้นตอนสุดท้ายคือ ข้อปฏิบัติเพื่อให้ถึงความดับทุกข์ ซึ่งคุณต้องสวดมนต์ ยังไม่ต้อง

ไปเจริญกรรมฐาน เพราะจิตใจคุณกำลังว่านุ่ ถึงไปปฏิบัติก็ไม่ได้ผล สวตมนต์แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลตามขั้นตอนที่บอกไว้ในหนังสือ แต่อย่าไปคิดว่าสวดเพื่อเรียกเขากลับมา ผู้ชายไร้ค่าแบบนั้นคุณยังต้องการเขาอีกหรือ จงแผ่เมตตาและอโหสิกรรมให้เขา อย่าได้มีเวรมีกรรมต่อกันอีก เมื่อคุณทำใจได้ คุณก็จะหายทุกข์ และอาจารย์เชื่อว่าวันหนึ่งคุณจะต้องได้พบคนที่รักและจริงใจกับคุณ ขอให้สวตมนต์ทุกวันนะคะ

นี่คือกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งถ้าคุณปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวอย่างครบถ้วน คุณก็จะแก้ปัญหาได้ ส่วนเรื่องการคิดฆ่าตัวตายนั้น อย่าได้คิดเลย เพราะแค่คิดก็บาปแล้ว การฆ่าตัวตายไม่ช่วยแก้ปัญหา แต่กลับเพิ่มปัญหา เพราะคุณต้องไปตกนรกหมกไหม้ถึงห้าร้อยชาติ และเมื่อกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะต้องฆ่าตัวด้วยวิธีเดียวกันอีกถึงเจ็ดชาติ (ตัวอย่างเช่นเรื่องของอาจารย์วาสนาที่เขียนไว้ใน "สัตว์โลกยอมเป็นไปตามกรรม") หลวงพ่อพระราชสุทธินุธาณมงคลท่านวิชัยมาแล้ว ท่านมีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติมาก พวกเรายังปฏิบัติไม่ถึงขั้นนั้น ก็ต้องเชื่อฟังท่านไว้ก่อน (แต่คนที่ปฏิบัติถึงขั้นก็มีและยืนยันว่าเป็นอย่างที่หลวงพ่อก่อนท่านกล่าวไว้ทุกประการ)

ขอยกตัวอย่างเรื่องอกหักแล้วคิดฆ่าตัวตายนะคะ เพื่อนอาจารย์เองนั่นแหละ เธอเรียนจบและมีคนรักแล้ว ต่อมาคนรักเปลี่ยนใจไปชอบหญิงอื่น เธอเสียใจมาก จึงประชดด้วยการกินยาตาย ตอนนั้นเธออยู่หอพักและได้ซื้อยานอนหลับมากิน บังเอิญ

๒๕๕๘ ศาสตร์ธรรมโยสย ๑

เพื่อนอีกคนมาหา เคาะประตูอยู่นานไม่เห็นเปิด จึงเรียกคนมาช่วยกันงัดประตูเข้าไป พบเพื่อนนอนน้ำลายฟูมปาก ก็รีบช่วยกันนำส่งโรงพยาบาล แพทย์ช่วยชีวิตไว้ได้อย่างหวุดหวิด เรื่องรู้ถึงผู้ชายคนนั้นแทนที่เขาจะเสียใจ กลับเอาไปคุยว่าตัวเองมีเสน่ห์ ที่ทำให้ผู้หญิงถึงกับฆ่าตัวตาย เพื่อนอาจารย์บอกโชคดีที่เธอไม่ตาย มิฉะนั้นคงต้องเสียใจไปอีก ๕๐๗ ชาติ!

อีกรายร้ายแรงกว่า รายนี้ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายหักอกฝ่ายชาย เรื่องเศร้ามาก เพราะผู้ชายถึงตัวตาย บังเอิญเขาเป็นลูกชายคนเดียวของตระกูล พ่อแม่โศกพิภพมาอาละวาดฝ่ายหญิง ทั้งด่าทั้งฆ่า จนฝ่ายหญิงต้องไปเปลี่ยนชื่อใหม่และหวาดผวาไปหลายปี เพราะฉะนั้นขออย่ามีใครคิดฆ่าตัวตายเลย จะทุกข์จะโศกอย่างไรก็ถือๆ อยู่ไปก่อน ใครที่อกหักก็ร้องเพลง “แผ่นดินไม่ไร้เท่าใบพุดชา” ไปปลางๆ พอเวลาผ่านไปๆ ก็ลืมได้เอง ไม่มีใครทุกข์ซ้ำกับชั่วกลับไปหอรอกะ

ขอเตือนคุณสาวๆ ที่ชอบตามใจตัว นิสัยแบบนี้ถึงลงถึงขยะไปได้เลยคะ ไม่มีใครอยากเป็น “ผู้หญิงที่น่าเกลียด” ไซ้ใหม่คะ อาจารย์เตือนด้วยความหวังดีจากใจจริง เพราะอยากให้ทุกคนมีความสุข ปรารถนาจากทุกข์ ดังที่ได้แผ่เมตตาอยู่ทุกคำคืน อีกเรื่องที่ยอยากจะเตือนคือเรื่องการเลือกคู่ครอง ขอให้เลือกคนดีมีคุณธรรม เครื่องวัดคุณธรรมก็คือ คีล ๕ ดูว่าเขามีคีล ๕ ครบทุกข้อหรือเปล่า เพราะถ้าคุณไปเลือกคนชั่วเหล่าเจ้าชู้ รับรองว่าชีวิตจะหาความสุขไม่ได้เลย อย่าไปดูที่รูปหล่อพอรวยเท่านั้น

เพราะ “ความหล่อไม่คงที่ แต่ความดีลึกลง” ลูกสาวของเพื่อน อาจารย์เป็นคนช่างเลือกมาก เธอจะไม่ ตามใจตัว เลือกมาจนอายุ ๒๙ แล้ว ยังไม่พบคนที่ถูกใจ คนหลังสุดที่มาชอบเป็นชายหนุ่ม รูปร่าง อายุสามสิบเศษ ซึ่งเธอเรียกว่า ‘พี’ วันหนึ่งเขามาบอกว่า พีจะไปดูงานที่ประเทศญี่ปุ่น อยากได้อะไรพีจะซื้อมาฝาก เธอ บอกว่าไม่ต้องซื้อมาฝากหรอกค่ะ แต่จะฝากซื้อ แล้วเธอก็บอก สิ่งของที่อยากได้ ซึ่งราคาประมาณห้าร้อยบาท พร้อมกับให้เงิน ไป หนึ่งหมื่นนั้นไม่ยอมรับเงิน ซึ่งเธอก็เห็นว่าราคาไม่มากนัก คงไม่ เป็นการรบกวนสักเท่าไร

หลายวันต่อมา เขาก็นำของมาให้และบอกว่าซื้อมาฝาก ไม่ขอรับเงิน เธอนำของนั้นมาให้คุณพ่อคุณแม่ดู และบอกว่าเป็น ของปลอม มีขายที่ตลาดโบ๊เบ๊ ราคาไม่กี่บาท (เธอทำงานอยู่บริษัท ส่งออก จึงรู้ว่าสินค้าน่าอย่างไหนปลอม อย่างไหนแท้) แล้วพูด ว่า “ผู้ชายคนนี้คบไม่ได้ ขนาดเป็นแฟนกันยังหลอกหญิงถึงอย่าง นี้ ถ้าแต่งงานกันไปจะมีหลอกยิ่งกว่านี้หรือ” เป็นอันว่าเธอเลิก คบกับผู้ชายคนนั้น ต้องฉลาดรอบคอบอย่างนี้ถึงจะได้คนดี แต่ ถ้าไม่พบคนดีก็อยู่ครองโสดไปไม่เห็นจะเดือดร้อน ยังดีกว่าไป นั่งกินน้ำตาต่างข้าว จริงไหมคะ

๒๗ มีสติ ใช้ปัญญา

ตอบจดหมายฉบับลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๓ ผู้เขียนใช้นามแฝงว่า 'ดวงอาทิตย์' เขียนมาสามหน้ากระดาษเต็มๆ อ่านแล้วรู้สึกกระแทกใจ สะท้อนสะท้อนใจอย่างบอกไม่ถูก คงต้องนำมาลงก่อนข้างละเอียดย เพราะน่าจะเกี่ยวข้องกับปัญหาที่หลายท่านกำลังเผชิญอยู่ คุณดวงอาทิตย์เขียนมาดังนี้

ก่อนอื่นขอเรียกท่านว่าอาจารย์นะจ๊ะ ดิฉันรู้สึกเสียใจที่ได้รู้จักท่านช้า หลังจากที่ชีวิตดิฉันผ่านมรสุมที่เลวร้ายมามาก ถ้าหากว่าได้รู้จักอาจารย์เร็วกว่านี้อีก ๑๐ ปี ชีวิตดิฉันคงไม่แย่แบบนี่ แต่ก็หนัวยังมีบุญอยู่บ้างที่ได้รู้จักอาจารย์ อยากบอกจากใจจริงนะจ๊ะว่า คำพูดของอาจารย์ในศาลาธรรมโอสธ เป็นคำพูดที่ให้ความรู้ลึกๆ อบอุ่นจริงๆ อยากสมัครเป็นลูกสาวค่ะ...

ยินดีรับสมัครลูกดวงอาทิตย์ค่ะ ตกกลางเราเป็นแม่ลูกกันแล้วนะจ๊ะ ก่อนอื่นแม่ก็ขอบอกกับหนูอย่างจริงใจว่า เราไม่ใช่คำว่า นะจ๊ะ กับผู้ใหญ่หรอกค่ะ ต้องใช้ว่า นะคะ จึงจะถูกต้องไม่เป็นไร ผิดแล้วแก้ตัวใหม่ได้ คราวต่อไปใช้ให้ถูกต้องนะจ๊ะ

...ดิฉันเป็นคนชอบศึกษาธรรมะแต่ไม่มีสติปัญญา เพราะ
 ทุกครั้งเมื่อเจอปัญหา หาทงออกที่ผิด จึงรู้ว่าธรรมะที่ตัวเองศึกษา
 ไม่ทำให้ตัวเองเอาตัวรอดได้ หลายครั้งฟังคำพูดของอาจารย์ว่ามี
 เพื่อนมีชีวิตโหลยโหลๆ จริงๆ อยากรู้ค่ะว่าเป็นอย่างไร เพราะชีวิต
 ดิฉันอาจจะคล้ายๆ อย่างนั้นหรือยิ่งกว่า หลังจากคิดทบทวนหลาย
 ครั้งกว่าจะตัดสินใจเขียนมาเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ผ่านมาจากดิฉัน
 เพื่อให้อาจารย์ช่วยวิเคราะห์ว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาในชีวิต
 ของดิฉันนั้นเป็นกรรมเก่าหรือไม่ และกรรมปัจจุบันที่ทำผิดไปแล้ว
 สามารถไถ่ถอนได้อย่างไร และกรรมเก่าที่มีมาและกรรมใหม่นี้
 สามารถทำให้เบาบางลงได้ด้วยกรรมฐานได้หรือไม่จะ...

หนูใช้คำว่า สติปัญญา สองคำนี้มีความสำคัญมาก คนเรา
 จะทำดีทำชั่วก็ขึ้นอยู่กับสติและปัญญา การเจริญภาวนาก็เพื่อเอา
 สติไปควบคุมจิตเพื่อให้เกิดปัญญา เมื่อปัญญาเกิดจะสามารถ
 แก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง จุดมุ่งหมายสำคัญของการปฏิบัติจึงอยู่ที่ให้
 เกิดปัญญา และปัญญาที่ว่านี้จะต้องเป็นปัญญาที่เกิดจากการ
 ปฏิบัติธรรม ที่เรียกว่า ภาวนามยปัญญา เท่านั้นจึงจะสามารถ
 แก้ปัญหาได้

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ เขียนโดย
 พระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ประยูรค์ ปยุตฺโต) ได้ให้ความ
 หมายของสติและปัญญาไว้ว่า

สติ ความระลึกได้, นึกได้, ความไม่เพลา, การคุมใจไว้
 กับกิจ หรือคุมจิตไว้กับสิ่งที่เกี่ยวข้อง, จำการที่ทำและคำที่พูดแล้ว

แม่นานได้

ปัญญา ความรู้ทั่ว, ปรึกษาหยั่งรู้เหตุผล, ความรู้เข้าใจชัดเจน, ความรู้เข้าใจหยั่งแยกได้ในเหตุผล ดีชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ เป็นต้น และรู้ที่จะจัดแจง จัดสรร จัดการ, ความรอบรู้ในกองสังขารมองเห็นตามเป็นจริง

การศึกษาธรรมะด้วยการอ่านเพียงอย่างเดียว ไม่ทำให้เกิดปัญญาถึงขั้นแก้ปัญหาได้ **ต้องปฏิบัติ** ที่เรียกว่าการเจริญภาวนา ซึ่งก็คือการเจริญกรรมฐานนั่นเอง เมื่อเจริญกรรมฐานจนถึงขั้น (คือเกิดปัญญา) จะทำให้กรรมเบาบางลงได้ เรื่องของกรรมนั้นสลับซับซ้อนมาก ยากที่จะเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ผู้ที่จะเข้าใจกรรมได้อย่างทะลุปรุโปร่ง มีแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ส่วนคนทั่วไป หากเจริญกรรมฐานจนถึงขั้นเกิดปัญญาก็เข้าใจได้ระดับหนึ่ง แต่ไม่ถึงขั้นทะลุปรุโปร่งเช่นพระพุทธองค์ เพราะบำเพ็ญบารมีมาไม่เท่ากัน หากมีโอกาสจะนำเรื่องบารมีมาอธิบายขยายความสู้กันฟังต่อไป

ปัญหาของหนูที่ถามว่า เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาในชีวิตนั้นเป็นกรรมเก่าหรือไม่ และกรรมปัจจุบันที่ทำผิดไปแล้วสามารถไถ่ถอนได้อย่างไร และกรรมเก่าที่มีมาและกรรมใหม่นี้ สามารถทำให้เบาบางลงได้ด้วยกรรมฐานได้หรือไม่

ขอตีความคำว่า **กรรมเก่า** กับ **กรรมใหม่** ก่อนนะคะ คือ ตามความเข้าใจของคนทั่วไปมักเข้าใจกันว่า กรรมเก่า หมายถึง

ถึง กรรมที่ทำไว้ในอดีตชาติ ส่วน กรรมใหม่ คือกรรมที่ทำใน ปัจจุบันชาติ ส่วนอีกความหมายหนึ่ง “กรรมเก่า” คือกรรมที่ทำไปแล้ว หรือกรรมในอดีต ซึ่งหน้าที่ที่แล้วก็ถือเป็นอดีต เพราะจิตของเรา เกิด-ดับ, เกิด-ดับ รวดเร็วยิ่งกว่าการกระพริบของไฟนีออน ฉะนั้น “กรรมใหม่” จึงหมายถึงกรรมในอนาคต ซึ่งเรายังไม่ได้อำนาจ

ตามความเข้าใจของอาจารย์ คำว่า “กรรมเก่าและกรรมใหม่” ที่หนุ่มถามมาคงจะหมายถึงนัยแรกใช่ไหมคะ ถ้าใช่ ก็ขอตอบว่า เราไม่อาจแก้ไขกรรมในอดีตชาติได้ เพราะเราไม่รู้ว่าจะเคยทำอะไรไว้บ้าง (ยกเว้นในกรณีของคนทีละลึกชาติได้) แต่การให้ผลของกรรม หากชาติที่แล้วยังให้ผลไม่หมด ก็จะตามมาให้ผลในชาติปัจจุบัน ถ้าปัจจุบันยังให้ผลไม่หมดอีก ก็จะตามไปให้ผลในชาติต่อไปจนกว่าจะหมด หรือถ้ายังไม่หมด แต่บุคคลผู้นั้นบรรลุประนิพพาน กรรมก็จะไม่ตามไปให้ผลในชาติต่อไป เพราะภพชาติของเขาจบสิ้นลงแล้ว

ส่วนกรรมใหม่ซึ่งเป็นกรรมที่ทำในปัจจุบันชาติ จะได้ถอนได้หรือไม่ได้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ขอยกตัวอย่างเรื่องของ นายทหารผู้หนึ่ง ที่มาขอพบหลวงพ่อบุญพระราชาสุทธิญาณมงคล แห่งๆ ที่ไม่เคยรู้จักกับหลวงพ่อก่อน เขามีความทุกข์แสนสาหัส ไม่รู้จะหันหน้าไปปรึกษาใคร พอมีคนแนะนำให้มาวัดอัมพวัน จึงมา และเล่าความทุกข์ให้หลวงพ่อฟัง ทุกข์ของเขาก็คือลูกชายคนเดียวซึ่งเรียนนายร้อยจบปร. ปีสุดท้าย กำลังป่วยหนัก เป็นมะเร็งที่ท้อง อยู่ห้อง ไอ.ซี.ยู. ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง แพทย์

บอกว่าหมดหวังแล้ว เพราะคนไข้อาการดีขึ้นโคมา

ทันทีที่เขาเล่าจบ หลวงพ่อพูดว่า “เป็นกรรมที่ผู้พันเคยทำไว้ แล้วกรรมนั้นตกมาถึงลูก” เขาก็ถามว่ากรรมอะไร หลวงพ่อท่านจึงย้อนอดีตให้ฟังว่า

สมัยที่โยมเรียนนายร้อย จปร. ชั้นปีที่สอง ตอนรับน้องใหม่ ได้ซ้อมรุ่นน้องคนหนึ่งโดยเตะที่ท้อง ภายหลังรุ่นน้องคนนี้ก็ปวดท้องบ่อยๆ จนในที่สุดก็กลายเป็นมะเร็ง และตายตอนเรียนอยู่ปีสุดท้าย เขาอาฆาต กรรมจึงมาตกที่ลูกโยม ก่อนที่ลูกโยมจะป่วยด้วยโรคมะเร็งก็เคยถูกรุ่นพี่ปีสองซ้อมตอนรับน้องใหม่ ไซ้ใหม่ แล้วเขาก็จะต้องตายเหมือนรุ่นน้องที่โยมทำไว้กับเขาเมื่อยี่สิบกว่าปีก่อน ตอนนั้นเขายังไม่ได้ไปเกิด บ้านเขาอยู่นครนายก

ท่านบอกที่อยู่ให้ด้วย นายทหารผู้นั้นได้ฟังถึงกับร้องไห้บอกว่าเหตุการณ์นี้เขาลืมมันไปแล้ว ถ้าหลวงพ่อไม่พูดขึ้น เขาจะนึกไม่ออกเลย จากนั้นก็เรียนถามว่าจะแก้กรรมได้อย่างไร หลวงพ่อตอบว่า ถ้าเชื่อท่านก็ให้ทำตาม ลูกอาจรอด แต่ถ้าไม่เชื่อและไม่ทำตามลูกตายแน่นอน เพราะเข้าชั้นโคมาแล้ว เขาก็บอกว่าจะเชื่อและทำตาม เพราะไม่มีทางเลือกแล้ว หลวงพ่อจึงบอกให้ไปพาราภรรยาที่เป็นแม่ของลูกชายคนนี้มาเข้ากรรมฐาน เข้าทั้งพ่อทั้งแม่ ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตลอดเจ็ดวัน โดยไม่พูดไม่คุยกับใคร แล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้รุ่นน้องคนนั้น “ถ้าเขาอโหสิกรรมให้ ลูกของโยมก็จะไม่ตาย แต่ถ้าเขาไม่อโหสิกรรม ลูกโยมก็ต้องตาย เพราะมันเป็นกรรมที่โยมทำไว้แล้วไปตกที่ลูก” (พ่อกับลูกถือว่าสายเลือดเดียวกัน กรรมจึงตกทอดถึงกันได้)

นายทหารกับภรรยาจึงพากันมาเข้ากรรมฐาน ปฏิบัติไป
ได้ ๕ วัน ก็มารายงานหลวงพ่อกว่า รุ่นน้องคนนั้นได้มาปรากฏ
ในนิมิตขณะที่เขากำลังนั่งภาวนา และพูดว่า “อโหสิ อโหสิ อโหสิ
อนุโมทามิ ผมจะไปเกิดแล้ว” หลวงพ่อจึงบอกให้เขากลับไปดูลูก
ไม่ต้องอยู่ให้ครบเจ็ดวัน เพราะแก้ปัญหามาได้แล้ว เขาก็พากันกลับ
ไปที่โรงพยาบาล แพทย์รายงานว่าคนไข้ซึ่งมีอาการโคมากลับ
อาการดีขึ้นๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ นั้อศจรรย์นั้ก ในที่สุดนักเรียน
นายร้อยผู้นั้นก็ออกจากโรงพยาบาลและเรียนต่อจนจบ ปัจจุบัน
ยังมีชีวิตอยู่และมีสุขภาพดี

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นคือ การไถ่ถอนกรรมที่ทําใน
ปัจจุบันชาติ ซึ่งมีเหตุปัจจัยคือ เพราะเข้าปฏิบัติกรรมฐานอันเป็น
บุญสูงสุดในพระพุทธศาสนาหนึ่ง เพราะปฏิบัติอย่างเคร่งครัดหนึ่ง
และปัจจัยสุดท้ายคือเจ้ากรรมนายเวรเขาอโหสิกรรมให้หนึ่ง ถ้า
สองปัจจัยแรกครบถ้วน แต่เจ้ากรรมนายเวรผูกอาฆาต ไม่ยอม
อโหสิกรรม ลูกชายนายทหารผู้นี้ก็ต้องตาย ตามที่รับมรดกกรรม
มาจากบิดา (แสดงว่าเขาเองก็ต้องมีกรรมเช่นนั้นมาด้วย ชนกรรม
จึงจัดสรรให้มาเกิดเป็นลูกนายทหารผู้นี้)

ส่วนข้อที่ว่ากรรมเก่าที่มีมาและกรรมใหม่นี้ สามารถทําให้
เบาบางลงได้ด้วยกรรมฐานได้หรือไม่ นั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัย
อีกเหมือนกัน ขอเล่าจากประสบการณ์สักสองเรื่อง จากนั้นก็ให้
หนูวิเคราะห์หาคําตอบเองก็แล้วกันนะคะ

หญิงสาวผู้หนึ่งมาเข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่ยุวพุทธิก-
สมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เวลาเดินจงกรม

หรือนั่งภาวนา จะมีเสียงร้องของทารกดังอยู่ข้างหู เป็นอย่างนี้อยู่สองสามวันจนเธอรู้สึกรำคาญ ครั้นถึงเวลาสอบอารมณ์ จึงได้เล่าให้คุณแม่สิริ กรินชัย ฟัง คุณแม่พูดด้วยน้ำเสียงที่เปี่ยมด้วยเมตตาว่า “หนูบอกแม่มาตามตรงนะ อย่าโกหก ถ้าโกหกหนูจะแก้ปัญหามาไม่ได้ หนูเคยทำแกลงมาใช่ไหม” หญิงสาวยอมรับว่าเคย คุณแม่จึงบอกว่า “นั่นแหละคือสาเหตุที่ทำให้หนูได้ยินเสียงทารกร้อง ขณะที่คนอื่นเขาไม่ได้ยิน เพราะกรรมที่หนูเคยทำแกลงมาให้ผล เมื่อยังไม่มาปฏิบัติก็ยังไม่เห็นกรรม” คุณแม่ได้บอกวิธีแก้โดยให้เธอขอโทษกรรมต่อลูกที่เธอทำลายชีวิตเขา แล้วอุทิศส่วนกุศลที่เกิดจากการเจริญวิปัสสนากรรมฐานให้ เป็นอันว่าเธอ “แก้กรรม” ได้ และไม่ได้ยินเสียงร้องรบกวนของทารกอีกเลย

เรื่องที่สอง เป็นประสบการณ์ที่ผ่านมาสตร้อนๆ คือระหว่างวันที่ ๑๗-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ อาจารย์ไปเป็นวิทยากรโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ของกระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นที่วัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เจ้าอาวาสวัดสามชุกคือท่านพระครูสุวรรณวิจิตร เป็นพระภิกษุที่น่าเคารพเลื่อมใสยิ่งนัก ท่านให้ความอุปถัมภ์โครงการและเมตตาต่อผู้ปฏิบัติมาก ท่านทำวัดให้เป็นสำนักปฏิบัติธรรม อำนวยความสะดวกเรื่องที่พักและอาหาร ทำให้นึกถึงคำพูดของหลวงพ่อบุญรอดพระราชาสุทธิญาณมงคลที่ท่านมักพูดเสมอๆ ว่า “กิจกรรมของสงฆ์ต้องเป็นประโยชน์ต่อประชาชน” วัดในประเทศไทยมีประมาณสามหมื่นกว่า แต่จะหาวัดที่ทำกิจกรรมแบบนี้ได้น้อยนัก ถ้ามีแบบวัดอัมพวันกับวัด

สามชุกมากๆ ประเทศชาติของเราคงจะดีกว่านี้แน่ (สำหรับวัดที่มีกิจกรรมแบบนี้อยู่แล้ว โยมก็ขออนุโมทนาด้วยเจ้าค่ะ)

อาจารย์มีเพื่อนไปด้วยคนหนึ่ง คือ **อาจารย์จินตนา เกษมเปรมจิต** บุคคลผู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ที่ปฏิบัติได้ครบขั้นตอนตามที่หลวงปู่พระราชสุทธานมมงคลสอน ที่ว่าครบขั้นตอน หมายถึงสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติครบสามประการ คือ **ระลึกชาติได้ เห็นกฎแห่งกรรม และ เกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้** ผู้เข้าปฏิบัติเป็นผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในการอบรมอาจารย์มีหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยายด้วย นำเดินจงกรมและนั่งภาวนาด้วย ส่วนอาจารย์จินตนามีหน้าที่สอบอารมณ์ พออาจารย์บรรยายถึงวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติสามข้อที่หลวงปู่พระราชสุทธานมมงคลสอน ผู้ปฏิบัติหลายคนหัวเราะเพราะเห็นเป็นเรื่องขำ โดยเฉพาะเรื่องการระลึกชาติได้ สรุปแล้วคนที่ตั้งใจปฏิบัติกับคนที่ไม่ตั้งใจมีจำนวนใกล้เคียงกัน (มีผู้เข้าปฏิบัติประมาณ ๑๒๐ คน) พอถึงวันที่สาม ผู้ปฏิบัติคนหนึ่งมาสอบอารมณ์กับอาจารย์จินตนา เขาบอกว่าเวลานั่งเกิดนิมิตเป็นภาพเด็กทารก ไม่ทราบว่ามีหมายถึงอะไร อาจารย์จินตนา ก็ถามว่า เคยไปเกี่ยวข้องกับการทำแท้งไหม เขาก็นึกได้ และเล่าให้ฟังว่าลืมไปแล้ว ตอนนั้นเขาอายุ ๒๘ ตอนนั้น ๕๖ ก็ผ่านมา ๒๘ ปีแล้ว และเขาก็ลืมสนิทเลย เพื่อนที่รักกันมากมาบอกเขาว่าแฟนท้องแต่ยังไม่พร้อมที่จะแต่งงาน ขอให้เขาช่วยเรื่องทำแท้งด้วย เขาก็บอกไม่เป็นไร ลุงขำเป็นหมอแผนโบราณ แล้วคนรักเพื่อน (ยิ่งกว่าตัวเอง) ก็จัดการไปเอายาจากลุงมาให้แฟน

ของเพื่อนกิน กระทั่งบรรลូវัตถุประสงค์ คือเด็กไม่มีโอกาสได้ออกมาลิ้มรสชาติโลก เขาก็ภูมิใจที่ได้ช่วยเพื่อน แล้วก็ไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้อีกเลย อาจารย์จินตนาภัก์แนะนำให้ “แก้กรรม” ด้วยการขอโหรากรรมและอุทิศส่วนกุศลไปให้เด็กคนนั้น เขาก็ดีใจที่ชดใช้กรรมในอดีตได้ หากไม่มาปฏิบัติก็ต้องพกพากรรมไปอีกไม่รู้กี่ภพกี่ชาติ นอกจากนี้เขายังเล่าแถมให้ฟังว่า ตอนเด็กๆ ชนมากใช้ลูกดอกยิงจิ้งจกท้องทะเลไปนับร้อยๆ ตัว พอวันดีคืนดีกรรมก็มาให้ผล ซึ่งรถมอเตอร์ไซด์ไปชนควาย เขาควายเสียบท้องทะเลไปถึงข้างหลัง สลบไป ๔ วันกับ ๖ ชั่วโมง รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลหลายวัน อาจารย์ฟังด้วยความตื่นเต้น และถามว่าอวัยวะภายในไม่เป็นอะไรหรือคะที่ควายชีวิตนะ ไม่ถูกอวัยวะสำคัญๆ บ้างหรือ เขาก็บอกว่า “ดับแหง่ไปหน่อยหนึ่ง ทุกวันนี้ดับผมไม่เต็มร้อยเหมือนของคนอื่นๆ” อาจารย์ก็สันนิษฐานว่า คงต้องเคยทำให้จิ้งจกดับแหง่ เขาก็บอกคงทำนองนั้นแหละครับ ต่อไปนี้ไม่ก่อกรรมทำเวรอีกแล้ว

สองเรื่องที่เล่ามานี้ หนูดวงอาทิตย์ลองวิเคราะห์ดูนะคะ ว่ากรรมเก่าและกรรมใหม่สามารถทำให้เบาบางลงได้ด้วยกรรมฐานหรือไม่ สำหรับผู้ที่ยังเคลือบแคลงสงสัยเรื่องการระลึกชาตินั้น อยากเชิญชวนให้มาพิสูจน์ค่ะ พิสูจน์ได้ไม่ยากแต่ก็ไม่ง่าย หลวงพ่อบอกว่ามาเข้ากรรมฐาน ๗ วัน ปฏิบัติให้เคร่งครัดไม่พูดไม่คุยกับผู้อื่น แล้วจะรู้แจ้งเห็นจริงด้วยตัวของเราเอง โดยไม่ต้องไปถามใครอีก อยากรู้ก็ต้องลอง ไม่ลองไม่รู้จะคะ

เราทำกรรม ไม่ใช่กรรมทำเรา

ตอบจดหมายฉบับลงวันที่ ๓ มกราคม ของ 'หนูดวงอาทิตย์' ยังไม่ทันจบ ก็ได้รับอีกฉบับจากคุณเมธินี ซึ่งต้องการคำตอบด่วนมาก เพราะเกี่ยวกับความเป็นความตาย จึงขออนุญาตตอบลัดคิวให้ก่อน จดหมายลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๓ คุณเมธินีเขียนมาดังนี้

...สุดท้าย หนูค่อนข้างร้อนใจมาก เรื่องรุ่นน้องที่เรียนเอกเดียวกัน ตอนนี้ความรักของรุ่นน้องรู้สึกว่าจะไม่ค่อยดี มีการทะเลาะกันบ้าง แต่รุ่นน้องคนนี้ก็เลยอมเล็กกับแฟน ไม่ว่าใครๆ จะเตือนว่าไม่ควรมานั่งทะเลาะกัน เพราะแฟนของรุ่นน้องก็ไม่ได้ดีอะไรมากมาย ดีแต่ปากหวาน เอาใจเก่งเท่านั้น รุ่นน้องก็ไม่เชื่อ แอ้มบอกว่าถ้าวันไหนที่เขาต้องเล็กกับแฟนคนนี้ คือวันตายของเขาเหมือนกัน เพราะเขาจะฆ่าตัวตาย เพื่อนๆ เขาตกใจกันมาก เพราะรู้ว่านิสัยว่าพูดจริงทำจริง เขาบอกว่าบาก็ไม่เชื่อ หนูจึงอยากให้อาจารย์ช่วยชี้แจงบาปของการฆ่าตัวตายให้ละเอียดลงในกุลสตรีได้ไหมคะ อาจารย์เป็นคนดี มีความรู้ มีชื่อเสียง

รุ่นน้องอ่านคงจะเชื่อถือ มีสติ ไม่คิดสั้น ตอนนี้เพื่อนๆ เขาเป็นห่วงกันมากค่ะ

คุณเมธินีคะ หวังว่ารุ่นน้องผู้นั้นคงยังไม่ได้ทำอย่างที่พูดหรือกนะคะ เพราะไม่ฉลาดเลยสักนิด แต่ถ้าทำไปแล้วก็ต้องบอกว่าเสียใจด้วยที่ช่วยไม่ทัน อย่างไรก็ตาม ขอฝากไว้เป็นอุทาหรณ์สำหรับผู้ที่กำลังคิดฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา หนีไม่พ้นหรือค่ะ โปรดทำความเข้าใจเสียใหม่ให้ถูกต้อง ว่าการฆ่าตัวตายไม่ใช่การแก้ปัญหา ตรงข้ามกลับเป็นการสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นอีกหลายร้อยหลายพันเท่า คนดีมีปัญญาเขาไม่แก้ปัญหาด้วยวิธีนี้หรือค่ะ (อาจารย์จงใจว่าให้เจ็บๆ เพื่อหนูคนนั้นเธอจะคิดได้)

การฆ่าตัวตายนั้นผิดทั้งในทางโลกและทางธรรม ว่ากันในทางโลกก่อน หนูลองคิดดูสิว่า กว่าจะเกิดเป็นตัวเป็นตนมาได้ นั้น พ่อแม่ลำบากลำบากนเพียงใด หนูอาศัยท้องแม่เป็นโรงแรมนอนมานานถึง ๙ เดือน โดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่า ออกจากโรงแรมก็ต้องมาเลี้ยงกันข้างนอกอีก หมดนมไปก็รื้อยกกระป๋อง หมดข้าวไปที่ลิบกระสอบ ไหนจะค่าเสื้อผ้า ค่าเล่าเรียน ค่ารถ ค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย ทั้งหมดนี้พ่อแม่ต้องจ่ายไปเท่าไร แล้วหนูเคยคิดที่จะใช้หนี้ท่านบ้างไหม การใช้หนี้ก็คือการตอบแทนพระคุณของท่าน หนูได้ตอบแทนแล้วหรือยัง ส่วนผู้ชายที่หนูจะถึงกับต้องฆ่าตัวตายหากต้องเลิกกับกันนั้น เขาเป็นใครมาจากไหนทำไมหนูจึงไปให้ความสำคัญกับเขามากมายนัก ถ้าหนูฆ่าตัวตายคนที่เสียใจมากที่สุดคือพ่อแม่ของหนู ส่วนผู้ชายคนนั้นเขา

คงดีใจที่หนูไปจากชีวิตของเขาเสียได้ เผลอๆ เขาก็จะเอาไปคุยโวโอ้อวดว่าตัวเองมีเสน่ห์มาก ถึงกับผู้หญิงต้องฆ่าตัวตาย อาจารย์เห็นมาหลายรายแล้วจึงกล้าพูด เพราะฉะนั้นหนูลองเก็บไปคิดดูเป็นการบ้าน อย่าไปให้ความสำคัญกับผู้ชายคนนั้นมากกว่าพ่อแม่ของหนู พ่อแม่ท่านเลี้ยงหนูมาจนโตเป็นสาว ขณะที่ผู้ชายคนนั้นเพิ่งพบกันได้ไม่นาน ทำไมจึงไปให้ความสำคัญกับเขามากมายถึงปานนั้น คนฉลาดเขาไม่ทำกันหรอกค่ะ

คุณแม่เพื่อนคนหนึ่งของอาจารย์ท่านเป็นครู มีลูกสาว ๔ คน ท่านมักสอนลูกสาวเสมอว่า อย่ารักคนอื่นมากกว่าพ่อแม่หรือมากกว่าตัวเอง แล้วก็อย่าไปฆ่าตัวตายเพราะผู้ชายคนเดียว ถ้าจะตายเพื่อพ่อแม่หรือเพื่อตัวเองไม่เป็นไร แต่ถ้าตายเพื่อผู้ชายคนเดียว บุคคลที่จะเสียใจมากที่สุดก็คือพ่อแม่ ซึ่งเท่ากับทำให้พ่อแม่ทุกข์ไปจนตลอดชีวิต นอกจากนี้ท่านยังสอนลูกสาวสี่คนว่า อย่าไปหลงเชื่อผู้ชายปากหวาน ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้ชายปากหวาน ก็คงไม่มีสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าเกิดขึ้นในสังคมให้เราเห็น ผู้หญิงที่ไปหลงเชื่อผู้ชายปากหวานถึงกับมอมกายถวายชีวิตให้ แต่พอตั้งท้องเขาก็โวยวาย ไม่รับผิชอบ บางคนที่ร้ายกาจมาแต่กำเนิดถึงกับพูดว่า “คุณจะแน่ใจได้อย่างไรว่าท้องกับผม ในเมื่อคุณยอมทอดกายให้ผมได้ คุณก็ยอมคนอื่นได้เหมือนกัน” ในที่สุดเด็กที่เกิดมาก็ต้องไปอยู่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า เป็นภาระของสังคมต่อไป นี่คือผลพวงของการเชื่อผู้ชายปากหวาน ขอเตือนสาวๆ ทั้งหลายว่า จงอย่าเชื่อผู้ชายประเภทนี้นะคะ โบราณท่านสอนไว้ว่าคนปาก

หวานมักกันเปรี้ยว (แต่ถ้าคิดว่าเชื้อโบราณบานบุรีก็ไม่ว่ากัน)

อ่านมาถึงตรงนี้แล้ว ถ้ายังคิดจะฆ่าตัวตายอีก ก็ขอ
บอกว่าคุณที่เป็นโรคเรื้อน (ไปไหนๆ ก็ถูกเรียก “ไอ้หมาขี้เรื้อน”)
มันมีชีวิตที่น่าสมเพชมาก เกิดเป็นสุนัขก็แย่มากแล้ว (ถึงจะมีสุนัข
บางตัวใส่สร้อยเพชร นอนเตียงหูลยส์ แต่ก็เป็นที่แค่นี้แค่นี้)
แถมยังเป็นโรคที่สังคมรังเกียจ แต่เชื่อใหม่ว่า แม้มันจะมีชีวิต
โหลยเท่ยถึงปานนั้น มันยังไม่คิดที่จะฆ่าตัวตาย เคยเห็นสุนัข
ผูกคอตาย กินยาตาย ยิงตัวตาย ฯลฯ บ้างไหม ไม่มีเลย (ที่ถูก
รถชนตายก็ไม่ได้หมายความว่ามันคิดฆ่าตัวตาย แต่เพราะ
อุบัติเหตุต่างหาก ไม่เชื่อไปถามสุนัขดูได้) แล้วที่นี้เราเป็นคน แกรม
ไม่ได้เป็นโรคเรื้อน แล้วจะมาคิดฆ่าตัวตายทำไมให้อายสุนัขเปล่าๆ
จริงไหมคะ

ที่นี้ก็มาพูดถึงในทางธรรมบ้าง ศาสนาทุกศาสนาถือว่าการ
ฆ่าตัวตายเป็นบาป โดยเฉพาะพระพุทธศาสนานั้น ถือว่าการฆ่า
ตัวตายบาปเสียยิ่งกว่าฆ่าผู้อื่นตาย พระพุทธองค์ตรัสว่า **กิจฺโจ
มนุสฺสปฏิลาโก** - การเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก (พระไตรปิฎก
๒๕/๒๔/๓๙) ภาษาอังกฤษว่า **Hard it is to be born a
man.** - ยากนักที่จะได้เกิดมาเป็นมนุษย์ พระเดชพระคุณพระ
ราชสุทธินุญจนมงคล (จรัญ จิตตมโฆ) ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับ
เรื่องนี้มากมาย ท่านบอกว่าที่พระพุทธองค์ตรัสว่า **กิจฺโจ
มนุสฺสปฏิลาโก** เพราะว่า การจะได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้นยากกว่า
การเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน มนุษย์เกิดหนึ่งคนเท่ากับสัตว์เดรัจฉาน

เกิดทำแสนตัว (ดูอย่างปลาวางไข่ทีหนึ่งมากกว่ามนุษย์ก็เท่า แล้วปลาในทะเลมีกี่ตัว นอกจากนี้ยังมีสัตว์ชนิดอื่นๆ อีกที่มีการแพร่พันธุ์เร็วและมีจำนวนมากกว่ามนุษย์) หลวงพ่อบอกว่าคนที่ฆ่าตัวตายต้องไปตกนรกถึงห้าร้อยชาติจึงจะหมดกรรม และเมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ เศษของกรรมยังมาให้ผลอีก โดยทำให้เขาต้องฆ่าตัวตายติดๆ กันถึงเจ็ดชาติ ซึ่งไม่คุ้มกันเลยกับการฆ่าตัวตายเพียงครั้งเดียว (ดังเรื่องของอาจารย์วาสนาที่เล่าไว้ในเรื่อง **สัตว์โลกยอมเป็นไปตามกรรม**)

ขอเล่าเรื่องที่อาจารย์พบมาบ้าง คือ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๑ อาจารย์ไปเข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวัน ได้พบกับคุณระวีนุช ศรปรัชญา ซึ่งได้มาอยู่วัดปฏิบัติธรรมก่อนหน้าที่อาจารย์จะมา คุณระวีนุชเล่าว่า ที่มาวัดนี้เพราะอ่าน **สัตว์โลกฯ** แล้วก็ตามหา วัดป่ามะม่วง จนพบ จากนั้นก็ได้เข้ามาปฏิบัติอยู่เนืองๆ และค้นพบจากประสบการณ์ทางจิตว่า การฆ่าตัวตายทำไม่ถึงบาปมากกว่าการฆ่าผู้อื่น ตอนที่ยังไม่ได้ปฏิบัติธรรม เธอมักมีเรื่องกับคุณแม่เสมอๆ ครั้งหนึ่งถูกคุณแม่ตี เธอจึงบอกคุณแม่ว่า “แม่ไม่ต้องตีหนูให้เหนื่อยหรอก เดี่ยวหนูจะช่วย” ว่าแล้วเธอก็คว้ามีดมากรีดแขนตัวเองหลายแผลจนเลือดไหลโซก คุณแม่เธอตกใจจนเป็นลม จากนั้นเธอก็ไปให้หมอทำแผล เย็บหลายสิบเข็ม (เพราะหลายแผล) เมื่อหายอักเสบก็นอนแผลเป็นปูดขึ้นมาดูน่าเกลียดมาก ภายหลังเมื่อได้เข้ามาปฏิบัติธรรมเจริญพระกรรมฐาน เธอก็ตั้งอกตั้งใจปฏิบัติเพื่อจะ “แก้กรรม” ที่ทำไว้กับคุณแม่ เธอมาอยู่วัดเป็นเดือนๆ จนปฏิบัติถึงขั้นตามที่หลวงพ่อตั้งไว้คือ ระลึก

ชาติได้ เห็นกฎแห่งกรรม และ เกิดปัญญาแก้ปัญหาได้ วันหนึ่ง ขณะกำลังนั่งภาวนา กำหนด ‘พอง-หนอ, ยุบ-หนอ’ ก็ระลึกชาติได้ เห็นตัวเองตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดา ว่าเนื้อและเลือดที่เธอก่อเกิดมาเป็นตัวตนนั้นมาจากแม่ทั้งสิ้น และเห็นกฎแห่งกรรมว่าการทำร้ายตัวเองก็เท่ากับทำร้ายแม่ เธอเสียใจ ร้องไห้มากมาย หลังจากออกจากกรรมฐานก็ได้ไปกราบเท้าขอมาคุณแม่ของเธอ ซึ่งคุณแม่ก็โอหสิกรรมให้ ปรากฏว่าแผลเป็นที่ปูดขึ้นมาจนดูน่าเกลียดนั้นก็กลับยุบลงไป กลายเป็นรอยกรีดเล็กๆ เท่าเส้นด้ายแทน ซึ่งน่าแปลกมาก

อาจารย์ฟังแล้วก็นึกไปถึงคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงสอนว่า การฆ่ามารดาบิดาเป็นกรรมหนัก ซึ่งเรียกว่า **ครุกรรม** (อ่านว่า คะ-รุ-กะ-กรรม) หรือ **อนันตริยกรรม** การฆ่าตัวตายบาปมาก เพราะเท่ากับฆ่าพ่อฆ่าแม่ ตามที่คุณพระวิบุลยเรียมรู้จากประสบการณ์ทางจิตนั่นเอง อาจารย์ก็หวังว่ารุ่นน้องของคุณเมธินี อ่านถึงตรงนี้แล้ว คงจะเลิกล้มความคิดที่จะฆ่าตัวตายเพราะผู้ชายปากหวานคนนั้น ถ้ายังคิดอยู่ก็ขอแนะนำให้ไปเข้ากรรมฐานก่อน ปฏิบัติให้เคร่งครัด ไม่พูดไม่คุยกับใครตลอดเจ็ดวัน ถ้าออกจากกรรมฐานแล้วยังไม่เปลี่ยนใจ อาจารย์ก็ขอยอมแพ้ เพราะไม่รู้จะร้องเพลงอะไรดี (เพลงชาติหรือเพลงลอยกระทง?)

ส่วนคำถามข้อต้นๆ ที่คุณเมธินีถามมานั้น คงไม่ต้องตอบ เพราะเป็นเรื่องของความคิดเห็นส่วนบุคคล และที่คุณประพฤติปฏิบัติอยู่ในเวลานี้ก็ถูกต้องดีอยู่แล้ว จึงตอบเฉพาะคำถามสุดท้าย ที่เห็นว่าสำคัญและลัดคิวตอบให้

ฉบับที่แล้วตอบคำถามของ ‘หนูดวงอาทิตย์’ ไม่ได้ย่อหน้าเดียว ฉบับนี้คิดว่า จะตอบแบบรวบรัดนะคะ เพราะถ้าตอบทุกเรื่อง และลงรายละเอียด คงต้องตอบหลายฉบับ อีกประการหนึ่งไม่อยากจะให้โลกรู้ว่ามีผู้หญิงคนหนึ่งโชคร้ายเหลือเกินเคราะห์กรรมตามมารังควานครั้งแล้วครั้งเล่า อาจารย์อ่านจดหมายของหนูแล้ววิเคราะห์ว่าเป็นผลกรรมทั้งจากอดีตชาติและปัจจุบันชาติ โดยเฉพาะกรรมที่เกิดจากการละเมิดศีลข้อ กามเมสุมิจจาจาร ซึ่งหนูไม่ได้ผิดแค่ครั้งเดียว ทำได้อย่างไร การแย่งของรักของหวงเขานั้นเป็นการทำลายจิตใจ ทำลายเกียรติยศ ทำลายชื่อเสียงของผู้หญิงคนที่หนูไปยุ่งกับสามีเขา หนูอาจจะบอกว่าไม่รู้ ถูกเขาหลอกแต่ในเมื่อรู้แล้วไปไม่เลิก ผู้ชายที่เขามายุ่งกับหนูเขาก็ต้องบอกว่าผมเป็นโสดทั้งนั้นแหละ หรือถ้าหนูรู้ว่าเขามีภรรยาแล้ว เขาก็ต้องโกหกว่าภรรยาไม่ดี ถ้าไม่โกหกแบบนี้หนูก็จะไม่ยอมคบกับเขา แต่ก็มีผู้หญิงบางคนกล้ามาก กล้าถึงขนาดไปชอบผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว เวลาถูกเพื่อนทักท้วงว่า “อย่าไปยุ่งกับนายคนนั้น เขามีเมียแล้ว” หล่อนก็จะพูดว่า “ก็ฉันไม่ได้จะเอาเมียเขา นี่ จะเอาผิวเขาต่างหาก” เรียกว่า ‘ใจกล้าหน้าเก๋อยาก’ (หน้าเก๋-อยาก = หน้ายางมะตอย) เสียนี้กระไร อาจารย์เห็นมากับตา ได้ยินมากับหู แล้วก็นึกปลงสังเวชที่หล่อนช่างไม่กลัวตกนรกเอาเสียเลย พูดกับคนเก๋อยากนี่เสียเวลาจริงๆเจียว หนูเลิกได้แล้วนะคะ อย่าไปโทษเคราะห์กรรมฝ่ายเดียว ต้องโทษตัวเรานั้นแหละ เพราะเราเป็นผู้ทำกรรม ไม่ใช่กรรมมาทำเรา ถ้าหนูไม่ทำบาปหนูก็จะไม่บาป พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า **นตฺถิ ปาปํ อกุพฺพโต - บาปย่อม**

ไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ ที่หนูต้องมามีชีวิตรันทอตเช่นที่เล่ามา เพราะบาปที่หนูทำไว้ทั้งในชาติที่แล้วและในชาตินี้ เพราะฉะนั้นก็จึงหยุดเสียที ไหนๆอาจารย์ก็รับหนูเป็นลูกสาวแล้ว ก็ขอใช้สิทธิ์ของแม่ ว่ากล่าวตักเตือน เพราะหวังดีกับหนูจริงๆ ไม่อยากให้หนูต้องประสบเคราะห์กรรมมากกว่านี้ในอนาคต เท่าที่เป็นอยู่ก็หนักเกินพอแล้ว

เอาละ ขอแทนตัวว่าแม่ก็แล้วกัน ที่บอกว่าไม่อยากให้หนูต้องประสบเคราะห์กรรมมากกว่านี้ในอนาคต เพราะแม่เคยเห็นมาแล้ว ผู้ชาย ผู้หญิง ที่ละเมิดศีลข้อสาม ต้องประสบกับวิบากกรรมอย่างน่าสลดพิเศที่สุด เล่าเฉพาะผู้หญิงก็แล้วกัน ‘คุณสุ’ เล่าว่าเธอรู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง สวย รวย และเป็นที่ยูู้จักในสังคมของเธอซึ่งเป็นสังคมระดับจังหวัด พุดให้เข้าใจง่ายก็คือเธอเป็นคนดังของจังหวัด ต่อมาเธอหมั้นกับผู้ชายคนหนึ่ง แต่ความที่เธอเป็นสาวแก่สังคม และค่อนข้าง ‘เปรี้ยว’ พ่อของฝ่ายชายซึ่งเป็นคนหัวโบราณจึงขอถอนหมั้น คู่หมั้นของเธอได้ไปแต่งงานกับกุลสตรีคนหนึ่งและมีลูกด้วยกัน แรกๆเธอไม่สนใจเพราะกำลังดังอยู่ในวงสังคม เมื่อความดังเริ่มลดลงเพราะอายุมากขึ้น เธอก็กลับมาทวงสิทธิ์ว่าเป็นคนรักเก่าของอดีตคู่หมั้น และยอมเป็นภรรยาบ่อยเขา โดยไม่เกรงใจภรรยาหลวง ผู้ซึ่งเป็นกุลสตรี ไม่บริปากว่าแม่แต่คำเดียว และแล้วกรรมก็มาให้ผล วันหนึ่งคุณสุไปเยี่ยมญาติที่จังหวัดนั้น มีผู้หญิงคนหนึ่งมายกมือไหว้ คุณสุรู้สึกไม่เคยเห็นหน้ามาก่อน จึงแอบกระซิบถามญาติว่าเธอเป็นใคร ญาติบอกว่าเมียร้อยนาย...ไ้ละ คุณสุสลดใจมากที่ผู้หญิง

สาวสวยในครั้งอดีต กลับกลายเป็นคนที่ถ้าเห็นตอนกลางคืน ก็ต้องวิ่งหนีเพราะนี่กว่าผีหลอก จึงถามญาติคนหนึ่งว่าเกิดอะไรขึ้นกับเธอ ญาติตอบว่าเธอกว่า เธอบาดเจ็บสาหัส หน้าต่ายบยุ่ย แล้วเลยกลายเป็นอัมพฤกษ์ ปากเบี้ยว ตาเหลือ แผลเป็นเต็มตัว คุณสุฟังแล้วก็ได้แต่ปลงสังเวชว่า ในที่สุดเวรกรรมก็ตามมาสนอง เธอจนได้

สำหรับกรณีของหนู การที่หนูและ ‘พีเต้’ ทำมาหากินไม่ขึ้น เป็นเพราะต่างละเมิดศีลด้วยกันทั้งคู่ โดยเฉพาะข้อ ๑ และ ข้อ ๓

เวลาที่พระท่านให้ศีลจบลง ท่านจะสรุปอานิสงส์ของศีลว่า

ศีเลน สุกตฺ ยนฺติ - บุคคลจะไปสู่สุคติได้เพราะศีล

ศีเลน โภคสมฺปทา - จะสมบูรณ์ด้วยโภคทรัพย์

ก็เพราะศีล

ศีเลน นิพฺพตฺติ ยนฺติ - จะถึงความดับร้อน (คือบรรลुพระนิพพาน) ก็เพราะศีล

ตสุมา สิลฺ วิโสธเย - เพราะฉะนั้น บุคคลพึงทำศีลให้หมดจดเสมอไป ดังนี้แล.

ประเด็นที่ต้องการในที่นี้ก็คือ ‘ศีเลน โภคสมฺปทา’ ซึ่งหมายถึง การที่จะมีโภคทรัพย์บริบูรณ์ก็เพราะรักษาศีลให้บริบูรณ์ในทางตรงข้าม คนทุศีลก็จะขาดแคลนโภคทรัพย์ ที่เคยร่ำรวยเพราะบุญเก่าทำมาดี แต่เมื่อไม่สร้างบุญเพิ่ม กลับมาสร้างบาป

ก็จะมีเหตุให้โรคทรัพย์ต้องมาฉ้อฉลไป แม่ถึงได้บอกว่าเป็นห่วงอนาคตหนูมาก ย่อหน้าสุดท้ายหนูเขียนมาว่า

ปัจจุบันพี่ได้เค้าค้าขายเล็กๆ น้อยๆ พออยู่ไปวันๆ อาจารย์คะ เล่ามาถึงตรงนี้ ขอถามว่า ดวงของพี่ได้ตกต่ำเพราะมาผูกพันกับดิฉันใช่ไหมคะ กรรมที่ (พี่ได้ให้ดิฉัน) ทำแถมตอนอายุ ๒๓ ทำให้ดิฉันต้องออกจากบ้าน ออกจากงาน ไม่มีเพื่อน ตกยาก รวมทั้งพี่เค้าด้วยใช่ไหมคะ ปัจจุบันดิฉันอายุ ๒๙ ปี มีลูกสาว ๑ คน อายุ ๓ ขวบ เป็นโรคภูมิแพ้ผิวหนัง (ใช้โรคกรรมที่ดิฉันกระทำหรือไม่คะ เคยถามหลวงพ่อบอกว่า หลวงพ่อบอกว่าใช่) หากดิฉันไปเข้าวัดนั่งกรรมฐาน จะสามารถแก้กรรมให้เบาบางได้หรือไม่ ดิฉันเคยไปบวช ๓ วันนะคะ แต่ตอนนั้นยังสาวอยู่ พอเข้าใจหลักเกณฑ์อยู่บ้าง แต่สำหรับครั้งนี้ตั้งใจจริง อยากทำให้แก้กรรมให้ได้ ขอคำแนะนำจากอาจารย์คะ

หนูจำ กรรมของหนูซึ่งจัดเป็นอกุศลกรรม เท่าที่เขียนมาในย่อหน้าสุดท้ายยังไม่หมดคะ มีอีกกรรมหนึ่งที่หนักมากไม่แพ้กรรมอื่นๆ ที่หนูสาธยายมาในจดหมาย ก็คือการที่หนูชอบเถียงคุณแม่ มีเรื่องกับคุณแม่ ทำให้ท่านเสียใจอยู่บ่อยๆ หนูอาจจะเถียงว่าก็แม่เป็นคนไม่ดี ขี้เหล้าเมายา หนูจึงไม่เชื่อฟัง หนูจะพูดอย่างนั้นไม่ได้นะคะ แม่จะเป็นอย่างไรก็ตาม ลูกไม่มีสิทธิ์ไปตำหนิติเตียนหรือทำให้ท่านเสียใจ ถ้าทำ บาปลูกเดียว หนูต้องแก้กรรมที่ทำกับแม่ของหนูด้วย การทำไม่ดีกับพ่อแม่ก็เป็นเหตุให้ท่านมาหา กินไม่ขึ้น เพราะมีตัวอย่างมากมายที่หลวงพ่อบอกท่านรวบรวมไว้

อันที่จริงหนูก็รู้กรรมที่เป็นเหตุให้หนูต้องมาเป็นเช่นนี้ และ
 รู้วิธีแก้อยู่แล้ว แม่ก็ขอเอาใจช่วยให้หนูแก้กรรมได้สำเร็จด้วยการ
 ไปปฏิบัติวิปัสสนาที่วัดอัมพวัน ถ้าไม่รีบแก้ไขตั้งแต่ตอนนี้อาจ
 จะสายเกินไป การปฏิบัติที่จะแก้ปัญหาก็ได้ หนูต้องไม่พูดไม่คุย
 กับใครตลอด ๗ วัน ตั้งใจเต็มที่แล้วขอโหรากรรมต่อคุณแม่
 ของหนู ลูกที่หนูทำลายชีวิตเขา ภรรยาหลวงของ 'พีเต้' ตลอด
 จนเจ้ากรรมนายเวรที่เคยมีกรรมต่อกันมา ตั้งแต่อดีตชาติถึง
 ปัจจุบันชาติ แล้วแม่เมตตา อุทิศส่วนกุศลให้เขาเหล่านั้น ถ้าหนู
 ทำได้ชีวิตของหนูก็จะดีขึ้น ถ้าพีเต้ของหนูไปด้วยกันก็จะยิ่งดี
 เพราะร่วมมือกันสร้างอกุศลกรรมมามาก ขอให้หนูโชคดีนะคะ
 แม่เอาใจช่วยเต็มที่ ถ้าหนูไม่แก้กรรมในชาตินี้ หนูลำบากแน่ หลวง
 พ่อท่านสอนไว้ว่า คนที่ทำกรรมไม่ดีไว้ต้องรีบๆ ใช้ให้หมดในชาติ
 นี้ มิฉะนั้นจะต้องไปใช้หนี้กรรมในเมืองนรก ซึ่งเขาจะคิดดอกเบี้ย
 ทบตัน ขอให้หนูรีบหน่อย อ้อ...แล้วอย่าลืมแม่เมตตาให้ผู้ชายที่
 จะข่มขืนตอนหนูอายุหกขวบด้วย อโหรากรรมให้เขาไป จะได้ไม่
 มีเวรไม่มีกรรมต่อกันอีก

๒๙

จดหมายจากแฟนเก่า

ได้รับจดหมายจาก บก. มาอีก ๗ ฉบับ ในจำนวน ๗ ฉบับนี้ มีฉบับหนึ่งที่ บก. บอกว่าเป็นจดหมายตกรุ่น เพราะผู้เขียนส่งมาจากอเมริกาตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๑ สงสัยว่าจดหมายจะแวะเที่ยวระหว่างเดินทาง จึงเพิ่งมาถึงในสภาพที่เนื้อตัวเปียกชุ่ม คุณอมแมมเหมือนคนเดินทางรอนแรมมาจากถิ่นทุรกันดาร และที่สำคัญคือตอนที่ส่งมานั้น ‘ศาลาธรรมโอสถ’ ยังมิได้เปิดบริการ เป็นไปได้ไหมคะว่าที่แวะเที่ยวก็เพื่อถ่วงเวลาให้ศาลาเปิด ฉะนั้นจึงขอโอกาสใช้ศาลาหลังน้อยนี้ เป็นที่ทำการสำหรับตอบจดหมาย ที่คุณกนกลักษณ์เขียนมาถึงคุณสุทัสนะคะ

ดิฉันเป็นคนไทย ได้มาตั้งรกรากอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นแฟนกุลสตรีมานานแล้วค่ะ... ดิฉันชอบอ่านหนังสือธรรมะมากๆเลย นิยายเรื่องมักกะลีผล ดิฉันชอบมาก เป็นเรื่องที่มีสาระดีมาก และเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนาโดยตรง ดิฉันได้ติดตามอ่านมานานแล้ว แต่ก็ไม่มีโอกาสหามาอ่านจนจบ

ตอนนี้ก็เรื่องนารีผล หาอ่านได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ก็อ่านของที่มีอยู่
ซ้ำๆ กัน เพราะว่าอ่านแล้วเข้าใจอะไรได้ในหลายๆ เรื่อง ดิฉัน
เลยอยากรวบรวมคุณสุทัสสา ขอความกรุณาตอบจดหมายของ
ดิฉัน และได้กรุณาแจ้งให้ดิฉันทราบด้วยว่า จะหาซื้อหนังสือเรื่อง
มักกะลีผลได้จากที่ไหน...

คุณกนกลักษณ์คะ ต้องขอขอบคุณที่เป็นแฟนกุลสตรีมา
นาน แต่ความที่จดหมายใช้เวลาเดินทางถึงปีครึ่ง ป่านนี้คุณคงหา
ซื้อมักกะลีผลได้แล้วใช่ไหมคะ หากยังหาไม่ได้ก็ติดต่อมาที่กุลสตรี
นะคะ อันที่จริงฝากคุณแม่ซื้อส่งมาให้ก็ได้ ซึ่งน่าจะสะดวกกว่า
ซื้อได้ตามร้านขายหนังสือทั่วไปค่ะ

ฉบับที่ ๒ มาจากสวิตเซอร์แลนด์ 'คุณบุญหล่นทับ' เขียน
มาเล่าให้ฟังว่า

“หนูเป็นแฟนศัลยาธรรมโอสถของอาจารย์มาตั้งแต่ตอน
ที่ ๑ เลยคะ นารีผลก็อ่านเป็นประจำ หนูมีเรื่องดีๆ เกิดขึ้นกับ
ตัวหนูเอง อยากเล่าให้อาจารย์ฟัง และอยากขอรวบรวมเรียนถาม
บางสิ่งบางอย่างจากอาจารย์ หนูขอเริ่มเลยนะคะ...”

อาจารย์ขอเล่าสรุปจากข้อความในจดหมายก็แล้วกัน
นะคะ คือหนูแต่งงานกับสามีชาวสวิสมาแปดปีเศษ มีบุตรชาย
หญิงอย่างละหนึ่ง หนูขับรถไม่เป็น บางครั้งมีความจำเป็นต้อง
ขับรถเอง จึงตกลงกับสามีว่าจะทำใบขับขี่และเรียนขับรถ ตอน
สอบข้อเขียนซึ่งใช้ภาษาฝรั่งเศส หนูสอบครั้งแรกก็ผ่าน แต่
พอสอบขับกลับตกถึงสามครั้ง ถ้าตกห้าครั้งเขาจะให้หยุดสอง

ปีแล้วจึงมาเริ่มต้นใหม่

...หนูท้อมาก กลุ้มใจเอาหนังสือไฟไหม้เล่มเก่า มาอ่าน มีบทสวดมนต์ตอนท้ายเล่ม ก็พยายามสวดทุกวันเป็นประจำไม่เคยขาด เป็นเวลาสองเดือนพอดี เขาก็นัดวันสอบ (ครั้งที่ ๔) คราวนี้หนูสอบได้คะอาจารย์ขา โอ๊ย.ดีใจที่สุด ความฝันเป็นจริง บทสวดมนต์ของอาจารย์ทำให้หนูมีสมาธิในการขับ มีสติ ครูผู้ตรวจเขาบอกว่าหนูขับได้ดีมาก หนูขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สักพันครั้ง ถ้าไม่ได้บทสวดมนต์ของอาจารย์ หนูคงสอบตกอีกครบครันหนูเป็นหนี้อาจารย์คะ...

คุณ 'บุญหล่นทับ' คะ รู้สึกว่าจะยกความดีให้อาจารย์มากไปหน่อย หนูมีบุญเองต่างหาก ธรรมะเป็นสิ่งที่มียู่ในธรรมชาติ พระพุทธองค์ทรงเป็นบุคคลแรกที่ค้นพบ และนำมาเผยแพร่สั่งสอนชาวโลก ใครปฏิบัติจริงก็ได้ผลจริง ดังที่หนูได้ประจักษ์กับตนเองมาแล้ว ขอแสดงความยินดีที่ประสบความสำเร็จค่ะ

คราวนี้ขอรบกวนถามคำถามอาจารย์นะคะ
ถามได้เลยค่ะ

๑. ตอนแม่เมตตา ถ้าจะแม่เมตตาให้ลูกชายคนโตที่เมืองไทย และเพื่อนที่ยังมีชีวิตอยู่ จะต้องสวดว่าอย่างไรคะ

ให้ตั้งสติไว้ที่หน้าผาก แล้วส่งกระแสจิตที่เปี่ยมด้วยเมตตาไปยังบุคคลนั้นๆ จะออกชื่อหรือไม่ก็ได้ ถ้าออกชื่อก็พูดในใจว่า "ข้าพเจ้าขอแม่เมตตาไปยังนาย... และ... ขอให้...และ

...จนถึงสุข ปราศจากทุกข์ ไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่มีความลำบาก ไม่มีความเดือดร้อน ขอให้มีความสุข รักษาตนอยู่เถิด" หากเป็นบุคคลที่เป็นคู่เวรกัน (เวรีบุคคล) ให้ขอโหรากรรมก่อนแล้วจึงแผ่เมตตา

๒. ขอรบอบทสวดมนต์ประจำวันของอาจารย์ ไม่ทราบ ว่าอาจารย์จะบอกหนูได้หรือเปล่า หนูอยากสวดมนต์เหมือนอาจารย์ค่ะ

อาจารย์ก็สวดเหมือนกับหนูนั่นแหละ (ที่อยู่ท้ายเล่มของหนังสือไฟไหม้เล่าฯ) เพียงแต่เพิ่มคำบูชาพระรัตนตรัยเข้าไป (อิมิณา ลักกาเรนะ พุทฺธัง (ธัมมัง... สังฆัง) อะภิปุชฺชยามิ... อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ ภะคะวา...) ซึ่งได้เคยกล่าวไว้แล้วในฉบับก่อนๆ จากนั้นก็เริ่มตั้งแต่ นะโม ตัสสะ ไปจนจบ แล้วสวดพุทธคุณอีก ๕๑ จบ จึงแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล บางวันอยากสวดนานๆ ก็เพิ่ม กรณียเมตตสูตรบ้าง มงคลสูตรบ้าง เมตตานิสังสสูตรบ้าง จากนั้นจึงสวดพุทธคุณ ๕๑ จบ และแผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลเป็นลำดับสุดท้าย อยากสวดเหมือนอาจารย์ก็สวดได้เลยค่ะ ไม่สงวนลิขสิทธิ์

๓. หนูอยากพาคุณแม่มาปฏิบัติธรรมที่วัดอัมพวันค่ะ...

๔. หนูจะกลับเมืองไทยวันที่ ๘ กรกฎาคม หนูอยากพาลูกชายคนโตมาบวชพระที่วัดอัมพวัน...

ข้อ ๓ กับข้อ ๔ ไว้หนูกลับเมืองไทยแล้วค่อยคุยกันนะคะ

๕. หนังสือสวดมนต์ฉบับ ๓ ภาษา ชื่อได้ที่ไหน
คะอาจารย์

หนังสือเล่มนี้ธรรมสภาจัดจำหน่าย เคยขาดตลาดไปช่วง
หนึ่ง ตอนนี้มีจำหน่ายแล้วตามร้านขายหนังสือทั่วไป พิมพ์ครั้งที่
ที่ ๕ แล้วคะ เมื่อสามปีก่อน คุณเยาวลักษณ์ งามวงศ์ชน พิมพ์
ถวายหลวงพ่อวิริยัง วัตรธรรมมงคล อาจารย์เคยไปขอท่านจะให้
เพื่อนชาวต่างประเทศ ท่านบอกเอาไปแจกที่ประเทศ Canada
หมดไปตั้งนานแล้ว

ฉบับที่ ๓ จากคุณพัชรินทร์ เขียนผ่านมาจากคุณวิรุฬห์
ส่งเสริมสวัสดิ์ ถามว่า บทสวดกรณีย์เมตตสุตฺร กับบทสวด
กระษณียะเมตตาสูตฺรตั้ง เหมือนกันไหม

เหมือนกันคะ เพียงแต่เขียนแบบให้อ่านง่ายจึงประ
สระ อะ ลงไป แต่ที่คุณเขียนมายังไม่ถูก ต้องเขียนว่า กระษณียะ
เมตตะสุตฺตัง (บาลีเขียน กรณียะเมตตสุตฺต) คะ **กรณียะเมตตสุตฺร**
นี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **เมตตปริตร** พระสูตรบทนี้เคยกล่าวไว้
ในศาลาธรรมโอสถหลายครั้งแล้ว ลองไปค้นดูนะคะ

ฉบับที่ ๔ มาจาก ‘คุณน้อย’ เขียนมาว่า (อันที่จริงไม่ได้
‘เขียนมาว่า’ แต่เขียนมาชมต่างหาก) ล้อเล่นคะ คำว่า ‘ว่า’ ในที่
นี้ย่อมาจาก ‘ความว่า’ นะคะ

ปัจจุบันดิฉันอายุ ๔๐ ปีแล้ว มีครอบครัว มีบุตร ๒
คน ได้ติดตามอ่านศาลาธรรมโอสถของอาจารย์มาตลอด รู้สึก

ชอบมาก อ่านแล้วสบายใจ แต่ก็ยังมีคำถามมากมาย จะไม่ขออ้อม
ค้อม อยากจะเรียนถามอาจารย์ดังนี้ค่ะ

๑. เวลาที่เราเดินทางไปไหนๆ หรือในขณะที่เรากำลังนึก
คิดขึ้นมา อยากจะสวดมนต์กรณีย์เมตตาสูตฺร เราต้องนำสวดด้วย
บท นโม ตัสสะ ๓ ครั้งก่อน หรือว่า กรณีย์เมตตาสูตฺรได้ทันทีเลย
ได้ทั้งสองอย่างค่ะ หลวงพ่อพระราชสุทฺธิญาณมงคล ท่าน
สอนว่า เวลาเดินทาง ถ้าเรากวนาเพียงกิ่งคาถาของคาถาที่ ๘
คือ 'เมตตัญจะ สัพพะโลกสมิง มาณะสัมภวะเย อะปะริมาณัง'
จะทำให้ปลอดภัย หรือใช้เป็นคาถาขับรถก็ได้ คือ ก่อนออกรถ
เมื่อสตาร์ทเครื่องให้บริกรรมคาถาบทนี้แล้วจึงออกรถ ท่านว่า
จะแคล้วคลาดจากอุบัติเหตุทั้งปวง อาจารย์เองหากไม่ได้คาถา
นี้ คงไม่มีโอกาสมาหนึ่งที่ศาลาธรรมโอสธ เพราะขับรถแย่มากๆ
จนเพื่อนฝูงพากันพูดล้อว่า ถ้าใครเมื่อชีวิตก็ให้มานั่งรถยายแป้ว
(ชื่อเล่นของอาจารย์) แล้วจะรู้ว่าชีวิตมีค่ามหาทะนุถนอม และเก็บ
รักษาไว้ให้นานที่สุด ขอเชิญนะค่ะ ท่านผู้ใดอยากฆ่าตัวตายก็ลอง
มานั่งรถอาจารย์ก่อน แล้วจะเลิกคิด (ฆ่าตัวตาย) ไปเลย

๒. อยากขอความกรุณาอาจารย์ ได้ลงอธิบายเกี่ยวกับ
บทสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก และบทแปลภาษาไทย ว่าความ
หมายว่าอย่างไร มีความเป็นมาอย่างไร

เรื่องยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกเป็นเรื่องใหญ่ อาจารย์
ขอเวลาหาข้อมูลก่อน โปรดติดตามอ่านนะค่ะ

๓. อาจารย์ขา อยากขอความกรุณาอาจารย์ คือ ดิฉัน
อยากจะได้หนังสือสวดมนต์จากอาจารย์สักเล่ม เนื่องจากที่ดิฉัน
มีนั้นมันไม่แน่ใจว่าอย่างไรถูกต้อง บางเล่มขึ้นต้นสวดแบบนี้
อีกเล่มขึ้นต้นไม่เหมือนกัน และบทสวดก็อยู่คนละเล่ม ไม่สะดวก
ต่อการสวดมนต์เลย

คุณน้อยเคยได้ยิน ‘พระคนละวัด’ ไหมคะ สำหรับนี้
หมายความว่า เวลาที่พระจากวัดต่างๆ มาสวดมนต์ร่วมกัน ท่าน
จะต่างคนต่างสวด เสียงสูงบ้าง ต่ำบ้าง และไม่พร้อมเพรียงกัน
เพราะต่างก็เคยชินกับการสวดแบบวัดของท่าน ซึ่งแตกต่างกันไป
ในแต่ละวัด พอมาสวดด้วยกันก็เลยเกิด ‘เสียงไม่สามัคคี’ ซึ่ง
อันนี้เป็นเรื่องธรรมดา อาจารย์มีหนังสือสวดมนต์ฉบับภาษาบาลี
อยู่สองเล่ม ที่เป็นของมหามกุฏราชวิทยาลัย แต่ผู้เรียบเรียงไม่
ใช้คนเดียวกัน จึงมีข้อที่แตกต่างกันมาก ทำให้เกิดความไขว้เขว
ว่าจะเชื่อถือฉบับไหนดี แม้คัมภีร์พระไตรปิฎกของแต่ละประเทศ
ก็ยังมีข้อแตกต่างกัน ของประเทศไทยแบบหนึ่ง ของพม่าของศรี
ลังกาก็เป็นอีกแบบหนึ่ง โดยเฉพาะของประเทศไทยในการแปล
แต่ละครั้ง ก็มีผิดเพี้ยนแตกต่างกันออกไป แล้วก็เป็นเรื่องธรรมดา
ที่จะต้องมามีที่ผิดพลาดมากบ้าง น้อยบ้าง

สรุปว่าในโลกนี้จะหาอะไรที่สมบูรณ์แบบนั้นหาไม่ได้เลย
ที่อาจารย์พูดมานี้มิได้หมายความว่า หนังสือสวดมนต์หรือพระ
ไตรปิฎกเชื่อถือไม่ได้ อาจารย์เพียงแต่จะบอกว่าแม้หนังสือหรือ
คัมภีร์จะแตกต่างกันในรายละเอียด แต่หลักการใหญ่ๆ นั้น
เหมือนกัน พระไตรปิฎกที่สมบูรณ์แบบที่สุด เห็นจะเป็นตอน

สังคายนาครั้งแรก ซึ่งผู้เข้าร่วมสังคายนาเป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ องค์ แต่ครั้งกระนั้นยังไม่ได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งยังไม่ได้เรียกว่าพระไตรปิฎก แต่เรียกว่า**พระธรรมวินัย** เพราะประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วนที่เป็น **ธรรมะ** กับส่วนที่เป็น **วินัย** ภายหลังเมื่อมาเป็นพระไตรปิฎก ส่วนที่เป็นธรรมะได้แก่ พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก ส่วนที่เป็นวินัย เรียกว่า พระวินัยปิฎก พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์สำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นที่รวบรวมพุทธประวัติและคำสอนของพระโคตมพุทธเจ้า บทสวดมนต์ต่างๆ ที่เราสวดกัน ส่วนใหญ่มาจากพระสูตร (พระสุตตันตปิฎก) ส่วนบทสวดที่ใช้สวดในงานศพ ที่เรียกว่าสวดพระอภิธรรม นำมาจากส่วนที่เรียกว่าพระอภิธรรมปิฎก แต่ในปัจจุบันมีหลายวัดที่นำบทสวดมาจากพระสูตร แต่ยังคงเรียกว่าสวดพระอภิธรรม เพราะความเคยชิน

พูดมาก่อนข้างเียนย่อและยืดยาว ก็เพื่อจะบอกคุณน้อยว่า มีหนังสือสวดมนต์เล่มไหน (ถ้าพิจารณาแล้วว่าไม่ได้ผิดไปจากหลักการของพระพุทธศาสนา) ก็ใช้เล่มนั้นสวดได้ แม้จะผิดแปลกแตกต่างไปจากเล่มอื่นๆ บ้างก็ไม่มีไรอะ

หนังสือสวดมนต์ส่งให้แล้วนะคะ ได้มาจากวัดอัมพวัน ที่มีผู้พิมพ์ถวายหลวงพ่อไว้แจกญาติโยม

๔. ในฉบับที่ ๖๙๙ (กุลสตรี) อาจารย์บอกว่าหนังสือกฎแห่งกรรม : ธรรมปฏิบัติ ของพระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล มี ๑๓ เล่ม ของดิฉันมี ๗ เล่ม เล่ม ๑-๗ อยาก

เรียนถามว่าหากจะสั่งซื้อ ซื้อได้ที่ไหน ราคาเท่าไรคะ เพราะที่ได้
มาไม่ได้ซื้อค่ะ

หลวงพ่อกะเจกหนังสือเล่มนี้ทุกปีในวันเกิดของท่าน (๑๕
สิงหาคม) หลังจากวันเกิดทางวัดพิมพ์จำหน่าย ราคาแต่ละเล่ม
ไม่เท่ากัน ถ้าซื้อที่วัดอัมพวันราคาถูกกว่าที่อื่น ไปเที่ยววัดสักครั้ง
แล้วซื้อเล่มที่ยังขาดอยู่ (๘-๑๓) เป็นหนังสือที่มีคุณค่ามหาศาล
คำถามสุดท้ายต้องตอบยาว จึงขอยกไปตอบในฉบับหน้าคะ
พบกันใหม่ฉบับที่ ๓๐๕ นะคะ

เจริญเมตตาให้ใคร

ตอบคำถามข้อสุดท้ายของคุณน้อยซึ่งถามมาทั้งหมด ๕ ข้อ ๔ ข้อตอบลงในฉบับที่ ๗๐๔ ไปแล้ว ส่วนข้อ ๕ คุณน้อยถามมาดังนี้

๕. การที่เราสวดมนต์เสร็จแล้วแผ่เมตตา “สัพเพ สัตตา... และสวด “อิหังเม มาตา ปิตูนัง... อิหังเม ญาตีนัง โหนตุ...” การอุทิศส่วนกุศล แผ่เมตตา เหล่านี้ ไม่ทราบว่าจะคนที่มีชีวิตอยู่ที่เป็นผู้ที่เรากุทิศส่วนกุศลให้ เขาจะได้รับไหมคะ เพราะถ้าเป็นการนึ่งกรรมฐานไม่ว่าจะอยู่ภพภูมิใดก็จะได้รับหมด เช่น ถ้าดิฉันอุทิศส่วนกุศล สวดแผ่เมตตาให้บิดามารดา สามียและลูกที่ยังมีชีวิตอยู่ เขาจะได้รับอันสงฆ์อันนี้บ้างไหมคะ แล้วสามียและลูกอยู่ในหัวข้อ “อิหังเม ญาตีนัง โหนตุ สุขิตา โหนตุ ญาตโย” ใช่ไหมคะ

ที่ต้องยกข้อ ๕ มาตอบในฉบับนี้ เพราะเป็นคำถามที่ยาวและลึกซึ้ง คำตอบก็ต้องยาวและลึกซึ้งด้วย ก่ออื่นขอทำความเข้าใจกับเรื่องการเวียนและเรื่องไวยากรณ์ในภาษาบาลีก่อน

ที่คุณน้อยเขียนมาว่า “อิหังเม มาตา ปิตุณัง... อิหังเม ญาตีณัง โหนตุ...” นั้น ที่ถูกจะต้องเขียนว่า “อิหัง เม มาตาปิตุณัง... อิหัง เม ญาตีณัง โหนตุ (สุชิตา โหนตุ ญาตะโย) คือ อิหัง กับ เม เป็น คนละวรรค มาตา กับ ปิตุณัง อยู่วรรคเดียวกัน และโหนตุ ต้อง แก่เป็น โหนตุ ส่วนคำว่า **อานิสงฆ์** ที่ถูกนั้นต้องเขียนว่า **อานิสงส์** คำคำนี้มักเขียนผิดๆ กันมาก แม้บางท่านเป็นครูบาอาจารย์ก็ยิ่ง เขียนเป็นอานิสงศ์ ก็มี อย่าลืมนะคะ อานิสงส์ ต้อง ส เสือ การันต์ค่ะ

ตอนจบของคำถามที่เขียนว่า “อิหังเม ญาตีณัง โหนตุ สุชิตา โหนตุ ญาตะโย” นั้น มีที่ผิดสองแห่งคือ อิหังเม ต้อง เขียนเป็น อิหัง เม และ โหนตุ (คำแรก) ต้องเขียนเป็น โหนตุ เพราะตามไวยากรณ์ของภาษาบาลี การกระจายคำกริยาใน ประโยคคำสั่งหรือประโยคขอร้อง มีสูตรว่า ‘ตุ-อนตุ, หิ-ถ, มิ -ม’ (อ่านว่า ตุ อันตุ หิ ถะ มิ มะ) คือ บุรุษที่สามเอกพจน์ กริยาลงท้ายด้วย ตุ จึงเป็น โหนตุ ถ้าเป็นพหูพจน์ ลงท้ายด้วย อนตุ จึงเป็น โหนตุ บุรุษที่สองเอกพจน์ กริยาลงท้ายด้วย หิ จึงเป็น โหหิ พหูพจน์ลงท้าย ถ เป็น โหถ (อ่านว่า โหทะ) บุรุษ ที่หนึ่งเอกพจน์ กริยาลงท้ายด้วย มิ จึงเป็น โหมิ และพหูพจน์ ลงท้ายด้วย ม เป็น โหม (อ่านว่า โหมะ)

ดูตัวอย่างประโยคที่คุณยกมาในตอนท้ายของข้อ ๕ ซึ่ง ถ้าเขียนให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์บาลี จะเป็นดังนี้

อิหัง เม ญาตีณัง โหนตุ สุชิตา โหนตุ ญาตะโย แปลว่า
ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติ

ทั้งหลายของข้าพเจ้าจึงมีความสุข

กริยา 'โหตุ' เทียบกับภาษาอังกฤษคือ is 'ส่วนบุญนี้' เป็นเอกพจน์ จึงใช้ 'โหตุ' ไม่เป็น 'โหนตุ' ส่วนคำว่า 'ญาติทั้งหลาย' นั้นเป็นพหูพจน์ กริยาจึงเป็น โหนตุ เทียบกับภาษาอังกฤษคือ 'are' คำอธิบายนี้เป็นแบบง่ายๆ นะคะ ถ้าเรียกตามศัพท์บาลีจริงๆ จะยากกว่านี้ อาจารย์ไม่ถนัดกับอะไรที่ยากๆ จึงอธิบายแบบง่ายๆ เพื่อความเข้าใจง่ายค่ะ

การแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลให้คนที่มีชีวิตอยู่เขาจะได้รับการค่ะ แต่หลักการของการเจริญเมตตานั้น ท่านห้ามเจริญเมตตา (คือแผ่เมตตา) ให้แก่บุคคล ๖ ประเภท เป็นลำดับแรก ซึ่งบุคคล ๖ ประเภทที่ไม่พึงเจริญเมตตาให้เป็นลำดับแรกได้แก่

(๑) บุคคลที่เกลียดกัน เพราะเมื่อนึกถึงคนที่ตนเกลียด ก็เป็นการยากที่จะตั้งเขาไว้ในฐานะเป็นคนรัก เนื่องจากจะทำให้เกิดความอึดอัด ขุ่นหมอง ไม่สบายใจ

(๒) บุคคลที่รักมาก เพราะเมื่อทุกข์แม้เล็กน้อยเกิดขึ้นกับบุคคลที่ตนรักมากนั้น ตนก็จะทุกข์ใจ อาจถึงกับร้องไห้ออกมา

(๓) บุคคลที่เป็นกลางๆ (คือไม่รักไม่ชัง) เพราะจะทำให้จิตใจไม่สบาย ด้วยบุคคลนั้นไม่มีคุณธรรมที่ทำให้เกิดความเคารพรักใคร่

(๔) บุคคลที่เป็นศัตรูกัน เพราะเมื่อนึกถึง โทสะย่อมเกิดขึ้น

(๕) บุคคลที่มีเพศตรงข้ามกับตน เพราะจะทำให้เกิดความกำหนัดยินดีขึ้น

(๖) บุคคลที่ตายไปแล้ว เพราะการเจริญเมตตาให้คนที่ตายไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถเกิดอุปจารสมาธิและอัปปนาสมาธิได้ (คือการปฏิบัติไม่ก้าวหน้า)

ผู้ที่ควรเจริญเมตตาให้เป็นลำดับแรกคือตัวเอง (โดยปริกรรมว่า **อหํ สุขิโต โหมิ...** ดังที่เคยกล่าวถึงมาแล้วในบทก่อนๆ) เมื่อเจริญเมตตาในตนเป็นลำดับแรกแล้ว จากนั้นจึงเจริญเมตตาไปยังบุคคลที่ตนรักมาก บุคคลกลางๆ ตลอดไปจนถึงศัตรู (คือบุคคล ๖ ประเภทที่กล่าวถึงข้างต้น) นี่คือหลักการของการเจริญเมตตาหรือการแผ่เมตตา

ส่วนการอุทิศส่วนกุศล บุคคลที่ควรอุทิศให้ก่อนคือ มารดา บิดา (อิหํ เม มาตาปิตุนํ โหตุ...), ญาติ (อิหํ เม ญาติินํ โหตุ...), ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ (อิหํ เม ครูอุปัชฌายาจารย์านํ โหตุ...), เทวดา, เปรต, เจ้ากรรมนายเวร และสรรพสัตว์ รวม ๗ รายการ ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในภาคผนวกของหนังสือ ไฟไหม้แล้ว ร้อนเท่าไฟนรก ไม่ทราบว่าคุณน้อยมีหนังสือเล่มนี้หรือยังคะ

“สามีและลูกอยู่ในหัวข้อ ‘อิหํ เม ญาติินํ โหตุ...’ หรือ ‘ไม่’ คงต้องตอบว่าขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลละ ลูกนั้นแน่นอนเพราะเกิดจากตัวเรา แต่สามีไม่ใช่ญาติ หากจะนับญาติก็เป็นญาติกันในทางกฎหมาย (ยกเว้นผู้ที่แต่งงานกับญาติของตน) สำหรับ

อาจารย์ 'สามี' เป็น 'เจ้ากรรมนายเวร' มากกว่าค่ะ

คิดว่าคงตอบคำถามคุณน้อยครบถ้วนทุกประการแล้ว
นะคะ

ฉบับที่ ๒ มาจาก 'คุณบุญบันดาล' ซึ่งเขียนมาดังนี้
หนูได้ติดตามผลงานของอาจารย์ตั้งแต่ มั๊กกะลีผล ต่อ
ด้วย นารีผล ได้ความรู้ดีค่ะ นิยายเชิงธรรมะ ปกตินู๋หิบบ้างสิ้อ
ธรรมะมาอ่าน ตากัซั๊กปรือตั้งแแต่รรคแรกแล้วค่ะ หนูมีความข้อง
ใจหลายๆ เรื่อง

- ทำไมคนเราเกิดมาไม่เท่ากัน บางคนรวย บางคนจน
จนจริงๆ นะคะ ไม่มีแม่ข้าวสารจะกรอกหม้อ

- บางคนก็แย่งสามีคนอื่น แต่ก็ล่อยหน้าล่อยตาอยู่ใน
สังคมโดยไม่อายใคร อย่างเรื่องที่หนูจะเล่านี้ละค่ะ คนข้างบ้าน
หนู... (หนูได้เล่าถึงพฤติกรรมของผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งชอบแย่งสามี
คนอื่น และขณะนี้ทำท่าว่าจะมาแย่งสามีของหนู เล่ามาก่อนข้าง
ละเอียด อาจารย์ขอไม่นำมาลง เนื่องจากเป็นตัวอย่างไม่ดี อ่าน
แล้วไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์)

ตอนสุดท้าย หนูประเมินพฤติกรรมของผู้หญิงคนนี้ ว่า

...

ไม่มีศีลธรรม ไม่มีความอาย ไม่มีทริโอดตบปะ ผิดศีล
ข้อสามอย่างมหันต์ คนแบบนี้หนูไม่สมาคมค่ะ และตัวเธอเอง
ทำแท้งมาเกินกว่าสามครั้งด้วยนะคะ หนูอยากรู้จังเลยว่าเธอ

๒๖๕ ศาสตร์กรรมเขตที่ ๑
จะเกรงกลัวบาปหรือไม่ หรือว่าเธอได้รับการของเธอแล้ว หนู
คิดกับคนอื่นแบบนี้หนูจะบาปไหมคะ

คนเราเกิดมาไม่เท่ากันเพราะกรรมค่ะ พระพุทธองค์ตรัส
ว่า **กมฺมํ สตุเต วิชชติ ยทิทํ ทินฺนปฺปณฺเฑตตาย - กรรมย่อม**
จำแนกสัตว์ คือให้ทราบและประณีต (พระไตรปิฎก ๑๔/๕๙๖/
๓๘๕) และ กมฺมฺนา วตฺตตี โลโก - สัตว์โลกย่อมเป็นไปตาม
กรรม (พระไตรปิฎก ๑๓/๗๐๗/๖๔๘) หากเข้าใจพุทธพจน์
ข้างต้นนี้ก็จะหายสงสัยว่า เหตุใดคนเราจึงเกิดมาไม่เท่ากัน

จากคำถามข้างต้นนี้ จึงขอถือเป็นโอกาสอธิบายเรื่องกรรม
สักเล็กน้อย เพราะสังคมไทยยังมีคนอีกมาก ที่เข้าใจเรื่องกรรม
ผิดไปจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

คำว่า **กรรม** ในพระพุทธศาสนาแปลตามตัวว่า **การ**
กระทำ ที่เรียกว่าเป็นกรรมนั้นย่อมประกอบด้วยเจตนา (อ่านว่า
เจ-ตะ-นา แปลว่า ความตั้งใจ, ความตั้งใจ, ความจำนง) เป็น
พื้นฐานของการกระทำ บางครั้งพระพุทธองค์ก็ตรัสว่า เจตนา
นั่นเองเรียกว่ากรรม ดังพระพุทธวจนะว่า **เจตนาหํ ภิกฺขเว กมฺมํ**
วทามิ - ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวเจตนาว่าเป็นกรรม และ
เจตยิตฺวา กมฺมํ กโรติ กาเยน วาจา ย มนสา - บุคคลตั้งใจ
แล้ว หรือคิดแล้ว ย่อมกระทำกรรมทางกาย ทางวาจา หรือ
ทางใจ (พระไตรปิฎก ๒๒/๓๓๔/๔๖๔)

กรรมที่เป็นไปทางกายเรียกว่า **กายกรรม** ที่เป็นไปทาง
วาจาเรียกว่า **วจีกรรม** และที่เป็นไปทางใจเรียกว่า **มโนกรรม** แต่

อย่างไรก็ตาม การกระทำทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นไปทางกายหรือทางวาจา **จะต้องมีใจประกอบด้วยเสมอ** เพราะเจตนาอันเป็นกิริยาอยู่ในใจ แต่ที่เรียกว่า กายกรรม ก็เพราะว่าการกระทำนั้นเกิดขึ้นทางกาย หรือที่เรียกว่า วจีกรรม เพราะการกระทำนั้นปรากฏให้เห็นทางวาจา มีอยู่กรรมเดียวที่ไม่ต้องประกอบด้วยสองอย่างคือ มโนกรรม เช่น การคิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น การคิดให้ผู้อื่นประสบความพินาศฉิบหาย อย่างนี้จัดเป็นมโนกรรมอกุศล การคิดในทางดี เช่น คิดปรารถนาความสุขความเจริญให้แก่ผู้อื่น ตั้งใจแผ่เมตตาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ การพลอยยินดีในการที่เห็นผู้อื่นมีความสุขความเจริญ เหล่านี้เรียกว่า มโนกรรมกุศล

เจตนามีลักษณะเป็น ๓ ประการ คือ

๑. กุศลเจตนา (เจตนาดี) ก่อให้เกิดกุศลกรรม คือ กรรมดี
๒. อกุศลเจตนา (เจตนาชั่ว) ก่อให้เกิดอกุศลกรรม คือ กรรมชั่ว
๓. อัพยาगतเจตนา (เจตนากลางๆ) ก่อให้เกิดอัพยาगतกรรม คือ กรรมกลางๆ ไม่ดี ไม่ชั่ว

เห็นได้ว่า **เจตนา** หรือ **ใจ** นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการประกอบกรรม ดังพระพุทธทวจนะว่า

มโนปุพฺพพงคมา ฐมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา
 มนสา เจ ปทฺฐุเจเน ภาสตี วา กโรตี วา
 ตโต นํ ทุกฺขมนุเวตี จกุกัว วหโต ปทํ
 มโนปุพฺพพงคมา ฐมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา
 มนสา เจ ปสนฺเนเน ภาสตี วา กโรตี วา
 ตโต นํ สุขมนุเวตี ฉายาว อนุปายินิ
 ธรรมทังหลายมีใจนำหน้า มีใจประเสริฐที่สุด
 สำเร็จแล้วแต่ใจ
 ถ้าบุคคลมีใจอันเป็นโทษประทุษร้ายแล้ว
 กล่าวอยู่ก็ตาม ทำอยู่ก็ตาม ทุกข์ย่อมไปตามบุคคลนั้น
 เหมือนล่อหมุนไปตามรอยเท้าโค ผู้ลากาเกี่ยวนไปอยู่
 ฉะนั้น
 ธรรมทังหลายมีใจนำหน้า มีใจประเสริฐที่สุด
 สำเร็จแล้วด้วยใจ
 ถ้าบุคคลมีใจแฝงใส กล่าวอยู่ก็ตาม ทำอยู่ก็ตาม
 สุขย่อมไปตามบุคคลนั้น เหมือนเงา มีปรกติไปตาม ฉะนั้น
 (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๑/๑๕)

จากพระพุทธรูทวณะข้างต้นที่แสดงให้เห็นความสำคัญของ
 เจตนาหรือใจนี้ พระอรรถกถาจารย์ได้นำไปขยายความเป็นเรื่อง
 ของนรกสวรรค์อีกมากมาย นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูทวณะที่เน้น
 ความสำคัญของใจ ซึ่งในพระไตรปิฎกใช้คำว่า มโนบ้าง จิตบ้าง
 ใจบ้าง วิญญานบ้าง

ตัวอย่างพระพุทธรูปที่เกี่ยวกับจิต เช่น
จิตฺเตน นียติ โลโก - โลกอันจิตย่อมนำไป

(พระไตรปิฎก ๑๕/๑๘๑/๕๕)

จิตฺตํ หนตฺ สฺขาวหํ - จิตที่ฝึกแล้วนำสุขมาให้

(พระไตรปิฎก ๒๕/๑๓/๑๙)

จิตฺตํ รกฺเขต เมธาวิ - ผู้มีปัญญา พึงรักษาจิต

(พระไตรปิฎก ๒๕/๑๓/๑๙)

จิตฺเต สงฺกิลฺภฺเจ หุคฺคติ ปาฎิกงฺขา - เมื่อจิตเศร้าหมอง
แล้ว หุคฺคติเป็นอันต้องหวัง (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔)

จิตฺเต อสงฺกิลฺภฺเจ สฺคฺคติ ปาฎิกงฺขา - เมื่อจิตไม่เศร้า
หมอง สฺคฺคติเป็นอันหวังได้ (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔)

ทิสฺส ทิสฺส ฆนฺตํ กยฺรา เวรี วา ปน เวรินํ

มิจฺจนาปณฺหิตํ จิตฺตํ ปาปิโย นํ ตโต กเร

โจรรกับโจร คนคู่เวรกัน พบกันเข้า พึงทำความพินาศ
และความทุกข์ใจแก่กัน จิตที่ตั้งไว้ผิด ทำแก่คน เลว
ร้ายยิ่งกว่านั้น (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๓/๒๐)

น ตํ มาตา ปิตา กยฺรา อญฺเฆ วาปี จ ฆาตกา

สมฺมาปณฺหิตํ จิตฺตํ เสยฺยโส นํ ตโต กเร

จิตที่ตั้งไว้ถูกต้อง ทำให้คนประเสริฐประสบผลดี ยิ่งกว่า
ที่มารดาบิดา หรือญาติทั้งหลายใดๆ จะทำให้ได้

(พระไตรปิฎก ๒๕/๑๓/๒๐)

ที่ตั้งใจอัญเชิญพระพุทธรูปมาค่อนข้างมากเช่นนี้ ก็เพื่อ

ต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญของใจว่ามีอิทธิพล มีบทบาทมาก
ที่สุดต่อการกระทำของเรา กล่าวให้เข้าใจง่ายคือกรรมทั้งหลายที่
เกิดกับเรานั้น ใจของเราเป็นผู้สรรค์สร้างทั้งสิ้น เราจะไปตกนรก
หรือขึ้นสวรรค์ หรือจะบรรลุนิพพานก็อยู่ที่ใจของเรา ดังพระพุทธ
วณะที่อัญเชิญมาในข้อแรกว่า “โลกอันจิตย่อมนำไป” เมื่อรู้จัก
‘จิต’ เป็นอย่างดีแล้ว เราก็จะเข้าใจเรื่องของกรรมได้อย่างถูกต้อง
เพราะชีวิตของแต่ละคนมี ‘กรรม’ เป็นผู้ลิขิต ทาให้ “พรหมลิขิต”
แต่ประการใดไม่ ตัวของเราเองเป็นผู้ลิขิตตัวเอง อย่าไปโทษเวร
โทษกรรม หรือโทษพระเจ้าองค์ไหนเลย ตัวเองทำให้ตัวเอง
ทั้งนั้น

เมื่อทำความเข้าใจเรื่องกรรมแล้ว ต่อไปพึงทำความเข้าใจกับ
กับกรรม ๔ ซึ่งหมายถึงการจำแนกกรรมออกเป็น ๔ ชนิด ตาม
คุณภาพของกรรมนั้นๆ ทว่าเรื่องที่จะกล่าวถึงนี้เป็นเรื่องยาว และ
หน้ากระดาษที่ได้สัมปทานมาก็หมดพอดี จึงต้องยกไปต่อฉบับ
หน้าค่ะ

คุณบุญบันดาลคะ โปรดอดใจรออ่านคำตอบในฉบับที่
๗๐๖ นะคะ

กรรมดำ กรรมขาว

ฉบับที่แล้วติดค้างเรื่องกรรม ๔ ไว้ จึงต้องนำมาตอบ
ในฉบับนี้ ทั้งที่มีจดหมายรอดตอบอีกเป็นจำนวนมาก ต้องขออภัย
เจ้าของจดหมายไว้ ณ ที่นี้ ใจเย็นๆ นะคะ จดหมายทุกฉบับ
จะได้รับการตอบแน่นอน อย่าเพิ่งอารมณ์เสียนะคะ โบราณว่า
ช้าๆ ได้พร้าสองเล่มงามค่ะ

เรื่องกรรม ๔ นี้ มีมาในกรรมวรรคที่ ๔ (พระไตรปิฎก
๒๑/๒๓๒-๒๔๖/๓๑๓-๓๓๒) ซึ่งว่าด้วยเรื่อง**กรรมและวิบาก**
ของกรรม วิบากหมายถึง ผลแห่งกรรมดีกรรมชั่ว อันทำให้แต่
ปางก่อน พระพุทธเจ้าตรัสเรื่องกรรมไว้ ๔ อย่างคือ

กรรมดำ หมายถึง อกุศลกรรมที่เกิดจากอกุศลเจตนา
ได้แก่ การปรุงแต่งกาย วาจา ใจ ที่มีการเบียดเบียน กรรมที่จัด
เป็นกรรมดำ คือ อกุศลกรรมบถ ๑๐ ได้แก่ ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์
ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ
โลภอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา และ มีความเห็นผิด

นอกจากนี้กรรมดำยังหมายถึงครุกรรมฝ่ายอกุศล ๕ อย่าง คือ
ฆ่าแม่ ฆ่าพ่อ ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้าจนพระโลหิต
ห้อขึ้น และ ยุยงสงฆ์ให้แตกกัน

กรรมดำมีผลดำ คือ ผลที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ความ
เดือดร้อนแก่ผู้กระทำ ซึ่งอาจเกิดในชาตินี้หรือชาติหน้า หรือทั้ง
ชาตินี้และชาติหน้า ซึ่งแล้วแต่กรรมนั้นๆ เช่น การฆ่าคนตายให้
ผลในชาตินี้ คือถูกจำคุกหรืออาจถูกฆ่าตาย ผลในชาติหน้าคือ
ตกนรก ผู้ประกอบกรรมดำได้รับผลสองชั้น ผลชั้นนอกคือทำให้
ตัวเองเดือดร้อน ผลชั้นในคือทำให้ใจเศร้าหมอง กิเลสในดวงอก
งายิ่งขึ้น

กรรมขาว หมายถึง กุศลกรรมที่เกิดจากกุศลเจตนา
ได้แก่ การปรุงแต่งกาย วาจา ใจ ที่ไม่มีการเบียดเบียน กรรมที่
จัดเป็นกรรมขาวคือกุศลกรรมบถ ๑๐ ได้แก่ เจตนางดเว้นจาก
การฆ่าสัตว์ จากการลักขโมย จากการประพฤตินิन्दในกาม จาก
การพูดเท็จ จากการพูดส่อเสียด จากการพูดคำหยาบ จากการ
พูดเพ้อเจ้อ ความไม่โลภอยากได้ของเขา ความไม่พยาบาทปอง
ร้ายเขา และมีความเห็นที่ถูกต้อง นอกจากนี้กรรมขาวยังรวมไป
ถึงครุกรรมฝ่ายกุศล คือ สมบัติ ๘ อันได้แก่ รูปฌาน ๔
อรุฌาน ๔ ด้วย

กรรมขาวมีผลขาว คือ ผลที่ก่อให้เกิดความสุขสบาย
ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ซึ่งอาจเกิดในชาตินี้หรือชาติหน้า หรือ
ทั้งชาตินี้และชาติหน้าก็ได้ ผู้ประกอบกรรมขาวได้รับผลชั้นนอก

คือ ทำให้มีความสุข มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ผลชั้นในคือ ทำให้กิเลสเครื่องเศร้าหมองลดน้อยลงไป

กรรมทั้งดำทั้งขาว หมายถึง กรรมที่เป็นทั้งอกุศลและกุศลซึ่งเกิดจากเจตนาที่เป็นทั้งอกุศลและกุศลได้แก่ การปรุงแต่งกาย วาจา ใจ อันมีความเบียดเบียนบ้าง ไม่เบียดเบียนบ้าง เช่น การกระทำของมนุษย์ทั่วไป ซึ่งมีดีบ้าง ไม่ดีบ้าง

กรรมทั้งดำทั้งขาวให้ผลทั้งดำทั้งขาว คือ ก่อให้เกิดทั้งทุกข์และสุขระคนกัน เช่น เกิดในตระกูลมั่งคั่งร่ำรวย แต่ไข้โรคเป็นต้น

กรรม ๓ อย่างที่กล่าวมาข้างต้นนี้ยังมีผลต่อการเวียนว่ายตายเกิด กล่าวคือ เมื่อทำกรรมหนึ่งกรรมใดใน ๓ อย่างนี้ บุคคลยังต้องเกิดเพื่อรับผลของกรรมนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือชั่ว หรือทั้งผลดีและชั่วก็ตาม

กรรมไม่ดำไม่ขาว คือ กรรมที่ไม่เป็นทั้งอกุศลและกุศลเกิดจากเจตนาที่ไม่ใช่อกุศลและกุศล ได้แก่ เจตนาเพื่อละกรรมดำ กรรมขาว และกรรมทั้งดำทั้งขาว คือ การปฏิบัติอริยมรรคมีองค์ ๘ ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติอริยมรรคมีองค์ ๘ นั้น ย่อมนำไปสู่ความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏตลอดไป

กรรมไม่ดำไม่ขาวให้ผลไม่ดำไม่ขาว เพราะกรรมชนิดนี้เป็นไปเพื่อดับภพดับชาติ เพื่อความหลุดพ้น เพื่อที่สุดแห่งทุกข์

เพื่อนิพพาน เพราะผู้ปฏิบัติกรรมชนิดนี้ในที่สุดก็จะบรรลอรุหัตผล เป็นพระอรหันต์ การกระทำของพระอรหันต์จึงเรียกว่า **กิริยา** เพื่อให้แตกต่างจากรรมธรรมดา กรรมไม่ดำเนินไปสู่อารมณ์แห่งกรรม กรรมทั้งปวงที่ทำจะนำไปสิ้นสุดในกรรมนั้น กรรมดี และกรรมชั่วที่เคยทำไว้แม้จะยังให้ผลไม่หมด แต่เมื่อบรรลุนิพพานแล้ว กรรมเหล่านั้นก็กลายเป็นอโหสิกรรม คือ กรรมที่ไม่ให้ผลอีกต่อไป

เมื่อทำความเข้าใจกับกรรมแล้ว ลำดับต่อไปก็มาถึงเรื่องของ **กฎแห่งกรรม** ซึ่งถ้าบุคคลใดเข้าใจกฎแห่งกรรมอย่างลึกซึ้งแล้ว ก็จะไม่มีความสงสัยอีกต่อไปว่า ทำไมเราจึงต้องมาเป็นอย่างนี้ ทำไมเราไม่เหมือนคนอื่น ทำไมคนอื่นรวย ทำไมเราจน อะไรทำนองนี้

ในจุฬามณีวงศ์สูตร ที่ว่าด้วยเรื่องกฎแห่งกรรม **สุภมาณพ** บุตรของ **โตเทยยพราหมณ์** ได้ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า อะไรเป็นเหตุให้มนุษย์ที่เกิดมาในโลกนี้ ปรากฏความเลวและความประณีต กล่าวคือ บ้างอายุสั้น บ้างอายุยืน บ้างมีโรคมาก บ้างมีโรคน้อย บ้างมีผิวพรรณทราม บ้างมีผิวพรรณงาม บ้างมีศักดิ์น้อย บ้างมีศักดิ์มาก บ้างมีโศคน้อย บ้างมีโศคมาก เกิดในตระกูลต่ำ เกิดในตระกูลสูง ปัญญาทราม ปัญญามาก เป็นต้น

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ **กรรม** เนื่องจากสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของของตน เป็นทายาทแห่ง

กรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้ทราบและประณีต จากนั้นได้ตรัสเหตุแห่งความแตกต่างกันของมนุษย์ที่เกิดมา อันมีกรรมเป็นเหตุปัจจัย ดังปรากฏในพระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุपरินิฆนสาส์ก ตั้งแต่ข้อ ๕๘๒-๕๘๕ (พระไตรปิฎก ๑๔/๕๘๒-๕๘๕/๓๗๗-๓๘๔) ในที่นี้จะยกมาเป็นตัวอย่างสักสองข้อดังต่อไปนี้

๕๘๒. พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้ตรัสดังนี้ว่า ดูก่อนมาณพ บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นสตรีก็ตาม บุรุษก็ตาม เป็นผู้มักทำชีวิตสัตว์ให้ตกลง เป็นคนเหี้ยมโหด มีมือเปื้อนเลือด หมกมุ่นในการประหัตประหาร ไม่เอ็นดูในเหล่าสัตว์มีชีวิต เขาตายไป จะเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้นอันเขาให้พร้อมสมทานไว้อย่างนี้ หากตายไปไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใดๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีอายุสั้น ดูก่อนมาณพ ปฏิบัติเป็นไปเพื่อมีอายุสั้นนี้ คือ เป็นผู้มักทำชีวิตสัตว์ให้ตกลง เป็นคนเหี้ยมโหด มีมือเปื้อนเลือด หมกมุ่นในการประหัตประหาร ไม่เอ็นดูในเหล่าสัตว์มีชีวิต

๕๘๓. ดูก่อนมาณพ ส่วนบุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นสตรีก็ตาม บุรุษก็ตาม ละปาณาติบาตแล้ว เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต วางอาชญา วางศาสตราได้ มีความละเอียด ถึงความเอ็นดู อนุเคราะห์ด้วยความเกื้อกูลในสรรพสัตว์และภุชชอยู่ เขาตายไป จะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่

ใดๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีอายุยืน ดูก่อนมาณพ ปฏิบัติเป็นไปเพื่อมีอายุยืนนี้ คือ ละปาณาติบาตแล้ว เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต วางอาชญา วางศาสตราได้ มีความละอาย ถึงความเอ็นดู อนุเคราะห์ด้วยความเกื้อกูลในสรรพสัตว์และภุชงค์อยู่

ส่วนอีก ๑๒ ข้อ คือตั้งแต่ข้อ ๕๙๔-๕๙๕ ก็มีใจความคล้ายๆ กันนี้ รวมความว่า ความแตกต่างกันในหมู่มนุษย์ที่เกิดมา เป็นไปตามกฎแห่งกรรม หรือกฎแห่งเหตุและผล เหตุอย่างไร ผลก็อย่างนั้น เช่น เหตุคือ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ผลคือ ทำให้อายุสั้น เป็นต้น

ข้อความจากพระสูตรที่ว่าด้วยเรื่องกฎแห่งกรรม ๑๔ ข้อนี้ สรุปลงได้เป็น ๗ คู่ คือ

คู่ที่ ๑ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทำให้อายุสั้น ไม่ฆ่าสัตว์ทำให้อายุยืน

คู่ที่ ๒ เบียดเบียนสัตว์ทำให้มีโรคมาก ไม่เบียดเบียนสัตว์ทำให้มีโรคน้อย

คู่ที่ ๓ เป็นคนมักโกรธ ทำให้มีผิวพรรณทราม (ไม่สวย, ช้ำเห่อ) ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้มีผิวพรรณงาม (สวย)

คู่ที่ ๔ มีจิตริษยาผู้อื่นทำให้มีคักดาน้อย (อำนาจน้อย) ไม่ริษยาผู้อื่นทำให้มีคักตามาก (มีอำนาจมาก)

คู่ที่ ๕ ตระหนี่เหนียวแน่นทำให้มีโภคะน้อย (จน) หมั่นทำบุญบริจาคทานทำให้มีโภคะมาก (รวย)

คู่มือ ๖ เย่อหยิ่งจองหองทำให้เกิดในตระกูลต่ำ อ่อนน้อม ถ่อมตนทำให้เกิดในตระกูลสูง

คู่มือ ๗ ไม่ใส่ใจหาความรู้ใหม่อยู่เสมอทำให้มีปัญญาทราม (โง่) ขวนขวายหาความรู้ใหม่อยู่เสมอทำให้มีปัญญามาก (ฉลาด)

อย่างไรก็ตาม เรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมนั้นเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ยากที่คนธรรมดา (หมายถึงปุถุชน) จะรู้ได้ ผู้จะรู้เรื่องกรรมได้ลึกซึ่งจะต้องเป็นพระอริยเจ้าหรือพระอริยบุคคล (คฤหัสถ์ที่เจริญวิปัสสนาสมาเสมอ สามารถเปลี่ยนสถานะจากปุถุชนเป็นพระอริยบุคคลได้โดยมิต้องบวช แต่ถ้าบรรลุถึงการเป็นพระอริยบุคคลขั้นสูงสุด คือ เป็นพระอรหันต์ จำเป็นต้องบวช หากไม่บวชจะต้องตายในวันนั้น ดังกรณีของท่าน**พาทิยทากรุจิริยะ** และ**สันตติอำมาตย์** เป็นต้น) และบุคคลที่เข้าใจเรื่องกรรมได้อย่างลึกซึ้งที่สุดก็คือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เรื่องกรรมจึงพิสูจน์ให้เห็นแบบวิทยาศาสตร์ไม่ได้ แต่มีทางที่จะอธิบายด้วยเหตุผล เช่น การมีอายุสั้นควรจะมีสาเหตุมาจากการกระทำอย่างอื่นที่นอกเหนือไปจากการฆ่าสัตว์หรือไม่ คนที่ประพฤติตนเป็นนักเลง อันธพาล ปลิ้น ชำ คนพวกนี้ตามที่ปรากฏอายุยืนหรือไม่ พุดถึงเรื่องนี้ก็อยากจะขอยกตัวอย่างสักสองรายที่อาจารย์เห็น รายแรกเป็นเพื่อนรุ่นน้อง ตัวใหญ่โตอย่างนักรบโบราณ ยังไม่เคยเห็นใครตัวใหญ่โตเท่าชายผู้นี้ แล้วเขาก็ใช้พรสวรรค์จากการที่มีร่างกายกำยำล่ำสันใหญ่โตนี้ประพฤติตนเป็น

นักเลง ไม่พอใจใครก็ฆ่า (เขาใช้สำนวนว่า 'เก็บ') แล้วก็มียาเพื่อนบ้านหลายคนถูกเก็บ ซึ่งใครๆ ก็รู้ว่าเป็นการกระทำของเขา หากก็ไม่มีผู้ใดกล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยว ด้วยว่าไม่อยากเป็นศัตรูกับเขา ต่อมาเขาก็ป่วยเป็นโรคเบาหวานและหัวใจ วันหนึ่งก็นอนตายอยู่ที่บ้าน ทั้งที่อายุเพียงสี่สิบเศษๆ ชาวบ้านร้านถิ่นพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า **กรรม**

อีกรายเป็นนักการเมือง มีมือปืนคู่ใจไว้ป้องกันคุ้มครองภัยให้ตัวเองด้วยและเพื่อ 'เก็บ' คนที่ขัดผลประโยชน์ด้วย โดยเฉพาะมือปืนคู่ใจนี้มีประวัติฆ่าคนมานับสิบศพ โดยไม่ถูกตำรวจจับ (เพราะคนเขากลัว ไม่อยากจะยุ่งเกี่ยว) กิตติศัพท์ความเก่งกล้า (ในทางร้าย) จึงระบือไปทั่ว กระทั่งนักการเมืองผู้นี้จึงมาเป็นมือปืนประจำตัว ที่นั่นคนที่ประพาดตัวเช่นนี้ก็ต้องมีศัตรูมาก และในที่สุดทั้งลูกพี่และลูกน้องก็ถึงจุดจบลงพร้อมๆ กัน เพราะหนีกรรมไปไม่พ้น นี่ก็เป็นเรื่องของ **กรรม** อีกเหมือนกัน

เรื่องกรรมยังไม่จบนะคะ ยังมีอีกมากมาย แต่เนื่องจากมีความจำเป็นที่ต้องตอบจดหมายท่านผู้อ่าน จึงต้องขอพักไว้ก่อน จดหมายชุดเก่ายังตอบไม่หมด ชุดใหม่ก็มีมาอีก ๗ ฉบับ จึงจำเป็นต้องสะสางของเก่าก่อนค่ะ

คุณบุญบันดาลคะ อาจารย์คิดว่าคงตอบข้อสงสัยของหนูแล้วนะคะว่า สตรีผู้นั้นเธอกำลังรับกรรมอยู่ และที่ถามว่า "หนูคิดกับคนอื่นแบบนี้หนูจะบาปไหมคะ" นั้น ก็ขอตอบว่า **บาปคะ**

เพราะการคิดไม่ดีกับคนอื่น (แม้คนๆ นั้นไม่ดีจริงๆ อย่างที่เราคิด) ก็บาป ในแง่ที่ว่าทำให้ใจเราเกิดโทสะ โทสะเป็นกิเลสตัวหนึ่งในสามตัวของอกุศลมูล (โลภะ โทสะ โมหะ) ทำให้เราจะต้องสร้างบาปให้เกิดกับใจของเราละคะ ทางที่ดีหนูควรแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้เธอ จงเอาความไม่ดีของคนอื่นมาสร้างเป็นความดีให้แกใจของเรา อย่าเอาความไม่ดีของเขามาสร้างบาปให้ใจเรา เพราะการทำเช่นนั้นเท่ากับขาดทุน เสียตุลการค้ำนะคะ

ต่อไปเป็นจดหมายของ **คุณกัไร** เขียนมาดังนี้

ดิฉันได้อ่านศาลาธรรมโอสถของท่านอาจารย์ ชอบมาก จะอ่านเป็นคอลัมน์แรกเลยคะ เพราะตัวเองอายุก็ปาเข้าไป ๔๐ แล้ว ยังไม่มีอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย บ้านก็ย้ายปีละ ๖-๗ ครั้ง ทำอะไรก็ไม่ประสบความสำเร็จ เหมือนกับชีวิตมากมาย เลยคะ แต่พอได้อ่านเรื่องของคนอื่นแล้วท่านอาจารย์ชี้แนะแนวทางให้เขาก็นำมาใช้กับตัวเองด้วย อย่างน้อยก็ยึดท่านอาจารย์เป็นที่พึ่ง...

อย่ายึดอาจารย์เป็นที่พึ่งเลยคะ ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา สิ่งที่เราจะยึดเป็นที่พึ่งได้คือ **พระรัตนตรัย** พระพุทธองค์ไม่ทรงแนะนำให้อึดบุคคลเป็นที่พึ่ง แม้บิดามารดาที่ยึดเป็นที่พึ่งไม่ได้ เพราะเดี๋ยวท่านก็ต้องตายจากเราไป หรือถ้าโชคร้ายกว่านั้น เราอาจตายจากท่านไปก่อนก็ได้ มีให้เห็นมากมายที่ลูกตายก่อนพ่อแม่ แทนที่ลูกจะทำศพให้พ่อแม่ เลยกลายเป็นว่าพ่อแม่ต้องมาทำศพให้ลูก ยึดพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งนะคะ แล้ว

ก็หมั่นสวดมนต์ภาวนา เมื่อจิตสงบและปัญญาเกิด จะรู้ว่าควรทำอะไรกับชีวิต คุณมาถูกทางแล้ว รับรองว่าชีวิตจะต้องดีขึ้นเรื่อยๆ อย่าท้อแท้เลยล่ะ คุณบอกอายุก็ปาเข้าไป ๔๐ แล้ว แต่อาจารย์กลับว่า แค่ ๔๐ เท่านั้นเอง อาจารย์ตั้ง ๕๐ นะคะ

ฉบับสุดท้ายของชุดนี้มาจาก **คุณผู้ไม่รู้** เขียนมาเล่าให้ฟังเรื่องญาติผู้หนึ่งเป็นตุ๊ด ครอบครัวยุคซี้กับเรื่องนี้มาก อยากรจะช่วยญาติ จึงขอคำแนะนำจากอาจารย์มา ๒ ข้อดังนี้

๑. การแก้ไขความเป็นตุ๊ดด้วยธรรมะนั้น เป็นไปได้ไหมคะ มีวิธีการอย่างไรบ้าง

๒. หนูจะช่วยเหลือเขาได้อย่างไรคะ

ก่อนตอบปัญหา ขอทำความเข้าใจในที่นี้ว่า 'ตุ๊ด' ที่หนูเขียนมานั้น หมายถึง กะเทย ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ ๓ ความหมาย คือ (๑) คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง (๒) คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (๓) ผลไม้ที่เมล็ดลีบ เช่น ลำไยกะเทย

ความหมายข้อ (๑) และ (๒) นั้น อาจารย์เคยเขียนเล่าไว้แล้วใน **นารีผล** ตอนที่ ๑๔ (กุลสตรีฉบับที่ ๖๔๘) ลองค้นมาอ่านดูแล้วจะเข้าใจ เพราะเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในวัดอัมพวัน (ในเรื่องใช้ชื่อวัดป่ามะม่วง)

คนที่เกิดมาเป็นกะเทย อรรถกถาบอกว่า เป็นเพราะกรรม
ที่เคยละเมิดศีลข้อ ๓ ไว้ แต่กรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ วิธีแก้คือ
ต้องเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้เขาใหม่ ดังที่หลวงพ่от่านจับกะเทย
ทั้ง ๕ คนนั้นบวช และพวกเขาก็สึกออกไปมีภรรยากันทุกคน
(ถ้าไม่บวชรับรองมีสามีไปแล้ว) เรื่องนี้อาจารย์ก็ได้มีโอกาสกราบ
เรียนถามพระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ท่าน
ก็ตอบว่า แก้ไขโดยเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เขา ซึ่งก็ตรงกับที่
หลวงพ่от่านใช้ หนุจะช่วยเหลือเขาได้โดยชวนเขาไหว้พระสวด
มนต์ ให้เขามีเพื่อนที่เป็นผู้ชายแท้ๆ หรือจับบวชไปเลย อย่างที่
หลวงพ่от่านทำ อีกวิธีหนึ่งคือ หนุสวดมนต์แล้วอธิษฐานจิตช่วย
เขา ขอให้เขาจงเปลี่ยนพฤติกรรมเสียใหม่ แต่คนที่จะช่วยได้มาก
ที่สุดคือพ่อแม่ของเขา ถ้าพ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น และ
สามารถอบรมสั่งสอนให้เขารู้ผิดชอบชั่วดี เขาก็จะเปลี่ยน
พฤติกรรมได้ในที่สุด วิธีเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีที่สุดคือ การเข้า
ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ถ้าปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอด ๗ วัน
๗ คืน โดยไม่พูดไม่คุยกับใคร รับรองว่าโรคตุ้ตหายแน่นอนค่ะ

๓๒ ต้องแก้ที่เหตุ

น่าปลื้มใจที่ ศาลาธรรมโฮสธ มีอาคันตุกะแวะเวียนมา พักพิงอยู่เป็นประจำ ทั้งจำนวนก็เพิ่มขึ้นทุกวัน และที่น่ายินดียิ่งไปกว่านั้น คือ หลายท่านเขียนมาแจ้งข่าวดีว่าหายจากโรคแล้ว เพราะได้ **ธรรมโฮสธ** เยียวยารักษา ขอแสดงความยินดีด้วยค่ะ

อย่างไรก็ตาม กุลสตรีฉบับที่ ๗๐๗ ก็มีจดหมายยื่นตาก ฝนรอคิวอยู่ถึง ๘ ฉบับ บางฉบับเขียนมาหลายหน้ากระดาษ หากเป็นไปได้จะพยายามตอบให้ทุกฉบับเลยนะค่ะ จะได้ไม่ต้องครวญ เพลง 'รอ' แต่จะว่าไปแล้วเพลงนี้เพราะดีนะค่ะ คุณสุเทพ วงศ์ ก่ำแหง เป็นผู้ขับร้อง อาจารย์ชอบเพลงของ 'สุเทพ-สวลี' เป็นชีวิตจิตใจ สมัยเป็นวัยรุ่น ร้องได้เป็นร้อย ๆ เพลงเลยคะ เวลา นี้ก็ยังจำเนื้อร้องได้หลายสิบเพลง อย่างเช่นเพลง รอ ขึ้นต้นว่า "ถ้า...เธอ มีหัวใจเหมือนฉันสักหน่อย เธอคงไม่ปล่อยให้ฉันต้อง คอย อย่างนี้" นี่ถ้าคุณไตรภพจัดรายการตอบปัญหาเพลง 'สุเทพ-สวลี' เห็นจะต้องลงแข่งขันด้วย เคยพบกับ 'พีลี' หรือคุณพีลี สวลีหลายครั้ง บอกคุณพีลีว่าเป็นแฟนเหนียวแน่นมาก จำได้เกือบ

ทุกเพลง คุณพี่บอกว่า “พียงจำไม่ได้เลย เพราะเวลาที่ร้องเขา
ให้ดูเนื้อ (เพลง)”

พูดถึงรายการคุณไทรภพก็เลยมีเรื่องจะบอกเล่าเก้าสิบกัน
สักเล็กน้อย คือมี ‘สายด่วน’ มา ๓ ราย บอกว่าข้องใจมากที่สุด
ดูรายการเมื่อวันที่ ๖ พ.ค. ๕๕ ที่ผ่านมา มีหมอตบเรื่อง คีล
ข้อสามไม่ได้ บังเอิญอาจารย์ก็ดูรายการนี้เช่นกัน และคน (อื่น ๆ)
ที่นั่งดูอยู่ด้วยกันพากันตำหนิติเตียนใหญ่ อาจารย์ว่าอย่าไปตำหนิ
คุณหมอละยะ เป็นไปได้ไหมว่าเวลาออกทีวีแล้วประหม่า เลย
ทำให้ตบไม่ถูกจริงๆ ที่ความจริงรู้ เคยดูมวยไหมคะ คนชกกับ
คนเชียร์อย่างไหนจะสนุกกว่า คนเชียร์ก็ลุ้น หมัดขวาซ้าย ซ้ายซ้าย
พอคนชกไม่ทำตามก็โกรธ แต่เชื่อไหมว่าถ้าให้เขา (คนเชียร์) ลงไป
ชกเอง ก็ต้องเป็นอย่างคนชกนั้นแหละ ฉะนั้นจงอย่าว่ากันเลย
นะคะ บางรายก็พูดแรงมาก บอกว่า นี่เข้ายุควิฤตแล้วหรือ
คนไทยจึงไม่รู้จักคีลข้อสาม ถ้าคิดอย่างนั้นก็ขอแนะนำว่า
จงทำวิฤตให้เป็นโอกาส ดีไหมคะ เรามาถือเป็นโอกาสอันดีที่
จะศึกษาพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัน
อย่างจริงจังเสียที ดีไหมเอ๋ย

ตอบปัญหาฉบับที่ ๑ ของคุณ **สะใภ้จีน** ซึ่งเขียนมา ๔
หน้ากระดาษ อ่านแล้วเห็นใจมากๆ เลยคะ คุณแต่งงานกับคนจีน
และเป็น **ซ้อใหญ่** ของตระกูลสามี พ่อสามีเมตตาให้ความอุปถัมภ์
คำจูนอย่างดี แต่พอพ่อสามีเสียชีวิต แม่สามีก็เล่นบท ‘แม่ผัว-

ตัวร้าย' ใช้ทำงานเยี่ยงทาส แถมยังดูถูก ดูแคลนเพราะเห็นว่า
ฐานะต่ำกว่า คุณเองครอบครัวมีปัญหา พ่อเจ้าชู้มีเมียมาก แม่
เล่นการพนัน เป็นที่ปรึกษาของลูกไม่ได้ คุณจึงตัดสินใจแต่งงาน
กับสามีเพราะเห็นครอบครัวเขาดี พ่อสามีเป็นคนดีมาก รับผิดชอบ
ครอบครัว แต่พอแต่งงานแล้วสามีกลับเมาและทิ้งหวง หา
เรื่องทะเลาะ ฯลฯ เคยถูกสามีบังคับให้ทำแท้งลูกคนแรก พอคน
ที่สองถูกบังคับอีกแต่คุณไม่ยอม...

คุณสะใจจึ้นคะ อย่าเพิ่งท้อแท้ ทุกคนเกิดมาใช้กรรม
ด้วยกันทั้งนั้น เราต้องกล้าหาญ ยอมรับอย่างหน้าขึ้นตาบาน เรื่อง
ทำแท้ง คนที่บาปมากกว่าคุณก็คือสามี ส่วนคุณไม่มีเจตนาที่จะฆ่า
ลูก จึงบาปน้อยกว่า หมั่นสวดมนต์ แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศล
ให้ เขา เชื่อแน่ว่า เขา ต้องอธิษฐานกรรมให้คุณ ส่วนเรื่องคุณพ่อ
คุณแม่ ท่านก็ต้องมีกรรมของท่าน เราเป็นลูกไม่มีสิทธิ์ไปตำหนิ
ติเตียน ถ้าขึ้นทำบอได้เลยว่าบาปลูกเดียว แผ่เมตตาอุทิศส่วน
กุศลให้ท่านนะคะ (ตามหนังสือที่ส่งมาให้) หมุดกรรม (อุกศล)
เมื่อไร เมื่อนั้นคุณก็จะมีความสุขคะ สามีก็เหมือนกัน หลวงพ่อ
สอนว่าสามีเขาจะกินเหล้า เจ้าชู้ ก็อย่าไปตำ อย่าไปโกรธ ให้แผ่
เมตตาให้เขา แล้วเขาก็จะหันมุกกลับ คือกลับร้ายกลายเป็นดี มีคน
ทำสำเร็จมาหลายรายแล้วคะ อาจารย์ขอเป็นกำลังใจให้คุณ
ทำความดีต่อไป อย่าได้ท้อแท้คะ

ฉบับที่ ๒ เป็นของ **ลูกดวงอาทิตย์** เขียนมาบอกว่าจะไป
บวชชีพราหมณ์ที่วัดชลอ สามีนุญาติ เพราะเพื่อนที่ไว้วางใจกัน
มากมาช่วยพูดให้ สามีกียอมอนุญาต

เรื่องบวชชีพราหมณ์ยังมีคนเข้าใจผิดกันมากนะคะ การ
เข้ากรรมฐานกับการบวชชีพราหมณ์ไม่เหมือนกัน หลวงพ่อพระ
ราชสุทธินิพนธ์มงคลท่านมักพูดเสมอว่า **การมาเข้ากรรมฐานที่วัด
อัมพวัน ไม่ใช่มาบวชชีพราหมณ์** เพราะอย่างแรกมาปฏิบัติเพื่อ
จะได้รู้จักตัวเอง ต้องอยู่กับตัวเอง ไม่พูดไม่คุยกับผู้ใด มีการ
กำหนดสติอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการยืน เดิน นั่ง นอน
เหยียดซ้าย แลขวา คู้แขน เหยียดขา แม้กระทั่งการรับประทานอาหาร
การขยับถ่าย ก็ต้องมีสติรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมที่
ทำขณะอยู่ที่วัดคือ เดินจงกรมและนั่งสมาธิ ส่วนการบวช
ชีพราหมณ์เป็นการมาชุมนุมกันที่วัด แล้วผู้จัดก็จะนิมนต์พระต่างๆ
มาเทศน์ ฟังเทศน์กันไม่พักแล้วก็ติดกัณฑ์เทศน์จนแทบไม่มีค้
ารถกลับบ้าน เสร็จแล้วก็ได้ทำอะไร ไม่เห็นกฎแห่งกรรม ไม่เกิด
ปัญญาแก้ปัญหาวีริต

ไม่ทราบว่าคุณดวงอาทิตย์ไปวัดครั้งนี้ปฏิบัติแบบแรกหรือ
แบบหลัง หากเป็นแบบแรกแม่ก็ขออนุโมทนาด้วยค่ะ แต่ถ้าเป็น
แบบหลังก็หาโอกาสแก้ตัวใหม่

ฉบับที่ ๓ เป็นของ **คุณบงกชเกศ** ที่อาจารย์ประกาศ

ในกุลสตรีว่าส่งหนังสือมาให้แล้วถูกตีกลับ เพราะไม่มีชื่อผู้รับตาม
จำหน่าย อาจารย์จึงส่งมาให้ใหม่ ยังเก็บจดหมายไว้ด้วย รอรับ
นะคะ

ฉบับที่ ๔ มาจากคุณ **คนเรียน ป.๗** เขียนมาบอกว่า
ได้นำคำแนะนำต่างๆ ที่อ่านในศาลาธรรมโอสธไปปฏิบัติ ทำให้
มีทุกข์น้อยลง มีสุขมากขึ้น สวดมนต์ไม่เป็นจะมีสิทธิ์ได้หนังสือ
ไฟไหม้แล้วๆ หรือเปล่า

มีค่ะ แต่ตอนนี้หนังสือหมด โทร.ไปขอชื่อที่ผู้จัดจำหน่าย
เขาก็บอกว่าหมด จึงต้องสั่งพิมพ์ใหม่ ร้องเพลง รอ ไปก่อนนะคะ
แล้วจะรีบส่งไปให้ค่ะ อีกเรื่อง คุณมีเรื่องอยากปรึกษา ให้เบอร์
โทรศัพท์มา แน่ใจนะคะว่าถ้าอาจารย์โทร.ไปบอกว่าขอพูดกับคุณ
คนเรียนจบ ป.๗ แล้วจะไม่ถูกคนรับหัวเราะ เย็นนี้จะโทร.ไปค่ะ

ฉบับที่ ๕ มาจากคุณ **ผู้มีความทุกข์** ลายมือสวย เป็น
ระเบียบ ตัวอักษรสม่ำเสมอ วรรคตอนถูกต้อง สะกดการันต์
และการใช้คำมีผิดบ้างเล็กน้อย ซึ่งเป็นเรื่องปกติของคนไทยใน
ยุคโลกาภิวัตน์ จะขอยกมาพอเป็นเค้าสักหนึ่งย่อหน้า กับย่อหน้า
ที่สองอีกหนึ่งประโยค ดังนี้

ดิฉันติดตามอ่านคอลัมน์ศาลาธรรมโอสธเป็นประจำ อ่าน
แล้วได้ข้อคิด ได้ปัญญาหลายๆ อย่าง ไม่ว่าจะ เป็นบทสวดมนต์

ประสบการณ์ของอาจารย์ หรือประสบการณ์ของผู้ติดตามอื่นๆ ที่เขียนจดหมายมาปรึกษาอาจารย์ ดิฉันเชื่อว่าความเป็นไปในชีวิตของดิฉันทุกวันนี้ เป็นเพราะกรรม ในยามที่ดิฉันมีความสุขก็จะนึกเสมอว่ากำลังชดใช้กรรมเก่าอยู่ เมื่อนึกได้แบบนี้ ความทุกข์ก็จะค่อยบรรเทาเบาบางลงบ้าง แต่ปัจจุบันนี้ดิฉันมีความสุขที่คิดว่ามันหนักหนาสาหัสมากในชีวิตนี้ ดิฉันมีความสุขเพราะความรักค่ะ อาจารย์อย่าเห็นจดหมายของดิฉันไร้สาระนะคะ คิดเสียว่าทำบุญกับผู้ที่กำลังมีความสุข กรุณาอ่านและกรุณาชี้ทางกระจ่างให้ดิฉันด้วยนะคะ

กล่าวโดยสรุป ทุกข์ของคุณผู้มีความสุขนั้นมีสาเหตุมาจาก หลงรักชายหนุ่มอายุอ่อนกว่าโดยที่เขาไม่รู้ แอบรักเขาข้างเดียว และที่คุณทุกข์มากจนถือว่าหนักหนาสาหัสคือ หนุ่ม (คงจะรูปหล่อ) คนนี้มีคนรักแล้ว คุณถึงกับนอนร้องไห้เกือบทุกคืน

ปัญหาของคุณ คนที่ไม่เคยมีประสบการณ์แบบนี้มา ก่อน อาจหัวเราะเยาะและหาว่าเป็นเรื่องไร้สาระ บังเอิญอาจารย์เคยมีประสบการณ์ จึงเข้าใจอย่างซาบซึ้งว่ามันทุกข์หนักหนาสาหัส ถึงกับต้องนอนร้องไห้เกือบจะทุกคืน สมัยอาจารย์เรียนอยู่คณะอักษรฯ และพักที่หอพักนิสิตหญิงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นศูนย์การค้ามาบุญครองไปแล้ว) มีนิสิตหอคนหนึ่งเธอเป็นอย่างที่คุณเป็น ต่างกันตรงที่เธอหลงรักรุ่นพี่ขณะที่

คุณหลงรักรุ่นน้อง เชื่อไหมคะว่ารุ่นพี่คนนั้นเขาไม่รู้ตัวเลยว่ามีคนหลงรัก เขาก็มาหาคนรัก(หรือจะเป็นเพื่อนกันก็ไม่ทราบแน่) ซึ่งอยู่หอหญิงและนั่งคุยกันที่ห้องรับแขก นิสิตสาวผู้นั้นเห็นเข้าก็แอบร้องไห้ที่ห้อง เพื่อนฝูงพากันปลอบโยนเท่าไรๆ ก็ไม่หายทุกข์โศก เพื่อนที่รู้จักกับพี่คนนั้นบอกว่าผู้ชายคนนั้นนิสัยไม่ดี แล้วก็เล่าความไม่ดีของผู้ชายคนนั้นให้เธอฟัง คิดว่าจะทำให้เธอเลิกหลงรัก แต่กลับตรงข้าม เธอบอกว่ายิ่งเขาไม่ดี ยิ่งเขามีคนเกลียดมาก เธอยิ่งรักยิ่งสงสารเขามาก สรุปแล้วไม่มีใครช่วยดับทุกข์ให้เธอได้ เธอทุกข์ตั้งแต่ปีหนึ่งถึงปีสี่ ทุกข์เพราะหลงรักผู้ชายคนนี้ เธอเป็นคนสวย มีคนมาจีบหลายคน แต่เธอไม่สนใจใคร ปักใจอยู่กับรุ่นพี่คนนั้นคนเดียว เพื่อนๆ ก็ได้แต่ปลง ทนเห็นเธอทุกข์ตรมขมขื่นโดยที่ไม่สามารถช่วยอะไรได้ กระทั่งเธอเรียนจบและมีงานทำก็ยังไม่ลืมรุ่นพี่คนนั้น ทั้งๆ ที่ไม่เคยพบเขาอีกเลย ต่อมาเมื่อเพื่อนๆ แต่งงานกันไปเกือบหมด เธอกลับจะเป็นสาวแก่ จึงตัดสินใจแต่งงานกับผู้ชายคนหนึ่งเมื่ออายุสามสิบเศษ และยังไม่ลืมผู้ชายคนนั้น แต่ไม่ได้อีก ไม่ได้หลงเหมือนเมื่อก่อนแล้ว เคยถามเธอว่าถ้าให้เลิกกับสามีไปแต่งงานกับพี่คนนั้นจะเอาไหม เธอบอกไม่ เพราะเดี๋ยวนี้ไม่ได้อีกแล้ว และก็ไม่เข้าใจว่าเหตุใดในอดีตจึงได้ปักใจนัก คงจะเคยทำกรรมอะไรไว้กับเขา และบัดนี้หมดกรรมกันไปแล้ว

เรื่องของสตรีคนที่อาจารย์เล่ามาเหมือนกับเรื่องของ คุณผู้มีความทุกข์เกือบทุกอย่าง ถ้าเชื่อว่าเป็นเวรกรรมจริง คุณก็คง

ต้องทุกข์ไปจนกว่าจะตัดใจได้ สมัยอาจารย์เป็นเด็ก พวกเรามักจะล้อพวกผู้ใหญ่ที่โตกว่า เวลาที่คนเหล่านั้นไปรักสาวๆ แล้วสาวเจ้าไม่รักตอบว่า “รักเขาข้างเดียวชั่วเหินยวนหนึ่ง น้ำท่วมไม่ถึงต้องอายเขา”

คุณถามมาว่า ความทุกข์ที่ดิฉันได้รับเกิดจากกรรมอะไร จะแก้ไขอย่างไร ก็ต้องเกิดจากกรรมที่คุณต้องเคยไปทำให้เขาหลงรักคุณข้างเดียว ถ้าไม่ได้ทำในชาตินี้ก็ต้องเป็นชาติที่แล้ว ถ้าไม่ใช่ชาติที่แล้วก็ต้องเป็นชาติก่อนชาติที่แล้ว ไม่ใช่ชาติใดก็ชาติหนึ่งอย่างแน่นอน เพราะเป็นกฎแห่งกรรม ซึ่งก็คือกฎแห่งเหตุและผล เหตุอย่างไร ผลก็อย่างนั้น เหตุดีผลก็ดี เหตุไม่ดีผลก็ต้องไม่ดีตาม ดังที่พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ชัดเจนว่า **ยาหิสํ วปเต พิชํ ตาหิสํ ลภเต ผลํ กลุยานเการิ กลุยานํ ปาปการิ จ ปาปกํ** - บุคคลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว (พระไตรปิฎก ๑๕/๙๐๓/๓๓๓) กฎแห่งกรรมเป็นกฎธรรมชาติ เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่มีผู้สร้างผู้บันดาล เป็นกฎที่แน่นอนตายตัวและยุติธรรม อย่างที่อาจารย์เคยพูดเสมอว่า กฎแห่งกรรมไม่คอร์ปชั่น

ส่วนคำถามที่ว่า จะแก้ไขอย่างไรนั้น ก็ต้องแก้ที่เหตุ คือจะต้องสร้างเหตุดี ผลจึงจะดีตาม **กรรมเก่าต้องใช้ กรรมใหม่อย่าสร้าง** คุณก็ต้องรับกรรมไปตามหน้าที่ พยายามสงบจิตสงบใจ สวดมนต์แผ่เมตตา ขอโทษกรรมทุกวัน คุณบอกว่าคุณ

มนต์ทำสมาธิแต่ก็ไม่มีสมาธิเลย คิดแต่เรื่องนี่ตลอดเวลา ก็ขอ
แนะนำให้คุณฝึกสติละ คิดเรื่องอะไรก็ตั้งสติกำหนด “คิด
หนอๆๆ” เรียกว่าเอาความคิดนั้นมาเป็นอารมณ์กรรมฐาน อยาก
จะคิดให้คิดไป แต่ต้องมีสติรู้ว่าคิด โดยกำหนด “คิดหนอๆๆ”
หายใจยาวๆ เอาจิตปักไว้ที่ลิ้นปี่ ถ้าไม่รู้จักลิ้นปี่ก็ให้หาเชือกหรือ
ด้ายมาหนึ่งเส้น วัดจากตั้งจมูกถึงสะดือแล้วพับครึ่ง ลิ้นปี่จะอยู่
ตรงนั้น ลองฝึกดูนะคะ อย่างไรก็ตาม ขอเอาใจช่วยให้คุณหาย
ทุกข์หายโศกโดยเร็วค่ะ

ฉบับที่ ๖ เป็นของคุณจิรพร ซึ่งเขียนมาดังนี้

หนูได้ติดตามคอลัมน์ของอาจารย์ตั้งแต่เริ่มต้นเลยนะคะ
ชอบมากค่ะ อ่านแล้วรู้สึกตัวเองนี่ที่ได้รับความลำบากก็เพราะ
คงเป็นกรรมที่มีมาแต่อดีตชาติและกรรมในชาตินี้ด้วย...

ที่หนูเขียนมานี้ ไม่ได้ต้องการให้อาจารย์ตอบปัญหาให้
หนูหรอกค่ะ เพราะที่ติดตามคอลัมน์ของอาจารย์มา... หนูก็เข้าใจ
ว่าทำไมชีวิตหนูเป็นเช่นนี้... หนูไม่ทราบหรอกค่ะว่าตัวเอง
ทำกรรมอะไรมาบ้าง... ได้แต่เข้าใจเอาเอง... เช่น หนูถูกแย่งสามี
ก็คิดไปว่าชาติที่แล้วคงแย่งเค้ามา... ชาตินี้เค้าก็มาทวงคืน

แต่ชาตินี้สิ... กรรมที่รู้ๆ ก็คือหนูชอบเถียงแม่... เหตุเพราะ
ไม่เคยอยู่ด้วยมาตั้งแต่เล็กๆ เลยคิดว่าแม่ไม่รัก ทุกวันนี้ถึงอยู่
ด้วยกันก็ไม่ค่อยเข้าใจกัน แต่ตอนนี้หนูแยกออกมาอยู่เอง... รู้สึก
ว่าเรานี้ไม่น่าเลย ไม่น่าทำให้ท่านเจ็บใจเลย...

หนูจิรพรคะ หนูเขียนจดหมายค่อนข้างแปลก คือ เขียนๆ ไปจะมี... คั่นอยู่บ่อยๆ ไม่ทราบแปลว่าอะไร รู้สึกว่าขณะที่เขียน คงกำลังสับสนใจหรือเปล่า ต้องตั้งสติให้ดีๆ นะคะ ส่วนที่อาจารย์ ทำเครื่องหมาย ฯลฯ ไว้ หมายความว่าสิ่งที่หนูถามนั้นซ้ำกับที่มี คนถามอยู่บ่อยๆ จึงไม่ได้ตอบ เพราะตอบไปแล้วหลายครั้ง แต่ ก็ได้ตอบเป็นการส่วนตัวให้แล้วนะคะ ส่งหนังสือสวดมนต์ให้แล้ว ค่ะ สวดมนต์บ่อยๆ เมื่อสมาธิเกิดก็จะหายฟุ้งซ่าน หนูบอกมาว่า ไม่ได้สวดมนต์มานานมากแล้ว ๔ เดือนกว่าๆ ที่รู้สึกตัวเองฟุ้งซ่าน ไม่มีสมาธิเลย เหตุเพราะติดหนี้เค้าเยอะมาก หาทาง แก้ไข หาทางออกก็ไม่เจอ... ฯลฯ

เรื่องหนี้สินสมัยนี้กลายเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว คนไทย ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง ต่างมีหนี้ด้วยกันทุกคน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารประเทศเขามีความสามารถในทางสร้างหนี้ ให้กับประชาชน เห็นว่าตอนนี้ตกหัวละ ๖ หมื่นเข้าไปแล้ว ใจ เย็นๆ นะคะ หมั่นสวดมนต์ แผ่เมตตาและ อุทิศส่วนกุศลอย่าง สม่ำเสมอ วันหนึ่งข้างหน้าเมื่อปัญญาเกิด จะหาทางออกได้เอง ขอให้เชื่อประเทศไทยสักครั้ง (สำนวนหลวงพ่อกะ)

ดวงไม้ได้ทำให้ดี ต้องทำดีให้กับดวง

ศาลาธรรมโอสธ มีสุภาพบุรุษให้เกียรติมาเยือนเป็นครั้งแรก ขอต้อนรับด้วยความยินดีและจริงใจค่ะ สุภาพบุรุษท่านนี้เคยเขียนจดหมายมาคุยสองสามครั้ง ในฐานะเป็นแฟนหนังสือ 'สัตว์โลกฯ' ฉบับภาษาอังกฤษ แล้วท่านก็เงียบหายไป (ตอนนั้นศาลาธรรมโอสธยังมีได้เปิดบริการ) ดีใจที่ได้พบกันอีกค่ะ

เขียนมาถึงตอนนี้ คุณผู้อ่านคงจะมีคำถามในใจว่า สุภาพบุรุษท่านนี้เป็นคนไทยหรือเป็นชาวต่างประเทศ หากเป็นคนไทย ไยจึงอ่าน 'สัตว์โลกฯ' ฉบับภาษาอังกฤษ และหากเป็นชาวต่างประเทศ ไยจึงอ่านภาษาไทยได้ ขออนุญาตแก้ไขข้อสงสัยก่อนนะคะ คือท่านเป็นคนไทยที่ไปรับราชการในต่างประเทศจนกระทั่งเกษียณอายุ เหตุนี้จึงคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ลองอ่านจดหมายของท่านนะคะ

...ได้อ่านการตอบปัญหาใน 'ศาลาธรรมโอสธ' ของอาจารย์ แล้วรู้สึกชื่นชมยินดีในผลงานและในความอุตสาหะ

พยายามของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ที่พยายามจะแก้ปัญหาของสังคม คนหนุ่มสาวด้วยหลักธรรม ซึ่งเป็นบุญเป็นกุศลเป็นอย่างยิ่ง จึงขอสนับสนุนอาจารย์ด้วยใจจริง เพราะโลกทุกวันนี้เสื่อมทรามลงทุกๆ วัน โดยเฉพาะโลกของสังคมไทยเรา เพราะหลงระเริงแต่เรื่องวัตถุและค่านิยมตะวันตก เห็นแล้วก็อดเศร้าใจไม่ได้ ตรงกันข้ามกับชาวต่างประเทศบางกลุ่ม ที่ชื่นชมยินดีต่อวัฒนธรรมตะวันออก โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา เพราะเป็นศาสนาที่เป็นวิทยาศาสตร์ สามารถพิสูจน์ได้ทุกเรื่อง และทุกกาลสมัย ทั้งเป็นศาสนาที่สุภาพอ่อนโยน สามารถนำไปปฏิบัติได้กับคนทุกชั้นและทุกอาชีพ

ผมไม่ได้ติดต่อกับอาจารย์เสียนาน เพราะปีที่แล้ว (๒๕๕๒) ได้ไปช่วยงาน สหกรณ์ที่ประเทศลาว (สิงหา) และเขมร (กันยา-ตุลา) เมื่อเดือนที่แล้ว (มีนา ๕๓) ได้ไปแนะนำเวียดนามทั้งที่ฮานอยและไซ่ง่อนชั่วคราวระยะเวลานั้นๆ ได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาแล้วก็อดที่จะสงสารไม่ได้ เพราะขาดแคลนไปเสียทุกอย่าง ขาดแคลนทั้งทุนรอนและขาดผู้นำทางอาชีพ ทั้งด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน ด้านการตลาดและด้านการพัฒนาชุมชน แต่ทว่า**ธรรมชาติและป่าของเขายังบริสุทธิ์สะอาดและอุดมสมบูรณ์** น้ำในแม่น้ำของเขาไม่ว่าในลาว เขมร และเวียดนาม ยังใสสะอาด แทบว่าจะตกมาดื่มกินได้ทันที ซึ่งต่างกับบ้านเรามาก เพราะธรรมชาติในบ้านเราถูกทำลายจนเกือบจะหมดสิ้นแล้ว ทั้งนี้เพราะเราอยากร่ำรวยเกินไปและมีคนเห็น

แก่ได้มากขึ้นทุกวันๆ จึงทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินและความ
ร่ำรวย โดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติและคุณธรรมศีลธรรม ทำให้เด็ก
เยาวชน และคนรุ่นหลังขาดหลักยึด เพราะไม่มีตัวอย่างที่ดีให้
เห็น บ้านเราจึงผูกเรือนและทรุดโทรมลงอย่างที่อาจารย์ก็ทราบดีอยู่
แล้ว ผมเองก็ไม่ว่าจะช่วยเหลืออย่างไร นอกจากสอนหนังสือบ้างเล็ก
น้อยเท่านั้น เพื่อสร้างเยาวชนที่พอจะฝึกและสอนได้ ให้หันมา
ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ที่สามารถจะปฏิบัติได้และช่วย
เหลือตัวเอง ช่วยเหลือสังคมได้ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา
และตามวิถีทางของ ‘การสหกรณ์’ ที่ยึดหลักผลประโยชน์ของส่วน
รวม และหลักความเสมอภาคและความยุติธรรมเป็นแกนกลาง
ในการดำเนินงาน และพร้อมกันนั้นก็พยายามเขียนหนังสือ
“หลักและปรัชญาสหกรณ์” ออกมาลึกลับ ก่อนที่จะแก่เฒ่าเกิน
ไป เพราะขณะนี้ก็เกษียณอายุมาได้ ๔-๕ ปีแล้ว

หวังว่าอาจารย์คงสุขสบายดี และคงสนุกกับการทำงาน
(หนัก) ตลอดไป

ป.ล.ไม่แน่ใจว่าอาจารย์ยังใช้นามสกุล “รณรินทร์” อยู่อีก
หรือไม่ เพราะเห็นใช้ “อ่อนค้อม” ในกุลสตรี หากผิดพลาดก็ขอ
อภัยด้วย

อาจารย์มีชณิมาคะ สิ่งที่อาจารย์เขียนมาสะท้อนให้เห็น
ภาพลักษณ์ของสังคมไทย สังคมประเทศเพื่อนบ้าน ตลอด
จนสังคมโลกได้เป็นอย่างดี อ่านแล้วรู้สึกกระทบใจอย่างบอกไม่

ถูก คุณผู้อ่านก็คงจะรู้สึกอย่างเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ใ้ก้ตาม ขอนุโมทนาในกุศลจิตของอาจารย์ในอันที่จะช่วยกันจรรโลงพระ พุทธศาสนา นอกจากนี้อาจารย์ยังใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์โดยไม่เลือกชาติชั้นวรรณะ บุคคลเช่นอาจารย์นับวันก็จะหายากเข้าไปทุกทีๆ ขอแสดงมุทิตา การระจากใจจริงค่ะ

อ่านจดหมายของอาจารย์แล้ว ทำให้นึกถึงคำพูดของ หลวงพ่อ(พระราชสุทธีญาณมงคล) ซึ่งท่านพูดเสมอว่า คนที่ช่วย ตัวเองไม่ได้ คนนั้นแล้ว ส่วนคนที่ช่วยตัวเองได้ไม่แล้ว แต่ก็ยัง ไม่ดี จะให้ดีต้องช่วยพ่อแม่ได้ด้วย และถ้าจะให้ดีเด่นเห็นไกล ต้องช่วยสังคมได้ เพราะฉะนั้นอาจารย์จึงเป็น คนดีเด่นเห็นไกล ของหลวงพ่อ อาจารย์สร้างสมความดีเช่นนี้ ย่อมมั่นใจได้ว่าชีวิต จะพบแต่ความสุข ดังพระพุทธรูปจะว่า **สุโข ปุณณสุส อัจฉโย** - การสร้างสมความดี นำสุขมาให้ (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๙/ ๓๐) ขอเอาใจช่วยให้ หลักและปรัชญาสทกรรม ออกวางตลาด โดยเร็วนะคะ

ฉบับที่ ๒ **คุณวดี** เริ่มต้นจดหมายว่า “จ.ม.ฉบับนี้เป็น ฉบับที่ ๒ ค่ะ ฉบับแรกได้อ่านคำตอบจากอาจารย์แล้วค่ะ...”

ฉบับนี้ดิฉันมีเรื่องข้องใจมาถามอาจารย์อีกค่ะ คือ ลูกสาวดิฉันเปลี่ยนชื่อใหม่ มีญาติกันแนะนำให้ไปหาคนที่รับดูเกี่ยว

กับการเปลี่ยนชื่อและตั้งชื่อให้ใหม่ด้วย คือเขาจะถามชื่อสกุล แล้วเขียนตัวเลขกำกับลงไปตามตัวอักษร แล้วบอกรวมกันออกมาว่า ตกลงเลขอะไร ก็จะทายว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร ส่วนมากจะออกมาไม่ดี คนดูบอกว่าเขาดูตามที่ได้เรียนมาจากครูของเขา ดูตามดวงดาว การแนะนำเปลี่ยนชื่อของเขา หมายถึง **การย้ายดวงดาวที่ไม่ดีออกไป เอาดวงดาวที่ดีเข้ามาประจำตัวเราแทน** เสียค่าชื่อคนละ ๒๐๐ บาท ให้ชื่อมาเลือกเปลี่ยน ๕-๖ ชื่อ ดิฉันเปลี่ยนชื่อให้ลูกสาวกับลูกชายแล้วค่ะ ของดิฉันกับสามียังไม่ได้เปลี่ยน เขาบอกว่านามสกุลของสามีดิฉันบวกกับชื่อตกเลขไม่ดีค่ะ คือทำมาหากินไม่ค่อยเหลือเก็บ บั้นปลายชีวิตจะลำบาก ของดิฉันเขาบอกว่าจะเสียของรักก่อนเวลาอันควร คำทำนายของเขาจะเชื่อถือได้แค่ไหนคะอาจารย์

ถ้าถามอย่างนี้ อาจารย์ก็จะตอบว่า คำทำนายที่หมอดูบอกมานั้น ในฐานะที่อาจารย์เป็นชาวพุทธ (แท้) อาจารย์ไม่เชื่อ เพราะตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา **ทำกรรมแทนกันไม่ได้** ชีวิตของใครคนนั้นก็ลิขิตเอง (โดยกรรมคือการกระทำของเขา) ชีวิตของแต่ละคนมีกรรม(ที่เขากระทำ) เป็นผู้ลิขิต คือเป็น **กรรมลิขิต** มิใช่ พรหมลิขิต อย่างที่เชื่อกัน (ปัจจุบันมี หมอดูลิขิต เพิ่มขึ้นไปอีก) เท่าที่คุณเล่ามา หมอดูเขาทำราวกับว่าเขาสามารถลิขิตชีวิตของผู้อื่นได้ เช่น ย้ายดวงดาวที่ไม่ดีออกไป เอาดวงดาวที่ดีเข้ามาแทน ใครจะเก่งถึงปานนั้น ถ้าทำได้จริงๆ คงไม่คิดค่าบริการเพียงสองร้อย น่าจะเรียกสองล้านถึงจะคุ้มกับการลงทุน เอ. สอง

ล้านอาจารย์ก็ว่าไม่น่าจะคุ้มนะคะ เพราะดาวบางดวงใหญ่กว่าโลกอีก จะย้ายไหวหรือ คุณวดีอย่าไปเชื่อมากนักเลยคะ หรือจะวางใจไว้อย่างนี้ก็ได้ คือถ้าทายเรื่องที่ดีก็ให้เชื่อ ถ้าทายเรื่องไม่ดีก็ไม่ต้องไปเชื่อ เดี่ยวจะไม่สบายใจ ขอให้ทำความดีทุกวันๆ แล้วดวงจะดีเอง **หลวงพ่อดัมพวัน** ท่านสอนญาติโยมอยู่เสมอว่า ไม่ใช่ดวงมาทำให้เราดี เราต้องทำดีให้กับดวง (แล้วดวงก็จะดีเอง) จงสร้างความดีอย่าย่อท้อ สร้างความดีตลอดเวลา ทำปัจจุบันให้ดี แล้วทุกอย่างก็จะดีตาม นี่เป็นลัทธิธรรม

พูดถึงเรื่องหมอดู อาจารย์เคยอ่านการ์ตูนสั้นๆ เรื่องหนึ่งซึ่งแม้เวลาจะล่วงเลยมากกว่ายี่สิบปีก็ยังจำได้ (เพราะเป็นธรรมดาของคนชราที่มักจำเรื่องอดีตได้แม่นยำ แต่เรื่องปัจจุบันกลับเลอะเลือน) การ์ตูนดังกล่าวเป็นเรื่องของผู้ชายคนหนึ่งกำลังนั่งให้หมอดูทำนายโชคชะตา หมอดูพูดว่า “คุณกำลังมีเคราะห์ จะต้องตายภายในเจ็ดวัน” เขาก็ถามว่า “เป็นอะไรตาย” หมอดูตอบว่า “คุณจะถูกแทงตาย ถ้าไม่ถูกแทงตายก็จะถูกยิงตาย หรือถ้าไม่ถูกยิงตายก็จะถูกรถชนตาย” “ถ้าไม่ถูกรถชนตายล่ะ” ชายผู้นั้นถามอีก “ก็จะตกน้ำตาย หรือไม่ก็ถูกควายขวิดตาย” แล้วก็เป็นภาพชายผู้นั้นชักมีดปลายแหลมออกมาจ้วงแทงหมอดู ปรากฏว่าหมอดูนอนตายโดยมีมีดเสียบอยู่ที่อก ชายผู้นั้นลุกขึ้นเดินกลับบ้าน พลังบ่นไปตามทางว่า “เฮอะ. มันรู้แต่วันตายของคนอื่น ทิววันตายของมันดันไม่รู้”

เรื่องที่เราเล่ามาน่าจะเป็นอุทาหรณ์สำหรับหมอดูดูหมอดูเดาทั้งหลาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็มิได้หมายความว่าอาจารย์จะไม่ยอมรับโหราศาสตร์นะคะ เพราะอย่างน้อยก็เป็น ศาสตร์ แขนงหนึ่งซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยก่อนพุทธกาล เพียงแต่อยากจะขอร้องว่าให้เพลาลงหน่อย อย่าเอาชีวิตไปฝากไว้กับหมอดู ฝากไว้กับพระรัตนตรัยปลอดภัยกว่า โปรดเชื่อประเทศไทยสักครั้ง

ขอเล่าอีกสักเรื่อง คือเมื่อประมาณ ๓-๔ ปีที่ผ่านมา อาจารย์ไปติดต่องานที่เซต เจ้าหน้าที่เล่าให้ฟังว่าตอนนั้นงานหนักมาก เพราะมีคนมาขอเปลี่ยนชื่อวันหนึ่งๆ นับสิบลาย จนเจ้าหน้าที่ไม่ต้องทำงานอื่นกันแล้ว สาเหตุก็คือ มีพระรูปหนึ่ง (บอกชื่อด้วย) อยู่วัด... ท่านจะหักคนที่ไปหาเกือบจะทุกคนว่าชื่อของพวกเขาเป็นกาลกิณี หากไม่เปลี่ยนจะต้องตายโหงบ้าง จะทำกินไม่ขึ้นบ้าง ถ้าเป็นผู้ชายท่านก็จะบอกว่าเมียจะมีชู้บ้าง ถ้าเป็นผู้หญิงก็หักว่าสามีจะมีเมียน้อย ต้องแก้เคล็ดด้วยการเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ แล้วท่านก็ตั้งชื่อให้ใหม่ (ไม่ทราบว่าเป็นคำตอบแทนหัวละเท่าไร แต่ที่แน่ๆ คือวันๆ ท่านรับทรัพย์มากโข) พระหากินอย่างนี้มีมากเหมือนกัน ญาติโยมทั้งหลายอย่าไปเป็นเหยื่อของท่านเลยนะคะ เจ้าหน้าที่เล่าแล้วก็บอกว่าอาจารย์ช่วยหน่อยเถอะ ไม่เช่นนั้นพวกผมไม่เป็นอันทำอย่างอื่นกันหรอก เพราะต้องมานั่งเปลี่ยนชื่อให้บางคนเปลี่ยนไปเมื่อวาน วันนี้มาเปลี่ยนใหม่อีกแล้ว อาจารย์ก็รับปากว่าจะช่วย แล้วก็ช่วยประสานงานโดยแจ้งไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้ติดตามผล ว่าเรื่องลงเอยอย่างไร

ย้อนกลับไปสมัยพุทธกาลบ้าง เกี่ยวกับเรื่องหมอดูนี่ก็เคยเกิดเป็นเรื่องเป็นราวมาแล้ว จนเป็นเหตุให้พระพุทธรองค์ทรงบัญญัติห้ามพระภิกษุทำตนเป็นหมอดูเกี่ยวทำนายทายทักโชคชะตาแก่ผู้อื่น เรื่องมีอยู่ว่าสามเณรวัยเจ็ดขวบรูปหนึ่ง เป็นลูกศิษย์อยู่ในสำนักของพระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธรองค์ วันหนึ่งพระสารีบุตรมองหน้าสามเณรก็รู้ว่าจะต้องมรณภาพเมื่ออายุเก้าขวบ เพราะกรรมในอดีตที่เคยทำปาณาติบาต จึงบอกให้สามเณรทราบพร้อมทั้งแนะนำให้ไปลาโยมพ่อโยมแม่ ซึ่งอยู่อีกหมู่บ้านหนึ่งที่ไกลออกไป สามเณรจึงลาพระอาจารย์คือพระสารีบุตร แล้วเดินทางกลับไปยังบ้านของท่าน ระหว่างทางได้ผ่านหนองน้ำแห่งหนึ่งซึ่งน้ำแห้งขอดจนถึงกลางหนอง พวกเต่า ปู ปลา กุ้ง ต่างพากันกระเสือกกระสนเพราะความตายกำลังจะมาถึงในอีกไม่ช้า สามเณรเห็นสัตว์เหล่านั้นก็ให้นึกสงสาร จึงเปลื้องจีวรออกแล้วเก็บชีวิตน้อยๆ เหล่านั้นมารวมไว้ในผ้าจีวร จากนั้นจึงนำไปปล่อยยังหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งที่มีน้ำบริบูรณ์ แล้วจึงเดินทางต่อไป

เมื่อสามเณรถึงบ้านแล้ว ก็ได้เล่าเรื่องที่พระอาจารย์ทำนายทายทักให้โยมพ่อโยมแม่ฟัง ขอโหสิกรรมแล้วอำลากลับมายังสำนักของพระสารีบุตร ครั้นอายุของท่านได้เก้าขวบก็มิได้มรณภาพดังที่พระอาจารย์ทำนาย พระสารีบุตรถูกตำหนิติเตียนว่ากล่าวคำเท็จ

ฝ่ายพระสารีบุตรเองก็รู้สึกแปลกใจที่คำทำนายของท่าน มิได้เป็นไปตามนั้น ทั้งที่ท่านทราบด้วย**ทิพพจักขุ** (คือ ญาณที่ทำให้มีตาทิพย์ สามารถมองเห็นการเกิดการตายของสัตว์ทั้งหลาย ตามกรรมของตน) พระสารีบุตรท่านเป็นพระอรหันต์ และได้อภิิญญา ๖ หรือที่เรียกว่า**จฬภิิญญา** จึงเป็นไปไม่ได้ที่ท่านจะทำนายผิดพลาด ท่านจึงเรียกสามเณรรูปนั้นมาสอบถามเพื่อจะหาสาเหตุว่าทำไมจึงไม่มรณภาพตามที่ท่านทำนายทายทัก ครั้นสามเณรได้เล่าเรื่องที่ช่วยชีวิตสัตว์ที่กำลังจะตายให้ได้มีชีวิตยืนยาวอยู่ต่อไปอีก พระสารีบุตรจึงทราบสาเหตุที่ทำให้สามเณรมีอายุยืนยาวต่อมา เพราะการช่วยต่ออายุสัตว์อื่นและทำด้วยเจตนาแรงกล้า กรรมที่ทำจึงเป็น**ทิฏฐุธรรมเวทนียกรรม** หมายถึง กรรมที่ให้ผลในปัจจุบันคือภพนี้

ฉบับหน้าจะได้กล่าวถึงรายละเอียดของ **ทิฏฐุธรรมเวทนียกรรม** อันเป็นกรรมข้อหนึ่งในกรรม ๑๒ เพื่อจะได้ทำความเข้าใจกับกรรมให้มากขึ้น

คุณวดีคะ จดหมายที่คุณเขียนมาอาจารย์ตอบให้ครั้งหนึ่งก่อนนะคะ ที่เหลือขอยกไปตอบในฉบับหน้าคะ

ใช้ปัญญา อย่าใช้ตถนหา

ฉบับที่แล้วได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ว่าจะกล่าวถึง ทิฏฐธรรม เวทนียกรรม แต่พอได้รับจดหมายจาก คุณหนู ทำให้ต้องยอม ผิดสัญญาเพราะจำเป็นต้องตอบด่วน อาจารย์ไม่อยากจะเห็น คนทำบาปทั้งๆ ที่ รู้ จะนำจดหมายของเธอมาลงทุกตัวอักษรเลย นะคะ คุณผู้อ่านโปรดช่วยพิจารณาด้วยว่าอ่านแล้วควรจะยกโทษ ให้อาจารย์ที่ผิดสัญญาหรือว่าควรจะลงโทษก็ยอมทั้งนั้น สิ่งที่ต้อง การคือ ขอให้คุณหนูหยุดทำบาปตั้งแต่วันนี้นี้

คุณหนูเขียนมาดังนี้

สวัสดีค่ะ

หนูติดตามกุสตรึมานานและชอบอ่าน **ศาลาธรรมไอสถ** อ่านแล้วไม่อยากจะทำไม่ดี อยากทำแต่กรรมดี สมัยเด็กๆ หนูช่วย พ่อแม่ทำปลา เพราะเป็นอาชีพ หนูอยากไถ่บาป และเคยถอย รถยนต์เหยียบหมาแมวตายโดยไม่ตั้งใจ หนูเคยคิดไว้ว่าสัก วันหนูจะไถ่บาปให้พวกเขา

และอีกสองอย่างที่หนูตั้งใจทำคือ คือ ทำแท้ง ๒ ครั้ง

เพราะมีลูกเยอะแล้ว แต่เขาก็เกิดมาอีก เลี้ยงไม่ไหวค่ะ และอีกข้อคือ หนูผิดศีลข้อ ๓ ทำไม่ดี ตอนนั้นก็ยังประพุดที่อยู่ณะคะ ยังเลิกไม่ได้

ทั้งหมดนี้คือบาปที่หนูกระทำโดยไม่ตั้งใจและตั้งใจ หนูไม่อยากให้บาปเหล่านี้ติดตามตัวหนูไป หนูอยากไถ่บาปทั้งหมดค่ะ หนูอยากให้อาจารย์ช่วยแนะนำค่ะ

และหนูอยากทราบวิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ทำอย่างไรคะ หนูอยากทำที่บ้านจะได้มั้ยคะ เพราะไม่มีเวลาไปวัดค่ะ ขอให้อาจารย์ตอบเร็วๆ นะคะ

ขอแสดงความนับถือและขอให้

อาจารย์อยู่คู่กุหลาบสตรีตราบนานเท่านานค่ะ

“หนู”

ไม่ทราบว่าท่านผู้ใดอ่านจดหมายฉบับนี้แล้วรู้สึกเหมือนอาจารย์บ้าง คือ รู้สึกอยากเป็นลมณะคะ นี่ถ้า คุณหนู มา นั่งใกล้ๆ อาจารย์จะขอเขียนสักสองโหล เขียนทุกๆ ที่กำลังจะเป็นลมนี้แหละ เห็นจะต้อง ‘เปิดฉากเทศน์’ กันเสียแล้ว คนอะไรไม่รู้จักหักห้ามใจตัวเอง ทำผิดต่างๆ ที่รู้ เขียนสองโหลอาจจะน้อยไป น่าจะเล่าเนื้อเอากลือทาเสียให้สาแก่ใจ ตายจริง.อาจารย์เล่นบทนางยักษ์แล้วหรือไม่ดีกว่า เดี่ยวจะเสียภาพลักษณ์อาจารย์ สอนปรัชญาศาสนาไปเปล่าๆ

ประโยคแรกของจดหมายหนูบอกว่า “หนูติดตามกุสสตรีมานานและชอบอ่าน ศาตราธรรมโอสถ อ่านแล้วไม่ยากทำไมดี ยากทำไมแต่กรรมดี” ในเมื่อไม่ยากทำไมดี แล้วทำไมจึงผิดศีลข้อ ๓ ทำไมทำแท้ง ไม่อยากทำแล้วทำไม อาจารย์ไม่เข้าใจหนูเลยนะเนี่ย หนูทำบาปทั้งๆ ที่รู้ว่าบาป หักห้ามใจไม่ได้หรือคะ นี่หนูตามใจตัวมากไปหรือเปล่า อาจารย์เคยเอ่ยอ้างถ้อยคำของหลวงพ่อพระราชสุทธานมมงคลที่ท่านกล่าวเสมอว่า ผู้หญิงที่น่าเกลียดคือผู้หญิงที่ตามใจตัว ผู้ชายที่น่ากลัวคือผู้ชายไม่รู้จักเกรงใจคน หนูอยากเป็นผู้หญิงที่น่าเกลียดหรือคะ แล้วผู้ชายคนนั้น คนที่ร่วมมือกับหนูทำบาป เขาเป็นผู้ชายที่น่ากลัวเพราะเขาไม่รู้จักเกรงใจคน คน ที่ว่าก็คือตัวหนูเอง สามีนู คุณพ่อคุณแม่หนู ญาติมิตรของหนู และที่สำคัญที่สุดคือลูกๆ ของหนู ผู้ชายใจบาปเช่นนี้หนูยังจะคบหาสมาคมอีกหรือ

หนูทำตัวแบบนี้ ตามใจตัวเองแบบนี้ ไม่นึกถึงชื่อเสียงของตัวเอง ของวงศ์ตระกูลบ้างหรือ อาจารย์อยากให้หนูใช้ ปัญญา ไตร่ตรองดู อย่าใช้แต่ ตัณหา เพราะจะทำให้หนูเข้าข้างตัวเอง สงสารตัวเองอยู่รำไป ที่อาจารย์เป็นห่วงคือลูกๆ ของหนู ในวันข้างหน้าเกิดพวกเขาได้เป็นใหญ่เป็นโต มีหน้ามีตาอยู่ในสังคมแล้ว เกิดชายใจชั่วคนนั้นไปพูดว่าเคยเป็นชู้กับแม่ของพวกเขา ลูกๆ จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน ถ้าหนูรักลูก รักตัวเองและหวังจะไปสู่สุคติ เมื่อล่วงลับดับชีพแล้ว หนูจะต้อง **หยุด** ความเลวร้ายทั้งหลายตั้งแต่วินาทีนี้ หนูบอกว่า ไม่อยากให้บาปเหล่านี้ติดตามตัวหนูไป หนู

ก็ต้องเลิกทำบาป พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า **นตฺถิ ปาปํ อกุพฺพโต** -
บาปย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๙/๓๑) แต่หนู
ทำบาปแล้วบาปจะไม่มีแก่หนูได้อย่างไรกัน

หนูบอกว่ายากใถ่บาป วิธีใถ่บาปก็ต้องหยุดทำบาปเสีย
ก่อน หนูอยากให้อาจารย์ช่วยแนะนำ อาจารย์ก็ขอแนะนำว่า ลำดับ
แรก หนูและผู้ชายคนนั้นต้องหยุดสร้างบาป แล้วพากันไปเข้า
กรรมฐาน เป็นเรื่องยากมากที่จะทำเช่นนั้น แต่ก็ เป็นวิธีเดียวที่
หนูจะใถ่บาปได้ ถ้าหนูตั้งใจจะใถ่บาปจริงก็ต้องหาเวลาไปปฏิบัติ
อย่าอ้างว่าไม่มีเวลาไปวัด เอาเวลาไปทำบาปนั่นแหละไปวัด หนู
อยากทราบวิธีปฏิบัติกรรมฐาน ไปวัดแล้วจะทราบเอง แต่ขอ
กระซิบเบาๆว่า ผู้ที่จะปฏิบัติได้ผล ต้องมีศีลเป็นพื้นฐานก่อน ถ้า
ไม่มีศีลแล้ว การปฏิบัติก็ไม่เกิดมรรคผล เสียเวลาเปล่าๆ หนู
ต้องทำให้ได้ นะคะ หลวงพ่อพระราชสุทธินิพนธ์มนมกลท่านสอน
เสมอว่า ทำความดีต้องฝืนใจ ถ้าฝืนใจไม่ได้ก็ทำดีไม่ได้ ที่เป็น
เช่นนี้เพราะจิตหรือใจของเราเหมือนน้ำ ธรรมชาติของน้ำคือมัก
ไหลลงที่ต่ำ จิตใจของเราก็เช่นกัน ชอบไหลลงต่ำ เราถึงต้องฝืน
ใจให้ได้ คนที่ฝืนใจไม่ได้ก็จะตกเป็นทาสของกิเลสตัณหาอยู่ร่ำ
ไป อาจารย์ต้องขออภัยหากสิ่งที่พูดจะทำให้หนูไม่สบายใจ หรือ
อาจจะโกรธอาจารย์ แต่อาจารย์ยอมให้หนูโกรธถ้าหนูจะเลิก
ประพฤติดีเหมือนที่แล้วว่า มา **กัจฉน มนุสฺสปรภฺติลาโภ** - การเกิด
เป็นมนุษย์นั้นแสนยาก (พระไตรปิฎก ๒๕/๒๔/๓๙) เราโชคดี
แล้วที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วใยจึงเอาความเป็นมนุษย์ไปทำให้

เสียหาย ถ้าหนูไม่รีบปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความประพฤติเสียใหม่ หนูอาจจะไม่มีโอกาสได้เกิดมาเป็นมนุษย์อีก อย่าสร้างเวรสร้างกรรมให้กับตัวเองเลยคะ ผাগบอกผู้ชายของหนูด้วยว่า**นรกมีจริง ดันจิ้งมีจริง** ถึงจะเอาขวานใส่ลงไปฟันตันจิ้ง หรือเอาเลื่อยไฟฟ้าไปเลื่อยก็ไม่สำเร็จหรอกคะ ขอให้เชื่อประเทศไทยสักครั้ง

ที่อาจารย์กล่าวหาหนู เพราะถือว่าเราเป็นกัลยาณมิตรกัน และอาจารย์ก็ยึดหลักกัลยาณมิตรธรรม ๗ ประการเป็นแนวปฏิบัติในการตอบปัญหา ซึ่งใน ๗ ประการนี้ อยากจะยกมาสักสองประการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเรา (หมายถึงอาจารย์กับหนู) คือ กัลยาณมิตรธรรมข้อที่ ๔ กับข้อที่ ๕

ข้อที่ ๔ **วตฺตา จ - รู้จักพูดให้ได้ผล** คือรู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี สรุปลึ้นๆ คือ **กล่าวพูดกล่าว**

ข้อที่ ๕ **วจนฺทฺชโม - อดทนต่อถ้อยคำ** คือ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษาซักถามเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังได้ไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว สรุปลึ้นๆ คือ **ยอมให้พูดยอมให้ว่า**

ในกรณีนี้ หากอาจารย์ทำหน้าที่ในข้อ ๔ หนูทำหน้าที่ในข้อ ๕ เราก็จะเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ชักจูงแนะนำกันไป ในทางที่ดีงาม หนูพร้อมที่จะเดินทางร่วมกับอาจารย์หรือยังคะ ไม่

ใช้ว่าอ่านแล้วทำให้หนูโกรธหนูเกลียดอาจารย์ไปตลอดชีวิตเลย ถ้า
เป็นดังนั้นก็แปลว่าอาจารย์ช่วยหนูไม่ได้ ทั้งที่ได้พยายามช่วยแล้ว
ก็คงจะพูดได้เพียงว่า ขอโทษ และ เสียใจ ค่ะ

สมัยอาจารย์เป็นเด็กก็เคยทำบาปอย่างที่หนูทำ (สมัย
เด็ก ๆ) เช่นกัน คือผู้ใหญ่เขาใช้ให้ทำปลา ผู้ใหญ่เขากลับมาป เลย
ใช้เราทำแทน ซึ่งความจริงแล้วเขาบาปกว่าเรา เรื่องการถอยรถ
ทับสุนัขตาย อาจารย์ก็เคยผ่านมาแล้วจนต้องเลิกเลี้ยงสุนัขไปเลย
คือบ้านอยู่ติดถนน พอสุนัขคลอตลูก ก็ถูกรถคนอื่นทับตายบ้าง
รถเจ้าของทับบ้าง โดยไม่ได้เจตนา แต่บาปกรรมเหล่านี้อาจารย์
ก็ชดใช้แล้วตอนปฏิบัติกรรมฐาน หากยังไม่หมดก็คงเหลือน้อย
เต็มที สำหรับหนู ถ้าไม่เลิก ปาณาติบาต (ทำแท้ง) กับ กาเม
สุมิจฉาจาร (ผิดศีลข้อ ๓) หนูคงลำบากแน่ กรรมจะให้ผล
ทั้งชาตินี้และชาติหน้า คือเป็นทั้งวิภูษกรรมเวทนียกรรม และ
อุปปัชชเวทนียกรรม หรือถ้าร้ายกว่านั้นเป็น อปพรปริยเวทนียกรรม
ไปเลย หนูเลิกเถิดนะคะ อาจารย์ขอเอาใจช่วยให้หนูผืนใจตัวเอง
ได้ ขอให้เข้มแข็งเข้าไว้ อย่าลืมนึกว่าคนชั่วที่กลับตัวเป็นคนดีนั้น
คนเขาสรรเสริญ แต่คนดีที่กลับกลายเป็นคนชั่ว คนเขาจะพากัน
นินทาไม่แล้วไม่เลิกเลยเชียวละ คงไม่เถียงนะว่าหนูอยู่เหนือ
คำสรรเสริญและนินทาแล้ว เพราะผู้ที่ทำได้ก็มีแต่พระอรหันต์เท่า
นั้น

เรื่องการทำแท้งที่หนูให้เหตุผลว่า มีลูกเยอะแล้ว แต่เขา
ก็เกิดมาอีก เป็นเหตุผลที่ฟังไม่ขึ้น เพราะสมัยนี้เขามีวิธีที่ทำให้

ไม่ตั้งครรภ์ด้วยการป้องกันไว้ก่อน เช่น กินยาคุมกำเนิด ใช้ถุงยางอนามัย ฯลฯ ถ้าเป็นสมัยก่อนก็พอจะฟังขึ้นบ้าง หนูลองไปคิดทบทวนดูหลายๆ เทียบ ว่าสิ่งที่อาจารย์พูดมาเป็นประโยชน์ หรือให้โทษ หากเป็นประโยชน์ก็ต้องนำไปประพฤติปฏิบัติ แต่ถ้าคิดว่าให้โทษก็ล้มเลิกเถิดนะคะ ถึงอย่างไรอาจารย์ก็มั่นใจว่าหนูมีสติปัญญาพอที่จะรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควรทำ อะไรควรละ ขอเอาใจช่วยให้หนูชนะใจตัวเองได้ อย่าตามใจตัวเอง ต้องรู้จักควบคุมจิตใจของตัวเอง ดังพระพุทธวจนะว่า **เย จิตฺตํ สญฺญเมสฺสสุทฺติ โมกฺขขุทฺติ มารพฺพุทฺธา - ผู้รู้จักควบคุมจิตใจจะพ้นไปได้จากบ่วงของมาร** (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๓/๒๐)

ขอให้หนูจงพ้นจากบ่วงมารตามพระพุทธดำรัสนะคะ

ฉบับที่แล้ว ตอบจดหมาย **คุณวดี** ค้างอยู่ จึงขอนำมาตอบต่อ นะคะ

คุณวดีบอกว่าสวดมนต์ตามที่อาจารย์บอกในหนังสือ กุสสตรีทุกวัน เวลาสวดจิตมักวอกแวกไปที่อื่น จะทำอย่างไร ต้องสวดในที่สงบเงียบไร้เสียงรบกวนไหม ต้องแต่งตัวอย่างไร ฯลฯ

ตอบรวมๆ เลยนะคะว่า เป็นธรรมชาติของจิตที่ต้องคิดอ่านอารมณ์ เมื่อจิตวอกแวกเราก็พยายามทำความเข้าใจสักตัว (คือสร้างสัมปชัญญะ) ว่าจิตกำลังวอกแวก แล้วพยายามทำให้จดจ่ออยู่กับการสวดมนต์ ต้องฝึกบ่อยๆจึงจะทำได้ ทำครั้งสองครั้งยังไม่ได้หรอกค่ะ เพราะจิตนั้นชนเหมือนลิง (พระพุทธองค์ทรง

เปรียบเทียบไว้) ต้องฝึกกันจนเหนื่อยเลยแหละค่ะ เหนื่อยไม่เป็นไร อย่าให้หน่วยกัแล้วกันนะคะ ส่วนสถานที่ หากจะหาที่สงบจริงๆ อาจารย์คิดว่าปัจจุบันคงหาไม่ได้ สมัยก่อนถ้าใครจะทำสมาธิ อยากให้จิตสงบ เขาจะเข้าไปในป่าช้า ปัจจุบันป่าช้าหายาก นอกจากหายากแล้วยังไม่สงบอีกด้วย ฝึกจิตให้สงบท่ามกลางความอึกทึกก็ยังทำได้ง่ายกว่า ส่วนเรื่องการแต่งตัว จะใส่ชุดชวาก็ได้ หรือไม่มีชุดชวาก็ไม่เป็นไร แต่งให้เรียบร้อยก็พอ อย่าให้ประเจิดประเจ้อ การสวดมนต์เปรียบเหมือนการเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า หากคุณแต่งกายไม่เรียบร้อย ก็เหมือนกับไม่เคารพพระพุทธองค์ ถ้าสวมชุดนอนที่บางเกินไปก็ควรสวมเสื้อคลุมทับพิจารณาตามความเหมาะสมก็แล้วกันนะคะ

ตอนเช้าฉันสวดมนต์หน้าหิ้งพระพุทธ ต้องสวดอะไรบ้างคะที่ไม่ยาวเกินไป.

สวดอย่างที่คุณเขียนมา จะตัดมหากาฐณีโกออกก็ได้ เพราะคุณต้องการสั้นๆ เรื่องนี้เคยเขียนลงมาแล้วในฉบับก่อนๆ ลองค้นดูนะคะ หากไม่ยากค้นก็รอตออกรวมเล่มนะคะ

ดิฉันขอให้อาจารย์ช่วยลงคำแปลบทสวดพาหุง กับมหากาฐณีโก ด้วยค่ะ

ในภาคผนวกหนังสือ ไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก มีคำแปลแล้วค่ะ

อีกอย่าง เวลาเราไหว้พระตอนวันพระ คือ ทุกวันพระ ดิฉันจะไปทำสังฆทานที่โรงเจกับถวายผลไม้ ดอกไม้ น้ำ บูชา พระพุทธที่บ้าน การไหว้โดยไม่ได้จุดธูปเทียนได้มั๊ยคะ

ถ้าจะบูชาให้ครบสูตร ต้องก็มีดอกไม้ ธูป เทียน ซึ่งเป็น สัญลักษณ์แทนการบูชา ธูปสามดอก บูชาพระพุทธรูป ๓ คือ พระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ พระกรุณาคุณ เทียนสองดอก บูชาพระธรรม และพระวินัย ส่วนดอกไม้บูชาพระสงฆ์ ข้อควรระวังคือ บูชาแล้วก็ต้องดูให้ดีว่าไฟดับหรือยัง อย่าให้เป็นต้นเหตุของอัคคีภัย จะทำให้เดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น (ทางที่ดีถึงมีธูปเทียน แต่ไม่ต้องจุดดีกว่า เพราะควันจากธูปทำให้เป็นมะเร็งได้)

อาจารย์คะ คำทำนายของหมอยองเชื่อถือได้แค่ไหนคะ เพราะหมอยองบอกว่่านั่งสมาธิทำนายโชคชะตาของคนที่เกิดวันต่างๆ และราศีต่างๆ การที่ดิฉันทำบุญต่างๆ แล้วอุทิศให้กับเตี่ยแม่ ของดิฉันซึ่งท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านจะได้รับหรือเปล่านั้นคะ

เรื่องหมอยองอาจารย์ขออนุญาตไม่ตอบ หาก คุณวดิติดตามงานของอาจารย์มาโดยตลอดก็จะรู้คำตอบได้เอง ส่วนการทำบุญอุทิศส่วนกุศล อาจารย์เคยตอบแล้วในฉบับก่อนๆ หากหาอ่านไม่ได้ก็ต้องคอยรวมเล่มนะคะ

เรื่องฆ่าไก่ ฆ่าวัว ฯลฯ ไหว้เจ้าหรือฉลองตรุษต่างๆ ก็เคยตอบไปแล้ว ขอสรุปสั้นๆว่า จะฆ่าเพื่ออะไรก็ตาม เมื่อเป็น

ปานาติบาต ก็บาปทั้งนั้น คนทางเหนือเขามีคำพังเพยลึกซึ้งมาก ลูกศิษย์คนหนึ่งบอกไว้เมื่อยี่สิบกว่าปีก่อน อาจารย์ยังจำได้ เขาบอกคนเฒ่าคนแก่สอนไว้ว่า “ถ้าคิดทำบาปแลกบุญก็ขาดทุน ร่ำไป” คือได้บาปมากกว่าได้บุญ จะยอมขาดทุนหรือคะ

อีกเรื่องที่คุณวดีถามมาและอาจารย์เห็นว่าต้องตอบ เพราะยังมีคนเข้าใจผิดกันอยู่มาก

ดิฉันอยากทราบว่าทำบุญแทนกันได้หรือเปล่าคะ เวลาทำบุญที่ ดิฉันก็อุทิศให้ปู่ย่าตายาย พ่อแม่ ครู เจ้าที่ พระภูมิ เปรต สัตว์ เทวดา วิญญาณเด็กที่ถูกทำแท้ง พ่อสามี ญาติทั้งหลาย บุญที่ดิฉันทำจะพอแบ่งให้พวกเขาหรือเปล่าคะ เคยคุยกันกับเพื่อนนะคะ ว่าอุทิศให้ผู้คนมากมายแล้วตัวเราจะมีบุญเหลือหรือคะ

เรื่องนี้คงจะต้องยกตัวอย่างนิทานของฝ่ายมหายาน เรื่อง **หลวงจีนหวงบุญ** ที่อาจารย์ฟังมาจากท่านพระครูสุวรรณวิจิตร เจ้าคณะตำบลสามชุก เป็นเรื่องที่สนุกมาก และทำให้เข้าใจเรื่องการอุทิศส่วนกุศลได้อย่างแจ่มแจ้ง รออ่านฉบับหน้านะคะ สวัสด์
ค่ะ

๓๕

บุญเหลือ ยิ่งให้ยิ่งได้

ตอบจดหมายของ **คุณวดี** เป็นรอบที่สามค่ะ เป็นอันว่า จดหมายหนึ่งฉบับ ตอบลงในกุลสตรีถึงสามฉบับ เพราะเห็นว่า เป็นเรื่องที่คุณสงสัยและถามกันมามาก ยังมีจดหมายนอนรอคิว อยู่อีก ๘ ฉบับ ตั้งใจว่าจะพยายามตอบให้เร็วที่สุดค่ะ อย่างไรก็ตาม หากยังไม่ถึงคิวก็อย่าเพิ่งโกรธนะค่ะ โบราณท่านสอนว่า **ข้าฯ ได้พร้าสองเล่มงาม ค่ะ**

ครั้งที่แล้วได้ให้สัญญาไว้ว่าจะเล่าเรื่องหลวงจีนหวนบุญ ซึ่งฟังมาจากท่านพระครูสุวรรณวิจิตร เจ้าคณะตำบลสามชุก แต่ ความที่อายุมาก ความจำเสื่อม จำได้กระหอนกระแทนทั้งที่ฟัง มาตั้งสองครั้ง (คือพานักศึกษาไปเข้ากรรมฐานหนึ่งครั้ง และไป เป็นวิทยากรที่วัดสามชุกอีกหนึ่งครั้ง) บังเอิญเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ ที่ผ่านมา ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำบุญเนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี ท่านพระครูได้รับนิมนต์มาเจริญพระพุทธมนต์ด้วย อาจารย์จึง มีโอกาสอาราธนาให้ท่านเล่าอีกครั้ง ,ท่านก็เมตตาดีมากและรับ

อาราธนา แต่ปัญหาก็ยังไม่สิ้นเพราะอาจารย์อายุ (เหลือ) น้อย ความจำไม่ดี เกรงว่าจะจำไม่ได้ เพราะเพียงชื่อเรื่องก็จำผิดเสียแล้ว กล่าวคือไปจำว่าชื่อเรื่อง **หลวงจีนหวงบุญ** แต่ท่านพระครูบอกว่าชื่อเรื่อง **หลวงจีนเคร่งศีล** (ต่างหาก)

สรุปว่าหลวงพ่อบอกพระครูท่านแก้ปัญหาด้วยการเขียนมาให้ที่นี่ก็รับรองได้ว่าอาจารย์จำไม่ผิด เพราะลอกมาจากที่ท่านเขียนให้ เชิญติดตามได้ค่ะ

พ่อค้าต๋อนหมู่ไปขาย หมู่หัวหน้ำรู้ตัวว่าตัวจะต้องตาย จึงหลบเข้าข้างทาง พ่อค้าหมู่เห็นหมู่หายไปจึงตามหา ผ่านไปพบหลวงจีนจึงถามว่า เห็นหมู่ผ่านมาหรือไม่

หลวงจีน (เห็น) จะบอกว่าเห็นก็คิดว่าหมู่ก็จะต้องตาย ตนเองก็จะชื่อว่าขาดเมตตาและจะเป็นบาป ถ้าจะบอกว่าไม่เห็นก็จะชื่อว่าโกหก ผิดศีลข่มสุา จึงคิดหนัก จะเอาศีลก็เสียธรรม (คือขาดเมตตา) จะเอาธรรมก็เสียศีล คิดอยู่นาน แต่เนื่องจากหลวงจีนเป็นผู้เคร่งศีล จึงไม่ยอมผิดศีล จึงบอกตามความจริงว่าเห็นหมู่ผ่านไป พ่อค้าจึงตามพบหมู่และหมู่ตัวนั้นก็ถูกฆ่าก่อนตัวอื่น เมื่อตาย (วิญญาน) ไปพบยมบาล จึงบอกยมบาลถึงเหตุที่ตนต้องถูกฆ่าเพราะหลวงจีนเป็นเหตุ

เมื่อหลวงจีนตาย ไปพบยมบาลฯ ได้สอบถามเรื่องที่เกิดขึ้น จึงไต่ถามเสียว่าให้หลวงจีนแบ่งบุญที่เกิดจากการรักษาศีลให้หมู่สัก ๑๐ เปอร์เซนต์ หลวงจีนผู้เคร่งศีลคิดว่ารักษาศีลด้วย

ความเคร่งครัด จะแบ่งให้อย่างไร คือไม่ยอมแบ่งให้ ยมบาลจึงว่าถ้าไม่แบ่งให้จะต้องเกิดเป็นหมูใช้ชาติเขานะ หลวงจีนบอกเป็นไวกี่เป็นกัน แต่ไม่ยอมแบ่งบุญให้

หลวงจีนจึงไปเกิดเป็นหมู จึงระลึกชาติได้ว่าเกิดเป็นหมู เพราะกรรมอะไร และอยากกลับมาเกิดเป็นคน ไม่อยากอยู่เป็นหมู จึงขึ้นบนเชิงเขา ทิ้งตัวลงมาและตาย และไปทับลูกไก่ตาย ๑๒ ตัว ทั้งหมูและไก่ตายไปพบยมบาลฯ ได้สอบถามและใกล้เคียงให้หมู (หลวงจีน) แบ่งบุญให้ ๑๐ เปอร์เซนต์ หมูไม่ยอมแบ่งบุญให้ จึงไปเกิดเป็นไก่ จึงระลึกชาติไม่ได้ จึงจิกกินแมลงสัตว์เล็กสัตว์น้อยมากมาย

พวกสัตว์เล็กทั้งหลายไปบอกยมบาลฯ ก็เมตตาต่อหลวงจีนที่เกิดเป็นหมูและเป็นไก่ จึงบอกว่าให้แบ่งบุญให้แมลงสัตว์เล็ก ๑๐ เปอร์เซนต์ ก็ไม่ยอมแบ่งให้ ไก่ (หลวงจีน) จึงไปเกิดเป็นแมลง ร้องและกินน้ำค้างตามใบไม้

หลวงจีนโพธิธรรมซึ่งได้ฌานสมาบัติ ฟังเสียงแมลงร้องซึ่ง (เสียง) ผิดกับแมลงทั่วไป ฟังเสียงเหมือนพระสวดมนต์จึงเข้าฌาน (เพื่อตรวจสอบดู) ก็ทราบเรื่องราวทั้งหมดของหลวงจีนที่เกิดเป็นหมู ไก่ และแมลง จึงได้ใช้อำนาจสมาธิจิตพูดกับแมลงให้รู้ว่าที่มาเกิดเป็นแมลง เป็นมาอย่างไร แมลงรู้เรื่องราวของตนจึงได้ปล่อยวาง ไม่ยึดในดีหรือชั่ว จึงพ้นจากความยึดมั่นถือมั่นและเป็นอิสระไม่จองเวรกันอีกต่อไป

จบแล้วค่ะ สนุกมากใช่ไหมคะ นอกจากสนุกแล้วยังแฝง

ไว้ด้วยสารธรรมให้นำไปคิดเป็นการบ้านอีกด้วย แต่อาจมีบางท่านสงสัยว่า **หมู** ในเรื่องคืออะไร ก็ **หมู** ไม้คะ หลวงพ่อท่านเป็นชาวสุพรรณ และคนสุพรรณเขาออกเสียง **หมู** เป็น **หมู** หลวงพ่อท่านจึงเขียนตามที่ออกเสียง ซึ่งอาจารย์เห็นว่าเกินไปอีกแบบหนึ่ง ส่วนหลวงจีนโพธิธรรมเป็นพระฝ่ายมหายาน คนจีนออกเสียงว่า **ตักม้อ** เป็นพระที่ 'ดั่ง' มาก เพราะเชื่อกันว่าท่านเป็นปฐมอาจารย์และปรมาจารย์ของพระพุทธานามหายานในจีน เรื่องราวของท่านมีผู้นำไปเขียนเป็นตำราบ้าง เป็นธรรมเนียมบ้าง ซึ่งหลายท่านอาจจะเคยอ่านมาแล้ว

สารธรรมที่ได้จากเรื่อง หลวงจีนเคร่งศีล เท่าที่พอประมวลได้มีดังนี้

ประการแรก เป็นการแสดงความเชื่อทางพระพุทธานามอันเป็นลัทธิธรรมว่าชีวิตมีการเวียนว่ายตายเกิด ซึ่งความเชื่อดังกล่าวเป็นลัทธิธรรมในแง่ที่ว่าเป็นความจริงแท้ พระพุทธานามเชื่อในสิ่งที่เป็นจริง และแม้จะมีผู้ที่ไม่เชื่อในลัทธิธรรมก็มิอาจทำให้ความจริงกลายเป็นความเท็จไปได้ เพราะลัทธิธรรมเป็นความจริงโดยธรรมชาติ มิได้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือไม่เชื่อของผู้ใด

ประการที่สอง แสดงให้เห็นหลักกรรมและความเชื่อเรื่องกรรม คือเชื่อว่ากรรมมีจริง (กัมมสัทธา) เชื่อผลของกรรมว่ามีอยู่จริง (วิปากสัทธา) เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของของตน (กัมมัสสกตาสัทธา) เป็นต้น

ประการที่สาม แสดงการให้ผลของกรรมว่าโดย *ปากกาล* คือจำแนกตามเวลาที่ให้ผล ครบทั้ง ๔ กรรม ได้แก่ *ทิวฐุธรรม* *เวทเนยกรรม* (หลวงจีนเคร่งคิล ยอมเสียกรรมเพื่อรักษาคิลไว้) *อุปัชชเวทเนยกรรม* (หลวงจีนเกิดเป็นหมู) *อปรายปริยเวทเนยกรรม* (หลวงจีนเกิดเป็นไก่ เกิดเป็นแมลง) และ *อโหสิกรรม* (หลวงจีนเป็นอิสระ ไม่จองเวรกันต่อไปอีก)

ประการสุดท้าย เป็นการมองในแง่โลกุตตระ ว่า *สพฺเพ ธมฺมา นาลํ อภินิเวสยา* - *ธรรมทั้งหลายทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น* (พระไตรปิฎก ๑๒/๔๓๔/๔๖๔) คือแม้จะทำดีก็ไม่ควรยึดมั่นถือมั่นในความคิดนั้น เพราะการยึดมั่นถือมั่นจะเป็นเหตุให้เกิดตัวตนหรืออัตตาขึ้น เมื่อเกิดอัตตาก็จะยึดมั่น ไม่ละ ไม่ปล่อยวาง เป็นเหตุให้ต้องเวียนว่ายตายเกิดอย่างไม่รู้จบสิ้น การจะหยุดการเวียนว่ายก็ต้องละอัตตาให้ได้ ดังตัวอย่างของหลวงจีนในเรื่อง

คุณวดีพอจะนึกออกหรือยังคะว่าอาจารย์ตอบคำถามของคุณ (และเพื่อนคุณ) แล้ว การที่คุณทำบุญแล้วอุทิศให้ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ ครู เจ้าที่ พระภูมิ เปรต สัตว์ เทวดา วิญญาณเด็กที่ถูกทำแท้ง พ่อสามี ญาติทั้งหลาย “บุญที่ดีฉันจะทำพอแบ่งให้พวกเขาหรือเปล่านั้น เคยคุยกับเพื่อนว่าอุทิศให้ผู้คนมากมายแล้วตัวเราจะมีบุญเหลือหรือคะ”

คำตอบก็คือ นอกจากเหลือแล้วยังเพิ่มขึ้นอีกด้วยคะ อาจารย์เคยพูดถึง *บุญกิริยาวัตถุ ๑๐* ยังจำได้หรือเปล่านั้น

ทบทวนให้ย่อๆ แล้วกัน บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ หมายถึง ที่ตั้งแห่ง
 การทำบุญ หรือทางทำความดี ๑๐ ประการ ได้แก่ ทานมัย
 สีลมัย ภวานามัย อปจายนมัย เวชยาวจมัย ปัตติทานมัย
 ปัตตทานโมทนามัย ธรรมัสสวนมัย ธรรมเทศนามัย และทิวฏฐุกัมม
 การที่คุณสร้างพระประธาน บริจาคโรงศพ คุณก็ได้บุญข้อ ทานมัย
 และเมื่อคุณอุทิศให้บุคคลต่างๆ คุณก็ได้ ปัตติทานมัย เพิ่มมา
 อีกหนึ่งข้อ รวมเป็นสองข้อ หากคุณทำแล้วไม่อุทิศ คุณก็ได้
 ทานมัยข้อเดียว แบบนี้จะเรียกว่าบุญหมดหรือเปล่า พอแบ่งไหม
 บุญเพิ่มมาใช้ไหมคะ

เรื่องของบุญอย่าไปซัง ตวง วัด เหมือนวัตถุสิ่งของ คนมัก
 ติดอยู่ตรงที่ว่าเมื่อเรามีเงินมีทองมีข้าวของ พอแบ่งให้คนอื่นจะหด
 จะลดไป นั่นเป็นการมองในแง่รูปธรรมค่ะ แต่บุญเป็นนามธรรม
 ยิ่งให้ยิ่งได้เหมือนที่ หลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล ท่านสอน
 การทำบุญเปรียบเหมือนการออกกำลังกาย คุณออกกำลังกายมาก
 เท่าไร คุณก็ยิ่งแข็งแรงมากขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่ว่าออกกำลังกายมากแล้ว
 จะทำให้กำลังหมดเมื่อไรกัน

สมัยที่อาจารย์เรียนอักษรศาสตร์ อาจารย์ของอาจารย์คือ
 ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ณ รังษี ท่านเปรียบเทียบ
 เรื่องการทำบุญและอุทิศให้ผู้อื่นว่า เปรียบเหมือนเราจุดเทียนของ
 เราขึ้นมาเล่มหนึ่ง ทำให้ห้องที่มีมืดกลับสว่างขึ้น เมื่อคนอื่นนำเทียน
 เขามาต่อเทียนเรา ก็ไม่ทำให้เปลวเทียนของเราพร่องไปแต่อย่าง
 ใด แต่กลับทำให้ห้องสว่างมากยิ่งขึ้น การทำบุญแล้วอุทิศให้

ผู้อื่นก็เหมือนกับการจุดเทียนแล้วให้ผู้อื่นต่อเทียนของเรา ซึ่งนอกจากเปลวเทียนของเราจะไม่พร่องไปแล้ว ยังทำให้ห้องสว่างขึ้นอีกด้วย เหมือนที่พระเจ้าพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล ท่านสอนว่า **ยิ่งให้ยิ่งได้** นั่นแหละค่ะ

ขอสรุปอีกครั้งว่า ทำบุญอย่าหวงบุญแล้วก็อย่ายึดมั่นถือมั่น ต้องทำแบบปล่อยวาง ดังเรื่องของหลวงจีนที่หลวงพ่อบุญพระครูสุวรรณวิจิตรท่านเล่ามานั้นแล ขออนุโมทนาและขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อบุญพระครูสุวรรณวิจิตร เจ้าคณะตำบลสามชุกไว้ ณ โอกาสนี้

ตอบจดหมายของ **หนูชื่อกิตติยา** ซึ่งเขียนเล่ามาว่าได้ประโยชน์มากจากการอ่านศัลยธรรมโอสธ ฯลฯ หนูมีปัญหาเรื่องฐานะการเงิน (ยุคนี้ใครๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับหนูค่ะ)

“แม่มีอาชีพปลูกผักขาย แต่ผักก็ได้ราคาไม่ดี พ่อหนูเมาชอบดื่มเหล้าเมามา บางทีก็เล่นการพนันด้วยค่ะ ชอบทำหนี้สินมาให้แม่ หนูไม่สบายใจเลยค่ะ”

เรื่องของผู้ใหญ่ เราอย่าเพิ่งไปยุ่งเลยค่ะ โดยเฉพาะเรื่องคุณพ่อ ท่านจะเป็นอย่างไร เราเป็นลูกไม่มีสิทธิ์ไปว่าท่าน หลวงพ่อบุญพระครูสุวรรณวิจิตรท่านสอนว่า เพียงคิดไม่ดีกับพ่อแม่ คิดว่าพ่อไม่ดี แม่ไม่ดี ก็ไปไม่รอดแล้ว หมายความว่าลูกที่คิดอย่างนั้นทำมาหากินไม่ขึ้น ซึ่งท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มามาก และได้บันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย

เพราะฉะนั้น หนูอยากติดกับคุณพ่ออย่างนั้นนะคะ หน้าที่ของหนูคือทำหน้าที่ของลูกให้สมบูรณ์ อยากให้คุณพ่อเปลี่ยนพฤติกรรม หนูต้องหมั่นไหว้พระสวดมนต์ ขอโหสิกรรมจากคุณพ่อ อธิษฐานจิตขอให้ข้าพเจ้ามีพ่อดี แล้วแม่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้ท่านทุกวัน หนูทำให้ได้สามเดือนแล้วส่งข่าวมาให้อาจารย์ทราบด้วยนะคะ หนังสือส่งให้แล้วคะ

อีกเรื่องที่หนูเล่ามา คือ “หนูไม่มีสมาธิในการเรียน ขอให้อาจารย์ช่วยแนะนำ”

การสร้างสมาธิในการเรียนนั้น ลำดับแรกหนูต้องสนใจในเรื่องที่เรียน กล่าวโดยสรุปคือหนูต้องใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียน อิทธิบาท ๔ หมายถึงคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี ๔ ประการได้แก่

๑. **จันทะ** - ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดี ยิ่งๆขึ้นไป

๒. **วิริยะ** - ความเพียร คือขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

๓. **จิตตะ** - ความคิด คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป

๔. **วิมังสา** - ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบตรวหาเหตุผลและตรวจสอบ

ข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข
ปรับปรุง เป็นต้น

พระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)
ท่านกล่าวถึงอิทธิบาท ๔ ให้จำง่ายว่า มีใจรัก พากเพียรทำ
เอาจิตฝึกฝน ใช้ปัญญาสอบสวน และหลวงพ่อสุชาติ สุชาติ วัด
หนองพิบูล อำเภอดงขี้ผึ้ง จังหวัดนครสวรรค์ ท่านสรุปอิทธิบาท
๔ ว่า ชอบใจ ฝืนใจ ตั้งใจ เข้าใจ หนักจิตตียาจะเลือก
ปฏิบัติอย่างไรก็ได้ตามอัธยาศัยนะคะ

จบจดหมายแล้ว หนูยังแถมทำมาด้วยการขอคาถาเดิน
ทางไปให้คุณลุง เพราะคุณลุงต้องเดินทางไป-กลับโคราช-บุรีรัมย์
ทุกวัน

คาถาเดินทางอาจารย์ได้มาจากหลวงพ่อดอัมพวัน หรือ
พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ จิตฺตมฺโม) ดัง
นี้ค่ะ

(๑) ตั้ง นโม ๓ จบ (นโม ตสฺส ภควโต อรหโต
สมมาสมพุทฺธสฺส)

(๒) เมตตตฺถจ สพฺพโลกสมฺมึ มานสมฺภาวเย อปริมาณํ

(๓) เมตตตฺถคฺคณํ อรหํ เมตฺตตา

(๔) แม่ธรณีเจ้าเอ๋ย อยู่แล้วหรือยัง สงฆาตํ โลกงฺกวิฑู

(๕) สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺโฆ สงฺฆํ นมามิ

ให้ว่า (๑)-(๕) ติดต่อกันไปเลย ภาวนาอย่างนี้ไปตลอด

ทาง

แต่ละคาถามีที่มาดังนี้

(๑) เป็นคำที่สาตาคิลายักษ์และคณะกล่าวนมัสการพระ
พุทธเจ้า

(๒) มาจากกรณียเมตตตสูตร คาถาที่ ๘

(๓) คาถาของสมเด็จพระเจ้าโต วัดระฆัง

(๔) คาถาของหลวงพ่ोजริญ วัดอัมพวัน

(๕) คำบูชาพระสงฆ์ในพระรัตนตรัย

สำหรับข้อ (๑) ที่บอกว่าสาตาคิลายักษ์และคณะ มีที่มา

ดังนี้

นโม	สาตาคิลายักษ์เป็นผู้กล่าว
ตสฺส	อสุรินทราหูเป็นผู้กล่าว
ภควโต	ท้าวมหาราชทั้ง ๔ เป็นผู้กล่าว โดยกล่าวองค์ละ ๑ พยางค์
อรหโต	พระอินทร์เป็นผู้กล่าว
สมฺมาสมฺพุทฺทสฺส	ท้าวมหาพรหมเป็นผู้กล่าว

คิดว่าตอบปัญหาของหนูกิตติยาแล้วนะคะ พบกันใหม่
ปักข์หน้าสวัสดีค่ะ

๓๖ จะปฏิบัติ ไปวัดดีกว่า

มีจดหมายรอดตอบอยู่อีก ๗ ฉบับ ยังไม่ได้นับที่รออยู่
โรงพิมพ์อีก บก.โทรศัพท์ที่โทรไปก็ตั้งใจเซเชือนเหมือนลูกหนี้
ที่ยังไม่มีเงินจึงพยายามหลบลิ้นหน้าเจ้าหนี้ อีกประการหนึ่งเรื่อง
กรรม ๑๒ ที่เกริ่นไว้นานแล้ว ก็ยังไม่ถึงโอกาสที่จะเขียน ต้อง
ขอภัยในความล่าช้าด้วยค่ะ

ขอเริ่มด้วยการตอบจดหมาย **คุณน้อย** ซึ่งเขียนมา
ดังนี้

...ก็ได้แต่หวังว่าสักวันดิฉันคงมีโอกาสได้ไปปฏิบัติ
วิปัสสนากรรมฐานกับเขาบ้าง ตอนนั้นก็ยังไม่ไปเพราะเป็นแม่บ้าน
ต้องเลี้ยงลูกเล็กๆ ๒ ขวบอยู่ จะฝากให้เป็นนาคะแก่ผู้อื่น สามี
ก็คงไม่ยอมและไม่ให้ไป เพราะสามีนี้นะเขาจะยังเฉยๆ กับเรื่องราว
ทางพระพุทธศาสนา แต่ดิฉันอยากจะได้เรียนรู้เรื่องการปฏิบัติ
กรรมฐานและทำให้ได้ด้วย เพราะ

(๑) อยากจะอุทิศส่วนกุศลให้กับคุณพ่อ ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้ว ๓ ปีที่ผ่านมา ซึ่งเราก็ไม่ทราบว่าท่านจะไปอยู่ภพภูมิไหน

(๒) อยากจะแก้กรรมให้กับตัวเอง อยากอยู่กับปัจจุบันที่สุดค่ะ เพราะทุกวันนี้จิตมันคอยจะวกกลับไปคิดแต่เรื่องราวในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่วัยเด็กจนโต ทุกชั้นทุกตอน เหมือนกับฉายหนังซ้ำ วนไปเวียนมา ไม่มีประโยชน์อะไรเลย แต่จิตมันก็วอกแวกไปเอง เบื่อตัวเองมากค่ะ โดยเฉพาะกับอดีตที่เจ็บปวด ทรมาน ดีจริงๆ ค่ะ...

สองข้อข้างต้นนี้ คุณน้อยยังไม่ได้ถาม แต่อาจารย์เห็นว่า มีประโยชน์ จึงอยากจะแสดงความคิดเห็นสักเล็กน้อย คงไม่ว่ากันนะคะ

(๑) คุณน้อยสามารถอุทิศส่วนกุศลให้กับคุณพ่อได้หลังจากไหว้พระสวดมนต์แล้ว บทอุทิศส่วนกุศลให้พ่อแม่มีอยู่แล้วนี่คะ **อิหฺม เม มาตาปิตุโน โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิโตร** - ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้าจงมีความสุข ยังไม่มีเวลาไปวัดก็ทำได้ค่ะ แต่ถ้ามีเวลาไปปฏิบัติที่วัด หากปฏิบัติอย่างตั้งใจ คุณพ่อได้รับผลเต็มร้อยค่ะ มีตัวอย่างมากมายที่ลูกช่วยพ่อแม่ให้พ้นจากอบายภูมิได้ การที่คุณน้อยอยากจะอุทิศส่วนกุศลให้คุณพ่อ ก็เป็นความดีแล้ว คุณพ่อท่านคงยินดีค่ะ

(๒) อดีตเป็นสิ่งที่ผ่านไปแล้ว อย่าเก็บมาคิดเลยนะคะ ยิ่ง

อดีตที่ขมขื่นด้วยแล้ว จับโยนลงทะเลไปเลย หรือถ้าบ้านอยู่ห่าง
ทะเลมาก ก็จับโยนใส่ถังขยะเทศบาลนั้นแหละ จัดการเลยนะคะ
อย่างไรก็ตาม ลองพิจารณาพระพุทธรูปที่อัญเชิญมา
ต่อไปนี่ แล้วนำไปประพาศปฏิบัติให้ได้ ก็จะทำให้แก้ปัญหาได้
คะ

หิโยติ หิยยติ โปโส ปเรติ ปรีหายติ

อนาคตฺ เนตมตถิติ ฌตฺวา

อุปฺปนฺนจฺจนฺทํ โก ปนฺุเพยฺย ธีโร

มัวรำพึงหลังก็มีแต่จะหดหาย มัวหวังหน้าก็มีแต่

จะละลาย

อันไฉยงมาไม่ถึง อันนั้นก็ยังไม่รู้ อย่างนี้แล้ว เมื่อมี

ฉันทะเกิดขึ้น คนฉลาดที่ไหนจะปล่อยให้หายไปเปล่า

(พระไตรปิฎก ๒๗/๒๒๕๒/๔๖๖)

พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล เจ้า

คณะจังหวัดสิงห์บุรี ท่านก็สอนเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า **อดีตเป็นความ
ฝัน ปัจจุบันเป็นความจริง อนาคตไม่แน่นอน อย่าจับให้มั่น
คั้นให้ตายจะเสียใจต่อภายหลัง**

คิดว่าคุณน้อยคงจะไม่สนใจกับอดีตอีกต่อไปนะคะ หลัก
ปฏิบัติของพระพุทธศาสนาคือ **ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด แล้วอดีต
และอนาคตจะดีไปเอง** จริงโดยไม่ต้องพิสูจน์เลยใช้ไหมคะ

...เมื่อยังไม่มีโอกาสจะไปเรียนกรรมฐาน จึงอยาก
จะรบกวนถามคำถามอาจารย์ เพื่อเป็นความรู้ไปเรื่อยๆก่อน
อาจารย์คงไม่รังเกียจนะคะ เริ่มคำถามเลยนะคะ

(๑) การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน เราทำที่บ้านได้ไหม ตาม
ที่ได้อ่านธรรมบรรยายจากหนังสือกฎแห่งกรรม-ธรรมปฏิบัติ
ของหลวงพ่ोजรัญ เล่มที่ ๒ หลวงพ่อได้สอน เริ่ม ยืน - เดิน
จงกรม (คัดมาจากหน้า ๑๐๙)

“คำว่ายืน ปักลงที่กระหม่อม แล้วสติตามลงไปเลย
วาดมโนภาพ ยืน ถึงสะดือ แล้ว ร่างกายเป็นอย่างไรแหละหนอ
จากสะดือลงไปก็ลง หนอ ลงไปปลายเท้า” ฯลฯ

เรื่องการเจริญวิปัสสนากรรมฐานที่บ้าน มีท่านผู้อ่านถาม
กันมามาก ก็ขอถือโอกาสตอบให้หายสงสัยเลยนะคะ เป็นคำตอบ
ที่หลวงพ่ोजรัญท่านตอบญาติโยมค่ะ กล่าวโดยสรุปคือ ปฏิบัติ
ที่บ้านไม่ได้หรอกค่ะ ขนาดทำที่วัด มีอาจารย์คุม (หมายถึงอาจารย์
ที่สอนกรรมฐาน) ยังทำกันไม่ค่อยจะได้ ไม่ต้องยกตัวอย่างให้
ไกลตัว อาจารย์ (สุจิตรา) เองนี่แหละ ปฏิบัติมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๖
สิบเจ็ดปีเต็มๆ ยังไปไม่ถึงไหน หลวงพ่อเองท่านก็บอกว่า ท่าน
ฝึกอยู่ถึงสิบปีกว่าจะทำ ยืนหนอ ได้ ข้อความที่คัดลอกมานั้น
เป็นการถอดเทปมาจากที่หลวงพ่อเทศน์สอนนักปฏิบัติ คนที่ไม่
เคยปฏิบัติอ่านไม่เข้าใจหรอกค่ะ จึงไม่ได้ยกมาทั้งหมด (ที่
ทำเครื่องหมาย ฯลฯ ไว้)

คุณน้อยอธิษฐานจิตลึกลับ อธิษฐานขอให้ได้มีโอกาส
เข้าปฏิบัติสักครั้ง ตอนอาจารย์ไปปฏิบัติครั้งแรกนั้น (๑๙-๒๕
มิถุนายน ๒๕๒๖) ลูกชายอาจารย์อายุ ๔ เดือนเองค่ะ

แต่เพื่อเป็นกำลังใจแต่ท่านผู้อ่านที่ต้องการฝึกที่บ้าน จะให้
แบบฝึกหัดนะคะ คือไม่ว่าจะทำอะไร พยายามลง **หนอ** ให้ได้
ถ้าทำตรงนี้ได้แล้ว เวลาไปปฏิบัติที่วัดจะก้าวหน้ารวดเร็วมาก อย่า
ลืมนะคะให้ **หนอ** มากำกับอิริยาบถเสียแต่วันนี้

(๒) การถวายน้ำทุกวันให้พระพุทธรูปที่เป็นตัวแทนของ
พระพุทธรเจ้า ต้องกล่าวภาษาบาลีและไทยว่าอย่างไรคะ

ที่ถามนี้ไม่มีในตำรานะคะ อาจารย์ตอบตามที่อาจารย์ทำก็
แล้วกัน โดยตั้งนะโม ๓ จบ แล้วว่า **อุทกั วรํ พุทธสฺส ปุเชมิ -**
ข้าพเจ้าขอบูชาน้ำอันประเสริฐนี้แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า (อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปุเชมิ)

(๓) ในบทสวดมนต์ บทสวดพาหุงฯ บางเล่ม อธิบาย
ว่า **ต้นเตชะสา ภาวะตุ เม ชะยะมังคะลานิ** คำว่า **เม** ถ้าสวด
ให้คนอื่น ให้เปลี่ยนคำว่า **เม** เป็น **เต** คำว่าคนอื่นหมายความว่า
ว่าอย่างไรคะ แล้วสวดให้คนอื่นแปลว่าตัวเองไม่ได้รับหรือคะ
ถ้าสวดให้ตัวเองแปลว่าคนอื่นไม่ได้รับหรือคะ

คะ นี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีผู้สงสัยและเข้าใจกันผิดมาก
ขอถือโอกาสอธิบายไว้ ณ ที่นี้เลยนะคะ

คำว่า เม แปลว่า แก่ข้าพเจ้า ส่วนเต ก็แปลว่า แก่ท่าน ตั้งแต่ชะลา ภาวะตุ เม ชะยะมังคะลาณี แปลว่า ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อ ถ้าใส่ เต แทนที่ เม ก็แปลว่า ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

อาจารย์สอนลูกศิษย์ว่าให้สร้างบุญเข้าตัวเองก่อนด้วยการสวดมนต์ เมื่อเข้าตัวเองก็ต้องใช้ เม แต่เวลาพระสวดท่านจะใช้ เต เพราะพระท่านมีบุญอยู่แล้ว (บุญในที่นี้หมายถึงคุณธรรม คุณงามความดีต่างๆ) ท่านจึง 'ให้' แก่ผู้อื่นได้ แต่เรายังไม่ได้สร้างบุญให้ตัวเอง ยังไม่มีบุญแล้วจะไปให้คนอื่นได้อย่างไร หรือเหมือนที่หลวงพ่ोजรัญท่านเปรียบเทียบกับการค้าขาย เราต้องค้าขายจนมีกำไรก่อน จึงจะแบ่งปันให้คนอื่นได้ ถ้ายังไม่มีแม้แต่ทุน จะแบ่งปันให้คนอื่นได้อย่างไร

การสวดมนต์คือการทำกรรมดี กรรมนั้นใครทำใครได้ เราสวดมนต์เราก็ได้ คนอื่นสวดเขาก็ได้ เพราะเป็นเรื่องเฉพาะตัว แต่ถ้าเราสวดมนต์ คนอื่นจะได้ต่อเมื่อเราอุทิศส่วนกุศลให้เขา ซึ่งพออุทิศเราก็ได้บุญเพิ่มขึ้นไปอีก ๑ ข้อ คือนอกจากได้ภาวนามัย แล้ว ยังได้ ปัตติทานมัย อีกข้อหนึ่งด้วย

อาจารย์เคยพูดเล่นๆ กับบรรดาลูกศิษย์ว่า พระไม่มีสิทธิ์สวด 'ภาวะตุ เม' เพราะ (เวลาโยมเขานิมนต์มางานทำบุญ) ข้าวก็นั่งของเขา รับเงิน (ปัจจัย) จากเขา แล้วยังมา 'ขอชัยมงคล

ทั้งหลายจึงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อ' อีก โยมอาละวาดแน่ เพราะโยม
ทำบุญก็ต้องหวังผล (คืออยากได้บุญ) เนื่องจากยังอยู่ในโลกียะ
ถ้าถึงโลกุตระจึงจะละวางได้ จริงไหมคะ

ฉบับที่ ๒ มาจาก **คุณศิริวรรณ** เขียนมาปรับทุกข์เรื่อง
พระสงฆ์ ไม่อยากใส่บาตร (เพราะพระสงฆ์ไม่น่าศรัทธา) แต่
ก็กลัวว่าชาติหน้าจะเกิดมายากจน อาจารย์เคยตอบไปแล้วนะคะ
แยกให้ออกระหว่างศาสนากับพระสงฆ์ พระท่านทำตัวไม่น่า
เลื่อมใสก็เป็นเรื่องของท่าน เราอยากได้บุญเราก็ทำบุญของเรา อย่า
เอาบาปของคนอื่นมาใส่ตัวเราเลยคะ

“การบริจากร่างกาย อวัยวะทุกชนิด แม้กระทั่งดวงตา
อานิสงฆ์มีอะไรบ้างคะ”

การบริจากร่างกาย และอวัยวะทุกชนิด จัดเข้าใน ทานมัย
คะ หรือถ้ามองในแง่บารมีก็อยู่ในชั้นทาน อันเป็นอันดับแรกใน
บารมี ๑๐ ประการ ที่เรียกว่า ทศบารมี บารมีแต่ละข้อยังแบ่ง
ออกเป็น ๓ ระดับได้แก่

(๑) บารมี - ระดับสามัญ เช่น ทานบารมี ได้แก่ ให้
ทรัพย์สินเงินทอง สมบัตินอกกาย

(๒) อุพบารมี - ระดับรองหรือจวนจะสูงสุด เช่น ทาน
อุพบารมี ได้แก่ การเสียสละอวัยวะเป็นทาน

(๓) ปรมัตถบารมี - ระดับสูงสุด เช่น ทานปรมัตถบารมี
ได้แก่ การสละชีวิตเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น

อานิสงส์ที่คุณศิริวรรณได้ก็คือ ได้สร้างสมบารมีไว้เป็นเสบียงในการเดินทางชีวิตค่ะ และเรื่องที่คุณรับทุกข์มาให้ฟังว่าต้องดิ้นรนช่วยตัวเองทุกอย่าง เขามีโชคกันโครมๆ ตัวเองกลับไม่มีเลย...(คุณศิริวรรณเขียนคำว่า อานิสงส์ ไม่ถูกต้องค่ะ)

นั่นย่อมหมาหมายถึงว่าเราไม่ได้สะสมบุญในด้านนี้มานะคะ อย่าเอาตัวเราไปเปรียบเทียบกับคนอื่นเลยคะ เพราะคนเราต่างกรรมต่างวาระกัน ไม่เหมือนกันหรอกคะ ถ้าเรารู้ว่าเป็นดังนี้ เพราะทำกรรมมาไม่ดี เราก็แก้ไขได้ในปัจจุบัน คือ ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด แล้วอดีต อนาคต ก็จะไปเอง อะไรที่แล้วไปแล้วก็อย่าเก็บมาคิดให้ร้อนนอกร้อนใจไปเลยคะ อาจารย์เองทุกวันนี้ก็รับกรรมชนิดสาหัสสากรรจ์มาก หากก็ยอมรับโดยดุษณี ชาตินี้สร้างแต่กรรมดี แต่ที่ต้องมาเจอวิบากร้ายต่างๆ ก็แสดงว่าชาติก่อนๆ ทำกรรมไม่ดีไว้ จะหนชดใช้ไปให้หมด ไม่อยากเกิดในโลกมนุษย์อีกแล้วคะ อธิษฐานจิตไว้ว่าชาตินี้จะทุกข์ทรมานไหม้อย่างไร ก็ขอให้ ได้ดวงตาเห็นธรรม อาจเป็นความไม่ฝันที่สุดเอื้อม แต่ก็พยายามคะ หากไม่ได้ชาตินี้ก็อาจจะได้ชาติหน้า หรือชาติต่อๆ ไป ต้องสำเร็จสักวันหากเราไม่สิ้นความพยายาม

...หากหนูมาเข้ากัมมัฏฐาน แต่พอหนูกลับบ้านหนูก็คงเหมือนเดิม หมายถึง คีล ๕ ทุกข้อหนูควรจะแก้ไขอย่างไรคะ

อาจารย์ไม่เข้าใจคำถามค่ะ จะตีความ ๒ แบบนะคะ คือ ถ้าหนูสามารถรักษาศีล ๕ ได้ครบทุกข้อ หนูก็เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แล้วค่ะ เพราะศีล ๕ เป็น มนุสสธรรม หมายถึง ธรรมของมนุษย์ แต่ถ้าหนูรักษาศีล ๕ ไม่ได้สักข้อเดียว หนูก็ต้องปรับปรุงแก้ไขค่ะ ทุกวันนี้เพราะมนุษย์เราไม่มีศีล สังคมจึงเดือดร้อน วุ่นวายไปทั่วทุกหย่อมหญ้าอย่างที่เห็นๆ กันอยู่

ฉบับสุดท้ายของปีนี้นี้ เป็นของ **คุณนพวรรณ** เขียนเล่ามาว่ามีอาชีพเสริมสวย ติดตามอ่าน ศาลาธรรมโอสถ และ นารีผล มาโดยตลอด และเมื่อลูกค้ามีทุกข์ มีปัญหา ก็ได้นำสิ่ง ที่อ่านมาช่วยแก้ทุกข์แก้ปัญหาลูกค้าได้ (จึงส่ง 'ยาหอม' มาให้อาจารย์)

ขออนุโมทนาอย่างยิงเลยค่ะ คุณนพวรรณได้บุญข้อ 'ธัมมเทศนามัย' ซึ่งเป็นข้อที่ ๙ ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ คุณขอคำแนะนำเรื่องการสวดมนต์ อาจารย์แนะนำไปหลายครั้งแล้วนะคะ อย่างไรก็ตามจะจัดการให้เป็นส่วนตัวค่ะ

๓๗ รักดี หนีชั่ว

เพื่อไม่ให้เสียเวลา จะตอบจดหมายที่ค้างอยู่อีก ๔ ฉบับ นะคะ แต่จะหมดหรือไม่หมดนั้นต้องรอดูกันอีกที หากหมด บัณฑิต หน้าจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องกรรม ๑๒ ที่ค้างไว้นานแล้ว จากนั้น จึงจะไปปรับจดหมายจาก บก. ซึ่งจำนวนต้องเพิ่มจากวันที่ บก.บอก ให้ไปรับ เพราะมีคุณผู้อ่านเขียนมาเรื่อยๆ ทำให้คอลัมน์นี้บอบอวน มากค่ะ

ฉบับแรกเป็นของ คุณนวลพรรณ เขียนว่า

...ฉบับนี้เป็นฉบับที่สามค่ะ ที่หนูเขียนมารบกวนเรียนถาม ปัญหาต่างๆ วันก่อนหนูดูละครเรื่อง 'แม่ภาคพระโขง' ตอน จบสมเด็จเจ้าโตกล่าว่าว่า คนเราเลวมากก็อยู่ในสังคมไม่ได้ ดีมาก ก็ถูกคนเลวรังแก ควรจะตีบ้างเลวบ้าง หนูคิดว่าตัวเองอยู่ใน ประเภทไหนละค่ะ...

เรื่องละครที่ว่า อาจารย์ก็ดูเหมือนกัน คนสร้างเขาเข้าใจ หากคนแสดงเป็นสมเด็จเจ้าโตซึ่งเหมือนมาก ส่วนคำสอนอาจารย์ไม่

คิดว่าสมเด็จฯ โทท่านสอนอย่างนี้ คงเป็นคำสอนของผู้กำกับละครมากกว่า หนูเห็นว่าสอดคล้องกับที่หนูเป็นอยู่ จึงยอมรับว่าจริง แต่เรื่องของกรรมะจะต้องเป็นสิ่งที่ ถูกต้อง มิใช่เรื่องที่ ถูกใจ นะคะ

สำหรับอาจารย์ ถ้าอาจารย์ทำดีมากแล้วถูกคนเลวรังแก อาจารย์ก็จะค้นหาสาเหตุว่าเขามารังแกเราทำไม แล้วแก้ที่เหตุนั้น ตามครรลองของกรรมะ จะไม่ทำตัวเลวเพื่อจะให้พ้นจากคนเลว รังแกเป็นอันขาด หนูจำไว้เลยนะคะว่า คนอื่นจะทำร้ายเราได้มากที่สุดก็แค่ฆ่าให้เราตาย แต่การที่เราจะไปเกิดในอบายภูมิซึ่งถือว่า หนักกว่าการตายนั้นเราทำตัวเอง ไม่มีใครมาทำให้ ฉะนั้นถ้าใคร จะมาบังคับให้อาจารย์ทำความชั่ว (เช่นบังคับให้ขายยาบ้า) ถ้า ไม่ทำแล้วจะฆ่าให้ตาย อาจารย์ก็ยินดีตายดีกว่าที่จะสร้างความ ทุกข์ให้กับผู้อื่น หรือถ้ามีคนมาจ้างให้ขายยาบ้า สมมุติว่าขายครึ่ง เดียวแล้วหนี้เกือบสามล้านของอาจารย์จะหมดไปในพริบตา อาจารย์ก็ไม่ทำ ออย่าว่าแต่สามล้าน ต่อให้สามพันล้านหรือมากกว่า นี้ อาจารย์ก็ไม่ทำ

ปัจจุบันสังคมเต็มไปด้วยคนบาปคนชั่ว ยาเสพติดจึง ระบาดทั่วเมือง เดียวนี้เด็กอนุบาลก็ติดยาแล้ว อนาคตของชาติ จะเป็นอย่างไร น่าสลดใจเหลือเกิน อาจารย์ขอกราบละ กราบ คนชั่วร้ายทั้งหลาย โปรดหยุดทำลายเพื่อนร่วมชาติ เพื่อนร่วม โลกเสียที คุณทำลายเขา แล้วในที่สุดคุณก็ต้องรับบาป ต้อง

ตกนรกหมกไหม้ไม่มีวันได้ฟูคได้เกิด ถึงเวลานั้นไม่มีใครช่วยคุณ
ได้หรอกค่ะ เงินทองเป็นร้อยล้านพันล้านก็ช่วยคุณไม่ได้ ขอให้
เชื่อประเทศไทยสักครั้ง

...หนูเป็นคนที่รักครอบครัวมาก และจะรังเกียจผู้หญิง
ที่ชอบแย่งสามีคนอื่น ผู้หญิงขายบริการ หนูว่าคนเรามึงงานให้
ทำมากมาย ทำไมชอบทำลายศักดิ์ศรีของตัวเอง เป็นของเล่นของ
ผู้ชาย เมียน้อยข้างบ้านหนูก็เหมือนกัน เอาเงินที่แม่เลี้ยงตายมา
ให้ผู้ชายหมด กลัวถูกเค้าทิ้ง ผู้ชายคนนี้ก็หลอกเมียหลวงอีกที
ชีวิตคงจะไม่มีความสุข หนูไม่ได้สอดรู้สอดเห็นเรื่องคนอื่นนะคะ
แค่อยากจะรู้ว่าชีวิตของคนอื่นเป็นอย่างไร ...

อาจารย์ก็รังเกียจผู้หญิงที่ชอบแย่งสามีคนอื่น แล้ว
ก็รังเกียจผู้ชายที่ชอบแย่งภรรยาคนอื่น ผู้หญิงที่ชอบแย่งภรรยา
คนอื่น และผู้ชายที่ชอบแย่งสามีคนอื่น ต้องจาระไนให้ครบ ทั้ง
นี้ทั้งนั้นเพราะมีคนร้องให้มาฟ้องอาจารย์ 'อาจารย์ครับภรรยา
ผมถูกทอมแย่งไป' 'อาจารย์ขาสามีหนูถูกไอ้หนุ่มคาบไปกินแล้ว'
อะไรกันนักกันหนา โลกนี้ช่างวุ่นวายจริงหนอ หนอย่าว่าผู้หญิง
ฝ่ายเดียวเลย ตบมือข้างเดียวไม่ดังหรอกค่ะ ผู้ชายบางคนร้ายกาจ
มาก ทำพูดให้ภรรยาตายใจ บอก "คนอย่างผมนะหรือ ถ้าเป็น
ลูกเมียคนอื่น ต่อให้มานอนเปลือยกายอยู่ต่อหน้า ผมก็ไม่สน"
แต่กลับเป็นว่าพีแกเทียวเป็นชู้กับลูกเขาเมียใครไม่เลือกหน้า เข้า
ทำนอง 'ปากว่าตาขยิบ'

มีอยู่รายหนึ่งหลอกเมียได้ตั้ง ๒ ปี คือว่าเขาจะอ่านหนังสือธรรมะ นุ่งชุดขาวตลอด ทำทิวาเข้าเป็นคนเคร่งศีลเคร่งธรรมเสียเหลือเกิน แต่ชอบออกนอกบ้านบ่อย บอกเมียว่าไปทำบุญ ไปถือศีลวัดโน้นวัดนี้ ถือศีล ๘ ตลอดสองปี เมียก็อนุโมทนา พอตอนหลังๆ ชักมีอะไรพิรุณ เมียเขาก็จ้างนักสืบสะกดรอยตาม เรื่องเลยแดงขึ้นมา ปรากฏว่าเขาไปมีเมียน้อยเป็นช่างเสริมสวยอยู่อีกซอยหนึ่ง เมียก็ตามไปเล่นงาน ด่าลั่นตลาด “หนอย.ทำเป็นถือศีลแปดไม่นอนกะกู ที่แท้ก็มานอนกอกอีนั่งนี้...” เมียก็เลยไม่ให้เงินใช้ ไม่ให้ออกจากบ้าน เขาก็เลยเครียดและกลายเป็นอัมพฤกษ์ เพราะไม่ได้ออกไปเจ๊าะแจ๊ะนอกบ้าน ถ้าเมียยังจับไม่ได้ก็ยังคง ‘ถือศีล ๘’ ต่อไปอีกนาน ผู้ชายแบบนี้ก็มีด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจารย์ก็อยากจะขอรับรอง ขอวิงวอนคุณผู้ชาย คุณผู้หญิง คุณประเทือง และคุณหอมทั้งหลายว่า อย่าได้เบียดเบียนจิตใจ ทำร้ายจิตใจเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันเลย บาปมากค่ะ อย่าเห็นแก่ความสุขเพียงชั่วครู่ชั่วยาม เพราะจะนำไปสู่ความทุกข์ชั่วมกัปชั่วกัลป์ การสร้างทุกข์ให้คนอื่นก็เท่ากับสร้างทุกข์ให้ตัวเองนะค่ะ คนฉลาดเขาไม่ทำกันหรอกค่ะ ถ้าหน้ามืด ความคิดที่ต่อต้านจริงๆ จะลองร้องเพลงนี้ก็ได้ “ของของใคร ของใครก็ห่วย ของใครใครก็ต้องห่วย ห่วยใยรักใคร่ ถนอม ใครจะชิงของใครใครยอม ถึงจนอดยอมไม่ยอมขายให้ใคร...”

หนูบอกว่าไม่ได้สอดรู้สอดเห็นเรื่องของคนอื่น แค่อยากรู้ว่าชีวิตของคนอื่นเป็นอย่างไร แล้วสองประโยคนี้ความหมายต่างกันอย่างไรระ

...หนูมีเรื่องที่ไม่เข้าใจอยู่เรื่องหนึ่งคะ เพื่อนร่วมงานหนูเค้าบอกว่าไปดูลายมือที่ จ.อ่างทอง หมอดูบอกว่าตัวเขาเป็นคนบุญล้น มีบุญมากเกินไป โชคลาภลอยข้ามหัวไปหมด ต้องแก้ไขโดยการทำบาป ให้หุบหัวปลาร้อน ๓ ตัว หมายถึง หัว หัวใจ ท้อง แล้วจึงจะมีโชค มีวิชาแบบนี้ด้วยหรือคะ...

ยิ่งกว่าแบบนี้ก็มีคะ แต่นั่นก็ไม่สำคัญเท่าที่บอกว่าหนูเชื่อตามนั้นหรือเปล่า และที่เชื่อได้แน่ๆ ก็คือ (ถ้าหมอดูพูดจริงอย่างที่หนูเล่ามา) หมอดูคนนั้นบาปมากคะ

...หนูเองก็เคยดูหมอกับคนทรง เขาบอกว่าลูกชายหนูจะบวช ตอนหนูท้องได้ ๓ เดือน หนูฝันเห็นพระผิวขาว สูงบอกหนูว่าจะมาเกิดเป็นลูก ถ้าเป็นจริงหนูคงทำใจไม่ได้ หนูรักลูกคนนี้มาก จะทำอะไรไม่ให้ลูกบวชดีคะ เวลาดูทีวี เห็นพระก็กราบเอง หนูไม่ได้สอนนะคะ ลูกชายเพิ่งจะสองขวบเองคะ น่ารักมาก

หนูจำ หนูโชคดีมากที่ได้ลูกพระมาเกิด อาจารย์อยากแลกกับหนูจัง เพราะอาจารย์อยากให้ลูกบวช บอกลูกว่าอย่าแต่งงาน

อย่ามีลูก บวชตลอดชีวิตนะลูกนะ แต่ลูกชายไม่ยอมคะ เรามา แลกลูกกันดีไหมคะ หนูอย่าไปฝืนกรรมของลูกเลยนะคะ เขาอาจเกิดมาเพื่อสร้างบารมีให้เต็ม เลี้ยงเขาให้ดีที่สุดแล้ว ก็ให้เสรีภาพเขาในอันที่จะเลือกทางเดินชีวิต ทางนี้เป็นทางที่ดีที่สุดแล้วคะ เพราะจะได้ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกหากเขาทำได้สำเร็จ หนูอย่าห้ามเขาเลยนะคะ

...คุณแม่หนูชอบอ่านหนังสือของหลวงพ่ोजรัญ จิตกรมโม

หนูหยิบมาเล่มหนึ่ง ตั้งใจว่าจะอ่านให้จบ เพราะรู้สึกว่าจะจิตใจตอนนี้พุ่งช้ำกับเรื่องของคนอื่นเหลือเกิน หนูมีอคติกับผู้หญิงที่เป็นเมียหย่อนคนที่ทำงานด้วยกันนี่ละคะ สงสารเมียหลวงกับลูกเค้าเนอะคะ เลยพานไม่ชอบผู้หญิงคนนั้นไปเลยคะ กลัว ไม่อยากให้เกิดขึ้นกับครอบครัวหนู เมื่อตอนหนูยังเล็ก คุณพ่อชอบเที่ยวโสเภณี หนูเคยเห็นคุณแม่แอบร้องไห้ คุณพ่อเลิกเที่ยวตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ แล้วคะ โรคเอดส์เข้ามาพอดี เหวกรรมตกถึงลูกสิคะ พี่ชายหนูเจ้าชู้มาก ตบตีภรรยา เที่ยวโสเภณี อาสาแค้นๆ ก็ไม่เว้น อาเค้าชอบด้วย อาคนนี้ก็เจ้าชู้มาก เปลี่ยนผู้ชายบ่อยมาก คุณปู่ก็เจ้าชู้ คุณพ่อเล่าว่าลูกใครเมียใครคุณปู่ก็ไม่เว้นเหมือนกัน หนูกลัวเรื่องเวรกรรมมากเลยคะ ลูกหลานพลอยลำบากไปด้วย

...

ไอ้โฮ. นี่หนูเกิดในตระกูลเจ้าชู้เลยนะคะ แบบนี้เรียกว่า 'กรรมจัดสรร' ซึ่งหมายความว่าอดีตชาติของหนู หนูก็เคยทำกรรมอย่างเดียวกับคนในตระกูล อย่างไรก็ตาม ชาตินี้หนูหมั่น

ทำความดี สวดมนต์ภาวนา แผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้คุณปู่ คุณพ่อ คุณอา พี่ชาย และตัวเองให้มากๆ อาจารย์ก็ขอเอาใจช่วยอย่าให้หนูประสบปัญหาอย่างนี้เลย สวดมนต์ มากๆ แล้วจะแคล้วคลาดไปเอง ลู๊น่ะคะ อย่าท้อถอย ขอให้โชคดีคะ

ฉบับต่อไปเขียนมาจาก **คุณปอแก้ว** ซึ่งเป็นแฟนกุสสตรีมากกว่า ๕ ปี เขียนถามมาทั้งหมด ๕ ข้อ แล้วยังบอกด้วยว่า “หนูเขียนมา ๕ ข้อก่อนนะคะ ที่จริงยังมีอีก ขอเป็นฉบับหน้า... ขอโทษอีกครั้งที่กระดาษเป็นน้ำตา ไม่รู้ทำไมต้องร้องไห้ด้วย”

คงเป็นโรค ‘ปอน้ำตาตื่น’ เหมือนอาจารย์นะสิคะ

หนูเขียนมายาวมาก ลายมือสวยเป็นระเบียบ อาจารย์จะสรุปมาลงก็แล้วกันนะคะ คำถามของหนูมีดังนี้

(๑) หนูเป็นลูกคนโต มีน้องสาวสอง น้องชายสอง น้องชายสองคนไม่จบ ม.๖ ไม่ยอมเรียนต่อ ติดยา คนโตติดตั้งแต่อายุไม่เต็ม ๑๒ รวมแล้วติดมา ๑๐ ปี ไม่ยอมรักษาตัว ไม่ทำงาน ไม่ทำอะไรทั้งสิ้น อาจารย์ช่วยแนะนำทางออกให้หนูด้วยคะ

อาจารย์เห็นใจหนูมากเลย เห็นใจคุณพ่อคุณแม่ของหนู และพ่อแม่ทุกคนที่มีลูกติดยา เพราะความเห็นแก่ตัวอย่างร้ายกาจของคนบางกลุ่ม ทำให้คนเกือบทั้งประเทศต้องประสบความทุกข์ ความเดือดร้อน ปัญหายาเสพติดแก้ยากเพราะมีคนใหญ่คนโต

(แต่ชั่วช้า) อยู่เบื้องหลัง วิธีที่ดีที่สุดคือต้องป้องกัน อย่าให้ติด แต่ก็ป้องกันยากเหลือเกิน เพราะมันระบาดทุกซอกทุกมุม ขนาดเด็กอนุบาลก็ยังติดยา แต่ก่อนมีเฉพาะวัยรุ่น เดี่ยวนี้มีครบทุกวัย ติดแล้วเลิกยากมาก บางคนเลิกแล้วกลับมาติดใหม่อีก คนติดยาเขาไม่คิดเรื่องอนาคตหรอกค่ะ ไม่เรียน ไม่ทำงาน เพราะสมองส่วนที่เป็น **'กรรมสัญญา'** ถูกยาเสพติดเข้าไปทำลาย พุดง่ายๆ คือกรรมสัญญาอันเป็นสัญชาตญาณมีเฉพาะในมนุษย์ถูกทำลายไป เหลือแต่สัญชาตญาณสัตว์ คนพวกนี้จึงฆ่าพ่อแม่ได้

ประเทศไทยยึดถือว่าเจริญกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะลาว เขมร พม่า แต่หาว่าไม่พม่าฉลาดน้อยกว่าแต่สามารถผลิตยาบ้ามาอมเมาเด็กไทยให้บ้าได้ บ้าจะหมดประเทศแล้ว แต่ประเทศเขา เด็กคนไหนติดยา ถูกยิงเข้าทันที เขาจึงไม่มีเยาวชนที่ติดยา ไม่มีเด็กบ้า

เมื่อห้าหกปีที่แล้ว นักข่าวซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับอาจารย์บอกว่า ... เดินเข้าเดินออกระหว่างชายแดนไทย-เขมร เพื่อไปทำธุรกิจ คือตั้งโรงงานผลิตยาบ้าที่ละสองโรง เพราะขายดิบขายดีมาก ผลิตออกมาไม่พอกับความต้องการของเยาวชนผู้หลงทาง ถ้าอาจารย์ไม่เชื่อไปดูได้ เขาเดินเข้าเดินออกประจำเพื่อไป 'ตรวจงาน' อาจารย์ไม่มีเวลาไปดู ก็ฟัง ๆ ไว้และเกิดความสงสัยในใจว่าเขาจะเอาเงินไปทำอะไรมากมาย แต่พอเขาลงสมัครรับเลือกตั้ง อาจารย์ก็ถึงบางอ้อ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องยาเสพติดเปิดเผย (ทางทีวี) ว่าต้นเหตุมาจากคนที่หาเสียงในการสมัครรับเลือกตั้งทั้งนั้น ถ้า

คนไทยไม่ขายเสียง จะมีการซื้อเสียงไหมคะ แล้วเงินแค่ว่าร้อย (ใช้วันเดียวก็หมด) นั้นคุ้มกับที่เขามาทำให้ลูกหลานเราพินาศหรือเปล่า แบบนี้จะเรียกว่าคนไทยเจริญกว่า ฉลาดกว่าพม่าเขมรหรือคะ

อาจารย์ขอบอกตามตรงว่า ปัญหาเรื่องน้องของหนูติดยา บ้าหนักแสบากมาก ให้สวดมนต์เขาก็ไม่ยอมสวดหรือก่ะ ยิ่งให้ไปเข้ากรรมฐาน ก็ต้องใช้สำนวนหลวงพ่อกว่า “เมินชะชาติหนึ่ง” อาจารย์มีเรื่องที่น่าสลดใจจะเล่าคือ เพื่อนร่วมงาน (ภรรยาผู้พิพากษา) เล่าให้ฟังว่า ลูกชายนายธนาคารขายยาบ้าให้ลูกชายผู้พิพากษา คนขายไม่ติด แต่คนซื้อติด ขนาดพ่อเป็นผู้พิพากษา ลูกชายยังต้องเข้าคุกในข้อหากระทำการโจรกรรม คนติดยาเขาทำได้ทุกอย่าง ซ้ำพ่อซ้ำแม่ยังทำได้เลย เพื่อนอาจารย์อีกคนหนึ่ง ไม่มีลูก ไปขอเด็กโรงพยาบาลมาเลี้ยง เด็กเอาแต่ใจตัวเองมาตั้งแต่เล็กๆ ตอนนี้อายุ ๒๐ กว่าๆ ติดยาอมแงม ไม่ให้เงินก็ทำท่าจะฆ่า เขาก็กลุ้มอกกลุ้มใจ ไกลๆ จะเป็นโรคประสาทอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี ท่านเทศน์สอนญาติโยมว่า ถ้าใครทำกรรมฐานอย่างตั้งใจ สวดมนต์เป็นนิตย์ อธิษฐานจิตเป็นประจำ สามารถแก้ปัญหาได้ มีหลายรายที่ลูกเลิกยาได้ หนูลองให้คุณพ่อคุณแม่ทำตุนะคะ อาจารย์ก็เชื่อว่าเป็นไปได้ ต้องแก้ที่พ่อแม่ แก้ที่ลูกเขาไม่ยอมให้ความร่วมมือหรือก่ะ หนูเองก็ช่วยน้องได้

โดยวิธีนี้ แต่คนที่จะช่วยได้ดีที่สุดคือพ่อแม่ค่ะ อาจารย์ขอเอาใจ
ช่วยหมดใจเลยนะคะ หนูต้องปลงนะค่ะ หากช่วยแล้วเขาไม่ดีขึ้น
ก็ถือเสียว่าเป็นกรรมของเขา

(๒) หนูทำบาปมากเลย เคยทะเลาะกับพ่อขนาดไม่พูด
ด้วย ทั้งหมดแล้ว ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๒ นานที่สุด ประมาณ ๔-๕
เดือน พ่อของหนู...ฯลฯ (เล่าพฤติกรรมชั่วของพ่อ)

หนูจำ อาจารย์เคยบอกไว้ในฉบับก่อนๆว่า เราเป็นลูก
ไม่มีสิทธิ์ไปว่าพ่อแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ใครทำไม่
ดีกับพ่อแม่ มีแต่บาปกับบาป (หรือจะใช้สำนวนว่า 'บาปลูกเดียว'
ก็ได้) คิดไม่ดีกับพ่อแม่ก็ทำมาหากินไม่ขึ้นแล้ว ที่หนูเล่าเรื่องคุณ
พ่อมานั้น มีวิธีแก้ที่หนูจะเฝ้าบารมีได้คือ หาดอกไม้รูปเทียนใส่พาน
ไปกราบเท้าขอขมาคุณพ่อ (หาช่วงที่ท่านอารมณ์ดี อย่าไปตอน
ท่านเสียการพินัน) ล้างเท้าให้ท่านด้วย ไม่ต้องไปสอนคุณพ่อให้
เลิกสูบบุหรี่ เลิกเล่นการพนัน เพราะท่านรู้อยู่แล้วว่าสิ่งเหล่านั้น
ไม่ดี (ท่านรู้หมดเพียงแต่อดไม่ได้) หนูเฝ้าบารมีเฉพาะตัวหนู แล้ว
ก็หมั่นสวดมนต์ อธิษฐานจิตว่า "ขอให้ข้าพเจ้ามีพ่อดี" หนูทำให้
เป็นกิจวัตร แล้ววันหนึ่งคุณพ่อท่านจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเอง
ห้ามไปว่าหรือไปสอนท่าน เข้าใจตามนี้นะค่ะ

เหลืออีก ๓ ข้อขอยกไปตอบปักษ์หน้าค่ะ

๓๘ อิจฉาพอได้ ริษยาไม่ได้

ฉบับที่แล้วได้ตอบจดหมายของคุณพอแก้ว ซึ่งยังคงอยู่อีก ๓ ข้อ เพื่อไม่ให้เสียเวลา ขอเริ่มเลยนะคะ

(๓) หนูเพิ่งรู้ว่ามีความรู้สึกอิจฉา แต่ไหนแต่ไรไม่เคยคิดว่าเป็นคนแบบนี้ จนเมื่อเร็วๆ นี้เพื่อนเขาจบปริญญา จะไปสอบปลัด หนูรู้สึกไม่อยากจะให้เขาได้ แครู้สึก ไม่ได้พูดหรือกระทำการขัดขวาง หนูรู้ว่ามันไม่ดี พยายามบอกตัวเอง รู้สึกยินดีกับเขา แต่อีกด้านหนึ่ง เวลาที่พบเห็นใครที่เขาลำบากยากจน หนูอยากช่วยเหลือเขา เป็นความรู้สึกจริงๆ ไม่ได้เสแสร้ง อีกด้านหนึ่งเวลาเห็นใครได้ดีมีความสามารถ อยู่ในฐานะที่สูงกว่า หนูชื่นชม ไม่รู้สึกอิจฉา อยากยึดถือเป็นแบบอย่าง ทำไมหนูเป็นอย่างนี้ล่ะคะ ไม่เข้าใจค่ะ อาจารย์ช่วยอธิบายให้หนูเข้าใจด้วยค่ะ

ก่อนอื่น ขอทำความเข้าใจกับคำว่า อิจฉา ก่อนนะคะ อิจฉามาจากคำบาลีว่า **อิสสา** พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ ของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ให้ความหมายไว้

ว่า ความปรารถนา ความอยากได้ ไทยมักใช้ในความหมายว่า ริษยา

ส่วนคำว่า ริษยา ท่านให้ความหมายไว้ว่า ความไม่อยาก ให้คนอื่นได้ดี เห็นเขาได้ดีทนอยู่ไม่ได้ เห็นผู้อื่นได้ดี ไม่สบายใจ

จะเห็นว่า อิจฉา นั้นไม่ได้เสียหายอะไร และเรามักใช้ คำๆ นี้อย่าง เช่น เห็นใครรวย สวย ดี เราพูดว่า “เหม่ออิจฉา จัง” ความหมายคืออยากรวย สวย ดี เช่นเขาบ้าง ซึ่งตรงกับ ความหมายที่ถูกต้องของ อิจฉา แต่ที่นี้เรามักใช้ อิจฉา ไปใน ความหมายว่า ริษยา อย่างที่หนูพูดว่า “มีความรู้สึกอิจฉา” นั้น หนูใช้อิจฉาในความหมายของ ริษยา นั่นเอง ส่วนที่บอกว่า “เวลา เห็นใครได้ดี มีความสามารถ อยู่ในฐานะที่สูงกว่า หนูชื่นชม ไม่ รู้สึกอิจฉา อยากยึดถือเป็นแบบอย่าง” นั้น คือ หนูอิจฉา (ทั้งที่ บอกมาว่าไม่รู้สึกอิจฉา เพราะหนูใช้ในความหมายว่า ริษยา) นั่นเอง ซึ่ง อิจฉา ตามความหมายที่ถูกต้อง คือ ปรารถนา อยากได้ อยากเป็นเช่นเขา (ที่หนูบอกว่าอยากยึดถือเป็นแบบอย่าง)

สรุปก็คือเราอิจฉาได้ แต่อย่าริษยา เพราะถ้าริษยาจะทำให้ใจเรารุ่มร้อน อาจารย์เคยเห็นคนที่ริษยาเก่ง พอใครเขาได้ดีมีความสุข แก่แทบจะออกแตกตาย แต่พอเขาได้ไม่ดีมีทุกข์ แก่กลับยิ้มแย้มแจ่มใสใจเบิกบาน แบบนี้ไม่ดีเลยใช้ไหมคะ วิธีแก้ไขก็คือ ให้หมั่นเจริญพรหมวิหารธรรม ๔ ประการ

พรหมวิหาร ๔ - ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบได้แก่

๑. เมตตา - ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

๒. กรุณา - ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

๓. มุทิตา - ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

๔. อุเบกขา - ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน

ผู้ดำรงในพรหมวิหาร ย่อมช่วยเหลือมนุษย์สัตว์ทั้งหลาย

ด้วยเมตตากรรุณาและยอมรักษารธรรมไว้ได้ด้วยอุเบกขา ดังนั้น แม้จะมีกรุณาที่จะช่วยเหลือปวงสัตว์ แต่ก็ต้องมีอุเบกขาด้วยที่จะมิให้เสียธรรม

คุณพ่อแก้วโปรดทำความเข้าใจกับพรหมวิหาร และนำมาประพุดติปฏิบัติเป็นนิตย ก็จะได้แก้ปัญหาได้ละ

ข้อที่น่าสังเกตคือ คนตะวันตก (ฝรั่ง) เขาวิเคราะห์นิสัยของคนไทยว่า คนไทยมีพรหมวิหารสองข้อแรกแต่ขาดสองข้อหลัง ตรงข้ามกับคนตะวันตกซึ่งมีสองข้อหลังแต่ขาดสองข้อแรก

อาจารย์ก็ขอฝากคนไทยช่วยวิเคราะห์ต่อด้วย ว่าที่ฝรั่งเขาว่ามาอย่างนี้ถูกต้องหรือผิดพลาดเป็นประการใด

(๔) หนูขี้เกียจมาก ขี้เกียจสวดมนต์ หนูหยุดไปเป็นเดือนหลายเดือน เกือบปี แล้วก็เริ่มใหม่ ทำได้ไม่กี่ครั้งก็ขี้เกียจอีกแล้ว เป็นแบบนี้ตลอดเลยละ นี่ก็สวดมนต์มาได้สองคืนแล้ว หลังจากหยุดไปหลายเดือน กลัวตายละ ทำอย่างไรจะขยันตลอดเวลา อาจารย์มีวิธีช่วยหนูได้ไหมคะ

อาจารย์ไม่ค่อยเข้าใจคำถามของหนูคะ ที่บอกว่า 'กลัวตายละ' นั้น หมายความว่าที่สวดมนต์เพราะกลัวตายใช่ไหมคะ ถ้าหนูกลัวตายไม่ต้องแก้ด้วยการสวดมนต์หรอกคะ หลวงพ่อวัดอัมพวันท่านสอนว่า คนที่กลัวตายต้องแก้ด้วยกินข้าวเข้าไปไว้กับหายใจเข้าไป ทำสองอย่างนี้ได้รับรองไม่ตายคะ ที่คนเขาตายกัน

โครมๆ เพราะไม่กินข้าว ไม่หายใจ จริงโดยไม่ต้องพิสูจน์ใช้ไหมคะ

ส่วนเรื่องซีก็เกียนนั้นใครๆ ก็ซีก็เกยจ รวมทั้งอาจารย์ด้วย วิธีแก้ตามที่หลวงพ่อก่อนสอนคือ **ต้องฝืนใจ การทำความดีต้องฝืนใจ** ทำไมต้องฝืน เพราะใจเรามีธรรมชาติเหมือนน้ำ คือชอบไหลลงสู่ที่ต่ำอยู่ตลอดเวลา เราจึงต้องฝืนเข้าไป เหมือนอย่างอาจารย์นั่งตบจดหมายของหนูอยู่ขณะนี้ อาจารย์ก็ต้องฝืนใจอยากนอนมาก เวลาตีสามเศษๆ ฝนตกปรอยๆ อากาศเย็นสบาย น่านอน แล้วอาจารย์ก็เป็นคนโปรดการนอนยิ่งกว่าสิ่งใด แต่ถ้าอาจารย์นอน งานก็จะไม่เสร็จ เพราะต้องสะสางงานให้เรียบร้อย ต้องส่งต้นฉบับภายในวันนี้ ดีห้าครึ่งต้องขับรถไปส่งแม่บ้านที่สถานีรถไฟหัวลำโพง (เขาจะกลับบ้านไปเยี่ยมลูก) ส่งแล้วอาจารย์ก็ไปสอนที่สถาบัน สอนเสร็จก็สะสางงานที่ค้างค้าง จากนั้นจึงจะขับรถไปวัดอัมพวัน เพื่อเข้าร่วมโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘-๑๔ สิงหาคม เพื่อถวายกุศลแด่พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมวงคล ในวโรกาสที่ท่านเจริญอายุครบ ๖ รอบ วันที่ ๑๕ สิงหาคม (๒๕๔๓)

หลวงพ่อก่อนสอนว่า **คนที่ทำความดีไม่ได้ผลเพราะทำตนไม่สม่ำเสมอ** อย่างหนูสวดมนต์ถือเป็นการทำดี แต่ทำๆ หยุดๆ ไม่ต่อเนื่อง จึงไม่ได้ผล ฉะนั้นการทำความดีที่ได้ผลจึงต้องทำตนสม่ำเสมอ ฝากหนูไปคิดต่อด้วยคะ

(๕) หนูรู้สึกกลัวตาย เมื่ออายุ ๒๙ ปีกลัวมาก เวลา
นอนก็กลัว กลัวจะไม่ตื่น หนูสวดคาถาที่ยึดอายุ จริงหรือไม่จริง
หนูก็เชื่อไว้ก่อน หนูยังตายไม่ได้ มีภาระหน้าที่อีกเยอะ นื่องๆ
จะอยู่อย่างไร ทำอย่างไรหนูจะเลิกกลัวตาย เพราะรู้สึกแย่มาก
ในเวลาทีรู้สึกกลัวตาย

วิธีปฏิบัติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนไว้
คือ ให้เจริญมรณสติ คือ ระลึกถึงความตายอันจะมาถึง
ตนและสัตว์อื่นเป็นอารมณ์ ซึ่งจะแนะนำวิธีปฏิบัติอย่างย่อที่สุด
(หากต้องการรายละเอียด หาหนังสือ การฝึกสมาธิ ของอาจารย์
มาอ่าน พิมพ์ครั้งที่ ๖ แล้วค่ะ) ดังนี้ คือให้ภาวนาว่า **มรณัม
ภวิสฺสตี ชีวิตินฺหริยํ อุปจฺฉิสฺสตี** - ความตายจักมี อินฺหริยํจัก
ขาด หรือจะว่าย่อๆ กว่านี้ก็ได้อีกว่า **มรณัม มรณัม - ตาย ตาย**

การเจริญมรณสติเป็นประจำ จะทำให้หายกลัวตาย
เพราะจะได้ทำความรู้จักกับความตายให้ถ่องแท้ว่า สัตว์ทั้งหลาย
ที่เกิดมาในโลกนี้ ไม่มีใครพ้นจากความตายไปได้ มองความตาย
ให้เห็นเป็นธรรมดา แล้วจะไม่กลัวตายอีกต่อไป และที่สำคัญคือ
ทำดีตลอดเวลา เมื่อถึงคราวที่จะต้องจากโลกนี้ไปก็ไม่ต้องกังวล
ว่าจะไปเกิดในทุกข์ดิภูมิ หนูจะกลัวตายไปทำไมในเมื่อตายแล้ว
ก็ต้องเกิด เกิดแล้วก็ต้องตาย วนเวียนกันอยู่อย่างนี้ トラบใดที่
ยังไม่บรรลुพระนิพพาน

อย่างไรก็ตาม เรื่องก๊วตายนี้นี้มิใช่เป็นแต่หนุคนเดียว
 หรอกคะ จะว่าไปแล้วทุกคนก๊วตายนี้นั้นเหมือนกันหมด อาจารย์เอง
 ถึงจะไม่ก๊วตายนแต่ก็ไม่อยากตาย ไซแต่พวกเราซึ่งเป็นมนุษย์
 ปุถุชนเท่านั้นหรือที่ก๊วตายน ในครั้งพุทธกาลก็มีตัวอย่างของคนที
 ก๊วตายนเหมือนกัน ท่านเป็นภิกษุซึ่งเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า
 ภิกษุรูปนี้มีความสะดุ้งกลัวอยู่ตลอดเวลา ได้ยินลมพัดก็กลัว
 ไปไม่ร่วงก็กลัว เรียกว่าได้ยินเสียงอะไรหนอยก็สะดุ้ง ขวัญกระเจิง
 ทุกครั้ง ภิกษุทั้งหลายครั้งเห็นเพื่อนภิกษุมีอาการสะดุ้งกลัวผิต
 ปกติเช่นนั้น ก็พากันไปกราบทูลพระพุทธเจ้าและทูลถามสาเหตุ
 ที่ภิกษุรูปนี้มีความกลัว(ตาย) มากเกินไป พระพุทธองค์ตรัสแก่
 ภิกษุทั้งหลายว่า ภิกษุรูปนี้มิได้กลัวตายเฉพาะในชาตินี้ ใน
 อดีตชาติก็เคยกลัวตายมาแล้ว จากนั้นจึงตรัสเล่าอดีตชาติของภิกษุ
 รูปนี้ว่า เคยเกิดเป็นหมูและเป็นน้องชายของพระองค์ ซึ่งในชาติ
 นั้นพระองค์เสวยพระชาติเป็นสุกรชื่อ มหาตุณทิลละ น้องชายชื่อ
จุลตุณทิลละ

ในนครราชคฤห์ หญิงชราผู้หนึ่งออกไปทำไร่แต่เข้ามืด
 นางถือไม้อันหนึ่งสำหรับหวดไปตามทางที่เดิน เพื่อขับไล่ฝูงเงี้ยว
 เขี้ยวขอที่อาจมาทำอันตรายแก่นาง ขณะนั้นแม่หมูกำลังตกลูก
 ใหม่ ๆ สองตัว ได้ยินเสียงก็ตกใจ รีบหนีเอาตัวรอด ทั้งลูกที่
 เพิ่งเกิดไว้ข้างทาง หญิงชรามาพบลูกหมูอยู่ข้างทางก็เกิดความ
 เอ็นดู นำไปเลี้ยงอย่างดี ดุจเป็นลูกของนาง เมื่อลูกหมูโต นาง
 เกิดความลำเอียง รักมหาตุณทิลละตัวพี่มากกว่าจุลตุณทิลละตัวน้อง

วันหนึ่งพวกคนขี้เมามาเห็นหมู อยากจะซื้อไปฆ่ากินแก้ม
 เหล้า จึงขอซื้อจากนาง นางไม่ยอมขาย จะให้ราคาแพงสักเท่าไร
 ก็ไม่ยอมขาย พวกคนขี้เมาเหล่านั้นจึงเปลี่ยนแผนด้วยการชวน
 นางดื่มสุราด้วย เมื่อนางได้ลิ้มรสสุราก็ติดใจ ยอมโอนอ่อนผ่อน
 ตาม นางตัดสินใจขายตัวนั่นเองคือจุลตตินทิละเพราะรักตัวพี่คือ มหา
 ตุนทิละมาก พวกคนเมาก็พากันมาจะจับหมูซึ่งเป็นน้องชายพระ
 โพรธิสตร์ จุลตุนทิละเห็นท่าทางของคนพวกนั้นก็รู้ว่าจะมาจับ
 ตนไปฆ่า เกิดความกลัวจนตัวสั่นงันงก มหาตุนทิละผู้เป็นพี่ชาย
 จึงปลอบน้องชายว่าอย่ากลัวไปเลย มนุษย์เขาเลี้ยงเราไว้ก็เพื่อต้อง
 การเนื้อของเราไปเป็นอาหาร เจ้าจงทำให้สบาย และเต็มใจที่
 จะตายเถิด หมูโพรธิสตร์กล่าวถ้อยคำไพเราะอีกมากมาย เพื่อให้
 สติแก่น้องชาย พวกคนเมาก็พากันได้ฟังก็เกิดสังเวชใจ สงสาร
 หมูตัวนั้นจึงเปลี่ยนใจไม่ฆ่า เมื่อหมูตัวนั้น (จุลตตินทิละ) มาเกิด
 เป็นมนุษย์และบวชเป็นภิกษุ ความกลัวยังติดมาแต่ชาติก่อน
 เพราะเป็นวาสนา (คือความเคยชิน) ของท่าน เรื่องวาสนานั้นแม้
 พระอรหันต์เองก็ยังละไม่ได้ มีแต่พระพุทธเจ้าทั้งหลายเท่านั้นที่
 ละวาสนาได้

สรุปความว่า เราจะกลัวตายหรือไม่กลัวตาย เราก็ต้อง
 ตายเมื่อมีกรรมที่จะต้องตาย บางคนตายตั้งแต่อายุน้อย บาง
 คนตายสมควรแก่อายุ บางคนตายช้ากว่าอายุ ตัวอย่างที่เห็นง่าย ๆ
 เช่น เวลาเราจุดธูปบูชาพระ เราจุดครั้งละ ๓ ดอก (เพื่อบูชา
 พระคุณทั้ง ๓ ของพระพุทธเจ้า มีพระปัญญาคุณ พระวิสุทธิ

คุณ และพระกรุณาคุณ) บางดอกไม้ใหม่ไม่ได้หน่อเดียวก็ดับแล้ว
เปรียบได้กับคนอายุสั้น ตายตั้งแต่ยังไม่ถึงอายุขัย (หมายถึงอายุ
เฉลี่ยของมนุษย์ ซึ่งสมัยพุทธกาลมนุษย์มีอายุเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐
ปี) รูปบางดอกดับเมื่อหมดเนื้อรูป ซึ่งเท่ากับตายเมื่อถึงอายุขัย
แต่รูปบางดอกไม้จนหมดเนื้อรูปแล้วก็ยังไม่ดับ ไหม้ลามถึงก้าน
รูป อันนี้ก็หมายถึงคนที่มีอายุเกินอายุขัย ซึ่งแม้จะมีน้อยแต่ก็พอ
หาได้ เช่นคนที่มียาอายุร้อยปีขึ้นไป ในสมัยพุทธกาลก็เช่นพระ
อานนท์ ซึ่งมีอายุถึง ๑๒๐ ปี และที่อายุยืนที่สุดในโลกคือ พระ
พากุลเถระ ซึ่งมีอายุถึง ๑๖๐ ปี

สุดท้ายคุณปอแก้วเขียนว่า “หนูถามมา ๕ ข้อก่อน ที่
จริงยังมีอีก ขอเป็นฉบับหน้า” เห็นจะต้องรอคิวนานหน่อยนะคะ
ตอนนี้คิวยาวเหยียดเลยล่ะ

ฉบับที่ ๒ เป็นของ **คุณบุญบันดาล** (เจ้าเก่า) เขียนมา
ปรึกษาว่า “นิสัยไม่ดีของหนูคือ หนูเป็นคนพูดมาก พูดก่อนคิด
พูดแล้วเสียใจทีหลัง หนูไม่รู้จะแก้นิสัยตรงนี้ยังไงคะ หนูต้องเสีย
เวลาเรียนพยาบาล ๕ ปี อาจารย์ไม่ชอบหน้า เจ้านายไม่สนับ
สนุนก็เพราะคำพูดของหนูนี่ล่ะคะ”

หนูก็ทราบแล้วนี่คะว่าตัวเรามีข้อบกพร่องอย่างไร ในเมื่อ
หนูยอมรับความจริงอย่างนี้ วิธีแก้ไขไม่ยากหรอกค่ะ หนูก็ตั้งใจ
ก่อนพูดลึะ หรือจะนับหนึ่งถึงสิบก่อนก็ได้ นับแล้วยังพูดไม่เข้า

หูคนอีก (หมายความว่าคนเขาไม่ชอบที่เราพูด) ก็เปลี่ยนเป็นนับ
หนึ่งถึงยี่สิบ สามสิบ ไปเรื่อยๆ ถ้าวิธีนี้ยังไม่หายก็กำหนดว่า **คิด
หนอ คิดหนอ** ก่อน แล้วก็คิดว่าเราจะพูดออกไปอย่างนี้ คนฟัง
เขาจะชอบไหม หรือถ้ามีคนมาพูดอย่างนี้กับเรา เราจะพอใจไหม
คือไตร่ตรองก่อนแล้วจึงพูด อาจารย์เองเมื่อก่อนก็คล้ายๆ หนู
นี่แหละ เดี่ยวนี้ค่อยเพลๆ ลงบ้าง คนเราไม่มีใคร Perfect
100% หรือก จริงใหม่

หน้ากระดาษหมดแล้วค่ะ เรื่องที่หนูถามคงต้องตอบยาว
เพราะเป็นเรื่องที่หลายคนก็สงสัยและต้องการคำตอบ พบกันบ้าง
หน้านะคะ

ไสยศาสตร์ วิญญาณ โอบปาทิกะ เข้าถึงธรรม ดวงตาเห็นธรรม

การตอบจดหมายในช่วงนี้เห็นจะต้องรวบรัดตัดใจความลงบ้าง เพราะยังตอบค้างอยู่อีก ๓ ฉบับ และไปรับมาใหม่อีก ๑๐ ฉบับ บก.บอกว่ายาค้างไว้นาน ประเดี๋ยวจะเสียแฟน อาจารย์จึงต้องปรับปรุงตัวเองเสียใหม่ เพราะเสียเงินเสียทองยอมได้ แต่เสียแฟน(ศาลาธรรมโอสถ) อาจารย์ยอมไม่ได้เด็ดขาดค่ะ

ขอเริ่มด้วยการตอบจดหมายของ **คุณบุญบันดาล** ต่อจากฉบับที่แล้ว หนูกถามว่า “ไสยศาสตร์ วิญญาณ มีจริงหรือเปล่านั้น มาปรากฏให้เห็นได้ไหมคะ”

คำตอบคือมีจริงค่ะ ส่วนจะปรากฏให้เห็นได้หรือไม่ได้ ก็มีเงื่อนไขหลายอย่าง เป็นต้นว่าเขามีความเกี่ยวข้องกับเราอย่างไรหรือไม่ ในเรื่อง**มักกะสิผล** อาจารย์ได้เล่าเรื่องผีที่มาเข้าลูกชาย

ของคนมุสลิม คนที่จ้างมาเป็นน้องชายซึ่งอยากได้สมบัติของพี่ชาย ใช้ไสยศาสตร์ทำพี่สะใภ้ตายแล้วก็จะมาทำกับหลาน โชคดีที่หลวงพ่ोजรรณ (ในเรื่องใช้ชื่อว่าเจริญ) ช่วยไว้ หนูลองกลับไปอ่านแล้วจะเข้าใจค่ะ มีไสยศาสตร์อยู่หลายตอนซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของหลวงพ่อกาย หลังท่านได้มาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและเลิกไสยศาสตร์เกือบหมด (คือเหลือไว้เฉพาะที่เป็นประโยชน์กับญาติโยมจริงๆ เช่นการหุงน้ำมันมนต์ การเสกมะตูมให้คนท้องเพื่อบำรุงครรภ์ และเสกกล้วยน้ำว้าให้หญิงท้องแก่เพื่อทำให้คลอดง่าย) หนูบอกว่าครอบครัวหนูเชื่อไสยศาสตร์กันทุกคน อาจารย์ก็ขอเตือนไว้สักนิดว่าเชื่อได้ แต่อย่าหลงมกมาย เพราะถึงอย่างไรไสยศาสตร์ก็สู้พุทธศาสตร์ไม่ได้ ลองพิจารณาดูนะคะ

สองฉบับสุดท้ายเป็นของ คุณน้อย ถามมา ๕ ข้อ ดังนี้

(๑) คนข้างบ้านแล้วว่าเคยเห็นเปรตมาขอส่วนบุญ เห็นตอนตี ๓ ตี ๔ อยากเรียนถามว่าทำไมคนเราไม่เห็นวิญญาณตอนกลางวันบ้าง เรียกว่าใครๆ ก็เห็นตอนมืดๆ กันทั้งนั้น เพราะอะไรคะ

ถ้าตอบแบบยวนๆ ก็ต้องบอกว่าอาจารย์ไม่ทราบ อยากทราบก็ต้องไปถามเปรตเอาเอง แต่ถ้าตอบตามหลักวิชาการก็ต้องบอกว่าพวกวิญญาณ พวกเปรต อสุรกาย ผีทั้งหลายนั้นจัดอยู่ในประเภทโอบปาติกะ สามารถปรากฏให้ผู้ที่เกี่ยวข้องของตนเห็นได้ หากต้องการจะสื่อสารด้วย

โอปปาติกะในพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ ให้ความหมายว่า สัตว์เกิดผุดขึ้น คือ เกิดผุดขึ้นมาและโตเต็มตัวในทันใด ตายก็ไม่ต้องมีเชื้อหรือซากปรากฏ เช่น เทวดา และสัตว์นรก เป็นต้น การที่โอปปาติกะไม่ปรากฏให้คนเห็น ตอนกลางวัน ก็คงไม่ต้องการอยู่กับคนกระมัง ยกเว้นคนที่เขาต้องการจะสื่อสารด้วยจริงๆ ก็อาจจะปรากฏให้เห็นตอนกลางวัน เช่น กระหาชยที่นำนารีผลมาให้หลวงตาตุ๋ วัดกลางทุ่ง ก็มาตอนเย็นๆ จวนค่ำ (ดังปรากฏในเรื่องนารีผล) แต่เทวดาที่มาสวดมนต์กับแม่ชีก่อนทอาก็มาตอนกลางคืน หรือจะพูดว่าพวกโอปปาติกะไม่ชอบแสงสว่างก็พอจะฟังขึ้น (อาจารย์เองไม่สันหัดในเรื่องนี้ค่ะ)

(๒) หากเราจะทำบุญให้สัมภเวสี เปเรต จะต้องกล่าวว่าอย่างไรคะ และจะต้องทำในวันพระเท่านั้นหรือ เขาถึงจะได้รับเห็นข้างบ้านเขานำอาหารวางไว้นอกชายคาบ้านวันพระ ส่วนของหรืออาหารที่เราให้สัมภเวสีแล้วจะนำมารับประทานอีกไม่ได้ ใช่ไหมคะ

ก็กล่าวเชิญชวนหรือกล่าวอนุญาติให้เขารับประทาน ที่ต้องทำในวันพระเพราะวันพระเป็นวันที่คนเขานิยมทำบุญกัน แต่จะทำวันอื่นที่ไม่ใช่วันพระก็ไม่น่าจะมีปัญหา ส่วนอาหารที่เราให้แล้วจะนำมารับประทานอีก ตำรวจก็คงไม่จับ แต่ถ้าบุญก็ไม่ควรรับประทาน เพราะจะทำให้ท้องเสียค่ะ

(๓) **นารีผล** เป็นเรื่องมาจากเรื่องจริง ดิฉันพูดถูกไหมคะ ถ้าใช่ ทำไมอาจารย์ไม่ให้เป็นเรื่องเล่า ทำไมถึงเป็นนวนิยายคะ คุณน้อยพูดไม่ผิดหรอกค่ะ แต่ที่อาจารย์ไม่ให้เป็นเรื่องเล่าเพราะ นารีผล เป็นประสบการณ์ตรงของพระเดชพระคุณหลวง พ่อพระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ จิตฺตมฺโม) ซึ่งท่านมีประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครในโลก การเขียนเป็น นวนิยายก็เพื่อจะให้ผู้อ่านที่ไม่เคยรู้จักท่านคิดว่าเป็นนวนิยาย อ่านแล้วจะได้ไม่เกิดปรีดีในหัวใจ สำหรับศิษย์ใกล้ชิดเท่านั้นจึงจะรู้ว่านี่เป็นประสบการณ์จริงของหลวงพ่อ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือการอ่าน นวนิยายน่าจะได้รับความบันเทิงใจมากกว่าเรื่องเล่าใช่ไหมคะ

(๔) ดิฉันอยากขอความกรุณาอาจารย์ อยากได้บทแปล เป็นไทยของบทสวดพาทุมหากา
ส่งมาให้แล้วค่ะ

(๕) มีเพื่อนอีกสองคนเขาอยากได้หนังสือสวดมนต์บ้าง
ค่ะ เท่าที่คุยกันเขายังสวดมนต์ไม่ถูกวิธีเลย จึงอยากขอจาก
อาจารย์อีกสัก ๒ เล่ม หากยังมีแจก

คำตอบเหมือนข้อ ๔ ค่ะ

สำหรับจดหมายฉบับที่ ๒ ของคุณน้อย ตอบเป็นการ
ส่วนตัวตามที่ระบุมาในจดหมายแล้ว ขออนุโมทนาด้วยค่ะ

เป็นอันว่าอาจารย์ตอบจดหมายชุดเก่าครบทุกฉบับแล้ว
นะคะ ต่อไปเป็นของชุดใหม่ซึ่งมี ๑๐ ฉบับ จะตอบตามลำดับ

วันที่เขียนก่อน-หลัง เพราะฉะนั้นจดหมายที่ไม่ลงวันที่ก็ต้องอยู่ลำดับท้ายๆ ค่ะ

ฉบับแรกลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นของ **คุณเมธิณี** เขียนมาถามว่า จะซื้อหนังสือกฎแห่งกรรม-ธรรมปฏิบัติของหลวงพ่ोजรัญได้ที่ไหน

ซื้อได้ที่วัดอัมพวันค่ะ ส่วนราคานั้นต้องจดหมายไปถาม เพราะเมื่อราคาน้ำมันขึ้นอะไรก็ขึ้นตาม รวมทั้งค่าพิมพ์ซึ่งขึ้นมาก่อนค่าน้ำมัน และคงจะขึ้นตามราคาน้ำมันอีก (สงสารประเทศไทยจัง) ได้ข่าวว่าตอนนี้กฎแห่งกรรมขาดตลาดด้วยค่ะ

นอกจากนี้คุณเมธิณียังเล่ามาว่าได้รับอานิสงส์จากการสวดมนต์อย่างน่าอัศจรรย์ อาจารย์ก็ขออนุโมทนาด้วยค่ะ คุณเมธิณีสวดมนต์มากๆ และสม่ำเสมออย่างนี้ ต้องได้รับอานิสงส์อย่างแน่นอนค่ะ ที่เคยใจร้อนหงุดหงิดง่ายก็จะกลายเป็นใจเย็นลง หงุดหงิดยากขึ้น เราก็พยายามแก้ไขปรับปรุงไปเรื่อยๆ อานุภาพของพระรัตนตรัยอัศจรรย์จริงๆค่ะ ขอขอบคุณในคำอวยพรและขอพรนั้นย้อนกลับไปยังคุณเมธิณีด้วยค่ะ

ฉบับที่ ๒ เป็นของ **คุณนิธิตา** ถามว่า นารีผลเป็นเรื่องจริงหรือเปล่าคะ รวมเล่มแล้วราคาเท่าไร ส่งให้ด้วยได้ไหม

อ่านคำตอบข้อ (๓) ของ **คุณน้อย** นะคะ ส่วนนารีผลจะรวมเล่มในเร็วๆนี้ เรื่องราคาจะแจ้งให้ทราบภายหลัง สั่งซื้อได้ที่ ธรรมสภา หรือร้านขายหนังสือชั้นนำทั่วไปค่ะ

ฉบับที่ ๓ เป็นของคุณฝน ผู้เขียนขอให้ตอบส่วนตัว ได้
 ตอบแล้วนะคะ หวังว่า **คุณฝน** คงได้รับจดหมายตอบจากอาจารย์
 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขอเอาใจช่วยให้คุณฝนแก้ปัญหาชีวิตได้โดย
 เร็วที่สุดค่ะ

ฉบับที่ ๔ มาจาก **คุณผู้ไม่รู้** เขียนเล่ามาว่า คอลัมน์
 ของอาจารย์ฉบับที่ผ่านมา ทำให้หนูเลิกล้มความตั้งใจจะไปดูหมอ
 ได้อย่างชะงัด หนูเห็นด้วยกับอาจารย์ค่ะว่าให้เชื่อหลวงพ่อบ้าง **ทำดี**
ให้กับดวงดีกว่าให้ดวงมากำหนดเรา คิดแบบนี้สบายใจกว่า
 มากค่ะ

ค่ะ อาจารย์ก็ตั้งใจช่วยให้หนูประหยัดค่าหมอดูไปได้ แต่
 หมอดูเขาเองไม่ตั้งใจด้วย ดีไม่ดีอาจจะสั่งเก็บอาจารย์ก็ได้ เขาเป็น
 ว่าอาจารย์ไม่ได้ห้ามเรื่องดูหมอนะคะ เพียงแต่อย่าเชื่อมากมาย
 นัก พูดก็พูดเถอะ หมอดูบางคนทายแม่นยิ่งกะตาเห็น เมื่อก่อน
 อาจารย์ก็ชอบดูหมอ ซึ่งหลวงพ่อบอกว่าคนที่ชอบดูหมอเป็น
 อันดับหนึ่งก็คืออาจารย์สาวๆ ตอนนี้อาจารย์ไม่สาวแล้ว ก็เลย
 เลิกดูหมอ หันมาดูตัวเองแทน

หนูถามปัญหาหมา ๓ ข้อ ดังนี้

(๑) หากเคยคิดหรือรู้สึกไปในทางลบหลู่ดูหมิ่นพระ
 พุทธเจ้าหรือพระอรหันต์แล้ว จะมีวิธีแก้กรรมได้อย่างไรคะ
 (บทขอขมาพระรัตนตรัยในบทสวดพุทธคุณ จะช่วยได้ไหมคะ)

ช่วยได้ค่ะ อยู่ในบทสวดมนต์ทำวัตรเย็นนั้นแหละค่ะ หนู
 อย่างคิดอย่างนั้นเลยนะค่ะ เพราะแค่คิดก็เป็นกรรมแล้ว (เข้า
 ข้ามโมหกรรมอกุศล) พระเทวทัตคิดจะทำร้ายพระพุทธเจ้า เพียง
 แค่คิด ฤทธิ์ต่างๆ ที่ท่านได้ก็เสื่อมหมด ผลสุดท้ายท่านต้องถูก
 ธรณีสูบ หนูอย่างคิดอีกนะค่ะ

(๒) เราสามารถขอโหสิกรรมลวงหน้าจากพ่อแม่ได้ไหม
 ค่ะ (เพราะไม่อยากขอโหสิกรรมบ่อยนะค่ะ)

อาจารย์ไม่ค่อยเข้าใจคำถามของหนูนะค่ะ แปลว่าหนู
 ขอโหสิกรรมลวงหน้าเพื่อว่าทำไม่ดีกับพ่อแม่แล้วจะได้ไม่ต้อง
 ขอโหสิกรรมอีก อย่างนั้นใช่ไหมคะ อาจารย์ว่าเราไม่ทำไม่ดีกับ
 พ่อแม่จะง่ายกว่าไหมคะ อย่าลืมนะว่าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา
 นะค่ะ ทำไม่ดีกับท่านก็บาปมากกว่าทำไม่ดีกับคนอื่น ในทางตรง
 ข้ามทำดีกับท่านก็ได้บุญมากกว่าทำดีกับคนอื่น ลองตรองดูนะค่ะ

(๓) อาจารย์มีวิธีคิดอย่างไรคะ ที่ทำให้มีความเพียร
 กำหนดสติได้ในอริยาบถประจำวัน

คำตอบคือต้องฝึกมากๆ ค่ะ ฝึกจนกลายเป็นความเคย
 ชิน อาจารย์เองก็ยังไม่ฝึกได้ไม่มากหรอกค่ะ วิธีคิดของอาจารย์ก็คือ
 เราต้องมีจุดหมายของชีวิต ต้องรู้ว่าชีวิตต้องการอะไร **สำหรับ**
อาจารย์จุดหมายสูงสุดของชีวิตคือการบรรลุพระนิพพาน และ
จะต้องไปให้ถึงจุดหมาย จะเกิดอีกกี่ภพกี่ชาติก็ขอให้ได้มีโอกาส
 ทำความเพียรอย่างต่อเนื่อง เหมือนการเดินทาง แม้ว่าจะระยะทาง

จะยาวไกลสักเพียงไร หากเราเพียรพยายามและมุ่งมั่นที่จะเดินทางไปถึง ก็จักถึงได้ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ไม่มีอะไรเหนือความเพียรพยายามของมนุษย์ไปได้หรอกค่ะ

การกำหนดสติได้ในอิริยาบถประจำวันที่หนูพูดมานั้น อาจารย์ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างต่อเนื่อง คือได้บ้าง ไม่ได้บ้าง เพราะอาจารย์ยังเป็นปุถุชนเฉกเช่นคนทั้งหลาย ผู้ที่สามารถกำหนดสติได้ในอิริยาบถประจำวันอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอนมีแต่พระอรหันต์เท่านั้นค่ะ อาจารย์เองยังไม่ทราบว่ามีอีกกี่ชาติจึงจะได้เป็นพระอรหันต์ ได้แต่ตั้งความหวังไว้ ไม่รู้ว่าเมื่อไรจะสมหวัง

สุดท้ายหนูเคยเรียนมาหลายสาขา แต่ความรู้หรือปริญญาช่วยแก้ปัญหาไม่ได้เลย มีแต่ธรรมะเท่านั้นที่เป็นศาสตร์ซึ่งแก้ปัญหาชีวิตได้ ลักวันหนูหวังว่าจะสามารถเข้าถึงธรรมจนนำพาชีวิตเข้าไปพักในศาลาธรรมโอสถได้ ความสุขทางธรรมนั้นคงจะสงบเย็น ไม่ร้อนระอุทุกข์ทรมานุรายเหมือนชีวิตของหนูในอดีตนะค่ะ

ที่หนูบอกมาข้างต้นอาจารย์ก็เห็นด้วยค่ะ เพราะความจริงก็เป็นอย่างนั้น ตอนนี้อนุก็นำพาชีวิตเข้ามาพักในศาลาธรรมโอสถได้แล้วนี้ค่ะ การเข้าถึงธรรมคือการเข้าใจชีวิตและโลกตามที่เป็นจริง อาจารย์ว่าหนูเข้าถึงธรรมแล้วนะค่ะ

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงธรรมต่างจากการได้ดวงตาเห็นธรรม หรือที่เรียกว่า ธรรมจักขุ เพราะอย่างหลังความหมายลึกซึ้งกว่า เพราะหมายถึงการเห็นการเกิดดับของรูปนามกระทั่งกิเลส

หมดไป ๓ อย่าง คือ **สักกายทิฏฐิ** (ความเห็นว่าเป็นตัวของตน) **วิจิกิจฉา** (ความลังเลสงสัย ความเคลือบแคลงในกุศลธรรมทั้งหลาย) และ **สีลัพพตปรามาส** (ความยึดถือว่าคุณคณจะบริสุทธิ์หลุดพ้นได้ด้วยศีลและวัตร, ความถือศีลพรตโดยสักว่าทำตามๆ กันไปอย่างงมงาย หรือโดยนิยมนวาชล้งว่าศักดิ์สิทธิ์ ไม่เข้าใจความหมายและความมุ่งหมายที่แท้จริง)

ถ้าใครละกิเลส ๓ อย่างนี้ได้ จัดเป็นพระอริยบุคคลระดับต้น ที่เรียกว่า **พระโสดาบัน** ตามพุทธประวัติ บุคคลที่ได้ดวงตาเห็นธรรมหรือธรรมจักขุเป็นคนแรกคือ **ท่านอัญญาโกณฑัญญะ** คงจำได้ใช่ไหมคะ

หนูอย่าไปคิดถึงอดีตเลยคะ อะไรที่ผ่านไปแล้วก็ขอให้ลืมเสีย ตั้งต้นชีวิตใหม่ มีสติอยู่กับปัจจุบัน แล้วหนูจะพบกับความสงบเย็น อันเป็นความสุขทางธรรมดังที่หนูบอกมานั้นแหละคะ

ฉบับที่ ๕ เขียนมาจาก **คุณพร** และถามมา ๔ ข้อ ดังต่อไปนี้

(๑) หนูอยากทราบคำแปลบทสวดชัยมงคลกับปวัตตนสูตร ไม่ทราบว่าจะหาอ่านได้จากที่ไหน
อ่านได้จากที่อาจารย์ส่งมาให้คะ

(๒) หนังสือของอาจารย์ที่พิมพ์ขายมีทั้งหมดกี่เรื่องคะ
เรื่องอะไรบ้าง แล้วจะหาซื้อได้ที่ไหนคะ

มีหลายเรื่องค่ะ ทั้งที่เป็นวิชาการและเป็นนวนิยาย มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนูอยู่กับท.ก็หาซื้อได้ตามร้านขายหนังสือทั่วไป หรือถ้าไปที่ ธรรมสภา พุทธมณฑลสาย ๓ ก็มีทุกเรื่องค่ะ

(๓) หนูเป็นคนใจร้อน ชอบใช้อารมณ์ แต่พออารมณ์เย็นลงก็จะมานั่งเสียใจว่าไม่น่าพูดอย่างนั้นเลย หรือไม่น่าทำอย่างนั้นเลย หนูจะเตือนสติตัวเองได้อย่างไรคะ หนูไม่ชอบเลยคะ

ก่อนพูดหรือก่อนทำให้หนูนับหนึ่งถึงสิบก่อน แล้วต่อด้วย "คิดหนอ คิดหนอ" อีกสิบครั้ง ใจจะเย็นลงและใช้เหตุผลมากขึ้น ใช้อารมณ์น้อยลงค่ะ

(๔) หนูรักพ่อมาก แต่หนูเกลียดแม่เลี้ยง บางครั้งหนูอยากจะซื้ออะไรให้พ่อ แต่พอมานึกว่ามันต้องเป็นของแม่เลี้ยงด้วย หนูก็เปลี่ยนใจ หนูเคยนึกปลงๆ ว่าช่างมันเถอะ แต่ไม่นานหนูก็คิดเหมือนเดิมอีก หนูทำใจไม่ได้จริงๆ ค่ะ เพราะเขานิสัยไม่ดีจริงๆ นะคะ ชอบพูดให้คนทะเลาะกัน เขาปากเสียมากค่ะ ป่อยครั้งที่พูดจาโดยไม่นึกว่าคนฟังจะรู้สึกอย่างไร แต่ที่แสบที่สุดก็คือพูดยุแหยงให้คนทะเลาะกัน คนแบบนี้เราจะมีวิธีทำให้เขารู้สึกตัวหรือเปลี่ยนนิสัยได้ไหมคะ

การจะเปลี่ยนนิสัยคนอื่นนั้นทำได้ยากมาก การเปลี่ยนนิสัยตัวเองก็ยาก แต่ก็ยังง่ายกว่าการเปลี่ยนนิสัยคนอื่น หนูลองปฏิบัติตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล

ท่านสอนลึคะ “เขาร้ายมาให้ (เรา) เอาดีเข้าแก้ไข คนตระหนี่ให้
ของที่ต้องใจ คนพูดเหลวไหล เอาความจริงใจเข้าไปสนทนา”

ขยายความก็คือ ใครเขาร้ายมา เรอย่ำร้ายตอบ แต่จงเอา
ความดีไปแก้ความร้าย แก้ความตระหนี่ด้วยการให้ แก้ความเหี้ย
ด้วยความจริง

นอกจากนี้ยังมีโคลง (หากจำไม่ผิด น่าจะเป็นโคลงโลก
นิติ) สอนไว้ว่า

ให้ท่านท่านจักให้	ตอบสนอง
นบท่านท่านจักปอง	นอบไหว้
รักท่านท่านจักครอง	ความรัก เรานา
สามสิ่งนี้เว้นไว้	แต่ผู้ทรชน

ขยายความคือ ให้เขา เขาก็จะให้เราเป็นการตอบแทน
ไหว้เขา เขาก็จะไหว้ตอบ รักเขา เขาก็จะรักตอบ สามสิ่งนี้ใช้ไม่
ได้เฉพาะกับคนชั่วเท่านั้น เพราะฉะนั้นหนุจงทำใจให้รักแม่เลี้ยง
หากเขาไม่รักตอบก็แปลว่าเขาไม่ใช่คนดี คนไม่ดีไม่รักเรา เราคงไม่
เดือดร้อนใช้ใหม่คะ อย่างไรก็ตาม อาจารย์ขอให้หนุทำใจให้รัก
แม่เลี้ยงให้ได้ แล้วคุณพ่อของหนุก็จะพลอยมีความสุขไปด้วย หนุ
บอกว่ารักพ่อ ก็ต้องทำให้ท่านสบายใจนะคะ

กรรมจัดสรร

การตอบจดหมายในช่วงนี้พยายามให้รวดเร็วขึ้น เพื่อให้ท่านผู้อ่านจะได้ไม่ต้องคอยนาน นอกจากนี้ยังมีเรื่องกรรม ๑๒ รอยอยู่ แต่ยังไม่สปรโอกาสที่จะนำเสนอ เพราะต้องรอให้ตอบจดหมายเสร็จจึ้นเสียก่อน

ฉบับที่ ๑ ขอประเดิมด้วยจดหมายของ **คุณเบญญ** ซึ่งเขียนเล่ามา ๓ หน้ากระดาษ อาจารย์ตอบส่วนตัวไปรอบหนึ่งแล้ว ที่ต้องนำมาตอบอีกก็เพื่อให้ท่านที่มีปัญหาคล้ายๆ กันนี้ได้ทราบคำตอบโดยไม่ต้องถาม วิธีนี้ดีใช่ไหมคะ คุณเบญญ เขียนมาดังนี้

...อ่านศัลลาธรรมโอสถประจำ พบเจอปัญหาหลายรูปแบบ ตัวดิฉันคิดว่าชีวิตนี้จะไม่มปัญหา ไม่มีทุกข์ พอเจอกับตัวเองขณะนี้ แก้ปัญหาไม่ได้เลย ทุกข์มากเหลือเกิน พยายามหาหนทางทุกอย่างก็ดับไม่ได้ มันร้อนรุ่มไปหมด ดิฉันจะทำอย่างไรดีกับชีวิตนี้...

ใจเย็นๆ นะคะ ปัญหาทุกปัญหาแก้ได้ค่ะ ก็คุณคิดผิด
นี่คะ ผิดตรงที่ไปคิดว่าชีวิตนี้จะไม่มีปัญหา ไม่มีทุกข์ ชีวิตใคร
บ้างคะที่ไม่มีปัญหา ไม่มีทุกข์ ไม่มีหอรอกะ ทุกชีวิตที่เกิดมา
ล้วนแบกปัญหาพกพาทุกข์มาด้วยทั้งนั้น ดูอย่างคนไทยลึคะ เกิด
บ๊อบก็มีปัญหาบ๊อบ อย่างน้อยก็ต้องมีปัญหาพร้อมเฉลยหนี้สินกับ
รัฐบาล คนหนึ่งก็หกเจ็ดหมื่นแล้ว คุณเบ็ญลองมองออกไปรอบๆ
ตัวลึคะ มีใครบ้างไม่มีทุกข์ ไม่มีปัญหา เห็นไหมคะคุณเบ็ญมี
เพื่อนเยอะแยะเลย

ทุกข์ของดิฉันคือสามีเจ้าชู้ และผู้หญิงคนนั้นมาอยู่กับสามี
ดิฉัน ขณะเดียวกันก็ยุ่งกับผู้ชายคนอื่นๆ ด้วย พอถูกจับได้เธอ
ก็จะสบถสาบานว่าจะเลิกยุ่งอย่างเด็ดขาด เสร็จแล้วก็ไม่รักษา
คำพูด แถมตอนหลังก็เล่นบทนางมารร้ายมาเยาะเย้ยถากถางดิฉัน
อีก ดิฉันจะทำอย่างไรดี

คุณเบ็ญคะ พฤติกรรมของผู้หญิงคนนั้นตามที่คุณเล่ามา
ไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่อะไรเลย พวกผู้หญิงที่ใจกล้าหน้าด้านชอบ
แย่งสามีคนอื่น เขาก็มีพฤติกรรมอย่างนี้กันทั้งนั้นแหละคะ ขนาด
บางคนเป็นถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยมีชื่อที่สุดของประเทศก็ยังไม่
แย่งสามีคนอื่น ร้ายกว่านั้นก็คือเธอโทรศัพท์ไปตำหนิเธอเขาทั้ง
ที่เขาก็กดสามีให้โดยยอมหย่าขาดกับสามี คงจะระแวงว่าเขา
จะกลับมาคืนดีกันอีก เลยหาเรื่องโทรศัพท์ไปตำหนิให้เขาทุกข์
แต่ปรากฏว่าคนถูกตำเขาจิตใจสูงและทำใจได้ ก็เลยไม่ทุกข์ แถม
ไม่โกรธตอบ ได้แต่แหม่เมตตาให้เธอผู้นั้นจงครองรักกันอย่างมี

ความสุขกับสามี (ที่เธอแย่งเขามา)

ถ้าเรามองลึกเข้าไปในจิตใจของคนเหล่านี้ เราจะสงสารเขานะคะ เพราะที่เขามีพฤติกรรมแบบนี้แสดงว่าชีวิตเขาพร่อง จึงต้องการเติมชีวิตให้เต็มด้วยการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เชื่อเถิดค่ะว่าเขาไม่มีความสุขหรอก อย่างน้อยมโนธรรมในตัวเขาก็ฟ้องว่าเขาทำผิด ทำบาป ผิดศีลตั้งสองข้อคือข้อ ๓ กับข้อ ๔ แล้วคนผิดศีลก็ต้องตกนรก เขามีนรกเป็นที่ไปอย่างไม่ต้องสงสัย ฉะนั้นรีบแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้เขาเสียตั้งแต่บัดนี้เถิดค่ะ อย่านำไปผูกเวรกับเขาเลย

เรื่องสามีของคุณก็เช่นกัน เท่าที่เล่ามาเขาเป็นคนเจ้าชู้โดยธรรมชาติ คุณจะดีสักปานใดเขาก็อดที่จะไปยุ่งกับคนอื่นไม่ได้ก็ต้องปล่อยเขาไป อย่าเอาใจไปผูกกับเขา เอาเวลามาใส่ใจลูกชายหญิงที่กำลังเติบโตจะดีกว่า อย่าให้ลูกต้องมีปมด้อย ส่วนสามีเดี่ยวเขาก็กลับมาตายรังเอง (เว้นเสียแต่ว่ารังของคุณไม่รับคนตาย!) เรื่องหย่าร้างเลิกคิดเสียเถิด ขอให้เห็นแก่ลูกทั้งสองที่ยังอ่อนต่อโลก หากทำใจตามที่แนะนำข้างต้นไม่ได้ ก็ให้ลองทำตามทีหลวงพ่อบ้านแนะนำ คือให้แผ่เมตตาให้เขาทั้งสองคน (สามีคุณกับผู้หญิงคนนั้น) จงมีความสุขด้วยกัน (ก็ต้องทำใจอีกนั่นแหละ) แรกๆ ต้องฝืนใจหน่อย แต่พอชินแล้วก็ไม่ต้องฝืน เมื่อแผ่เมตตา (จากใจจริงและจริงใจ) ให้มากๆ เขาก็จะเลิกร่ากันไปเอง มีคนทำสำเร็จมาแล้วหลายสิบรายค่ะ ก็อยู่ที่ความเพียรพยายามของคุณนะคะ อาจารย์ขอเอาใจช่วยให้คุณทำสำเร็จค่ะ

ฉบับที่ ๒ เป็นของ **คุณสุรีย์** เขียนถามมาว่า

...ในหนังสือฉบับที่ ๗๐๘ เรื่องพระสารีบุตรได้หักสามเนตรลูกศิษย์ถึงเวลาตาย แต่แล้วสามเนตรลูกศิษย์กลับไม่ตาย เป็นเหตุให้พระพุทธองค์ทรงบัญญัติสิกขาบท ห้ามพระภิกษุทำนายโศกชะตา ซึ่งอาจารย์ได้แต่เพียงเล่าโดยย่อ นั้น เรื่องนี้อยู่ในพระสูตรหรืออรรถกถาไหน เพราะดิฉันอยากอ่านเนื้อความโดยละเอียดทั้งหมดนะคะ

อาจารย์จำไม่ได้ว่าอ่านจากหนังสือเล่มไหน พยายามค้นหาที่มาทั้งจากตำรับตำราภาษาไทยและภาษาอังกฤษก็หาไม่ได้ คือจะค้นว่าอยู่ในพระสูตรหรืออรรถกถาใด เมื่อค้นไม่ได้จึงต้องเรียนถามท่านผู้รู้ คือ ศาสตราจารย์พิเศษ **เสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต** ท่านก็ได้กรุณาตอบว่า ไม่มีในพระสูตรหรือในอรรถกถา แต่เป็นเรื่องที่เล่ากันสืบๆ กันมา

คำตอบของท่านอาจารย์เสฐียรพงษ์ ทำให้อาจารย์นึกถึงช่วงที่ไปเรียนที่ประเทศอินเดีย อาจารย์ได้ความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติเพิ่มเติมมามากมาย เป็นความรู้ที่ไม่มีในพระสูตรหรือในอรรถกถา แต่เป็นเรื่องที่คนเล่ากันสืบๆ กันมา ซึ่งอาจารย์ก็เชื่อว่าเป็นเรื่องจริง แต่อาจจะไม่ใช่เรื่องสำคัญจึงไม่มีการบันทึกไว้ในคัมภีร์ แต่จะว่าไปแล้วคัมภีร์พระไตรปิฎกเกิดขึ้นสมัยหลังพุทธกาลและบันทึกไว้เฉพาะเรื่องสำคัญๆ ส่วนเรื่องที่ไม่สำคัญจึงไม่มีการบันทึก หรืออาจเป็นไปได้ว่าบางเรื่องแม้จะสำคัญหาก

ก็มีได้มีการบันทึก เพราะในการสังคายนาไม่มีผู้โดยกขึ้นมาเป็น
ประเด็น อาจารย์สันนิษฐานว่าอย่างนี้นะคะ

ฉบับที่ ๓ ผู้เขียนใช้นามแฝงว่า **ลูกสาวของอาจารย์แม่
อีกคน** อาจารย์ดีใจค่ะที่ได้ลูกสาวอีกนอกเหนือไปจาก ลูกดวง
อาทิตย์ ซึ่งจนบัดนี้ยังไม่ส่งข่าวคราวให้แม่ทราบเลย เตรียมของ
ขวัญไว้ให้ก็ยังไม่ส่งที่อยู่มา ส่วน ลูกสาวของอาจารย์แม่อีกคน
ก็รอรับของขวัญจากแม่นะคะ

จดหมายที่ลูกเขียนมาแม่อ่านแล้วเห็นใจหนูมาก
ขออนุญาตนำลงทั้งฉบับเลยนะคะ (ยกเว้นคำขึ้นต้นกับคำลง
ท้าย)

...ขอให้หนูเรียกอย่างนี้นะคะ เพราะหนูนับถืออาจารย์แม่
จริงๆ ค่ะ หนูชอบอ่าน **ศาลาธรรมโอสถและนารีผล**มากค่ะ อ่าน
แล้วรู้สึกกลัวบาป และอยากรู้เรื่องในอดีตชาติของตัวเองบ้างค่ะ
อาจารย์แม่คะ หนูมีเรื่องเดือดร้อนใจที่หนูไม่ได้ก่อกู้ขึ้น แต่เป็น
คนในครอบครัวก่อกู้ขึ้น อาจารย์แม่ช่วยบอกหนูได้ไหมคะว่าชาติ
ที่แล้วหนูทำอะไรไว้ ชาตินี้ถึงได้มาเกิดในครอบครัวที่มีแต่เรื่อง
หนักหนาสาหัสขนาดนี้ ช่วยตอบหนูด่วนนะคะก่อนที่หนูจะหมด
กำลังใจต่อสู้กับชีวิต เรื่องมีดังนี้ค่ะ

ตั้งแต่หนูเกิดมาก็ได้ยืนพ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน หนูมี
พี่น้อง ๓ คน พี่ชาย หนู น้องชาย พ่อหนูโตก็เริ่มรู้ว่าอะไรเป็น

อะไร สาเหตุที่พ่อแม่ทะเลาะกันเพราะแม่หนูมีชู้ค่ะ พ่อไม่สามารถทำอะไรได้เพราะเป็นคนที่หนักไม่เอาเบาไม่สู้ แม่ทำงานหาเงินคนเดียว พ่อชอบกินเหล้าแล้วก็ทะเลาะด่าว่าแม่และพวกหนู หนูรู้ว่าลูกๆ ต้องมีปัญหาแน่ถ้าพ่อแม่เป็นแบบนี้ แล้วก็จริงๆ ค่ะ พี่ชายหนูติดยาตั้งแต่อายุสิบกว่าปีจนอายุ ๒๖ มีลูกสาว ๑ คน เมียก็หย่ากันไปแล้ว น้องชายอายุ ๒๐ ก็มีเมียและลูกชาย ๑ คน ทั้งพี่ชาย น้องชายของหนูเกษมมาตั้งแต่เด็กๆ ไม่ยอมเรียนจนบัดนี้ ที่หนูกลัวใจมากคือ เวลาพ่อแม่ก็ชอบออกไปประจานแม่นอกบ้าน ด่าลูกให้คนข้างบ้านฟัง หนูอายมาก แม่ก็ไม่ยอมเลิกคบชู้ไม่ว่าหนูจะเตือนว่ามันบาป พี่ชายก็ไม่ยอมเลิกยา ส่วนน้องชายก็ไปก่อเรื่องซบมอเตอร์ไซด์พามือปืนไปยิงเพื่อนตัวเอง ต้องคอยหนีตำรวจ มาอยู่กรุงเทพฯ โดยไม่ทำงานอะไร ต้องไปพึ่งญาติซึ่งไม่มีใครอยากให้อยู่ด้วย และน้องชายก็เป็นคนไม่รู้บุญคุณคน ญาติว่านิดหน่อยก็โกรธทั้งที่ไม่มีทางไป เขาติดยาด้วยนะคะ มาขอเงินหนูเป็นประจำ หนูก็ต้องแบ่งให้เพราะสงสารน้อง แต่ไม่เคยรู้เลยว่าน้องไม่ได้รักและสงสารพวกเราเลย

เมื่อเดือนก่อนน้องชายปวดขามากจนเดินไม่ได้ ไปให้ญาติซึ่งเป็นหมอไสยศาสตร์ดู ท่านบอกว่าคนที่ถูกเขายิงตายจะมาเอาไปอยู่ด้วย แต่ท่านก็ช่วยจนหาย แล้วท่านก็บอกว่านั่งทางในเห็นดวงกรรมจะมาตกในตระกูลหนูอีกค่ะ แค่นี้สำหรับหนูก็สาหัสสาครรจ์มากแล้วนะคะ หนูได้สวดมนต์ตามที่หลวงพ่อดัมพ์พวัน ท่านบอกไว้ค่ะ หนูนับถือท่านมาก อยากไปวัดอัมพวันสักครั้ง แต่

ไปไม่ได้เพราะต้องทำงาน ๖ วัน และไม่ทราบจะเดินทางไปอย่างไร หนูก็ขอรบกวนอาจารย์แม่ช่วยบอกหนูหน่อยว่า ชาติที่แล้ว หนูทำอะไรไว้ ชาตินี้ถึงเป็นอย่างนี้ แล้วมีทางแก้ไขอย่างไร ช่วยบอกหนูด้วยนะคะ นึกว่าทำบุญกับลูกสาวอีกสักคนนะคะ อาจารย์แม่

สงสารลูกสาวคนนี้เหลือเกิน สงสารและเห็นใจมากๆ เลยค่ะ แต่ก่อนที่จะตอบ แม่อยากให้หนูแจ้งชื่อมาด้วย หรือหากไม่ต้องการบอกชื่อจริงจะใช้ชื่อใครก็ได้ เพราะแม่จะส่งของขวัญมาปลอบใจหนู ส่งผ่านมาจากกุลสตรีนะคะ แม่รับรองว่าจะไม่แพร่พรายให้ใครรู้ เพราะเป็นจรรยาบรรณของนักเขียน แม่เป็นคนพูดจริงทำจริงค่ะ

ที่นี้ก็มาถึงตอนตอบจดหมาย คนในครอบครัวหนูมีปัญหากันทุกคน หนูโชคดีที่ไม่เป็นอย่างพวกเขา แต่ก็ต้องทุกข์ไปด้วยเพราะเป็นครอบครัวเดียวกัน ที่ว่าเป็นกรรมนั้น แน่หนอนที่สุดเลยคะ กรรมที่หนูได้รับเขาเรียกว่า กรรมจัดสรร ซึ่งคำๆ นี้ไม่มีในตำราหรือคัมภีร์ ถ้าในตำราหรือคัมภีร์จะใช้คำว่า **ชนกรรม** หมายถึง กรรมแต่งให้เกิด กรรมที่เป็นตัวนำไปเกิด กรรมนี้มีหน้าที่นำบุคคลไปเกิดตามกรรมที่บุคคลนั้นทำไว้ก่อนตาย ตัวอย่างที่เห็นง่ายๆ ก็คือเรื่องของเศรษฐีอ่างทอง (ที่แม่เขียนเล่าไว้ในเรื่องมักกะลีผล) เป็นคนตระหนี่เหนียวแน่น ไม่เคยบริจาคทานเลย เมื่อเขาตายลง ชนกรรมจึงนำเขาไปเกิดสมควรแก่กรรม

๗๖๖ ศาสตร์ธรรมศาสตร์ ๘

ที่เขาทำไว้ โดยนำไปเกิดเป็นลูกขอทาน ที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา ในกรณีของหนู การที่หนูมาเกิดในครอบครัวนี้เพราะ เคยทำกรรมร่วมกันมา แม่เรียกกรรมนี้ว่า กรรมจัดสรร ซึ่งก็คือ ชนกกรรมในคัมภีร์นั่นเอง

สรุปว่า ที่ทุกคนไม่ว่าคุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย น้องชาย เป็นคนที่เล้ามากก็เพราะกรรมของเขา แต่กรรมเป็นเรื่องที่แก้ไข ได้ จริงอยู่ กรรมในอดีตเราไปแก้ไขไม่ได้ เพราะมันผ่านไปแล้ว ส่วนกรรมในปัจจุบันเราแก้ไขได้ แต่ดูเหมือนว่าพ่อแม่พี่น้องของ หนูเขาไม่ยอมที่จะแก้กรรมกันเลย หนูก็ต้องปลงให้ได้ ท่องไว้ เลยว่า **กมฺมฺนา วตฺตตี โลโก- สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม** (พระไตรปิฎก ๑๓/๗๐๗/๖๔๘)

สำหรับตัวหนูเอง อย่างที่บอกแล้วว่าการมาเกิดร่วมกับ คนในครอบครัวเป็นกรรมเก่าที่หนูทำไว้ครั้งอดีตชาติ แต่มาในชาติ นี้หนูไม่ทำกรรมแบบเดิมๆ ที่พวกเขาทำ ฉะนั้นชาติหน้าหนูจะไม่ ต้องพบเจอพวกเขาอีก

หนูไม่ต้องไปบอกไปสอนใครทั้งนั้น พ่อแม่เขาอบน้าร้อน มาก่อนเรา ย่อมรู้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว เรียกว่า **เขารู้หมดแต่อดบ่ได้** ยิ่งกับพี่ชายน้องชาย ยิ่งไม่ต้องพูดถึง คนที่ติดยาเขาไม่มีอนาคต แล้วละ วิธีที่ดีที่สุดคือ หนูจงสวดมนต์ต่อไป สวดมนต์แผ่เมตตา ให้พวกเขาหลายๆ ถ้าหนูมีกุศลพอ ก็จะทำให้พวกเขาเปลี่ยน พฤติกรรมได้ ซึ่งมีคนทำสำเร็จมาแล้วหลายราย แต่ต้องใช้ความ

เพียรอย่างยิ่งยวดเลย แต่ถ้ากุศลหนุ่มไม่พอ ไม่สามารถจะช่วยพวกเขาได้ ก็เอาตัวเองให้ถูกรอดปลอดภัยก็พอ การที่หนุ่มไม่ตกไปในอบายก็เป็นบุญนักรักษาแล้ว ทำใจให้สบายเถิดนะคะ ประคองจิตไว้อย่าให้จิตตก กรรมมีได้ก็หมดได้ ไม่มีอะไรจะอยู่ค้ำฟ้าหอคาคะ สรรพสิ่งเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไปตามเหตุปัจจัย ทำดี พูดดี คิดดี ไว้ทุกกลมหายใจ แล้วชีวิตของหนุ่มก็จะพบสิ่งดีๆ เชื่อแม่นะคะ แม่เอาใจช่วยลูกสาวคนนี้เต็มทีเลยคะ

ฉบับที่ ๔ เป็นของ **คุณปนัดดา** เขียนมาปรึกษาเรื่องสามี คุณบอกว่าสามีเป็นคนโมโหร้าย ชอบตีแม่เหล้า ต่อมาก็มไปติดยาบ้า พอติดยาบ้าแล้วก็ไปติดผู้หญิง เป็นแม่หม้าย ตัวคุณเองไม่มีเวลาสนใจสามี เพราะเขาจะกลับบ้านก็เลยเที่ยงคืนไปแล้ว และคุณต้องดูแลลูกสาวซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่น การเงินก็ขัดสน เพราะสามีไม่รับผิดชอบ คุณเองก็กำลังตกงาน ขอให้อาจารย์ช่วยตอบด่วน

อาจารย์ก็ตอบด่วนไปรอบหนึ่งแล้วนะคะ คุณปนัดดา คงได้รับจดหมายแล้ว ความทุกข์หนักหนาสาหัสของผู้หญิงเราก็คือ เรื่องสามีนอกใจนี้แหละคะ แต่ของคุณทั้งติดเหล้า ติดยา ติดผู้หญิง ติดงู่นังไปหมด ผู้ชายยุคนี้เขาเป็นอะไรของเขาเนะ ชอบทำตัวตกต่ำเหมือนๆ กันไปหมด คุณปนัดดาก็ต้องทำใจคะ วิธีรักษาใจก็ต้องใช้ **ธรรมโอสถ** เพราะไม่ต้องซื้อหา อาจารย์เคยพูดไว้ตั้งแต่เปิด **ศาลาธรรมโอสถ** วันแรกว่า จงทำ **วิกฤต** ให้

เป็น โอกาส เป็นไปได้ใหม่คะ ที่สามี่เขาเป็นอย่างนี้ก็เพื่อเปิดโอกาส
ให้คุณได้ศึกษาหาความรู้ทางธรรม และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิต
ประจำวัน คุณทำแต่ความดีคุณก็จะสูง (ในคุณธรรม) ขึ้นเรื่อยๆ
ขณะที่เขาก็ตกต่ำลงเรื่อยๆ เช่นกัน คนหนึ่งสูง คนหนึ่งต่ำ ชาติ
หน้าชาติไหนจะได้ไม่ต้องเจอกันอีก แต่ถ้ายังรักยัง
ผูกพันอยากเจอกันกับเขาก็คง คุณก็ต้องเต็มใจและยินดีที่จะรับ
ทุกข์ต่อไป อาจารย์ก็ช่วยอะไรไม่ได้ เพราะคุณเลือกทางเดินของ
คุณเอง ลองตั้งใจดูนะคะ

ฉบับที่ ๕ มาจาก **คุณศิริรัตน์** เขียนมาหวานแหววมมาก
อาจารย์ขออนุญาตนำลงเกือบทั้งหมดนะคะ

...คุณสุทัสสา สวัสดิ์ค่ะ ดิฉันเป็นแฟนนวนิยายเรื่อง
นารีผล ของคุณค่ะ จะติดตามอ่านเกือบจะทุกฉบับเลยละค่ะ
ดิฉันเป็นคนหนึ่งที่นิยมชมชอบในด้านนารีผลและพระพุทธศาสนา
อย่างจริงจังมากๆๆ เลยละค่ะ รู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่น่าค้นหา และ
น่าสนใจมากเลย และคุณก็ยังถ่ายทอดความรู้สึกผ่านตัวหนังสือ
ได้อย่างดีเยี่ยมเลยคะ ดิฉันมีเรื่องอยากถามนะคะ

ข้อ ๑. ชื่อสุทัสสา อ่อนค้อม เป็นนามแฝงที่มีแรงบันดาลใจมาจากอะไรคะ

ตอบ สุทัสสา เป็นชื่อรูปพรหมชั้นที่ ๓ ในสุทธาวาสภูมิ
คำว่า สุทธาวาส แปลว่า ที่อยู่ของท่านผู้บริสุทธิ์ คือที่เกิดของ
พระอนาคามี แบ่งเป็น ๕ ชั้นได้แก่

๑. **อวิหา** คือ เหล่าท่านผู้ไม่เสื่อมจากสมบัติของตน
๒. **อตัปปา** คือ เหล่าท่านผู้ไม่ทำความเดือดร้อนแก่ใคร
๓. **สุหัสสา** คือ เหล่าท่านผู้งดงามนำทัศนา
๔. **สุหัสสี** คือ เหล่าท่านผู้มองเห็นชัดเจนนดี
๕. **อกนิฏฐา** คือ เหล่าท่านผู้ไม่มีความด้อยกว่าใคร

นามปากกา สุหัสสา จึงมีที่มาข้างต้นด้วยประการฉะนี้ ส่วน **อ่อนค้อม** เป็นนามสกุลที่ใช้มาตั้งแต่อายุได้ ๑ ขวบคะ ไม่ได้แปลว่าแต่งงานตั้งแต่อายุ ๑ ขวบหรอกนะคะ แต่คุณพ่อไปแจ้งเกิดที่อำเภอตอนดิฉันอายุครบขวบแล้ว ทั้งนี้เพราะเป็นประเพณีของตระกูลเรา เมื่อลูกคลอดออกมาก็จะดูว่าจะอยู่ได้ครบปีไหม ถ้าครบค่อยไปแจ้งเกิด ตอนดิฉันอายุครบขวบ ก็มีน้องชาย ๑ คน คุณพ่อก็ไปแจ้งว่าเป็นดิฉันเกิด แต่พอน้องชายครบขวบ กำลังจะไปแจ้งเกิด น้องชายก็ตายด้วยโรคไข้ไทฟอยด์ ซึ่งเป็นคู่กับดิฉัน แต่ดิฉันดวงแข็งกว่าเลยอยู่มาจนเข้าปีที่ ๕๑ แล้วคุณพ่อเสียใจมากเพราะรักลูกชายมากกว่าลูกสาว ตอนน้องชายตาย น้องชายคนเล็กก็เกิดพอดี คุณพ่อจึงรีบไปแจ้งเกิดเพื่อแก้เคล็ด

ข้อ ๒. มีประสบการณ์เกี่ยวกับพุทธศาสนามานานร้อยกว่า
คะ

ขอแนะนำคุณศิริรัตน์ว่า โปรดอ่านคำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑ ของหนังสือ **สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม** แล้วจะทราบ

คำตอบค่ะ พิมพ์ครั้งที่ ๑๖ แล้วนะค่ะ พิมพ์ครั้งแรกปี ๒๕๓๕ ค่ะ.

ข้อ ๓. ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติพระอริยสงฆ์ได้มาจากไหน
คะ

ได้มาจากสองทางค่ะ ทางหนึ่งคือศึกษาค้นคว้าตามตำรับตำรา อีกทางหนึ่งได้จากการฟังเทศน์ ฟังบอຍๆ ซ้ำๆ จนจำได้ขึ้นใจ แล้วจึงนำความรู้ที่ได้มาเรียงร้อยเข้าด้วยกันให้ดูกลมกลืนเหมาะสม โดยพยายามนำเสนอข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ที่สำคัญคือดิฉันเองก็ต้องลงมือปฏิบัติธรรมด้วยการปฏิบัติธรรมทำให้เราเข้าใจข้อมูลที่ได้รับมาจากสองทางนั้นอย่างแจ่มแจ้ง

ข้อ ๔. ข้อมูลของนารีผลได้มาจากไหนคะ
จากการฟังหลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล (จรัญ
จิตฺตมโม) เล่าให้ญาติโยมฟัง ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลเกือบทั้งหมด มี
บ้างที่ค้นจากตำราและคัมภีร์ทางศาสนา

ข้อ ๕. เชื่อเรื่องที่เขียนมากน้อยแค่ไหนคะ
เชื่อ ๑๐๐% เลยค่ะ เพราะเป็นเรื่องจริง

ถามมา ๕ ข้อค่ะ แบบ...มันเป็นคำถามที่อยากถามมาก ๆ
เลยนะค่ะ เพราะเวลาที่อ่านนะค่ะ จะเหมือนกับตกอยู่ในห้วงภวังค์

ของสถานการณ์นั้นๆ เลยค่ะ (ไม่รู้ว่าจะนำไปรีเปล่า) และอยาก
ทราบว่ามีการรวมเล่มในเรื่องนารีผลไหมคะ

มีแน่นอนค่ะ เรื่องนารีผลมีแฟนมากเป็นพิเศษ เรื่องสัตว์
โลกาก็ว่าแฟนมากแล้ว นารีผลมีมากกว่าอีก ถ้าคณะกรรมการ
ตัดสินใจวางวัลซีไรต์ ใช้เกณฑ์การมีแฟนมากมาตัดสิน รับรอง
นารีผลได้ซีไรต์แน่นอนค่ะ

ไม่อยากจะรบกวนเวลาแล้วนะคะ ขอขอบคุณนะคะที่เขียน
นวนิยายล้าเลิศให้กับผู้อ่านได้อ่านกัน ก็ขออวยพรให้ประสบ
ความสำเร็จในชีวิตมากๆ นะคะ สุขภาพร่างกายแข็งแรงทุกๆ วัน
ค่ะ

ขอบคุณมากค่ะโดยเฉพาะกับคำว่า นวนิยายล้าเลิศ ได้
ยาหอมจากคุณศิริรัตน์ ทำให้มีกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่เขียนนวนิยาย
ต่อไปอีกนานๆ ตั้งใจไว้แล้วว่าจะอยู่ไปจนกว่าจะตายนั้นเทียว
(สำนวนหลวงพ่อนะคะ)

อย่ารับทุกข์ อย่าผูกโกรธ

ฉบับนี้ตั้งใจว่าจะตอบจดหมาย “ไม่ลงวันที่” ซึ่งยังคงอยู่อีกสองฉบับ บังเอิญมี Post Card “ลงวันที่” ส่งมาจาก สวิตเซอร์แลนด์ ๑ แผ่น ขอให้ตอบด่วน จึงนำมาตอบในฉบับนี้ และช่วงที่ยังไม่มีเวลาไปรับจดหมายจาก บก. ก็จะถือโอกาสนำเรื่องกรรม ๑๒ มาเสนอต่อท่านผู้อ่านค่ะ

เปิดฉากด้วยการตอบปัญหาของ **คุณเปรมฤดี** ซึ่งเขียนมาถามข้อสงสัย ดังนี้

...หนูมีคำถามสั้นๆ แต่ก็ยังสงสัยอยู่ทุกวันนี้ ตามความคิดของหนูมีความแน่วแน่ที่อยากเป็นคนดี แต่จริงๆ หนูก็รู้ว่าตัวเองไม่ค่อยดีในหลายๆ อย่าง และบางอย่างก็ยั่วยวนให้เราจะทำผิดได้ง่าย เราจะทำได้อย่างไรให้ทำดีได้ตามที่คิด เราคิดดี คิดจะกลับตัวกลับใจให้ดีถาวรได้อย่างไร บางครั้งเราทำผิด ทำไม่ดี แล้วผิดมากกว่าการที่เราเสแสร้งเป็นคนดีเหมือนที่หลายคนในสังคมนี้ใส่หน้ากากแต่ไม่จริงใจ หรือไม่ อันนี้หนูนึกที่เวลาเราโกรธเวลาใครทำไม่ดีกับเราหรือคนรอบข้างโดยที่เขาไม่จริงใจ หรือว่า

เข้าทำนองปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ หรือเอารัดเอาเปรียบคนที่
 ต้อยต่ำกว่า หนูควรทำอะไร เพราะหลายครั้งที่พยายามเฉย แต่
 ก็รู้สึกว่าการกำลังทนให้คนรังแกเราและคนรอบข้าง คนประพฤดิ
 ไม่ได้จะรักษาประโยชน์ของตนได้ดีมากกว่า และเอาเปรียบคน
 ต้อยต่ำกว่า หนูว่ามันไม่ยุติธรรม (หนูเริ่มคิดได้นิดนึงว่าคำถาม
 หนูเริ่มไม่สิ้นแล้วนะคะเนี่ย)

ค่ะ อาจารย์ก็เริ่มคิดอย่างที่หนูคิดเหมือนกัน ถ้าเช่นนั้น
 ก็ตอบเสียช่วงหนึ่งก่อน แล้วที่เหลือค่อยว่ากันต่อ อย่างนี้ดีกว่า
 นะคะ

จาก 'คำถามสั้นๆ' ของหนูทำให้อาจารย์มองเห็นภาพ
 ลักษณะของสังคมปัจจุบันได้อย่างกระจ่างชัด คนส่วนใหญ่เป็นเช่น
 นั้นจริงๆ โดยเฉพาะที่หนูว่า 'ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ' นั้นมี
 มากมายเหลือเกิน อาจารย์ 'เจอ' มานักต่อนัก บางคนก็ 'ปาก
 ทหวาน ก้นเปรี้ยว' บางคนภายนอกดูภูมิฐานบ่งบอกว่าฉันนี่นะเป็น
 คนอ่อนหวานขานเพราะ แต่ข้างใน ใจโหดใจฉวยกันไม่พัก
 (สำนวนหลวงพ่อดี) อาจารย์ก็ไม่เข้าใจเลยว่าทำไมเขาต้อง
 'ปากอย่าง ใจอย่าง' กัน อาจารย์คนหนึ่งละ ที่ทำอย่างนี้ไม่ได้
 มันอายตัวเองนะคะ แล้วอีกอย่าง อาจารย์เคยถูกคนประเภทนี้
 ทั้งต้ม ทั้งตุ๋น เสียเงินเสียทอง เสียความรู้สึกมานักต่อนัก อ้อ.
 มีอีกประเภทหนึ่งที่หลวงพ่อบอกว่า 'เป็นมิตรตอนกู่ เป็นศัตรู
 ตอนทวง' อาจารย์ก็โดนมาอานเหมือนกัน ตอนยืมพูดดีดี
 "อาจารย์ขาหนูขอยืมแค่สามวันเท่านั้น" เราก็เชื่อเพราะเขาปาก

หวาน แล้วอาจารย์ก็เป็นคนชี้สังสาร เห็นใครเดือดร้อนต้องช่วย แต่พอเขาเอาเงินเราไปแล้ว ไม่ทักไม่ทาย นี่ก็สามปีแล้วยังไม่ได้ แกรมเราต้องส่งดอกเบียให้ธนาคาร เพราะเงินที่ให้เขาไปนั้นเรา O.D.ธนาคารมา เดี่ยวนี้อาจารย์ต้องทำใจแข็ง พี่สาวเคยเตือนบ่อยๆ ว่า “ระวังนะน้อง เอ็นดูเขาเอ็นเราขาดนะ” กว่าจะรู้ตระหนักว่าที่พี่สาวพูดเป็นความจริงก็หมดไปเป็นแสน แกรมเขาว่าเราโง่ด้วย เคยไปทวงถาม นอกจากไม่ได้แล้วเขายังด่าว่าจนเราอับอายขายหน้า กลับมาเล่าให้อาจารย์รุ่นพี่ฟัง อาจารย์เขาบอก “นี่กว่าเอาเงินไปจ้างเขามาด่าว่านั่นแหละ”

แหมเพลินไปหน่อย อาจารย์ก็ถือโอกาสระบายเช่นกัน สิ่งที่จะบอกหนูได้ก็คือ ‘ปลงเสียเถิดแม่จำเนียร’ แต่ถ้าตัวเราไม่ดี และเรารู้ตัวก็เท่ากับเรามีโอกาสที่จะดีได้ ส่วนคนที่ทำไม่ดีแล้วยังหลอกตัวเองว่าตัวดีแบบนี้อันตรายค่ะ ในเมื่อเรารู้ว่าเราไม่ดีอย่างไร บกพร่องตรงไหน เราก็พยายามแก้ที่ตัวเรา **หลวงพ่ót่านสอนให้แก้ที่ตัวเรา ไม่ใช่ไปแก้ที่คนอื่น** สิ่งที่หลวงพ่ót่านก็คือสิ่งที่พระพุทธองค์ทรงสอนเมื่อสองพันห้าร้อยกว่าปีก่อน อาจารย์เคารพบูชาหลวงพ่ót่านในฐานะที่ท่านนำคำสอนของพระพุทธองค์มาสอนคนยุคนี้ได้ พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลกอย่างไร หลวงพ่ót่านก็ดำเนินตามรอยพระบาทอย่างนั้น บุคคลที่มีชีวิตอยู่เพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น เป็นบุคคลที่สมควรแก่การยกย่องสรรเสริญใช้หรือไม่

เมื่ออาจารย์นึกถึงพระพุทธรองค์ที่ทรงเป็นแบบอย่างอัน
ดีงาม และนึกถึงหลวงพ่อดีซึ่งดำเนินตามรอยพระบาทของพระ
พุทธรองค์ อาจารย์ก็มีกำลังใจที่จะทำความดีต่อไป เพราะฉะนั้น
เวลาที่มีคนมาเอาเบรียบเรา หลอกหลวงเรา ริษยาเรา แล้วเราไป
โกรธเขา เท่ากับเราไม่ได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธรองค์ ไม่
ปฏิบัติตามที่หลวงพ่อดีสอน พอคิดได้ว่าเราเป็นคนไม่ดีแล้วนะ
ความโกรธจะลดลงทันที แล้วก็ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสงสารเขา
คิดได้อย่างนี้ อาจารย์จึงไม่ผูกโกรธใคร แต่จะไม่ให้โกรธเสียเลย
นั้น อาจารย์ยังทำไม่ได้ เพราะยังเป็นปุถุชนเต็มขั้น หากก็เป็น
ปุถุชนที่พยายามฝึกตน เพื่อเข้าถึงความเป็นอริยชน แต่ที่จะให้
เป็นไปตามเขา อาจารย์ไม่เห็นด้วย อะไรที่ไม่ดี จะยั่ววนอย่าง
ไรอาจารย์ก็ไม่หลงกล อีกอย่างหนึ่งอาจารย์เป็นคนที่ไม่ชอบแข่ง
ดีแข่งเด่นกับใคร ยิ่งแข่งชั่วละก็เมินชะชาติหนึ่ง (สำนวนหลวงพ่อดี
อีกนั่นแหละ)

อาจารย์ตอบคำถามหนูแล้วนะคะ หนูทำอย่างที่อาจารย์
ทำเถิดค่ะ ใครเขาจะอย่างไรก็ช่างเขา อย่าไปใจอ่อนยอมตามคนที่
ทำผิด ไม่ว่าจะถูกยั่ววนอย่างไรก็อย่าใจอ่อน ขอให้รู้เท่าทันเขา
แต่ก็อย่าให้ถึงกับเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย เพราะคนดีก็ยังมีอีก
มาก ทุกสังคมก็ย่อมมีคนดีคนชั่วปะปนกัน อย่าว่าแต่สังคมมนุษย์
เลย แม้แต่ในหมู่เทพก็ยังมีดีบ้างชั่วบ้าง ใ้ชว่าเทพเทวัญที่อยู่
บนสวรรค์ชั้นฟ้าจะดีไปเสียทั้งหมด หนูบอกมาว่าหนูมีความแนว
แนวที่อยากเป็นคนดี หนูก็ต้องไม่ใจอ่อนกับความไม่ดีที่มายั่ววน

ต้องทำให้ได้นะคะ อ้อ.มี 'คาถาปลอบใจตัวเอง' ที่ท่านพุทธทาสสอนไว้ อาจารย์ท่องทุกครั้งที่ความโกรธมาเยือน คือ "ใครชอบใครชังช่างเถิด ใครชู้ใครเชิดช่างเขา ใครดำใครบ่นทนเอาใจเราร่มเย็นเป็นพอ" หนูนำไปใช้ด้วยนะคะ

...หนูเคยดูหมอดั่งแต่ยังไม่เริ่มสาว ว่าโตขึ้นหนูต้องเป็นเมียน้อยคน หนูพยายามไม่มีแฟน จนวันหนึ่งมีฉันทิภูริทำให้หนูประชดชีวิต เมื่อเลิกกับเพื่อนชาย มีคนมีพันระมาชอบหนูจนเวลาผ่านไป เราชู้สึกดีต่อกัน หนูพยายามครองสติให้มากเวลาอยู่ใกล้กัน แต่ไม่เด็ดขาดเสียที หนูผิดมากเลยใช่ไหม แต่ทุกวันนี้หนูรู้ว่าสวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจแล้วค่ะ แต่หนูจะทำอย่างไรให้มีการครองสติเราทั้งคู่ เพราะเคยคุยกันแล้วว่าเราต่างมีใช้ทางเลือกของกัน แต่เขาเป็นคนเดียวที่รู้ปัญหาในใจของหนูตอนที่อยู่เมืองไทยก็ยังไม่ได้สนใจอยู่ดี จนย้ายมาอยู่ที่ออสเตรเลียห่างบ้าน ห่างวัดมานาน แล้วก็คงจะแก้ตัวขึ้นด้วย -พอได้อ่านเรื่องที่อาจารย์เขียน ทำให้อยากรู้สึกสวดมนต์ไหว้พระ อยากเป็นคนที่มีสติ มีจิตใจดีตลอดเวลา จุดมุ่งหมายของดิฉันคือสักวันหนึ่งดิฉันต้องเข้าฝึกวิปัสสนากรรมฐานให้ได้ อย่างน้อยก็สัก ๗ วันก็ยังดี ที่จริงดิฉันอยากหาที่ออสเตรเลียนี้เพราะสะดวกกว่าแต่กลัวจะไม่ใช่ของแท้ค่ะ อาจารย์พอจะทราบไหมคะว่ามีพระหรืออาจารย์องค์ไหนที่สามารถสอนได้

เท่าที่อาจารย์ทราบ มีวัดพุทธที่ออสเตรเลีย แต่จะหนัก

ไปทางมหายาน ซึ่งก็มีวิธีการที่แตกต่างออกไป แต่จุดหมายก็มุ่งนิพพานเหมือนกัน อาจารย์รู้จักพระภิกษุภิกษุภิกษุภิกษุภิกษุ ท่านเป็นชาวออสเตรเลีย บวชอยู่ที่วัดดอโมงค์ เชียงใหม่ ชื่อ พระชาร์ลส์ นิโรธ (Phra Charles Nirodho) ลองจดหมายไปกราบเรียนถามท่านสิคะ

เรื่องที่คุณเล่ามาทำให้มองเห็นภาพของสังคมไทยสมัยก่อน คือรุ่นปู่ย่าตายาย ที่ท่านเอาใจฝักใฝ่กับศาสนา จึงไม่ค่อยมีปัญหาชีวิตมากนัก สมัยนี้การศึกษาทำคนให้ห่างเหินศาสนา อาจารย์เคยต่อสู้กับเรื่องนี้มานานักต่อนัก ทุกวันนี้ก็ยังต่อสู้แต่ค่อนข้างจะเหนื่อยล้ากับการไม่จริงจังของคนที่ไม่เห็นความสำคัญของศาสนา ผู้ใหญ่บางคนถึงกับพูดว่าจะเอาวิชาปรัชญาศาสนาออกไปจากวงการศึกษา แต่ก็น่าแปลกที่คนมีความคิดเช่นนี้มีอันเป็นไปทันตาเห็น ทำให้อาจารย์สรุปเอาเองว่าคนที่ไม่จริงจังกับชาติศาสนามักมีอันเป็นไป น่าเสียดาย ที่เขาใช้อำนาจไปในทางที่ผิด ประชัญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า ‘อำนาจทำให้คนโง่ล้มตัว ทำให้คนดีรู้จักตัวเองมากขึ้น’ ก็น่าคิดนะคะ

ที่ดิฉันว่ายาวมานี้คืออยากจะขอหนังสือไฟไหม้เหล่าฯ
ส่งมาให้มานานแล้วค่ะ ได้รับหรือยังคะ

อีกอย่างที่ดิฉันอยากถามคือว่า ถ้าถอดสร้อยแขวนพระไว้ที่หัวเตียงแล้วเวลานอนกับสามี จะเป็นการไม่สมควรหรือเปล่า

คะ หรือว่าต้องเอาพระไปไว้ที่หิ้งพระก่อน เพราะปกติจะแขวนไว้ที่หัวเตียงประจำ

ถ้าคุณไม่ยอมให้ท่านเห็นก็หากกล่องเล็กๆ มาใส่แล้วปิดฝากล่องให้มิดชิดนะคะ

สุดท้ายขอให้อาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงนะคะ จะได้เขียนหนังสือดีๆ ให้อ่านไปอีกนานๆ

ขอบคุณในคำอวยพรค่ะ รบกวนขอพรอีกข้อได้ไหมคะ คือ ขอให้อาจารย์เป็นโรค Alzheimer หากมีกรรมที่จะต้องเป็น ก็ขอให้เป็นตอนอายุเข้าปีที่ ๑๒๑ ก็แล้วกัน ให้ได้หรือเปล่าคะ

หมายเหตุ คุณเริ่มต้นด้วย “หนู” พอเขียนไปๆ กลายเป็น “ดิฉัน” อาจารย์ก็ได้ตอบให้เข้ากับสถานการณ์แล้วค่ะ

ฉบับที่ ๖ มาจากประเทศสวีตเซอร์แลนด์ **คุณสุภาวดี** เขียนมาขอให้อาจารย์ช่วยส่งหนังสือสัตว์โลกฯ และไฟไหม้เล่มล่าสุดไปให้ญาติที่อยู่เมืองไทย และเรื่องพิมพ์หนังสือสวดมนต์ อาจารย์ช่วยประสานงานให้แล้วค่ะ

ฉบับที่ ๗ มาจาก**คุณสุนทร** ต้องการเข้าวิปัสสนากรรมฐานสัก ๗ วัน เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้คุณพ่อคุณแม่ซึ่งยังมีชีวิตอยู่ และเจ้ากรรมนายเวร ถ้าจะมาวัดอัมพวันต้องแจ้งก่อน

หรือไม่คะ และต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

ไม่ต้องแจ้งค่ะ ให้คุณมาถึงวัดอัมพวันในวันโกน มีเสื้อผ้าชุดแม่ชี (ชุดขาว) มาด้วย ทางวัดมีให้ยืมคนละสองชุด คุณบอกจะมาช่วงปิดเทอมเดือนเมษา ช่วงนั้นคนจะแน่นมากเลยคะ ต้องอดทนหน่อยนะคะ ส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติคงไม่ต้องตอบ เพราะคุณมาปฏิบัติแล้วจะทราบเองคะ ขออนุโมทนาค่ะ

ฉบับที่ ๘ มาจากคุณ Pseudonym ซึ่งแปลว่านามสมมุติ ต่อไปนี้จดหมายของท่านที่ไม่ประสงค์ออกนาม อาจารย์จะใช้ว่าคุณ Pseudonym (an invented name used instead of real name) นะคะ คุณเขียนเล่ามาว่า “สามีไปติดหมอนวด ไม่เคยส่งเสียเลี้ยงดูครอบครัว ดิฉันต้องทำงานคนเดียวส่งลูกเรียนหนังสือ ผ่อนรถให้เขาขับไปกับผู้หญิงของเขา อยากให้สามีกลับมาอยู่กับครอบครัวเหมือนเมื่อก่อน พี่ชายเขาแนะนำหมอนวดให้เขา พี่ชายก็มีภรรยาบ่อยเป็นหมอนวด”

อาจารย์สงสารพี่ชายของสามีคุณจังเลย สงสารที่เขาเห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นความชั่วเป็นความดี ตัวเองเห็นผิดคนเดียวไม่พอ ยังยึดเยียดให้น้องชายเห็นผิดตามไปด้วย สามีของคุณก็น่าสงสารที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง ยอมให้พี่ชายจูงจมูก นำสงสารทั้งพี่ทั้งน้องเลยนะคะ

“จิตใจดิฉันร้อนรุ่ม ตามอาละวาดเขาทุกที่ ตามเขาตลอดเวลา ดิฉันเหมือนคนขาดสติ ไม่มีสติที่จะทำมาหากิน คิดอาฆาตแค้นตลอดทุกวัน คำพูดบางคำของสามีทำให้ดิฉันแค้น ที่พูดว่าใจเขาไม่อยู่กับดิฉัน จะเอาตัวเขาไว้ทำไม”

คุณตามอาละวาดเขาแล้วคุณได้อะไร ได้แต่ความเจ็บปวดรวดร้าวมากขึ้น แค้นมากขึ้น ตามไปฟังคำพูดที่เสียดแทงใจให้ยิ่งเจ็บ และที่สำคัญคือ คุณไม่ได้เหมือนคนขาดสติ แต่ขาดสติอย่างชัดเจนเลยทีเดียว แทนที่จะทำอย่างนั้น คุณเปลี่ยนมาสงบสติอารมณ์ได้ไหม คนเราต่างคนต่างมา จะไปผูกติดกับเขาทำไม จะไปเป็นเจ้าของใจเขาทั้งที่เขาประกาศโจ่งแจ้งว่าใจเขาไม่อยู่กับคุณอย่างนั้นหรือ เก็บสติปัญญาไว้คิดเรื่องการทำมาหากินจะดีกว่า อย่าไปเสียเวลากับเขาเลย คนกำลังหลง ถึงคุณจะเอาข้างมาจุดก็ไม่อยู่ ปล่อยเขาไปก่อน วันหนึ่งเขาคิดได้ เกิดรู้ตัวรู้ชั่วขึ้นมา ก็จะกลับมาตายรังเอง แต่ถ้าคุณไม่ต้องการเขาอีกต่อไป ก็ติดประกาศไว้ที่ประตูหน้าบ้านว่า “รังนี้ไม่รับคนตาย” ต้องสงบใจรอวันที่คุณชนะ ขึ้นพุ่มพ่าย โวยวายไปก็มีแต่เสียกับเสีย และที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือลูก สามีเขาขาดสติไปแล้ว หากคุณขาดสติอีกคน ลูกคุณลำบากแน่ ปล่อยสามีไป เอาลูกไว้ก่อน ให้ความรักความอบอุ่นเขา อย่าทำให้เขาเกิดปมด้อย

เพื่อนอาจารย์คนหนึ่ง สามีเจ้าชู้มากจนเขาต้องหลอกให้สามียอมหย่า พอหย่าแล้วสามีก็มาแจกการ์ดแต่งงานอยู่เรื่อย เขา

มีลูกด้วยกัน ๒ คน เรียนเก่งทั้งคู่ เพื่อนส่งลูกอยู่คนเดียว ไม่เคยด่าว่าหรือตามอาละวาดสามี ไม่ตำหนิสามีให้ลูกฟัง สามคนแม่ลูกสุขภาพจิตดีมาก เรียนแข่งกันด้วย ลูกเรียนปริญญาตรี (แพทย์) แม่เรียนปริญญาเอก ตอนนี่แม่เป็นดอกเตอร์แล้ว วันไหนเกิดสามีมาเยี่ยม พอลูกเห็นก็บอก “คุณแม่ สงสัยคุณพ่อจะมาแจกการ์ดแต่งงานอีกแล้วมั้ง” คุณ Pseudonym ลองทำอย่างเพื่อนอาจารย์ลึคะ แล้วความทุกข์ของคุณจะลดน้อยลง อย่าสร้างทุกข์ให้ตัวเองเลยคะ (ถ้าคุณจะได้ยงว่า สามีนั้นแหละเอาทุกข์มาให้ดิฉัน อาจารย์ก็จะบอกว่า แล้วคุณไปรับทำไม รับทุกข์มาไว้ทำไมคะ)

“ดิฉันเจ็บใจจนอยากจะฆ่าเขากับผู้หญิงของเขา แต่พอมารู้ได้อ่านศาสนาธรรมโอสธ ทำให้ความอาฆาตแค้นลดลง แต่ยังไม่หมดไปจากใจ จึงอยากสวดมนต์ จิตใจจะได้สงบลงบ้าง เพราะปัจจุบันกลัวใจตัวเองเหลือเกิน กลัวจะทำร้ายชีวิตเขาทั้งสองคน ขอความกรุณาอาจารย์ส่งหนังสือไฟไหนๆ ให้ดิฉันด่วนนะคะ”

ส่งให้นานแล้วคะ ป่านนี้จิตใจคุณคงสงบราบเรียบแล้ว โช้ใหม่คะ แต่ถ้าคุณยังทักห้ามใจไม่ได้ ตามไปอาละวาดหรือทำร้ายเขา ก็เห็นจะต้องย้ายไปอยู่เรือนจำแน่นอนอน ขอเล่ากรณีตัวอย่างอีกสักเรื่องนะคะ

ลูกศิษย์คนหนึ่งของอาจารย์ หน้าตาสวยมาก เธอมาเล่า

ให้อาจารย์ฟังว่าสามีไปติดนักร้อง ทั้งซี้เหร่ทั้งดำ แถมใจร้ายอีก ชอบมารังควานเธอ เช่นตามมานอนด้วยที่บ้านและพูดเยาะเย้ยว่า ถึงหล่อนจะรูปร่างหน้าตาสู้เธอไม่ได้ แต่เรื่องอย่างนั้นหล่อนเก่งสุดๆ ที่สามีเธอมาติดหล่อนเพราะสามีบอกว่าเธอไม่เก่งเรื่องอย่างนั้น ลูกศิษย์แค้นมาก ใช้คัตเตอร์กรีดหน้าหล่อนเป็นรูปสัญลักษณ์สภากาชาด (กากบาท) ผลคือต้องย้ายบ้านไปอยู่ในคุก ๖ เดือน ที่นี้กรรมก็ตกมาถึงลูกด้วย ลูกสาวยังเล็ก อายุไม่กี่เดือนแม่ก็มาติดคุก แทนที่เธอจะโทษตัวเอง กลับไปโทษนักร้องคนนั้นว่าทำให้เธอกับลูกต้องลำบาก ยิ่งคิดก็ยิ่งแค้น ออกคุกลงไปจะต้องเอาให้หนักกว่าเดิม (คงถือคติหนึ่งจิ้น “แค้นนี้ต้องชำระ”) พอออกคุกได้ก็ไปกรีดรูปกากบาทให้นักร้องคนนั้นอีก ปรากฏว่าติดคุกอีก ๑ ปี แต่คราวนี้เริ่มคิดได้ (มาได้สติในคุก) ก็เลยปลงตก ออกจากคุกก็ขอหย่าจากสามี พอหย่าได้ไม่นานก็มีหนุ่มโสดมาขอแต่งงาน เป็นลูกคนจิ้น แม่เขาก็ไม่รังเกียจลูกสะใภ้ แถมเลี้ยงหลาน (คือลูกสาวเธอ) ให้อย่างดี เธอแต่งงานแต่ยังไม่ได้จดทะเบียน เวลาผ่านไปไม่กี่เดือนสามีมางอนง้อขอคืนดี บอกว่าเลิกกับนักร้องแล้ว เธอมาเล่าให้สามีใหม่ฟัง เขารีบพาเธอไปจดทะเบียนทันที สามีเก่าก็จ๋อยไปเลย

ชีวิตคนเราเหมือนนิยายนะคะ เธอเล่าให้อาจารย์ฟังและบอกว่าจริงๆ แล้วชีวิตคนยิ่งกว่านิยายเสียอีก ทุกวันนี้สามีรักเธอมาก และแม่สามีก็รักลูกสาวของเธอมาก เพราะลูกชายเขา (คือสามีเธอ) เป็นหมัน มีลูกไม่ได้

ถึงตอนนี้ก็จะกระซิบบอกคุณ Pseudonym ว่า จงอย่า
 จองเวรจองกรรมกับสามีและหมอนวดคนนั้นเลย เวรย่อมระงับ
 ด้วยการไม่จองเวรนะคะ ไม่เคยปรากฏว่าเวรสามารถระงับได้ด้วย
 การจองเวรเลย อาจารย์ไม่ได้พูดโดยไม่มีหลักฐานนะคะ หลัก
 ฐานอยู่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อ ๑๑ ค่ะ พระพุทธองค์
 ตรัสสอนว่า

น หิ เวเรน เวรานิ สมฺมมฺหิตฺถิ กุทาจนํ
 อเวเรน จ สมฺมมฺหิตฺถิ เอส ธมฺโม สนนฺตโน
 ในกาลไหนๆ มา เวรทั้งหลายในโลกนี้ย่อมไม่ระงับได้
 ด้วยเวรเลย
 ก็แต่ว่าย่อมระงับได้ด้วยความไม่มีเวร ธรรมนี้เป็น
 ของเก่า (พระไตรปิฎก ๒๕/๑๑/๑๕)

๔๒

ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง วัดป่ามะม่วงอยู่ที่ไหน

ฉบับนี้จะเขียนเรื่องของ **สีลัพพตปรัมมาส** ทั้งนี้เพราะได้เกิดกรณีขึ้น กล่าวคือสามิผู้หนึ่งได้มากราบเรียนปรึกษาพระราชสุทธิญาณมงคลหรือหลวงพ่ोजรัญ ว่าจะทำอย่างไรดี ภรรยาเอาแต่สวดมนต์ทั้งวันทั้งคืนจนไม่ยอมไปทำงาน ขาดงานมาเป็นเดือนแล้ว เกรงว่าจะถูกไล่ออก หลวงพ่อท่านตอบทันทีว่าเพียงพอแล้ว ปฏิบัติผิดทางแล้ว วิธีแก้คือต้องพาไปให้แพทย์เชี่ยวชาญด่วน ขึ้นปฏิบัติผิดๆ อย่างนี้ต่อไป จะเพี้ยนชนิดกู่ไม่กลับเลยทีเดียว

ได้รู้ได้เห็นอย่างนี้ อาจารย์ก็นึกเป็นห่วงหลายๆ คนที่เคร่งเครียด เคร่งครัดจนเกินพอดี พระพุทธองค์ตรัสสอนให้เดินสายกลาง คือ ปฏิบัติแต่พอดีๆ ไม่ตึงเกินไป แล้วก็ไม่หย่อนเกินไป ถ้าตึงเกินไปก็จะเข้าข่าย **อตตกิลมณานุโยค** แต่ถ้าหย่อนเกินไปก็เป็น **กามสุขัลลิกานุโยค** และที่สำคัญที่สุดคือจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องแท้จริง มิฉะนั้นก็จะเข้าข่าย

สัณฑิพตปรามาส ดังกรณีของภรรยาบุรุษผู้นั้น ซึ่งทำทางเขาเป็น
ทุกข์เป็นร้อนมาก

การปฏิบัติธรรมไม่ว่าจะเป็นการสวดมนต์ก็ดี หรือการ
เจริญพระกรรมฐานก็ดี ถือว่าเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ แต่ถ้าผู้ปฏิบัติ
ไปยึดติดถือมั่นมากเกินไปก็กลายเป็นสัณฑิพตปรามาสได้ ตัวอย่าง
ที่เห็นง่ายๆ เช่น เรื่องการกินเจ บางคนกินเจเพื่อจะอวดผู้อื่นว่า
ฉันนี่นะปฏิบัติเคร่งครัด แล้วก็เลยถึงกับไปดูถูกเหยียดหยาม
คนอื่นที่ไม่กินเจว่าเป็นคนเลว ไม่บริสุทธิ์เหมือนตน แบบนี้ก็กลายเป็น
เป็นสัณฑิพตปรามาสแล้ว บางคนแม้จะกินเจก็ยังอุตส่าห์หลอกตัว
เองว่ากำลังกินเนื้อสัตว์ โดยทำอาหารให้เป็นรูปเนื้อสัตว์ เช่น
ทำเป็นน่องไก่บ้าง ทำเป็นเบ็ดอย่างบ้าง เวลากินก็ทำใจว่านี่กำลัง
กินน่องไก่ กินเบ็ดอย่าง ทั้งๆ ที่กำลังกินแป้ง แบบนี้จะได้บุญที่
ไหน เพราะยังยึดติดถือมั่นอยู่ คือ ยังมีอุปาทาน การปฏิบัติธรรม
ที่ถูกต้องนั้นต้องทำแบบปล่อยวาง คือไม่ยึดติดถือมั่น เวลากิน
อาหารก็อย่าไปคิดว่าฉันกำลังกินเนื้อ หรือฉันกำลังกินแป้ง คิด
เพียงว่ากำลังกินอาหาร เพื่อให้ร่างกายดำรงอยู่ได้เท่านั้น คือต้อง
กินอย่างปล่อยวางนั่นเอง

กล่าวโดยสรุปก็คือ การปฏิบัติธรรมหรือการทำความดี
ใดๆ ก็ตาม จะต้องทำอย่างปล่อยวาง คือไม่ยึดติดถือมั่น เพราะ
การยึดติดถือมั่นย่อมไม่ทำให้ก้าวหน้าในการปฏิบัติ พระพุทธองค์
ทรงสอนไม่ให้ยึดติดถือมั่นแม้ในธรรม ดังมีพระพุทธวจนะรับรอง
ว่า สพุเพ ธมฺมา นาลํ อภินิเวสาย - ธรรมทั้งหลายทั้งปวง

ไม่ควรยึดมั่นถือมั่น (พระไตรปิฎก ๑๒/๔๓๔/๔๖๔)

จึงขอฝากท่านผู้อ่านไปคิดด้วยค่ะ ที่อาจารย์ต้องนำเรื่องนี้มาเขียนเพราะเกิดอาการ**ร้อนตัว** คืออาจารย์ได้เขียนเกี่ยวกับการสวดมนต์ไปหลายครั้ง รวมทั้งตอบคำถามของท่านผู้อ่านเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย จึงเกิดอาการร้อนตัวว่า เกิดมีท่านผู้อ่านเอาแต่สวดมนต์จนไม่ยอมไปทำงาน แล้วมาบอกว่าอาจารย์สุจิตราเป็นคนแนะนำ อาจารย์ก็จะขอปฏิเสธนะคะ ว่าไม่ได้แนะนำให้สวดทั้งวันทั้งคืนจนไม่ทำอะไร เพราะอาจารย์จะไม่แนะนำใครให้ปฏิบัติสุดโต่งอย่างนั้นแน่นอนค่ะ

อีกรายหนึ่งที่ยากนำมาเขียนไว้เพื่อเป็นอุทาหรณ์ก็คือสตรีผู้หนึ่งปฏิบัติกรรมฐาน มีการเดินจงกรมและนั่งสมาธิจนลึมนึกถึงสังขารของตนเอง ในที่สุดก็ล้มป่วยและต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ขณะที่อยู่โรงพยาบาลก็หงุดหงิดงุ่นง่านมาก บ่นตลอดเวลาว่าโรงพยาบาลไม่ดีเลย ที่เดินจงกรมก็ไม่มี จะนั่งสมาธิก็ไม่สะดวก เพราะเตียงหมอบเตียงพยาบาลมากวนอยู่เรื่อย อยากกลับไปอยู่บ้าน ฯลฯ ถ้าลองมีอาการแบบนี้ก็บอกได้เลยว่าไม่ใช่หนักปฏิบัติที่แท้ เพราะหลวงพ่อบุญพระราชมุนีญาณมงคลท่านสอนว่า การทำกรรมฐานทำได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เช่นกำลังป่วย อยู่ก็นอนกำหนดลมหายใจ “พอง-หนอ, ยุบ-หนอ, ปวดหนอ, เจ็บหนอ...” คือกำหนดไปตามอาการที่เป็นจริงในขณะนั้น หรือถ้าหงุดหงิดก็กำหนด “หงุดหงิดหนอ” กล่าวคือต้องมีสติรู้อาการที่ปรากฏ แล้วกำหนดไปตามที่รู้ หรือเวลาจะเดินไปเข้าห้องน้ำ

ก็กำหนด ชาย-ขวา ชาย-ขวา ไปเรื่อยๆ ทำอะไรก็เอาสติไป
กำกับอิริยาบถ นี่คือการปฏิบัติธรรม ไม่ต้องไปหงุดหงิดว่าไม่มี
ที่เดินจงกรม หรือหมอมากวน พยาบาลกวน อะไรทำนองนี้ คือ
อย่าไปยึดติดกับรูปแบบจนเกินไป ต้องรู้จักยืดหยุ่น ผ่อนคลาย
บ้าง ไม่ต้องจนเกินไป จึงจะถือว่าปฏิบัติถูกทาง

อย่างไรก็ตาม ทั้งสองกรณีที่ยกมานี้เขาไม่ได้อ่านคَوْلัมน์
ศาลาธรรมโอสธ อาจารย์ก็เลยรอดตัว มิฉะนั้นเขาจะไปพูดได้
ว่า ทำตามคำแนะนำของอาจารย์สุจิตราแล้วทำให้เพี้ยน ขออย่า
ให้มีใครเพี้ยนเพราะอ่านคَوْلัมน์นี้เลยนะคะ

ฉบับที่ ๑ เป็นของคุณอรุณี เขียนมาจากอิสราเอล ถาม
ว่า ลำดับขั้นของการสวดมนต์ที่เขียนมานี้ถูกต้องหรือไม่

ถูกต้องค่ะ ขอโทษนะค่ะที่ไม่ได้นำลง เพราะเคยลงมา
หลายครั้งแล้ว เรื่องลำดับหรือขั้นตอนต่างๆ ยืดหยุ่นได้ค่ะ จะผิด
กันไปบ้างก็ไม่ใช่ไร ข้อสำคัญขอให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและ
ด้วยความปล่อยวาง อย่ายึดติดถือมั่นเป็นอันใช้ได้ค่ะ

ส่วนการแผ่เมตตาที่ไม่ต้องไปกังวลว่าคนที่เราแผ่ไปให้มัน
เขาจะได้รับหรือไม่ได้รับ คือคุณกังวลว่าเมื่อแผ่เมตตาแล้วจะถึง
หรือไม่ถึง การแผ่เมตตาไปจะถึงหรือไม่ถึงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย
หลายอย่าง ยกตัวอย่างเช่น หลวงพ่อท่านเปรียบเทียบให้ฟังว่า
ถ้าท่านเทศน์อยู่ที่สถานียานเกราะ แต่คุณไปฟังสถานีอื่น คุณก็ไม่ได้
ฟังท่านเทศน์ เพราะฉะนั้นต้องจูนคลื่นให้ตรงกัน

คุณอยากสั่งซื้อหนังสือเรื่อง “ไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟนรก”
ถามว่าจะสั่งซื้อได้ที่ไหน ขอตอบว่า บก.ท่านจัดส่งให้คุณแล้วคะ
หวังว่าคงได้รับแล้ว และคงช่วยให้คุณสามารถเพลิดเพลินกับการ
สวดมนต์จนคลายความคิดถึงเมืองไทยลงได้นะคะ

ฉบับที่ ๒ **คุณมาลี**เขียนถึงคุณสุทัสสา บังเอิญคุณ
สุทัสสาไม่ได้สัมปทานหน้ากระดาษสำหรับตอบจดหมาย จึง
ขอตอบในศาลาธรรมโอสธโดยคุณสุจิตรานะคะ จดหมายของคุณ
ลายมือสวยงาม อ่านง่าย และเนื้อความก็ทำให้คนอ่านนั่งยิ้มเดียว
แหละคะ ลงให้ทั้งฉบับเลยนะคะ

ดิฉันเป็นบุคคลหนึ่งที่ชอบอ่านกุสสตรี และอ่านเจอเรื่อง
‘นารีพล’ ที่คุณเขียน รู้สึกชอบมากและอยากติดตามตลอด ทำให้
ต้องซื้อกุสสตรีทุกเล่ม อ่านแล้วไม่ยากให้จบเร็วเลยคะ และมี
ข้อสงสัยและอยากทราบมาก จึงได้เขียน จ.ม.มารบกวนเวลาของ
คุณสุทัสสา ได้โปรดกรุณาตอบ จ.ม.ด้วยนะคะ

ข้อ ๑. วัดป่ามะม่วงอยู่ที่ไหน

ข้อ ๒. เจ้าอาวาสวัดป่ามะม่วงคือใคร

ข้อ ๓. หลวงพ่อดำในเรื่องคือหลวงปู่เทพโลกอุดรใช่ไหม

ข้อ ๔. เรื่องนี้เป็นเรื่องจริงหรือเรื่องเล่า

ดิฉันอยากทราบมากคะ กรุณาตอบด้วยนะคะ สุดท้าย
นี้ขอเอาใจช่วยให้กุสสตรีขายดีตลอดไปคะ

ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณคุณมาลีเป็นอย่างมากที่เอาใจช่วยให้กุลสตรีชายดีตลอดไป ดิฉันก็ขอเอาใจช่วยด้วยคน

ตอบจดหมายของคุณมาลีดังนี้ค่ะ

ข้อ ๑. วัดป่ามะม่วง คือ วัดอัมพวัน อยู่กิโลเมตรที่ ๑๓๐ ถนนสายเอเชียค่ะ (นับจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิถึงปากทางเข้าวัด)

ข้อ ๒. เจ้าอาวาสคือ พระราชสุทธานวมงคล (จรัญ จิตรมโม) ท่านเป็นเจ้าของคณะจังหวัดสิงห์บุรีด้วยค่ะ

ข้อ ๓. ดิฉันคิดว่าใช่ค่ะ แต่หลวงพ่อก็คงจะไม่ตอบเรื่องนี้ ท่านบอกว่าคนที่มาถามท่านเรื่องนี้ต้องตาย เคยมีอาจารย์ (ขอสงวนนาม) ไปเรียนถามท่านเมื่อประมาณสิบกว่าปีที่ผ่านมามา ท่านก็บอกว่าต้องตายนะ อาจารย์ท่านนั้นก็ตอบว่าตายก็ยอม เพราะอยากรู้เรื่องมาก ท่านจึงเล่าให้ฟัง (ถ้าไม่ลืมนะนำไปเขียนใน **วัฏจักรชีวิต** แต่ถ้าลืมนะคุณมาลีช่วยเตือนด้วยนะคะ) อาจารย์ท่านนั้นก็อัดเทปไว้ พอกลับไปบ้านเย็นวันนั้นก็ตาย เพื่อนๆ นำเทปมาเปิด ไม่มีเสียงของหลวงพ่อดีซึ่งเป็นเรื่องแปลกมาก จึงไม่มีใครรู้ว่าหลวงพ่อดำใช่หลวงปู่เทพโลกอุดรหรือไม่ ดิฉันเองเคยคิดจะสัมภาษณ์ท่าน พอดีมีคนที่กว่าจะต้องตายเหมือนอาจารย์ท่านนั้น ดิฉันก็เลยเปลี่ยนใจ กระทั่งก็เชื่อด้วยเหตุผลส่วนตัวว่า หลวงพ่อดำเป็นองค์เดียวกับหลวงปู่เทพโลกอุดร แบบนี้คงไม่ตายนะคะ

ข้อ ๔. เป็นเรื่องจริงที่หลวงพ่อกำลังให้ดิฉันฟัง ดิฉันก็นำมาเล่าต่อในรูปของนิยายอิงธรรมะค่ะ

ฉบับที่ ๓ เป็นของ**คุณปอแก้ว** เขียนถามมาว่า จะเอาดอกไม้อะไรไปกราบขอโทษคุณพ่อ รูป เทียน อย่างละเท่าไร จะทำแบบไหน เย็บกรวยหรือบายศรีหรือเปล่า ไม่ทราบจะทำอย่างไรให้ถูกต้องเหมาะสม

ใช้พวงมาลัยดอกมะลิก็ได้ค่ะ เรื่องรูปแบบถ้าไม่สะดวกในการปฏิบัติจะวันเสียบ้างก็ได้ สิ่งสำคัญอยู่ที่จิตใจนั้นต่างหาก ถ้าเราต้องการขอโทษท่านด้วยใจจริง ทาพวงมาลัยดอกมะลิใส่พานไปกราบขอโทษท่านก็ได้ค่ะ อย่ากังวลเรื่องรูปแบบ เพราะเป็นเพียงสิ่งสมมุติขึ้นมาเท่านั้นเอง

การที่หนูมีในหลวงในดวงใจ ต้องการยึดพระองค์ท่านเป็นแบบอย่าง อยากดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระองค์ท่าน อย่างนี้เป็นการอิจฉาด้วยไหมคะ

ไม่ใช่ค่ะ ไม่เรียกว่าอิจฉา แต่เรียกว่า**ฉันทะ**ค่ะ เมื่อมีฉันทะ หนูก็ต้องมีวิริยะ จิตตะ วิมังสา ด้วยนะค่ะ ธรรม ๔ อย่างนี้เรียกว่า อิทธิบาท ๔ ซึ่งอาจารย์เคยกล่าวถึงมาแล้วในฉบับก่อนๆ ถ้านึกไม่ออกก็ลองค้นดูนะค่ะ

ฉบับสุดท้าย เขียนมาจาก**คุณปนัดดา** ตัวอักษรที่ใช้เขียนมีขนาดใหญ่ อ่านง่าย คุณปนัดดาเขียนมาดังนี้

ดิฉันเขียนมาเป็นฉบับที่ ๒ เพราะต้องการคำแนะนำจาก อาจารย์ คือดิฉันสงสัยว่าการอธิษฐานปฏิบัติอย่างไร ระหว่างคนเป็นกับคนตาย อธิษฐานต่างกันอย่างไรคะ ที่บ้านของดิฉัน มีงูเยอะ ลูกสาวกลัว ทำอย่างไรไม่ให้งูมารบกวน แต่งูไม่ได้มาทำอะไร แค่มาก็เห็นเท่านั้น แต่ว่าจะเห็นบ่อยๆ ก็เลยทำให้ลูกสาวดิฉันขวัญอ่อน ได้ยินเสียงอะไรก็กลัว ไม่กล้าอยู่บ้านคนเดียว

อาจารย์คะ ดิฉันสนใจหนังสือไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก กับหนังสือเวลาในขวดแก้ว มีจำหน่ายใหม่คะ ถ้ามีราคาประมาณเล่มละเท่าไร ดิฉันหวังว่าคงจะได้รับคำตอบจากอาจารย์นะคะ

เรื่องงูที่เล่ามานั้นคงต้องแผ่เมตตาค่ะ แต่ถ้าจะอธิษฐานก็คงจะได้ คือคุณอาจจะคิดว่าเคยทำกรรมอะไรไว้กับเขา เขาถึงได้มาให้เห็น (จะเล่าเรื่องงู ในฉบับต่อๆ ไป ที่ว่าสามิฎฐภรรยาฆ่าตายไปเกิดเป็นงู เพราะรักภรรยามาก ไม่ยอมไปไหน ภรรยารู้จึงฆ่าอีก... ถ้าลืมช่วยเตือนด้วยนะคะ) คุณก็พูดกับเขาตรงๆ เลยว่า อย่ามาให้เห็นเลย หากเคยทำกรรมอะไรก็ขอให้อธิษฐานให้ด้วย แล้วจะแผ่เมตตาให้ ที่นี้เวลาคุณสวดมนต์ตอนก่อนนอน ก็อย่าลืมแผ่เมตตาให้เขานะคะ

ส่วนคำถามที่ว่า ระหว่างคนเป็นกับคนตาย อธิษฐานต่างกันอย่างไร ก็ขอยกตัวอย่างกรณีของศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต นะคะ คือท่านเล่าให้ฟังว่า เวลาคนตายท่านชอบไปงานศพเพื่อไปขออธิษฐานจากเขา ท่านบอกว่า การขออธิษฐานจากคนตายทำได้ง่ายกว่าคนเป็น คือ

ท่านจะไปเคาะที่โลงศพ แล้วพูดกับคนตายว่า “ที่เคยทำกรรมต่อกันไว้ ขออโหสิกรรมนะ คุณอโหสิกรรมให้ผมแล้วใช่ไหม ขอขอบคุณนะ ขอให้คุณไปสู่สุคตินะ” เท่านั้นเอง ที่ว่าง่ายเพราะเราพูดแทนคนตายเสร็จสรรพ เนื่องจากคนตายพูดไม่ได้ แต่ถ้าวันไหนคนตายลุกขึ้นมาพูด คงต้องวิ่งกันป่าราบทีเดียวละ

สำหรับการอโหสิกรรมคนเป็นนั้นทำได้ยากกว่า เพราะบางทีเราใจไม่ถึง คือไม่อยากเผชิญหน้า ฉะนั้นวิธีที่ดีที่สุดคือขออโหสิกรรมตอนสวดมนต์ไหว้พระ ซึ่งพระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคล หรือหลวงพ่ोजรัญท่านสอนไว้ว่า “สวดมนต์เป็นนิตย์ อธิษฐานจิตเป็นประจำ อโหสิกรรมแล้วจึงแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล” ซึ่งลำดับขั้นตอนมีอยู่แล้วในภาคผนวกของหนังสือไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก

ข้อพึงสังเกตคือ การอธิษฐานจิตนั้น ไม่ใช่การบนบานศาลกล่าว แต่เป็นการตั้งใจมั่นว่า ข้าพเจ้าจะเป็นคนดี หรือขอให้บุตรธิดาของข้าพเจ้าเป็นคนดี ดังนี้ เป็นต้น

หนังสือไฟไหม้แล้วจัดส่งให้แล้วค่ะ ส่วนหนังสือเวลาในขวดแก้วคงต้องถามไปที่ บก. (คอลัมน์ ด้วยรัก จากใจ) นะคะ อาจารย์ไม่ทราบจริงๆ ค่ะ

๔๓

กรรม ๓ หมวด

ฉบับนี้จะได้กล่าวถึงเรื่องกรรม ๑๒ ซึ่งได้เกริ่นไว้มาแล้ว คำสอนเรื่องกรรมถือว่าเป็นลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา เพราะในศาสนาอื่นโดยเฉพาะศาสนาที่จัดอยู่ในประเภท เทวนิยม (Theism) ซึ่งเชื่อว่ามีพระเจ้าสูงสุด (God) เป็นผู้บันดาลทุกสิ่งนั้น จะไม่ให้ความสำคัญกับกรรมมากนัก เพราะถือว่ามนุษย์ทุกคนเป็นผลงานการสร้างของพระเจ้า ความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์แต่ละคนจึงเป็นเรื่องของพระเจ้าลิขิต ขณะที่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นเรื่องของ กรรมลิขิต คือมนุษย์เป็นผู้ลิขิตตัวเอง จากการกระทำของเขาเอง มนุษย์จึงต้องรับผลแห่งการกระทำของตนอย่างไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงได้

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งเป็นศาสนาที่ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามากที่สุด จะมีคำสอนเรื่องกรรมค่อนข้างชัดเจนกว่าศาสนาอื่นๆ ในคัมภีร์พระเวทได้กล่าวถึงกรรม ๒ ประเภท ได้แก่ *ประวฤติกรรม* คือ การกระทำที่หวังผลตอบแทน กับ *นิรฤติกรรม* คือ การกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน หรือการกระทำที่ปล่อย

วาง แต่เมื่อเทียบกับคำสอนเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนา ก็ยังถือว่าศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ให้ความสำคัญกับกรรมน้อยกว่า จึงกล่าวได้ว่ามีแต่พระพุทธศาสนาเท่านั้น ที่สอนเรื่องกรรมอย่างชัดเจนแจ่มแจ้งทุกแง่มุม

ในฉบับก่อนๆ ได้กล่าวถึงเรื่องกรรมมาแล้วหลายหัวข้อ และค้างเรื่องกรรม ๑๒ ไว้ จึงขอโอกาสนำเสนอตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

กรรม ๑๒ หมายถึง การจำแนกกรรมออกเป็น ๓ หมวด หมวดละ ๔ กรรม ซึ่งเรื่องนี้มิได้มีมาในพระไตรปิฎกโดยตรง กล่าวคือ พระพุทธเจ้าตรัสเรื่องกรรมไว้ ปรากฏอยู่ในปิฎกต่างๆ ยังมีได้มีการจัดหมวดหมู่ พระอรรถกถาจารย์สมัยต่อมา เช่น พระพุทธโฆษาจารย์ เป็นต้น ได้รวบรวมมาจัดเป็นหมวดหมู่ไว้ในภายหลัง

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรื่องกรรม ๑๒ นั้น จำเป็นต้องอ้างอิงถึงปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาของไทยพระองค์หนึ่ง คือ **สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส** ผู้ทรงรจนาศรีนิพนธ์ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาไว้เป็นจำนวนมาก สำหรับเรื่องกรรม ๑๒ นั้น ทรงอธิบายไว้ในหนังสือ **ธรรมวิภาคปริเฉทที่ ๒** ซึ่งก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องนี้ ขอนำประวัติของพระองค์ท่านมาเสนอโดยสังเขป ดังนี้

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเป็นพระโอรสลำดับที่ ๔๗ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว ประสูติเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๐๓ พระมารดาคือ
 เจ้าจอมมารดาแพ ทรงมีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าชายมฤษฎ
 นาคมานพ เมื่อพระชนมายุครบ ๒๐ พรรษา ได้ทรงพระผนวช
 และประทับจำพรรษา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงได้รับสถาปนา
 เกลิมพระยศเป็นพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ใน
 รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงเพศ
 บรรพชิตตลอดกาลพระชนม์ชีพ สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม
 ๒๔๖๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาสมณศักดิ์ครั้งสุดท้ายหลังสุดเป็น
 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

เรื่องกรรม ๑๒ ที่ทรงรจนาไว้ในหนังสือธรรมวิภาค
 ปริเฉทที่ ๒ นั้น ทรงจำแนกกรรมออกเป็น ๓ หมวด หมวดละ
 ๔ กรรม ดังนี้

หมวดที่ ๑ ว่าโดยปากกาล คือจำแนกตามเวลาที่ให้ผล
 ได้แก่

๑. ทัฏฐธรรมเวทนียกรรม - กรรมให้ผลในปัจจุบันคือ
 ภาวนี

๒. อุปัชชเวทนียกรรม - กรรมให้ผลในภพที่จะไป
 เกิดอีก คือในภพหน้า

๓. อปรายเวทนียกรรม - กรรมให้ผลในภพต่อๆ
 ไป

๔. อโหสิกรรม - กรรมเล็กให้ผล ไม่มีผลอีก

หมวดที่ ๒ ว่าโดยกิจ คือ จำแนกการให้ผลตามหน้าที่
ได้แก่

๕. ชนกรรม - กรรมแต่งให้เกิด
๖. อุบัติติมภกรรม - กรรมสนับสนุน
๗. อุปปีฬกรรม - กรรมบีบคั้น
๘. อุปฆาตกรรม - กรรมตัดรอน

หมวดที่ ๓ ว่าโดยปากทานปริยาย คือ จำแนกตามความ
ยกย่องหรือลำดับความแรงในการให้ผล ได้แก่

๙. ครุกรรม - กรรมหนัก
๑๐. พหุกรรม หรือ อาจิณณกรรม - กรรมทำมาก
หรือกรรมชิน
๑๑. อาสันนกรรม - กรรมจวนเจียน หรือกรรมใกล้ตาย
๑๒. กัตตตากรม หรือ กัตตตาวาปนกรรม - กรรม
ลึกลับทำ

ต่อไปจักได้กล่าวถึง กรรม ๑๒ แต่ละหัวข้ออย่างละเอียด
พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ดังต่อไปนี้

๑. **ทิกฺขุธรรมเวทนียกรรม** (อ่านว่า ทิกฺขุ-ฐะ-ธัม-มะ-
เว-ทะ-นี-ยะ-กัม) หมายถึงกรรมให้ผลในปัจจุบันคือ โฉนพนี้
ได้แก่ กรรมดีก็ตาม ชั่วก็ตาม ที่ผู้กระทำทำแล้วจะได้รับผลใน
ชาตินี้ทันตาเห็น เพราะเป็นกรรมแรง (คือเจตนาแรง)

การให้ผลของกรรมข้อนี้สามารถเห็นได้ง่ายโดยไม่ต้อง
อ้างพยานหลักฐานแต่อย่างใด ดังตัวอย่างข่าวคราวที่ปรากฏตาม

หน้าหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับเจ้าพ่อเจ้าแม่ทั้งหลายที่ทำความชั่ว แล้ว
 จ้างมือปืนไปฆ่าคนโน้นคนนี่ที่ขัดผลประโยชน์กับตน แต่ในที่สุด
 พวกเขาก็ต้องถูกฆ่าตายทันตาเห็น เพราะกรรมมาให้ผล นอกจาก
 เจ้าพ่อเจ้าแม่แล้วก็มีนักการเมือง (บางคน) ที่ชอบทำตัวยิ่งใหญ่
 มาก มีอยู่รายหนึ่งทำตัวยิ่งใหญ่อย่างที่เรียกว่า 'ใหญ่คับฟ้า' ใจคอ
 โหดเหี้ยม ต้องจ้างมือปืนมาคุ้มกันเพราะฆ่าเขาไว้มาก ใครขัด
 ผลประโยชน์แม้เพียงเล็กน้อยก็สั่งมือปืนเก็บ โดยไม่คำนึงว่าลูก
 เมียเขาจะได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ชาวบ้านกลัวอิทธิพลของ
 เขามาก แต่ในที่สุดกฎแห่งกรรมก็ทำหน้าที่ เขามีอันต้องตาย
 พร้อมๆ กับมือปืนคู่ใจ การตายของเขามีเบื้องหลัง เพราะหนังสือ
 พิมพ์ลงข่าวว่าเป็นการ 'ฆ่าปิดปาก'

เรื่องของกรรมมิได้ถูกจำกัดอยู่ในหมู่คนสัตว์เท่านั้น แม้
 ในหมู่บรรพชิตก็ต้องรับกรรมเช่นกัน เช่นเรื่องของพระคุณเจ้ารูป
 หนึ่งที่กรรมของท่านเป็น 'กัญฐธรรมเวทนียกรรม' ทั้งกรรมที่เป็น
 ฝ่ายกุศล และกรรมที่เป็นฝ่ายอกุศล กรรมที่เป็นฝ่ายกุศลนั้นย่อม
 เป็นที่ทราบกันทั่วไป ในหมู่ศิษยานุศิษย์ทั้งชาวไทยและชาวต่าง
 ประเทศ ส่วนกรรมที่เป็นฝ่ายอกุศลก็ปรากฏอยู่ใน สัตว์โลกย่อม
 เป็นไปตามกรรม, มังกะลีผล และ นารีผล ดังที่ 'สุทัสสา อ่อน
 ค้อม' ได้นำเสนอไปแล้ว แต่นั่นก็เป็นเพียงตัวอย่างในบางส่วน
 เพราะยังมีอีกหลายเรื่อง หลายเหตุการณ์ที่มีได้นำเสนอ ดังจะขอ
 ยกตัวอย่างที่ปรากฏในหนังสือ "เวรกรรมตามสนอง" ของท่าน
 อาจารย์วิชัย แต่ก่อนอื่นคงต้องเฉลยก่อนว่า พระคุณเจ้ารูปนี้คือ

พระเดชพระคุณพระราชสุทิวาญาณมงคล (จรัญ จิตฺตมโฆ) เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี และเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน ผู้ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของสาธุชนทั่วโลก บรรดาศิษยานุศิษย์เรียกท่านติดปากว่า 'หลวงพ่ोजรัญ'

หลวงพ่อกเล่าว่า หลังจากท่านรับกรรมที่หักคอนกกระสาได้ไม่นาน กรรมที่หักขานกก็มาให้ผลอีก กล่าวคือในเวลา ๔ นาฬิกาของวันหนึ่ง ท่านกำลังจะไปลงโบสถ์ก็เกิดพลัดตกบันได ทั้งที่เดินอย่างมีสติ บันไดมี ๑๓ ขั้น และท่านก็เดินขึ้นเดินลงทุกวัน ครั้นถึงคราวที่กรรมมาให้ผล ท่านก็พลัดตกลงมาเสียเฉยๆ แต่ท่านบอกว่าโชคดีที่เป็นมวยจึงไม่ได้รับบาดเจ็บแต่อย่างใด ถ้ามองในแง่ของกรรมก็ถือว่ากุศลกรรมของการเจริญสติมาให้ผล และถือเป็นวิภูลุทธิกรรมเวทนิยกรรม แต่นกกระสายังคงไม่หายแค้น เพราะพอรุ่งเช้าท่านเดินทางไปตลาดผักไห่ มีโยมเขาถวายน้ำปลาสำหรับมาเป็นเสบียงเลี้ยงพระ ๑๕ ปีบ คนขับรถนำรถไปจอดไว้ที่โคนไม้ แล้วลงเรือไปกับท่านเพื่อไปบ้านโยมคนนั้น เจ้าของบ้านรีบเอาเสื่อมาปู บนบ้านมีร่องเล็กนิดเดียว เด็กเล็กๆ ก็ลงไม่ได้ แต่ท่านกลับตกร่อง ลูกสะบ้าหลุด เพราะกฎแห่งกรรมที่ทำไว้กับนกกระสาทำให้ผลนั่นเอง

จากกรรมที่เคยหักขาข้างขวาของนกกระสาทำให้ขาท่านหักในทันที และเป็นข้างขวาด้วย ท่านเล่าว่าปวดจนน้ำตาแทบร่วง แต่เพราะเคยฝึกสติไว้ดี ท่านจึงทนได้ และไม่ได้ออกเจ้าของบ้านว่าขาหัก เกรงเขาจะว่าท่านซุ่มซำม เดินไม่ดูตาม้าตาเรือ ท่านคิด

ว่าตัวท่านมีเคราะห์ ไม่ได้ชุ่มชุ่ม ถ้าเป็นเด็กจึงจะว่าชุ่มชุ่ม เหมือน
 ที่เวลาเด็กกินมากก็จะถูกผู้ใหญ่ว่าตะกละ แต่ถ้าผู้ใหญ่กินมาก
 เรียกว่าเจริญอาหาร (ข้อนี้เป็นเรื่องธรรมดาของผู้ใหญ่ที่มักเข้าข้าง
 ตัวเอง)

ท่านลากลับโดยไม่บอกเขาว่าขาหัก เวลาเดินขึ้นตลิ่งปวด
 ที่สุด และได้ยินเสียงแว่วแผ่วมาแต่ไกลว่า "สมน้ำหน้า หักขาดิฉัน
 มันก็ปวดอย่างนี้เหมือนกัน" ท่านสงสัยว่าที่เสียงนั้นใช้คำว่า
 'ดิฉัน' คงจะเป็นนगरะสาตัวเมีย เมื่อกลับถึงวัดท่านก็ไม่บอก
 ใคร พยายามทนลงโบสถ์ต่อไปอีก เวลาเดินลูกสะบ้ามันเคลื่อน
 เข้าออกเสียงดังโป๊ะๆ ปวดเป็นที่สุด หมอมาตรวจบอกว่าหลวง
 พ่อต้องไปใส่เหล็ก ท่านบอกไม่ใส่ ขอยอมตายเพื่อใช้กรรม แล้ว
 ท่านก็อธิษฐาน ทำสมาธิภาวนาแผ่ส่วนกุศลให้แก่กระสา แก้กกรรม
 แก้วเวรด้วยการบำเพ็ญกุศลให้เขา ปล่อยนก ปล่อยปลา ปล่อย
 เต่า ปล่อยปลาไหล ทำอยู่หนึ่งเดือน วิทยุธรรมเวทนิยกรรรมก็มา
 ให้ผล ในที่สุดขาหายเป็นปกติหลังจากที่ปวดจนแทบน้ำตาร่วงอยู่
 หนึ่งเดือนเต็มๆ

นี่ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งในการใช้กรรมของหลวงพ่อ และ
 ก็คงไม่หมดเพียงเท่านี้ เพราะหลังจากจบนารีผลแล้ว **สุทัสสา
 อ่อนค้อม** จะได้นำเสนอใน **วัฏจักรชีวิต** ต่อไป

สำหรับวิทยุธรรมเวทนิยกรรรมของหลวงพ่อ ที่เป็นไปใน
 ฝ่ายกุศลก็มีมากมาย ดังที่นำเสนอไปแล้วในนวนิยายอิงธรรมะ
 ทั้งสามเรื่องที่กำลังถึงข้างต้น การที่หลวงพ่อใส่ตั้งแตกบนรถไฟ
 ขณะกำลังเดินทางไปชะอวดก็ดี การที่ท่านไปรับการรักษาที่โรง

พยาบาลศิริราชเพราะใส่หน้ากากดี การที่ท่านตกลงไปในหวสลบอยู่
ตั้งค่อนคืนแต่ไม่มรณภาพก็ดี เหล่านี้เป็นกรรมที่เกิดจากการเจริญ
สมาธิภาวนาที่ท่านฝึกฝนอบรมอยู่เป็นเวลานาน และกุศลเหล่านั้น
ได้มา ให้ผลเป็นทิฏฐธรรมเวทนียกรรม ทำให้ท่านรอดชีวิตมาสร้าง
คุณงามความดีด้วยการช่วยเหลือมนุษยชาติ ชักนำพวกเขาให้เข้า
สู่โลกสันติ จนเป็นที่เคารพนับถือของสาธุชนทั่วโลกในปัจจุบัน

ทิฏฐธรรมเวทนียกรรมที่ยกตัวอย่างมานี้ เป็นตัวอย่างที่
เกิดในยุคปัจจุบัน ต่อไปจักได้ยกตัวอย่างในครั้งพุทธกาลบ้าง โดย
เริ่มจากทิฏฐธรรมเวทนียกรรมที่เป็นไปในฝ่ายอกุศลก่อน ซึ่งที่
ปรากฏชัดแจ้งคือกรรมของพระเวทตัดที่คิดจะปลงพระชนม์พระ
พุทธเจ้า เพราะอยากเป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์แทน แล้วท่านก็ต้องรับ
กรรมทันตาเห็นในชาตินี้ คือถูกธรณีสูบ

ส่วนทิฏฐธรรมเวทนียกรรมที่เป็นไปในฝ่ายกุศล ก็ได้แก่
เรื่องของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ซึ่งท่านทำบุญจนหมดเนื้อหมด
ตัว ในที่สุดเทวดาที่อาศัยอยู่ซุ้มประตูบ้านของท่านได้มาบอกให้
เลิกทำบุญเสียที ท่านก็ไล่เทวดาไปเพราะเป็นเทวดามิจฉาทิฏฐิ
ดูเอาเถิดว่าศรัทธาของท่านมันคงเพียงไร ขนาดเทวดาหักยังไม่
ฟัง (ทั้งนี้เพราะท่านบรรลุเป็นพระโสดาบันแล้ว ศรัทธาของท่าน
จึงไม่สั่นคลอน) เมื่อเทวดาถูกไล่ก็เสียอกเสียใจ จึงต้องมาขอโทษ
ท่านและบอกที่ซ່อนขุมทรัพย์ซึ่งบรรพบุรุษของท่านซ່อนเอาไว้ ใน
ที่สุดท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็กลับมา มีฐานะร่ำรวยดังเดิม เพราะ
ทิฏฐธรรมเวทนียกรรมมา ให้ผล เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

๔๔

เห็นกรรม

ช่วงที่ปิดกลางภาคสิบห้าวัน อาจารย์ไม่ได้หยุดเลย มีงาน
ทำตลอด งานที่สถาบันบ้าง งานบริการชุมชนบ้าง ทำให้งานส่วน
ตัวต้องล่าช้า แต่ก็มีความสุขที่ได้ 'ทำความดี'

ระหว่างวันที่ ๒๔-๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ อาจารย์ไปเป็น
วิทยากรในโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ที่วัดราชโอรสาราม
เขตจอมทอง ผลพวงจากงานนี้ อาจารย์ก็ได้ตัวอย่างของกិฏฐธรรม
เวทนิยกรรมมาฝากท่านผู้อ่าน ขอยกมาเพียงเรื่องเดียวนะคะ

เรื่องเดียวที่ว่านี่ก็คือเรื่องของผู้เข้าปฏิบัติท่านหนึ่ง เป็น
ทหารอากาศ ยศพลอากาศโท อายุ ๗๒ ปี แต่ยังคงหนุ่ม เพราะ
ท่านออกกำลังกายอยู่เสมอ อดีตท่านเป็นนักบินมือหนึ่งของกอง
ทัพอากาศ เคยขับทั้งเครื่องบินธรรมดาและเครื่องบินไอพ่น ตอน
ท่านเล่าประสบการณ์ช่วงที่ขับเครื่องบินไอพ่น อาจารย์ก็กลัวมาก
กลัวความเร็ว เครื่องบินธรรมดาอาจารย์ก็ว่าเร็วมากแล้ว เครื่อง
บินไอพ่นเร็วยิ่งกว่านั้น เพียงแค่อคิดอาจารย์ก็กลัวเสียแล้ว เวลา

ที่ต้องเดินทางอย่างเร่งรีบ จำเป็นต้องบินไป อาจารย์จะกลัวมากจนต้องเจริญมรณสติไปตลอดทาง ขณะที่ผู้โดยสารคนอื่นๆ เขาลับอย่างสุขุขามณ์ แต่เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี่ก็ไม่ได้เกี่ยวกับเครื่องบินหรือคณะ แต่เกี่ยวกับกรรมของอดีตนักบินท่านนี้ค่ะ

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันปิดการอบรม วิทยากรจะเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติออกมาแสดงความรู้สึก ท่านนายพลในฐานะที่อาวุโสกว่าเพื่อนได้รับเกียรติให้พูดก่อน ท่านเล่าถึงประสบการณ์การปฏิบัติในครั้งนี้ว่า ขณะที่ปฏิบัติเห็นแต่นกกับไก่ ทำให้ระลึกรู้ถึงกรรมที่เคยทำตอนเป็นเด็ก ตอนอายุ ๑๓ เคยใช้ปืนยิงนก กระสุนฝังเข้าไปในอก นกตกลงมาตายทันที ท่านดีใจและภูมิใจในตัวเองมาก ภูมิใจที่ยิงแม่นแล้วก็นำนกมาอย่างสุ่เพื่อนๆ กิน เพื่อนๆ ก็พากันชื่นชมว่าท่านเก่งหาตัวจับยาก อีก ๕๗ ปีต่อมากรรมก็ให้ผล กล่าวคือท่านเป็นมะเร็งในอก ต้องถูกผ่าตัดตอนอายุ ๗๐ ขณะที่ผ่าตัดทรมานมาก หมอเขาคัดเอาหัวใจท่านออกมา เอาหัวใจเทียมใส่แทน ที่ต้องควักหัวใจจริงออกมาเพื่อจะตัดเนื้อส่วนที่เป็นมะเร็งออก ใช้เวลาในการผ่าตัดถึง ๑๒ ชั่วโมง ท่านเปิดหน้าอกแสดงหลักฐานการถูกผ่า ยังเห็นแผลเป็นที่เกิดจากรอยเย็บ มีทั้งแนวตั้งและแนวนอน ท่านจึงเข้าใจว่าเหตุใดเวลาเดินจงกรมและนั่งสมาธิจึงเห็นแต่นกกับไก่

สำหรับเรื่องไก่อันนั้นท่านเล่าว่า ตอนเป็นเด็ก(อีกนั่นแหละ) ท่านต้องช่วยแม่ทำงานตัวเป็นเกลียว แม่มีลูก ๑๓ คน ท่านเป็น

คนที่ ๑๑ แม่ลำบากมาก ท่านรักแม่จึงช่วยงานทุกอย่าง วันหนึ่งกำลังตำข้าวอยู่ เห็นไก่เดินผ่านมก ท่านก็เอาตะลุมพุก (ที่ใช้ตำข้าว) พาดหัวไก่ ถูกหัวด้านซ้าย ไก่หัวและตายทันที ท่านก็เอามาบึ่งกิน ไม่คิดว่าเป็นบาปเป็นกรรมแต่ประการใด คิดแต่ว่าตัวเองเก่ง มีอเม่นมาก ในเวลาต่อมาท่านก็เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ เป็นคนเรียนเก่ง ได้ทุนไปเรียนต่างประเทศ กลับมารับราชการรุ่งเรืองจนได้เป็นนายพล วันหนึ่งท่านไปตีกอล์ฟ ลูกกอล์ฟกระเด็นมาโดนศีรษะด้านซ้ายเป็นหลุมลึก ต้องผ่าตัด แล้วก็แปลกมากตรงที่พอหมอผ่าตัดเย็บแผลเสร็จสรรพ แผลที่เย็บเป็นรูปตัว ก.ไก่ ชัดเจนมาก ซึ่งท่านถือว่าเป็น ตรีบาป ที่คอยเตือนจิตเตือนใจให้คิดถึงเวรที่ทำกรรมที่ก่อ การมาปฏิบัติครั้งนี้ท่านก็ได้แผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศลให้แก่กับไก่ เป็นอันว่าใช้หนี้กันแล้วในชาตินี้ จะได้ไม่ต้องตามไปใช้ในชาติหน้าอีก

จะเห็นได้ว่ากรรมที่ท่านนายพลกระทำนั้นเป็น ทิฏฐธรรม เวรเนียกรรมทั้งฝ่ายอกุศลและฝ่ายกุศล ฝ่ายอกุศลคือฆ่านกกับไก่ ซึ่งท่านได้รับกรรมโดยการถูกผ่าตัดด้วยวะในตำแหน่งเดียวกับที่ทำเขาไว้ ส่วนฝ่ายที่เป็นกุศลคือการได้มีโอกาสเข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน แล้วเจ้ากรรมนายเวรเขามาทวงและท่านก็ได้ใช้หนี้ไปเรียบร้อยแล้ว

พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคลท่านกล่าวเตือนว่า ใครที่ก่อกรรมทำชั่วไว้รับใช้เสีย (ด้วยการมาเข้ากรรมฐาน)

หากไม่ใช้ในชาตินี้ ต้องไปใช้ในเมืองนรก ซึ่งดอกเบ็ญจ้อเลยก็ขอกระซิบฝากไปยังนักค้ายาบ้า และนักฉ้อสงฆ์บังศาสน์ จ้อราชฎ์บังหลวงทั้งหลายด้วย โปรดอย่าโกรธเคืองว่าหญิงชราชกาคนนี้พูดจาเหลวไหลไร้สาระเลยนะคะ หัวดีจากใจจริงคะ

ตัวอย่างของกฎกรรมเวหนียกรรมยังมีอีกมากมายหลายร้อยกรณี ดังที่ยกมาพอเป็นเค้าให้ท่านผู้อ่านนำไปวิเคราะห์วิจารณ์เป็นการบ้านนะคะ

๒. **อุปปีชชเวหนียกรรม** หมายถึง กรรมให้ผลในภพที่จะไม่เกิด คือในภพหน้า ได้แก่กรรมดีก็ตาม ชั่วก็ตาม ที่ผู้กระทำทำแล้วจะได้รับผลในภพหน้าหรือชาติหน้า เพราะเป็นกรรมแรงน้อยกว่ากรรมแรก คือผู้กระทำทำด้วยเจตนาอ่อนลงมา จึงไม่ให้ผลในชาตินี้ ตายไปแล้วจึงให้ผล ที่เราทราบเพราะผู้ที่ตายไปแล้วกลับมาเกิดใหม่ เขามาเล่าให้ฟัง ตัวอย่างของกรรมชนิดนี้ เช่น เรื่องของครูบัวไหล (นามสมมุติ) ที่อาจารย์เล่าไว้ในบทที่ ๒๑ แต่ในหนังสือ 'เวรกรรมตามสนอง' ของท่านอาจารย์วิชัย สุทธิฐานนท์ ท่านใช้ชื่อจริงเพราะท่านตามไปสัมภาษณ์มา มีข้อที่น่าสังเกตในเรื่องของครูบัวไหลก็คือ นรกที่ครูบัวไหลไปตกอยู่นั้นแทนที่จะเป็นต้นงิ้วมีหนามยาว ๑๖ องคุลี ดังที่บรรยายไว้ในคัมภีร์ กลับเป็นกอบัวหลวง ซึ่งเรื่องนี้อาจารย์ขอแสดงความเห็นว่า เมืองนรกเขาก็พัฒนาเหมือนกัน หรือเมืองนรกอาจจะมีหลายแผน คือถ้าโทษหนักให้ปีนต้นงิ้ว นี่เป็นแผนที่หนึ่ง ส่วนแผนที่สอง โทษเบากว่า แคเปลือยกายแหวกว่ายอยู่ในกอบัวหลวง

ขนาดนั้นยังเล่นเอาครูบัวไหลเซ็ดเป็นตอนแหมะ พอภรรยาถามว่า "ชาตินี้จะเจ้าชู้อีกหรือเปล่า" ก็รีบตอบทันทีว่า "ไม่จ๊ะ เซ็ดแล้ว"

อุปนิสัยชเวทนียกรรมตัวอย่างที่สองก็คือเรื่องของนางสอิ่ง ซึ่งทำกรรมไว้เมื่อชาติที่แล้ว พอตายต้องไปตกนรก แต่ได้สามมิติ จึงช่วยให้มาใช้หนี้ในโลกมนุษย์ได้ กรรมที่นางสอิ่งทำไว้ในชาติที่แล้วคือการให้ลูกจ้างไปขโมยข้าวในนาที่อยู่ใกล้กับนาตน กับใส่ร้ายป้ายสีหลานตาปุ่นจนเด็กหนุ่มคนนั้นถูกเขาตีจนหัวร้างข้างแตก ในชาตินั้นกรรมยังไม่ให้ผล และไม่มีใครรู้ว่านางสอิ่งเป็นคนไม่ดี แต่พอตายนางสอิ่งไปตกนรก และเมื่อได้กลับมาเกิดอีก จึงมาเล่าเรื่องให้คนอื่นๆ ฟัง (ดูกฎแห่งกรรม-ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑)

เรื่องที่สามคือ เรื่องของเศรษฐีจังหวัดอ่างทอง ที่ตระหนี่เหนียวแน่น ไม่ชอบทำบุญสุนทาน พอตายก็เลยไปเกิดเป็นลูกขอทาน อยู่ที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ครั้นอายุประมาณ ๑๓-๑๔ ได้เดินขอทานมาพบบ้านตัวเองในชาติที่แล้ว ก็จำได้ แต่พอเข้าไปกลับถูกลูกหลานไล่ตี เพราะชาติที่แล้วเคยสอนลูกๆ ให้ไล่ตีขอทานที่เข้ามาในบ้าน จะบอกอย่างไรพวกเขาก็ไม่ยอมรับว่าเป็นพ่อมาเกิด พาไปขุดสมบัติที่ซ่อนไว้ข้างวัด ตอนก่อนตาย เขาก็ยังไม่เชื่อ ในที่สุดต้องระเห่ร้อนไปตายที่พระพุทธรบาท เรื่องนี้อาจารย์เล่าไว้ในมักกะลีผลกับนารีผล ในมักกะลีผลจะอยู่บพทที่ ๘๔ ส่วนนารีผลไม่ทราบอยู่บพทที่เท่าไร เพราะต้นฉบับอยู่ที่โรงพิมพ์ (กำลังจะรวมเล่ม)

ในหนังสือ **เวรกรรมตามสนอง** ตัวอย่างของอุปปีชชเวท นียกรรมจะอยู่ในเรื่อง **หัวใจเปรต** ซึ่งความจริงคือหัวใจสัตว์นรก สมัยที่อาจารย์ยังเด็กเป็นคนกลัวผี ถูกผู้ใหญ่เขาหลอกให้ท่อง คาถากันผี จำได้มาจนบัดนี้ คาถามีว่า **ทุ สะ นะ โส นะโม - พุทธายะ** **หนังสือ** **นารองนั่ง** **หนังสือ** **บางห้องตัว** **พระเจ้าอยู่หัว** **นะโม - พุทธายะ** ต่อเมื่อโต (แก่) แล้วจึงรู้ว่า ทุ สะ นะ โส (ทุ. ส. น. โส) นั่นก็คือหัวใจสัตว์นรกนั่นเอง จะเล่าเรื่องหัวใจสัตว์นรก ซึ่งเป็นตัวอย่างของอุปปีชชเวทนียกรรมนะคะ

สมัยพุทธกาล พระเจ้าปเสนทิ พระราชาผู้ครองแคว้น โภกศได้กระทำประทักษิณพระนคร ทรงประทับข้างเผือกชื่อ **ปุณทริกะ** ซึ่งประดับตกแต่งเครื่องทรงเต็มยศ มีธรรมเนียมใน สมัยนั้นว่า ขณะพระราชาทรงกระทำประทักษิณพระนครอยู่นั้น ห้ามมิให้ประชาชนดูขบวนของพระราชา ต้องปิดประตูหน้าต่างบ้าน ให้หมด แต่ภรรยาบุปผางามของบุรุษผู้หนึ่งแอบอยู่บนปราสาทชั้น เจ็ด อยากดูพระราชา คิดว่าแอบดูสักนิดหนึ่งแล้วค่อยปิดหน้าต่าง นางคอยจ้องดูอยู่ขณะขบวนเสด็จผ่านมา บังเอิญพระเจ้าปเสนทิ ทอดพระเนตรไปเห็นหญิงนั้น ขณะที่นางรีบหลบพร้อมกับการปิด หน้าต่าง ดวงหน้างามที่หลบหายไปปรากฏแก่พระราชูปเสนทิ ดุจดวงจันทร์หายลับเข้าไปในกลีบเมฆ พระองค์บังเกิดความสนธิ เสนหาในหญิงนั้นขึ้นมาทันที รีบกระทำประทักษิณพระนครแล้ว เสด็จกลับวัง มีรับสั่งกับมหาดเล็กคนสนิทให้ไปถามหญิงนั้นว่า มีสามีแล้วหรือยัง มหาดเล็กไปตามรับสั่ง และกลับมาราบทูล

รายงานว่ามีสามีแล้ว จึงทรงให้ไปตามสามีของหญิงนั้นมาเข้าเฝ้า

เมื่อรู้ว่าพระราชินีให้เข้าเฝ้า บุรุษนั้นก็คิดว่า “ภัยนี้คงเกิดจากภรรยาเรา” หากก็มีอาจขัดพระราชอาชญา จึงไปเข้าเฝ้าพระราชินี พระเจ้าปเสนทิมิรับสั่งกับบุรุษนั้นว่า จะให้เขาเป็นมหาดเล็กคนสนิทของพระองค์ ทรงมีแผนในใจว่า เมื่อเขามาเป็นมหาดเล็กคนสนิท พระองค์จะคอยจับผิดเขา “เมื่อจับผิดได้ก็จะสั่งให้ประหารชีวิตเสีย รีบเอาเมียมาเป็นของเรา” บุรุษนั้นกราบทูลว่า เขาประกอบอาชีพอยู่ จะถวายส่วยแต่พระองค์ ขอได้ทรงอนุญาตให้เขาประกอบอาชีพอย่างเดิมเถิด พระราชินีทรงตอบว่า พระองค์มิประสงค์ส่วยของเขา แต่ประสงค์ให้เขามาเป็นมหาดเล็กคนสนิท บุรุษนั้นจึงจำยอมด้วยมีอาจขัดพระราชอาชญาได้ พระราชินีทรงมอบโล่และอาวุธแก่เขาและให้ปฏิบัติหน้าที่มหาดเล็กคนสนิทของพระราชินี ผู้ซึ่งก็ตั้งพระพักตร์ตั้งพระเนตรคอยจับผิด!

ด้วยความกลัวมรณภัย บุรุษนั้นปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดจนพระราชินีอาจจับผิดเขาได้ แต่ความสนิทสนมหาที่พระราชินีต่อภรรยาของเขานั้นมิได้ลดน้อยถอยลง กษัตริย์ผู้ถูกกามราคะเข้าครอบงำทรงครุ่นคิดที่จะเอาภรรยาผู้อื่นมาเป็นของตน เมื่อแผนแรกไม่สำเร็จก็ต้องมีแผนสอง พระองค์ตรัสเรียกบุรุษนั้นมาหา รับสั่งว่า “เธอจงไปยังแม่น้ำชื่อโน้น ไกลจากที่นี่ ๕ โยชน์ แล้วนำดอกโกมุท ดอกอุบล และดินสีอรุณมาให้ทันเวลาเราสรองสนานตอนเย็น หากไม่ทันเราจะลงอาชญาแก่เธอ”

บุรุษนั้นจึงกลับไปนอนบ้าน ตื่นแต่เช้ามีดี ทามภรรยา ว่าข้าวสุกหรือยัง ครั้นภรรยาตอบว่าข้าวกำลังเดือด เขามีอาการ ให้ข้าวสุกได้ จึงใช้กระบวยตักข้าวที่กำลังเดือดนั้นใส่ภาชนะ คิดว่าขณะเดินทางข้าวก็จะสุกไปเอง เขาเดินทางไปได้หนึ่งโยชน์ข้าว จึงสุกตามปกติ เขาหยุดรับประทานอาหารเช้า ได้แบ่งข้าวไว้ส่วนหนึ่งเพื่อมิให้เป็นเดน ขณะรับประทานมีคนเดินทางผู้หนึ่งผ่านมา เขาพูดกับคนเดินทางว่า “ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าแบ่งข้าวไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อมิให้เป็นเดน ท่านจงรีบไปรับประทานเถิด” คนเดินทางรับข้าวไปรับประทานแล้ว บุรุษนั้นก็ออกเดินทางด้วยความเร่งรีบ กลัวว่าจะกลับมาไม่ทันพระราชาสรงสนานในตอนเย็น

เมื่อไปถึงแม่น้ำนั้น เขาได้เอาข้าวสุกหว่านลงไปหนึ่งกำมือ เพื่อเป็นอาหารของปลา ประกาศด้วยเสียงอันดังสามครั้งว่า

บรรดาพญานาค ครุฑ และเทวดาทั้งหลายที่อยู่ในบริเวณนี้ พระราชาปรารถนาจะประหารชีวิตข้าพเจ้า ได้ใช้ข้าพเจ้าให้มาเอาดอกโกมุท ดอกอุบล และดินสีอรุณที่แม่น้ำนี้ ข้าพเจ้าให้อาหารแก่คนเดินทางมีอานิสงส์ตั้งพัน ข้าพเจ้าให้อาหารแก่ปลามีอานิสงส์ตั้งร้อย ข้าพเจ้าให้บุญแก่ท่าน ดอกโกมุท ดอกอุบล และดินสีอรุณมีอยู่ในพิภพของนาคเท่านั้น ขอท่านจงนำมาให้เราเถิด

พญานาคที่อยู่ในแม่น้ำนั้นได้ยินเสียงเขาแล้ว ได้แปลงเพศเป็นชายชรา นำสิ่งที่เขาต้องการมาให้ เขารับด้วยความขอบคุณอย่างสุดซึ้ง คิดว่าคงพ้นจากการถูกประหารชีวิตแล้ว รีบเดิน

ทางกลับด้วยการเดินบ้าง วิ่งบ้างมาตลอดทาง เพราะกลัวจะไม่ทันเวลาสรงสนานของพระราชชา

พระเจ้าปเสนทิประทับรอยู่ในพระราชวัง มีพระราชดำริว่า “พวกมนุษย์ทั้งหลายมีมโนต์มาก เขาอาจได้สิ่งนั้นมาด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง กิจของเราจะไม่สำเร็จ” จึงมีรับสั่งให้ปิดประตูเมืองแต่วัน แล้วให้นำลูกตาลมาให้พระองค์

บุรุษนั้นมาทันเวลาสรงสนาน แต่ประตูเมืองถูกปิดเสียแล้ว เขาไม่อาจเข้าไปในเมืองเพื่อถวายสิ่งของที่พระองค์ต้องการ จึงตะโกนเรียกนายประตูบอกว่าจะนำของที่พระราชชาต้องการเข้าไปถวาย นายประตูแจ้งว่าเขาไม่สามารถเปิดให้ได้ เพราะพระราชชาสั่งให้ปิดและนำลูกตาลไปพระราชมณเฑียรแต่วัน บุรุษนั้นจึงโยนดินให้ไปตกตรงธรณีประตูด้านใน เขวนดอกโกมุทและดอกอุบลไว้ที่ประตูด้านนอก ตะโกนด้วยเสียงอันดังสามครั้งว่า

ชาวพระนครผู้เจริญ ขอท่านทั้งหลายจงรู้ว่า ข้าพเจ้าได้ไปนำดอกโกมุท ดอกอุบล และดินสีอรุณมาถวายพระราชชาทันเวลาสรงสนานแล้ว แต่พระราชชาประสงค์จะยังข้าพเจ้าให้พินาศ จึงรับสั่งให้ปิดประตูเมืองแต่วัน และให้นำลูกตาลไปสู่พระราชมณเฑียร

๔๕

ทุ สะ นะ โส

เรื่องหัวใจเปเรต ฉบับที่แล้วจบลงตอนที่บุรุษนั้นตะโกนด้วยเสียงอันดังสามครั้ง เพื่อให้ชาวเมืองรู้เห็นเป็นพยานว่าพระราชอาชญาเสนาทิมิพระประสงค์ร้ายต่อตน อะไรจะเกิดขึ้นกับเขาโปรดติดตามต่อไป

เมื่อตะโกนเข้าไปในเมืองสามครั้งแล้ว บุรุษนั้นคิดว่า “เราไม่มีชีวิตแล้ว เราจะไปไหนดีหนอ” คนเรายามมีความสุขก็สนุกสนานรื่นเริง ครั้นมีความสุขทุกซึ้งจึงจะนึกถึงวัด บุรุษผู้นี้ก็เช่นกัน เขาคิดว่าควรจะไปวัด ซึ่งขณะนั้นก็มีวัดพระเชตะวันมหาวิหาร ที่ทำนองนาถบดินทกเศรษฐีสร้างถวายพระพุทธองค์ ดังนั้นเขาจึงเดินทางมุ่งหน้าไปสู่พระเชตะวันด้วยคิดว่าภิกษุทั้งหลายเป็นผู้มีจิตเมตตากรอุณา ท่านคงช่วยสงเคราะห์เขาเรื่องที่พักในราตรีที่กำลังจะมาถึง การณ์เป็นไปตามที่บุรุษนั้นคาดคิด เมื่อถึงพระเชตะวันเขาได้ที่พักในวิหารใกล้ที่ประทับของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเจ้าปเสนทิพุมกมุนีในกามคุณบรรทมไม่หลับตลอดราตรี มีพระทัยเร่าร้อนลุ่มหลงพะวงหาในภรรยาผู้อื่นจนมิอาจ

๕๕๖
บรรทมได้ ทรงวินิจฉัยด้วยพระองค์เองว่า “บุรุษนั้นมาไม่ทันเวลา
สรงสนานของเรา เมื่อราตรีนี้ผ่านไปแล้ว เราจักสั่งให้ประหารชีวิต
เสียแล้วรีบเมียของเขามา”

ขณะที่พระองค์ทรงอยู่ในห้วงแห่งกามวิตกนั้น ครั้นถึง
มัชฌิมยามก็มีเสียงประหลาดดังขึ้น ๔ ครั้ง ครั้งที่หนึ่งมีเสียง
ทุ ครั้งที่สอง สะ ครั้งที่สาม นะ ครั้งที่สี่ โส พระราชาแห่ง
แคว้นโกศลทรงหวั่นไหวหวาดกลัวในเสียงนั้นยิ่งนัก ครั้นรุ่งอรุณ
ก็มีได้มีรับสั่งให้ประหารบุรุษนั้นตามที่ดำริไว้ แต่รับสั่งให้ปุโรหิต
เข้าเฝ้า เพื่อทำนายเสียงที่ทรงได้ยินเมื่อตอนเที่ยงคืน

เมื่อปุโรหิตมาถึง จึงรับสั่งถาม “เราได้ยินเสียงประหลาด
ในมัชฌิมยาม จะมีภัยอันใดเกิดแก่เราหรือมเหสี”

“พระองค์ทรงได้ยินอย่างไรพระเจ้าข้า” ปุโรหิตทูลถาม
“เราได้ยินเสียง ทุ สะ นะ โส ภัยอันใดจะเกิดขึ้นรี”
ปุโรหิตคิดใคร่ครวญอยู่นานก็มีอาจวินิจฉัยได้ ครั้น
จะกราบทูลว่าไม่ทราบ ลมสักการะของตนก็จะเสื่อม จึงต้องกราบ
ทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภัยใหญ่จักเกิดขึ้นพระเจ้าข้า”

“เกิดแก่ใคร แก่เรา มเหสี หรือราชสมบัติ”

“ข้าแต่สมมุติเทพ ภัยแก่ชีวิตของพระองค์พระเจ้าข้า”

ได้สดับดังนั้น พระราชาแห่งแคว้นโกศลทรงหวาดกลัว

๕๕๒ ศาสตร์ธรรมโยสภ ๑
เป็นทิวทัศน์ ตรัสถามปุโรหิตว่า

“มีวิธีป้องกันหรือไม่ อาจารย์โปรดบอกเราด้วย” ปุโรหิต
จึงถือโอกาสกราบทูลว่า

“ข้าแต่สมมุติเทพ ข้าพระองค์รู้ครบบใจไตรเพท มีวิธี
ป้องกันพระเจ้าข้า”

“ทำอย่างไร อาจารย์ช่วยบอกด้วย”

“พระองค์ต้องกระทำมหาภัยพระเจ้าข้า ต้องบูชาญด้วย
สิ่งมีชีวิตอย่างละเอียด” พระราชาดำริว่า

“การที่เรามีชีวิตอยู่นั้นแหละเป็นลาภอันประเสริฐ” จึงมี
รับสั่งให้จับสัตว์ที่จะใช้บูชาญมาอย่างละเอียด แต่ราชบุรุษจับมา
เกินจำนวนเพราะปุโรหิตบอกว่า

“สัตว์ที่เนื้อเป็นอาหารก็จับมามากหน่อย ส่วนพวกที่ไม่
ใช้เป็นอาหารก็ลดจำนวนลงไป” ราชบุรุษจึงจับมาเกินจำนวน คือ
จับมาอย่างละ ๕๐๐ มีโคผู้ โคเมีย ลูกโคผู้ ลูกโคเมีย แพะ
แกะ เพราะสัตว์เหล่านี้นำเนื้อมากินเป็นอาหารได้ ส่วนทาสชาย
ทาสหญิง และกรรมกรซึ่งพระเจ้าปเสนทิรับสั่งให้หามาอย่างละ
ร้อยนั้นก็เตรียมไว้เพื่อบูชาญ ทั้งคนและสัตว์เหล่านี้ถูกนำมามัด
รวมกันไว้ที่พระลานหลวงเพื่อรอการบูชาญ เสียงลูกร้องหาแม่
แม่ร้องหาลูก ผัวเมียที่พลัดพรากต่างร้องไห้หากันเสียงดังระงม
ไปทั่วพระราชวัง

พระนางมัลลิกาเทวี อัครมเหสีของพระเจ้าปเสนทิทรง
สดับเสียงนั้นแล้ว เสด็จไปยังราชสำนัก ทูลถามว่า

“ข้าแต่มหाराช เพราะเหตุไรหนออินทรีย์ของพระองค์ไม่
ปรกติ พระวรกายชุบชีวิตอดโรยดังนี้ มีเหตุอันใดหรือเพคะ”

“มัลลิกาเอ๋ย เธอมีรู้หรือว่าอสรพิษกำลังเลื้อยอยู่ใกล้หู
ของเรา”

“เพราะเหตุอันใดพระเจ้าข้า”

“น้องหญิง เราบรรมไม่หลับตลอดราตรี ระหว่าง
มัชฌิมยามก็มีเสียง ทุ สะ นะ โส ดังขึ้นทำให้เราตระหนกหวาด
กลัวเสียงนั้นมาก ราตรีสว่างแล้วจึงเรียกปุโรหิตมาทำนาย ได้สดับ
ว่าภัยจักเกิดแก่ชีวิตของเรา ปุโรหิตให้สะเดาะเคราะห์ด้วยการ
บูชาขัยญสิ่งมีชีวิตอย่างละร้อย เราคิดว่าการได้ชีวิตเป็นลาภของเรา
จึงสั่งให้จับสิ่งเหล่านี้มาเตรียมบูชาขัยญ” พระนางมัลลิกาได้สดับ
ดังนั้นจึงกราบทูลว่า

“ข้าแต่มหाराช พระองค์เป็นพระราชาผู้ยิ่งใหญ่ควรที่
จะใคร่ครวญให้ถ้วนถี่ แต่กลับไปหลงเชื่อปุโรหิตผู้โง่เขลาเบา
ปัญญา ทำให้สัตว์และพสกนิกรจำนวนมากต้องเดือดร้อน สมควร
แล้วหรือเพคะ”

“มัลลิกา เหตุใดเธอจึงกล่าวเช่นนั้น” พระราชารับสั่ง
ถามอย่างไม่พอพระทัย พระมเหสีจึงทรงชี้แจงว่า

“ข้าแต่มหाराช การได้ชีวิตด้วยการทำลายชีวิตจักมีที่
ไหน เหตุไรพระองค์ทรงเชื่อถ้อยคำของปุโรหิตผู้โง่เขลา ยังความ
ทุกข์ให้เกิดแก่สัตว์และมหาชนเล่า” แล้วพระนางจึงทูลแนะนำให้
เสด็จไปเฝ้าพระคาสดา ด้วยการพรรณนาถึงพระกิตติศัพท์ของ
พระพุทธรองค์ ดังนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เป็นอัครบုรุษของโลกมนุษย์และ
 เทวโลก มีพระสัพพัญญุตญาณรู้แจ้งทั้งอดีตและอนาคต พระ
 ทศทัตประกอบด้วยเมตตาทต่อเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ประทับ
 ณ พระเชตะวันมหาวิหารใกล้พระราชวังของพระองค์ โปรดเสด็จ
 ไปเฝ้าเพื่อทูลถามและปฏิบัติตามที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำเถิด
 แล้วชีวิตของพระองค์จะปลอดภัย

พระราชปเสนทิได้สดับถ้อยคำของพระอัครมเหสีเช่นนั้น
 จึงรับสั่งว่า

“มัลลิกาเอ๋ย พาเราไปเฝ้าพระศาสดาโดยเร็วเถิด เราอยาก
 รู้ว่าชีวิตเราจะปลอดภัยด้วยวิธีใด”

ในวันนั้น พระราชาแห่งแคว้นโกศลเสด็จพร้อมด้วยพระ
 อัครมเหสีไปยังพระเชตะวันมหาวิหารเป็นการส่วนพระองค์ด้วยยาน
 เมา เมื่อเสด็จถึงที่ประทับของพระศาสดา ถวายบังคมแล้วประทับ
 นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง พระราชาผู้ถูกมรณภัยคุกคามแล้ว
 มีอาจตรัสอันใด ได้แต่ประทับนั่งก้มพระพักตร์นั่งอยู่

พระศาสดาทรงทักทายขึ้นก่อนว่า “เชิญเถิดมหากบพิตร
 พระองค์เสด็จมาแต่วันเพ็ญ เชิญพักผ่อนตามสบายเถิด” พระ
 ราชายังคงประทับนั่ง พระนางมัลลิกาก็กราบทูลแทนพระสวามี
 ว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระราชาทรงสดับเสียง
 ประหลาดในมัชฌิมยามแห่งราตรีนี้ ทรงมีพระทัยหวาดกลัวยิ่ง

นัก ได้เชิญปุโรหิตมาทำนาย ปุโรหิตกราบทูลว่าจักมีอันตรายแก่ชีวิตของพระราชินี ให้สะเดาะเคราะห์ด้วยการนำสัตว์มีชีวิตอย่างละร้อยมาบูชาญ ด้วยโลหิตในคอของสัตว์เหล่านั้น ชีวิตของพระราชินีจึงจะปลอดภัย พระราชินีรับสั่งให้จับสัตว์มีชีวิตมาอย่างละร้อย สัตว์จำนวนมากถูกผูกไว้ที่พระลานหลวงเพื่อการบูชาญ หม่อมฉันจึงนำพระราชินีมาทูลถามเหตุต่อพระองค์พระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามพระราชินีว่า

“อย่างนั้นหรือมหาบพิตร”

“อย่างนั้นพระเจ้าข้า”

“เสียงที่พระองค์สดับแล้วอย่างไร มหาบพิตร”

“ข้าพระองค์ได้สดับว่า ‘ทุ สะ นะ โส’ พระเจ้าข้า”

ครั้นพระศาสดาสดับแล้ว ทรงทราบสาเหตุของเสียงด้วยพระวราญาณอันยิ่ง ตรัสแก่พระราชินีว่า

“มหาบพิตร พระองค์อย่าทรงแหวดหวั่นเลย อันตรายแห่งชีวิตของพระองค์ไม่มี นั่นเป็นเสียงของสัตว์นรกที่ทำการอันลามก เขาอยากบอกเพื่อนที่ทำการและถูกทรมานอยู่ด้วยกัน จึงกล่าวคำนั้น”

“เขาได้ทำการอันใดไว้พระเจ้าข้า” พระราชินีทูลถาม

“สัตว์เหล่านั้นได้ทำผิดทางชู้สาวกับภรรยาและธิดาของผู้อื่น มหาบพิตร” พระศาสดาตรัสตอบ พระราชินีได้สดับดังนั้นก็ถึงกับสะดุ้ง พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอีกว่า

“ตถาคตจะนำเรื่องราวที่เขาทำการลามกในครั้งอดีตให้

พระองค์ทรงทราบ” จากนั้นทรงเล่าเรื่องราวของบุตรเศรษฐี ๔ คน ดังนี้

ในสมัยที่พระพุทธเจ้าพระนามว่า กัสสปะ อุบัติขึ้นในโลก ได้เที่ยวจาริกไปพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์สองหมื่นรูป เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชน ๕ คนบ้าง ๑๐ คนบ้าง ๒๐ คนหรือมากกว่าบ้าง ได้รวมกันถวายทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และถวายอาคันตุกภัตแด่พระสงฆ์ที่มาจากต่างถิ่น

บุตรเศรษฐี ๔ คน อันมารดาบิดาได้ถึงแก่กรรมลงในเวลาไล่เลี่ยกัน ทิ้งทรัพย์สมบัติไว้ให้บุตรคนละ ๔๐ โกฏิ เขาทั้งสี่เป็นเพื่อนรักกัน ในขณะที่พระกัสสปพุทธเจ้าและภิกษุสงฆ์ได้เที่ยวสั่งสอนประชาชนอยู่ในกรุงพาราณสีนั้น พวกเขาได้คิดกันเลี้ยวจะให้ทาน รักษาศีล หรือจะเจริญภาวนา แม้การตั้งโรงทานสำหรับคนยากจนก็ไม่มี เขาต่างปรารถนาว่าในเรื่องของเราแต่ละคนมีทรัพย์มาก จึงมาปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรให้เกิดความสุขมากที่สุดจากทรัพย์ที่มีอยู่ คนหนึ่งเสนอว่า

“พวกเราจะดื่มสุราที่มีรสเข้มข้น รับประทานเนื้อที่มีรสเลิศ เราก็จะมีความสุข”

“เราจะบริโภคข้าวสาลีที่มีกลิ่นหอม เก็บไว้ ๓ ปี พร้อมกับอันมีรสเลิศ แล้วเราก็จะมีความสุข” อีกคนว่า

“เราจักให้เขาทอดของเคี้ยวที่มีรสแปลกๆ รับประทานทุกวัน เราจะมีความสุข”

“แน่เพื่อน เมื่อเราให้ทรัพย์แก่หญิงทั้งหลายผู้เป็นภรรยา

หรือธิดาของผู้อื่น หญิงเหล่านั้นจะไม่ปรารถนาย่อมไม่มี เราจะใช้
ทรัพย์ของเราเพื่อประเล้าประโลมหญิงทั้งหลาย เราก็จะมีความสุข”
คนทั้งสามเห็นด้วยกับข้อเสนอของคนที่ดี คนหนึ่งกล่าวว่า

“พวกเราจะมีความสุขกันตลอดชีวิต”

นับแต่นั้นมา คนทั้งสี่ก็ให้ทรัพย์แก่หญิงรูปงามทั้งหลาย
ประพาศติดนเป็นชายชู้ของลูกเมียผู้อื่นอยู่จนตลอดชีวิต ครั้นตาย
ลงได้ไปตกอเวจีมหานรก ต้องเสวยทุกข์เวทนาถ้ำอยู่ใต้ออเวจี
มหานรคนั้นนานแสนนาน

ครั้นพ้นจากอเวจีมหานรคนั้นแล้ว ได้ไปเกิดในโลห
กุมภินรก ด้วยเศษของกรรมที่ตนทำไว้ เมื่อนึกถึงชีวิตที่เคยเป็น
ลูกเศรษฐีมีเงินมาก แต่มิได้สร้างสมบุญกุศลเอาไว้เลย อยากกล่าว
ข้อความสักหนึ่งคาถา ก็ไม่สามารถกล่าวได้ทั้งหมด ได้แต่กล่าว
อักษรตัวแรกเท่านั้น “มหาบพิตร เสียงแรกที่พระองค์ได้สดับนั้น
ว่าอย่างไร” พระตถาคตตรัสถามพระราชปเสนทิ

“เสียง ทุ พระเจ้าข้า” พระราชาตรัสตอบ

พระศาสดาจึงทรงกล่าวถ้อยคำที่สัตว์นรคนั้นตั้งใจ
จะกล่าวให้ครบถ้วนว่า

ทุ ทุชชีวิตมชีวิมหา เยสนโน น ททามท เส

วิชชมานิสสุ โภเคสุ ทิป นากมท อตตโน

(แปลว่า พวกเราทั้งหลายเมื่อยังมั่งคั่งสมบูรณ์อยู่ เรา
ไม่ได้ทำที่พึงแก้ตนเลย เราจึงเป็นอยู่ยากอย่างนี้)

“มหาบพิตร เสียงที่สองว่าอย่างไร” พระศาสดาตรัส
ถามพระราชอาแห่งแคว้นโกศลเป็นคำรบสอง

“เสียง สะ พระเจ้าข้า” พระราชาตรัสตอบ พระผู้มีพระ
ภาคจึงตรัสคาถาที่สัตว์นรกต้องการกล่าว ซึ่งมีความว่า

สะ สฎฐี วสสทสสุธานี   ปริบุญณานิ สพพโส
นิริเย ปัจจมานานัน   กทา อนฺโต ภวิสฺสติ
(แปลว่า พวกเราได้ตกนรกมาหกหมื่นปีแล้ว เมื่อไรจะสิ้น
สุดสักที)

“มหาบพิตร เสียงที่สามว่าอย่างไร”

“เสียง นะ พระเจ้าข้า” พระราชาตรัสเป็นคำรบสาม พระ
ศาสดาจึงตรัสคาถาเต็มว่า

นะ นตฺถิ อนฺโต กุโต อนฺโต   น อนฺโต ปฏิทิสฺสติ
ตทา ทิ ปกตํ ปาปํ   มม ตฺยฺหฺมฺจ มาริสฺสา
(แปลว่า ที่สุดยอมไม่มี ที่สุดจะมีแต่ที่ไหน ที่สุดจักไม่
ปรากฏ เพราะกรรมชั่วที่เราทำไว้แล้วในกาลนั้น)

ส่วนเสียงที่สี่นั้น พระศาสดาตรัสว่า สัตว์นรกต้องการ
จะกล่าวให้เต็มคาถาว่า

โส โสหํ หนฺน อิตฺถิ คนฺตฺวา   โยนิ ลฺหฺทาน มาณฺสี
วทณฺญํ สึลสมฺปนฺโน   กาทามิ กุสฺลํ พุทฺโธ
(แปลว่า ถ้าเราได้พ้นจากนรก ได้เกิดเป็นมนุษย์อีกสัก
ครั้งหนึ่ง จะเป็นคนว่าง่าย จะรักษาศีลให้บริสุทธิ์ จะทำบุญให้
มาก)

ครั้นพระศาสดาตรีสคาถาของเปรตจบลงแล้ว (เปรตในที่นี้หมายถึงสัตว์นรก ๔ ตนนั้น) พระราชาแห่งแคว้นโกศลรู้สึกสลดพระทัยนัก ดำริว่า

“การเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่นโทษหนักหนอ พระศาสดาได้แสดงพฤติกรรมของคนทั้งสี่ให้เราฟังแล้ว แม้เราได้หลงรักภรรยาของผู้อื่น นอนไม่หลับตลอดคืน ต่อแต่นี้ไปเราจักไม่פקใฝ่ในภรรยาของผู้อื่นละ” ดำริดังนี้แล้วจึงกราบทูลพระศาสดาว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ข้าพระองค์ได้ทราบว่ารাত্রีนาณเมื่อคืนนี้เองพระเจ้าข้า”

บุรุษนั้นนั่งฟังอยู่ในที่นั้นด้วย คิดว่าประสพการณ์ของทางไกลเราก็อทราบแล้ว จึงกราบทูลพระศาสดาว่า

“ข้าพระองค์ก็ทราบผ่านทางหนึ่งโยชน์ไกลเมื่อวานนี้เองพระเจ้าข้า” พระพุทธองค์ทรงเทียบเคียงถ้อยคำของพระราชาและบุรุษนั้น แล้วจึงตรัสเป็นคาถาว่า

ทีฆา ชาครโต รตติ ทีฆํ สนตสฺส โยชนํ

ทีโฆ พาลานสฺสโร สทฺธมฺมํ อวิชานตํ

(กลางคืนนานสำหรับคนที่นอนไม่หลับ ทางหนึ่งโยชน์ไกลสำหรับคนที่เมื่อยล้าแล้ว การเวียนว่ายตายเกิดนานสำหรับคนที่ไม่รู้แจ้งพระสัทธรรม)

หนังสือสัตว์โลกก็เป็นธรรมโอสถ

มีจดหมายมารออยู่ขณะนี้ ๑๕ ฉบับ จึงคิดว่าน่าจะตอบ
จดหมายก่อน ส่วนเรื่องกรรม ๑๒ ต้องขอพักไว้ก่อนนะคะ

ฉบับแรกมาจากสุภาพบุรุษนาม **เรียร์พุดิ** นานๆ จะมี
สุภาพบุรุษมาเยี่ยมศาลาธรรมโอสถสักครั้งหนึ่ง ขอต้อนรับด้วย
ความยินดีค่ะ

คุณเรียร์พุดิ พิมพ์ข้อความสั้นๆ มาสามบรรทัดครึ่ง และ
เขียนด้วยลายมืออีกก่อนบรรทัด เป็นจดหมายฉบับแรกที่เขียน
มาสั้นดี จึงลงให้ทั้งหมดนะคะ ในส่วนที่พิมพ์มาสามบรรทัดครึ่ง
มีความว่า

“ผมได้อ่านงานเขียนของอาจารย์ เกี่ยวกับมาตุคาม ๕
นั้น ผมประจักษ์แก่ตนเองอีกข้อหนึ่งคือ ทุกข์จากสภาพร่างกาย
ที่อ่อนแอ ถูกรังแกได้ง่าย ทำไม? เด็กชายเมื่อวานขึ้นถึงอยาก
หาเรื่องรังแกผู้หญิงคราวแม่ เด็กสมัยนี้ก้าวร้าวเกินกว่าจะแก้ไข
หรือครับ” แล้วก็เขียนด้วยลายมืออีกก่อนบรรทัดว่า

“ทราบเบื้องหลังแล้ว สาเหตุมาจากยาบ้า! ครับ.”

จดหมายสั้นๆ แต่ให้ภาพลักษณ์ที่กว้างและยาวไกล ภาพของสังคมไทยที่กำลังถูกคุกคามด้วยยาบ้า อย่าว่าแต่รังแกผู้หญิงคราวแม่เลย แม้แต่แม่ของเขาเองเขาก็รังแกได้ถ้าเขาตกเป็นทาสของยาบ้า เพราะ ธรรมชาติของเขากฎยาบ้าทำลายไป เหลือแต่สัญชาตญาณสัตว์ สัตว์มันไม่รู้ว่ามีใครเป็นพ่อเป็นแม่มันหรอกคะ อาจารย์จะเล่าให้ฟังถึงฤทธิ์ร้ายของยาบ้า

เมื่อวานพระชาวอังกฤษที่อาจารย์รู้จัก เพิ่งจะเล่าให้ฟังว่า ท่านถูกพระวัดเดียวกันที่ติดยาบ้าใช้ไม้ตีจนเลือดออกตา ท่านถึงร้องไห้แล้วก็หนีไปต่างจังหวัดเพราะกลัวมาก

หลวงพ่อบุญพระราชาสุทธิญาณเมงคละเคยพูดเสมอว่า เขวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติติดยาเสพติดกันมากมายอย่างนี้ ชาติไทยไปไม่รอดแน่ ก็ขอฝากไปยังบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ผลิตผู้ขายและผู้เสพว่า ถ้าท่านไม่หยุดยั้งความชั่วร้าย ความเห็นแก่ตัวในอนาคตท่านจะต้องสิ้นชาติอย่างแน่นอน อย่าได้เห็นแก่เงินนกละยตายแล้วเอาไปไม่ได้หรอกคะ ในเมืองนรกเงินทองไม่มีความหมายหรอกนะคะ จงละชั่วเพื่อตัวเอง แล้วทำดีเพื่อชาติบ้านเมืองเถิดคะ เคยถามตัวเองบ้างไหม ว่าเกิดมาในแผ่นดินนี้เคยสร้าง ความดีให้กับแผ่นดินบ้างหรือยัง ละชั่วเพื่อตัวเองก็แปลว่าตัวเองจะได้ไม่ไปตกนรก ลองคิดดูนะคะ เกิดมาทั้งที่เอาดีไม่ได้เลยหรือไร

ฉบับที่ ๒ เป็น 'รายงานผลการปฏิบัติ' ของ **คุณเบญ** เขียนมาด้วยความปลาบปลื้มยินดีว่า "ที่อาจารย์ให้สวดมนต์สามเดือนแล้วจะแก้ปัญหาได้นั้น ดิฉันสวดสองเดือนก็ได้ผลค่ะ อัจฉริยะมาก สามี่เปลี่ยนเป็นคนละคน กับผู้หญิงคนนั้นก็เลิกกันอย่างเด็ดขาด ตอนนี้สามี่หันมาสวดมนต์ทุกวัน ครอบครัวยังมีความสุขมาก"

ขอแสดงความยินดีด้วยค่ะ ธรรมะเป็น 'โอปนยโก' คือ ต้องน้อมเข้ามาใส่ตน ต้องปฏิบัติด้วยตนเองจึงจะเห็นผลค่ะ

ฉบับที่ ๓ เขียนมาจาก**คุณกฤติพร** จริงๆ แล้วไม่ได้เขียนค่ะ พิมพ์มาเกือบสองหน้ากระดาษ A4 รายงานผลมาอย่างละเอียด ขออนุญาตยกมา ๗ บรรทัดแรกนะคะ

นมัสการท่านหลวงพ่ोजรัญ จิตธมฺโม
กราบเรียน ท่านอาจารย์สุทัสสา อ่อนค้อม ที่เคารพ
ดิฉันขึ้นจดหมายไว้อย่างนี้ ท่านอาจารย์อย่าเพิ่งแปลกใจ
นะคะ ว่ามางานไหนเนี่ย? ความตั้งใจจริงของดิฉันคือ อยากกราบ
แทบเท้าของทั้งสองท่านจริงๆ เพราะตั้งแต่ดิฉันได้เป็นเจ้าของ
หนังสือ **มักกะลีผล** และ**สัตว์โลกยอมเป็นไปตามกรรม** ทั้ง ๔
เล่มนี้ได้สร้างความปลาบปลื้มใจและเป็นสุขใจอย่างยิ่ง ไม่มีหนังสือ
เล่มไหนให้ความสุขและสมหวังกับดิฉันได้ขนาดนี้ สาเหตุหรือคะ?
ข้อแรก ได้กับตัวดิฉันเอง **ดิฉันได้ดวงตาเห็นธรรม** พบทางออก

ของชีวิตที่มีเดมน พบทางแก้ไขปัญหาชีวิต

ที่ยกมาข้างต้นนี้ จะว่าโฆษณาหนังสือสัตว์โลกฯ กับ มักกะลีผลก็ได้ โดยเฉพาะเรื่องสัตว์โลกฯ อาจารย์ 'ปลื้ม' มาก อาจารย์ไปสอนที่วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล พบผู้อำนวยการท่านเล่าว่า "อาจารย์ หนังสืออาจารย์ดังมากนะ ผมอ่าน พบในหนังสือพิมพ์ ผู้ชายคนหนึ่งเขาเขียนมาบอกว่า หนังสือของ อาจารย์ทำให้เขาเปลี่ยนชีวิตใหม่ได้ ผมยินดีด้วย" อาจารย์ไม่มี เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ ครั้นได้ยินก็เป็นปลื้ม ว่าหนังสือเราได้ลง หนังสือพิมพ์ด้วยหรือนี้ ส่วนเรื่องมักกะลีผล ท่านรอง ศาสตราจารย์วิชัย สุธีรชานนท์ ท่านเล่าให้ฟังว่าได้ไปออกร้านงาน แสดงหนังสือ ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้ยินประชาสัมพันธ์ ประกาศว่า "บูธไหนมีหนังสือเรื่องมักกะลีผลของสุทัสสา อ่อน ค้อม ให้มาแจ้งที่ประชาสัมพันธ์ด้วย มีผู้ต้องการซื้อ" อาจารย์ ก็เป็นปลื้ม (อีกครั้ง) ไหนๆ ก็เล่าเรื่องหนังสือแล้ว ขอแถมอีก ลักนิตนะคะ อันนี้คนที่วัดอัมพวันเล่าให้ฟังคะ เขาบอกว่าผู้คุม มาเล่าไว้อีกทีหนึ่ง

คงจำคดีสะเทือนขวัญได้้นะคะ ที่หมอฆาตกรรยาเมื่อสอง สามปีก่อน และมีผู้นำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ โดยใช้ชื่อกรรยา หมอเป็นชื่อเรื่อง ผู้คุมมาเล่าให้คนที่วัดฟังว่า ในคุกมีหนังสือสัตว์ โลกฯ ด้วย ซึ่งเรื่องนี้เป็นความปรารถนาดีของ **คุณระวีนุช ศรปรัชญา** อดีตนักจัดรายการเพลงทางวิทยุ และติดตามสัตว์

โลกๆ มาตั้งแต่สมัยที่พิมพ์เป็นตอนๆ ในกุสสตรี คุณระวีรุขมิ
ความประสงค์ที่จะ คืบคนดีสู่สังคม จึงทำโครงการขึ้นในปี ๒๕๓๔
อันเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติ
ครบ ๕๐ ปี ในวโรกาสอันเป็นมหามงคลนี้ นักโทษจำนวนมาก
ได้รับการนิรโทษกรรม

กิจกรรมของโครงการนี้ คือ ให้ทัศนสถานส่งผู้คุมนัก
โทษมาเข้ากรรมฐานที่วัดอัมพวัน แล้วกลับไปสอนนักโทษในคุก
เพื่อที่พวกเขาเมื่อได้รับการนิรโทษกรรมออกจากคุกมาแล้ว จะได้
ไม่ไปทำความผิดอีก กิจกรรมอีกอย่างหนึ่งคือ รับผิดชอบหนังสือ
สัตว์โลกย่อมาเป็นไปตามกรรม เพื่อแจกจ่ายไปตามทัศนสถาน
ทั่วประเทศ อาจารย์ก็ร่วมบริจาคไปด้วย ๕๐ ชุด

เมื่อดำเนินโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นอีก
หลายเดือน ผู้คุมมาเล่าที่วัดอัมพวันว่า คุณหมอ (ที่ถูกจำคุกใน
ข้อหาฆ่าภรรยา) ถือหนังสือสัตว์โลกๆ เดินร้องไห้มาหา พูดว่า
“ทำมัยทำไมผมถึงไม่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ก่อน ถ้าผมได้อ่านก่อน
ผมจะไม่ทำ ผมจะไม่ทำ”

มีอีกเรื่องหนึ่งที่ทหารเรือรุ่นน้อง จบจากมหาวิทยาลัย
เดียวกัน มาเล่าให้ฟังตอนไปทอดกฐินที่ศูนย์ปฏิบัติธรรมเวฬุวัน
จังหวัดขอนแก่น น้องเล่าว่า “หนังสือสัตว์โลกๆ ของพี่เป็น ‘ธรรม
โอสถ’ ขนานเอกเลยนะคะ ลูกน้องหนูเขามีปัญหาหนักหน่วงมาก
แก้ไม่ได้ โทร.มาบอกว่าจะฆ่าตัวตาย ไม่อยากอยู่ดูโลกอีกแล้ว
หนูก็บอกว่าเธออย่าเพิ่งตาย จะเอาหนังสือไปให้อ่านก่อนแล้วค่อย

ตาย ว่าแล้วหนูก็ไปหาเขา เอาหนังสือสัตว์โลกฯ ไปให้ และสั่ง
 ว่าอ่านให้จบนะ รุ่งเช้าเขาก็โทร.มา บอกหนูว่า นายคะหนูเปลี่ยน
 ใจแล้ว หนูไม่ยอมไปตกนรก ๕๐๐ ชาติ และต้องฆ่าตัวตาย
 ติดต่อกันอีกเจ็ดชาติ ไม่คุ้มเลย” น้องเขาก็เลยยกหนังสือชุดนั้น
 ให้เป็นรางวัล แถมส้ำทับว่า ถ้ามีใครจะฆ่าตัวตายก็ให้มาบอกฉัน
 ก่อน แล้วสรุปให้อาจารย์ฟังว่า “ตกลงหนูก็เลยต้องซื้อสัตว์โลกฯ
 แจกไปเป็นร้อยชุดแล้วมังคะ”

จบเรื่องหนังสือค่ะ อันที่จริงการพูดถึงหนังสือไม่ใช่
 ประเด็นสำคัญ ที่อาจารย์นำจดหมายของคุณกฤติพรมาลงนั้น
 ประเด็นสำคัญที่ต้องการก็เพื่อแก้ความเข้าใจผิดที่คุณเขียนมาว่า
 ดิฉันได้ดวงตาเห็นธรรม อยากให้คุณใช้ว่า “ดิฉันเข้าถึงธรรม”
 จะดีกว่าค่ะ ขออธิบายขยายความดังนี้

ความหมายของการได้ดวงตาเห็นธรรม คือ การเห็น
 อริยสัจ (อริยสัจจาน ทสฺสนํ) ซึ่งเป็นข้อที่ ๓๓ ในมงคล ๓๘
 ข้อ ความหมายของการเห็นอริยสัจนั้นลึกซึ้งมาก อริยสัจก็คือ
 อริยสัจ ๔ - ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ ได้แก่ ทุกข์
 (ความทุกข์ไม่ว่าจะเป็นทุกข์กายหรือทุกข์ใจ) ทุกขสมุทัย (เหตุ
 เกิดทุกข์) ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์) ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา
 (ข้อปฏิบัติเพื่อเข้าถึงความดับทุกข์) ผู้ที่เห็นอริยสัจชื่อว่า “ผู้ได้
 ดวงตาเห็นธรรม” ซึ่งมี ๓ ระดับ คือ ระดับต้นเป็นพระโสดาบัน
 ระดับกลางเป็นพระสกทาคามี ระดับสูงเป็นพระอนาคามี ใน

มงคลสูตร เมื่อเห็นอริยสังแล้ว มงคลข้อต่อไปหรือข้อ ๓๔ จึงเป็น “การทำพระนิพพานให้แจ้ง (นิพพาน สจฺฉิกิริยา จ)” ซึ่งหมายถึงเป็นพระอรหันต์

จากหลักฐานในพุทธประวัติ ผู้ที่ได้ดวงตาเห็นธรรมหรือธรรมจักขุ เป็นพระโสดาบันท่านแรกคือ พระโกณฑัญญะ ซึ่งท่านได้เห็นการเกิดดับของรูปนามหลังจากพระพุทธรองค์ทรงแสดงปฐมเทศนาชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตร จบลง

ส่วนหลักฐานที่แสดงว่าธรรมจักขุมี ๓ ระดับนั้น ก็คือตอนที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงธรรมชื่อนุปฺพพิททา และอริยสัง ๔ โปรดภิกษุศรัย ๓๐ คน ที่ราวป่ากัปปาสิกวัน (ไร่ฝ้าย) ยังผลให้ภิกษุศรัยเหล่านั้นบังเกิดดวงตาเห็นธรรม ได้บรรลุโสดาปัตติผลเป็นอย่างต่ำ และอนาคามีผลเป็นอย่างสูง

กล่าวโดยสรุปก็คือ การได้ดวงตาเห็นธรรมคือเห็นการเกิดดับของรูปนาม ยังผลให้กิเลสหรือสังโยชน์ดับไป ๓-๕ ข้อ

ถ้าดับ ๓ ข้อ เป็นพระโสดาบัน

ถ้าดับ ๓ ข้อ และทำ รากะ โทสะ โมหะ ที่เหลืออยู่ให้เบาบางลง เป็นพระสกทาคามี หรือพระสกิทาคามี

ถ้าดับ ๕ ข้อ เป็นพระอนาคามี

นี่คือความหมายของการได้ดวงตาเห็นธรรม หรือธรรมจักขุที่ปรากฏในพุทธประวัติ

ในกรณีของคุณกฤติพร อาจารย์อ่านทั้งหมดที่บรรยายมานั้น สรุปลงได้ว่ายังไม่ถึงขั้น ดวงตาเห็นธรรม หรือกณะ เพราะการจะถึงขั้นนั้นต้องมาได้โดยวิปัสสนา แต่ก็อย่าเพิ่งหมดกำลังใจนะคะว่าการบรรลุเป็นพระโสดาบันนั้นยากเย็นแสนเข็ญเหลือเกิน มีอยู่ณะคะที่เข้ามาเข้าวิปัสสนา ๗ วัน บรรลุโสดาปัตติผลได้ และท่านผู้นั้นเป็นบาทหลวงสอนศาสนาคริสต์คะ ท่านบอกกับหลวงพ่อกว่าถึงท่านจะได้ดวงตาเห็นธรรมแล้ว แต่โดยหน้าที่ต้องกลับไปสอนศาสนาคริสต์ตามเดิม หลวงพ่อก็บอกว่าไม่เป็นไร ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ท่านกลับไปได้ไม่นานก็เสียชีวิต ซึ่งข้อนี้อาจารย์สามารถวิจัยได้ว่า เพราะภพชาติของท่านสั้นลงแล้ว ผู้ที่เป็นพระโสดาบันจะเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ

พระโสดาบันมี ๓ ประเภท ได้แก่

๑. สัตตักขัตตุงปรมะ คือ ผู้มาถึงความเป็นอริยบุคคลโดยวิปัสสนาอย่างอ่อน ผู้มีอินทรีย์อ่อน (อินทรีย์ในที่นี้หมายถึงอินทรีย์ ๕ ได้แก่ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา) พระโสดาบันประเภทนี้จะท่องเที่ยวไปในสุคติภพ ๗ ภพ ก็จะเข้าถึงนิพพานได้

๒. โกลังโกละ คือ ผู้มาโดยวิปัสสนาอย่างกลาง มีอินทรีย์ปานกลาง พระโสดาบันประเภทนี้จะแล่นท่องเที่ยวไปสู่ตระกูล (คือภพ) อีก ๒ หรือ ๓ ตระกูล ก็จะเข้าถึงนิพพานได้

๓. เอกพีซี คือ ผู้มาโดยวิปัสสนาอย่างกล้า มีอินทรีย์กล้า พระโสดาบันประเภทนี้จะเกิดในโลกมนุษย์อีกชาติเดียวเท่า

นั้น แล้วก็เข้าถึงนิพพานได้

สรุปก็คือ พระโสดาบันจะเกิดอย่างน้อยที่สุด ๑ชาติ และ
อย่างมากที่สุด ๗ชาติ

คุณกฤติพรคงเข้าใจความหมายของคำว่า ได้ดวงตาเห็น
ธรรม แล้วนะคะ ในจดหมายคุณเขียนมาบอกว่า คุณและสามี
ได้ดวงตาเห็นธรรม แต่อาจารย์อ่านแล้ว ขอเปลี่ยนมาใช้ว่า คุณ
และสามีเข้าถึงธรรม นะคะ

ที่กล่าวว่าคุณกับสามีเข้าถึงธรรม เพราะสามารถแก้ปัญหา
ชีวิตได้ ทั้งที่ปัญหาหนักหน่วงถึงขนาดเคยคิดฆ่าตัวตาย แต่คุณ
ก็ได้ใช้ธรรมะแก้ปัญหาชีวิตได้ดังที่พรรณนามา คุณแก้ปัญหา
ครอบครัวได้อย่างวิเศษสุดเพราะความเพียรพยายามของคุณเอง
ถึงคุณจะยกความดีให้กับหนังสือสัตวโลกฯ และมักกะลีผล ที่
ทำให้สามีคุณหันเข้าหาธรรมะได้ แต่อาจารย์ก็ขอแย้งว่า จริงๆ
แล้วคุณกับสามีมีบุญเองที่สามารถเข้าใจธรรมะได้อย่างลึกซึ้ง
และทำให้คนใกล้ชิดเช่นคุณพ่อคุณแม่ ลูกหลาน ญาติมิตร หัน
มาปฏิบัติธรรมจนครอบครัวสามารถผ่านพ้นวิกฤติไปได้อย่างน่า
ชื่นชมยิ่ง อยากให้มีคนทำได้像你หลายๆ สังคมเราจะได้
พบกับสันติที่แท้จริง

ฝากกราบเรียนคุณพ่อของคุณกฤติพรด้วย ที่คุณเขียน
มาว่า “คุณพ่อเป็นคนไทยแท้ แต่ท่านเห็นพระที่ปฏิบัติไม่ดีมามาก

เลยขาดศรัทธา ดิฉันก็แผ่เมตตาไปให้ หวังว่าสักวันท่านคงเข้าใจ ว่าที่เราทำบุญเนื่องด้วยใจ ถึงเจอพระปลอมเราก็ยังได้บุญ จริงมั๊ยคะ...” ผাগเรียนคุณพ่อว่า วิธีปฏิบัติคือ เราต้องเอาพระเข้ามาไว้ในใจ (คือปฏิบัติธรรม) เมื่อเรามีพระในใจของเราแล้ว พระนอกใจจะเป็นอย่างไรก็ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่าเก็บมาคิดให้จิตเป็นอกุศล ท่านทำไม่ดีท่านก็มีวิบากเอง ถ้าคุณพ่อคิดอย่างนี้แล้วจะสบายใจนะคะ

สำหรับคุณแม่ คุณบอกมาว่า “...แต่ที่จะต้องขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง คือพระอรหันต์ของดิฉัน คุณแม่ท่านรับหนังสือกลสตรีเป็นประจำ และท่านก็เป็นคนที่นำบทธวดพาทูมหากามาให้...” ค่ะ อาจารย์ก็ฝากกราบขอบคุณและขออนุโมทนา กับคุณแม่ด้วย ค่ะ คุณกฤติพรปากันมาได้ถึงขั้นนี้แล้ว ในอนาคตอาจได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุโสดาปัตติผลก็ได้ ใครจะรู้ ทั้งนี้ทั้งนั้นเพราะธรรมะเป็น ‘อกาลิโก’ คือปฏิบัติได้และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล ขอแสดงความชื่นชมยินดีอีกครั้งค่ะ

ห้วงลูก ห้วงตัว เลิกห้วงผัวดีกว่า

จดหมายฉบับแรกของปีนี้ เป็นไปรษณียบัตร เขียนมาจากผู้ที่ใช้ชื่อว่า พระยาสันต์ ศาลาธรรมโอสถรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้ต้อนรับ “พระยา” ยิ่งไปกว่านั้นดิฉันในฐานะผู้ดูแลศาลาหลังนี้ รู้สึกซาบซึ้งที่ท่านเป็นตัวอย่างอันดีในเรื่องของการประหยัด เพราะไปรษณียบัตรเพียงหน้าเดียว ท่านสามารถบรรจุข้อความลงไปได้ถึง ๑๙ บรรทัด ดังนี้

ผมติดตามผลงานของอาจารย์ทุกเรื่อง โดยเฉพาะในกฤตสตรี หากไม่มีเรื่องของอาจารย์ผมคงจะไม่ซื้อ การสวดพระพุทธรูปแบบ ๑ ของหลวงพ่อจรัญ จิตธมโม (พระราชสุทธิญาณมงคล) แห่งวัดอัมพวันแพร่หลาย วัดอื่นนำไปใช้แต่ไม่บอกว่าเป็นผลงานของท่าน

ในเรื่องนารีผล บอกจะเล่าเรื่องจุดจบของพระเจ้าตากสินมหาราชนั้น ผมทราบแล้วว่าท่านสวรรคตหรือมรณภาพที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งพระยาพิชัยดาบหักถูกประหาร เพราะท่านไม่ยอมเป็นข้าสองเจ้าบ่าวสองนาย แต่ที่ผมอยาก

จะทราบก็คือ กรณีของพระยาสุรศักดิ์ที่เป็นขบถจริงหรือไม่ ถ้าจริงถูกลงโทษอย่างไร และได้รับการอภัยโทษหรือพระเจ้าตากสิน ท่านไม่ถือโทษ อโหสิกรรมยอมรับการขมาและอโหสิไม่ถือสาหาความ หรือเรื่องเหล่านี้เป็นการปลอมประวัติศาสตร์ เช่น กรณีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชไปเยือนเมืองจีนสองครั้ง แต่กลายเป็นว่าช่างจีนได้เข้ามาสอนการทำเครื่องสังคโลก ช่วยถลุงทองหล่อพระพุทธรูปให้ด้วย ผมจะรออ่านทั้งในคอลัมน์ศาลาธรรมโอสถและนารีผล

ผมเคยไปถือศีลที่วัด ๑ ครั้ง (๓ วัน ๒ คืน) และหลังจากนั้นได้ไปที่วัดอัมพวันอีกหลายครั้ง แต่ยังไม่ได้ไปถือศีลอีกเลย พยายามหาโอกาสแต่ไม่ได้ไปสักที

ผมเป็นเพื่อนกับอาจารย์บุญสม ดิษายภิรมย์ ที่เคยสอนสถาบันราชภัฏแห่งเดียวกับอาจารย์ด้วย คิดว่าอาจารย์คงจะรู้จักอาจารย์บุญสม

ขอให้อาจารย์เขียนหนังสือต่อไปอีกนาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหลวงพ่ोजรัญหรือคนอื่น เช่นในเรื่องไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก ซึ่งผมเคยฟังหลวงพ่อบุศุท ท่านพูดไม่ถึง ๕ นาที แต่อาจารย์มาขยายความได้ตั้งมากมาย... สันต์ (พระยาสันต์) ๑๗ มิ.ย. ๕๓

ท่านผู้อ่านคงได้ประจักษ์แล้วใช่ไหมคะ ว่า “พระยาสันต์” มีความสามารถเป็นเยี่ยม เพราะใช้พื้นที่ของไปรษณียบัตรได้เกินคัม นอกจากนี้ยังสื่ให้เราได้รับรู้เรื่องราวในประวัติศาสตร์ ซึ่งดิฉัน

ขอตั้งสมมุติฐานในขั้นแรกว่า ท่านคงเป็นบุคคลที่เคยเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ และต้องการทดสอบเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ว่าจะตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ หรือว่าจะถูกบิดเบือนไป ดิฉันคิดอย่างนี้ถูกหรือผิดคะ

พูดถึงเรื่องนี้ ดิฉันนึกเสียดายสมัยที่ยังมีโอกาสได้สนทนากับหลวงพ่อบ้าง (ซึ่งเดี๋ยวนี้หาโอกาสยากมาก) เสียดายตรงที่ไม่ได้นำเทปบันทึกเสียงไปด้วย เลยจำไม่ค่อยได้ ท่านมักเล่าเรื่องราวต่างๆ ในประวัติศาสตร์ ซึ่งความจริงกับที่บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์เป็นคนละเรื่อง (เดียวกัน) เหมือนที่ “พระยาสันต์” ท่านว่า แล้วก็เป็นเรื่องแปลกเวลาที่ดิฉันนำเทปจะไปบันทึก ท่านก็ไม่เล่า สิ่งที่ดิฉันอยากได้มากที่สุดก็คือสมุดบันทึกของท่าน ไม่ทราบว่ามีใครจะเป็นผู้ได้รับมรดกล้ำค่า (ทางปัญญา) เล่มนี้

สำหรับท่านอาจารย์บุญสม ติชามิรมย์ ดิฉันรู้จักดีคะ เคยไปวัดกับดิฉันหลายครั้ง

ส่วนเรื่องไฟไหม้เตาเรือนเตาไฟนรกและเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ดิฉันได้ไปค้นหลักฐานดูแล้ว ได้รับความเห็นว่า ท่านเล่าให้ฟังเมื่อวันเสาร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งช่วงนั้น (๑๐-๑๒ ก.ค. ๓๐) ดิฉันพานักศึกษา กศ.บป.เอกสังคมศึกษา ประมาณ ๕๐ คน ไปเข้ากรรมฐาน และท่านเล่าบายวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ไม่ได้เล่าออกไมโครโฟน คนที่นั่งแถวหน้าเท่านั้นจึงจะได้ยิน จำได้ว่าคนนั่งแถวหน้ามี คุณวิภา ธนนิมิตร

ซึ่งทำงานอยู่ฝ่ายธุรการ โรงพยาบาลตากสิน (ตอนนี่คงเกษียณไปแล้ว เนื่องจากอายุมากกว่าดิฉันหลายปี) คิดว่าหลวงพ่อกำลังใจจะเล่าให้ดิฉันฟังคนเดียว จึงทำให้นักศึกษาที่ไปด้วยไม่สนใจเท่าที่ควร ท่านเล่าเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสิน ซึ่งคงจะไม่ได้เขียนลงในนารีผล เพราะนารีผลใกล้จบแล้ว คงต้องติดตามอ่านในเรื่อง**วัฏจักรชีวิต** หรือไม่ก็เรื่องความหลงในสงสาร นะคะ

นอกจากเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแล้ว หลวงพ่อกำลังเล่าเรื่องสามเณรเฮงและตาแป๊ะฮวด เล่าอย่างละเอียด ทำให้ดิฉันซาบซึ้งในความรักของพ่อที่มีต่อลูกและที่ลูกมีต่อพ่อ จึงนำมาเขียนเรื่อง **ไฟไหนเล่าร้อนเท่าไฟนรก** แต่เขียนได้ไม่ซึ้งเท่าท่านเล่าหรอกค่ะ ดิฉันสติปัญญาน้อยลงทุกวัน ยิ่งความจำก็เริ่มจะเสื่อม ไม่ทราบว่าเขียนต่อไปได้อีกนานเท่าไร ทุกอย่างเป็นอนิจจังนะคะ แต่ก็ขอสัญญาว่าจะเขียนไปจนกว่าจะเขียนไม่ได้ค่ะ สรุปแล้วหลวงพ่อกำลังเล่าให้ดิฉัน (และลูกศิษย์) ฟังเกิน ๕ นาทีค่ะ คงตอบคำถามหมดแล้วนะคะ และขอขอบพระคุณที่กรุณามาเยี่ยมศาลาธรรมโอสถค่ะ

ฉบับที่ ๒ เป็นของ**คุณนวลพรรณ** ซึ่งเขียนมาคอลัมน์นี้เป็นฉบับที่ ๔ และอาจารย์ก็ตอบให้ทุกฉบับ คุณปรับทุกข์มาว่า ปัญหาเรื่องพี่ชายยังแก้ไม่ได้ และดูเหมือนจะลุกลามใหญ่โต คุณแม่ฝากถามว่าจะทำอะไร อาจารย์รู้สึกเห็นใจทั้งคุณนวลพรรณและคุณแม่ค่ะ แต่ก็ขอเรียนตามตรงว่า ยังแก้ปัญหา

ไม่ถูกจุด พี่ชายคุณมีกรรมมากเหลือเกิน โดยเฉพาะผู้หญิงที่มา
เกี่ยวข้องกับเขา ซึ่งมีอาแท้ๆ รวมอยู่ด้วย

ในส่วนของคุณและคุณแม่ อาจารย์ขอแนะนำให้สวด
มนต์ค่ะ การทำสังฆทาน ผู้ที่จะได้รับมีพวกเปรตเท่านั้น แต่พี่
ชายคุณเป็นมนุษย์ เขาไม่ได้รับหรอกค่ะ ฉะนั้นจึงไม่ได้ผล ดีขึ้น
ไปอีกคือให้คุณ คุณพ่อ คุณแม่ พากันไปเข้ากรรมฐาน ๗ วัน
ปฏิบัติอย่างตั้งอกตั้งใจ อุทิศให้พี่ชายคนเดียว กลับมาแล้วก็ให้
ปฏิบัติที่บ้านอย่างว่างเว้น สวดมนต์เจริญกรรมฐานทุกวัน (โดย
เดินจงกรม ๑ ชั่วโมง นั่ง ๑ ชั่วโมง) แล้วแผ่เมตตาอุทิศส่วน
กุศลไปให้เขา ทำได้แบบนี้แล้ว หากไม่ได้รับผลภายใน ๓ เดือน
อาจารย์ยอมให้ปรับค่ะ

อย่างไรก็ตาม หากพอจะเตือนสติพี่ชายคุณได้ ลองเล่า
เรื่องครุบัวไหล (นามสมมุติ) ให้เขาฟัง สำหรับคุณผู้หญิงทั้งหลาย
(รวมทั้งอาสาด้วย) ก็เล่าเรื่องที่อาจารย์กำลังจะเล่าต่อไปนี้

เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคมที่ผ่านมา คุณแม่ของอาจารย์(คุณ
สอาด อ่อนค้อม) เล่าให้ฟังว่า คุณแม่เคยไปกราบหลวงปู่เทศก์
เทศร์สี ที่วัดทางภาคอีสาน (วัดหินหมากเป้ง) ท่านให้หนังสือ
มาหลายเล่ม เป็นหนังสือที่บันทึกเรื่องการปฏิบัติธรรมของท่าน
สมัยที่ท่านบำเพ็ญเพียรอยู่ในป่า มีอุปสรรค (มาร) มากมาย บาง
ครั้งก็พบผีโป่ง(จะเล่าภายหลัง) มีอยู่คืนหนึ่งขณะที่ท่านนั่ง
กรรมฐาน ก็เกิดนิมิต ในนิมิตเป็นภาพของผู้หญิงสามคนเดินผ่าน
หน้าท่านไป รูปร่างหน้าตาสะสวย เปลือยกาย ที่อวัยวะเพศมี

หนอนไชยุบยับ ท่านจึงบอกให้หยุด และเรียกมานั่งต่อหน้าท่าน
ถามพวกหล่อนว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น พวกหล่อนตอบว่า เล่นซู้
ท่านจึงบอกว่าจะช่วยแต่ต้องรับไตรสรณคมน์และรับศีล ๕ พวก
หล่อนยินยอม ท่านจึงให้ไตรสรณคมน์ (พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ...
จนถึง ตติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ) และบอกศีล จากนั้นพวก
หล่อนก็ลาไป สามคืนต่อมาก็มาปรากฏในนิมิตอีก คราวนี้หนุ่ม
เรียบร้อย มาขอขอบคุณท่านและขอลาไปเกิดเป็นมนุษย์

ลูกชายอาจารย์เล่าให้ฟังว่า เพื่อนๆผู้หญิงที่ชอบทำแค้น
มาโอดครวญว่า “เชื่อแล้วว่ากรรมมีจริง เพราะไอ้ตรงนั้นของฉัน
มันเนาเลย ทั้งเจ็บทั้งคันทรมานมาก” อาจารย์ก็บอกลูกชายว่าไป
บอกเพื่อนให้เลิกประพฤติเช่นนั้นเสียสิ ลูกชายบอกว่า “มันเลิก
ไม่ได้หรอกแม่ ใจแตกแล้ว” นี่ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง เด็กๆ
สมัยนี้ใจแตกกันมาก เพราะสื่อลามกมีเต็มเมือง บรรดาผู้ยิ่งใหญ่
ทั้งหลายเคยคำนึงถึงเรื่องนี้บ้างไหม อย่าเห็นแก่เงินจนทำลาย
เยาวชนของชาติเลยนะคะ หยุดทำบาปเสียเถิด

ฉบับที่ ๓ เขียนมาจากคุณสุวิดา ซึ่งลงท้ายจดหมายว่า
คนที่มีแต่ทุกข์ อย่าทุกข์เลยคะ สุขทุกข์อยู่ที่ใจนะคะ ไม่ว่าจะอะไร
จะเกิดขึ้น ทำใจให้สุขเข้าไว้ อย่างน้อยๆ ถ้าตายตอนใจกำลังสุข
เราก็จะได้ไปเกิดในภพภูมิที่ดี ดังพระพุทธรูจนะว่า **จิตเต
อสงฺกิลฺลฺเจ สฺสุดติ ปาฎิ กงฺขา** - เมื่อจิตไม่เศร้าหมอง สุตติเป็น
อันหวังได้ (พระไตรปิฎก ๑๒/๙๒/๖๔)

คุณทุกข์เพราะไปคิดถึงอดีต คิดว่าตัวเองมีปมด้อย ที่คุณเล่ามา อาจารย์ก็เคยเป็นอย่างคุณ คือเป็นลูกคนกลาง พ่อแม่ไม่รัก (คิดเอาเอง) เป็นปมด้อยมาตลอด แต่อาจารย์เป็นคนสู้ชีวิต เมื่อพ่อแม่ไม่รัก เราก็พยายามสร้างปมเด่นให้ตัวเองด้วยการตั้งหน้าตั้งตาเรียน เลยเห็นว่าอาจารย์เรียนสูงกว่าพี่น้อง ตอนนี้พ่อแม่รักอาจารย์มากกว่าพี่น้อง (คิดเอาเองอีกนั่นแหละ) อันที่จริงเราเป็นชาวพุทธ ต้องปฏิบัติตามคำทรงสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ อย่าผูกพันกับอดีต อย่าวาดหวังอนาคต ให้กำหนดรู้ปัจจุบันเพียงอย่างเดียว พออาจารย์ปฏิบัติก็เลยไม่คิดมาก เมื่อไม่คิดมากก็ไม่ทุกข์ จริงโดยไม่ต้องพิสูจน์เลยใช่ไหมคะ

เรื่องสามีเขาตี้มเหล่า คุณก็ไปทุกข์ไปห่วงเขา จะไปห่วงทำไมละคะ เขายังไม่ห่วงตัวเอง คนเราถ้ารักตัวเอง ห่วงตัวเอง เขาก็ไม่ทำอย่างนั้นหรอก เรื่องนี้อาจารย์ก็เหมือนคุณอีกนั่นแหละ แต่รุ่นพี่ที่ทำงานเขาเตือนว่า “อย่าไปทุกข์เลยน้อง ห่วงลูกดีกว่า ผัวอย่าไปห่วงมันเลย เดี่ยวมันก็ตาย” อาจารย์ก็เลยได้คิด แล้วก็ตัดใจได้ คุณก็น่าจะเอาอย่างอาจารย์นะคะ เพราะไหนๆ เราก็มีอะไรเหมือนๆ กัน

เรื่องแห่งลูกก็ลืมได้แล้ว อย่าไปเก็บมาทุกข์ คุณไม่ได้เจตนาฆ่าเขา คุณก็ไม่บาป บาปหรือบุญอยู่ที่เจตนาคะ อาจารย์ส่งหนังสือสวดมนต์มาให้แล้ว สวดทุกวันนะคะ ให้คิดว่าการสวดมนต์คือการดับทุกข์ สร้างสุขให้ตัวเอง ขอให้โชคดีคะ

ฉบับที่ ๔ เขียนมาจากคุณ... (ลายเซ็น) อาจารย์ขอโทษ ด้วยนะคะที่อ่านลายเซ็นไม่ออก เลยไม่ทราบว่าคุณชื่ออะไร เรียกคุณ... ก็แล้วกันนะคะ

คุณ...เขียนมาเล่าถึงปัญหาในครอบครัว คุณเป็นคนไทย แต่ไปแต่งงานกับคนจีน ชื่องใจสงสัยและสับสนในพิธีกรรมแบบจีน หลายอย่างหลายประการจนกลายเป็นความอึดอัดขัดข้อง เป็นต้นว่าตัวเองไหว้พระตักบาตรทำบุญ แต่คนจีนไหว้เจ้า เจ้ามีหลายองค์ เลยสงสัยและถามว่าเจ้าทุกองค์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ธิไปเล่าคะ?

อาจารย์ไม่ทราบหรอกคะ ถ้าอย่างไรก็ลองไปถามเจ้าคุณนะ คะ เพราะอาจารย์เวลาไปเข้าพิธีกับคนจีน (ที่สาวอาจารย์แต่งงานกับคนจีน แม่ของพี่เขยเป็นคนจีนมาจากแผ่นดินใหญ่ และรักอาจารย์มากกว่าที่สาวอาจารย์เสียอีก) เตียบกับเหมาะให้ทำอะไร อาจารย์ก็ทำตามโดยไม่ได้คิด ไม่สงสัย เพราะยอมรับว่าคนเรามีความคิดความเชื่อแตกต่างกันตามกรรมของตน แต่สิ่งที่เตียบกับเหมาะให้ทำก็เป็นสิ่งดี แสดงถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ กตัญญูต่อแผ่นดิน เราทำดีเราก็ได้ดี อย่าไปสงสัยข้องขัดใจเลยนะคะ

สิ่งที่คุณกลัวคือ ถ้าความเชื่อต่างกัน นับถือเจ้า (พระ) ต่างกัน ชาติหน้าจะไม่เจอกันอีก กลัวว่าเขาจะไปเจอกับคนที่นับถือเจ้าเหมือนกับเขา **สรุปแล้วคุณทั้งหึงทั้งหวงเขาข้ามชาติเลยหรือคะ** ยังจะไปอยากเป็นคู่กับเขาชาติหน้าอีกหรือ เห็นคู่อื่นๆ เขาบอกแค่ชาติเดียวก็แทบจะไปไม่รอดแล้ว คุณยังหวังชาติหน้าอีก

หรือคะ ถ้ายังยืนยันอย่างนี้ก็พอมีคำแนะนำค่ะ

อาจารย์ขอยกตัวอย่างคู่สามีภรรยาที่รักกันมาก คือ
คฤหบดีชาวเมืองสูงสุมารคีรี แคว้นนัคคะ ชื่อ นกุลบิดา ภรรยา
ชื่อ นกุลมารดา ทั้งสองรักใคร่กันมาก ได้มากกราบทูลถามพระ
พุทธเจ้าว่า ทำอย่างไรจึงจะได้ครองคู่กันเช่นนี้ต่อไปทุกภพทุกชาติ

พระพุทธองค์ตรัส **สมชีวิธรรม ๔** คือ ธรรมที่จะทำให้
คู่สมรสมีชีวิตรสมหรือสม่าเสมอกลมกลืนกัน อยู่ครองกันยี่ดยาว
สมชีวิธรรม ๔ ได้แก่ (อ่านว่า สะ-มะ-ชี-วิ-ธรรม)

๑. สมลัทธิ - มีศรัทธาสมกัน
๒. สมศีลา - มีศีลสมกัน
๓. สมจาคา - มีจาคะสมกัน
๔. สมปัญญา - มีปัญญาสมกัน (พระไตรปิฎก ๒๑/
๕๕/๘๑)

ถ้าคุณกับสามีมีธรรม ๔ ข้อนี้สมกัน ก็รับรองได้ว่าจะได้
พบได้เจอกันอีกทุกภพทุกชาติ เช่นคู่ของนกุลบิดาและนกุล
มารดานะคะ

ฝึกทบทนกลั้วมนต์ไม่เข้าถึง

ฉบับที่ ๗๒๓ ยังคงเป็นการตอบจดหมาย ตอบครบทุกฉบับแล้วจึงจะกล่าวถึงเรื่องกรรม ๑๒ ต่อ เพื่อที่เจ้าของจดหมายจะได้ไม่ต้องรอนาน

ฉบับแรกเขียนมาจากคุณหนู กำลังมีทุกข์มาก เขียนมาสั้นๆ ๕ บรรทัด ดังนี้

หนูมีปัญหาเหมือนคนอื่นก็คือ สามีมีภรรยาบ่อย หนูทุกข์ทรมานมาก หนูอยากได้ความช่วยเหลือจากอาจารย์แม่ คือ การแผ่เมตตาให้เขาทั้งสองคน ซึ่งหนูไม่ทราบวิธีปฏิบัติ ขอให้อาจารย์แม่ช่วยอธิบายให้หนูเข้าใจ เพื่อหนูจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

แม่เห็นใจลูกหนูที่สุดเลยคะ ทุกข์ของผู้หญิงไม่มีอะไรหนักหนาสาหัสเท่ากับสามีนอกใจ ใครไม่เคยทุกข์แบบนี้ถือว่าโชคดีกว่าถูกรางวัลที่หนึ่ง แต่จะอย่างไรได้ ในเมื่อมันเกิดแล้ว เราก็ต้องหาวิธีแก้ ปัญหาไว้ให้แก่นะคะ และวิธีแก้ปัญหาก็มีอยู่หลายอย่าง เช่น หย่าซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แต่ต้องตัดใจจากเขาให้ได้เสียก่อน ทว่าการตัดใจนั้นยากมากใช้ไหมคะ หากหาวิธีที่

หนึ่งไม่ได้ อยากให้เขากลับคืนมาก็คงต้องสวดมนต์ล่ะ มีคนสวด
ได้ผลมาแล้วมากมาย รวมทั้งสมาชิกคอลัมน์ศาลาธรรมโอสถ (ที่
รายงานผลมา)

อย่างไรก็ตาม ต้องตั้งสติให้ดี ถ้าสวดทั้งๆ ไม่มีสติก็
ไม่ได้ผลค่ะ ให้สวด พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุง
มหากาฐนิโก (ถ้าเป็นหนังสือไฟไหนๆ ก็ตั้งแต่หน้า ๙๗-๑๐๒)
แล้วสวดพุทธคุณเท่าอายุบวก ๑ เสร็จแล้วก็แผ่เมตตา (หน้า ๑๐๓)
ให้ตัวเองก่อน พอจะแผ่ให้สรรพสัตว์ก็ขอโหสิกรรมจากเขาและ
ภรรยาบ่อยเสียก่อน ขอโหสิกรรมแล้วจึงแผ่เมตตาออกชื่อเขา
สองคน ขอให้เขารองรักกันอย่างมีความสุข (ต้องแผ่ออกมาจาก
ใจจริง อย่าแข่งเขาเป็นอันขาด) ทำอย่างนี้ทุกวัน หลวงพ่อ
ท่านบอกว่าไม่เกิน ๓ เดือนได้ผล แต่ที่รายงานมาทางแม่ นั้นสอง
เดือนค่ะ ก็ขอให้ลูกหนูประสบความสำเร็จนะค่ะ ตั้งสติดีๆ อย่า
ให้ความทุกข์มาทำให้ขาดสติ แม่ขอเอาใจช่วยค่ะ ส่งหนังสือ
ไฟไหนๆ มาให้แล้ว เล่มสุดท้ายพอดี

ฉบับที่ ๒ เป็นของ**คุณจิราภรณ์**ซึ่งเขียนมาถามปัญหา
๔ ข้อ ดังนี้

๑. ดิฉันเคยได้ยินมาว่า การไปทำบุญที่วัดเพื่ออุทิศ
ส่วนกุศลให้คนตาย ที่เรียกว่าตายโหง (ชอกภัยนะค่ะที่ใช้คำไม่
สุภาพ) ต้องนิมนต์พระให้ทำพิธีที่บริเวณนอกกำแพงวัด เพื่อให้
คนตายได้รับส่วนบุญ จริงหรือไม่คะ

การทำบุญให้คนตาย ไม่ว่าจะตายแบบใด บุญจะถึงเขาหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับว่าเขาไปเกิดเป็นอะไร หากไปเกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ หรือเกิดเป็นเทวดา จะไม่ได้รับ จะได้รับ ก็ต่อเมื่อไปเกิดเป็นเปรต ซึ่งเรื่องนี้มีหลักฐานมาในพระไตรปิฎก และอาจารย์เคยพูดถึงไปแล้ว แต่ถ้าเป็นการเจริญวิปัสสนา กรรมฐานซึ่งบุญแรงมาก สามารถอุทิศไปได้ทุกภพภูมิ ดังมีตัวอย่างมากมายที่พ่อแม่หรือลูกตายไปตกนรก แล้วลูกหรือพ่อแม่ปฏิบัติกรรมฐานอุทิศไปให้ ทำให้พ้นจากนรกได้

๒. ในการไปทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้คนตายที่วัด มีวิธีการทำหลายอย่าง เช่น ที่บ้านดิฉันจะทำอาหารใส่ปั้นโตเครื่องเดียว แล้วอุทิศส่วนกุศลให้คนตายหลายๆ คน แต่ที่หมู่บ้านที่ดิฉันทำงาน ชาวบ้านเขาจะถวายเป็นอาหารแยกเป็นสำรับ ๑ สำรับต่อคนตาย ๑ คน หมายความว่าเวลาทำบุญ เขาจะใส่อาหารเป็นห่อๆ หลายๆ ห่อถ้าทำบุญให้คนตายหลายคน ดิฉันอยากทราบว่ามีวิธีไหนจึงจะถูกต้อง และคนตายได้รับส่วนกุศลได้จริง

อย่าไปคิดว่าคนตายหลายคนก็ต้องทำอาหารหลายๆ ให้เพียงพอกับตอนเขาอยู่ คนตายแล้วกินอาหารได้หรือคะ จริงอยู่วิญญูณที่ตายไปหากไม่ได้ทำไว้จะหิวโหย (เพราะไปเกิดเป็นเปรต) ต่อเมื่อคนเขาอุทิศมาจึงจะได้ ซึ่งเรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับปริมาณของอาหาร ที่ชาวบ้านทำหลายๆ ห่อนั้นจุดมุ่งหมายเดิมก็คือเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนพระสงฆ์ ซึ่งหากเป็นในพรรษาจะมีจำนวนมาก พอปฏิบัติสัปดาห์ ก็น่าจะเลยลิมจุดมุ่งหมายเดิม กลายเป็นว่าต้อง

ให้เพียงพอกับจำนวนคนตาย แบบนี้คนเป็นก็ลำบากแยะเลย บางครั้งการยึดถือธรรมเนียมผิดๆ ก็ทำให้ได้บาปนะคะ คือใจเป็นทุกข์ เลยกลายเป็นทำบุญได้บาป เพราะขาดความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง

๓. ในการสวดมนต์ให้ว่พระ ถ้าหากเราสวดเป็นภาษาบาลี ไม่ได้สวดคำแปลเป็นภาษาไทย หรือเราสวดมนต์แล้วเราไม่รู้คำแปลทั้งหมด รู้เพียงว่าบทสวดมนต์นั้นๆ มีความหมายรวมๆ ว่าอย่างไรเท่านั้น เราจะได้บุญจากการสวดมนต์หรือไม่คะ

การสวดมนต์จัดเป็น ภาวนามัย ซึ่งได้บุญมากกว่าศีลมัย แต่ศีลมัยก็ยังได้บุญมากกว่าทานมัย ภาวนามัยมีความหมายว่า ทำบุญด้วยการเจริญภาวนา คือ ผีก่อบรมจิตใจ เช่น การสวดมนต์ การเจริญสมถกรรมฐาน การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้น เมื่อเราสวดมนต์ จิตก็เป็นสมาธิ จิตที่เป็นสมาธิเป็นจิตที่ปราศจากโลภะ โทสะ โมหะ การทำทานนั้น บางครั้งทำด้วยโลภะ (คือทำบุญสืบบาท ขอให้ถูกรางวัลที่หนึ่ง) บางครั้งทำด้วยโทสะ (เช่น ดุด่าคนใช้ที่เตรียมอาหารให้ไม่ทัน หรือไม่เรียบร้อย) หรือบางครั้งก็ทำด้วยโมหะ (ความไม่รู้ไม่เข้าใจอย่างถูกต้อง) จึงได้บุญน้อย หรือบางคนได้บาปอีกด้วย แต่การสวดมนต์จิตใจเราเป็นสมาธิ ก็เลสต่างๆ ระวังไป จึงได้บุญมากกว่าทาน จะรู้คำแปลหรือไม่รู้ก็ไม่เป็นไร บางคนแม้รู้คำแปลแต่สวดด้วยใจฟุ้งซ่านก็ไม่ได้บุญค่ะ

๔. ดิฉันอยากทราบว่าอานิสงส์ของการสวดมนต์ตอนเช้า
ของนักเรียนเป็นอย่างไรบ้าง ดิฉันจะนำไปคุยกับนักเรียนเพื่อให้
เขาตั้งใจทำพิธีหน้าเสาธง (นักเรียนสวดมนต์บทอหัง... และแผ่
เมตตา)

กับนักเรียน หากใช้คำตอบในข้อ ๓ เขาคงไม่เข้าใจ
คุณครูก็ต้องใช้กุศโลบายค่ะ คือให้บอกเขาว่า นักเรียน การสวด
มนต์นั้นกันผีได้นะ ใครไม่สวดมนต์จะถูกผีหลอก ผีจะเข้าสิง ผีมี

๖ ตนคือ

ผีที่หนึ่งดื่มสุราเป็นอาภิน	ไม่ชอบกินข้าวปลาเป็นอาหาร
ผีที่สองชอบเที่ยวยามวิกาล	ไม่รักบ้านรักลูกรักเมียตน
ผีที่สามชอบตามดูการเล่น	ไม่ละเว้นบาร์คลับละครโขน
ผีที่สี่คบคนชั่วมั่วกับโจร	หนีไม่พ้นอาชญาตราแผ่นดิน
ผีที่ห้าชอบเล่นมั่วกีฬาบัตร	สารพัดถั่วโปไฮโลลั่น
ผีที่หกเกียจคร้านการทำงาน	มีทั้งสิ้นหกผีหมดดีเอย

เพราะฉะนั้น นักเรียนต้องตั้งใจสวดมนต์ทุกวัน จะได้
ไม่ถูกผีหกตนนี้เข้าสิง นอกจากนี้ยังทำให้จิตสงบ เมื่อจิตสงบ
ปัญญาเกิด เมื่อปัญญาเกิดนักเรียนก็จะได้เรียนเก่ง ไม่ต้องตกไม่
ต้องซ่อม ฯลฯ

คิดว่าคงตอบปัญหาให้คุณจิราภรณ์ครบถ้วนแล้วนะคะ

ฉบับที่ ๓ คุณเพ็ญภาเขียนมาปรับทุกข์ และขอคำ
แนะนำโดยให้ตอบเป็นการส่วนตัว แต่อาจารย์เห็นว่าจะเป็น

ประโยชน์กับผู้อ่านท่านอื่นๆ ด้วย อาจารย์ทำอะไรจะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จึงตอบปัญหาของหนูลงในคอลัมน์นี้ ต้องขออภัยนะคะ และเชื่อว่าหนูเองก็จะได้อานิสงส์จากธรรมทานนี้ด้วย เรื่องที่หนูเล่ามามีดังนี้

...ผู้ชายคนหนึ่งรู้จักกันสมัยเป็นนักเรียน คิดว่าคนบ้านเดียวกันคงจะไม่หลอกแน่ ก็ตกลงปลงใจคบกันระยะหนึ่ง เริ่มเชื่อใจเขา ก็ส่งเงินไปสร้างบ้านช่วยกัน แต่เขากลับหักหลังเอาเมียอีกคนมาอยู่ เลยฟ้องร้องกัน สงสารเขาอีก กลัวเขาจะโดนออกจากราชการก็ยอมความให้ แต่เขากลับดูถูกเหยียดหยามเราอีกต่างๆ ทั้งๆ ที่เราก็อโหสิกรรมให้เขาแล้ว แต่เขาก็ไม่ยอมเห็นความดีของเราเลย ทั้งๆ ที่เราก็กินข้าวทั้งตัวทั้งเงินให้กับเขา เราไม่ได้อะไรกลับมาเลย แถมพ่อแม่ก็เสียใจร้องไห้ พี่น้องก็ไม่คบ ทุกวันนี้อยู่ด้วยความเจ็บปวด และเสียใจมากที่ทำให้พ่อแม่พี่น้องต้องเสียใจ อาจารย์จะให้หนูทำอะไรคะ หนูมีเวรกรรมอะไรจึงเป็นแบบนี้ ทั้งๆ ที่ครอบครัวของหนูทุกคนก็รักสามัคคีกันดี หรือเป็นเพราะว่าพี่ชายของหนูแต่ละคนเจ้าชู้ เวนกรรมจึงมาตกกับหนู

อาจารย์ขอตอบว่า เป็นเวรกรรมของหนูเอง ไม่มีใครทำให้หนูเป็นคนทำกรรมก็ต้องรับผลด้วยตัวเอง ดังพระพุทธทรงแจกจะว่า ยัม กัมมัม กริสฺสามิ กลฺยาณัม วา ปาปกัม วา ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามิ - เราทำกรรมอันใดไว้ ดีหรือชั่ว เราจะต้องเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น (พระไตรปิฎก ๒๒/๕๓/๘๒)

นี่ก็ชัดแล้วว่ากรรมที่หนูรับวิบากอยู่นี้ไม่ได้มาจากพี่ชาย แต่การที่หนูมีพี่ชายเจ้าชู้นั้นเป็นเรื่องของ กรรมจัดสรร คือกรรมจัดสรรให้คนที่ทำกรรมเหมือนๆ กันมาเกิดร่วมห้องเดียวกัน

ที่อาจารย์บอกว่าเป็นกรรมของหนู เพราะหนูเล่าว่า “แต่เขากลับหักหลัง เอามีเมียอีกคนมาอยู่” แสดงว่าเขามีภรรยาอยู่แล้ว และหนูก็รู้หรืออาจไม่รู้ ถ้ารู้ก็เท่ากับหนูจงใจแย่งสามีคนอื่น แต่ถ้าไม่รู้ มารู้ทีหลัง หนูก็ต้องคืนให้เจ้าของเขาไป หรือถ้าเขาอ้างว่ามีเมียเขาไม่ดี เขาอยู่กับเมียไม่มีความสุขจึงมาขอขบหนู หนูก็อย่าไปเชื่อ เพราะผู้ชายร้อยทั้งร้อยลงได้คิดนอกใจเมียแล้วก็ต้องหาข้ออ้างว่าเมียไม่ดีทั้งนั้น นี่คือธรรมชาติของผู้ชาย อย่าไปหลงเชื่อ

สิ่งที่หนูต้องทำคือ อโหสิกรรม สวดมนต์แผ่เมตตาให้เขาไป หนูโชคดีเท่าไรแล้วที่เขาพาภรรยามาอยู่ ไม่เช่นนั้นหนูก็จะถูกตราหน้าว่าแย่งสามีคนอื่น ลองอ่านเรื่องของหลวงปู่เทสก์ในฉบับที่ ๗๒๒ ลีละ ผู้หญิงพวกนั้นต้องทุกข์ทรมานเพราะผิดศีลข้อที่ ๓ หนูคงไม่อยากเป็นอย่างนั้นใช่ไหม

อย่างไรก็ตาม เรื่องที่เล่ามาไม่ได้เกิดขึ้นกับหนูคนเดียวหรอก อย่างน้อยก็มีอีกรายหนึ่งที่เราเล่าให้อาจารย์ฟัง เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ อาจารย์ไปร่วมทอดกฐินที่สำนักปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสาขาของวัดอัมพวัน เขาจัดให้อาจารย์พักห้องชั้นล่างของศาลาการเปรียญ คืนแรกอาจารย์นอนคนเดียว พอคืนที่สอง มีคนมานอนด้วย เป็นผู้หญิงสาวสวย อาจารย์คิดว่าอายุอานามคงจะยี่สิบเศษๆ แต่

อาจารย์คิดผิดเพราะเธอบอกว่าอายุ ๓๕ ยังเป็นโสด ขับรถมาจากกรุงเทพฯ คนเดียว ใช้เวลา ๘ ชั่วโมง ออกจากกรุงเทพฯ ๘ โมงเช้า ถึงขอนแก่นบ่าย ๔ โมง อาจารย์ชื่นชมว่าเธอเก่งและใจเด็ดมาก ที่ไม่เคยมาและไม่เคยขับรถไกลมาก่อนเลยในชีวิต แต่ก็มาเพราะศรัทธาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญพระราชนิพนธ์ ญาณมงคล

คุยกันได้สักประเดี๋ยวเธอก็ถามว่าใช้อาจารย์สุทัสสาที่เขียนเรื่องสัตว์โลกๆ ใช้ไหม พออาจารย์บอกว่าใช่ เธอดีใจมาก บอกว่าจะมาขอเนื้อคู่จากหลวงพ่อบุญและถามว่าอาจารย์มาอย่างไร อาจารย์ตอบว่ามาเครื่องบิน เพื่อน(คุณจินตนา เกษมเปรมจิต) เขาซื้อตั๋วไป-กลับให้ มาเป็นครั้งแรกเช่นกัน เพื่อนเขามากันสองคู่และพักโรงแรม อาจารย์ไม่มีคู่เลยต้องมาพักวัด พุดมาตั้งนานยังไม่เข้าประเด็น ใจเย็นๆ ค่ะ กำลังจะถึงตอนสำคัญ คือ เธอเล่าให้อาจารย์ฟังว่า พี่ๆ น้องๆ แต่งงานไปหมดแล้ว เหลือเธอคนเดียวที่ยังไม่ได้แต่ง และเตี้ยก็เป็นห่วงมาก ตอนสาวอายุยี่สิบเศษๆ เธอมีแฟนซึ่งก็เหมือนเรื่องของคุณแพ็ญณา คือ ช่วยกันสร้างบ้าน เธอหมดไปมากกว่าเขา เพราะเขาอ้างว่าเขาไม่ค่อยมีเงิน สรุปแล้วเธอจ่ายไปร่วมสองล้าน ผู้ชายคนนั้นก็ฉลาดมาก รอให้ตกแต่งบ้านเสร็จเสียก่อน ซึ่งเธอก็จ่ายค่าตกแต่งไปราวๆ แปดแสน แล้วจึงสารภาพว่าได้พลาดทำเสียทีกับผู้หญิงคนหนึ่ง เธอตกใจและเสียใจ แต่ก็ไม่ได้โกรธเคืองเขา ยอมโอนบ้านให้เขาแต่โดยดี เสียเสียใจร้องไห้เลย ขณะที่เล่าเธอไม่มีอาการโศก

เคঁร่าหรือเคื่องเค้าน (ซึ่งอาจารย์นี่ก็ชื่นชมเธอมาก เป็นอาจารย์เอง ก็คงเค้าน่าดูเหมือนกัน) เธอบอกไม่ต้องการแย่งสามีใคร

รุ่งขึ้นวันที่ ๒๙ เป็นวันทอดกฐิน เธอได้พบนายทหารหนุ่มโสดวัยใกล้เคียงกัน หน้าตาหล่อเหลา และที่สำคัญคือเป็นคนดี ที่อาจารย์สรุปเช่นนี้ เพราะเขาเป็นอนุศาสนาจารย์ และมาคอยดูแลรับใช้หลวงพ่อ อาจารย์ก็ทำหน้าที่เป็นแม่สื่อให้ฝ่ายหญิงเพื่อนของสามีของเพื่อนทำหน้าที่เป็นพ่อสื่อให้ฝ่ายชาย ช่วยกันลุ้นใหญ่ แถมนิมนต์หลวงพ่อให้ช่วยด้วย ส่วนจะสำเร็จหรือไม่ อาจารย์ไม่ทราบเพราะไม่ได้ข่าวคราวอีกเลย

คุณเพ็ญภาเห็นแล้วใช้ไหมคะว่าใครๆ ก็มีทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น แต่ทำที่ต่อความทุกข์แตกต่างกันออกไปตามคุณสมบัติทางใจของแต่ละคน เรื่องแบบเดียวกันเกิดขึ้นกับคนที่มีคุณสมบัติทางใจต่างกัน ทำที่ต่อความทุกข์ย่อมแตกต่างกัน เช่นคนหนึ่งมีใจอุเบกขา มองเห็นความเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมดา เขาก็จะไม่เคঁร่าโศก ไม่ตีโพยตีพาย ส่วนอีกคนมีใจผูกโกรธ เจ็บเค้านก็จะแสดงออกมาด้วยความเคียดเค้าน แล้วตัวเองนั้นแหละที่รับทุกข์

อาจารย์จึงขอแนะนำว่าในเมื่อหนูเสียทั้งตัว ทั้งเงินให้เขาแล้ว ยังจะมาเสีย 'ใจ' ให้เขาอีกหรือ ตัดผู้ชายคนนี้ออกไปจากใจเสียเถิดค่ะ รักษาใจของเราไว้ให้ดี เสียอะไรก็ไม่ร้ายเท่ากับ

เสียใจนะคะ กรวดน้ำคว่ำขันไปได้เลย อาจารย์ว่าหนูโชคดีนะคะที่
เกิดเรื่องอย่างนี้ขึ้นก่อน หากหนูร่วมหอลงโรงกับเขา เท่ากับหนู
ได้คนแลมาเป็นสามี แล้วก็จะเกี่ยวก้อยกันไปในอนาคตขงุมิ ขออย่า
ให้ขาดทุนมากไปกว่านี้เลยนะคะ ที่อาจารย์บอกว่าให้รักษาใจ ก็คือ
หนูต้องเลิกโกรธ เลิกเคืองแค้นเขา จงแผ่เมตตาให้เขาเป็นสุขๆ
อย่าได้มามีเวรมีกรรมกับเราอีกเลย แล้วหนูก็จะอยู่ดีมีสุข คุณ
พ่อคุณแม่ก็จะไม่ต้องร้องไห้ไปกับหนูนะคะ อาจารย์ขออวยพรให้
หนูประสบความสำเร็จในการรักษาใจค่ะ

๔๙ มีกีชนธ์

บริษัทฯ ศาลาธรรมโอสถมีจดหมายค้างตอบอยู่ ๔ ฉบับ จะพยายามตอบให้เสร็จ เพื่อที่จะได้กล่าวถึงกรรม ๑๒ ตอนนะคะ

ฉบับที่ ๑ มาจากคุณเรณู เขียนมาถามเกี่ยวกับคาถา กรณียเมตตสูตร ซึ่งอาจารย์เคยลงในศาลาธรรมโอสถมาสองครั้ง แล้ว จึงตอบเป็นการส่วนตัวดังที่คุณบอกมาค่ะ อย่างไรก็ตาม ยังอยากลงจดหมาย ขออนุญาตนำลงครึ่งฉบับนะคะ

...หนูติดตามการตอบปัญหาของอาจารย์ทางนิตยสาร กุสสตรีมาเกือบ ๒ ปี การตอบปัญหาชัดเจน ตรงประเด็น จริงใจ ทันท่วงทีด้วยนะคะ ตอนนี้อ่านให้รวมเล่มเพราะต้องการอ่าน ส่วนที่ไม่ได้มีการติดตาม พร้อมทั้ง “นารีผล” ก็ขอให้มีการรวมเล่มเช่นกัน...

ค่ะ ผลงานสองชิ้นนี้กำลังรวมเล่มอยู่ค่ะ สมาชิกทางถามมามากมายเหลือเกิน เวลาอาจารย์ไปไหนๆก็มักถูกแฟนๆถามว่า เมื่อไรนารีผลกับศาลาธรรมโอสถจะรวมเล่ม รอฟังข่าวจาก กุสสตรีนะคะ

...ชื่อ "มักกะลีผล" มาอ่าน เพราะเคยติดตามบ้างใน
 กุลสตรี อ่านแล้วชอบมาก น้องชาย พ่อ เพื่อนที่ทำงานก็อ่าน
 และรอดิตตาม "นารีผล" เพื่อนที่ทำงานบอกว่าช่วยได้เยอะมาก
 กับปัญหาภาวะที่กระทบอยู่ของพิษเศรษฐกิจ ปลงได้ สอนใจให้
 สงบได้แม้กระทั่งวิธีนั่งสมาธิ พองหนอ ยุบหนอ เพื่อนเคยบวช
 อยู่ ๑๕ วัน ก็ไม่ได้อะไร พออ่าน "มักกะลีผล" ก็สามารถเข้าใจ
 ได้มากขึ้นกับวิธีการปฏิบัติ...

คะ พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชสุทธิญาณมงคล
 ท่านพูดเสมอว่าการบวชโดยมิได้ปฏิบัติ ถึงจะบวชสัก ๑๐ พรรษา
 ก็สู้เข้าวิปัสสนากรรมฐาน ๗ วันไม่ได้ อาจารย์ก็ตั้งใจคะ ที่คุณ
 และเพื่อนๆ ได้ประโยชน์จากมักกะลีผล

ฉบับที่ ๒ เป็นของ**คุณสุภาวดี** เขียนมาจากประเทศ
 สวิตเซอร์แลนด์ บอกความประสงค์มาว่าต้องการพิมพ์หนังสือ
 สวดมนต์เป็นธรรมทาน ๓๐๐ เล่ม อาจารย์ขออนุญาตตัดตอน
 จดหมายมาลงดังนี้คะ

...ดิฉันชอบมากคะ ศาลาธรรมโอสถกับนารีผล มีหนังสือ
 ของอาจารย์อีกหลายเล่ม เป็นพุทธโอสถที่ล้ำค่ามาก...

หรือคะ มีพุทธโอสถ ธรรมโอสถ ก็น่าจะมีสังฆโอสถ
 ด้วยนะคะ คุณสุภาวดีเห็นด้วยไหมคะ

...ดิฉันอยู่สวิตเซอร์แลนด์มา ๖ ปีแล้วคะ คิดถึงเมือง
 ไทยก็ได้กุลสตรีและ Thai T.V. เป็นเพื่อนแก้เหงาคะ ได้สวด

มนต์พุทธคุณและบทพาหุงมาได้ประมาณ ๓ ปี จิตใจดีขึ้นมาก
ค่ะ เห็นอานิสงส์ซ้อนนี้ จึงมีจิตศรัทธา อยากจะจัดพิมพ์บทสวดมนต์
แจกค่ะ...

อาจารย์ติดต่อไปทางโรงพิมพ์แล้วค่ะ หนังสือสวดมนต์
เล่มที่คุณสุภาวดีต้องการพิมพ์นั้นชื่อ **คู่มือการอบรมพัฒนาจิต**
มีขายที่วัดอัมพวันแห่งเดียว ราคาเล่มละ ๕๐ บาท หากจะพิมพ์
ใหม่ ๓๐๐ เล่มเขาเกรงว่าราคาจะแพงกว่าราคาขาย จึงแนะนำให้
ซื้อที่วัดดีกว่า อย่างไรก็ตามได้บอกให้เขาคำนวณราคามา ว่าเล่ม
ละเท่าไร อาจารย์ก็ขออนุโมทนาในกุศลจิตของคุณสุภาวดีและ
เพื่อนด้วยค่ะ ที่จะลงขันกันพิมพ์หนังสือแจกจ่ายสมาชิก

ฉบับที่ ๓ มาจาก **คุณกนกพร** ผู้ซึ่งเปลี่ยนชื่อให้อาจารย์
เป็น **สุจริตา** ก็เกิดไปอีกแบบหนึ่ง ความหมายก็ดีกว่าชื่อเดิมอีก
ด้วย ชอบคุณค่ะ อาจารย์เองก็เมื่อชื่อสุจิริตาเต็มทีแล้ว เปลี่ยน
เป็นสุจิริทาน่าจะดีกว่านะค่ะ

คุณกนกพรได้บอกถึงขั้นตอนการสวดมนต์มา ๑๐ ขั้น
ตอน เรื่องขั้นตอนในการสวดมนต์เคยลงพิมพ์แล้วหลายครั้ง ลอง
เปรียบเทียบกันดูนะค่ะ ของคุณกนกพรจะเรียงลำดับดังนี้ (๑)
อิมิณา สักกาเรนะ (๒) อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ภควา (๓) อิติปิ
โส (๔) พาหุงมหากา (๕) กรณียเมตตสสูตร ๓ จบ (๖) มหา
เมตตาใหญ่ (๗) นิ่งสมาธิ (๘) สวดพุทธคุณเท่าอายุบวก ๑
(๙) แผ่เมตตา (๑๐) อุทิศส่วนกุศล และเพิ่มกรวดน้ำตอนเข้า

- สัพพปัตติทานคาถา-ปฏิญญรูปนคาถา

ไม่ทราบว่าคุณกนกพรสวดตอนไหนคะ ถ้าตอนเช้าคงไปทำงานไม่ทันแน่ เพราะลำดับที่ (๕) สวด ๓ จบ ลำดับที่ (๖) มหาเมตตาทิโยก็ยาวมาก ฉะนั้นที่เขียนมาทั้ง ๑๐ ชั้นตอนนี้นะ คงจะสวดตอนกลางคืนใช่ไหมคะ ถ้าเป็นกลางคืนไม่ต้องเพิ่มกรวดน้ำตอนเช้า เพราะสัพพปัตติทานคาถา กับ ปฏิญญรูปนคาถานั้น สวดตอนเช้า ชื่อก็บอกแล้วว่า 'กรวดน้ำตอนเช้า' เพราะตอนเย็นก็มี 'กรวดน้ำตอนเย็น' อยู่แล้ว แต่ถ้าคุณกนกพรไม่ได้ทำงาน มีเวลาสวดทั้ง ๑๐ ชั้นตอน ก็ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งค่ะ

...ดิฉันเรียนถามในคำแปล กรวดน้ำตอนเช้า- สัพพปัตติทานคาถา กับ ปฏิญญรูปนคาถา คือ

ข้อที่ ๑ มีชั้นห้าชั้น มีชั้นชั้นเดียว มีชั้นสี่ชั้น อธิบายด้วยค่ะ

จะให้เข้าใจคงต้องอธิบายภูมิ ๓๑ ก่อนค่ะ ขออธิบายแบบย่อๆ นะคะ

ภูมิ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมให้ความหมายไว้ว่า "ชั้นแห่งจิต, ระดับจิตใจ, ระดับชีวิต" ภูมิมี ๓๑ จำแนกเป็น อบายภูมิ ๔ กามสุคติภูมิ ๗ รูปาวจรภูมิ ๑๖ อรูปาวจรภูมิ ๔ เรียงลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้

(๑) นรก (๒) เปตต (๓) อสุรกาย (๔) ดิรัจฉาน (๕) มนุษย์ (๖) จาตุมหाराชิกา (๗) ดาวดึงส์ (๘) ยามา (๙) ดุสิต (๑๐) นิมมานรดี (๑๑) ปรมิมีตวสวัตตี (๑๒)

พรหมปารีสัชชา (๑๓) พรหมบุโรหิตา (๑๔) มหาพรหมา
 (๑๕) ปริตตภา (๑๖) อัปมาณภา (๑๗) อาภัสสรา
 (๑๘) ปริตตสุภา (๑๙) อัปมาณสุภา (๒๐) สุภิกิณฑา
 (๒๑) เวหัพผลา (๒๒) อลัญญีสัตว์ (๒๓) อวิหา
 (๒๔) อตปปา (๒๕) สุทัสสา (๒๖) สุทัสสี (๒๗) อกนิฏฐา
 (๒๘) อากาसानัญจายตนะ (๒๙) วิญญาณัญจายตนะ
 (๓๐) อากิญจัญญายตนะ (๓๑) เหนอสังญานาสัญญายตนะ

ในภุมิทั้ง ๓๑ นี้ ภุมิที่ ๑-๔ เป็นอบายภุมิ ภุมิที่
 ๕-๑๑ เป็นกามสุขติภุมิ ภุมิที่ ๑๒-๒๗ เป็นรูปราวจรภุมิ และ
 ภุมิที่ ๒๘-๓๑ เป็นอรูปาวจรภุมิ

ที่นี้ก็มาถึงคำตอบซึ่งหากตอบแล้วก็อาจจะยังไม่เข้าใจ
 จะให้เข้าใจก็ต้องทราบเรื่องของ 'ขันธ' เสียก่อน ซึ่งก็หนีไม่พ้น
 ที่ต้องอ้างพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม ของพระ
 เดชพระคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) หน้า ๑๘๙-๑๙๐ ดัง
 นี้

ขันธ ๕ หรือเบญจขันธ หมายถึง กองแห่งรูปธรรมและ
 นามธรรมห้าหมวด ที่ประชุมกันเข้าเป็นหน่วยรวม ซึ่งบัญญัติเรียก
 ว่าสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา เป็นต้น พุดให้สั้นที่สุดคือ ส่วน
 ประกอบห้าอย่างที่รวมเข้าเป็นชีวิต ได้แก่

๑. **รูปขันธ** - กองรูป, ส่วนที่เป็นรูป, ร่างกาย พุทธิกรรม
 และคุณสมบัติต่างๆ ของส่วนที่เป็นร่างกาย, ส่วนประกอบฝ่าย
 รูปธรรมทั้งหมด, สิ่งที่เป็นร่างพร้อมทั้งคุณและอาการ

๒. **เวทนาชั้น** - กองเวทนา, ส่วนที่เป็นการเสวยรส อารมณ์, ความรู้สึก สุข ทุกข์ หรือเฉยๆ

๓. **สัญญาชั้น** - กองสัญญา, ส่วนที่เป็นความกำหนด หมาย, ความกำหนดได้หมายรู้ในอารมณ์ ๖ เช่นว่า ชาว เขียว ดำ แดง เป็นต้น

๔. **สังขารชั้น** - กองสังขาร, ส่วนที่เป็นความปรุงแต่ง, สภาพที่ปรุงแต่งจิตให้ดีหรือชั่วหรือเป็นกลางๆ, คุณสมบัติ ต่างๆ ของจิต มีเจตนาเป็นตัวนำ ที่ปรุงแต่งคุณภาพของจิต ให้เป็นกุศล อุกุศล อพยากกุต (เป็นกลางๆ ไม่ดี ไม่ชั่ว)

๕. **วิญญาณชั้น** - กองวิญญาณ, ส่วนที่เป็นความรู้ แจ่มอารมณ์, ความรู้อารมณ์ทางอายตนะ ๖ มีการเห็น การได้ยิน เป็นต้น ได้แก่วิญญาณ ๖

ชั้น ๕ นี้ ย่อลงมาเป็น ๒ คือ นาม และ รูป ; รูปชั้น จัดเป็นรูป, ๔ ชั้นนอกนั้นเป็นนาม

เมื่อทำความเข้าใจเรื่องชั้น ๕ เรียบร้อยแล้ว ก็มาถึง คำตอบ ‘มีชั้นห้าชั้น’ หมายถึงสัตว์ที่เกิดในภุมิที่ ๑-๒๑ และ ภุมิที่ ๒๓-๒๗ รวม ๒๖ ภุมิ กล่าวคือ สัตว์เกิดใน ๒๖ ภุมินี้ มีชั้นครบทั้งห้า คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขาร ชั้น และวิญญาณชั้น คือมีทั้งรูปชั้นและนามชั้นครบครัน

‘มีชั้นชั้นเดียว’ คือ ภุมิที่ ๒๒ ที่เรียกว่า อสังขยีสัตว์ หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า ‘พรหมลูกฟัก’ เพราะมีแต่รูปชั้น ไม่

มีนามชั้นนี้ ด้วยเห็นว่านามชั้นนี้ เกิด-ดับ เกิด-ดับ ไม่แน่นอน
จึงเกิดเบื่อหน่ายในนามชั้นนี้ อธิษฐานขอมีรูปชั้นนี้อย่างเดียว

‘มีชั้นนี้สี่ชั้นนี้’ คือ ภูมิที่ ๒๘-๓๑ ที่เรียกว่า อรูปพรหม
หมายถึงพรหมที่ไม่มีรูป เพราะเห็นว่ารูปเป็นของหยาบ จึงขอมี
แต่นาม หากมองในแง่ของกรรมก็ว่าอรูปพรหมท่านเจริญอรุ
ณาน คือเพ่งสิ่งที่ไม่มีรูปเป็นอารมณ์ และตายลงในขณะจิตอยู่
ในฌาน จึงทำให้มาเกิดเป็นอรูปพรหม ไม่มีรูปชั้นนี้ มีแต่นาม
ชั้นนี้ เกิด-ดับ เกิด-ดับ ติดต่อกัน อรูปพรหมเป็นสัตว์โลกที่มี
ชีวิตยืนยาวที่สุด อรูปพรหมชั้นสูงสุดคือ เหนวลัญญานาสัญญา
ยตนะ มีอายุยืนยาวถึง ๘๔,๐๐๐ กัป ซึ่งยาวนานจนประมาณมิ
ได้ ที่พอประมาณได้ เช่น อายุของเทวดาชั้นปรนิมมิตตสวรรค์
(ภูมิที่ ๑๑) มีอายุ ๑๖,๐๐๐ ปีทิพย์ ๑ วันหนึ่งคืนของสวรรค์
ชั้นนี้ = ๑,๖๐๐ ปีของโลกมนุษย์ ๑ ปีมี ๑๒ เดือน ๑ เดือนมี
๓๐ วัน เพราะฉะนั้นอายุของเทวดาในชั้นนี้ = ๑,๖๐๐ X ๑๒ X
๓๐ X ๑๖,๐๐๐ = ๙,๒๑๖,๐๐๐,๐๐๐ (เก้าพันสองร้อยสิบหก
ล้าน) ปีมนุษย์

ด้วยเหตุนี้ พระพุทธองค์จึงถือว่า การไปเกิดเป็นพรหม
หรือเทวดาในชั้นสูงๆ นั้นเป็นการเสียเวลา คือเสียเวลาในการ
บรรลุมรรคผลนั่นเอง คำถามข้อ ๑ ตอบยาวหน่อยนะคะ

ข้อ ๒ “ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร” หมายถึง เวียน
ว่ายตายเกิด ดิฉันเข้าใจอย่างนั้นถูกต้องหรือเปล่าคะ

ไม่ผิดค่ะ คือต้องเกิดตาย ตายเกิด วนเวียนอยู่ในภุมิ
ใดภุมิหนึ่ง ใน ๓๑ ภุมินี้ ตราบใดที่ยังไม่เข้าถึงพระนิพพาน แม้
คุณจะปฏิบัติจนเป็นพระอนาคามี (คือไม่กลับมาเกิดในโลกมนุษย์
อีก) ก็ยังรวมอยู่ในวัฏสงสาร ภุมิของพระอนาคามีได้แก่ ภุมิที่
๒๓-๒๗ (อวิหา อตปปา สุตัสสา สุตัสสี อกนิฏฐา) ค่ะ

ข้อ ๓ “ไม่ถึงฐานะแห่งความอาภัพ ๑๘ อย่าง” มีอะไรบ้างคะ

ข้อนี้ขอติตไว้ก่อนนะคะ อาจารย์เคยอ่านพบ แต่จำไม่
ได้ว่าอยู่ในหนังสืออะไร ค้นหนังสือที่บ้านหลายเล่ม ยังไม่พบค่ะ
ขอเวลาค้นนะคะ

ข้อที่ ๔ ขอคำแปลของพระคาถาเมตตาใหญ่ด้วยค่ะ
ได้เลยค่ะ คำแปลของพระคาถาเมตตาใหญ่ หรือที่
พระเดชพระคุณพระราชสุทธิญาณมงคลท่านเรียกว่า ‘มหาเมตตา
ใหญ่’ นั้น พิมพ์อยู่ในภาคผนวกท้ายเล่ม **นารีผล** ค่ะ คาถา
ยาวมาก เคยมีท่านผู้อ่านขอมา อาจารย์เห็นว่าจะเปลืองหน้า
กระดาษของคอลัมน์นี้ จึงนำไปพิมพ์ลงไว้ในภาคผนวกของหนังสือ
นารีผล โปรดอดใจรอนะคะ

หนังสือของอาจารย์จะแถมภาคผนวกที่เป็นประโยชน์
สำหรับท่านที่สนใจ เช่น **ไฟไหนๆ** แถมบทถวายพรพระกับ
มงคลสูตร **สัตว์โลกๆ** แถม วิธีปฏิบัติธรรมตามแนวทางของ

พระราชสุทธินิฎาณมงคล **มักกะลีผล** แถม กรณียเมตตสุตฺร
นารีผล (จะ) แถม มหาเมตตาทาใหญ่พร้อมประวัติความเป็นมา
 ไปรดติดตามนะคะ

ฉบับสุดท้ายเขียนมาจาก**คุณสมพร** อาจารย์อ่านแล้ว
 ก็เห็นใจคุณมากคะ ได้ส่งหนังสือและตอบเป็นการส่วนตัวแล้ว
 คุณมีความทุกข์ แล้วคุณก็ปลงตก ด้วยเหตุผลที่ว่า "...แต่พอได้
 อ่านศาลาธรรมโอสถของอาจารย์ เจอปัญหาที่หนักกว่าหนูอีก
 ก็เลยเริ่มทำใจคะ ปล่อยๆ ไปบ้าง ตอนนี้อัจใจของหนูเริ่มดีขึ้น
 ค่ะ..."

ก็ขออนุโมทนา ึ่งงานเขียนของอาจารย์ช่วยให้ความทุกข์
 ของคุณลดลง อาจารย์เองก็มีทุกข์คะ แล้วทุกข์ลดลงไปมากก็ตอน
 มา นั่งตอบจดหมายที่ศาลาหลังนี้แหละคะ รวมความแล้ว ทั้ง
 ผู้อ่านและผู้เขียนได้อาศัยร่มเงาของศาลาธรรมโอสถช่วยผ่อน
 คลายทุกข์ จึงขอขอบคุณ **กุลสตรี** ที่สร้างศาลาหลังนี้ขึ้นมาให้
 พวกเราพักพิง ขอขอบคุณมากคะ

คาถาเป็นที่ตั้งแห่งความปรารถนา

ฉบับนี้ขออนุญาตกล่าวคำ 'ขอโทษ' เหมือนเมื่อปีที่แล้ว
 ค่ะ คือลืมปีใหม่ไปเลย เพราะไม่ว่าจะเป็นปีใหม่หรือปีเก่า อาจารย์
 สัจจไตรคณนี้ก็มีงานมากเหมือนเดิม เอ.จะว่าเหมือนเดิมก็ไม่เชิง
 ถูกต้องนัก เห็นจะต้องพูดใหม่ว่างานมากกว่าเดิมค่ะ แต่ถึง
 จะมากอย่างไร ก็พยายามไม่ให้คอลัมน์นี้ขาดตอนนะค่ะ (เว้น
 เสียแต่ว่ามีเหตุสุดวิสัยจริงๆ)

ตามธรรมเนียมก็ต้องอวยพรปีใหม่กันใช่ไหมคะ พอดี
 เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม (๒๕๔๔) อาจารย์ไปร่วมงานฝังลูกนิมิต
 -ผูกสีมา ที่วัดญาณเวศกวัน ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก
 (ป.อ.ปยุตฺโต) เป็นเจ้าอาวาส ได้คาถาพุทธภาสิตมาฝากท่านผู้อ่าน
 ดังนี้ค่ะ **สุโข ปุณฺณสุส อุจฺจโย** (อ่านว่า สุโข ปุณฺณสุสสะ อจ-
 จะโย) - การสร้างสมความดี นำสุขมาให้ (พระไตรปิฎก ๒๕/
 ๑๙/๓๐) สวัสดิ์ปีใหม่ค่ะ

ต่อไปก็เป็นรายการ 'ใช้หนี้' อาจารย์เป็นหนี้คุณกนกพรไว้
 ตั้งแต่ปีที่แล้ว คือในฉบับที่ ๗๒๔ คุณกนกพรถามปัญหาหมา ๔
 ข้อ อาจารย์ติดข้อ ๓ ไว้ และนำมาตอบในฉบับนี้ค่ะ

คุณกนกพรถามว่า “ไม่ถึงฐานะแห่งความอภัพ ๑๘
อย่าง” มีอะไรบ้างคะ

ยังไม่ตอบคำถามนะคะ เพราะอาจารย์นึกไปถึงความ
อภัพ ๑๘ อย่าง หรือบุรุษโทษ ๑๘ ประการของเฉมาชุก ที่
พระราชลัทธิราชกุมารผู้ชาญฉลาดทรงประกาศเฉพาะพระพักตร์
พระราชบิดาในเรื่องมหาเวสสันดรชาดก อาจารย์เคยเรียนเรื่อง
นี้มาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๙ (ถ้าจำถูก) หนังสือนิทานชาดก
เล่ม ๙ หน้า ๓๓๓ แสดงไว้ดังนี้

ลำดับนั้นสองพระคุณราชกุมาร พอหลุดจากเฉมาชรา
ก็รีบวิ่งไป มีพระเนตรอันคลอคลอหนองไหลด้วยอัสสุสน้ำสมเพช
พระราชลัทธิเชื้อแลดูพระบิดุเรศเวสสันดรราชาธิราช ทรงทำอัญชลี
ถวายบังคมยุคลบาทพระราชบิดา ทรงกลิ้งเกลือกไปมาระริกกระวั
พระองค์สิ้น เสมือนใบโพธิ์ที่ป่วนปั่นด้วยลมพายุพัด พระลูกแก้ว
จึงตรัสพระวาจาปริเทวนาการกราบทูลว่า ข้าแต่พระนเรนทรสูร
ของลูกยา ไฉ้พระมารดาภิเสด็จไปในไพรวัน พระทูลเกล้าทอด
พระเนตรเห็นแต่กระหม่อมฉันสองปิยบุตร พระคุณเอ๋ย ขอพระ
มิ่งมงกุฎทอดพระเนตรเห็นลูกยาอยู่ก่อน จนถึงเวลาตะวันรอน
รอน ข้าพระบาทจะได้เห็นหน้าพระมารดา พระคุณของลูกเอ๋ย
ขอพระทูลเกล้าอย่าเพิกประทานลูกยาไป ต่อเมื่อใดพระชนนีเสด็จ
จรรลิกลับมาจากป่า เมื่อนั้นตาเฉมาชราจงทำตามใจมุ่งหมาย ตาแก่
จะขายหรือจะฆ่าให้ตายตามแต่แก่ที่เหี้ยมโหด เจ้าข้าเอ๋ย จงดูเกิด
พราหมณ์นี้ก่อปรด้วยบุรุษโทษ ๑๘ อย่าง

พลงกปาโท มีเท้าทั้งสองข้างใหญ่และโค้งคด **อนรณโช** เล็บทั้งหมดก็ดำเป็นหนองเนา **โอพทุธิปณฺฑิโก** ปลีน้องเล่าก็หูกู้ขึ้นยานลงเป็นกระตักย้อย **ทีฆุตตโรฎฺฐโจ** ฝีปากบนหุบห้อยหุ้มฝีปากล่าง **จปโล** น้ำลายไหลเป็นยางยืดออกมาทั้งสองแถม **กฟาโร** เขี้ยววงอกแยกแยมออกมาพันปากเหมือนเขี้ยวหมู **ภคคณาสโก** จมูกก็ฟูยุบอยู่ดูน่าขง **กมุโฆทโร** ท้องพล้ยเป็นกระเปาะตั้งตั้งหม้อใหญ่ **ภคคปิฎฺฐิ** หลังไหลกึ่งอู้งมเหมือนเกล้งกัม **วิสมจฺจุโก** ตาก็กลมเล็กทรลักษณ์ข้างหนึ่งเล็กข้างหนึ่งใหญ่ไม่เสมอกัน **โลทมสฺสุ** หนวดเขราก็พรรณดั่งลาวทองแดงดูน่ากลัว **หริตเกโส** ผมโหรงเหลื่องสลัดตั้งสีลาน **วสินฺ** ตีลกาหโตตามตัวก็สควาญคล่าด้วยแถวเอ็นนูนเกะกะ ทั้งมูลแมลงวันแลตกกระดั่งโรยงา **ปิงคโล** ลูกตาก็เหลือกเหล่เหลื่องเหมือนตาแมว **วินโต** ร่างกายก็ลั่นแล้วด้วยคดค้อมที่คอ หลัง สะเอว พร้อมทั้งสามแห่งเหมือนเกล้งบัน **วิกโฏ** เท้าทั้งสองก็เห้นห่างเกะกะ กางเก **พรุหาชโร** ขนตามตัวหยาบใหญ่เล่ที่ดั่งแปรงหมู ดูผิดมนุษย์นี่ลั่นเหลือ นุ่งห่มหนังเสือไม่ใช่มนุษย์ น่ากลัวที่สุดจะเป็นมนุษย์หรือยักษ์ มีมังสะโลหิตเป็นนักขาหาร ออกจากบ้านมาสู่หิมพานต์ป่า ชะรอยจะมาขอสวัญญาณกทรัพย์คือบุตรทานะพระทูนเกล้า กำลังตาเฒ่าปีศาจพาเอาลูกยาทั้งสองไป ข้างกระไรเลย พระคุณของลูกเอ่ยยังทรงนิงเฉย...

หมายเหตุ ต้นฉบับตกข้อ (๙) อาจารย์จึงแต่งขึ้นมาใหม่ โดยดูจากต้นฉบับภาษาบาลี ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของบุรุษโทษไว้ครบทั้ง ๑๘ ประการ ดังนี้

พลงกปาโท^๑ อนุธนโข^๒   อโถ โอปทุธิณฺทโก^๓
 ทีฆุตตโรฏฺโฐ^๔ จปโล^๕   กฬโร^๖ ภคฺคนาสโก^๗
 กุมฺโภทโร^๘ ภคฺคปิฏฺฐิ^๙   อโถ วิสมจฺจุโก^{๑๐}
 โลหมสฺสุ^{๑๑} หริตเกโส^{๑๒}   วลี^{๑๓} ติลกาหโต^{๑๔}
 ปิงฺคโล^{๑๕} จ วินโต^{๑๖} จ   วิกฺกโ^{๑๗} จ พรหฺหาโร^{๑๘}
 (จ ในที่นี้แปลว่า และ ส่วน อโถ แปลว่า นอกจากนี้)

จะเห็นว่าตก **ภคฺคปิฏฺฐิ** ภคฺค แปลว่า หัก (อีกความ
 หมายหนึ่งแปลว่า โชคลาภ ในที่นี้ต้องแปลว่าหัก) ส่วน **ปิฏฺฐิ**
 แปลว่า หลัง **ภคฺคปิฏฺฐิ** แปลตรงตัวก็ว่า หลังหัก แต่แปลโดย
 ความก็คือ หลังอหรือหลังโง่ ในที่นี้ท่านแต่งให้เป็นคำคล้อง
 จอگانว่า “ต้องพลุ่ยเป็นกระเปาะตั้งตั้งหม้อใหญ่” ข้อ (๙) ที่
 อาจารย์แต่งขึ้นใหม่ก็พยายามให้รับกับข้อ (๘) และข้อ (๑๐)
 กล่าวคือ ข้อ (๘) ลงท้ายด้วย ใหญ่ ก็จะได้รับกับ ใหญ่ และลง
 ท้ายด้วย กัม รับกับ ถล่ม คงพอมองเห็นภาพใช้ใหม่คะ ไม่
 ทราบว่าต้นฉบับจริงเป็นอย่างไร หากตรงกันกับที่อาจารย์แต่งขึ้น
 ใหม่ก็เห็นจะต้องปรบมือให้ตัวเอง แต่ถ้าไม่ตรงก็ต้องโทษคนที่
 ทำตกหล่นไป (หมายถึงคนที่พิมพ์ หรืออาจตกหล่นที่ต้นฉบับ
 ก็อาจเป็นได้)

เป็นอันว่าครบ ๑๘ อย่างนะคะ เฉาชูชกแกหน้าตาน่า
 เกลียดแล้วยังใจร้ายอีก อ่านแล้วสงสารสองกุมารมากเลยใช้ใหม่
 คะ สำหรับอาจารย์ไม่ได้สงสารเฉพาะสองกุมารเท่านั้น แต่สงสาร
 ไปถึงนางอมิตตตามารศรี ที่นางเป็นสาวสวยโสภีแต่ได้สามีกอบร
 ด้วยบุรุษโทษ ๑๘ อย่างช่างน่าเวทนานัก

แต่เรื่องของเหล่าซุซุกไม่ได้เกี่ยวข้องกับความอาภัพ ๑๘
 อย่างที่คุณกนกพรธามมาหระกณะ เพราะ “ไม่ถึงฐานะแห่งความ
 อาภัพ ๑๘ อย่าง” นั้นอยู่ใน **สัพพปตติทานคาถา** ซึ่งเป็นพระ
 ราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔
 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ทรงผนวชเป็นพระภิกษุเป็นเวลา
 นานถึง ๒๗ พรรษา ทรงเล่าเรียนภาษาขอม (คือภาษาบาลี)
 จนเชี่ยวชาญ ทรงรอบรู้พระไตรปิฎกอย่างแตกฉานเป็นที่อัศจรรย์
 สัพพปตติทานคาถาที่ทรงพระราชนิพนธ์ แบ่งเป็น ๔ ส่วน ส่วน
 ที่ ๑ มี ๕ คาถากึ่ง ส่วนที่ ๒-๔ มีคาถารวมกัน ๑๑ คาถากึ่ง
เรียกชื่อเฉพาะว่า ปฏจนจปนคาถา แปลว่า คาถาเป็นที่ตั้งแห่ง
ความปรารถนา ซึ่งคำถามของคุณกนกพรมีคำตอบอยู่ใน
 ปฏจนจปนคาถา จำนวน ๑๑ คาถากึ่งนี้ อาจารย์จะอัญเชิญมา
 โดยเขียนคำอ่านแบบไทย ดังนี้

ปฏจนจปนคาถา

ยันทานิ เม กะตัง ปุญญัง เตนาเนนุททิสเณะ จะ
 ขิปปัง สัจฉิกะเรยยาหัง รัมเม โลกุตตะเร นะวะ
 บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้ เพราะบุญนั้น และการอุทิศ
 แด่ส่วนบุญนั้น ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งซึ่งโลกุตตรธรรมแก่ในทันที
 สะเจ ตาวะ อะภัพโพหัง สังสาเร ปะนะ สังสะรัง
 ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้อาภัพอยู่ ยังท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร

นิยะโต โพรสิตโต วะ สัมพุทเธนะ วิทยาเกโต
นาฏฐาระสะปี อะภัพพะ- **ฐานานิ ปาปุณเณยยะหัง**
 ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนโพรสิตว์ผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์
 แต่พระพุทธรเจ้าแล้ว ไม่ถึงฐานะแห่งความอาภัพ ๑๘ อย่าง

ปัญจะเวราณี วัชเชยยัง ระเมยยัง สีละรักขะเถ
ปัญจะกาเม อะลัคโคหัง วัชเชยยัง กามะปิงกะโต
 ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า พึงยินดีในการรักษาศีล ไม่
 เกาะเกี่ยวในกามคุณทั้งห้า พึงเว้นจากเบือกตมกล่าวคือกาม

ทุททิกุฎฐิยา นะ ยุชเชยยัง สังยุชเชยยัง สุทิกุฎฐิยา
ปาเป มิตเต นะ เสเวยยัง เสเวยยัง ปันทิตเต สะทา
 ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิฏฐิชั่ว พึงประกอบด้วย
 ทิฏฐิที่ดีงาม ไม่พึงคบมิตรชั่ว พึงคบแต่บัณฑิตทุกเมื่อ

สัทธาสะติหิโรตตปปา- **ตูปักขันติคุณากะโร**
อัปปะสสัยโห วะ สัตตุดิ **เหยยัง อะมันทะมยุหะโก**
 ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ คือ ศรัทธา สติ ทิริ
 โอตตปปะ ความเพียรและขันติ พึงเป็นผู้ที่ศัตรูครอบงำไม่ได้ ไม่
 เป็นคนเขลาคนหลงมกมาย

สัพพายาปายุปาเยสุ เจโก ธัมมัตถะโกวิโท
ญะเย วัตตัตตะวะสัสซัง เม ญานัง อะเมวะ มาลุโต
 ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอุบายแห่งความเสื่อมและความ
 เจริญ เป็นผู้เฉียบแหลมในอรรถและธรรม ขอให้ญาณของข้าพเจ้า
 เป็นไปไม่ข้องขัด ในธรรมที่ควรรู้ ดุลลมพัดในอากาศฉะนั้น

ยา กาจิ กุสะลา มะยาสา   สุเขนะ สิขณะตัง สะทา
 เอวัง วุตตา คุณา สัพเพ   โหนตุ มัยหัง ภาเว ภาเว
 ความปรารถนาใดๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล ขอให้สำเร็จ
 โดยง่ายทุกเมื่อ คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้ จงมีแก่ข้าพเจ้า
 ทุกๆภพ

ยะทา อุปัชชติ โลเก   สัมพุทโธ โมกขะเทสะโก
 ตะทา มุตโต กุกัมเมหิ   ลัทธกาโส ภาเวยยะหัง
 เมื่อใด พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้แสดงธรรมเครื่องพ้นทุกข์
 เกิดขึ้นแล้วในโลก เมื่อนั้นขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากกรรมอันชั่วช้าทั้ง
 หลาย เป็นผู้ได้ออกาสแห่งการบรรลุธรรม

มะนุสสัตตัญจะ ลิงคัญจะ   ปัพพัชชัญจูปะสัมปะทัง
 ละภิตวา เปสะโล สีลสิ   ฐาเรยยัง สัตถุสาสะนัง
 ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมนุษย์ ได้เพศบริสุทธิ์ ได้
 บรรพชาอุปสมบทแล้ว เป็นคนรักศีล มีศีล ทรงไว้ซึ่งพระศาสนา
 ของพระศาสนา

สุขาปะฏิปะโท ขิปปา-   ภิญโญ สัจจิกะเรยยะหัง
 อระหัตตะพะลัง อัคคัง   วิชชาทิกุณะลังกะตัง
 ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติโดยสะดวก ตรัสรู้ได้พลัน กระทำ
 ให้แจ้งซึ่งอรหัตผลอันเลิศ อันประดับด้วยธรรม มีวิชา เป็นต้น

ยะทิ นุปัชชติ พุทโธ   กัมมัง ปะริปุริญจะ เม
 เอวัง สันเต ละภายยาหัง   ปัจเจกะโพธิมุตตะมันติ

ถ้าหากพระพุทธรูปเจ้าไม่บังเกิดขึ้น แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้า
เต็มเปี่ยมแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณเป็น
เครื่องรู้เฉพาะตนอันสูงสุดเทอญ

คาถานี้ 'ไม่ธรรมดา' นะคะ คงยังต้องมีอธิบาย
เพิ่มเติมอีก เพราะจำได้ว่า**คุณสมพร ส่งเสริมสวัสดิ์** ผู้ซึ่งสวด
คาถาบทนี้ทุกวัน โทร.มาถามว่า เวรทั้งห้า คืออะไร พบกัน
ฉบับหน้านะคะ สวัสดิ์ค่ะ

บรรณานุกรม

- ท.ธีรานันท์ (นามแฝง). (๒๕๔๓). **สวดมนต์สิบสองตำนานแปล**.
กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต). (๒๕๓๒). **อมฤตพจนานา**.
กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์ พรินตติ้งกรุ๊ป.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (๒๕๔๖). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร :
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (๒๕๔๖). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**.
พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร :
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (๒๕๔๖). **พระไตรปิฎก : สิ่งที่ชาวพุทธต้องรู้**.
พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : เอส. อาร์. พรินตติ้ง
แมส โปรดักส์.
- พระศาสนโสภณ. (๒๕๓๓). **สวดมนต์แปล**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.
กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระอุตรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ) และจำลอง สารพัดนึก.
(๒๕๔๖). **พจนานุกรม บาลี-ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๔.
กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (๒๕๓๘). **สุยามรฎจสุส เตปิฎกั**.
๔๕ เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร :
มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๒). **พระธัมมปทัฏฐกถาแปล ภาค ๒.**

พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุจิตรา อ่อนค้อม. (๒๕๕๕). **ศาสนาเปรียบเทียบ.**

พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.

_____. (๒๕๕๙). **การฝึกสมาธิ.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๐.

กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้ากรุ๊ป.

